

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΞΔ'

Παρασκευή 14 Ιανουαρίου 2005

Αθήνα, σήμερα στις 14 Ιανουαρίου 2005, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.41' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΟΥΡΛΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Άγγελο Τζέκη, Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας, που αφορά στην καθυστέρηση του οδικού έργου Σελλασίας-Σπάρτης.

2) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία το Τμήμα ΤΥΔΚ της Δ/σης Αυτ/σης και Αποκ/σης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ζητεί την εξασφάλιση από το Δήμο Στυλίδας, πίστωση για την κατασκευή του δρόμου Στυλίδα-ΔΔ. Λογγίτσιου.

3) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία η Ιερά Μονή Αγίου Αθανασίου Ομβριακής Δήμου Ξυνιάδος Φθιώτιδας ζητεί την επιχορήγηση των έργων αποπεράτωσης της μονής.

4) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Δήμαρχος Στυλίδας ζητεί την προσωρινή κατά χρήση παραχώρηση του στρατιωτικού ακινήτου «ΚΛΙΜΑΚΙΟ 654 ΠΑΒΥΠ» που βρίσκεται στον Άγιο Ιωάννη Στυλίδας.

5) Ο Βουλευτής Ζακύνθου κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΒΑΡΙΓΟΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Περιφερειακός Διευθυντής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ιονίων Νήσων ζητεί την αντικατάσταση κατασκευών από αμίαντο σε σχολεία του Νομού Ζακύνθου.

6) Ο Βουλευτής Δωδεκανήσου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡΥΣΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία το Τμήμα Γεωργίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δωδεκανήσου ζητεί να ορισθούν τα λιμάνια της Κω, Καλύμνου και Καρπάθου ως σημεία εισόδου για γεωργικά προϊόντα.

7) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με την καθυστέρηση της κατασκευής του νέου λιμένα των Πατρών Αχαΐας.

8) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στην επικινδυνότητα των πυλώνων της ΔΕΗ στην Πάτρα Αχαΐας.

9) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας, το οποίο αναφέρεται στις δαπάνες της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας.

10) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας, σχετικά με τις δραστηριότητες του Ανοικτού Πανεπιστημίου στην Πάτρα Αχαΐας.

11) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με οφειλές του Υπουργείου Πολιτισμού σε πολιτιστικούς φορείς του Δήμου Πατρέων Αχαΐας.

12) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας, στο οποίο αναφέρει πως δεν έχουν πληρωθεί οι εκπαιδευτικοί που έλαβαν μέρος στο πρόγραμμα της ενισχυτικής διδασκαλίας στα σχολεία.

13) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ζητείται η χρηματοδότηση της επισκευής του Ιερού Ναού Αγίου Χαράλαμπος Ακράτας Αχαΐας.

14) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας, στο οποίο ζητείται η απομάκρυνση των συρματοπλεγμάτων από το χώρο του λιμένα Πατρών Αχαΐας.

15) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας, το οποίο αναφέρεται στις ελλείψεις των δημοτικών έργων στην πόλη των Πατρών Αχαΐας.

16) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με τις διαδικασίες χρηματοδότησης της κατασκευής του ΒΙΟΠΑ Πατρών Αχαΐας.

17) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο καταγγέλλεται η διαδικασία έγκρισης φαρμάκων για τους ασφαλισμένους του

ΟΓΑ στην Πάτρα Αχαΐας.

18) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με τις αμοιβές των συμβάσεων εργασίας του Φορέα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δυτικής Ελλάδος.

19) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με την έδρα των υπηρεσιών Περιφέρειας Πελοποννήσου.

20) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα, το οποίο αναφέρεται σε κλήσεις οχημάτων με λανθασμένα στοιχεία στην Πάτρα Αχαΐας.

21) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΛΑΜΑΤΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία κάτοικοι του ΔΔ Ασβεστοχωρίου Δήμου Χορτιάτη Θεσσαλονίκης ζητούν νομοθετική ρύθμιση για την παραχώρηση εκτάσεων στις περιοχές «Γεώργεβα» και «Πολύζοβα».

22) Ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Καστοριάς κ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΛΗΝΙΚΟΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία οι σύμβουλοι της Αντιπολίτευσης του Δήμου Αγίας Τριάδας Καστοριάς ζητούν την αναστολή της προκήρυξης θέσεων ειδικού ένστολου προσωπικού στο Δήμο Αγίας Τριάδας.

23) Ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Καστοριάς κ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΛΗΝΙΚΟΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία μόνιμοι υπάλληλοι της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Καστοριάς ζητούν να τους καταβληθεί το εισόδημα αυξημένης ευθύνης και απόδοσης.

24) Ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία επιτροπή γονέων για τις μετεγγραφές στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων ζητεί να ισχύσει μεταβατική διάταξη για τους φοιτητές του 2004.

25) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΜΑΝΟΣ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥΛΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας, στο οποίο ζητείται η αύξηση της αμοιβής των γιατρών που είναι συμβεβλημένα με τα ασφαλιστικά ταμεία.

26) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΜΑΝΟΣ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥΛΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Σύνδεσμος Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Γραφείων Κρήτης ζητεί την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό των κτηριακών εγκαταστάσεων του αεροδρομίου Ηρακλείου «ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ».

27) Οι Βουλευτές Α' Θεσσαλονίκης και Περιφέρειας Αττικής κύριοι ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ και ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ κατέθεσαν αναφορά, με την οποία πολίτες του Ναυπλίου και της Αργολίδας ζητούν να σταματήσει οποιοδήποτε σχέδιο ενοικίασης, παραχώρησης ή ξεπουλήματος της Καραθώνας και απαιτούν να διασφαλισθεί ο δημόσιος κοινόχρηστος χαρακτήρας της συνολικής έκτασης της Καραθώνας.

28) Ο Βουλευτής Περιφέρειας Αττικής κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία το Συνδικάτο Μετάλλου Πειραιά καταγγέλλει την Επιθεώρηση Εργασίας Νίκαιας και την επιχείρηση «ΚΑΡΜΠΟΝ ΛΟΡΑΙΝ ΕΛΛΑΣ» για αντεργατικές συνθήκες εργασίας και συμπεριφοράς καθώς και για παραβίαση προσωπικών δεδομένων.

29) Η Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης κ. ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ κατέθεσε αναφορά, με την οποία η Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδας επισημάνει την ελλιπή χρηματοδότηση της γεωργίας τόσο σε κονδύλια επενδύσεων όσο και σε κονδύλια ενίσχυσης του εισοδήματος των αγροτών και ζητεί τη διάθεση του συνόλου του αποθεματικού του Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης στη γεωργία.

30) Οι Βουλευτές Ζακύνθου και Κερκύρας κύριοι ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΒΑΡΙΓΟΣ ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΚΕΡΕΚΟΥ κατέθεσαν αναφορά, με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Κέρκυρας υποβάλλει τις προτάσεις της για τον καθαρισμό των κτηρίων του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ»

31) Ο Βουλευτής Ευβοίας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία το Σωματείο Εργαζομένων της «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΥΜΗΣ» διαμαρτύρεται για τον τρόπο προσλήψεων προσωπικού από την «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΥΜΗΣ».

32) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Σύλλογος Πολυτέκνων Αγρινίου και Περιχώρων ζητεί τη μείωση του χρόνου παραμονής σε παραμεθόριες περιοχές των μετατασσόμενων πολυτέκνων υπαλλήλων του δημοσίου κλπ..

33) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Σύλλογος Πολυτέκνων Αγρινίου και Περιχώρων ζητεί τη μείωση των τελών κυκλοφορίας των επιβατικών αυτοκινήτων των πολυτέκνων.

34) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία το ΣΕΚ Ναυπάκτου ζητεί την επίλυση στεγαστικών προβλημάτων των εργασθηρίων 1ου και 2ου ΤΕΕ Ναυπάκτου.

35) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Σύλλογος Εργαζομένων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Νομού Αιτωλοακαρνανίας ζητεί τη μετατροπή του υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Αγρινίου σε περιφερειακό.

36) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας, που αφορά στις ζημιές που υπέστησαν από την κακοκαιρία καλλιέργειες στην περιοχή Αρκαλοχωρίου και Καστελίου.

37) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ κατέθεσε αναφορά, με την οποία ο Σύνδεσμος Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Γραφείων Κρήτης ζητεί την επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων του αεροδρομίου Ηρακλείου «ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ».

38) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ κατέθεσε αναφορά, με την οποία καθηγητές του Μουσικού Σχολείου Ηρακλείου διαμαρτύρονται για τον τρόπο πρόσληψης καθηγητών μουσικής στο Μουσικό Σχολείο Ηρακλείου και ζητούν επανεξέταση του θέματος.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 1720/24-6-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Στυλιανού Ματζαπετάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 107294/2414 (σχ. 363B)/11-8-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση: «Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής ερώτησης και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ΥΠΕΧΩΔΕ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Στοιχεία σχετικά με τις παραγόμενες ποσότητες των διαφόρων ειδών Επικινδύνων Ιατρικών Αποβλήτων (ΕΙΑ) δεν διαβιβάζονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με αποτέλεσμα το ΥΠΕΧΩΔΕ να μην διαθέτει επικαιροποιημένα στοιχεία.

2. Για την διαχείριση των ιατρικών αποβλήτων έχει εκδοθεί η ΚΥΑ 37591/2031/2003 (ΦΕΚ Β1419/1.10.03) «Μέτρα και όροι για την διαχείριση ιατρικών αποβλήτων από υγειονομικές μονάδες» των υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ΠΕΧΩΔΕ, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (πρώην Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων), Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (πρώην Υγείας και Πρόνοιας). Σύμφωνα με την ΚΥΑ αυτή επεξεργασία των ΕΙΑ μπορεί να γίνει εντός ή εκτός των Υγειονομικών Μονάδων

(ΥΜ) (άρθρο 8). Δεν προκύπτει άμεσα υποχρέωση των Υγειονομικών Μονάδων (ΥΜ) να διαθέσουν τα απόβλητα τους προς αποτέφρωση στις εγκαταστάσεις του ΕΣΚΝΑ, με την προϋπόθεση ότι τα διαχειρίζονται με υγειονομικά και περιβαλλοντικά ορθό τρόπο.

Θα πρέπει οι εγκαταστάσεις αποτέφρωσης εντός των ΥΜ, να καλύπτουν τις ελάχιστες τεχνικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο παράρτημα 2 της ΚΥΑ και η διαχείριση γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 8 παρ Α. Σημειώνεται ότι απαιτείται να λειτουργούν σύμφωνα με εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους.

Η αποστείρωση των Επικινδύνων Ιατρικών Αποβλήτων (ΕΙΑ) μπορεί να αποτελεί επίσης ενδεικνυόμενη μέθοδο διάθεσης ΕΙΑ μολυσματικού χαρακτήρα, εφόσον οι αντίστοιχες εγκαταστάσεις καλύπτουν τις ελάχιστες τεχνικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο παράρτημα 3 της ΚΥΑ, ακολουθούν τα σχετικά πρότυπα ΕΛΟΤ και η διαχείριση γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 8 παρ Β. Δεσμεύσεις ισχύουν και για τις συνθήκες και τον χρόνο προσωρινής αποθήκευσης των ΕΙΑ (άρθρο 6 παρ Δ της ΚΥΑ).

3. Τα ΕΙΑ ανήκουν στην ευρύτερη ομάδα των επικινδύνων αποβλήτων. Το ΥΠΕΧΩΔΕ προσανατολίζεται στην αναμόρφωση και επικαιροποίηση της κείμενης νομοθεσίας για τα επικίνδυνα απόβλητα. Μέρος της νομοθεσίας αυτής θα αποτελέσει και ο Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων.

Ο Υφυπουργός
ΣΤ. ΕΛ. ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ»

2. Στην με αριθμό 2447/27-7-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βασιλή Οικονόμου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΓΠ/76683/12-8-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αρ. 2447/27-7-2004 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Β. Οικονόμου σχετικά με οικογένειες εργαζομένων γονέων που έχουν παιδί με Νοητική Υστέρηση, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μέσα από την εφαρμογή της προνοιακής πολιτικής για τα άτομα με αναπηρίες, αποσκοπεί στην ενίσχυση των ατόμων αυτών για την αντιμετώπιση των αυξημένων και εξειδικευμένων αναγκών που αντιμετωπίζουν εξαιτίας της αναπηρίας τους και στην κοινωνική τους ενσωμάτωση, μέσα από την εφαρμογή προγραμμάτων φυσικής και κοινωνικής αποκατάστασης.

Στο πλαίσιο αυτό εφαρμόζει διάφορα προγράμματα με γνώμονα το ίδιο το ανάπηρο άτομο και τις ανάγκες του. Η διασφάλιση μέτρων και η χορήγηση παροχών σε εργαζόμενους γονείς που έχουν παιδιά με Νοητική Υστέρηση δεν αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και δεν συμπεριλαμβάνεται στην πολιτική του. Άλλωστε τα μέτρα που λαμβάνει το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τα άτομα με αναπηρίες με τη μορφή διάφορων παροχών ενισχύουν άμεσα και έμμεσα την οικογένεια και συντελούν στην παραμονή του ανάπηρου ατόμου στο οικογενειακό και κοινωνικό του περιβάλλον.

Πιο συγκεκριμένα και σε ό,τι αφορά στα Άτομα με Νοητική Υστέρηση, το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εφαρμόζει πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης για άτομα με Βαριά Νοητική Καθυστέρηση. Στο πρόγραμμα αυτό εντάσσονται όλα τα άτομα ανεξαρτήτως ηλικίας και οικογενειακής κατάστασης που έχουν δείκτη νοημοσύνης μέχρι 30, δεν αυτοεξυπηρετούνται και έχουν την ανάγκη βοήθειας άλλου ατόμου.

Σε περίπτωση που κάποιο άτομο έχει δείκτη νοημοσύνης μεγαλύτερο του 30 είναι δυνατό να ενταχθεί στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης Βαριών Αναπηριών.

Στο πρόγραμμα αυτό εντάσσονται άτομα ανεξαρτήτως ηλικίας, τα οποία είναι ανασφάλιστα ή έμμεσα ασφαλισμένα και λόγω σοβαρής σωματικής, νοητικής ή ψυχικής ασθένειας ή αναπηρίας είναι ανίκανα σε ποσοστό τουλάχιστον 67% για άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος.

Επίσης το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

χορηγεί Δελτίο Μετακίνησης σε άτομα με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω για δωρεάν μεταφορά με όλα τα μέσα μαζικής μεταφοράς του νομού τους και 50% έκπτωση στα εισιτήρια των υπεραστικών λεωφορείων και των τρένων του ΟΣΕ, εφόσον το ετήσιο συνολικό δηλωθέν εισόδημα τους δεν ξεπερνά τα 17.000 ευρώ ατομικό ή 23.000 ευρώ οικογενειακό, το οποίο προσαυξάνεται με 4.400 ευρώ για κάθε επιπλέον άτομο πέραν του ενός που συνοικεί και βαρύνει τον φορολογούμενο, καθώς και για τον/την σύζυγο, εφόσον παρυσιάζει αναπηρία 67% και άνω. Για τα άτομα με βαριά Νοητική Καθυστέρηση χορηγείται αντίστοιχη Κάρτα και για το συνοδό τους.

Ακόμη Άτομα με Νοητική Υστέρηση μπορούν να συμμετέχουν στο κατασκηνωτικό θερινό πρόγραμμα που εφαρμόζει κάθε χρόνο το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε συνεργασία με την ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ (Πανελλήνια Ομοσπονδία Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες).

Στο πλαίσιο του Ε.Π. «Υγεία-Πρόνοια» 2000-2006, στον άξονα προτεραιότητας Πρόνοια Μέτρο 2 έχει ενταχθεί και υλοποιείται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε συνεργασία με την ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ (Πανελλήνια Ομοσπονδία Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες) το πρόγραμμα «Σταδιακή επανένταξη των ατόμων με Αναπηρίες στην κοινωνικο-οικονομική ζωή και προώθηση στην αυτόνομη διαβίωση». Το πρόγραμμα αφορά Άτομα με Νοητική Υστέρηση και άλλες αναπηρίες τα οποία διαβιούν σε Ιδρύματα Κλειστής Περίθαλψης.

Στο πλαίσιο του Μέρους προβλέπονταν και υλοποιούνται δύο κατηγορίες πράξεων:

- Ανάπτυξη δικτύου ενδιάμεσων δομών και υπηρεσιών επανένταξης

Φορείς υλοποίησης των ενεργειών της κατηγορίας αυτής είναι ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ τα οποία παρέχουν υπηρεσίες κλειστής περίθαλψης σε Άτομα με Νοητική Υστέρηση και άλλες αναπηρίες.

- Έργα και υποστηρικτικές ενέργειες για την υλοποίηση παρεμβάσεων αποϊδρυματισμού.

Ο Υφυπουργός
Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ»

3. Στην με αριθμό 2329/21-7-04 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ασημίνας Ξηροτύρη- Αικατερινάρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΓΠ/74068/11-8-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αρ. 2329/21-7-2004 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από τη Βουλευτή κ. Α. Ξηροτύρη-Αικατερινάρη αναφορικά με ενδεχόμενη παραπομπή της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, λόγω μη ενσωμάτωσης στην Ελληνική Νομοθεσία των Κοινωνικών Οδηγιών 2000/43 «περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνολογικής τους καταγωγής» και 2000/78 «για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία», σας γνωρίζουμε ότι για τις εν λόγω κοινοτικές οδηγίες επισπεύδον Υπουργείο για τη διαδικασία ενσωμάτωσής τους στην Ελληνική Νομοθεσία είναι το συνεργαζόμενο Υπουργείο Δικαιοσύνης, το οποίο είναι αρμόδιο για την προώθηση και ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής.

Επιπλέον σας πληροφορούμε ότι η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρίες (ΕΣΑΕΑ) έχει υποβάλει υπομνήματα σχετικά με το θέμα στα αρμόδια Υπουργεία Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας και Δικαιοσύνης.

Ο Υφυπουργός
Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ»

4. Στην με αριθμό 2255/19-7-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ανδρέα Μακρυπίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΓΠ/72524/11-8-04 έγγραφο από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αρ. 2255/19-7-2004 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Α. Μακρυπίδη σχετικά με τη στελέχωση της Μονάδας Μεσογειακής Αναμίας του Νοσοκομείου Αγρινίου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το ΔΣ του Νοσοκομείου Αγρινίου στο πλαίσιο της ιεράρχησης των αναγκών του έχει ζητήσει την άμεση προκήρυξη μίας (1) θέσης Παθολόγου Επιμ. Β' για τις ανάγκες των Κέντρων Υγείας στον οποίο θα ανατεθεί και η επιστημονική επίβλεψη της Μονάδας Μεσογειακής Αναιμίας. Η απόφαση για την προκήρυξη Παθολόγου ελήφθη με το σκεπτικό ότι οι ανάγκες λειτουργίας τόσο της Μονάδας Μεσογειακής Αναιμίας όσο και των Κέντρων Υγείας είναι μεγάλες και θα πρέπει να Νοσοκομείο να πετύχει την κατά το δυνατόν πληρέστερη κάλυψή τους με το διαθέσιμο προσωπικό.

Προς το παρόν, με άλλη απόφαση του ΔΣ του Νοσοκομείου η επιστημονική επίβλεψη της Μονάδας Μεσογειακής Αναιμίας έχει ανατεθεί στον Διευθυντή της Παθολογικής Κλινικής ο οποίος μεριμνά για την παρακολούθηση των ασθενών της από το επιστημονικό προσωπικό.

Η Μονάδα Μεσογειακής Αναιμίας του Νοσοκομείου διαθέτει 4 κλίνες μετάγγισης ασθενών και εξυπηρετεί 20 ασθενείς, ενώ προβλέπεται από τον οργανισμό ένας ιατρός Επιμ. Β' για τη λειτουργία της. Η Μονάδα Μεσογειακής Αναιμίας λειτουργεί με αυτόν τον τρόπο για πολλά έτη χωρίς να έχει παρατηρηθεί ουδέποτε οιοδήποτε πρόβλημα στη λειτουργία της ή στην υγεία των ασθενών που φιλοξενεί, καθώς πάντοτε η παρέμβαση του επιστημονικού προσωπικού του Νοσοκομείου είναι άμεση και έγκαιρη.

Ο Υπουργός
Ν. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ»

5. Στην με αριθμό 2263/19-7-04 και 2279/20-7-04 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Κωνσταντίνου Τσιπλάκη και Ευσταθίου Κουτμερίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 72546/11-8-04 έγγραφο από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στις με αριθμό 2263/19.7.2004 και 2279/20.7.2004 ερωτήσεις που κατατέθηκαν στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. Κ. Τσιπλάκη και Σ. Κουτμερίδη, σχετικά α) με την λειτουργία της Μ.Τ.Ν. Νοσοκομείου Σερρών και β) τον καθορισμό του Π.Ι. Δήμου Αλιστράτης ως Κέντρο Εφημερίας, σας γνωρίζουμε ότι έχουν ζητηθεί στα σχετικά στοιχεία από το αρμόδιο Πε.ΣΥ.Π. τα οποία και θα σας υποβληθούν με νεώτερο έγγραφό μας.

Ο Υπουργός
ΝΙΚ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ»

6. Στην με αριθμό 1228/1-6-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Δημήτριου Τσιόγκα δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β13-744/12-8-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην υπ' αριθμ. 1228/1-6-04 ερώτηση, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Τ. Τσιόγκας, με θέμα «Πρόβλημα των παραγωγών της Δυτικής Αχαΐας», η οποία μας διαβιβάστηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα σε αυτή εμπίπτουν στις αρμοδιότητές μας, σας γνωστοποιούμε τα ακόλουθα:

Στην αγορά οι τιμές πώλησης των περισσότερων προϊόντων, σε όλα τα στάδια παραγωγής, εμπορίας και διακίνησης, διαμορφώνονται ελεύθερα, με βάση τις επικρατούσες κάθε φορά συνθήκες προσφοράς και ζήτησης και μέσα στα πλαίσια των κανόνων του ελεύθερου και υγιούς Ανταγωνισμού. Εξαιρούνται ορισμένα προϊόντα των οποίων οι τιμές καθορίζονται από αγορανομικές διατάξεις.

Η αρμόδια διεύθυνση της Γ.Γ. Εμπορίου-Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης ελέγχει σε καθημερινή βάση τη διακίνηση και τη διαμόρφωση των τιμών των οπωροκηπευτικών σε όλα τα στάδια διακίνησης από την παραγωγή ως την κατανάλωση για την εφαρμογή των αγορανομικών διατάξεων, με σκοπό την επίτευξη της μείωσης της ψαλίδας μεταξύ τιμών παραγωγών-καταναλωτή.

Πρόβλημα υπάρχει στη φετινή παραγωγή ανοιξιότικης πατάτας, που λόγω των καλών καιρικών συνθηκών και την κατά 30% αυξημένη στρεμματική σοπορά, είναι αυξημένη σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή.

Το αποτέλεσμα είναι να υπερκαλυφθεί η αγορά με ανοιξιότικη πατάτα και να συμπίεστούν οι τιμές, τόσο σε επίπεδο παραγωγού, όσο σε επίπεδο κατανάλωσης.

Η εξέλιξη των τιμών καταναλωτή στην πατάτα τον μήνα Ιούλιο του 2004 σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του 2003 απεικονίζεται με μέσες επικρατούσες τιμές, όπως προκύπτουν από τα επεξεργασμένα στοιχεία της υπηρεσίας μας, στον παρακάτω πίνακα:

Η νέα πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΝ στις 25/5/2004 εξέδωσε πέντε υπουργικές αποφάσεις, όπου μεταξύ των άλλων καθορίζεται, ότι οι παραγωγοί, χονδρέμποροι, εντολοδόχοι έμποροι, λιανοπωλητές, πωλητές και παραγωγοί λαϊκών αγορών, καθώς και οι συνεταιριστικές οργανώσεις παραγωγών, υποχρεούνται στη διακίνηση των εμπορευμάτων τους με τη χρήση τριπλότυπου δελτίου αποστολής, το οποίο θα συνοδεύει κάθε αγαθό από το σημείο παραγωγής έως και το σημείο πώλησης με πλήρη στοιχεία ταυτότητας των διακινουμένων προϊόντων.

Συγκροτούνται ταυτόχρονα κλιμάκια ελέγχου λαϊκών αγορών και υπαίθριου εμπορίου, τα οποία ορίζονται ως τα αρμόδια για την επιβολή κυρώσεων για κάθε παράβαση που διαπιστώνεται σχετικά με την εφαρμογή του νόμου 3190/2003. Η θητεία του κάθε κλιμακίου θα είναι δύο έτη, ενώ στο έργο τους θα συνδράμει τόσο η Ελληνική Αστυνομία και η Δημοτική Αστυνομία.

Επίσης το Υπουργείο Ανάπτυξης ετοιμάζεται να προκηρύξει διαγωνισμό για την χαρτογράφηση της αγοράς των οπωροκηπευτικών και των κρεάτων, προκειμένου όλες οι υπηρεσίες και η Επιτροπή Ανταγωνισμού να έχουν στη διάθεσή τους όλα τα απαραίτητα στοιχεία ώστε να μπορούν να παρέμβουν και να καταπολεμήσουν αθέμιτες με τον ανταγωνισμό πρακτικές.

Ο Υφυπουργός
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ»

7. Στην με αριθμό 2361/22-7-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γιάννη Δραγασάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 21/37/ΑΣ2069/4-8-04 έγγραφο από τον Υπουργό Εξωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην εν θέματι ερώτηση του Βουλευτή κ. Γιάννη Δραγασάκη, σας γνωρίζουμε ότι το ζήτημα της έκδοσης και ανανέωσης των διαβατηρίων ανυπότακτων, κατοίκων εξωτερικού, από τις Αρχές της Εξωτερικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών, άπτεται των αρμοδιοτήτων των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας (ως προς τα θέματα στρατολογίας) και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ως προς τα θέματα διαβατηρίων).

Με την υπ' αριθμό 9/2004 από 29/7/2004 Εγκύκλιο της αρμόδιας Διεύθυνσης (Ε3-Διοικητικών και Δικαστικών Υποθέσεων) του Υπουργείου Εξωτερικών, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται, κοινοποιήθηκε προς όλες τις Προξενικές μας Αρχές, το υπ' αριθμ. Φ. 420/73/81228/221/29.7.2004 έγγραφο του Επιτελείου του κ. Υπουργού του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας το οποίο γνωστοποιούσε ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 4 του Νόμου 3257/04 - ο οποίος τελεί υπό δημοσίευση- επιτρέπεται η, κατ' εξαίρεση, είσοδος και παραμονή στην Ελλάδα, χωρίς έλεγχο στρατολογικής κατάστασης, των ανυπότακτων Εξωτερικού, για το χρονικό διάστημα από 1/8/04 έως 30/9/04.

Τέλος, οι αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δημόσιας Τάξης, συνεργάζονται ήδη, προκειμένου να τροποποιηθούν οι σχετικές διατάξεις του Ν. 3036/2002 («Τροποποίηση διατάξεων στρατολογικής νομοθεσίας κ.λ.π.»), άρθρ. 2 με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 20 παρ.1β του Ν. 1763/1988 «Στρατολογία των Ελλήνων»-, σύμφωνα με το πνεύμα του Συντάγματος, των νόμων και της υπ' αριθμ. 129/2003 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται. Με βάση τα ανωτέρω, όταν υπάρξει νομοθετική τροποποίηση των ως άνω διατάξεων, με τις οποίες θα δίδεται μονιμότερη λύση στο θέμα των ανυπότακτων, θα αποσταλούν και ανάλογες εγκύκλιοι οδηγίες προς τις Προξενικές Αρχές της χώρας μας.

Ο Υπουργός
ΠΕΤΡΟΣ Γ. ΜΟΥΛΥΒΙΑΤΗΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

8. Στην με αριθμό 4023/12-10-04 ερώτηση του Βουλευτή κ.

Κωνσταντίνου Τσιπλάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 90022/26962/334/2-11-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ΑΠ 4023/12.10.04 ερώτηση, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Κων/νος Τσιπλάκης, σχετικά με τις συνταξιοδοτικές εκκρεμότητες στον ΟΓΑ των κ.κ. Χαμπερτζή Αικ. και Παναγιώτη, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα, σύμφωνα με όσα μας γνώρισε ο ΟΓΑ με το ΑΠ 83669/26.10.04 έγγραφο:

Για την υπόθεση της κας Χαμπερτζή Αικ. του Θωμά κατοίκου Λυγαριάς του νομού Σερρών, έχουν ζητηθεί με έγγραφο του ΟΓΑ επιπλέον στοιχεία σχετικά με το έτος γέννησης, επειδή από τα προσκομισθέντα πιστοποιητικά προκύπτουν δύο διαφορετικά έτη γέννησης.

Όσον αφορά την υπόθεση του κ. Χαμπερτζή Παναγ. έχει εκδοθεί απόφαση με την οποία του χορηγήθηκε σύνταξη από 1.7.02 με συνυπολογισμό του Ελληνικού και Ολλανδικού χρόνου ασφάλισης, η οποία θα του καταβληθεί το πρώτο δεκαήμερο του μηνός Δεκεμβρίου 2004.

Μετά την παραλαβή των ζητηθέντων απαραίτητων δικαιολογητικών για την υπόθεση της κας Χαμπερτζή Αικ., θα εξεταστούν τα στοιχεία και θα προχωρήσει ο Οργανισμός στην έκδοση απόφασης σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ»

9. Στην με αριθμό 4137/15-10-2004 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ιωάννου Τσακλίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2/57527/0026/2-11-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 4137/15-10-04, που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής Νομού Καβάλας κ. Γιάννης Τσακλίδης, αναφορικά με τη δωρεάν μεταφορά μαθητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε περιοχές που βρίσκονται περιμετρικά της πόλης της Καβάλας και για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας μας, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Από το περιεχόμενο της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 19 του Ν. 2819/00 (ΦΕΚ 841Α100), την οποία προώθησε το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, προκύπτει ότι επιτρέπεται η ανάθεση μεταφοράς μαθητών σε μη αστικές περιοχές, που εξυπηρετούνται με αστική συγκοινωνία, με μέριμνα της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Αντίθετα δεν παρέχεται η δυνατότητα μεταφοράς μαθητών εντός αστικών περιοχών με αστικά μέσα μεταφοράς.

Για τη ρύθμιση του θέματος, αρμόδιο είναι το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο προωθεί κοινή υπουργική απόφαση σε συνεργασία με το Υπουργείο μας.

Ο Υφυπουργός
ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ»

10. Στην με αριθμό 4073/13-10-04 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Χρήστου Παπουτσή, Παναγιώτου Σγουριδίδη και Απόστολου Κατσιφάρα δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1601/29-10-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την παραπάνω ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Χρήστου Παπουτσή, Παναγιώτη Σγουριδίδη και Απόστολου Κατσιφάρα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το δημιουργικό υλικό της διαφημιστικής εκστρατείας για την προβολή της Αττικής απαρτίζεται συνολικά από 10 διαφορετικά θέματα διαφημιστικών καταχωρήσεων, 1 θέμα για εξωτερική διαφήμιση, 1 ραδιοφωνικό και 1 τηλεοπτικό σποτ διάρκειας 30" αντίστοιχα. Το πρόγραμμα υλοποιείται στην Γερμανία, την Αυστρία και την Μεγάλη Βρετανία σε έντυπα, τηλεόραση, ραδιόφωνο, στο διαδίκτυο και σε εξωτερική διαφήμιση. Η προβολή του Ελληνικού Τουρισμού στο εξωτερικό, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ.343/ 2001, είναι αρμοδιότητα του Ε.Ο.Τ. ο οποίος υπάγεται στο Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης.

Μετά από σχετικό ανοικτό διεθνή οργανισμό που προκηρύχθηκε στις 5.2.2004 επελέγη ως ανάδοχος για την υλοποίηση

του προγράμματος διαφήμισης σε Μεγάλη Βρετανία, Αυστρία και Γερμανία η εταιρία ΑΔΕΛ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Α.Ε. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε την 5.2.2004 και σύμφωνα με την νομοθεσία της Ε.Ε. πρέπει να παρέλθουν 52 μέρες για την υποβολή των προσφορών, οι οποίες κατατέθηκαν στον ΕΟΤ την 29η Μαρτίου 2004. Όταν υπογράφηκε η σύμβαση ήταν γνωστό ότι η υλοποίηση του προγράμματος Μέσων αρχίζει την εβδομάδα 13.9.2004 (με banners στο ίντερνετ) και θα συμπεριλαμβάνει διαφημιστικές καταχωρήσεις στο περιοδικό DER SPIEGEL. Δεν ήταν γνωστή η ακριβής ημερομηνία της δημοσίευσης αλλά η εβδομάδα.

Το τελικό δημιουργικό έφτασε στον ΕΟΤ στις 13.9.2002 από την ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΜΙΝΕΡΒΑ. Μετά την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ ΕΟΤ και ΑΔΕΛ, το πρωτογενές υλικό στάλθηκε στην εταιρία για να προχωρήσει αυτή την προσθήκη των διακριτικών της Ε.Ε. και του νέου λογότυπου του ΕΟΤ και τις απαραίτητες αναπαραγωγές του υλικού, ανάλογα με το μέσο προβολής.

Το δημιουργικό υλικό προέκυψε μετά από ανοικτό διεθνές οργανισμό που προκηρύχθηκε από τον ΕΟΤ την 23.7.2001 και εξειδικεύεται από ειδική μελέτη με θέμα την προβολή της Αττικής, όπως επιβάλλεται από το Γ' Κ.Π.Σ. Έχει υποβληθεί σχετικό Τεχνικό Δελτίο Έργου και έχει εκδοθεί απόφαση ένταξης του έργου στο Ε.Π.ΑΝ. μαζί με την σχετική έγκριση χρηματοδότησης. Δεν συντρέχει κανένας λόγος απένταξης του προγράμματος από το Γ' Κ.Π.Σ, αφού έχουν τηρηθεί όλες οι νόμιμες διαδικασίες. Σημειώνουμε ότι μέχρι στιγμής δεν έχει υποβληθεί από την ανάδοχο τιμολόγιο προς εξόφληση από τον ΕΟΤ. Μετά από την δημοσίευση της 4.10.2004 στο DER SPIEGEL, το συνολικό κόστος των καταχωρήσεων υπολογίστηκε σε κονδύλι 239.000 ευρώ περίπου, το οποίο δε θα καταβληθεί στην εταιρία, ενώ το υπόλοιπο πρόγραμμα, ύψους 2.261.000 ευρώ περίπου, υλοποιείται ομαλά.

Μετά την ολοκλήρωση του διαγωνισμού για την, επιλογή αναδόχου για την ανάθεση σχεδιασμού προγράμματος Μέσων, την αγορά Μέσων και των απαραίτητων αναπαραγωγών του δημιουργικού υλικού για την υλοποίηση της διαφημιστικής προβολής της Αττικής για το 2004 στην Μεγάλη Βρετανία, τη Γερμανία και την Αυστρία, ο πλήρης φάκελος του διαγωνισμού μαζί με σχέδιο συμβάσεως, στάλθηκε προς έλεγχο νομιμότητας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, απ' όπου επέστρεψε στον ΕΟΤ, την 23.6.2004. Ο ΕΟΤ έκρινε ότι η διαφημιστική εκστρατεία θα ήταν αποτελεσματικότερη κατά την μεταολυμπιακή περίοδο, αφού κατά την διάρκεια του Ιουλίου και μέχρι την έναρξη των Αγώνων, η Αθήνα κατείχε εξέχουσα θέση και είχε επαρκέστατη και θετική- κάλυψη στα διεθνή ΜΜΕ. Έτσι, μετά από σχετική έγγραφη εισήγηση του προέδρου της ΗΑΤΤΑ (Σύνδεσμος Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Γραφείων Ελλάδας), αποφασίστηκε η υλοποίηση της διαφημιστικής εκστρατείας της Αττικής κατά τον Σεπτέμβριο 2004. Το κόστος μια ολοσέλιδης καταχώρισης στο DER SPIEGEL, σύμφωνα με τον συγκεκριμένο Π/Υ του προγράμματος ανέρχεται σε ποσό 48.500. ευρώ περίπου, ενώ το συνολικό κόστος καταχωρήσεων του συγκεκριμένου θέματος σε περιοδικά ανέρχεται σε 239.000 ευρώ περίπου.

Σύμφωνα με τις συμβατικές της υποχρεώσεις, η εταιρία όφειλε να στείλει στον ΕΟΤ εκτυπωμένες τελικές μακέτες προς έγκριση, αλλά και αναλυτική κατάσταση με την τελική επιλογή θεμάτων ανά χώρα και Μέσο, κάτι όμως που δεν έγινε ποτέ, με αποτέλεσμα να δυσφημηθεί η Ελλάδα στο εξωτερικό. Σημειώνουμε ότι αναληθώς αναφέρεται στην ερώτηση ότι τα θέματα καταχωρήσεων για τη Γερμανία είναι 11 (είναι 8). Ο Υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης κ. Αβραμόπουλος ανέθεσε τη διερεύνηση του θέματος στον Υφυπουργό κ. Λιάσκο, και μετά από τον σχετικό έλεγχο προέκυψε ότι η εταιρία δεν ανταποκρίθηκε στις συμβατικές της υποχρεώσεις. Η διοίκηση του Ε.Ο.Τ., εφαρμόζοντας το Νόμο και τη σύμβαση, θα προχωρήσει στην επιβολή σε βάρος της εταιρίας των προβλεπόμενων κυρώσεων, επιφυλασόμενη και για την αποκατάσταση κάθε είδους ζημιάς του Δημοσίου από αντισυμβατικές πράξεις και παραλείψεις εκ μέρους της ΑΔΕΛ Α.Ε.

Ο Υφυπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΙΑΣΚΟΣ»

11. Στην με αριθμό 2435/27-7-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεωργίου Πασχαλίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1111/20-8-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Αναφορικά με την παραπάνω ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεωργίου Πασχαλίδη, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Τουρισμού ασφαλώς και δείχνει ενεργό ενδιαφέρον για την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και για την ανάπτυξη τουρισμού 12μηνης βάσης, κάτι το οποίο αποτελεί άλλωστε πάγια προτεραιότητά της νέας τουριστικής πολιτικής που εφαρμόζουμε. Με το παρόν νομικό πλαίσιο, η ανάπτυξη των υποδομών- ακόμα και όταν αυτές έχουν άμεσο τουριστικό αντίκτυπο- είναι εκτός των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Τουρισμού. Πάντως, στόχος μας είναι θέματα που έχουν έστω και γενικότερη σχέση με τον τουρισμό, να εξετάζονται με τα αρμόδια Υπουργεία ούτως ώστε να ρυθμίζονται, στα πλαίσια τέτοιων συνεργασιών, άμεσα, αποτελεσματικά και εποικοδομητικά. Πεποίθησή μας είναι πως ανάλογα προβλήματα, αλλά και γενικότερα όλα τα θέματα που έχουν σχέση με τον Τουρισμό, μπορούν να επιλύονται μέσω τέτοιων γόνιμων και παραγωγικών μορφών συνεργασίας μεταξύ όλων των συναρμόδιων φορέων.

Ο Υφυπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΙΑΣΚΟΣ»

12. Στην με αριθμό 2450/27-7-04 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ευαγγελίας Σχοιναράκη-Ηλιάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1112/20-8-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Αναφορικά με την παραπάνω ερώτηση, της Βουλευτού κ. Ευαγγελίας Σχοιναράκη-Ηλιάκη, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σε ό,τι αφορά τις γενικές κατευθύνσεις της ακολουθούμενης τουριστικής πολιτικής:

Ας μην λησμονούμε το γεγονός ότι κατά τις ολυμπιακές χρονιές στις πόλεις και χώρες διεξαγωγής των Αγώνων, παρατηρείται-για μια σειρά από λόγους- μια κάμψη του τουρισμού σε αντίθεση με τις επόμενες χρονιές που έχουμε σημαντικότερη αύξηση της τουριστικής κίνησης. Επομένως, ακολουθώντας τη διεθνή εμπειρία -και με δεδομένο το εκτεταμένο (κόστους 31.000.000 ευρώ περίπου) πρόγραμμα προβολής της χώρας για το τέλος του τρέχοντος έτους και για το 2005, για τις επόμενες χρονιές αναμένεται αξιόλογη αύξηση του εισερχόμενου τουρισμού, ως απόρροια του παγκόσμιου ενδιαφέροντος που εξ ορισμού θα συγκεντρωθεί στην χώρα μας.

Η προσπάθειά μας θα εστιαστεί και στην ουσιαστική μεταολυμπιακή προβολή της χώρας μας στο εξωτερικό, και θα γίνουν οι απαραίτητες διορθωτικές κινήσεις ούτως ώστε να διορθωθεί η αδράνεια, η απραγία και η αναποτελεσματικότητα που χαρακτηρίζαν την προβολή αλλά και τη γενικότερη τουριστική πολιτική της χώρας μας στο πρόσφατο παρελθόν.

Ο Υφυπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΙΑΣΚΟΣ»

13. Στην με αριθμό 2423/27-7-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ιωάννου Δραγασάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1110/20-8-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Αναφορικά με την παραπάνω ερώτηση του βουλευτή κ. Ιωάννη Δραγασάκη, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το περιεχόμενο της είναι προφανέστατα εκτός ρυθμιστικής αρμοδιότητας του Υπουργείου Τουρισμού και εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του συνεργωμένου Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Ο Υφυπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΙΑΣΚΟΣ»

14. Στην με αριθμό 2754/30.8.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β-995/22.9.04 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακό-

λουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμ. πρωτ. 2754 / 30-08-04 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής Βασ. Κεγκερόγλου, σύμφωνα και με το με αριθμ. πρωτ. ΥΠΑ/Δ13/Α/36634/1366/ 07-09-04 έγγραφο της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

Η ΥΠΑ εκπόνησε μελέτη αναγνώρισης επιλογής θέσης και Master Plan του Αεροδρομίου Καστελλίου, καθώς και αντίστοιχο Φάκελο Προέγκρισης της χωροθέτησης. Ο εν λόγω Φάκελος έχει κατατεθεί στο ΥΠΕΧΩΔΕ και αναμένεται η έκδοση της σχετικής προέγκρισης για τη χωροθέτηση του έργου.

Εφ' όσον υπάρξει η κατά τα ανωτέρω θετική Απόφαση, θα ακολουθήσουν οι απαραίτητες μελέτες: αεροναυτική, επιχειρησιακή, οργανωτική και περιβαλλοντική. Μόνον τότε, και βάσει των τεκμηριωμένων στοιχείων και συμπερασμάτων των μελετών, είναι δυνατή η απόφαση και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του υπόψη έργου.

Ο Υπουργός
ΜΙΧΑΗΛΗΣ Κ. ΛΙΑΠΗΣ»

15. Στην με αριθμό 2772/30.8.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μανόλη Στρατάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 34137 ΕΥΔ και ΠΤΣ 1365/22.9.04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της παραπάνω ερώτησης του Βουλευτή κ. Μ. Στρατάκη, σας πληροφορούμε τα εξής:

Τα έργα τοπικής σημασίας συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής σύμφωνα με το εγκεκριμένο μεταξύ των ελληνικών αρχών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του Ταμείου Συνοχής.

Στο πλαίσιο αυτό, έχει αποσταλεί από το ΥΠΟΙΟ στις αρμόδιες Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και βρίσκεται σε εξέλιξη η με αριθμ. πρωτ. 33768/ΕΥΔ&ΠΤΣ 1318/26-8-2004 εγκύκλιος. «Για την υποβολή και επιλογή έργων περιβάλλοντος τοπικής σημασίας (αποχέτευση και επεξεργασία λυμάτων) για συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής (50ς Κύκλος).

Σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο, η οποία είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του ΥΠΟΙΟ και στις ιστοσελίδες των αρμόδιων Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης, δίνεται η δυνατότητα υποβολής αιτήματος από το Δήμο Γουβών και το Δήμο Μοιρών για τη συγχρηματοδότηση των συγκεκριμένων έργων, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με την εγκύκλιο (επιλεξιμότητας, ωριμότητα, συμβατότητα, σκοπιμότητα, πληρότητα και ειδικά κριτήρια).

Στην εγκύκλιο επίσης προδιαγράφεται η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων που θα υποβληθούν, η οποία περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

Σε πρώτη φάση θα γίνει η κατ' αρχήν αξιολόγηση των σχετικών έργων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. Κρήτης, σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης και τη χρήση τυποποιημένου φύλου διαπιστώσεων ελέγχου. Εφόσον τα έργα αξιολογηθούν θετικά, οι προτάσεις τους θα διαβιβαστούν στο ΥΠΟΙΟ όπου θα γίνει η τελική εκτίμηση και ιεράρχηση από την Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι από το ΥΠΟΙΟ, το ΥΠΕΧΩΔΕ και το ΥΠΕΣΔΔΑ. Τα έργα που τελικώς θα επιλεγούν θα αποσταλούν στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για να εγκριθεί η συγχρηματοδότησή τους από το Ταμείο Συνοχής.

Ο Υφυπουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΩΛΙΑΣ»

16. Στην με αριθμό 2890/6.9.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεωργίου Παπαγεωργίου δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ900α/4186/7392/10.9.04 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 2890/06-09-2004 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Παπαγεωργίου, με θέμα τη λειτουργία της «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΥΜΗΣ Ε.Π.Ε.», σας γνω-

ρίζουμε τα ακόλουθα:

Η «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΥΜΗΣ ΕΠΕ» ανήκει στο Όμιλο της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΜΥΝΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ», η οποία προήλθε από τη συγχώνευση των εταιριών ΕΒΟ ΑΕ και ΠΥΡΚΑΛ ΑΕ.

Η προηγούμενη Κυβέρνηση και οι διοικήσεις του Ομίλου ΕΒΟ-ΠΥΡΚΑΛ αντιμετώπιζαν τα θέματα παραγωγής - εμπορίας - εργασίας-κλπ, περιστασιακά χωρίς πρόγραμμα, προοπτική και με αδιαφανείς διαδικασίες.

Αποτέλεσμα των ενεργειών αυτών υπήρξε η απαξίωση και ο επιχειρηματικός μαρασμός των εταιριών, η συσσώρευση υπέρογκων χρεών και η υποαπασχόληση του προσωπικού.

Η νέα Διοίκηση των «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΜΥΝΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ (ΕΑΣ) Α.Β.Ε.Ε» και το Δ.Σ. «ΕΒΟ-ΠΥΡΚΑΛ» από την πρώτη στιγμή που ανέλαβε, με την κατεύθυνση και συμπαράσταση του εποπτεύοντος Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, κίνησε τις διαδικασίες για την αντιμετώπιση του προβλήματος, τόσο από επιχειρηματικής δραστηριότητας όσον και ταμειακής για την πληρωμή των εργαζομένων και την εξόφληση των χρεών και ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών δάνειο 50 εκατ. το οποίο έχει ήδη εισπραχθεί και ταμειωθεί και με τμήμα αυτού του δανείου, χρηματοδοτήθηκαν και υλοποιούνται τα προγράμματα της «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΥΜΗΣ Ε.Π.Ε.».

Σε ό,τι αφορά, την «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΥΜΗΣ Ε.Π.Ε.» οι προοπτικές διαγράφονται θετικές, δεδομένου ότι αναμένονται καινούργια προγράμματα εργασίας όπως κρίνει, αλεξίσφαιρα γιλέκα, στολές ΡΒΧΠ, κλπ που θα επιλύσουν τα προβλήματα παραγωγής και απασχόλησης της εταιρείας.

Η ανάπτυξη των αμυντικών βιομηχανιών αποτελεί για το ΥΠΕΘΑ πρωταρχική επιδίωξη, καθώς αποτελούν σημαντικό κομμάτι της οικονομίας αλλά και πυλώνα της εθνικής άμυνας. Η νέα Διοίκηση της ΕΑΣ ΑΒΕΕ διαμορφώνει το νέο Επιχειρηματικό Σχέδιο του Ομίλου, με σκοπό την εξυγίανση και την περαιτέρω ανάπτυξη των εταιριών. Η συμβολή της «ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΥΜΗΣ ΕΠΕ» στον εξοπλισμό όλων των κλάδων των ΕΔ, με οπλισμό Ελληνικής κατασκευής είναι αναγνωρισμένη. Επιθυμία της Κυβέρνησης και του ΥΠΕΘΑ, είναι η περαιτέρω ανάπτυξη και ενδυνάμωση αυτής της συμβολής στην οικονομία, την απασχόληση και την εθνική άμυνα.

Ο Υπουργός
ΣΠΗΛΙΟΣ Π. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ»

17. Στην με αριθμό 2814/2.9.04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νικολάου Νικολόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ900α/4183/7389/9.9.04 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 2814/02-09-2004 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Νίκος Νικολόπουλος, με θέμα την παραχώρηση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος έκτασης 70 στρεμμάτων για τη δημιουργία μόνιμου οικισμού τσιγγάνων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το ΥΠΕΘΑ ενεργοποιήθηκε άμεσα για την ικανοποίηση του σχετικού αιτήματος, ακολουθώντας τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

Ειδικότερα, τον Ιανουάριο 2004 εγκρίθηκε, στα πλαίσια του Ν. 2745/99, η προσωρινή κατά χρήση παραχώρηση έκτασης 40 στρ. στο Δήμο Πατρέων, για τον παραπάνω σκοπό. Επειδή όμως η παραχώρηση κατά χρήση δεν επέλυσε το ιδιοκτησιακό, αφού η κατά κυριότητα παραχώρηση στα πλαίσια του Ν. 2745/99 μπορούσε να γίνει μόνο μετά την σύνταξη της πολεοδομικής μελέτης του Στρατοπέδου, προτιμήθηκε αντί της παραπάνω διαδικασίας, η παραχώρηση της έκτασης να γίνει κατά κυριότητα στα πλαίσια του Ν. 3156/2003, άρθρο 26, παράγραφος 5.

Κατόπιν αυτού η ΥΑΜΣ ζήτησε από το ΓΕΣ την εξαίρεση του τμήματος αυτού των 40 στρ. του Στρατοπέδου «ΜΑΝΟΥΣΟ-ΓΙΑΝΝΑΚΗ» από τις διαδικασίες του Ν. 2745/99 που διέπουν το σύνολο του Στρατοπέδου και την προώθηση της παραχώρησης κατά κυριότητα, σύμφωνα με τον Ν. 3156/2003 στο Δήμο Πατρέων, με σκοπό τη δημιουργία οικισμού τσιγγάνων. Το ΓΕΣ

γνωμάτευσε σχετικά με τη δωρεάν παραχώρηση της έκτασης των 40 στρ., πλην όμως η διαδικασία δεν ολοκληρώθηκε. Η ΥΑΜΣ ζήτησε την ανάκληση της προσωρινής κατά χρήση παραχώρησης που είχε εγκριθεί.

Προκειμένου να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες παραχώρησης της έκτασης των 40 στρ., θα πρέπει κατά την ανάθεση σύνταξης της οικονομοτεχνικής μελέτης αξιοποίησης του Στρατοπέδου «ΜΑΝΟΥΣΟΓΙΑΝΝΑΚΗ» σύμφωνα με τον Ν. 2745/99 και λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές χρήσεις γης, να επανεξετασθεί η δυνατότητα δημιουργίας του οικισμού των τσιγγάνων καθώς και η συμβατότητα των προβλεπόμενων χρήσεων.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, το ΥΠΕΘΑ κινείται προς την επίλυση του ζητήματος και την άμεση υλοποίηση του σχεδίου παραχώρησης.

Ο Υπουργός
ΣΠΗΛΙΟΣ Π. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ*

18. Στην με αριθμό 2822/2.9.04 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Αγγέλου Τζέκη και Γεωργίου Χουρμουζιάδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ900α/4184/7390/10.9.04 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 2822/02-09-2004 ερώτησης, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Ευάγγελος Τζέκης, και Γιώργος Χουρμουζιάδης, με θέμα την αποδέσμευση στρατοπέδων Καβάλας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Από τα υπάρχοντα έξι στρατοπέδα του Νομού Καβάλας αποδεσμεύονται δύο (Γ' Φάση), τα «ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ» έκτασης 90 στρ. και «ΚΩΤΣΑΛΟΥ» έκτασης 100 στρ., τα οποία βρίσκονται εντός της πόλης της Καβάλας στην περιοχή Περιγιαλίου.

Με Πολεοδομική Μελέτη της περιοχής Περιγιαλίου, που έχει εγκριθεί με Π.Δ. του 1990, ο Δήμος είχε προβεί στην ένταξη του σχεδίου πόλης, σύμφωνα με το Ν. 1337/83, του συνόλου του στρατοπέδου «ΚΩΤΣΑΛΟΥ» και μέρους του στρατοπέδου «ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ» (29 στρ.).

Πλέον του παραπάνω, ο Δήμος Καβάλας πρότεινε την τροποποίηση του πολεοδομικού σχεδίου της περιοχής Περιγιαλίου με ένταξη και της εκτός σχεδίου έκτασης του στρατοπέδου «ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ» (61 στρ.), στο συγκεκριμένο σχέδιο της περιοχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2745/99, που έγινε αποδεκτή από το ΥΠΕΘΑ.

Η πολεοδομική μελέτη με την ένταξη στο σχέδιο πόλης και της παραπάνω έκτασης έχει υποβληθεί από τον Δήμο στο Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε., προ δύο ετών περίπου και αναμένεται η έγκρισή του.

Ουδέποτε ναυάγησαν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ Δήμου Καβάλας και της αρμόδιας Υπηρεσίας Αξιοποίησης - Μετεγκατάστασης Στρατοπέδων (Υ.Α.Μ.Σ.), ενώ αντίθετα υπήρξε συμφωνία για την τροποποίηση του σχεδίου πόλης στην περιοχή Περιγιαλίου.

Το ΥΠΕΘΑ μέχρι σήμερα ουδεμία ενημέρωση έχει από το Δήμο Καβάλας ή το Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. για τυχόν νέα τροποποίηση του σχεδίου πόλης στη περιοχή Περιγιαλίου.

Για το πρώτο ερώτημα της σχετικής ερώτησης, αρμόδιο να απαντήσει είναι το Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.

Τέλος, στην έκταση του στρατοπέδου «ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ» Καβάλας έχει μετασταθμεύσει πρόσφατα η ΧΧ ΤΘΜ (Στρατηγείο, Διοίκηση Πυροβολικού, Ίλη Στρατηγείου, 20 Λόχος Διαβιβάσεων). Στον υπόλοιπο χώρο του εν λόγω στρατοπέδου προβλέπεται η μεταστάθμευση και άλλης στρατιωτικής μονάδας.

Ο σχεδιασμός του ΥΠΕΘΑ για την χρήση των στρατοπέδων της Καβάλας βρίσκεται σε εξέλιξη λαμβανομένων υπ' όψιν των επιχειρησιακών αναγκών.

Ο Υπουργός
ΣΠΗΛΙΟΣ Π. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ*

19. Στην με αριθμό 2770/30-8-04 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Μιχάλη Καρχιμάκη, Ιωάννου Δριβελέγκα, Απόστολου Κατσιφάρα, Πέτρου Κατσιλιέρη, Σούλας Μερεντίτη, Ροδούλας Ζήση, Θάνου Μωραϊτή και Χρήστου Αηδόνη δόθηκε με το υπ'

αριθμ. 2/46764/14-9-04 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Επί της υπ' αριθμ. πρωτ. 2770/30-8-2004 ερώτησης που υπεβλήθη στην Εθνική Αντιπροσωπεία, σας γνωρίζουμε ότι στον προϋπολογισμό τρέχοντος οικονομικού έτους, είχε προβλεφθεί πίστωση ύψους 5.000.000 ευρώ, η οποία δεν επαρκούσε για την καταβολή του συνόλου της υποχρέωσης του Δημοσίου προς τον Λογαριασμό Αγροτικής Εστίας.

Με την αριθμ. 2/35143/3-8-2004 απόφασή μας μεταφέρθηκε πίστωση ύψους 3.538.325 ευρώ και παράλληλα εκδόθηκε η αριθμ. πρωτ. 14495/289/3-8-2004 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, για την εκπλήρωση της υποχρέωσης του Δημοσίου που απορρέει από το άρθρο 2 του ν. 3050/2002.

Ο Υφυπουργός
ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ*

20. Στην με αριθμό 2750/30-8-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μιχάλη Καρχιμάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 547/14-9-04 ΑΠ.ΚΟΙΝ. 16-9-04 έγγραφο από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μ. Καρχιμάκης, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΕΠΑΑ- ΑΥ 2000 - 2006» τα Μέτρα που αφορούν εγχειοβελτιωτικά έργα είναι τα 6.1 και 6.2. Το Μέτρο 6.1 έχει προϋπολογισμό 61.983.002 ευρώ και αφορά την ολοκλήρωση Εγχειοβελτιωτικών Έργων του Β' ΚΠΣ. Το Μέτρο 6.2 έχει προϋπολογισμό 181.643.059 ευρώ. Οι άξονες όπου κινούνται τα έργα του Μέρους είναι οι κάτωθι:

Έργα ταμίευσης - αποθήκευσης και εκμετάλλευσης επιφανειακών απορροών (λιμνοδεξαμενές - φράγματα).

Εκσυγχρονισμός και βελτίωση συνθηκών άρδευσης. Προτεραιότητα δίνεται στα αρδευτικά δίκτυα, τα οποία είναι παλαιά (άνω των 30 ετών), έχουν φθορές ή υπολειπόμενα και παρυσιάζουν ωριμότητα από πλευράς μελετών.

Μελέτες - έργα τεχνητού εμπλουτισμού υπόγειων υδροφορέων για ποσοτική αύξηση και ποιοτική βελτίωση αυτών.

Αξιοποίηση νερών ταμειωτήρων με έργα εφαρμογής σύγχρονων μεθόδων άρδευσης.

Τα έργα που είναι ενταγμένα στο Πρόγραμμα, η ημερομηνία ένταξής τους καθώς και τα υπόλοιπα στοιχεία που ζητούνται αναγράφονται στο συνημμένο Πίνακα 1.

2. Επί του παρόντος ο προϋπολογισμός των Μέρων 6.1 και 6.2 του Τομεακού Προγράμματος του Γ' ΚΠΣ έχει καλυφθεί με τα ήδη ενταγμένα έργα. Όταν προκύψουν εκπνώσεις από τη δημοπράτηση των ήδη ενταγμένων έργων, τότε θα γίνει η ένταξη νέων έργων, ανάλογα με το ποσό που θα εξοικονομηθεί, την ωριμότητα των έργων και το ύψος του προϋπολογισμού τους.

3. Τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν μέσω του Π.Δ.Ε. και τα λοιπά στοιχεία που ζητούνται, αναγράφονται στο συνημμένο Πίνακα 2.

4. Σχετικά με τα έργα που έχουν ενταχθεί στα Περιφερειακά Προγράμματα αναφέρεται ότι τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) είναι αυτοτελή τόσο χρηματοοικονομικά όσο και για την επιλογή των έργων που θα ενταχθούν.

5. Σχετικά με τις μελέτες, τα ζητούμενα στοιχεία αναγράφονται στο συνημμένο Πίνακα 3.

6. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εκδίδει κατ' έτος Αποφάσεις χρηματοδότησης στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή Περιφέρειες της χώρας για αποκατάσταση ζημιών από ανωτέρα βία σε εγχειοβελτιωτικά έργα. Στις Αποφάσεις γίνεται συγκεκριμένη κατανομή (σύμφωνα με Ειδική Διάταξη της ΣΑΕ 081) για τα έργα ανά Νομό.

Το έτος 2003 εκδόθηκαν Αποφάσεις ύψους 18 εκ. ευρώ περίπου.

Για το έτος 2004 έχουν εκδοθεί Αποφάσεις 9 εκ. ευρώ περίπου και αναμένεται και νέα έκδοση που θα καλύπτει ύψος 2 εκ. ευρώ ακόμα.

Οι Αποφάσεις έχουν χρονική ισχύ μέχρι το τέλος κάθε έτους με εξαίρεση το έτος 2003, όπου δόθηκε με Απόφαση του τότε

Υπουργού (κ. Γ. Δρυ) παράταση ισχύος τους μέχρι το τέλος του 2004.

7. Σε ό, τι αφορά την πορεία των έργων, τα στοιχεία φαίνονται στους προηγούμενους συνημμένους Πίνακες.

Ο Υπουργός
ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΠΟΥΡΙΔΗΣ

21. Στην με αριθμό 2824/2-9-04 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Σταύρου Σκοπελίτη και Ιωάννου Πατσιλιάνκου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 544/15-9-04 έγγραφο από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Σ. Σκοπελίτης και Γ. Πατσιλιάνκος, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Για τις καλυπτόμενες από τον ΕΛΓΑ ζημιές που προξενήθηκαν από τους παγετούς και τις ανεμοθύελλες Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2004 στα εσπεριδοειδή του Ν. Χίου, καταβλήθηκαν από τον ΕΛΓΑ στο διάστημα από 28-7-04 μέχρι 17-8-04, αποζημιώσεις ύψους 544.457,00 ευρώ.

2. Οι τιμές αποζημίωσης της καλλιεργητικής περιόδου 2003-2004 ήταν για μεν τα κοινά πορτοκάλια 0,1855 _ το κιλό για δε τα κοινά μανταρίνια 0,20 _ το κιλό. Κατά την προηγούμενη καλλιεργητική περίοδο (2002 - 2003) οι τιμές αποζημίωσης ήταν 0,16 και 0,19 _ το κιλό αντίστοιχα.

3. Για τις παραπάνω ζημιές δόθηκαν στους παραγωγούς από την ΑΤΕ προκαταβολές αποζημιώσεων, με βάση τις δηλώσεις ζημιάς, οι οποίες στη συνέχεια παρακρατήθηκαν από την ΑΤΕ κατά την καταβολή των αποζημιώσεων του ΕΛΓΑ.

Ο Υπουργός
ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΠΟΥΡΙΔΗΣ

22. Στην με αριθμό 2670/23-8-04 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μιχάλη Καρχιμάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 517/15-9-04 έγγραφο από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μ. Καρχιμάκης, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Λιμνοδεξαμενή Ζου Σητείας

Από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, έχει εκπονηθεί και εγκριθεί η Οριστική Τεχνική Μελέτη της λιμνοδεξαμενής του 1992 (Αρ. Απόφασης Έγκρισης 136003/742/20-1-1992), η οποία και απαιτεί οικονομική αναθεώρηση και τεχνική αναμόρφωση λόγω παρέλευσης χρόνου από την έγκρισή της.

Ομοίως έχει εκπονηθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η Περιβαλλοντική Μελέτη και έχουν εκδοθεί οι Περιβαλλοντικοί Όροι (Π.Ο.), με Κοινή Απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας (Αρ. Απόφασης 1011/29-5-2003).

Η ωφέλιμη χωρητικότητα της λιμνοδεξαμενής ανέρχεται σε 275.000 m³ νερού και προβλέπεται η αξιοποίησή με άρδευση έκτασης περίπου 500 στρ.

Το 2002 υπεβλήθη αίτημα για αύξηση της χωρητικότητας της λιμνοδεξαμενής πέραν των 275.000 m³ νερού (δηλαδή αναμόρφωση Τεχνικής Μελέτης), η οποία δεν ήταν δυνατή λόγω των τοπογραφικών και γεωλογικών δεδομένων της θέσης.

Οι προαναφερόμενες μελέτες απεστάλησαν στην Περιφέρεια Κρήτης, η δε Διαχειριστική Αρχή της Περιφέρειας μας γνώρισε ότι από το 2002, αποφασίστηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο Κρήτης να ενταχθεί στο Πρόγραμμα ΠΕΠ - Γ' ΚΠΣ. Το Τεχνικό Δελτίο του έργου θα συνταχθεί από την Περιφέρεια Κρήτης, αφού θα είχε προηγηθεί η επικαιροποίηση της Μελέτης από την Περιφέρεια.

Προς το παρόν δεν έχει υποβληθεί στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Τεχνικό Δελτίο του έργου για γνωμοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 2860/2000 και συνεπώς το έργο δεν έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα ΠΕΠ Περιφέρειας Κρήτης.

Μετά τα ανωτέρω και με δεδομένη την οικονομική αδυναμία της Περιφέρειας Κρήτης να εντάξει το έργο, επειδή η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ αρμόδια για την κατάρτιση του ΠΕΠ Κρήτης δεν το είχε χαρακτηρίσει ως πρώτης προτεραιότητας, στην Πρότα-

ση Τροποποίησης του Π.Δ.Ε. (ΣΑΜ 081), που υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών το Σεπτέμβριο 2004 για έγκριση, περιλαμβάνεται και η ένταξη στο Πρόγραμμα εγγραφής για την οικονομική αναθεώρηση και τεχνική αναμόρφωση της μελέτης Λιμνοδεξαμενής Ζου ώστε να αποκτήσει ωριμότητα.

Σε ό, τι αφορά την υλοποίηση του έργου αναφέρεται, ότι μετά και την επικαιροποίηση της μελέτης, που αναμένεται να πραγματοποιηθεί μέχρι τέλους 2004 και επειδή σε αντίθεση με την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ εμείς θεωρούμε το έργο απαραίτητο για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του Νομού Λασιθίου θα καταβληθεί προσπάθεια και μετά τη σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θεωρούμε βεβαία την ένταξη του έργου στο Κεντρικό Πρόγραμμα του Υπουργείου, στο Μέτρο 6.2 του ΕΠΑΑ-ΑΥ.

2. Ολοκλήρωση Τιμεντενέσεων του αρδευτικού της Μαλαύρας.

Το Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δεν είχε αναλάβει ποτέ καμία οικονομική δέσμευση για την κατασκευή του έργου «Διάφραγμα Πηγών Μαλαύρας - Πέτασμα - Τιμεντενέσεων». Η διατεθείσα πίστωση των 400.000 _ το έτος 2002 αφορούσε οικονομική επιχορήγηση προς τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λασιθίου, με την προϋπόθεση ότι η απορρόφηση της έπρεπε να γίνει μέχρι το τέλος του έτους 2002. Άλλωστε το Υπουργείο δεν δεσμεύτηκε ότι θα εντάξει το εν λόγω έργο στο δικό του Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, θεωρώντας ότι ένα τέτοιο μικρού και τοπικού ενδιαφέροντος έργο έπρεπε να προγραμματισθεί, αποφασισθεί και χρηματοδοτηθεί, όπως και τελικά έγινε, από τη Ν. Α. Λασιθίου σε βάρος του οικείου Π.Δ.Ε. (ΣΑΝΑ).

Η Ν.Α. Λασιθίου με την 37434/2961/30-8-02 Απόφασή της έκανε δεκτή την 69/2002 Απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου, με την οποία προεγκρίθηκε το έργο από το Νομαρχιακό Πρόγραμμα ΣΑΝΑ - ΚΑΠ, προκειμένου να καταστεί δυνατή η δημοπράτησή του, η οποία και έγινε. Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δεν είναι δυνατόν να συγχρηματοδοτήσει από το δικό του ΠΔΕ έργο, το οποίο εντάχθηκε και δημοπρατήθηκε μέσω της Ν.Α., η οποία και είναι αρμόδια για την ολοκλήρωση του έργου.

3. Κατασκευή προφραγμάτων Φράγματος Μπραμιανών

Όσον αφορά το έργο Κατασκευή Προφραγμάτων Μύρτου και Καλαμαυκιανού στο φράγμα Μπραμιανών Ιεράπετρας, αναφέρεται ότι το εν λόγω έργο αποτελεί αντικείμενο αρμοδιότητας του ΠΕΧΩΔΕ, το οποίο και έχει κατασκευάσει το Φράγμα Μπραμιανού.

4. Ολοκλήρωση Μελέτης Φράγματος Λιθινών

Από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, έχει εκπονηθεί και εγκριθεί η Προμελέτη του έργου. Με το 8912/10-2-2004 έγγραφο του Υπουργείου προς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, προτάθηκε η ένταξη της Οριστικής Μελέτης στη ΣΑΜ 081. Λόγω περιορισμένων οικονομικών δυνατοτήτων δεν έγινε δυνατή η ένταξή της, η οποία θα επανυποβληθεί στην Πρόταση Τροποποίησής της το Σεπτέμβριο του 2004.

5. Κατασκευή 7 μικρών λιμνοδεξαμενών και φραγμάτων

Σε ό, τι αφορά την ένταξη σε Προγράμματα για την κατασκευή των 7 μικρών φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών, των οποίων οι μελέτες εκπονούνται μέσω Νομαρχιακών Προγραμμάτων, αναφέρεται ότι η ένταξή τους στο Γ' ΚΠΣ δεν είναι δυνατή καθόσον το ύψος του προϋπολογισμού των αντίστοιχων Μέτρων έχει καλυφθεί. Η ένταξη νέων έργων και μελετών στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων Εθνικό Σκέλος δεν ήταν δυνατή κατά την τελευταία τριετία, βάσει της Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών «Περί Κατάρτισης του Προγράμματος Π.Δ.Ε.» που εκδίδεται κατ' έτος. Εάν στο μέλλον οι οικονομικές δυνατότητες του Προγράμματος το επιτρέψουν και τα έργα παρουσιάζουν ωριμότητα από πλευράς μελετών, θα εξετασθεί η δυνατότητα ένταξής τους.

6. Λιμνοδεξαμενή Αγ. Γεωργίου Οροπεδίου Λασιθίου

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει εκπονήσει και εγκρίνει την Οριστική Τεχνική Μελέτη του έργου. Ο

προϋπολογισμός του έργου σε τιμές 1993 ανέρχεται σε 4.950.000.000 δρχ. Έχει εκπονηθεί η Περιβαλλοντική Μελέτη και έχουν εκδοθεί οι Περιβαλλοντικοί Όροι στις 5-3-2004. Παρότι έγινε προσπάθεια να ενταχθεί το έργο στο Γ' ΚΠΣ, αυτό δεν επετεύχθη, λόγω της μη ωριμότητάς του κατά την περίοδο προγραμματισμού εντάξεως των έργων καθώς και του υψηλού του προϋπολογισμού.

Σημειώνεται ότι το έργο εντάχθηκε σε Πρόγραμμα του ΥΠΕΧΩΔΕ (ΣΑΕ 072), με ημερομηνία έκδοσης της Συλλογικής Απόφασης του ΥΠΕΧΩΔΕ 10-6-2004, οπότε καθίσταται σαφές ότι οι απαντήσεις που δίνονταν περί μη ένταξης του έργου σε Πρόγραμμα ίσχυαν.

Ο Υπουργός
ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΠΟΥΡΙΔΗΣ»)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Δευτέρας 17 Ιανουαρίου 2005

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 4 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 549/11-1-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Κωνσταντίνου Γείτονα προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και

Δημοσίων Έργων, σχετικά με το σχεδιασμό για την ενίσχυση της αντισεισμικής προστασίας της χώρας μας κλπ. .

2. Η με αριθμό 551/11-1-2005 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ελπίδας Παντελάκη προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, σχετικά με τις ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες κλπ..

3. Η με αριθμό 555/11-1-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αθανασίου Λεβέντη προς τους Υπουργούς Τουριστικής Ανάπτυξης και Πολιτισμού, σχετικά με τη διαχείριση των σπηλαίων του Δυρού κλπ..

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δευτέρου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 4 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 535/10-1-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος Ελλάδας κ. Μάρκου Μπόλαρη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τη λειτουργία των Κέντρων Διαμετακόμισης Βάμβακος.

2. Η με αριθμό 552/11-1-2005 Επίκαιρη Ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Δημητρίου Τσιόγκα προς τους Υπουργούς Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με την καταβολή των δεδουλευμένων και των ενσήμων στους εποχικούς εργαζόμενους στη δακκονία κλπ..

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Επίκαιρες ερωτήσεις πρώτου κύκλου:

Πρώτη είναι η με αριθμό 545/11-1-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Χρήστου Πρωτόπαπα προς τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, σχετικά με την καθυστέρηση των κυβερνητικών ανακοινώσεων για τη χορήγηση του ΕΚΑΣ κατά το έτος 2005 κλπ..

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Πρωτόπαπα έχει ως εξής:

«Εύλογη και σοβαρή ανησυχία δημιουργεί σε εκατοντάδες χιλιάδες χαμηλοσυνταξιούχους η καθυστέρηση των κυβερνητικών ανακοινώσεων για τη χορήγηση του ΕΚΑΣ κατά το έτος 2005.

Τίθεται μάλιστα και σοβαρό ζήτημα για το αν –πέραν των χαμηλών αυξήσεων που προβλέπει ο προϋπολογισμός- η Κυβέρνηση θα τηρήσει τις δεσμεύσεις της και θα αναπροσαρμόσει τις εισοδηματικές κλίμακες χορήγησης του ΕΚΑΣ.

Είναι σαφές ότι σε αντίθετη περίπτωση ακόμη και η προβλεπόμενη μικρή αύξηση των συντάξεων (κατά 3-3,5%), θα οδηγήσει στην αφαίρεση ή μείωση του ΕΚΑΣ για χιλιάδες ή και δεκάδες χιλιάδες χαμηλοσυνταξιούχους λόγω της υπέρβασης των ισχυουσών εισοδηματικών κλιμάκων.

Επειδή το όλο θέμα «επιβαρύνεται» και με περίεργα δημοσιεύματα περί κυβερνητικών σχεδίων «αντικατάστασης» του ΕΚΑΣ, ερωτώνται οι κ. Υπουργοί:

α) Πότε θα ανακοινωθεί επισήμως η αύξηση στο ΕΚΑΣ για το 2005;

β) Θα υπάρξει και αλλαγή-βελτίωση στις εισοδηματικές κλίμακες χορήγησης του ΕΚΑΣ, ώστε να μη μειωθεί ο αριθμός των δικαιούχων;

γ) Έχουν βάση τα δημοσιεύματα περί επανεξέτασης του ΕΚΑΣ;»

Στην επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός κ. Αγγελόπουλος.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Θέλω να ενημερώσω το συνάδελφο και τη Βουλή ότι στο τέλος του μηνός ο Πρωθυπουργός θα ανακοινώσει τις αυξήσεις, οι οποίες θα χορηγηθούν και στο ΕΚΑΣ και στις υπόλοιπες συντάξεις, εξειδικεύοντας την εισοδηματική πολιτική της Κυβέρνησης.

Παράλληλα θέλω να ενημερώσω το συνάδελφο ότι με βάση το ν. 2556/97 προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία αναπροσαρμογής των εισοδηματικών κριτηρίων για τη χορήγηση του ΕΚΑΣ, η οποία είναι ετήσια, με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Απασχόλησης και Εμπορικής Ναυτιλίας και δεν προτιθέμεθα να αλλάξουμε αυτήν τη διαδικασία.

Επίσης προς ενημέρωση θέλω να πω ότι μας απασχολεί πάρα πολύ ο τρόπος με τον οποίο χορηγείται το ΕΚΑΣ και τα εισοδηματικά κριτήρια βάσει των οποίων χορηγείται και τούτο γιατί τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί ότι έχουν δημιουργηθεί σοβαρές αδικίες, ανισότητες και στρεβλώσεις, ακριβώς λόγω των εισοδηματικών κριτηρίων που ισχύουν για τη χορήγηση του ΕΚΑΣ. Έτσι έχουμε το φαινόμενο –και το αναφέρω σαν παράδειγμα- επειδή ο άμεσα ασφαλισμένος δεν δικαιούται ΕΚΑΣ, σε περίπτωση θανάτου η χήρα να παίρνει περισσότερα χρήματα απ' ό,τι έπαιρνε ο άμεσα ασφαλισμένος. Ή μπορεί ασφαλισμένος με δεκαπέντε χρόνια υπηρεσίας, επειδή δικαιούται ΕΚΑΣ, να παίρνει περισσότερα χρήματα από κάποιον άλλο ασφαλισμένο της ίδιας κατηγορίας, του ίδιου ασφαλιστικού φορέα, με είκοσι πέντε χρόνια ασφάλισης, επειδή αυτός δεν δικαιούται ΕΚΑΣ.

Έτσι, λοιπόν, μας απασχολεί σοβαρά και εξετάζουμε διάφορα ζητήματα που συνδέονται και με τα κριτήρια χορήγησης του ΕΚΑΣ, αλλά και με τους νόμους και τους κανόνες που ισχύουν στα ταμεία ασφάλισης, ώστε να αποκατασταθούν αυτές οι

αδικίες και οι στρεβλώσεις. Πιστεύουμε ότι πολύ σύντομα η Κυβέρνηση θα είναι σε θέση να ανακοινώσει τις τελικές της αποφάσεις στο θέμα αυτό, οι οποίες οπωσδήποτε όμως θα περιφρουρούν τον αριθμό των σημερινών δικαιούχων, θα εξορθολογίζουν και θα αποκαθιστούν αυτές τις αδικίες και τις ανισότητες που παρατηρούνται σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το λόγο έχει ο ερωτών Βουλευτής κ. Χρήστος Πρωτόπαπας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, με εκπλήσσει η σταθερότητα της Κυβέρνησης στην υλοποίηση των δεσμεύσεών της. Φυσικά το λέω αυτό, διότι συμβαίνει το αντίθετο.

Προεκλογικά ακούσαμε τον κύριο Πρωθυπουργό, κύριε Υπουργέ, το σημερινό Πρωθυπουργό και τότε Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, να δεσμεύεται για συγκεκριμένο ύψος του ΕΚΑΣ. Ναι ή όχι; Και αν ναι –και όλοι ναι θα πούμε, διότι τον ακούσαμε με τα αυτιά μας και δεν μπορείτε να το αρνηθείτε και αυτό- θα τηρήσει τη δεσμευσή του ή όχι μέσα στην τετραετία; Διότι σήμερα μας τα «μασάτε». Μας λέτε: «Θα το επανεξετάσουμε, θα το ξαναδούμε, το ξαναμελετάμε».

Εάν υπάρχουν κάποιες αδικίες, διορθώστε τις, βελτιώστε τις κλίμακες. Σε κάθε περίπτωση, διατηρήστε τις προεκλογικές σας δεσμεύσεις. Είναι γνωστό το ύψος του ΕΚΑΣ που είπε ο κ. Καραμανλής. Θα γίνει, ναι ή όχι; Για να δούμε και τι αξιοπιστία υπάρχει και στο κόμμα και προσοπικά στον Πρωθυπουργό που ανέλαβε αυτές τις δεσμεύσεις.

Δεύτερο θέμα. Πού θα πάει αυτή η καθυστέρηση για τους χαμηλοσυνταξιούχους και τους μισθωτούς; Το ίδιο πρόβλημα υπάρχει σε όλο το δημόσιο τομέα. Σήμερα βλέπουμε δημοσιεύματα του Τύπου, από τα οποία φαίνεται ότι υπάρχει σοβαρή καθυστέρηση στην καταβολή των αυξήσεων στους δημοσίους υπαλλήλους. Την ίδια καθυστέρηση μας ανακοινώνετε τώρα και για τους χαμηλοσυνταξιούχους και το ΕΚΑΣ και γενικότερα για τις συντάξεις. Γιατί αυτές οι συνεχείς αλλαγές;

Ακούσαμε σ' αυτήν εδώ την Αίθουσα, κύριε Πρόεδρε, τον Υπουργό Εργασίας κ. Παναγιωτόπουλο πριν από ένα μήνα περίπου, πριν από είκοσι μέρες, κατά τη διάρκεια της συζήτησης του προϋπολογισμού, να λέει ότι θα ανακοινωθεί πολύ σύντομα –ίσως και μέσα στην εβδομάδα, αν δεν κάνω λάθος- από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό η τελική αύξηση για το ΕΚΑΣ και τις συντάξεις του ΟΓΑ. Αντί να ανακοινωθεί μέσα σ' εκείνη την εβδομάδα ή πολύ σύντομα, μας το πάτε τώρα ενάμιση μήνα πίσω.

Γιατί μας λέτε ότι θα το πάτε άλλο ένα μήνα πίσω, κύριε Υπουργέ; Να σας πω γιατί το κάνετε; Γιατί, κατά τη γνώμη μου, υπάρχει σοβαρός προβληματισμός για το αν θα δοθεί και τι θα δοθεί. Κατά τη γνώμη μου, αυτήν την κοινή υπουργική απόφαση, την οποία έχετε υποχρέωση να εκδώσετε, δεν την καθυστερείτε τυχαία, διότι υπάρχει σαφές ζήτημα στην Κυβέρνηση, μετά τα προβλήματα που προκάλεσε η απογραφή του κ. Αλογοσκούφη, εάν θα δώσει ΕΚΑΣ, πόσο θα δώσει και αν θα αναπροσαρμόσει τις κλίμακες, διότι χρειάζεται κοινή υπουργική απόφαση για να γίνει αυτό.

Επιτέλους καταλάβετε ότι οφείτε να τηρείτε τις δεσμεύσεις σας.

Επαναλαμβάνω: Θα δοθεί μέσα στην τετραετία το ΕΚΑΣ, όπως είχε πει ο κ. Καραμανλής προ των εκλογών, ναι ή όχι;

Μιλάτε τώρα για το τέλος του μήνα. Γιατί αυτή η καθυστέρηση; Εν πάση περιπτώσει, θα συνοδευτεί η ανακοίνωση για την αύξηση με την κοινή υπουργική απόφαση για την αναπροσαρμογή των κλιμακίων, για να μην πεταχτούν είκοσι πέντε χιλιάδες χαμηλοσυνταξιούχοι εκτός του συστήματος, ναι ή όχι και πότε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ο Υφυπουργός κ. Αγγελόπουλος έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Πρώτα απ' όλα θέλω να διευκρινίσω, γιατί ίσως δεν ήμουν σαφής ή ο συνάδελφος δεν κατάλαβε, ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν συνηθίζει να μην τηρεί τις προεκλογικές της δεσμεύσεις. Και οι προεκλογικές μας δεσμεύσεις ισχύουν στο ακέραιο όσον αφορά το ποσό, το οποίο θα χορηγηθεί για το ΕΚΑΣ μέσα στην τετραετία. Το ένα είναι αυτό, για να μη δημιουργούνται συγχύσεις.

Δεν έχουμε συνηθίσει άλλα να λέμε προεκλογικά και άλλα να

κάνουμε μετεκλογικά. Άλλα κόμματα είχαν αυτή τη συνήθεια στο παρελθόν, γι' αυτό και βρέθηκαν στην Αντιπολίτευση.

Επίσης, δεν είναι η πρώτη χρονιά –σύνθηες φαινόμενο είναι που η εισοδηματική πολιτική της κυβέρνησης εξειδικεύεται τον Ιανουάριο μήνα. Συνήθως οι συνταξιούχοι και οι μισθωτοί παίρνουν αναδρομικά τις αυξήσεις στις συντάξεις και στους μισθούς με το μισθό του Μαρτίου. Ίσως πέρυσι, επειδή ήταν προεκλογική περίοδος, να είχε ανακοινωθεί η εισοδηματική πολιτική λίγο νωρίτερα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Δεν θα προλάβετε ούτε το Μάρτιο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Σας άκουσα με προσοχή.

Από εκεί και πέρα, αυτόν είναι ότι θα διευρύνουμε τα εισοδηματικά κριτήρια βάσει του ν. 2556/97, για να μη βγουν έξω από τη χορήγηση του ΕΚΑΣ κάποιοι, που οριακά αλλάζουν μέσα στον προηγούμενο χρόνο εισόδημα.

Είπα και κάτι άλλο όσον αφορά τον εξορθολογισμό του συστήματος, για να μην παρατηρούνται οι αδικίες που συμβαίνουν σήμερα. Δεν είναι τυχαίο ότι οι οργανώσεις των συνταξιούχων ζητούν και διεκδικούν την κατάργηση του ΕΚΑΣ με τον τρόπο που χορηγείται σήμερα, γιατί ακριβώς αναπτύσσει, καλλιεργεί μια αντισφαλιστική λογική και νοοτροπία.

Μας απασχολεί, λοιπόν, σοβαρά ο εξορθολογισμός του συστήματος και η αναπροσαρμογή των κλιμακίων, ώστε να μην έχουμε τις σημερινές αντιθέσεις και τις ανισότητες, που οδηγούν στο αποτέλεσμα αυτός που έχει δεκαπέντε χρόνια ασφάλισης, να παίρνει μεγαλύτερη σύνταξη απ' ό,τι παίρνει κάποιος άλλος ασφαλισμένος στον ίδιο φορέα με είκοσι πέντε χρόνια ασφάλισης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Δεύτερη είναι η με αριθμό 554/11-1-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Άγγελου Τζέκη προς τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, σχετικά με την καταβολή των δεδουλευμένων στους εργαζόμενους της εταιρείας «ΒΑΦΕΙΑ ΚΙΛΚΙΣ ΑΕ», τη διασφάλιση των θέσεων εργασίας κλπ.

Αναλυτικότερα η επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Οι εργαζόμενοι στην εταιρεία «ΒΑΦΕΙΑ ΚΙΛΚΙΣ ΑΕ», έχουν προβεί σε επίσκεψη εργασίας από τις 10.12.2004. Οι ιδιοκτήτες της εν λόγω εταιρείας χρωστούν στους εργαζόμενους περίπου 1.000.000 ευρώ.

Η εταιρεία στις 16.12.2004 κατέθεσε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Κιλκίς δήλωση παύσης πληρωμών και αίτηση πτώχευσης. Παράλληλα ο ιδιοκτήτης εκμίσθωσε τις κτηριακές εγκαταστάσεις και το μηχανολογικό εξοπλισμό στην εταιρεία «ΠΛΕΚΤΗΡΙΑ ΠΙΕΡΙΑΣ», στην οποία Πρόεδρος είναι η κόρη του ιδιοκτήτη της «ΒΑΦΕΙΑ ΚΙΛΚΙΣ ΑΕ» με είκοσι νέους εργαζόμενους.

Είναι προφανής η μεθόδευση και ο εμπαιγμός των συγκεκριμένων επιχειρηματιών σε βάρος των εργαζομένων, οι οποίοι βρίσκονται συνεχώς έξω από το εργοστάσιο, διεκδικώντας τους μισθούς, το δώρο των Χριστουγέννων, τα αναδρομικά του 2004, τις αποζημιώσεις. Εκεί άλλωστε έκαναν και Πρωτοχρονιά απλήρωτοι.

Για την κατάσταση αυτή υπεύθυνες είναι οι κυβερνήσεις που επιτρέπουν τέτοιες ενέργειες των εργοδοτών σε βάρος των εργαζομένων.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός τι μέτρα θα πάρει η Κυβέρνηση, ώστε:

Άμεσα να καταβληθούν τα δεδουλευμένα στους εργαζόμενους και το επίδομα λόγω επίσκεψης και να τους δοθεί έκτακτη οικονομική βοήθεια;

Να διασφαλιστούν οι θέσεις εργασίας και να ελεγχθούν οι μεθοδεύσεις των συγκεκριμένων επιχειρηματιών;».

Ο Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Γκαουμάτος έχει το λόγο.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΠΙΔΗΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Κύριε συνάδελφε, του ΚΚΕ άλλη μία βιομηχανία κλωστοϋφαντουργική, όπως είναι η «ΒΑΦΕΙΑ ΚΙΛΚΙΣ ΑΕ» του Ομίλου Ηλιάδη ΗΛΤΕΞ, που έχει και στην Πιερία

την «ΚΟΡΝΤΑΚ», δυστυχώς αντιμετωπίζει σοβαρότατα προβλήματα και οδηγείται σε κλείσιμο. Δυστυχώς έχουμε χάσει μία δεκαετία, διότι δεν υπήρξε ποτέ πολιτική για την αντιμετώπιση της κρίσης που ερχόταν στην κλωστοϋφαντουργία. Αποτέλεσμα, είναι από εκατό χιλιάδες εργαζόμενους που είχε η κλωστοϋφαντουργία στη χώρα μας, να έχουν μείνει δέκα χιλιάδες. Δεν υπήρχε πολιτική όχι μόνο για την ανάπτυξη της κλωστοϋφαντουργίας, αλλά ούτε και για τις θέσεις απασχόλησης. Γι' αυτό σήμερα έχουμε συγκεκριμένα προβλήματα.

Κύριε Τζέκη, μπράβο σας για το ενδιαφέρον που δείχνετε για τους εργαζόμενους. Όμως, ματαιοπονείτε. Το Υπουργείο Απασχόλησης άμεσα από τις 16.11.2004 μόλις άρχισε να διαφαίνεται το πρόβλημα στον Όμιλο Ηλιάδη, έκανε και με τη «ΒΑΦΕΙΑ ΚΙΛΚΙΣ ΑΕ» και με την «ΚΟΡΝΤΑΚ» συναντήσεις. Έχουμε καλέσει και τον κ. Ηλιάδη. Αυτό, όμως, για μας δεν λέει τίποτα. Αυτό που μας ενδιαφέρει, είναι οι εργαζόμενοι.

Κατ' αρχήν, δώσαμε επίδομα 700 ευρώ. Το γνωρίζετε. Δεύτερον, κινήσαμε τις διαδικασίες, για να μπορούν οι εργαζόμενοι να πάρουν επίδομα ανεργίας. Τρίτον, κάναμε παρέμβαση για να μην αφήσουμε την εταιρεία να καταλήξει στην κόρη. Έχουμε και εδώ «μαϊμού» εταιρείες, που ο πατέρας πτωχεύει, αλλά η κόρη ευτυχεί και ευημερεί.

Θέλω, κύριε Τζέκη, να ομολογήσετε τουλάχιστον μέσα στο Ελληνικό Κοινοβούλιο ότι το Υπουργείο Απασχόλησης είναι πάντα στο πλευρό των εργαζομένων. Δίνουμε τη μάχη μ' αυτά που μπορούμε, μ' αυτά που επιτρέπονται. Τη δίνουμε με τον καλύτερο τρόπο.

Όσον αφορά το ΣΕΠΕ, προσπαθούμε να το αναβαθμίσουμε. Ένα υποβαθμισμένο όργανο, η Επιθεώρηση Εργασίας, έχει κάνει τρεις συναντήσεις με τη «ΒΑΦΕΙΑ ΚΙΛΚΙΣ ΑΕ». Έπεσαν και τα πρόστιμα και οι μηνύσεις. Δεν αλληθωρίζει η Κυβέρνηση αυτή προς καμία κατεύθυνση. Το μόνο που κοιτά κατάματα, είναι τα προβλήματα της χώρας, για να υπηρετεί τον πολίτη. Αυτό κάναμε και στη «ΒΑΦΕΙΑ ΚΙΛΚΙΣ ΑΕ». Μπορώ να σας φέρω δημοσιεύματα του Τύπου, του τοπικού αλλά και του αθηναϊκού, που έχουν πολύ κολακευτικά σχόλια για την παρουσία μας σ' αυτό το μεγάλο πρόβλημα της κλωστοϋφαντουργίας, το οποίο δεν είναι μεμονωμένο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ο ερωτών Βουλευτής κ. Τζέκης έχει το λόγο.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι βέβαια γνωστό ότι η κλωστοϋφαντουργία θυσιάστηκε και στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τις δσοσληψίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου γνωρίζουμε ότι από 1.1.2005 δεν υπάρχει πλέον καμία ποσόστωση στα ζητήματα κλωστοϋφαντουργίας, ένδυσης κλπ..

Το ζήτημα δεν είναι ότι πτωχεύουν οι εταιρείες, αλλά ότι οι ιδιοκτήτες ευημερούν και έχουν στρέψει τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες σε άλλους τομείς. Εκείνοι, όμως, που πραγματικά βρίσκονται σε δραματικότατη θέση, είναι οι ίδιοι οι εργαζόμενοι.

Έτσι λοιπόν, κύριε Πρόεδρε και οι εργαζόμενοι της «ΒΑΦΕΙΑ ΚΙΛΚΙΣ ΑΕ» -και πάνω σ' αυτό δεν άκουσα τον κύριο Υφυπουργό- απαιτούν περίπου το 1.000.000 ευρώ, που χρωστάει ο συγκεκριμένος επιχειρηματίας και δεν το αποδίδει. Γι' αυτό το θέμα βέβαια δεν ακούσαμε από τον κύριο Υφυπουργό τι μέτρα θα πάρει, ούτως ώστε να αποδοθεί άμεσα το 1.000.000 ευρώ, γιατί ξέρετε, κύριε Πρόεδρε - είστε και εσείς από την περιφέρεια- ότι στερνώντας από την αγορά 1.000.000 ευρώ, αμέσως δημιουργούνται πολλαπλάσια προβλήματα και στους μικροεμπόρους και τις μικροεπιχειρήσεις όπως για παράδειγμα στο Κιλκίς που έχει και αυξημένη ανεργία και χτυπιέται και ο πρωτογενής τομέας. Γι' αυτό δεν ακούσαμε τίποτα.

Εγώ, κύριε Πρόεδρε, έχω επισκεφθεί και το Νομάρχη και τον Προϊστάμενο της Επιθεώρησης Εργασίας και την Εισαγγελία και δεν είναι τυχαίο ότι χθες η νέα ιδιοκτήτρια της «ΒΑΦΕΙΑ ΚΙΛΚΙΣ ΑΕ» με άλλη ονομασία πήγε να λειτουργήσει το εργοστάσιο παρανόμως. Μάλιστα, οι εργαζόμενοι μπήκαν μπροστά και υπήρξαν οι τραμπούκοι του ιδιοκτήτη κ. Ηλιάδη, οι οποίοι τραυμάτισαν και εργαζόμενους, οι οποίοι πήγαν στο νοσοκομείο.

Πού είναι εκεί η παρουσία της Αστυνομικής Διεύθυνσης,

ώστε να προστατεύσει τους εργαζόμενους και να συλλάβει τους ιδιοκτήτες, οι οποίοι τρομοκρατούν τους εργαζόμενους, οι οποίοι διεκδικούν το αναφαίρετο δικαίωμά τους να πληρωθούν, κύριε Πρόεδρε, τα δεδουλευμένα τους; Δεν ζητάνε τίποτε άλλο, οι άνθρωποι!

Αναγνωρίζω βέβαια και το επίδομα λόγω επίσχεσης, να το πάρουν πιο μπροστά οι άνθρωποι, αλλά το κύριο ζήτημα έγκειται στο αν διασφαλίζονται οι θέσεις εργασίας. Δεν διασφαλίζονται. Τα δεδουλευμένα τους διασφαλίζονται; Θα αποδοθούν; Όχι. Δεν ακούσαμε από την Κυβέρνηση να μας πει τι θα κάνει.

Τελικά, κύριε Πρόεδρε, εκεί είναι και το ζητούμενο. Το νομικό πλαίσιο έχει διαμορφωθεί από τις μέχρι τώρα κυβερνήσεις μ' αυτόν τον τρόπο, ώστε οι επιχειρηματίες να δρουν όπως θέλουν αυτοί σε βάρος των εργαζομένων. Για παράδειγμα, η αίτηση που έκανε για την πτώχευση, αυτό είναι. Δεν έχω να σε πληρώσω, πηγαίνω σε πτώχευση και είμαι εντάξει. Αυτός όμως, η κόρη του και το συγγενολόι του ζουν πλουσιοπάροχα, κύριε Πρόεδρε! Και είναι ένα πολύ μεγάλο ζήτημα έξω από το εργοστάσιο να είναι εκατό εργαζόμενοι, οι οποίοι να θέλουν να πάρουν τα δεδουλευμένα τους και αυτός να τους κοροϊδεύει μ' αυτόν τον τρόπο και η Κυβέρνηση να μας λέει εδώ –και θέλω να το κάνει συγκεκριμένα– ότι ελέγχει το συγκεκριμένο επιχειρηματία. Πώς και με ποιο τρόπο; Αυτά τα δεδουλευμένα πρέπει να καταβληθούν άμεσα. Αυτήν τη δέσμευση μπορεί να την πάρει η Κυβέρνηση;

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, με την παρατήρηση ότι οι εργαζόμενοι έχουν και μία πρόταση. Δώστε τους, λοιπόν, εσείς το 1.000.000 ευρώ, αφού νοιάζεστε και πάρτε τα εσείς στη συνέχεια από τον κ. Ηλιάδη. Γιατί δεν μπορεί να γίνει αυτό, ούτως ώστε και αυτοί να ανακουφιστούν, αλλά και η αγορά του Κιλκίς να λειτουργήσει;

Επαναλαμβάνω, κύριε Πρόεδρε, ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ενδιαφέρεται. Έχω επισκεφθεί τρεις φορές τους εργαζόμενους. Μάλιστα, μετά τη συνάντηση που κάνατε, μπορεί να έχουν πει τα καλά τους τα λόγια, αλλά λένε ότι η Κυβέρνηση δεν δεσμεύτηκε για το 1.000.000 ευρώ και αυτό το απαιτούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το λόγο έχει ο Υφυπουργός κ. Γιακουμάτος.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Κύριε Πρόεδρε, το 2005 η Κυβέρνηση το έχει κηρύξει ως έτος ανταγωνιστικότητας, για να δούμε πώς θα αντιμετωπίσουμε αυτά τα προβλήματα, τα οποία συσσωρεύονται εδώ και δεκαετίες σ' αυτόν τον κλάδο και σε άλλους κλάδους της ελληνικής οικονομίας.

Όμως έχω πει ξανά στον κ. Τζέκη να μου πει μία χώρα του κόσμου –πάρτε και την Κούβα– όπου το κράτος αναλαμβάνει να πληρώσει δεδουλευμένα ιδιωτικών επιχειρήσεων. Αν μου το πείτε αυτό, κύριε Τζέκη, θα εισιγηθώ στην Κυβέρνηση να νομοθετήσει ένα παράλληλο μέτρο, όπως συμβαίνει ή στην Κούβα του Κάστρο ή οπουδήποτε αλλού.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Πρωτοτυπήστε, κύριε Υπουργέ!

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Δεύτερον, η ελληνική εργατική...

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Αν ανοίξουμε θέμα με την Κούβα, θα μου δώσετε χρόνο να απαντήσω, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Σας παρακαλώ, κύριε Τζέκη. Να μη διακόπτουμε τον Υπουργό, γιατί δεν σας διέκοψε. Είχατε άνεση χρόνου. Θα έχει και ο Υπουργός άνεση χρόνου. Συνεχίστε.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Να μας συμβουλευτεί ζητάω, κύριε Πρόεδρε. Να μας υποδείξει κάτι.

Δεν είναι κακό αυτό, κύριε Τζέκη. Γιατί; Το έχω υποβάλει εδώ και πέντε μήνες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Επιτρέπετε τη διακοπή, κύριε Υπουργέ;

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Αυτοπροσδιορίζεται η Κυβέρνηση από άλλες χώρες;

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Να μου υποδείξετε ένα κράτος

στον κόσμο ή στον Άρη, όπου πράγματι το κράτος θα αναλαμβάνει οι ιδιωτικές επιχειρήσεις να πληρώνουν τα δεδουλευμένα. Πείτε μου.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Ακούνε και οι εργαζόμενοι τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Προχωρήστε, κύριε Υπουργέ. Έγινε ο διάλογος ζωντανός. Τώρα προχωράμε.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Κύριε Πρόεδρε, αφήστε να είναι χρήσιμη η Βουλή. Να μάθει και ο κόσμος.

Η ελληνική εργατική νομοθεσία, κύριε Πρόεδρε, είναι πάρα πολύ ευαίσθητη, αλλά και πολύ δυσκίνητη, με αποτέλεσμα να αναφέρεται ότι η χώρα μας στο εργασιακό καθεστώς είναι ογδοηκοστή πέμπτη σε εκατόν δύο χώρες του κόσμου.

Τι λέει, κύριε Πρόεδρε, η νομοθεσία για τα δεδουλευμένα, που το ξέρει ο κ. Τζέκης; Σχετικά με την καταβολή ανεξοφλήτων αποδοχών λόγω αφερεγγυότητας, υπάρχει το π.δ. 151/1999 που ορίζει, κύριε Τζέκη, τα εξής: «Σκοπός του οργανισμού προστασίας των εργαζομένων από την αφερεγγυότητα του εργοδότη είναι η πληρωμή ανεξοφλήτων» –το έχει η Ελλάδα αυτό το κομμάτι λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη– «αποδοχών μέχρι τριών μηνών» –και εδώ είναι τρεις μήνες– «που προέρχονται από σύμβαση σχέσεων εξαρτημένης εργασίας και εμπίπτον στο χρονικό διάστημα έξι μηνών, που προηγείται της υποβολής αιτήσεως ή της δηλώσεως για κήρυξη πτώχευσης.»

Εδώ είναι η «μαγική λέξη». Έγινε συζήτηση για την πτώχευση, κύριε Τζέκη. Τι ζήτησαν οι εργαζόμενοι; Να εκδικαστεί η αναβολή. Γιατί δεν απαντάτε στη Βουλή; Οι εργαζόμενοι ζήτησαν αναβολή της πτώχευσης. Το Υπουργείο τους βοήθησε και πήσαν ημερομηνία για τις 13 Φεβρουαρίου για να γίνει η συζήτηση για την πτώχευση, για να μπορούμε να κάνουμε εφαρμογή του π.δ. 151/1999.

Αρα και εδώ, κύριε Τζέκη, έχετε λάθος. Η διαδικασία της πτώχευσης δεν ευνοεί τους εργαζόμενους. Ευνοεί μόνο εκείνους που θέλουν απλόχερα να μοιράζονται σαν νέοι «Καραμουντζούνηδες» το φόρο, το μόχθο και τον ιδρώτα του εργαζόμενου, του φορολογούμενου πολίτη, όπου δει και όπως δει. Αυτό, λοιπόν, δεν μπορεί να γίνεται σε μια ευνομούμενη σύγχρονη δημοκρατία. Δεν μπορεί, κύριε Πρόεδρε, παρανόμως και όπως θέλει το κάθε κόμμα –είτε αυτό λέγεται Νέα Δημοκρατία είτε ΠΑΣΟΚ είτε είναι της Αριστεράς– να δίνονται τα χρήματα του Έλληνα όπου αυτό επιθυμεί.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Πείτε μας και τι θα κάνετε για τον εμπαιγμό που γίνεται τώρα.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Με αυτές τις σκέψεις, κύριε Πρόεδρε, οφείλω να παραδεχθώ ότι με μεγάλη φιλοτιμία και μεγάλη προσπάθεια το ΠΑΜΕ, που εκπροσωπείται από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, δίδει τη μάχη πότε σωστά και πότε λάθος. Πότε ευνοεί κλεισίματα επιχειρήσεων, πότε προσπαθεί. Ένα, όμως, μόνο σας λέω: Αυτή η Κυβέρνηση δεν δίνει το δικαίωμα σε κανένα να μονοπωλεί την ευαισθησία και το ενδιαφέρον του Έλληνα εργαζόμενου.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μου δίνετε το λόγο για μισό λεπτό; Θέλω να κάνω μια διευκρίνιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Για τι πράγμα, κύριε Τζέκη; Έχει τεθεί κανένα προσωπικό ζήτημα;

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Βεβαίως, υπάρχει ένα προσωπικό ζήτημα που έγκειται στο εξής, ότι θέλοντας ο κύριος Υφυπουργός –δεν ξέρω για ποιο λόγο– να συνταυτίσει το ΠΑΜΕ με το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας...

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Δεν το συνταύτισα.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Εμείς δεν αρνούμαστε ότι υπάρχουν δυνάμεις του Κομμουνιστικού Κόμματος μέσα στο ΠΑΜΕ. Όμως, εκεί υπάρχουν και δυνάμεις που ψηφίζουν το ΠΑΣΟΚ, τη Νέα Δημοκρατία και τα άλλα κόμματα. Να μη συγχέουμε εδώ, για να προκαλέσουμε εντυπώσεις...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Τζέκη, εντάξει. Το είπατε. Φθάνει.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Το ΠΑΜΕ αγωνίζεται και καλά κάνει, κύριε Πρόεδρε.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Κύριε Τζέκη, το ΠΑΜΕ το εκτιμώ και το τιμώ για την αγωνιστικότητά του. Απλώς ανέφερα ενδεικτικά δύο παραδείγματα προς μίμηση: Το ΚΚΕ και το ΠΑΜΕ. Δεν είπα τίποτα άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Τζέκη, δεν αποτελεί προσωπικό πρόβλημα το ΠΑΜΕ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Δεν είναι προσωπικό. Όμως ξέρετε, υπάρχει μία σκοπιμότητα.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Κύριε Πρόεδρε, το μυστικό για τον κ. Τζέκη είναι το εξής...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Είμαστε τώρα εκτός Κανονισμού, κύριοι συνάδελφοι.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Στην εφημερίδα «ΡΙΖΟ-ΣΠΑΣΤΗΣ» στις 14 Ιανουαρίου αναφέρεται το εξής: «Η Κυβέρνηση έταζε ψίχουλα, για να τους βγάλει από το δρόμο του αγώνα.» Αυτό είναι το σύνθημά σας.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Γιακουμάτος, το ΚΚΕ θα το βλέπει πάντοτε μπροστά του.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Αυτό σας ενοχλεί;

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Δεν μπορεί να καταλάβει ο κ. Γιακουμάτος ότι ο ρόλος των κομμάτων είναι να ελέγχουν την κυβέρνηση. Δεν το καταλαβαίνει ο κ. Γιακουμάτος. Δεν ξέρω αν είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα γενικά της Κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Τζέκη, σας παρακαλώ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Η Κυβέρνηση πρέπει να τοποθετηθεί πάνω σ' αυτό. Δεν πρέπει να περιοριστεί ο ρόλος των κομμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Παρακαλώ, μην κάνετε κατάχρηση της καλοσύνης του Προεδρείου. Δεν ήταν προσωπικό το θέμα. Ήταν ιδεολογικό θέμα, ήταν καθαρά κομματικό. Εν πάση περιπτώσει, επειδή σήμερα έχουμε κάποια άνεση χρόνου, δόθηκε η δυνατότητα αυτή.

Η τρίτη, η με αριθμό 543/11-1-2005 επίκαιρη ερώτηση, της Βουλευτού του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Ασημίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τη βελτίωση της πολιτικής προστασίας και της αντισεισμικής θωράκισης της χώρας, αναβάλλεται λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων δεύτερου κύκλου.

Πρώτη είναι η με αριθμό 544/11-1-2005 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του ΠΑΣΟΚ κ. Ευσταθίου Κουτμερίδη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τη χορήγηση εθνικής ενίσχυσης στους βαμβάκοπαραγωγούς κλπ.

Η επίκαιρη ερώτηση διαγράφεται λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού.

Δεύτερη είναι η με αριθμό 553/11-1-2005 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Λιάνας Κανέλλη προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, σχετικά με τα φαινόμενα αστυνομικής αυθαιρεσίας σε βάρος πολιτών και τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπισή τους.

Η επίκαιρη ερώτηση της κυρίας συναδέλφου είναι πάρα πολύ σύντομη και παρακαλώ αυτό το παράδειγμα να το ακολουθήσουν και οι άλλοι συνάδελφοι και έχει ως εξής:

«Τα φαινόμενα αστυνομικής αυθαιρεσίας και βίας πληθαίνουν καθημερινά, όπως αυτό φαίνεται από τις καταγγελίες των μαζικών φορέων και τα δημοσιεύματα του ημερήσιου Τύπου, αλλά και τις αποκαλυπτικές διαπιστώσεις των ετήσιων εκθέσεων του Συνηγόρου του Πολίτη.

Με δεδομένη την αρνητική κατάσταση που έχει δημιουργηθεί για στοιχειώδη δημοκρατικά δικαιώματα, αλλά και το γεγονός ότι το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο επιτρέπει την καταχρηστική εφαρμογή των αστυνομικών εξουσιών,

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός τι μέτρα σκοπεύει να λάβει,

προκειμένου να σταματήσει η αστυνομική αυθαιρεσία και ο αυταρχισμός σε βάρος των πολιτών».

Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Μαρκογιαννάκης.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Θέλω να πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι τα αποδιδόμενα με την επίκαιρη ερώτηση δεν αφορούν το σύνολο του Αστυνομικού Σώματος, αλλά κάποια μεμονωμένα περιστατικά που κάθε τόσο βλέπουν το φως της δημοσιότητας. Η αλήθεια είναι ότι οι Έλληνες αστυνομικοί, οι συνοριοφύλακες και οι ειδικοί φρουροί, εύορκα και μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας επιτελούν το καθήκον τους. Μέσα στους πενήντα χιλιάδες ανθρωποι είναι ενδεχόμενο να βρεθούν κάποιοι, ελάχιστοι θέλουμε να πιστεύουμε, που παραβαίνουν το καθήκον τους. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει για όλους τους αστυνομικούς να λέμε ότι είναι άνθρωποι βίαιοι και συμπεριφέρονται κατά τρόπο αντιδημοκρατικό στους πολίτες.

Το νομικό πλαίσιο που υπάρχει, κυρία συνάδελφε, είναι πολύ ισχυρό και δεν χρειάζεται να ληφθούν νέα μέτρα ούτε νομοθετικές πρωτοβουλίες για να αντιμετωπισθούν αυτά τα μεμονωμένα φαινόμενα. Στον Ποινικό Κώδικα έχουμε διατάξεις που προβλέπουν ποινές δρακόντειες για εκείνους που προβαίνουν σε τέτοιους είδους ενέργειες. Η κατάχρηση εξουσίας τιμωρείται σε βαθμό κακουργήματος και η παράνομη κατακράτηση, όταν συντελείται από αστυνομικό, το ίδιο, εκτός από τις άλλες κοινές διατάξεις που υπάρχουν και που προβλέπουν αυστηρότερες ποινές.

Πάντως πρέπει να έχετε υπόψη σας ότι τόσο η πολιτική όσο και η φυσική ηγεσία των Σωμάτων Ασφαλείας επανειλημμένως, μπορώ να πω διαδοχικά και συνέχεια, δεν κάνει τίποτε άλλο από το να παρεμβαίνει στέλνοντας εγκυκλίους, διαταγές, έγγραφα που λαμβάνει γνώση και ο τελευταίος αστυφύλακας και όπου συνιστάται συμπεριφορά κόσμια και μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας, έτσι που να μην υπάρχει έστω και ένα φαινόμενο, γιατί αν υπάρξει και ένας, ασφαλώς δίνεται η δυνατότητα της γενίκευσης.

Έχω στα χέρια μου από το 2001 μέχρι σήμερα, αυτά τα έγγραφα που κρατάω, που είναι διαταγές, εγκύκλιοι, κανονισμοί που έχουν υποσταλεί προς τις αστυνομικές υπηρεσίες και διαπραγματεύονται αυτό το θέμα.

Θα τα καταθέσω για τα Πρακτικά και μπορείτε να λάβετε στη συνέχεια γνώση.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Χρήστος Μαρκογιαννάκης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας τη Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Πάντως επαναλαμβάνω ότι κάποια μεμονωμένα περιστατικά πάντα θα υπάρχουν. Όμως, πρέπει να έχετε υπόψη σας ότι τόσο προανακριτικά όσο και πειθαρχικά κινούνται άμεσα οι διαδικασίες, προκειμένου να επιβάλλονται και πειθαρχικές κυρώσεις, αλλά και ποινικές.

Χαρακτηριστικά σας λέω το σχετικά πρόσφατο περιστατικό του Αστυνομικού Τμήματος του Αγίου Παντελεήμονος Αθηνών, που έλαβε χώρα προ διμήνου περίπου και είδε το φως της δημοσιότητας.

Διενεργήθηκε προανάκριση, ήδη τελείωσε η προανάκριση και υπεβλήθη η σχετική δικογραφία στον εισαγγελέα με ημερομηνία 7 Ιανουαρίου, αποδίδοντας στους κατηγορούμενους που εντοπίστηκαν, δύο τον αριθμό, βαρύτατες κατηγορίες και οι οποίοι αναγνωρίστηκαν από τους παθόντες. Ήδη δε κινείται ταχύτατα και η πειθαρχική διαδικασία.

Πρόσφατα, πριν από δύο μέρες, πάλι είδε άλλο περιστατικό το φως της δημοσιότητας. Και γι' αυτήν την υπόθεση ήδη έχει ξεκινήσει η ίδια διαδικασία. Είμαστε σε φάση εντοπισμού των υπαίτιων. Θα έχουν και αυτοί την ίδια τύχη.

Εκτιμούμε ότι με μία τέτοια συμπεριφορά, δηλαδή ταχύτητα της έρευνας και επιβολής πειθαρχικών κυρώσεων και ποινικών κυρώσεων, οι ελάχιστοι οι οποίοι διαπράττουν τέτοιου είδους αδικήματα, θα τιμωρούνται βαρύτατα και θα παραδειγματίζονται και εκείνοι οι οποίοι ενδεχομένως είναι επιρρεπείς σε τέτοι-

ου είδους συμπεριφορές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Η κ. Κανέλλη έχει το λόγο.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Οφείλω να ομολογήσω ότι στοιχημάτιζα, όταν ερχόμουν γι' αυτήν την ερώτηση, ότι θα αναφερόσασταν στις διώξεις οι οποίες θα ασκηθούν εναντίον των δύο, ενός αστυνομικού και ενός ειδικού φρουρού, για τον ξυλοδαρμό και τις βιαιότητες, τις βιαιοπραγίες σε βάρος των Αφγανών που είδαμε.

Καταρχήν θα ήθελα να σας διευκρινίσω ένα πράγμα. Η ερώτησή μου μπορεί να είναι σύντομη, να έχω εισπράξει τα εύσημα του Προέδρου, αλλά είναι σαφής. Σας ομιλεί περί φαινομένων αυθαιρεσίας και αστυνομικής βίας. Επομένως μακριά από το Κομμουνιστικό Κόμμα η γενίκευση, αρχή ούτως ή άλλως παντός είδους φασισμού και εκφασισμού του λόγου ή της πράξης σε βάρος όλων των αστυνομικών. Ξέρετε, μέρος της αυθαιρεσίας και της αστυνομικής βίας το έχουν υποστεί οι ίδιοι οι αστυνομικοί από συναδέλφους τους. Και δακρυγόνα έχουν φάει και ξύλο έχουν φάει και έχουν κατηγορηθεί και για οπλοφορία, επειδή είχαν ένα κινητό κρεμασμένο πάνω τους. Ήμαστε παρόντες και εκεί. Δεν είναι, λοιπόν, εκεί το ζητούμενο. Και είναι μακριά από εμάς αυτού του είδους τα θέματα.

Τα αναφέρω ρητά και περιμένα μία απάντηση από σας. Δεν είναι ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» ή το Κομμουνιστικό Κόμμα μόνο που τα διαπιστώνουν αυτά. Όταν ο Συνήγορος του Πολίτη, κύριε Πρόεδρε, έρχεται και διαπιστώνει αύξηση των καταχρήσεων εντός των περιθωρίων του νόμου, αυτό δείχνει τάση, αυτό δείχνει φόβο, αυτό δείχνει σφίξιμο των πραγμάτων. Είναι χαρακτηρισική μια ρήση. Τι σας λέμε εμείς; Σας ζητάμε στα ίσα: Φέρτε πίσω και επαναπροσδιορίστε, για να μην υπάρχουν φαινόμενα κατάχρησης και νομιμοποίησης, το προεδρικό διάταγμα 141/1991. Φέρτε το πίσω».

Όταν ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώνει ότι με βάση το π.δ. 141 μπορεί να φοράς χειροπέδες, να μπρουμπιάζεις τον άλλο κάτω, ακόμα και αν σου δηλώνει ότι έχει κάνει εγχείρηση, να προβαίνεις σε ελέγχους, κύριε Πρόεδρε -το λέει συστηματικά ο Συνήγορος του Πολίτη- σημαίνει ότι έχουμε φθάσει σε κάποια τρομοκρατική αμυντική θέση των Αστυνομικών Σωμάτων και σε ποια πλαίσια; Του προγράμματος της Χάγης, του αντιτρομοκρατικού; Το κυνηγάτε από εδώ, το κυνηγάτε από εκεί, όλοι είναι τρομοκράτες, κυρίως οι εργαζόμενοι, να μη μαζευτούν πολλοί άνθρωποι, να μην πουν κουβέντες.

Να σας πω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που τόσο πολύ τη θαυμάζετε; Χθες συνελήφθησαν ένα ζευγάρι άνθρωποι και πήγαν «σούμπιτοι» σε δικαστήριο, τους πήγαν μέσα, στην Αμερική και ξέρετε γιατί; Γιατί ήταν έξω από ένα δικαστήριο και είπαν ένα ανέκδοτο σε βάρος των δικηγόρων, ούτε καν βρώμικο. Άμα είναι να φθάσουμε ...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Πού έγινε αυτό;

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Στην Αμερική, την οποία τόσο θαυμάζετε. Τα πρότυπα της τα αντιτρομοκρατικά εφαρμόσαμε για την Ολυμπιάδα. Αμερικάνικα πρότυπα έχουμε εδώ, και έρχονται στη νομοθεσία.

Εμείς σας ζητάμε να κόψετε τα πόδια από αυτούς τους κακούς. Και δεν μπορείτε να τα κόψετε μόνο με ευχολόγια.

Δεύτερον, επισημαίνει ο Συνήγορος του Πολίτη -και όχι μόνο το Κομμουνιστικό Κόμμα- ότι όλες οι ΕΔΕ, όλες οι εσωτερικές πειθαρχικές διαδικασίες καταλήγουν στην απαλλαγή. Δεν έχουμε παραδειγματικές τιμωρίες, δεν έχουμε δηλώσεις.

Εμάς ως κόμμα είτε είναι Αφγανός ο πολίτης είτε είναι Αλβανός είτε είναι Πακιστανός είτε είναι από τον Άρη, δεν μας ενδιαφέρει. Μας ενδιαφέρει ο πολίτης αυτός καθαυτός.

Λέει χαρακτηριστικά ο Συνήγορος του Πολίτη ότι εάν για λόγους τροχαίων ατυχημάτων, που έχουν πολλαπλασιαστεί στην Εθνική Οδό, προβούμε σε κατάχρηση με βάση το προεδρικό διάταγμα, που προδιγράφει τι πρέπει να κάνουν οι Αστυνομικοί και να έχουμε κάποια συσκευή, να μπρουμπιάζουμε έναν άνθρωπο κάτω, να του περνάμε χειροπέδες, για να προασπίσουμε τον κόσμο από τα ατυχήματα, καταργούμε κάθε

έννοια δημοκρατικού δικαιώματος. Αυτή είναι η τάση. Είτε πατάσσεται στη ρίζα του ή το φίδι θα το βρείτε να σας τυλίγει. Και το φίδι αυτό είναι εξαιρετικά ορμητικό, εξαιρετικά αντιδημοκρατικό και είναι βαθύτατα αντιλαϊκό. Εκεί θέλω να μου πείτε τι θα κάνετε. Γιατί να μη φέρετε νόμο που να διευκρινίζει μέχρι ποιο όριο φθάνει η δράση του αστυνομικού, η χρήση της χειροπέδας, το μπρουμπιάσμα κάτω, το τράβηγμα όπλου; Αυτά είναι που οδηγούν σε τέτοια φαινόμενα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρία Κανέλλη, είπα μόνο ότι είναι σύντομη η ερώτηση, γιατί ξέρετε ότι η συντομία είναι η δίδυμη αδελφή της σαφήνειας.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε και ευχαριστώ πολύ για τα εύσημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Καταρχάς, θα ήθελα να ζητήσω συγγνώμη από την κυρία συνάδελφο, γιατί δηλώνω αδυναμία να απαντήσω για το περιστατικό στις Ηνωμένες Πολιτείες. Δεν είχα, κυρία συνάδελφε, ενημερωθεί, για να σας απαντήσω.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δεν με νοιάζει να μη μου απαντήσετε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Παρακαλώ.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Να μην το μιμηθείτε, με νοιάζει.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Παρακαλώ την άλλη φορά, αν θέλετε, να το περιλάβετε στην ερώτησή σας...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Να μη φτάσετε μέχρι εκεί.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Σας παρακαλώ. Θα φροντίσω να σας απαντήσω...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Μη με ειρωνεύεστε!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Μη με διακόπτετε. Θα σας απαντήσω και γι' αυτό. Τώρα, ακούστε να δείτε κάτι...

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Αφήστε τις ειρωνείες σ' αυτήν την Αίθουσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Τζέκη...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Όταν έχεις - μα, όταν ακούγεται σε επίκαιρη ερώτηση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Τζέκη, σας παρακαλώ. Υπάρχει Προεδρείο...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): ... αναφέρονται περιστατικά, τα οποία συμβαίνουν στις Ηνωμένες Πολιτείες...

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Κάποιο λάθος κάνετε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Τζέκη, σας παρακαλώ. Πρώτα-πρώτα, η κ. Κανέλλη μπορεί μόνη της να προστατεύει τον εαυτό της.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Είναι το δεύτερο κρούσμα μέσα σε λίγα λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Και παρακαλώ και τον κύριο Υπουργό να κινηθεί μέσα στα πλαίσια αυτά, που ο χώρος επιβάλλει. Παρακαλώ!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Όταν σε εξήντα χιλιάδες αστυνομικούς συμβαίνει να έχουμε πέντε ή δέκα περιστατικά μέσα σ' ένα χρόνο, εκτιμώ ότι αυτό και μόνο καταδεικνύει τη νομιμότητα, μέσα στην οποία κινείται γενικά το Αστυνομικό Σώμα.

Αλλά, αγαπητοί συνάδελφοι, θα έπρεπε να έχετε υπόψη σας ότι ζούμε σε μια κοινωνία, η οποία μέρα με τη μέρα έχει την τάση της αύξησης της βίαιης συμπεριφοράς της, της αύξησης της εγκληματικότητας και δεν μπορούμε σε καμία περίπτωση τους αστυνομικούς μας να τους ευνουχίσουμε απολύτως, πλήρως.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Ποιος σας είπε κάτι τέτοιο;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Σε άλλη ερώτηση απαντάτε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): ... τα δικαιώματα του πολίτη θα τα σεβαστεί, αλλά να

έχετε υπόψη σας ότι εκτός από αυτά τα περιστατικά, τα οποία κάθε τόσο αναφέρονται στις εφημερίδες, εάν κάνετε μια βόλτα αυτήν τη στιγμή στα στρατιωτικά νοσοκομεία, θα βρείτε αστυνομικούς...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Η κοινωνία φταίει για τα εγκλήματα;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): Κυρία Κανέλλη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρία Κανέλλη, μη διακόπτετε, σας παρακαλώ!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης): Θα βρείτε αστυνομικούς, οι οποίοι φέρουν κατάγματα, θα βρείτε αστυνομικούς που κινδυνεύουν να χάσουν τα μάτια τους και γενικά παιδιά του λαού, γιατί και αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι του Κολωνακίου, αγαπητοί συνάδελφοι...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Μα, δεν είναι αυτοί που τα κάνουν αυτά!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): Παιδιά του λαού είναι...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Τι είναι αυτά που λέτε τώρα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρία Κανέλλη, σας παρακαλώ!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): Κινδυνεύουν κάθε μέρα...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δώστε τους επίδομα ανθυγιεινού και επικινδύνου επαγγέλματος!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): Διακινδυνεύουν τη σωματική τους ακεραιότητα, για να προστατέψουν τον πολίτη.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Γιατί δεν τους δίνετε το επίδομα επικινδύνου;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): Μέσα σε αυτά τα πλαίσια της δράσης...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δώστε τους το επίδομα!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): ... συμβαίνει ενίοτε κάποιοι να παραφερθούν.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δώστε τους το επίδομα!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): Ήρθε ο Συνήγορος του Πολίτη και επεσήμανε κάποια πράγματα. Μη σας διαφεύγει της προσοχής ότι αυτά τα οποία αναφέρει ο Συνήγορος του Πολίτη, αναφέρονται στο έτος 2003. Εγώ αυτήν τη στιγμή δεν θα απολογηθώ και δεν θα λογοδοτήσω ως Κυβέρνηση για τα πεπραγμένα Υπουργών άλλου κόμματος.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Ούτε θα προλάβετε...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): Εγώ θα έρθω μετά από ένα χρόνο -ή εγώ ή εκείνος που θα βρίσκεται σ' αυτήν τη θέση- να σας πω για τα πεπραγμένα της σημερινής Κυβέρνησης. Και η σημερινή Κυβέρνηση, λοιπόν, έχει...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Τέλειωσε η ζωή με τις εκλογές και αρχίζουμε από την αρχή!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): Και η σημερινή Κυβέρνηση δεν προστατεύει κανένα. Η σημερινή Κυβέρνηση επιβάλλει τη νομιμότητα. Και ήδη βρισκόμαστε στη διαδικασία αναθεώρησης του Πειθαρχικού Δικαίου...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Επιτέλους!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): ... προκειμένου με ταχύτητα και με εντιμότητα να επιβάλλονται οι ποινές, οι οποίες πρέπει να επιβάλλονται και εκεί που πρέπει να επιβάλλονται. Πάντως, εγώ εκτιμώ ότι όλοι μας εδώ μέσα, εκτός από το να επιπλήτουμε τους αστυνομικούς για εκείνα τα άσχημα που κάποιοι κάνουν...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Τους αστυνομικούς επέπληξα εγώ;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Υφυπουργός Δημόσιας

Τάξης): ... θα πρέπει να τους κοιτάζουμε και με μια συμπάθεια γι' αυτά τα οποία υφίστανται στην προσπάθεια επιβολής της νομιμότητας.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ, επειδή υπάρχει θέμα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρία συνάδελφε, δεν υπάρχει θέμα προσωπικό. Τα είπατε...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Μα, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ακούστε, κυρία Κανέλλη, όχι. Τα είπατε μεταξύ σας. Υπήρχε ανοχή. Καμία αιχμή δεν άφησε.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δεν πρόκειται για αιχμή. Θα είμαι ευγενής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Όχι, κυρία Κανέλλη. Καμία αιχμή δεν άφησε.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Για τα Σώματα Ασφαλείας ενδιαφέρεται ο κύριος Υπουργός και δεν τους δίνει ούτε το επίδομα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Παρενέβη το Προεδρείο, όταν έπρεπε, για να επανέλθουμε στην κανονική κοινοβουλευτική τάξη και προχωράμε.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Θα συμφωνήσω μαζί του. Δεν θα διαφωνήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Σας παρακαλώ!

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Αφού το αρχίσατε, γενικεύστε το.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κοιτάξτε, σήμερα ακολουθούμε μια πρωτότυπη διαδικασία, με εντάσεις και αντεγκλήσεις, που ...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Όχι, καμία αντέγκληση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): ... που δεν έχω ζηήσει σε άλλες...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Ένα λεπτό, ένα λεπτό. Σας παρακαλώ. Δεν έχω καμία διάθεση για αντέγκληση. Σας παρακαλώ πάρα πολύ. Καταλαβαίνω, θέλετε να μου απαντήσετε. Την είδηση μου τη δώσατε στο τέλος, ότι σκοπεύετε να επανεξετάσετε το Πειθαρχικό Δίκαιο. Σας παρακαλώ πολύ, όμως, μη μεταφέρετε λόγια που δεν είπα ή τίποτα γραμμένο εδώ εναντίον των αστυνομικών αυτών καθεαυτών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Δεν είπα τέτοιο πράγμα ο κύριος Υπουργός. Απλά και μόνο προσαπίστηκε τους αστυνομικούς, όπως έχει ως...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Μου λέτε ότι συμφωνούμε όλοι. Τα έβαλα εγώ με τους αστυνομικούς ως εργαζόμενους;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρία Κανέλλη, δεν είπα ότι είπατε εσείς, αλλά ως Υπουργός Δημόσιας Τάξεως προσαπίστηκε το έργο των αστυνομικών, ως έχει υποχρέωση.

Εισερχόμεθα στη συζήτηση της τρίτης της με αριθμό 550/11-1-2005 επίκαιρης ερώτησης του Ανεξάρτητου Βουλευτή κ. Ανδρέα Ανδριανόπουλου προς τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, σχετικά με τα Ναυπηγεία Σκαρμαμαγκά κλπ.

Η επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Το παράδεκτο σήριαλ πλέον των ναυπηγείων Σκαρμαμαγκά πρέπει να φθάσει σε κάποιο τέλος. Για χρόνια το οικονομικά αδιέξοδο αυτό ναυπηγείο απορροφά τα χρήματα των Ελλήνων φορολογουμένων δίχως κάποιο ορατό θετικό αποτέλεσμα. Η ιδιωτικοποίηση που έγινε, ήταν στην καλύτερη περίπτωση γεμάτη αναπάντητα ερωτηματικά, ενώ όσα ακολούθησαν, δικαίωσαν όσους είδαν με σκεπτικισμό τη σχετική πρωτοβουλία.

Χειρότερο απ' όλα είναι το γεγονός πως το ναυπηγείο αυτό, όπως και τα υπόλοιπα μεγάλα ναυπηγεία της χώρας, μπορούν να διατηρηθούν στη ζωή μοναχά με δουλειές που τους δίνει απ' ευθείας το κράτος, δίχως διεθνείς διαγωνισμούς και με παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού. Δεν πρόκειται, λοιπόν, για πέραςμα κρατικών επιχειρήσεων στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, αλλά για μεθοδευμένη διοχέτευση δημόσιων πόρων σε επιλεγμένες ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Ερωτάται, λοιπόν, η Κυβέρνηση για το σχέδιο δράσης που έχει για τα ναυπηγεία. Προτίθεται να πάψει να ξοδεύει αλόγιστα δημόσιους πόρους και να πάρει μέτρα εξορθολογισμού του χώρου; Τι θα γίνει με την αθέτηση των υποχρεώσεων του Σκαρμαμαγκά απέναντι στον ΟΣΕ; Θα απαιτηθούν οι σχετικές αποζημιώσεις; Θα πάψει το δημόσιο να προστατεύει ένα ναυπηγείο -με την ανάθεση κρατικών εργασιών- σε βάρος των υπολοίπων; Υπάρχει πρόθεση να προκηρυσσονται διεθνείς μειοδοτικοί διαγωνισμοί για όλες τις κρατικές κατασκευές.»

Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Δούκας.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Κύριε Πρόεδρε, κύριε συνάδελφε, θέλω κατ' αρχήν να επιστημάνω τα ακόλουθα. Πρώτον, ότι η κυβέρνηση θέλει να

διευκολύνει κάθε ελληνική επιχείρηση να πάει μπροστά, θέλει να στηρίξει το ναυπηγικό και το ναυπηγοεπισκευαστικό κλάδο της χώρας.

Θεωρούμε ότι είναι κρίμα η μεγαλύτερη ναυτιλιακή δύναμη του κόσμου και η χώρα με τη σπουδαιότερη ναυτιλιακή παράδοση να μην έχει ένα σπουδαίο και υγιή ναυπηγοεπισκευαστικό κλάδο. Όμως, πρέπει να έχουμε υπ' όψιν ορισμένα δεδομένα που συνδέονται με το θέμα, κι αυτά είναι: Πρώτον, ότι τα δημόσια οικονομικά της χώρας είναι τέτοια που μας επιβάλλουν να σκεφτόμαστε πού ακριβώς πηγαίνει κάθε ευρώ, το οποίο εισπράτουμε από κάθε Έλληνα φορολογούμενο. Δεύτερον, ότι επιβάλλεται να τηρούνται αυστηρά όλες οι υποχρεώσεις των αντισυμβαλλομένων όσον αφορά το κόστος παραγωγής, το χρόνο παράδοσης και την ποιότητα αυτών που παραδίδονται στο δημόσιο. Τρίτον, αντιλαμβανόμαστε ότι η κατανομή των παραγγελιών σε διάφορες δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις έχει άμεσες επιπτώσεις στα οικονομικά τους αποτελέσματα και στην ανταγωνιστικότητά τους. Τέταρτον, ότι έχουμε αναλάβει ως χώρα συγκεκριμένες δεσμεύσεις απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με τις κάθε είδους και κάθε φύσεως επιχειρηγήσεις και επιδοτήσεις. Τέλος, ότι δεν μπορεί τα ναυπηγεία της χώρας να συντηρούνται είτε κατά κύριο λόγο είτε αποκλειστικά από προμήθειες και παραγγελίες του ελληνικού δημοσίου.

Τώρα όσον αφορά τα πιο συγκεκριμένα ερωτήματα για το Σκαρμαγκά, θέλω να πω τα εξής: Τα Ελληνικά Ναυπηγεία αντιμετωπίζουν πάρα πολύ μεγάλα οικονομικά προβλήματα ακόμη και σήμερα, εν μέρει προβλήματα που προκύπτουν από τη διαδικασία ιδιωτικοποίησής τους. Μια από τις βασικές εκκρεμότητες της «ΕΝ Α.Ε.», δηλαδή τα «Ελληνικά Ναυπηγεία Ανώνυμος Εταιρεία», είναι η σχέση της εταιρείας με τον ΟΣΕ.

Το 1997 είχε συνάψει έξι συμβάσεις για την κατασκευή τροχαίου υλικού διαφόρων τύπων. Οι συμβάσεις αυτές συνήφθησαν μεταξύ του ΟΣΕ -πέντε συμβάσεις- και του ΗΣΑΠ -μια σύμβαση- και μιας κοινοπραξίας κατασκευαστών, μέλος των οποίων ήταν και τα Ελληνικά Ναυπηγεία.

Κατά το χρόνο που υπογράφηκε η σύμβαση πώλησης των Ελληνικών Ναυπηγείων διαπιστώθηκε ότι αυτά τα ναυπηγεία δεν μπορούσαν να τηρήσουν το χρονοδιάγραμμα παραδόσεως των έργων. Αυτό το πρόβλημα, δηλαδή, έχει εμφανιστεί από το 2002.

Το συγκεκριμένο πρόβλημα αναγνωρίστηκε και από την πωλήτρια εταιρεία, την ΕΤΒΑ, και από την ελληνική κυβέρνηση και για να μπορέσει να ολοκληρωθεί τότε η πώληση των Ελληνικών Ναυπηγείων οι Υπουργοί Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Μεταφορών της τότε κυβέρνησης υπέγραψαν έγγραφη δέσμευση ότι θα ασκήσουν όλα τα δικαιώματά τους ως μέτοχοι του ΟΣΕ και του ΗΣΑΠ, προκειμένου να επιλυθεί το σχετικό πρόβλημα το οποίο, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, αφορούσε τις καθυστερήσεις παραδόσεων και κατά συνέπεια τις ποινικές ρήτρες.

Είναι στις προθέσεις της Κυβέρνησης να επέλθει κάποιος λογικός συμβιβασμός και να διευθετηθούν οι εκκρεμότητες που υπάρχουν με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε κάθε περίπτωση το ναυπηγείο εφεξής θα πρέπει να λειτουργεί με καθαρά ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια και χωρίς την παροχή κρατικών ενισχύσεων.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό είναι σε εξέλιξη και συζητήσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει των οποίων επιδιώκεται η επικαιροποίηση του επενδυτικού προγράμματος των Ναυπηγείων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ο ερωτών βουλευτής κ. Ανδριανόπουλος έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο κύριος Υφυπουργός Οικονομικών έχει αρχίσει και εξελίσσεται σε πολύ επιτήδειο, θα έλεγα, αγορητή, που να λέει πολλά χωρίς, ουσιαστικά, να απαντάει σε τίποτα. Θα σας έλεγα ότι απλά και μόνο το κείμενο της ερώτησής μου θέτει όλα τα ερωτήματα και δεν χρειαζόταν καν να πάρω το λόγο. Αλλά θα ζητήσω να απαντή-

σετε λίγο πιο συγκεκριμένα. Δώσατε ορισμένες γενικές κατευθύνσεις. Εντάξει, αυτές τις ξέρουμε. Αλλά επί της ουσίας τι γίνεται;

Να αρχίσω από το τέλος. Είναι γνωστό πως όταν η γερμανική εταιρεία αγόρασε τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά δήλωσε για να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό στο θέμα της ιδιωτικοποίησης ότι αίρει κάθε επιφύλαξη. Τώρα μας αποκαλύπτετε πως οι Υπουργοί είχαν υπογράψει ένα είδος ιδιωτικού συμφωνητικού με το οποίο προσέφεραν κάποιες εγγυήσεις. Αν αυτό υπήρχε στη διαδικασία της ιδιωτικοποίησης ανοικτά, καταλαβαίνετε πως θα είχε τιναχθεί στον αέρα η ιδιωτικοποίηση. Αυτό, λοιπόν, είναι ένα θέμα. Πρέπει να το εξετάσετε και να το ελέγξετε. Δεν είναι δυνατόν να ζημιώνεται ο ΟΣΕ αυτήν τη στιγμή ή να επιβάλετε εσείς στον ΟΣΕ κάποιες άλλου είδους οικονομικές επιβάρυνσεις επειδή τα Ναυπηγεία δεν μπορούν να εκπληρώσουν κάποιες υποχρεώσεις, ανεξάρτητα από τους όρους με τους οποίους είχαν ιδιωτικοποιηθεί ή όχι.

Υπάρχει επίσης ένα άλλο θέμα: Τι ακριβώς ιδιωτικοποιήθηκε, κύριε Δούκα; Αν δεν κάνω λάθος, κάποτε αυτά τα Ναυπηγεία είχαν περάσει κατά 49% στους εργαζόμενους. Μπορούμε να μάθουμε αν ποτέ πληρώθηκε αυτό το 49% στην ΕΤΒΑ και ποια συμμετοχή υπήρχε των μεν και των δε στις ζημιές στα Ναυπηγεία και αν τα πλήρωναν ή όχι όλα οι Έλληνες φορολογούμενοι;

Το τελευταίο έχει να κάνει με την από τώρα και πέρα πολιτική σας. Είπατε μερικές γενικές ωραίες κατευθύνσεις. Θα ήθελα κάτι επί της ουσίας να ρωτήσω. Προτίθεστε να κάνετε διεθνείς διαγωνισμούς, ώστε ο μέσος Έλληνας πολίτης να μην χρυσοπληρώνει πράγματα που μπορεί να τα κάνει πάρα πολύ φθηνότερα; Αν θέλετε να συντηρήσετε ελληνικές επιχειρήσεις -και καλά κάνετε- τότε έχετε την υποχρέωση να μοιράζετε σε όλα τα ναυπηγεία τις δουλειές και όχι στο ένα ναυπηγείο το 85% και στα άλλα -στο Νεώριο και στην Ελευσίνα- ψίχουλα. Ή θα παίρνουν και τα τρία ναυπηγεία εξίσου τις κρατικές παραγγελίες ή θα κάνουν διεθνείς διαγωνισμούς. Δεν είναι δυνατόν να διαλέγετε, να επιλέγετε ιδιώτες αντισυμβαλλόμενους. Διότι σήμερα και το Ναυπηγείο Σκαρμαγκά είναι ιδιωτικό. Πώς διαλέγετε από τα τρία ιδιωτικά, πια, ναυπηγεία το ένα και όχι και τα τρία; Θέλω μία απάντηση σαφή. Άρα ή πάτε σε διεθνείς διαγωνισμούς ή μοιράζετε εξίσου τις κρατικές δουλειές και στις τρεις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Αλλιώς υπάρχει πρόβλημα και αν δεν το καταλαβαίνετε, φαντάζομαι ότι θα το αντιμετωπίσετε αργότερα πάρα πολύ σοβαρά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ο Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Δούκας έχει το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομίας - κών): Κύριε συνάδελφε, νομίζω ότι ήμουν σαφής όσον αφορά την πολυπλοκότητα της τότε αποκρατικοποίησης των ελληνικών ναυπηγείων και το τι έγινε. Θέσατε βέβαια και κάποια άλλα ερωτήματα πέρα απ' αυτά τα οποία έχετε στην ερώτησή σας. Η απάντηση, για να είμαι σαφής, είναι ότι ναι, η κατανομή των δημόσιων κατασκευών και παραγγελιών θα γίνεται κατά τρόπο που να ενισχύει το αίσθημα της ισοπολιτείας σ' όλα τα ναυπηγεία και δεν σκοπεύει η Κυβέρνηση να επιδείξει προνομιακή μεταχείριση σε κανένα απ' αυτά. Θα λάβουμε επίσης υπ' όψιν αυτό το οποίο είπα προηγουμένως, ότι πρέπει τα ίδια τα ναυπηγεία να καταστήσουν τον εαυτό τους πολύ πιο ανταγωνιστικό, διότι δεν μας επιτρέπεται η πολυτέλεια είτε να δίνουμε παραγγελίες χωρίς πλήρη αίσθηση του κόστους ή και καμιά φορά να δίνονται παραγγελίες μόνο και μόνο για να υπάρχει δουλειά σε κάποιο εργοστάσιο, χωρίς να είναι απαραίτητη η παραγγελία για την ευημερία του ελληνικού λαού. Αυτά είχα να πω, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη των

ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα συζητηθεί η υπ' αριθμόν 40/19/6.12.2004 επίκαιρη επερώτηση των Βουλευτών του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κυρίων Δημητρίου Λιντζέρη, Ιωάννη Δημαρά, Αριστείδη Μουσιώνη, Θεόδωρου Κολιοπάνου, Ευαγγελίας Σχοιναράκη-Ηλιάκη, Πέτρου Κατσιλιέρη, Γεωργίου Παπαγεωργίου, Χρήστου Αηδόνη, Αγγελικής Γκερέκου, Μιλτιάδη Βέρρα, Δημητρίου Βαρβαρίου, Εμμανουήλ Στρατάκη, Μιχαήλ Παντούλα, Βασιλείου Έξαρχου, Μάρκου Μπόλαρη, Ανδρέα Φούρα, Τηλέμαχου Χυτήρη, Ευάγγελου Παπαχρήστου, Θεοδώρας Τζάκρη, Απόστολου Φωτιάδη, Γεωργίου Λιάνη, Αθανασίου Αλευρά και Μαρίας Δαμανάκη προς τους Υπουργούς Πολιτισμού και Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με θέματα του «ΟΠΑΠ ΑΕ».

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ορίζει ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο την κ. Δαμανάκη.

Το λόγο έχει ο πρώτος επερωτών κ. Δημήτριος Λιντζέρης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να πιστέψετε ότι δεν βρίσκομαι στην καλύτερη των θέσεων επερωτώντας την ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού για εξόφθαλμα σκανδαλώδεις πράξεις της διοίκησης του ΟΠΑΠ, ενός δημόσιου οργανισμού εισηγμένου στο Χρηματιστήριο με το 51% των μετοχών να ανήκει στο δημόσιο και ο οποίος εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Είμαι υποχρεωμένος όμως να το πράξω. Έχω συνταγματική υποχρέωση να το πράξω, γιατί το Κοινοβούλιο, η κορυφαία αυτή έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, αποτελεί συγχρόνως το τελευταίο ανάχωμα της δημοκρατίας σε πιέσεις και συμπερόντα, ιδιαίτερα στις μέρες μας που η πολιτική και οι ασχολούμενοι μ' αυτήν, όπως αποδεικνύουν δεκάδες δημοσκοπήσεις, παρουσιάζουν έλλειμμα κύρους έναντι της κοινωνίας και, κυρίως, έναντι της νέας γενιάς.

Οφείλουμε όλοι μαζί να αναδείξουμε, να απενοχοποιήσουμε και να αναβαθμίσουμε τον κυρίαρχο ρόλο της πολιτικής.

Αυτή η επερώτηση δεν πρέπει να θεωρηθεί ως πόλεμος φθοράς του αντιπάλου, αλλά σαν δημιουργικός κοινοβουλευτικός έλεγχος που σκοπεύει στην έξοδο από το τέλμα. Στις ευνομούμενες δημοκρατίες πολιτικός ανταγωνισμός σημαίνει ανταγωνισμός προσφοράς, ανταγωνισμός πολιτικού και κοινωνικού ήθους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχετε μπροστά σας ένα κείμενο επερώτησης που υπογράψαμε είκοσι τρεις συνάδελφοι που περιγράφει τραγικά γεγονότα και καταστάσεις που κατά τη γνώμη μας αποτελούν τον ορισμό της κακοδιοίκησης, τον ορισμό της ευνοκρατικής και χαριστικής υποστήριξης των ημετέρων σε βάρος των συμφερόντων του δημοσίου, της αυθαιρεσίας, της σπατάλης του δημοσίου χρήματος. Αυτές είναι πράξεις που συμβαίνουν κατ' εξακολούθηση από το διοικητικό συμβούλιο του ΟΠΑΠ που διόρισε η σημερινή Κυβέρνηση.

Θα ήθελα λίγο την προσοχή σας προκειμένου να σκιαγραφήσω γεγονότα και να τεκμηριώσω την επερώτηση. Ξεκινώντας, λοιπόν, θα έλεγα ότι η προηγούμενη διοίκηση του Οργανισμού είχε προκηρύξει διεθνή διαγωνισμό για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση θερματικού εξοπλισμού, ο οποίος έληξε στις 17/6/2004. Η μελέτη του ως άνω διαγωνισμού είχε γίνει από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, με συνολικό κόστος χρηματοδότησης 58.000 ευρώ.

Κυρία Πρόεδρε, έχω λησμονήσει εκεί όλα αυτά τα έγγραφα, τα οποία θα τα καταθέσω στη συνέχεια στη Γραμματεία της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Εντάξει, κύριε Λιντζέρη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το οποίο ρητά δηλώνει ότι διαθέτει την τεχνολογία να φέρει σε πέρας έργα, εκπροσωπούσε –και σημειώστε το όνομα- η Αντιπρύτανης κ. Τζιαμπίρη, τον δε ΟΠΑΠ εκπροσωπούσε ο τότε πρόεδρός του.

Στις μέρες μας, στις 15.6.2004, δύο μέρες πριν από τη λήξη

αυτού του διαγωνισμού που προανέφερα, συνέρχεται το διοικητικό συμβούλιο του ΟΠΑΠ και αποφασίζει κατά πλειοψηφία την ακύρωση του διαγωνισμού. Σημειώστε ότι δεν υπάρχει υπηρειακή εισήγηση που να εξηγεί τους όρους αλλαγής της προηγούμενης προκήρυξης. Ακόμα δεν υπάρχει ούτε γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας για τη νομιμότητα της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου. Θα το καταθέσω κι αυτό.

Στις 23 Σεπτεμβρίου συγκαλείται το διοικητικό συμβούλιο του ΟΠΑΠ και αποφασίζει, επίσης κατά πλειοψηφία, τη συγκρότηση επιτροπής διακήρυξης ενός νέου δημόσιου διαγωνισμού.

Στην 31η συνεδρίαση, στις 23 Δεκεμβρίου του 2004, το διοικητικό συμβούλιο του ΟΠΑΠ αποφάσισε τη συγκρότηση νέας επιτροπής διακήρυξης, αποτελούμενης από συγκεκριμένα άτομα που θα αναφέρω. Ακόμα αποφάσισε την ανάθεση εκτέλεσης μελέτης –έτσι το λέει- σχετιζόμενης με τον ως άνω διαγωνισμό –τι να σημαίνει αυτό άραγε;- αποτελούμενη από τους καθηγητές του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κυρίους Βλαχάβα Ιωάννη και Λιναρδή Παναγιώτη, έναντι του ποσού των 100.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ. Σημειώστε παρακαλώ ότι ορίζονται δύο ανεξάρτητες επιτροπές, αδρά αμειβόμενες με ίδιο, όμορο ή ταυτόσημο αντικείμενο.

Σε επόμενη συνεδρίαση –και αυτή είναι η πιο σημαντική- στις 14.10.2004, ο κ. Φιλιππίδης εισηγήθηκε την αύξηση του προϋπολογισμού του έργου σε 200.000.000 ευρώ, χωρίς καμία προηγούμενη μελέτη σκοπιμότητας, όπως ομολογεί εκ των υστέρων και η υπηρεσιακή αλληλογραφία. Δεν υπήρχε εμπειριστατωμένη ή τεκμηριωμένη ανάλυση από ειδικούς ή υπηρεσιακούς παράγοντες, που να αιτιολογεί την αναγκαιότητα αυτής της διεύρυνσης του αντικειμένου κατά 80.000.000 ευρώ.

Στη συνεδρίαση, το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε για τις αμοιβές διακήρυξης του διαγωνισμού αυτού –αυτή που ανέφερα πιο πάνω- η οποία αποτελείται από τους κυρίους Καίση, Τσιτσικλή, Αργυράκη και Τσιαμπίρη, 125.000 ευρώ παρακαλώ για έκαστον εξ αυτών, συν ΦΠΑ, συν έξοδα μετακίνησης.

Θέλω να σημειώσετε ότι η επένδυση των 200.000.000 ευρώ είναι η υψηλότερη από σύστασης του ΟΠΑΠ και η υψηλότερη επένδυση πληροφορικής που τρέχει σήμερα σε όλη την Ευρώπη.

Θέλω να παρακαλέσω να σημειώσετε, σε σχέση με αυτά που είπα, ότι ενώ οι μέχρι τώρα αμοιβές αφορούσαν πανεπιστήμια, τώρα, πλέον, επιλέγονται φυσικά πρόσωπα. Δεν ακολουθήθηκε, δηλαδή, η ορθή θεσμική διαδικασία, να ενημερωθούν οι πρυτανικές αρχές των ελληνικών πανεπιστημίων για την αναγκαιότητα σύστασης επιτροπής διακήρυξης, η οποία θα αποτελείται από ειδικούς και αυτές να προτείνουν μέλη, αλλά και τις αμοιβές τους. Αντί να γίνει, λοιπόν, το θεσμικά ορθό, επελέγη αυθαίρετα και μεροληπτικά, κατά παράβαση, μάλιστα, του κανονισμού προμήθειας υλικών και υπηρεσιών της εταιρείας.

Όπως αναφέρεται στα πρακτικά, ο χρόνος λειτουργίας της επιτροπής διακήρυξης προσδιορίστηκε περίπου για τρίμηνο. Αντιλαμβάνεσθε, κύριοι συνάδελφοι, το μέγεθος της αμοιβής; Είναι εξωπραγματικό. 500.000 ευρώ σε τέσσερα μέλη για τρεις μόλις μήνες δουλειάς; Αυτά είναι μεγέθη ασύλληπτα, όχι μόνο για την ελληνική, αλλά και για την παγκόσμια πραγματικότητα. Σημειώστε παρακαλώ ότι στην εξέλιξη του διαγωνισμού θα συσταθούν δύο ακόμα επιτροπές, η επιτροπή αξιολόγησης και κατάρτισης της σύμβασης και η επιτροπή παρακολούθησης και τελικής παραλαβής.

Θέλω εδώ να σημειώσετε ότι, σύμφωνα με την εισήγηση του προέδρου, το συνολικό κόστος των επιτροπών θα ανέλθει στο ιλιγγιώδες ύψος των 2.300.000 ευρώ, το οποίο σε κάθε περίπτωση είναι υψηλότατο και αδικαιολόγητο. Ακόμα, σύμφωνα με την πρόταση του κ. Φιλιππίδη, οι επιπερχώμενες επιτροπές θα έχουν την ίδια σύνθεση με την επιτροπή διακήρυξης.

Είναι η αποθέωση της εξαχρείωσης αναμφισβήτητα. Είναι ο ορισμός της σπατάλης του δημοσίου χρήματος και όχι μόνο.

Ακόμη αποκλείστηκαν από την επιτροπή εκπρόσωποι του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου των εργαζομένων όπως επίσης και εξειδικευμένοι μόνιμοι υπάλληλοι του Οργανισμού πλην ενός. Γιατί άραγε;

Τα πιο πάνω επισημαίνει με οργισμένη ομόφωνη ανακοίνωση

ο σύλλογος των εργαζομένων του ΟΠΑΠ. Σε αυτήν την ανακοίνωση οι εργαζόμενοι αναρωτιούνται από ποια μελέτη προκύπτει αυτό το ιλιγγιώδες ποσό των 200.000.000 ευρώ και με ποια κριτήρια έγινε η επιλογή των μελών αποτελούμενη μάλιστα από καθηγητές πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από εκεί που προέρχεται και ο νυν πρόεδρος του ΟΠΑΠ.

Στη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου του ΟΠΑΠ αποφασίστηκε η ανάθεση υποστηρικτικών υπηρεσιών για το διαγωνισμό στην εταιρεία «Γ. ΤΖΙΑΜΠΙΡΗΣ ΕΕ» δηλαδή μιας εταιρείας που ανήκει σε ένα από αυτά τα μέλη της επιτροπής διακήρυξης αντί του συνολικού ποσού των 576.000 ευρώ. Και ακόμα ότι το ποσό αυτό κατανέμεται ανά μήνα μέσω δύο ανεξαρτήτων συμβάσεων προκειμένου να εμφανιστεί σύννομη. Η πρώτη είναι ύψους 12.200 ευρώ, η δεύτερη 11.800 ευρώ. Η σύμβαση είναι διάρκειας ενός έτους με δυνατότητα επέκτασης ενός έτους ακόμα. Για τις δραστηριότητες δε της εταιρείας διατίθενται ακόμη και γραφεία εντός των διοικητικών υπηρεσιών του ΟΠΑΠ.

Για την απόφαση αυτή, επίσης, ο σύλλογος των εργαζομένων εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία επισήμαινε ότι οι υπηρεσίες και οι υπάλληλοι του Οργανισμού είναι άριστοι γνώστες του αντικειμένου και μπορούν άνετα να αναλάβουν το πιο πάνω έργο. Πρόκειται αναμφίβολα για μια φωτογραφική ανάθεση σε εταιρεία «ημετέρων».

Εδώ να φρεσκάρω λίγο τη μνήμη σας. Το όνομα «Τζιαμπίρης» το έχετε ακούσει σήμερα τρίτη φορά. Η πρώτη αναφορά ήταν της αντιπρυτάνεως του πρώτου διαγωνισμού, η δεύτερη μέλους της επιτροπής διακήρυξης και η τρίτη η «Τζιαμπίρης ΕΕ» που μόλις ανέφερα.

Υπάρχει και μια άλλη αναφορά. Στην 27η συνεδρίαση της 8ης Ιουλίου 2004 ο κ. Τζιαμπίρης προσλαμβάνεται σαν σύμβουλος της διοίκησης με τριμηνιαία σύμβαση και αμοιβή 12.000 ευρώ μηνιαίως. Ελπίζω να έγινα κατανοητός. Ο ΟΠΑΠ θα δαπανήσει ένα υπέρογκο ποσό για έργο που μπορούν να υλοποιήσουν οι υπηρεσίες του.

Ακόμη δεν ίσχυσαν αντικειμενικά κριτήρια στην επιτροπή της ως άνω ΕΕ! Έγινε κατάτμηση του ποσού και απευθείας ανάθεση. Δεν προκηρύχθηκε διαγωνισμός σύμφωνα με τον κανονισμό προμήθειας υλικών και υπηρεσιών του ΟΠΑΠ. Αλλά ποια είναι αυτή η εταιρεία που θα παρέχει υποστηρικτικές υπηρεσίες, δηλαδή όπως περιγράφει η σύμβαση, θα κρατάει πρακτικά, θα κλείνει ραντεβού των μελών της επιτροπής κάτι που δεν μπορούν να κάνουν οι υπάλληλοι του Οργανισμού; Εδώ έρχεται το κερασόκι στην τούρτα. Είναι μια εταιρεία χωρίς εμπειρία, χωρίς επιστημονική στελέχωση, κατά τεκμήριο ανεπαρκής για τη στήριξη ενός τόσο μεγάλου διαγωνισμού. Πρόκειται για μια νεοσύστατη εταιρεία. Συστάθηκε στις 24-7-2002 με εταιρικό κεφάλαιο μόλις 600 ευρώ και χωρίς εμπειρία αφού έχει καταθέσει μία μόνο φορολογική δήλωση με ακαθάριστα έσοδα μόλις 9.300 ευρώ. Αυτή είναι η περιβόητη εταιρεία.

Νομίζω ότι το επιφώνημα «έλεος!» είναι λίγο. Σε μια χώρα με οικονομικά προβλήματα, με τους αγρότες στους δρόμους, με τους χαμηλοσυνταξιούχους να κινούνται στα όρια της φτώχειας, είναι δυνατόν να συμβαίνουν τέτοια πράγματα; Είναι αυτές πρακτικές που συμβαίνουν σε δημοκρατική χώρα ή αρμόζουν σε δεσποτείες του παρελθόντος και σε δημοκρατίες της «μπαρμπαλιάς» πιθανόν; Εκτός αν θεωρηθεί η διαχείριση των δημοσίων υποθέσεων σαν διακανονισμός συμφερόντων με προσωπικό όφελος. Αυτό όμως δεν αφορά τη δημοκρατία. Αφορά άλλα πολιτεύματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η επερώτηση κατατέθηκε στις 6-12-2004. Ακόμα και αν δεν γνώριζε μέχρι τότε τα γεγονότα, το Υπουργείο Πολιτισμού, πλέον, τα γνωρίζει. Όμως δεν έκανε τίποτα και γι' αυτόν το λόγο τους καλέσαμε σήμερα, προκειμένου να ενημερωθούμε τι δεν έκαναν και γιατί.

Επίσης, με αφορμή την επερώτηση, θα καλέσουμε το σύνολο της Εθνικής Αντιπροσωπείας να δει και να αξιολογήσει τα εν λόγω άνθη του κακού, όχι ως μεμονωμένες περιπτώσεις, αλλά ως ενδείξεις του κλίματος που κυριαρχεί, ως ενδείξεις της φιλοσοφίας του management των δημοσίων υπηρεσιών που υπάρχει σήμερα στη χώρα μας, ένα χρόνο μετά από την ανάληψη

της Κυβέρνησης από τη Νέα Δημοκρατία.

Επιπλέον, θα πρέπει να δούμε τις σχέσεις εργαζομένων και διοίκησης των δημοσίων υπηρεσιών με την ακαδημαϊκή κοινότητα και θέλουμε να μάθουμε με ποια κριτήρια ορίζονται οι διοικήσεις. Όταν σήμερα σε ανατολή και δύση γίνεται αγώνας για την ανασυγκρότηση των θεσμών, οι πιο πάνω περιγραφείσες πρακτικές οδηγούν στον πιο αδιαφανή, αντιαναπτυξιακό παρεμβατισμό παλαιοκομματικού και πελατειακού τύπου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή είναι η επανίδρυση του κράτους; Το κομματικοποιημένο management; Όταν στον κόσμο του διεθνούς management για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας κυριαρχούν έννοιες, όπως η έννοια της εταιρίας ως κοινότητας και της εταιρικής κουλτούρας, εσείς παραπλίζετε τους εργαζόμενους, αυτούς που γνωρίζουν, τους βλέπετε ανταγωνιστικά και φέροντε απ' έξω στρατιές συμβούλων; Γιατί; Για να ξεχρεώσετε υποχρεώσεις ή για να επενδύσετε προσωπικά οφέλη στο μέλλον; Λυπάμαι, αλλά καθηλώνετε το δημόσιο τομέα με αυτήν την κομματική λογική. Στην εποχή που η θεσμική αντιμετώπιση της διαφθοράς, την οποία επαγγέλλεσθε, και η θαρραλέα επένδυση στη γνώση, είναι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη, αυτές οι πρακτικές οδηγούν σε οπισθοδρομηση και μαρασμό.

Θα ήθελα να αναφέρω κάτι πολύ σημαντικό. Αντί να θεσμοθετηθεί η διαφάνεια στις σχέσεις του δημόσιου τομέα και των δημοσίων πανεπιστημίων, μετατρέπετε τους πανεπιστημιακούς σε «προγραμματάδες» και κομματικούς πελάτες. Πρόκειται για ένα πανεπιστήμιο πολύ σπουδαίο και νευραλγικό για την προώθηση της παιδείας και της ανάπτυξης στη Βόρεια Ελλάδα και στην ευρύτερη βαλκανική περιοχή που, όμως, στο παρελθόν, για κάποιες περιπτώσεις, έχει απασχολήσει το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο για πλαστογραφημένες εργασίες ή διατριβές, με πρωταγωνιστές τα ίδια πρόσωπα. Στη συνέχεια θα καταθέσω την απόφαση του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, σε ό,τι αφορά τη συγκεκριμένη επερώτηση, θα ήθελα να ρωτήσω το εξής: Γιατί δεν σταματάτε τις μεθοδεύσεις που καθοδηγούν το διαγωνισμό σε προαποφασισμένη απόφαση; Δεν το βλέπετε; Αν αυτά γίνονται στις επιτροπές, στο πρόγευμα, τότε στον κυρίως διαγωνισμό δεν αντιλαμβάνεστε ότι θα γίνει το μεγάλο φαγοπότη; Τα στοιχεία βοούν.

Εγώ νομίζω ότι έχετε δύο επιλογές: Ή αναγνωρίζετε και αναλαμβάνετε το πολιτικό κόστος αυτής της υπόθεσης με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τη διοίκηση του ΟΠΑΠ – και σας λέω μόνο ότι εμείς και στο παρελθόν και τώρα είμαστε κατά της ποινικοποίησης της πολιτικής- ή δεν το αντιλαμβάνεστε. Τότε, όμως, κρίνω ότι είστε υποχρεωμένος να επαναλάβετε τη γνωστή και προσφιλή σας, όταν αφορά άλλους, προσφυγή στον εισαγγελέα. Αλλιώς, είστε εκτεθειμένος σε ένα Υπουργείο που Υπουργός είναι ο ίδιος ο Πρωθυπουργός.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης καταθέτει την έκθεσή της για το σχέδιο νόμου: «Μέτρα για τη διασφάλιση και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων».

Κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν σε χώρους του κτηρίου της Βουλής, τριάντα δύο μαθητές και μαθήτριες και δύο συνοδοί -καθηγητές του 1ου Γυμνασίου Νέας Ιωνίας Αττικής.

Η Βουλή καλωσορίζει τους μαθητές και τους εύχεται «Καλή Χρονιά και Καλές Σπουδές».

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Το λόγο έχει ο επερωτών Βουλευτής κ. Ιωάννης Δημαράς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιτρέψτε μου να ξεκινήσω την πεντάλεπτη ομιλία μου, δηλώνοντας τη συμπάθειά μου προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης κ. Βουλγαράκη, καθώς και τον Πρωθυπουργό της χώρας για ένα περιστατικό που συνέβη την περασμένη εβδο-

μάδα, κατά τη διάρκεια ποδοσφαιρικού αγώνα, όπου υβρίζοντο οι οικογένειές τους και οι ίδιοι κατά τρόπο χυδαίο και απαράδεκτο.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Δημήτριος Λιντζέρης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Η συμπάθεια αυτή συνοδεύεται και από τη διαβεβαίωση ότι τέτοιου είδους εκδηλώσεις εντός των αθλητικών χώρων ούτε υιοθετούνται, ούτε πρόκειται να υιοθετηθούν από το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κύριε Δημαρά, προφανώς η Βουλή στο σύνολό της –και καλά κάνετε που το θέτετε– αποδοκιμάζει αυτές τις εκδηλώσεις.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ: Αυτό, όμως, το λέω γιατί στην «πηγή» του γεγονότος θα μπορούσαμε να καταλάβουμε και να δούμε ακόμα μία φορά αυτό που από τη δεκαετία του 1990 ο «αυτοκράτορας» –έτσι ονομάζεται– των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ο Αυστραλός Μέρντοχ είχε διατυπώσει κατά τρόπο κυνικό και δημόσιο: «Για να αποκτήσει ένας επιχειρηματίας εξουσία, θα πρέπει δύο πράγματα να κάνει, να καταλάβει ραδιοφωνική ή τηλεοπτική συχνότητα και να αγοράσει μία ποδοσφαιρική ομάδα».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Θα προσθέσω «και μία τράπεζα».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ: Ευχαριστώ για τη συμπλήρωση.

Θα δούμε, λοιπόν, ότι και στη χώρα μας συμβαίνει κάτι παρόμοιο. Το πολιτικό σύστημα βρίσκεται αντιμέτωπο με εκείνους τους κακούς επιχειρηματίες που προσπαθούν να το ποδηγετήσουν και να το κατευθύνουν. Βλέπετε ότι οι άνθρωποι οι οποίοι σήμερα ξεκινούν –αναφέρομαι σε κάποιους, δεν μπορώ όλους να τους βάλω «στο ίδιο τσουβάλι»– δεν έχουν ποδοσφαιρικές ομάδες γιατί αγαπούν τον αθλητισμό, αλλά έχουν προχωρήσει σε στρατεύσεις. Έχουν «στρατό» για να πιέζουν και την πολιτική εξουσία και να παρεμβαίνουν μ' έναν τρόπο άδικο και παράλογο και στην κοινωνία και στην αισθητική μας και στον πολιτισμό μας.

Η αναφορά έχει να κάνει με το γεγονός ότι όσα εμπειριστωμένα ανέπτυξε πριν από λίγο ο συνάδελφός μου κ. Λιντζέρης με βρίσκουν απολύτως σύμφωνο, γιατί τυχαίνει οι άνθρωποι που βρίσκονται στο χώρο του ποδοσφαίρου να προσβλέπουν και σε προμήθειες που έχουν σχέση με τον ΟΠΑΠ. Ήδη μάλιστα μετά την τεράστια ανάπτυξη του αθλητισμού, τον οποίο γνωρίζω ότι αγαπά ο κ. Υπουργός, βλέπετε τι τεράστια οικονομικά συμφέροντα ανεπτύχθησαν, με αποτέλεσμα να παρεμβαίνουν μ' ένα δραματικό, καταλυτικό και παρακμιακό τρόπο στη διαπαιδαγώγηση της ελληνικής νεολαίας. Τα καζίνο μάλιστα κατά έναν τρόπο ξεκίνησαν με το «ΚΙΝΟ» και πρόκειται σε λίγο να μπει και στις τηλεοράσεις μας άλλο παιχνίδι, δηλαδή να έλθει μέσα στα σπίτια μας. Πρέπει να συστρατευθούμε σε μία προσπάθεια να αποκαταστήσουμε τη σχέση του αθλητισμού με τον πολιτισμό.

Για το ειδικό θέμα, θα κάνω πρώτα απ' όλα μία παρατήρηση. Για σκεφθείτε ποια είναι η βουλευτική μας αποζημίωση. Η ελληνική κοινωνία θεωρεί ότι είμαστε πλούσιοι και εμείς οι ίδιοι δίνουμε κατ' αποκοπή και επιλέγοντας κάποια πρόσωπα τόσα χρήματα, που η βουλευτική αποζημίωση ενός εξ' ημών δεν επαρκεί για ολόκληρο το χρόνο. Αν αυτό δεν είναι σκάνδαλο, αναρωτιέμαι εν τέλει τι είναι.

Για να σας πω ότι είναι πάρα πολύ εύκολος ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίζουμε το θέμα εξαιτίας αυτών που συνέβησαν και δημοσιοποιήθηκαν πριν από ενάμιση μήνα σε τηλεοπτική εκπομπή του «ALTER» από τον κ. Τριανταφυλλόπουλο, αλλά και σε εφημερίδες που αναπαρήγαγαν το θέμα, θα καταφύγω στο δημοσίευμα φιλικής προς την Κυβέρνηση εφημερίδας και όχι του αντιπολιτευόμενου τύπου, της εφημερίδας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» με ημερομηνία 9/1/2005. Γράφει η εφημερίδα: «Για τον ΟΠΑΠ εδώ και αρκετούς μήνες η κατάσταση μοιάζει ανεξέλεγκτη. Οι ιδιορρυθμίες στη συμπεριφορά του Προέδρου της εταιρείας, του κ. Ανέστη Φιλλιππίδη, έχουν προκαλέσει από

θυμηδία έως και διοικητική αναστάτωση στο εσωτερικό της επιχείρησης, κυρίως όμως έχουν γεμίσει ερωτήματα δόσους συναλλάσσονται με την «ΟΠΑΠ ΑΕ», καθώς ο πληθωρικός Πρόεδρος, κυρίως, ασκεί καθήκοντα διευθύνοντος συμβούλου, υπενθυμίζοντας με κάθε ευκαιρία σε κάθε συνομιλητή του ότι λειτουργεί κατ' εντολή του Πρωθυπουργού, διότι έχει την έγκριση του κ. Καραμανλή», πράγμα που εγώ δεν το πιστεύω, σας το λέω.

Με τις επιτροπές που αποτελούνται κατά βάση από καθηγητές του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καθηγητική έδρα και του κ. Προέδρου, με τις ανορθόδοξες διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την εκπόνηση των προδιαγραφών και τόσα άλλα, ήδη έχει τεθεί υπό αμφισβήτηση ο επικείμενος διαγωνισμός του ΟΠΑΠ για το πληροφορικό σύστημα και ακολουθούν και άλλα πολλά.

Τελειώνοντας, θέλω να πω το εξής σ' αυτήν την πρώτη μου ομιλία, ότι πριν από καιρό προσελήφθησαν περί τους εκατόν ογδόντα υπαλλήλους για τα διάφορα παιχνίδια του ΟΠΑΠ.

Η τεχνογνωσία, η εμπειρία και η εξειδίκευση που απέκτησαν εν τω μεταξύ, είναι πολύ χρήσιμα στοιχεία για την ίδια την κοινωνία και για την οικονομική και όχι μόνο δραστηριότητα του ΟΠΑΠ.

Θα πρέπει, λοιπόν, σήμερα το Υπουργείο να λάβει υπ' όψιν του και την εμπειρία τους και την τεχνογνωσία και την εξειδίκευσή τους και, κυρίως, αυτό το οποίο εδώ και αρκετό καιρό, κύριε Πρόεδρε, κραυγάζουν, να μην ιδιωτικοποιηθεί ο ΟΠΑΠ, διότι όλα αυτά φοβούνται ότι μεθοδεύονται προς την κατεύθυνση της ιδιωτικοποίησης.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Το λόγο έχει η κ. Σχοινάρακη-Ηλιάκη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ-ΗΛΙΑΚΗ: Κύριε Πρόεδρε, για μένα κανονικά θα έπρεπε να είναι εδώ ο ίδιος ο Υπουργός Πολιτισμού, αφού είναι και Πρωθυπουργός, γιατί ακριβώς στο ξεκίνημα της θητείας της Κυβέρνησής του δύο πράγματα ειπώθηκαν, ότι, δηλαδή, θα λειτουργήσει με σεμνότητα και ταπεινότητα. Και το περιεχόμενο της δικής μας επερώτησης που επικυρώνεται και με την κατάθεση εγγράφων που ο ίδιος ο ΟΠΑΠ έδωσε σε συναδέλφους το προηγούμενο διάστημα, κάθε άλλο παρά επικυρώνει ότι τούτη η Κυβέρνηση λειτουργεί στο σύνολό της μέσα στα πλαίσια της σεμνότητας και της ταπεινότητας. Και νομίζω ότι φαίνεται περίτρανα ότι έχουν τελειώσει τα ψέματα. Το αληθινό πρόσωπο, πλέον, της νέας διακυβέρνησης είναι ξεκάθαρο. Το βλέπουμε όλοι καθημερινά. Η Νέα Δημοκρατία φραστικά και μόνο ήθελε να αγκαλιάσει το μεσαίο χώρο, γιατί ο μεσαίος χώρος και κάθε χώρος δεν αγκαλιάζεται φραστικά και επικοινωνιακά, αλλά αγκαλιάζεται με πολιτικές που υλοποιεί αγκαλιάζοντας το μεσαίο χώρο πραγματικά και την κοινωνία στο σύνολό της, αφού απαντά στα προβλήματά της.

Η διαπλοκολογία το προηγούμενο διάστημα αλλά και προεκλογικά ήταν σε όλο της το μεγαλείο. Και, τελικά, αποδεικνύεται ότι σκύλος που γαβγίζει δεν δαγκώνει, αυτό που λέει ο λαός μας ισχύει περίτρανα και το μόνο πράγμα που κάνει η Νέα Δημοκρατία είναι να αφήνει σκιές προς κάθε αντίπαλο της, να συκοφαντεί το ΠΑΣΟΚ για το έργο του, να το μηδενίζει και να το ακυρώνει, υποκριτικά βεβαίως, γιατί υποκριτική είναι η στάση και δεν πείθει πλέον κανένα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΣΩΤΗΡΗΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ)

Τελικά εκείνο που θέλει η Νέα Δημοκρατία και μέσω των ΜΜΕ ως Κυβέρνηση είναι να χειραγωγήσει και να φιμώσει ολόκληρη την ελληνική κοινωνία. Αυτό κάνει και τις τελευταίες μέρες σε σχέση και με τον αγώνα των αγροτών. Απτό παράδειγμα είναι η υπόθεση του διεθνούς διαγωνισμού του ΟΠΑΠ που συζητούμε σήμερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Έλληνας πολίτης δεν περιμένει από μένα και τους υπόλοιπους συναδέλφους να πω ότι έχουμε μπροστά μας ένα πολύ μεγάλο σκάνδαλο. Η απλή παράθεση των γεγονότων μιλάει από μόνη της.

Πρώτον, η ακύρωση χωρίς επαρκή αιτιολογία από το νέο διοικητικό συμβούλιο, δυο μέρες πριν από την καταληκτική ημερο-

μηνία, του εν εξελίξει διαγωνισμού για την εγκατάσταση και συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού ύψους 120.000.000 ευρώ που έγινε κατά παρέκκλιση των δεσμεύσεων της εταιρείας έναντι των μετόχων και δεύτερον, η συγκρότηση νέας επιτροπής διακήρυξης διαγωνισμού χωρίς να ακολουθηθεί η ορθή θεσμική διαδικασία και ενημέρωση των πρυτανικών αρχών, αφού υπήρχε μία σύμβαση με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με το υπέρογκο ποσό των 500.000 ευρώ ως αντιμισθία για ένα τρίμηνο που θα λειτουργούσε.

Προσέξτε να δείτε, κύριοι συνάδελφοι. Εγώ δεν αντιπαραθέτω το μισθό, την αποζημίωση του Βουλευτή. Εδώ αντιπαραθέτω ότι κάθε μέλος της επιτροπής παίρνει 125.000 ευρώ, πλέον ΦΠΑ, εξόδων διαμονής διατροφής και μετακίνησης, όταν ένας μέσος δημόσιος υπάλληλος ή υπάλληλος στον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα για να πάρει ένα δάνειο προκειμένου να πάρει ένα σπίτι για να στεγάσει την οικογένειά του ύψους 120.000 ευρώ, το πληρώνει επί τριάντα χρόνια και μάλιστα θα έλεγα πόσο το πληρώνει στο τέλος; Αντίθετα τα μέλη της επιτροπής για τρεις μήνες ο καθένας παίρνει 125.000 ευρώ, πλέον ΦΠΑ, εξόδων διαμονής και διατροφής έτσι ανευθυρίαστα και μάλιστα με αποφάσεις επικυρωμένες από ανθρώπους που έχει διορίσει η σημερινή Κυβέρνηση στα πλαίσια της σεμνότητας και της ταπεινότητας!

Σύνθεση της επιτροπής; Στην 31η συνεδρίαση του Δ.Σ. του ΟΠΑΠ υπάρχουν τα ονόματα, Καϊσης, Τσιτσικλής, Αργυράκης, Τζιαμπίρης. Τον κ. Τζιαμπίρη τον έχουμε δει επανειλημμένως σε κάποιες αποφάσεις. Τον έχω δει και στην 27η συνεδρίαση, 8 Ιούλη του 2004, τότε που η Ελλάδα ζούσε στο ρυθμό του EURO, το οποίο, τελικά, θα πληρώσουμε για πάρα πολύ καιρό, αυτήν την εικόνα τη θετική, αυτό που νιώσαμε όλοι μας που ήταν ιδιαίτερα σημαντικό.

Πρόσληψη συμβούλων του προέδρου και Διευθύνοντα Συμβούλου του ΟΠΑΠ. Πρώτος; Γεώργιος Τζιαμπίρης και Σία. Αποζημίωση; 12.000 ευρώ μηνιαίως, πλέον ΦΠΑ.

Τέταρτον, έχουμε μια νέα απόφαση του νέου ΔΣ για αύξηση του προϋπολογισμού του έργου από 120.000.000 σε 200.000.000, χωρίς καμία μελέτη σκοπιμότητας, που είναι το 1,15% του συνολικού κόστους που θα έχει όλη αυτή η ιστορία για τον ΟΠΑΠ και που θα ανέλθει σε 2.300.000 ευρώ.

Εδώ πρέπει, λοιπόν, να απαντηθούν πολλά ερωτήματα, κύριε Υπουργέ, που για μένα θα έπρεπε να είναι εδώ ο Υπουργός Πολιτισμού για να απαντήσει.

Έγινε έλεγχος αξιολόγησης και αποτίμησης του μηχανογραφικού συστήματος και υπήρξε αναγκαιότητα αντικατάστασης; Θα υπάρξει διασφάλιση ότι σε ένα χρόνο δεν θα πούμε ότι το σύστημα αυτό δεν χρειάζεται να το εκσυγχρονίσουμε; Ορίσατε, τελικά, δικούς σας ανθρώπους με περισσότερα απ' ό,τι το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο πρότεινε για την ίδια δουλειά; Γιατί δεν μετέχουν οι εργαζόμενοι μέσα σ' αυτές τις επιτροπές; Προφανώς γιατί οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι καταδικασμένοι στο να πληρώνουν 120.000 με 125.000 ευρώ το τρίμηνο πλέον ΦΠΑ, εξόδων διαμονής και διατροφής, όταν ένας μέσος οικογενειάρχης παίρνει ένα δάνειο 120.000 ευρώ για να πάρει ένα μικρό σπίτι και το πληρώνει τριάντα χρόνια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ο κ. Παπαγεωργίου έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (Ν. Ευβοίας): Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι η πρώτη παρατήρηση που πρέπει να κάνει κανείς είναι ότι δεν είναι καθόλου ευχάριστη η εντύπωση -τουναντίον θα έλεγα ότι είναι και δυσάρεστη και αλγεινή- η πολιτεία και το ήθος, τουλάχιστον όπως αυτό αναδύεται από τη συγκεκριμένη υπόθεση που αποτελεί και το περιεχόμενο της επερώτησης, της νέας διοίκησης του ΟΠΑΠ.

Κανείς δεν θα περίμενε ότι η Νέα Δημοκρατία που με όπλο της τη σημαία που είχε κατά της διαφθοράς και της διαπλοκής και την εντύπωση που καλλιέργησε ότι δίνει τη μάχη υπέρ της διαφάνειας, θα αναδείκνυε τόσο σύντομα, σε ένα τόσο μεγάλο δημόσιο οργανισμό, που ανήκει και στον ελληνικό λαό υπό την έννοια της πολυμετοχικής του διάστασης, καθώς είναι εισηγμένος στο Χρηματιστήριο, τέτοια φαινόμενα ευνοιοκρατίας, οικο-

γενειοκρατίας και αντίληψης τακτοποίησης των ημετέρων.

Δεν θα χρειαζόταν ίσως να κάνει κανείς τόσες παρατηρήσεις, αν αυτή η τακτοποίηση παρέμενε μέσα στα όρια και στα πλαίσια μιας φαινομενικά τυπικής νομιμότητας και αν στην προκειμένη περίπτωση δεν είχαμε μια επέλαση, μια λεηλασία δημόσιου χρήματος ενός δημόσιου οργανισμού. Αυτό να μην αποτελέσει τάχα ένδειξη ότι είναι μόνο ένα λεκτικό σχήμα -διότι σύμφωνα με τα νούμερα που ανέφερε ο κ. Λιντζέρης όπως και οι άλλοι συνάδελφοί μου, νούμερα τα οποία προκαλούν ίλιγγο και αποτροπιασμό- και δεν υπάρχει διάταξη του ποινικού δικαίου που να χωρά και να την καλύπτει. Και αυτό ακόμα το αδίκημα περί απιστίας, που τόσο πολύ η Νέα Δημοκρατία το έκανε σημαία επίσης, τουλάχιστον η απιστία κατά των δημοσίων οργανισμών ήταν και θα είναι πάντοτε κακούργημα, νομίζω ότι χωρίς να αποδώσει τα συμβαίνοντα σ' αυτήν την πράξη.

Νομίζω ότι βρισκόμαστε καθαρά μπροστά σε μια αφαίμαξη του δημοσίου χρήματος.

Μπορεί να μας δώσει μία εξήγηση ο πρόεδρος του ΟΠΑΠ για ποιο λόγο ακύρωσε τρεις μέρες πριν τη λήξη της, για την προμήθεια των δώδεκα χιλιάδων μηχανημάτων, την προηγούμενη σύμβαση και προκήρυξε μια νέα; Γιατί το έκανε χωρίς να προηγηθεί καμία μελέτη ή έρευνα μιας επιτροπής, χωρίς να υπάρχει μια εμπεριστατωμένη εισήγηση της νομικής υπηρεσίας και προκήρυξε ένα νέο διαγωνισμό, που ενώ είχε πει προφορικά ότι θα έφθανε τα 150.000.000 ευρώ, τελικά αποφασίστηκε να είναι της τάξης των 200.000.000 ευρώ;

Μπορεί να μας δώσει κάποια εξήγηση, γιατί ενώ ένα πράγματι πανεπιστημιακό ίδρυμα, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, πραγματοποίησε τη μελέτη, γιατί συνέστησε και μάλιστα δύο επιτροπές, της οποίας τα μέλη συνολικά θα αποκομίσουν πέραν του αριθμού, τον οποίο ανέφεραν οι συνάδελφοί μου, μέχρι τα 2.300.000 ευρώ.

Ποιος είναι επιτέλους αυτός ο περιβόητος κ. Γεώργιος Τζιαμπίρης που θα οικειοποιηθεί και μάλιστα το μεγαλύτερο ή ένα σημαντικό μέρος αυτών των χρημάτων και μάλιστα με διπλή ιδιότητα, και σαν ελεύθερος επαγγελματίας, αλλά και σαν ομόρρυθμος εταίρος, μέλος μιας εταιρείας ουσιαστικά προσωπικής, ετερόρρυθμης εταιρείας που αυτός είναι ο μοναδικός ομόρρυθμος εταίρος με μάλιστα σε ποσοστό 99%; Ποια είναι η προϋπηρεσία του, ποιες είναι οι περγαμνές του; Εκτός εάν το ότι είναι μονάχα, προερχόμενος και αυτός δια της μητρός του Ολυμπίας Τζιαμπίρη, όπως διαβάζουμε ότι προέρχεται από την ευρύτερη οικογένεια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου είναι το ακαταμάχητο, και ποιο είναι το επιστημονικό του background και ποια είναι η δραστηριότητα της εταιρείας του, όπως σωστά ακούστηκε αυτή η εταιρεία έχει μόλις 600 ευρώ κεφάλαιο και όταν δεν έχει να επιδείξει καμία μα καμία μέχρι τώρα δραστηριότητα σημαντική!

Βεβαίως -και θα ήθελα, κύριε Υπουργέ, την προσοχή σας σε αυτό- φέρεται σε δημοσιεύματα του Τύπου και στα Μέσα Ενημέρωσης ότι τελικώς ο κ. πρόεδρος του Οργανισμού απήντησε, όταν χρειάστηκε να δικαιολογήσει με ποιον τρόπο έκανε καταμήσεις της ανάθεσης, ώστε να αποκλείσει το διαγωνισμό και να την παραχωρήσει χαριστικά στον κ. Τζιαμπίρη, σημειώνω σε μία εταιρεία που της παρεχώρησε και γραφεία μέσα στο ίδρυμα του ΟΠΑΠ, όταν αυτήν την εργασία της υποστήριξης μπορούν να την κάνουν οι εργαζόμενοι, οι οποίοι διερωτώνται, ποιος αυτός ο κ. Τζιαμπίρης. Και απήντησε ότι ανέθεσε στον κ. Τζιαμπίρη, διότι έχει και ο ίδιος ήθος και γιατί προέρχεται και από μία ηθική οικογένεια. Αν το ήθος που νομίζω ότι είναι γνώρισμα του ελληνικού λαού, ανταμείβεται με εκατομμύρια ευρώ, τότε αυτό είναι ένα καινοφανές στοιχείο. Και εγώ θα κλείσω με αυτό και επιφυλάσσομαι για την δευτερολογία μου, πώς είναι δυνατόν να έχει ήθος και ηθική ένας άνθρωπος, ο οποίος σαν άμεσος αυτοργός, ο ίδιος σαν νοσοφιστής και σφετεριστής τόσων χρημάτων, δέχεται να συμμετέχει σε τόσες παράτυπες και υπερβαίνοντας τα όρια του ποινικού κολασμού, διαδικασίες, (Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ευχαριστώ, κύριε Παπαγεωργίου.

Ο κύριος Αηδώνης έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΩΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι οδυνηρό, πιστεύω, για τον κάθε συνάδελφο, όταν μέσα στο εύρος των κοινοβουλευτικών του υποχρεώσεων συμμετάσχει στην ανάδειξη ζητημάτων που έχουν σχέση με τη χρηστή διαχείριση και αναδεικνύουν το ζήτημα της ηθικής στην πολιτική.

Η συγκεκριμένη περίπτωση, την οποία περιέγραψαν με τον πλέον χαρακτηριστικό τρόπο οι προλαλήσαντες συνάδελφοί μου, δεν έχει προηγούμενο. Αποτελεί μία περίπτωση πρόκλησης για το πολιτικό σύστημα. Και μάλιστα σε μία εποχή που και εμείς και η κοινωνία έχουμε γίνει δέκτες των ηχηρών μηνυμάτων του κ. Καραμανλή περί ηθικής. Όπως επίσης γίναμε δέκτες και των τελευταίων οδηγιών του για περικοπές δαπανών. Και εάν, πραγματικά, ενδιαφέρεται να μην χαρακτηριστεί ως ένας απλός ντελάλης ηθικής, πρέπει άμεσα να παρέμβει για να σταματήσει μία περίπτωση ενός κραυγαλέου σκανδάλου. Γιατί μόνο έτσι μπορεί να χαρακτηριστεί αυτή η περίπτωση. Όταν έτσι απλά, χωρίς καμία γνωμοδότηση, χωρίς καμία υπηρεσιακή εισήγηση και ούτε καν νομική κάλυψη, αποφασίζεται να ακυρωθεί ένας διαγωνισμός για να γίνει αμέσως μετά ακριβώς ο ίδιος, απλά στον ορισμό του ποσού προστίθενται μερικές δεκάδες εκατομμύρια ευρώ. Όπως επίσης βλέπουμε μία πρωτοφανή επιλεκτικότητα στην επιλογή των επιτροπών που μας αναγκάζει να προχωρούμε σε περιέργους συζητήσεις.

Αλήθεια, κύριε Υπουργέ, υπάρχει απάντηση για την επιλεκτικότητα της απόφασης επιλογής;

Γιατί εμένα προσωπικά μου είναι πάρα πολύ δύσκολο να πιστέψω ότι αυτή η επιλεκτικότητα δεν μπορεί να έχει σχέση παρά μόνο με την εξόφληση υποχρεώσεων. Πώς άλλωστε μπορεί να αιτιολογήσει κανείς το ποσό των 2.300.000 ευρώ που θα αποτελέσει και το κόστος των επιτροπών;

Και επειδή έχουν γίνει εκτεταμένες αναφορές από τους προηγούμενους συναδέλφους, θα ήθελα και εγώ προσωπικά να περιοριστώ στην ξεχωριστή περίπτωση του κ. Τζιαμπήρη. Στις 8 Ιουλίου 2004 το ΔΣ του ΟΠΑΠ προσλαμβάνει ως συμβούλους του προέδρου και του διευθύνοντος συμβούλου μια σειρά από πρόσωπα, μεταξύ αυτών και τον εν λόγω κύριο. Είναι χαρακτηριστικό ότι δίπλα από τα ονόματα όλων των προσληφθέντων αναγράφεται η ειδικότητα και η ιδιότητά τους, εκτός από το συγκεκριμένο κύριο, όπου αναφέρεται ότι προσλαμβάνεται η εταιρεία «ΤΖΙΑΜΠΗΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε.Ε.» χωρίς όμως να αναφέρεται από ποια άτομα απαρτίζεται, ποια είναι τα προσόντά του, ποια είναι η εμπειρία του, ποια είναι η εξειδίκευση της εταιρείας και του ιδίου προσωπικά, από ποια στοιχεία προκύπτει ότι θα προσφέρει επαρκείς υπηρεσίες στον ΟΠΑΠ ως σύμβουλος σε θέματα έρευνας και ανάπτυξης και νέων τεχνολογιών. Επίσης σε κανένα σημείο δεν αναφέρονται τα κριτήρια με τα οποία έγινε η επιλογή της συγκεκριμένης εταιρείας, τότε αυτή συστήθηκε, πότε έκανε έναρξη εργασιών στην αρμόδια ΔΟΥ που έχει την έδρα της. Και υπάρχει και μια σειρά από άλλες παραλείψεις. Η συγκεκριμένη, λοιπόν, εταιρεία θα εισπράξει από τον ΟΠΑΠ συν την αμοιβή που θα πάρει ο συγκεκριμένος κύριος ένα ποσό πάνω από 500.000 ευρώ. Αν αναλογιστεί, λοιπόν, κανείς ότι αυτή η εταιρεία έχει 600 ευρώ μετοχικό κεφάλαιο, μία φορολογική δήλωση και ζημιολόγο οικονομικό απολογισμό, τότε καταλαβαίνει κανείς πάρα πολύ εύκολα το μέγεθος αυτής της οικονομικής απολαβής.

Θα ήθελα, λοιπόν, να πω, κύριε Υπουργέ, αν αυτά τα κριτήρια πρόσληψης του κ. Τζιαμπήρη, είναι ανάλογα με το ήθος της νέας εποχής και αν τα συγκεκριμένα καθήκοντα που έχουν αναλάβει τα παραπάνω πρόσωπα που περιγράψαμε, θα μπορούσαν ή όχι να τα αναλάβουν οι ανάλογες υπηρεσίες του ΟΠΑΠ. Μήπως, κύριε Υπουργέ, δεν γνωρίζετε ότι στο παρελθόν όσες φορές προέκυψε η ανάγκη οι αρμόδιες υπηρεσίες του Οργανισμού, ήταν εκείνες που επιλαμβάνονταν αυτών των θεμάτων;

Και επειδή μέσα απ' αυτήν την υπόθεση προκύπτει και το μείζον θέμα για το ρόλο του Οργανισμού, στο λίγο χρόνο που μου απομένει θα ήθελα να πω ότι με τις χθεσινές αιφνιδιαστικές θέσεις του προέδρου του ΟΠΑΠ ανατρέπεται η μέχρι στιγμής

πορεία του διαγωνισμού. Το σύστημα που θα λειτουργήσει μετά το διαγωνισμό θα είναι κλειστό και θα το διαχειρίζεται η μειοδότη εταιρεία. Αυτό σημαίνει ότι μελλοντικά δεν θα παρέχεται καμία δυνατότητα και ευελιξία στον ΟΠΑΠ. Επίσης στο διαγωνισμό θα συμπεριληφθεί και το «ΣΤΟΙΧΗΜΑ» του οποίου η σύμβαση λήγει το 2007. Αν αυτό είναι αλήθεια, τότε ο ΟΠΑΠ μπαίνει σε ένα νέο καθεστώς ομηρίας. Επειδή δε ο πρόεδρος της εταιρείας επικαλείται ότι ενεργεί κατ' όνομα του Πρωθυπουργού, ο οποίος του έδωσε την έγκριση να προχωρήσει –έτσι αναφέρει τουλάχιστον– θα ήθελα να ρωτήσω αν όντως όλα αυτά έχουν και την πολιτική σας νομιμοποίηση.

Και επειδή προκύπτουν και μια σειρά άλλα θέματα που έχουν να κάνουν με τα ζητήματα διαφάνειας, για την οποία τόσο πολύ κόπτεσθε, θα ήθελα να ρωτήσω: Αυτή εδώ η καταχώρηση γνωρίζετε πόσο έχει πληρωθεί; Αυτοί είναι οι νέοι τρόποι μεθόδου και διαφάνειας τους οποίους σήμερα διαχειρίζεται ο Οργανισμός σας; Είναι, λοιπόν, μια μετεκλογική φωτογραφία του κ. Καραμανλή που λέει «έξι μήνες δημιουργίας, τέσσερα χρόνια σιγουριάς» σε μία εφημερίδα «ΑΠΟΨΗ» που κανείς δεν την ξέρει και της οποίας οι αμοιβές ανά μήνα μέχρι τις 26-11-2004 ήταν 361.265 ευρώ. Αυτά είναι τα νέα ήθη; Και θα ήθελα να ρωτήσω συγκεκριμένα με ποια κριτήρια επιλέχτηκε αυτή η εφημερίδα; Υπάρχει μέχρι σήμερα ποτέ προηγούμενο στο ελληνικό δημόσιο να δημοσιεύεται πολιτική διαφήμιση η οποία να χρηματοδοτείται από δημόσιο οργανισμό; Αυτό είναι κάτι το οποίο θα ήθελα να μου το απαντήσετε, κύριε Υπουργέ.

Και ένα τελευταίο θέμα το οποίο δεν έχει να κάνει με το ζήτημά μας, αλλά είναι πάρα πολύ σημαντικό και αφορά τον οργανισμό. Υπάρχει ένα παιχνίδι που μπήκε στη ζωή μας και λέγεται «ΚΙΝΟ». Και δεν μπήκε μόνο στη δική μας ζωή των ενηλίκων, αλλά μπήκε και στη ζωή των μικρών παιδιών. Περνάω από τα πρακτορεία του ΟΠΑΠ και βλέπω νέους μαθητές οκτώ, δέκα, δώδεκα χρονών να παίζουν αυτό το παιχνίδι χωρίς έλεγχο. Δημιουργούμε τη νέα γενιά τζογαδόρου και πρέπει άμεσα να υπάρχει έλεγχος για να σταματήσει αυτό το κατάντημα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Το λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν είδα το κείμενο της επερώτησης ένα μήνα νωρίτερα η σκέψη μου πήγε ότι μάλλον, όταν θα έρθουμε στη συζήτηση, θα ακούσω κάτι συγκεκριμένο. Δυστυχώς διαψεύστηκα. Είναι μια κίνηση η οποία έχει ως βασικό στόχο να αναπαράγει ένα καθεστώς σκανδαλογίας. Στην ουσία θέλει να ισοσκελίσει την εικόνα που έχει ο ελληνικός λαός για τις διακυβερνήσεις ΠΑΣΟΚ. Και όλοι γνωρίζουν και όλοι αισθάνονται ότι τα χρόνια που πέρασαν, τα χρόνια που έφυγαν, έχουν αφήσει πίσω το στίγμα και την εικόνα και αυτός είναι ο λόγος που τους οδήγησε και στην Αντιπολίτευση.

Είναι μια επερώτηση η οποία ουσιαστικά κατευθύνεται σε ένα πρόσωπο. Δεν έχει καμία σχέση με επερώτηση, θα μπορούσε να είναι μια απλή ερώτηση και να απαντηθεί σε μια σελίδα και να τελειώσουμε. Αλλά επειδή ο ρόλος μου είναι να διευκρινίζω την κατάσταση και ο ελληνικός λαός πρέπει να έχει πλήρη εικόνα του τι συμβαίνει σε εποπτευόμενους οργανισμούς όπως ο «ΟΠΑΠ ΑΕ», θα φροντίσω να δώσω στο Σώμα όλα εκείνα τα στοιχεία για να έχει την πλήρη εικόνα του τι γίνεται στην «ΟΠΑΠ ΑΕ», ποιοι είναι οι στόχοι της, πως αυτοί οι στόχοι εξυπηρετούνται και πως θα φτάσουμε στο αποτέλεσμα.

Θα υπενθυμίσω, επίσης, ότι αυτή η τάση για δημοσιεύματα γύρω από τον «ΟΠΑΠ ΑΕ» έχει να κάνει με οργανωμένα συμφέροντα, τα οποία θέλουν να συνεχίσει να υπάρχει η εξάρτηση της ανώνυμης εταιρείας από συγκεκριμένα συμφέροντα. Είναι σαφέστατο ότι αυτή η εξάρτηση υπάρχει, διότι έχω ένα σύνολο εγγράφων τα οποία αναφέρονται στη λειτουργία του οργανισμού από μεγάλες εταιρείες –όχι τώρα, όχι στη διάρκεια που είναι Κυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία αλλά τότε που ήταν Κυβέρνηση το ΠΑΣΟΚ και υπήρχε η προηγούμενη διορισμένη διοίκηση– οι οποίες αναγνωρίζουν ότι η πορεία του οργανισμού δεν μπορεί να είναι διαφορετική από το να συνεχίσει να έχει την

εξάρτηση.

Το πιο χαρακτηριστικό στοιχείο απ' όλα είναι το ότι αναφερόμενοι στο διαγωνισμό, ο οποίος ήταν σε εξέλιξη όταν έγινε η εκλογική αλλαγή και στην συνέχεια και η αλλαγή στη διοίκηση της «ΟΠΑΠ ΑΕ», υπάρχουν τουλάχιστον δέκα έγγραφα τα οποία αναφέρουν την εξάρτηση της εταιρείας από τη συγκεκριμένη εταιρεία, την «INTRACOM», όσον αφορά στον τεχνολογικό εξοπλισμό, όσον αφορά στο λογισμικό, όσον αφορά στην πορεία της στο σήμερα και στο αύριο. Αλλά υπάρχει και έγγραφο της ίδιας εταιρείας, η οποία αναφέρει τα ίδια στοιχεία, υπάρχει και η εισήγηση της διοίκησης η οποία λέει «ξέρετε, όπως είναι διαμορφωμένα τα πράγματα, δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα άλλο παρά να κάνουμε ανάθεση όλων αυτών των δραστηριοτήτων στη συγκεκριμένη εταιρεία».

Και θα σας πω και κάτι ακόμη. Υπάρχουν τουλάχιστον πέντε εταιρείες, οι οποίες με συγκεκριμένα στοιχεία καταγγέλλουν ότι ο διαγωνισμός ήταν φωτογραφικός και κατευθυνόταν στη συγκεκριμένη εταιρεία. Διότι δεν υπήρχε άλλος τρόπος. Αναφέρει, παραδείγματος χάριν, το εξής: μέσα σε τρεις μήνες αφ' ότου κερδίσει κάποιος το διαγωνισμό, θα πρέπει να εγκαταστήσει ένα δίκτυο τεράστιο με πληροφορίες τις οποίες δεν μπορούσε να διαθέτει κανένας, παρά μόνο η συγκεκριμένη εταιρεία, δηλαδή πόσα πρακτορεία υπάρχουν, πού είναι εγκατεστημένα, τι πρέπει να γίνει για να εγκαταστήσει σ' αυτό το δίκτυο. Και όλα αυτά να είναι έτοιμα σε τρεις μήνες. Φωτογράφιζε αυτόν που ήξερε τη διαδικασία, που είχε τα στοιχεία για να μπορέσει να προχωρήσει και στο αύριο.

Και βέβαια υπάρχει ένα κύριο στοιχείο το οποίο θα πρέπει να το βάλουμε μπροστά μας. Ξέρετε, τι έκανε ο προηγούμενος διαγωνισμός; Διότι -λυπάμαι πολύ- δεν ασχοληθήκατε με την ουσία. Σας εκτιμώ ως συναδέλφους, αλλά δεν ασχοληθήκατε με την ουσία. Ο προηγούμενος διαγωνισμός έλεγε ότι εκείνο το οποίο θα κάνουμε εμείς είναι να πάρουμε δώδεκα χιλιάδες τερματικά συν κάποια παρελκόμενα.

Τι σήμαινε αυτό; Ότι το κέντρο ισχύος της λειτουργίας της «ΟΠΑΠ Α.Ε.», το μηχανογραφικό κέντρο, παρέμενε το ίδιο, εξαρτημένο από την ίδια εταιρεία. Και όχι για ένα χρόνο. Για χίλια χρόνια. Και αν κάποιος εκόπτετο για την ανάγκη απεξάρτησης της εταιρείας και τη δημιουργία μιας καινούργιας πορείας, θα έπρεπε να έρθει εδώ και να χειροκροτήσει την απόφαση της διοίκησης να σταματήσει έναν οργανισμό ο οποίος θα συνέχιζε το διαρκή έλεγχο της «ΟΠΑΠ Α.Ε.», ενώ σήμερα η συγκεκριμένη πρόθεση έχει άλλα στοιχεία. Διότι βάζει στη διαδικασία την αγορά δύο μηχανογραφικών κέντρων -ένα κέντρο στην Αθήνα, ένα κέντρο στη Θεσσαλονίκη- ώστε να έχουμε την ευχέρεια όταν συμβαίνουν πτώσεις στα δίκτυα της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών, να μην έχουμε πρόβλημα στη λειτουργία, ένα φαινόμενο το οποίο σήμερα παρουσιάζεται ως κίνδυνος στη λειτουργία των παιχνιδιών, με τεράστιες απώλειες κάθε φορά που έχουμε ένα τέτοιο γεγονός.

Να πούμε και κάτι ακόμη; Ο συγκεκριμένος διαγωνισμός περιείχε μόνο ένα στοιχείο και όλα τα υπόλοιπα τα έδινε ανάθεση. Θα σας διαβάσω ένα μικρό πίνακα από τα στοιχεία εκείνα τα οποία έδιναν ως ανάθεση. Αναβάθμιση μηχανογραφικού κέντρου 1.000.000. Ανάπτυξη εφεδρικού κέντρου υποστήριξης 6.000.000. Μετάπτωση σε πλατφόρμες άλλων λειτουργικών 9.000.000. Διασύνδεση νέων τερματικών στο κεντρικό σύστημα 3.000.000. Εξοπλισμός και αναβάθμιση εφεδρικού κέντρου 2.000.000. Εξοπλισμός μετάπτωσης σε πλατφόρμες άλλων λειτουργικών 5.000.000. Υπηρεσίες βάσει της αναβαθμισμένης πλατφόρμας 15.000.000. Άθροισμα 41.000.000 ανάθεση. Ανάθεση στο συγκεκριμένο μειοδότη. Όχι σε άλλους. Όχι σε διαγωνισμό. Ανάθεση. Και τι πετυχαίναμε με αυτό; Πετυχαίναμε το τέσσερα να το κάνουμε πέντε. Κανένα καινούργιο δίκτυο, καμία καινούργια σύγχρονη τεχνολογία και κυρίως καθόλου απεξάρτηση.

Και να υπενθυμίσω ότι -γιατί ακούστηκε εδώ για τη δυνατότητα των εργαζομένων της «ΟΠΑΠ Α.Ε.» να στηρίξουν μία τέτοια διαδικασία- όλα αυτά τα χρόνια, όλα τα χρόνια που έχουν προηγηθεί, σε κανέναν υπάλληλο δεν φρόντισαν να δώσουν τη δυνατότητα να μάθει τη λειτουργία του δικτύου. Σε

κανέναν. Αν αυτό νομίζετε ότι μπορούσε να συνεχίσει, λυπάμαι πολύ.

Εμείς πήραμε απόφαση ότι η «ΟΠΑΠ Α.Ε.» έχει δυναμική, έχει τεράστιες δυνατότητες. Και θα σας πω ενδεικτικά ότι στο ενδιάμεσο αυτό η αύξηση των κερδών είναι 35%, η μετοχή έχει άνοδο η οποία πλησιάζει το 50%, που σημαίνει ότι οι κινήσεις απεξάρτησης της εταιρείας από όλους τους θεσμικούς επενδυτές έχουν ληφθεί ιδιαίτερα θετικά. Διότι ακριβώς αυτό θέλουν, μία ανεξάρτητη λειτουργία. Αυτός ο οποίος βάζει τα χρήματά του, ελέγχει και όλες τις διαδικασίες. Και είναι το πρώτο το οποίο ρωτούν σε δημόσιες διαβουλεύσεις. Όχι κρυφά. Όχι σε «παραγραφέα». Σε διαβουλεύσεις και σε συζητήσεις που γίνονται με Αμερική, Ευρώπη, Ελλάδα. Όλοι αυτό ζητούν. Την πορεία απεξάρτησης και ανεξαρτητοποίησης της λειτουργίας της ΟΠΑΠ Α.Ε.»

Να προχωρήσω λίγο πιο συγκεκριμένα. Ελήφθη, λέει, η απόφαση για τον προηγούμενο διαγωνισμό. Και πώς ελήφθη; Ελήφθη όπως λαμβάνουν αποφάσεις όλα τα διοικητικά συμβούλια. Με εισήγηση. Η εισήγηση κατέληξε σε μία απόφαση και η απόφαση είναι αυτή που εφαρμόζεται. Αν αυτό δεν είναι δημοκρατία, ποιο είναι δημοκρατία; Τι ακριβώς θέλατε; Δημοκρατία να είναι αυτό που θέλατε εσείς να αποφασιστεί; Και δεν ξέρω αν θα θέλατε να παραμείνει για πάντα αιχμάλωτος ο ΟΠΑΠ ή αν θέλατε να προχωρήσουμε και να τον ανεξαρτητοποιήσουμε. Πάντως στις σημερινές σας εισηγήσεις κάτι τέτοιο δεν το άκουσα.

Αναφέρετε στη συνέχεια ότι το ύψος του έργου πάει στα 200.000.000. Λυπάμαι πολύ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Δεν υπάρχει τέτοια απόφαση. Πού τη βρήκατε; Ότι ο διαγωνισμός θα πάει στα 200.000.000.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Υπάρχει εισήγηση του Προεδρείου...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Κύριε Λιντζέρη, η εισήγηση είναι άλλο πράγμα. Για απόφαση μιλάμε. Υπάρχει μία συζήτηση. Μιλάμε για απόφαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Σας παρακαλώ, κύριε Λιντζέρη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Δεν υπάρχει καμία απόφαση πού θα πάει ο διαγωνισμός. Ένας διαγωνισμός...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Μπορεί να πάει και 300.000.000;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Δεν υπάρχει καμία εισήγηση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ. Ακουστήκατε χωρίς διακοπές. Σας παρακαλώ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Είναι ένα μεγάλο ερώτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Σας παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Δεν υπάρχει καμία εισήγηση. Όταν ολοκληρωθεί, έχετε το δικαίωμα να ξανακάνετε επερώτηση και να 'ρθείτε γυμνοί πάλι εδώ. Το δικαίωμα το έχετε, αλλά επί των στοιχείων.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Καταλαβαίνει ο ελληνικός λαός.

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Ενοχλείστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Η αλήθεια ενοχλεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Μην απαντάτε, κύριε Υπουργέ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Καταλαβαίνει καλά ο ελληνικός λαός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ. Είσατε και νέος.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Με προκαλεί, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ακουστήκατε -και μάλιστα παραπάνω- χωρίς διακοπές. Σας παρακαλώ να τηρήσετε και εσείς την ίδια στάση. Παρακαλώ πάρα πολύ!

Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Ο προηγούμενος διαγωνισμός είχε 120.000.000. Αφορούσε δώδεκα

χιλιάδες τερματικά. Ο σημερινός διαγωνισμός είναι μία συνολική λύση για την πορεία της «ΟΠΑΠ Α.Ε.» από εδώ και πέρα. Και περιέχει όλα εκείνα που είναι απαραίτητα. Είναι μία συνολική λύση σε τεχνολογικό επίπεδο. Περιέχει τις τερματικές μηχανές που είχε ο προηγούμενος διαγωνισμός, για τον οποίο διαγωνισμό υπάρχει έγγραφο.

Θα σας πω κάτι τώρα, γιατί αναγκάζομαι να δώσω όλη τη διάσταση του προηγούμενου διαγωνισμού. Ξέρετε τι έγγραφο μέσα ο διαγωνισμός; Ότι δεν μπορεί να δώσει κανείς έκπτωση μεγαλύτερη από το 20%. Εξηγήστε μου γιατί. Δηλαδή, τι σήμαινε αυτό; Αν το συνδυάσω, όμως, με μία άλλη διάταξη, η οποία έλεγε ότι ο τεχνολογικός εξοπλισμός έχει το 75% και 25%, τα οικονομικά, μήπως τελικά οδηγείτο με αυτήν τη διάταξη σε συγκεκριμένη κατεύθυνση ο διαγωνισμός; Μήπως ήταν φωτογραφική διάταξη για να οδηγηθεί ο συγκεκριμένος διαγωνισμός σε συγκεκριμένο μειοδότη; Για κάντε τους πολλαπλασιασμούς. Έναν απλό πολλαπλασιασμό θέλει. Τίποτα διαφορετικό.

Περιλαμβάνει, λοιπόν, ο σημερινός διαγωνισμός, αυτός ο οποίος σήμερα βρίσκεται στη φάση...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Δεν το κάνετε τώρα εσείς, κύριε Υπουργέ, για να το καταλάβουμε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Βεβαίως. Θα σας τα δώσω όλα. Έχω και δευτερολογία. Θα σας τα δώσω, κύριε Πρόεδρε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Τώρα αν μπορείτε...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Θα σας το δώσω σε λίγο με στοιχεία για να έχετε το λογαριασμό έτοιμο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Τώρα αν μπορείτε, γιατί οι εκπώσεις ξέρετε πού οδηγούν. Οδηγούν στο να μη γίνονται τα έργα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Τα έργα είναι σε εξέλιξη. Θα γίνουν. Θα προχωρήσουν. Η «ΟΠΑΠ Α.Ε.» θα πρωταγωνιστήσει. Αλλά θα πρωταγωνιστήσει όπως τον χρειάζεται ο ελληνικός λαός. Ανεξάρτητος. Δεν θα εξαρτάται από κανέναν.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Λέω γενικώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Θα δώσει τα στοιχεία, κύριε Πρόεδρε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Λέω για τις εκπώσεις γενικώς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Ο σημερινός διαγωνισμός περιέχει τις τερματικές μηχανές, τα μηχανογραφικά κέντρα που ανέφερα, το λογισμικό επίπεδο στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και βιβλιοθήκη παιχνιδιών –και όλοι ξέρετε τι σημαίνει αυτό– και υπηρεσίες όπως οι τηλεπικοινωνίες.

Τι σημαίνει αυτό λοιπόν; Ότι ο νέος διαγωνισμός συμπληρώνεται από τέσσερα νέα τμήματα, με σημαντικότερα εκείνα των δύο πανομοιότυπων μηχανογραφικών κέντρων και όλα αυτά αναζητώντας την κορυφαία τεχνολογία.

Θέλω λίγο να προσέξετε, γιατί έχει σημασία τι σημαίνει η έννοια «διαφάνεια» για εμάς. Όπου καταλήξει η Επιτροπή Διακήρυξης και αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο της «ΟΠΑΠ Α.Ε.» ότι είναι το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινηθεί ο συγκεκριμένος διαγωνισμός οι απόψεις τους θα αναρτηθούν στο διαδίκτυο σε δημόσια διαβούλευση. Πριν γίνει ο διαγωνισμός. Πριν η διακήρυξη γίνει οριστική. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι εταιρείες του κόσμου θα έχουν δύο με τρεις εβδομάδες να υποβάλουν τις θέσεις τους, ποια στοιχεία από αυτά εκτιμούν ότι μπορεί –όπως ο προηγούμενος διαγωνισμός– να οδηγούν νομοτελειακά σε συγκεκριμένους μειοδότες. Και όλα αυτά τα στοιχεία τελικά να αποτελέσουν μία διακήρυξη που θα είναι συνολικά αποδεκτή.

Είναι πρώτη φορά που γίνεται στην Ελλάδα και αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσετε. Διότι μόνο έτσι μπορούμε να προχωρήσουμε χωρίς να αφήνουμε σκιές, χωρίς να ψάχνουμε εκ των υστέρων ποιος έφτιαξε τη διακήρυξη και γιατί την έφτιαξε.

Βεβαίως, σας ανέφερα όλα εκείνα τα στοιχεία που αφορούν τις απευθείας αναθέσεις και τα οποία αναβάθμιζαν λίγο ένα σύστημα ουσιαστικά απαξιωμένο. Πληρώναμε πολύ περισσότερα χρήματα από αυτά που θα πληρώσουμε τώρα και είχαμε πολύ μικρότερο αποτέλεσμα.

Να προχωρήσουμε λίγο παραπέρα, στις αναφορές που κάνατε σε σχέση με την επιτροπή. Είναι εντελώς αναληθές ότι παραβιάστηκε ο κανονισμός προμηθειών, διότι δεν αφορά προμήθεια. Δεν είναι προμήθεια η σύνθεση μιας επιτροπής.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Διαβάστε το νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ. Έχετε δικαίωμα να δευτερολογήσετε εάν θέλετε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Ενοχλείστε! Πρόκειται για έναν πύργο στην άμμο. Και αυτός ο πύργος στην άμμο δεν φέρνει τα αποτελέσματα που θέλετε.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΟΘΩΝΑΣ: Ρίξτε τον.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Έχει ήδη καταρρεύσει. Αυτό είναι δεδομένο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΟΘΩΝΑΣ: Προς το παρόν όχι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Δεδομένης της φύσεως και του οικονομικού μεγέθους του διαγωνισμού εκρίθη ότι στη συγκρότηση της επιτροπής υπάρχουν πρόσωπα με εξειδικευμένες γνώσεις πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενο. Δεν ήταν ορισμοί μεροληπτικοί, αλλά θέλαμε συγκεκριμένους ανθρώπους που να έχουν γνώσεις.

Να δούμε λίγο τώρα ποιοι είναι αυτοί που μετέχουν στην επιτροπή, διότι κάνετε κριτική. Πρόεδρος είναι ο κ. Καΐσης, διδάκτωρ του Πανεπιστημίου της Χαϊδεμβέργης, δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγου, καθηγητής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, διαιτητής σε διεθνείς εμπορικές διαιτησίες, μεταξύ των οποίων και οι διαιτησίες του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου των Παρισίων, αντιπρόεδρος στην εταιρεία Διαχείρισης Πανεπιστημιακής Περιουσίας του Α.Π.Θ και άλλα πενήντα πράγματα, αλλά ας μη σπαταλήσω το χρόνο με την αναφορά τους.

Ο κ. Αργυράκης είναι καθηγητής, διευθυντής του Εργαστηρίου Υπολογιστικής Φυσικής του Α.Π.Θ., διευθυντής του Κέντρου Λειτουργίας Δικτύου και Δεδομένων του Α.Π.Θ, που έχει κάνει μεγάλη σειρά ερευνητικών έργων μεγάλου εύρους με πανεπιστήμια και φορείς στην Αμερική, στη Γαλλία, στη Ρωσία, εκπρόσωπος της Ελλάδος σε επιτροπές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μέλος του Εθνικού Δικτύου Έργων Τεχνολογίας και του Κέντρου Εφαρμογών των Τεχνολογιών Επικοινωνίας και Πληροφορίας.

Ο κ. Τσιτσιχλής είναι καθηγητής της Ηλεκτρικής Μηχανικής και της Επιστήμης των Υπολογιστών στο MIT της Μασαχουσέτης, αναπληρωτής διευθυντής στο Εργαστήριο του IMT και τώρα είναι αναπληρωτής διευθυντής του Διεθνούς Κέντρου Ερευνών της Μασαχουσέτης, το οποίο όλοι γνωρίζετε.

Ο κ. Κούκης είναι υπηρεσιακό στέλεχος, απόφοιτος Παντείου Πανεπιστημίου, διευθυντής Εφοδιακής Διαδικασίας και, άρα, μετέχουν και οι εργαζόμενοι στη συγκεκριμένη διαδικασία.

Ο κ. Τζαμπίρης είναι διδάκτωρ Πληροφορικής, με ειδικές σπουδές σε Αγγλία και Ηνωμένες Πολιτείες και τετραετή εργασιακή εμπειρία σε εταιρείες Πληροφορικής πριν την ίδρυση της δικής του εταιρείας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ: Δεν υπάρχουν άλλοι;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Είναι μια ολόκληρη επιχείρηση. Όλοι όσοι αναφέρουμε, είναι εκλεκτά στελέχη. Αν σας ενοχλούν τα στελέχη, θα πρέπει να καταρρίψετε την αξία τους. Αυτό είναι το κύριο στοιχείο, ότι αυτοί, δηλαδή, δεν άξιζαν να είναι στη συγκεκριμένη επιτροπή.

Εμείς, λοιπόν, λέμε ότι η «ΟΠΑΠ Α.Ε.» επέλεξε στελέχη ικανά, με γνώσεις, για να οδηγήσουν το συγκεκριμένο έργο, που είναι να φτιάξουμε τη διακήρυξη προς τη σωστή κατεύθυνση, πράγμα που γίνεται.

Στη συνέχεια, όσον αφορά στις αμοιβές, έχω έναν πίνακα. Κάθισε και δούλεψε η εταιρεία ως μη όφειλε, αλλά εκ των πραγμάτων σε προηγούμενες διαδικασίες...

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΟΘΩΝΑΣ: Δεν όφειλε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Ενώ ότι δεν ήταν ανάγκη, απλώς παρασυρθήκαμε από τις εφημερίδες.

Στις διάφορες διαδικασίες, λοιπόν, τα τελευταία δύο-τρία χρόνια έχει αναθέσεις μελετών για κάποια αντικείμενα. Οι μελέτες αυτές ως ποσοστό επί του προϋπολογισμού είναι της τάξε-

ως από 0.50% έως 1.04%. Η συγκεκριμένη διαδικασία, την οποία εσείς εγκαλείτε σήμερα, έχει ένα ποσοστό της τάξεως του 0.08%, δηλαδή ούτε 0.1% -0.1% για να φτάσει στο μέγιστο όριο- δηλαδή δέκα φορές λιγότερο από τις αναθέσεις που έκανε η προηγούμενη διοίκηση. Εάν θέλετε να εγκαλέσετε κάποιον, τότε να εγκαλέσετε την προηγούμενη διοίκηση για κακοδιαχείριση του χρήματος και όχι τη σημερινή.

Βέβαια, αν θέλετε να προχωρήσουμε παρακάτω σε σχέση με αναθέσεις μελετών και γιατί δόθηκαν κάποια χρήματα στο Αριστοτέλειο, θα σας πω ότι αναφέρεστε στην ανάθεση μιας μελέτης όπου οι δύο μελετητές δεν παίρνουν 100.000, κύριοι συνάδελφοι. Θα πρέπει λίγο να μελετάτε. Παίρνουν από 20.000 ο καθένας και τα 60.000 ευρώ τα παίρνει το ερευνητικό κέντρο του Πανεπιστημίου.

Άρα, λοιπόν, αυτά τα οποία λέτε για υπέρογκες αμοιβές...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Δεν είπαμε εμείς για υπέρογκες αμοιβές.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Είναι πολύ χαμηλές οι αμοιβές, διότι την ίδια ώρα -έχω εδώ στοιχεία- τα τελευταία δύο χρόνια το ΥΠ Πατρών, ο κ. Σπυράκης, έχει εισπράξει 2.428.368 ευρώ. Αν θέλετε, συγκρίνετέ τα, για να δούμε ποια από τις δύο διοικήσεις είναι εκείνη η οποία το χρήμα του ελληνικού λαού, το χρήμα των πολιτών, το προστατεύει με συγκεκριμένες κατευθύνσεις.

Και αν θέλετε να πούμε και παραπέρα, επειδή υπονοήσατε ότι ο πρόεδρος της «ΟΠΑΠ ΑΕ» είναι από τη Θεσσαλονίκη, άρα δίνει στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, η προηγούμενη διοίκηση έδωσε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο για κάποιες μελέτες σε σχέση με τον προσηγομένο διαγωνισμό 491.000 ευρώ και η συγκεκριμένη έδωσε αυτά τα εξήντα, τα οποία σας ανέφερα. Κάντε, αν θέλετε, συγκρίσεις για να δούμε ποιοι είναι εκείνοι οι οποίοι διασπάθισαν το χρήμα του ελληνικού λαού και ποιοι είναι αυτοί οι οποίοι σήμερα το προστατεύουν.

Και να πούμε και κάτι ακόμη; Ο προηγούμενος διαγωνισμός διασφάλιζε τη συντήρηση του μηχανογραφικού συστήματος για έξι μήνες. Ο συγκεκριμένος διαγωνισμός διασφαλίζει τη συντήρηση για επτά χρόνια. Και αν θέλετε να προχωρήσουμε και λίγο παραπέρα, ο προηγούμενος διαγωνισμός που αφορούσε το «ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ» έδωσε 9+1, 10% στην εταιρεία η οποία διαχειρίζεται το στοίχημα, όταν τα διεθνή δεδομένα σε όλο τον κόσμο -μπορείτε να πάτε να ψάξετε σε όλο τον κόσμο- είναι από 1,5% έως 3%. Και μέσω αυτής της διαδικασίας εισπράττονται 170.000.000 ευρώ ετησίως. Αν αυτό δεν είναι διασπάθιση, αν αυτός δεν είναι διαδικασίες τις οποίες πρέπει να μάθει ο ελληνικός λαός, ποιες είναι οι διαδικασίες; Αυτά τα οποία εμφανίσατε εσείς; Εκατόν είκοσι πέντε, συνολικά πεντακάσιες χιλιάδες ευρώ αμοιβή σε ένα διαγωνισμό εκατόν πενήντα εκατομμυρίων ευρώ, όπου θα φθάσει όταν θα βγει και περιέχει τριπλάσια από εκείνα που είχε ο προηγούμενος διαγωνισμός;

Λυπάμαι πολύ, κύριοι συνάδελφοι, και το κυριότερο το οποίο θα ήθελα να σας πω είναι ότι θα μπορούσατε να προσφέρετε στη διαδικασία που η νέα Κυβέρνηση έχει ξεκινήσει, τη διαδικασία της διαφάνειας, τη διαδικασία της προστασίας του δημόσιου χρήματος, τη διαδικασία της αξιοποίησης της περιουσίας, για να μη σας υπενθυμίσω τι χρήματα πληρώνουμε σε σύζυγο στελέχους σας για το κτήριο της ΟΠΑΠ ΑΕ που ήδη είναι υπό δικαστική διερεύνηση η όλη διαδικασία και αν θέλετε, είναι γνωστό.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Αν έχει κάνει παράνομη πράξη, παραπέμπεται.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Όχι, είναι σε δικαστική διερεύνηση. Ακούσατε, κύριε Λιντζέρη; Σας άρεσε;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Αν έχει κάνει παράνομη πράξη, παραπέμπεται.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Μα, έχει παραπεμφθεί, αυτό σας λέω.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Δεν μας κάνετε τη χάρη;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, λογοκρισία κάνετε στον Υπουργό;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Ενοχλεί-

στε. Σας βγήκε μπούμερανγκ η ιστορία.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Και αν θέλετε, γιατί μιλήσατε για ευνοιοκρατία, εγώ εκείνο το οποίο μπορώ να σας πω είναι ότι ευνοιοκρατία μπορεί να είναι να εισπράττει κάποια χρήματα ο κ. Παμπούκης, γνωστό στέλεχος δίπλα στο σημερινό Αρχηγό, γιατί δίνει νομικές συμβουλές, ποσά τα οποία υπερβαίνουν κάθε όριο και αν θελήσετε στην επόμενη φάση σας τα ξαναδίνω. Με νομική συμβουλή του...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Τι είναι αυτά τα πράγματα; Να μας τα πείτε τώρα! Να μας πείτε συγκεκριμένα! Αν τα γνωρίζετε, να τα πείτε συγκεκριμένα!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Δεν είναι πράγματα, είναι η αλήθεια. Είναι η αλήθεια που διαδέχεται το σκότος!

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ! Επιτέλους!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Με νομική συμβουλή του κ. Παμπούκη αγοράστηκαν στην Κύπρο δύο εταιρείες, οι οποίες μόλις είχαν ιδρυθεί, όταν ογδόντα εισηγμένες εταιρείες στην Κύπρο είχαν όλες μαζί αξία 13.000.000 ευρώ. Και εμείς για δύο, που ιδρύθηκαν εκείνη τη στιγμή, έξι μήνες πριν, δώσαμε 26.000.000 ευρώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Νομική συμβουλή;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Η νομική συμβουλή είναι εκείνη η οποία έδωσε τα απαραίτητα στοιχεία. Εγώ το βάζω προς κρίση σας, αν δεν σας αρέσει.

Πάντως η αλήθεια είναι ότι η ευνοιοκρατία ήταν δικό σας χόμπι, όχι δικό μας. Η προσπάθεια να στηρίξετε άτομα μέσα από τέτοιες διαδικασίες ήταν καθημερινή διαδικασία. Η νέα διακυβέρνηση, η Κυβέρνηση του Κώστα Καραμανλή, έχει ξεκαθαρίσει ότι για κανέναν δεν πρόκειται να κάνει πίσω στις αρχές της, όχι μόνο στην «ΟΠΑΠ Α.Ε.», αλλά σε όλο το εύρος της διακυβέρνησης.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, έχετε το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Μου έκανε εντύπωση, κύριε Πρόεδρε, και θα το θυμάστε ίσως γιατί συμμετείχατε στην Επιτροπή των ΔΕΚΟ, όπου ήρθε ο κ. Φιλιππίδης προτεινόμενος να αναλάβει πρόεδρος του ΟΠΑΠ, του Οργανισμού Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου Ανώνυμος Εταιρεία. Μου έκανε εντύπωση, λοιπόν, από το βιογραφικό του η τεράστια δραστηριότητα την οποία είχε ως επιστήμων σε διάφορους τομείς, μία πολύ παραγωγική πορεία. Και τον ρώτησα, μπορεί να το θυμάστε -επαναλαμβάνω- γιατί αφήνει όλα αυτά τα τόσα πραγματικά χρήσιμα γενικότερα αντικείμενα της επιστημονικής του δραστηριότητας και επιστημονικά και οικονομικά πολλαπλώς προσοδοφόρα για να έρθει στον ΟΠΑΠ, όπου πράγματι είναι χρυσωρυχείο, κύριε Ορφανέ, γι' αυτό και η μετοχή του προσφάτως, όπως ξέρετε, εισήχθη στο χρηματιστήριο. Και είναι φυσικό να έχει και μετοχή, διότι ολόκληρος ο ελληνικός λαός σχεδόν εισφέρει στον ΟΠΑΠ τον οβολόν του μέσω του τζόγου που υποθέτω -δεν ασχολούμαι, δεν ξέρω καλά- ότι θα είμαστε από τις πλέον ευεπύφορες χώρες και λαούς.

Πράγματι, μου έδωσε την εντύπωση του καθηγητή, ο κ. Φιλιππίδης, ο οποίος φεύγει από το πανεπιστήμιό του και πάει να ασκήσει διοίκηση σε ένα χώρο που πράγματι και πριν από το ΠΑΣΟΚ και επί Νέας Δημοκρατίας, παλαιότερα, προ του 1981 και επί ΠΑΣΟΚ και εν συνεχεία και τα τρία χρόνια 1990 - 1993 και εν συνεχεία στον Τύπο, στα Μέσα, συνεχώς διαβάζει κανείς αλληλοσυγκρουόμενες σκανδαλογούσες καταγγελίες, δημοσιεύματα κλπ..

Εγώ ακούω τώρα τον κύριο Υπουργό να διαπράττει το ίδιο λάθος που διαπράττουν και άλλοι συνάδελφοί του. Το διαπράττει η Κυβέρνηση, το διαπράττει το κόμμα της Πλειοψηφίας, που όφειλε, εάν δεν ήταν σωστή η πορεία της κυβερνήσεως του

ΠΑΣΟΚ, να ακολουθηθεί μία άλλη πορεία. Συνεχίζετε αυτά που κάνατε μέχρι τις εκλογές, να αοριστολογείτε, να καταγγέλλετε, να σπιλώνετε, σε τελική ανάλυση, πρόσωπα που δεν έχουν τη δυνατότητα να σας απαντήσουν μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα. Η περίπτωση του κ. Παμπούκη είναι χαρακτηριστική.

Είμαι δικηγόρος και θα πω τη γνώμη μου τη νομική. Εσείς δεν είστε νομικός αλλά είστε ευφυέστατος, κύριε Ορφανέ. Εάν δηλαδή εσάς σαν μηχανικό σας καλέσουν σε ό,τι αφορά το τεχνικό μέρος κάποιες διαδικασίες, εάν οι καταγγέζοντες μία σύμβαση δεχθούν αυτά που τους είπατε εσείς, αλλά σε άλλα ζητήματα, στα ζητήματα των διαδικασιών που λέει ο νόμος, εάν έδωσαν τη δυνατότητα και σε άλλους να εκδηλώσουν ενδιαφέρον να αγοραστούν από τον ΟΠΑΠ ή άλλα νομικά ζητήματα που μπορεί να προκύψουν και τα οποία να οδηγήσουν στην άλφα ή βήτα απόφαση, θα πρέπει να έρθει κάποιος Υπουργός εδώ να πει ότι είχαν και τεχνικό σύμβουλο τον κ. Ορφανό, ο οποίος έδωσε έκθεση για τη στατική ικανότητα των κτηρίων αυτής της εταιρείας που θα αγόραζε ο ΟΠΑΠ.

Αυτό είναι λάθος. Οφείλεται σε μια κεκτημένη ταχύτητα. Τώρα όμως είστε Κυβέρνηση. Και έχουμε και την περιφρήμη υπόθεση που απασχολεί την Εξεταστική στην οποία ήδη αποφασίσατε ότι υπάρχουν κατηγορούμενοι. Δεν μιλώ για τους νέους συναδέλφους αλλά οι παλιοί Βουλευτές ξέρουν ότι άλλο Εξεταστική άλλο προανακριτική. Ενώ κάνατε Εξεταστική, ουσιαστικά την μετατρέψατε σε προανακριτική. Και με αυτό το κλίμα της σκανδαλογίας διαβάζουμε ακόμη και σήμερα ότι βρέθηκε ο κωδικός αριθμός και ότι θα βρούμε τις μίζες. Ξέρετε ότι όλα αυτά δεν είναι μια έρευνα που θα κάνει η Βουλή αλλά ότι είναι μια ανάκριση εναντίον συγκεκριμένων προσώπων.

Εάν υπάρχουν σκάνδαλα, κύριε Υπουργέ, αν τι να επιρρίπτετε ευθύνη σε μια ολόκληρη παράταξη, έχετε χρέος να φέρετε στη Βουλή τα πάντα και όχι με εξεταστικές, όπως λειτουργήσε αυτή η Εξεταστική, δημοσία απλώς για να δίνετε τη δυνατότητα στις εφημερίδες να γράφουν. Πού ξανακούστηκε ανάκριση, έρευνα να γίνεται υπό το φως όλων αυτών των προβολέων; Για τη διαφάνεια; Όχι φυσικά. Κάθε πλευρά είχε την άποψή της, όπως παρουσιάστηκε στα πορίσματα.

Κύριε Υπουργέ, επειδή επί χρόνια εδώ άκουγα ερωτήσεις και επερωτήσεις καταγγέλιες και απαντήσεις πρέπει να σας πω ότι ο λαός έχει φτάσει στο έσχατο σημείο να πιστεύει ότι οι πάντες μέσα σ' αυτόν τον ναό της δημοκρατίας είναι διεφθαρμένοι. Τις φταίει γι' αυτό; Τα λάθη και τα σκάνδαλα επί ΠΑΣΟΚ ή τα λάθη και τα σκάνδαλα επί Νέας Δημοκρατίας; Φταίει απλούστατα το γεγονός ότι ο πολιτικός κόσμος –και σεις είστε υπεύθυνη Κυβέρνηση και όχι διακυβέρνηση, διότι το Σύνταγμα δεν λέει ότι ανέλαβε μια νέα ή παλιά διακυβέρνηση, αλλά μιλά για νέα ή προηγούμενη κυβέρνηση- και σεις ως Κυβέρνηση πρέπει να δώσετε τη δυνατότητα στον ελληνικό λαό να μάθει πρώτα-πρώτα ότι ούτε εσείς υπήρξατε ένα κόμμα λυμενώνων του δημοσίου χρήματος ούτε το ΠΑΣΟΚ επίσης. Κάνατε όμως το αντίθετο το 1989 και το έκανε παλαιότερα η παράταξή σας με το Βενιζέλο. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος έπεσε με το σύνθημα «κάτω οι κλέφτες». Μετά αφού η παράταξή σας πήρε τις εκλογές, η δικαιοσύνη απεφάνθη ότι ήταν αθώος ο φίλος του Βενιζέλου που υποτίθεται ότι είχε κάνει το σκάνδαλο. Τα ίδια έγιναν και το 1989. Νομίζετε ότι έτσι μπορεί να συνεχίσει αυτός ο τόπος; Έτσι θα λειτουργεί η δημοκρατία;

Ήδη στο νομοσχέδιο για το «βασικό μέτοχο» το Κοινοβούλιο δίνει την εικόνα ότι η μια πλευρά είναι με αυτούς τους εργολάβους και η άλλη πλευρά με τους άλλους εργολάβους. Εγώ ξέρω ότι ο πολιτικός κόσμος –δεν αναφέρομαι σε συγκεκριμένα πρόσωπα, αυτά φωτίζονται από την όλη τους πολιτική δραστηριότητα- είναι εδώ για να υπερασπίζεται το δημόσιο συμφέρον. Όμως, δεν πρέπει επιπολαιώς να πετάμε στους πάντες κατηγορίες για τα πάντα.

Αυτά που είπατε θα ήθελα να πάνε στη δικαιοσύνη τεκμηριωμένα και όταν έχετε τουλάχιστον ένα βούλευμα, τότε να έρθετε εδώ και να αναφερθείτε σε πρόσωπα.

Σήμερα οι εφημερίδες αναφέρουν σε έναν πρώην αξιωματικό συνταξιούχο της ΕΥΠ χωρίς να αναφέρουν το όνομά του. Λένε ότι βρέθηκε ένα οπλοστάσιο στο σπίτι του. Χαίρομαι γιατί δεν

αναφέρουν το όνομά του. Έτσι πρέπει να γίνεται. Όταν καταδικαστεί να αναφερθεί το όνομά του. Βλέπουμε όμως ότι αν κάποιος είναι Αλβανός, αν είναι φουκαράς, αν είναι πολιτικός αντίπαλος διοχετεύεται και το όνομά του και επικρίνεται και καταδικάζεται πριν καν κριθεί από τη δικαιοσύνη.

Ας αλλάξουμε ρότα.

Επί του συγκεκριμένου θέματος δεν έχω γνώση. Είχα διαβάσει και εγώ τις εφημερίδες. Δεν είναι όμως σωστό. Εγώ στη θέση σας θα έλεγα ότι, κύριοι συνάδελφοι, έτσι έχουν τα πράγματα, θα το εξετάσω και θα έρθω πάλι εδώ να σας απαντήσω. Και όπως είστε σε θέση θα στείλετε και μια γραπτή απάντηση και θα έκλεινε το θέμα. Και κατά τα άλλα αυτά που μας είπατε, κύριοι, όχι απαντώντας συγκεκριμένα για το θέμα, θα κάνατε το καθήκον σας έτσι, όπως πρέπει να κάνετε, στη δικαιοσύνη. Και ό,τι από εκεί ξεκαθαρίζεται, αξιοποιείται πολιτικά εδώ.

Τέλος, θα σας δώσω μια συμβουλή, κύριε Υπουργέ, αν τη δέχεστε. Όταν θα σας φέρουν να κάνετε επιτροπές, να αποφεύγετε πρόσωπα με πάρα πολλές δραστηριότητες, καθηγητής που λέτε στο ΙΜΤ, διευθυντής στο τάδε νοστιτούτο. Σ' αυτές τις περιπτώσεις ξέρετε τι γίνεται; Κάποιος συνεργάτης τους ρίχνει μια ματιά και τελειώνει η ιστορία. Εγώ θα έλεγα –και δεν είναι εις βάρος του κ. Φιλιππίδη- ότι κοίταξε κάποιους καθηγητές, που προφανώς τους ξέρει από τη Θεσσαλονίκη, τι είναι για να μη χρωσθεί κάτι το οποίο μπορεί να πάει στραβά.

Μην αναφέρετε λοιπόν εκεί τίτλους. Έχουμε πηξει χρόνια και χρόνια από τα βιογραφικά όλων εκείνων που ξέρουμε ότι η μόνη δουλειά που κάνουν είναι να γράφουν στο κομπούτερ ότι πήγαν στο τάδε σεμινάριο, ότι έστειλαν το τάδε e-mail στην τάδε διεθνή οργάνωση.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Επειδή ο Πρόεδρος κ. Κακλαμάνης έθεσε δύο θέματα τα οποία αφορούν εμένα ως μέλος της επιτροπής της διάσκεψης των Προέδρων, να πω τα εξής:

Η αλήθεια είναι ότι σχεδόν όλη η επιτροπή είχε εγκρίνει το βιογραφικό του κ. Φιλιππίδη, διότι ήταν πράγματι ένα άψογο βιογραφικό που είχε όλα εκείνα τα στοιχεία...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Πλουσιότατο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Το είπατε εσείς. Εγώ απλώς το επιβεβαιώνω επειδή αναφερθήκατε σε μένα.

Θέλω να πιστεύω –και εκεί διαφωνώ μαζί σας- ότι ο τόπος χρειάζεται άξιους ανθρώπους και δεν είναι μόνο το κριτήριο το οικονομικό. Πολλοί από μας έχουν εγκαταλείψει επαγγέλματα πολύ πιο προσοδοφόρα για να υπηρετήσουν την πατρίδα με τρεις και εξήντα που παίρνει ο Βουλευτής. Επομένως σ' αυτήν την κατηγορία υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι υπηρετούν τη Δημόσια Διοίκηση. Και νομίζω ότι αυτούς τους ανθρώπους πρέπει να τους αγκαλιάσουμε. Μέσα σ' αυτήν την κατηγορία ανήκει ο καθηγητής κ. Φιλιππίδης.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Αυτήν την εντύπωση μου έδωσε και εμένα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Το ξέρω.

Όσον αφορά το θέμα που αφορά την Κυβέρνηση. Θίξατε το θέμα της διακυβέρνησης ή της κυβέρνησης. Υπάρχει μία σαφής και ουσιαστική διαφορά. Νομίζω ότι σωστά χρησιμοποιείται σήμερα από την Κυβέρνηση η λέξη «διακυβέρνηση» και όχι «κυβέρνηση».

Η «κυβέρνηση» είναι ταυτισμένη με την πολιτική και την απόχρωση της πολιτικής ενός κόμματος το οποίο εκφράζει την πολιτική του. «Διακυβέρνηση» σημαίνει ότι υπάρχει παραπάνω, διαχέεται σε πολλές πολιτικές οι οποίες αφορούν οριζόντια ένα συνολικό αριθμό ανθρώπων, το σύνολο του ελληνικού λαού και πάνω σ' αυτό ασκούν τη διακυβέρνηση. Ερμηνεύοντας τις προθέσεις της Κυβέρνησης που χρησιμοποιεί αυτήν τη λέξη, βλέπουμε τη διαφορά «διακυβέρνησης» και «κυβέρνησης». Αυτά όσον αφορά τα δύο διαδικαστικά θέματα τα οποία θέσατε.

Όσον αφορά την ουσία του ζητήματος, ζήτησε ο κύριος Υπουργός το λόγο και θα του τον δώσω ευχαρίστως να απαντήσει.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Πάντως μου θυμίζει το «η κυβέρνηση της αλλαγής». Ας λένε «η κυβέρνηση της νέας διακυβέρνησης».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κυβέρνηση σημαίνει συγκεκριμένη πολιτική ενός συγκεκριμένου κόμματος. Διακυβέρνηση είναι κάτι ευρύτερο, το οποίο περιλαμβάνει πολιτικές που προσιδιάζουν στη μεταμοντέρνα πολιτική, που καλύπτουν ένα μείγμα πολιτικών το οποίο δεν ταυτίζεται απαραίτητα με ένα κόμμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Μήπως ο σωστός ορισμός είναι να πούμε διακυβερνώ όταν δεν κυβερνώ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κύριε συνάδελφε, μιλώ σοβαρά και ιδιαίτερα από τη θέση αυτή.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Κύριε Κακλαμάνη, ξέρετε ότι οκτώ χρόνια που έχετε θητεύσει ως Πρόεδρος της Βουλής αποφεύγω ποιοσδήποτε προσωπικές αναφορές. Όμως ακριβώς το παράδειγμα που είπατε έρχεται να στηρίξει τα δικά μου επιχειρήματα.

Είπατε ότι επειδή κάποιος επαγγελματίας κάνει μία δουλειά, θα τον κατηγορήσουμε; Αυτό ανέφερα και εγώ. Ο κ. Τζιαμπήρης διασύρεται –μπορεί αυτήν τη στιγμή να θεωρείται ένας γκάνγκστερ έξω, ενώ είναι ένας καθ' όλα αξιόλογος επιστήμονας- χωρίς να υπάρχουν κανένα λόγος.

Ανέφερα το όνομα του κ. Παμπούκη και είπα, αν μιλήσουμε για ευνοιοκρατία, μπορούμε να αναφερθούμε σ' αυτό, στο πνεύμα που επικράτησε εδώ στη συζήτησή μας. Αν όμως ο καθένας κάνει τη δουλειά του, τότε μπορούμε να το αποτιμήσουμε να υπάρχουν ακριβώς κάνει τη δουλειά του.

Όσον αφορά αυτό που είπατε, για το αφού τεκμηριωθούν οι κατηγορίες, σας λέω ότι αυτήν τη στιγμή είναι σε εξέλιξη εισαγωγική έρευνα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Έχετε απόφαση; Έχετε βούλευμα; Τότε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Εισαγωγική έρευνα γίνεται. Το είπα. Αφορά το κτήριο που σήμερα εδρεύει η «ΟΠΑΠ Α.Ε.»

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Ο κ. Παμπούκης έχει κάποια κατηγορία;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Γιατί, είπα εγώ ότι έχει κάποια κατηγορία; Είπα ότι ήταν νομικός σύμβουλος στη διαδικασία εξαγοράς δύο εταιρειών -όλες μαζί έκαναν 13.000.000, όσες είχε η Κύπρος- και αυτές τις δύο τις αγόρασαν 26.000.000.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Τι σημαίνει αυτό;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Όταν είσαι νομικός σύμβουλος προστατεύεις κάποιον, αν κάτι πρέπει να γίνει. Γίνεται κατανοητό;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Ράβδος στη γωνία, άρα βρέχει!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Και δεν είναι μόνο αυτό. Έχει εδώ ένα σύνολο για τις αμοιβές, τις αποδοχές και τις προμήθειες, για όλες τις διαδικασίες που είναι σε εξέλιξη και γίνεται μία εισαγωγική έρευνα εδώ και μία στην Κύπρο, για να ξεκαθαρίσουν τα πράγματα. Εκεί θα δούμε τι προϋπήρξε. Για το σήμερα δεν μπορείτε να πείτε. Σήμερα η διαδικασία είναι ξεκάθαρη, κρυστάλλινη. Αυτή η πρωτόγνωρη διαδικασία σε δημόσια διαβούλευση και που θα βγει διακήρυξη, δεν έχει ξαναγίνει. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό; Μπορείτε εσείς να το μελετήσετε ή κάποιος γνώστης του αντικειμένου, να πει ότι αυτό οδηγεί εκεί και να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές.

Με πολλή φειδώ και με το σεβασμό που έχω στους κυρίους συναδέλφους, σας λέω ότι η επερώτηση από εκεί που κατευθύνθηκε έχει λάθος στόχο, οδηγεί σε λάθος στόχο και όχι στην εξυγίανση της «ΟΠΑΠ Α.Ε.», αλλά να παραμείνει εκεί που ήταν. Εμείς αυτό δεν το δεχόμαστε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Ο κύριος Υπουργός έθεσε μία βόμβα στο κοινοβουλευτικό σύστημα. Κατευθύνονται οι Βουλευτές; Εξ ιδίως κρίνει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κύριε συνάδελφε, έχετε το δικαίωμα να απαντήσετε μετά. Περιμένετε τη σειρά

σας, σύμφωνα με τον Κανονισμό.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Ζητάμε την προστασία σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Σας παρέχω προστασία, αλλά αν δεν τηρηθεί ο Κανονισμός, τότε δεν θα μπορέσω να σας προσφέρω αυτό που ζητάτε. Δεν σας στέρησα το λόγο. Άλλωστε έχετε και Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο που θα καλύψει αυτά που θέλετε να πείτε εσείς.

Η κ. Δαμανάκη έχει το λόγο, ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Κύριε Πρόεδρε, έχουμε μία επερώτηση σήμερα συγκεκριμένη. Είναι επερώτηση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και η Κυβέρνηση οφείλει να απαντήσει. Το έχει καταλάβει ο κύριος Υπουργός ότι εδώ εκπροσωπεί την Κυβέρνηση; Αν κάποιος βρισκόταν εδώ τυχαία και άκουγε τα όσα είπαμε εμείς και τα όσα είπε ο κύριος Υπουργός, θα έβγαζε το συμπέρασμα ότι εδώ υπάρχουν δύο αντιπολιτεύσεις: υπάρχει μία αντιπολίτευση που λέγεται ΠΑΣΟΚ, κρίνει αυτά τα οποία συμβαίνουν στη χώρα και υπάρχει και μία άλλη αντιπολίτευση, την οποία εκπροσωπεί ο κ. Ορφανός, ο οποίος αναφέρεται στο τι έκανε το ΠΑΣΟΚ πριν από κάποια χρόνια. Αυτή είναι η συζήτηση; Αυτός είναι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος;

Επειδή είπατε διάφορα για το πώς μας προστατεύει το Προεδρείο, θέλω να επανέλθουμε στο θέμα της επερώτησης. Το ΠΑΣΟΚ έχει καταθέσει μια συγκεκριμένη επερώτηση, ο κύριος Υπουργός οφείλει να απαντήσει και το ΠΑΣΟΚ δεν δέχεται μαθήματα από κανέναν, κύριε Πρόεδρε.

Πρώτα πρώτα δεν δεχόμαστε, κύριε Υπουργέ, μαθήματα κοινοβουλευτικής πρακτικής. Μας είπατε περίπου ειρωνικά ότι αυτά τα οποία συζητούμε σήμερα είναι θέματα μιας ερώτησης που θα μπορούσε να απαντηθεί σε μία σελίδα.

Το ΠΑΣΟΚ έκανε ερώτηση, κύριε Πρόεδρε. Οι Βουλευτές του κατέθεσαν ερώτηση εγκαίρως. Και η απάντηση στην ερώτηση είναι πάνω από εκατό σελίδες.

Με βάση αυτές τις απαντήσεις, τα στοιχεία, τα έγγραφα και τα νούμερα καταθέσαμε την επερώτηση, η οποία είναι απολύτως τεκμηριωμένη και ακριβώς επειδή είναι απολύτως τεκμηριωμένη, ο κύριος Υπουργός κατέφυγε σ' αυτές τις τρίπλες –για να μη χρησιμοποιήσω καμιά άλλη λέξη- σφυρίζοντας αδιάφορα και κοιτάζοντας αλλού. Επί του προκειμένου, κύριε Υπουργέ, επί των γραπτών απαντήσεών σας είναι η επερώτηση!

Και κατά συνέπεια, κύριε Υπουργέ, οφείλετε...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Τι άλλο πρόσθετο θέλετε στο οποίο δεν σας απάντησα;

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Θα τα ακούσετε τώρα! Και μη με διακόπτετε, σας παρακαλώ! Οφείλετε να απαντήσετε στα συγκεκριμένα στοιχεία. Λυπούμαι που αντί να απαντήσετε στα στοιχεία τα οποία θα επαναλάβω, καταφύγατε σε απρέπειες!

Είναι απρέπεια, κύριε Πρόεδρε –και επιτρέψτε μου, εδώ οφείλει να παρέμβει και το Προεδρείο- η αναφορά εδώ του ονόματος ενός έγκριτου νομικού, ο οποίος είχε μία επαγγελματική σχέση με τον ΟΠΑΠ και ο οποίος τυχαίνει να είναι συνεργάτης του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ και ο κύριος Υπουργός χρησιμοποιεί το όνομά του απλώς και μόνο για να μας ρίξει στάχτη στα μάτια. Δεν το δεχόμαστε αυτό και πρέπει να σταματήσει αυτή η πρακτική από τη μεριά της Νέας Δημοκρατίας, πολύ περισσότερο που απ' όσα είπε ο κύριος Υπουργός δεν προκύπτει καμία απολύτως ευθύνη για τον κ. Παμπούκη.

Εάν η Κυβέρνηση έχει στοιχεία για την προηγούμενη Διοίκηση του ΟΠΑΠ, να προχωρήσει, όπως είπε και ο Πρόεδρος κ. Κακλαμάνης, στους εισαγγελείς και να τελειώσει αυτή η συζήτηση εδώ! Είστε Κυβέρνηση, κύριε Ορφανέ! Είστε Κυβέρνηση και διαχειρίζεστε το χρήμα του ελληνικού λαού! Να δούμε, λοιπόν, πώς το διαχειρίζεστε και να έρθουμε επί της ουσίας.

Σε μία επερώτηση, λοιπόν, την οποία απαντήσατε διά μακρόν και η οποία απολύτως είχε νόημα, όπως αποδείχθηκε, συμβαίνουν και αναδεικνύονται τα εξής θέματα επί των οποίων παρακαλώ να έχω μία απάντηση.

Θεωρείτε, κύριε Υπουργέ, λογικό μία υπηρεσία, μία επιχείρηση αντί να προχωρεί κανονικά σε διαγωνισμό, να κάνει κατάπτωση του έργου, έτσι ώστε να προχωρήσει σε απευθείας ανάθεση; Ναι ή όχι; Θεωρείτε λογικό να συμβαίνει αυτό; Θεωρείτε

λογικό ένα έργο να ξεκινά με 120.000.000 και να έρχεται η εισήγηση; Εδώ είναι η εισήγηση με βάση τη δική σας γραπτή απάντηση! Εισήγηση του Προέδρου του Οργανισμού που να λέει «δεν με ενδιαφέρει το όνομά του». Να λέει ότι τα 120.000.000 τα υπολογίζω σε 200.000.000 ευρώ; Τα υπολογίζει με βάση σενάρια; Τα χρήματα του ελληνικού λαού τα υπολογίζει; Μιλούμε σοβαρά, κύριε Πρόεδρε;

Θεωρείτε λογικό, κύριε Υπουργέ, για να φτιάξουμε μία διακήρυξη του διαγωνισμού του έργου να υπάρξει αμοιβή 2.300.000 ευρώ; Παρακαλώ να μου πείτε! Είναι αυτή λογική διάθεση του δημοσίου χρήματος;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Πού τα βρήκατε τα 2.300.000 ευρώ, κυρία συνάδελφε;

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Προκύπτει, κύριε Υπουργέ, συγκεκριμένα από το άθροισμα των στοιχείων τα οποία υπάρχουν στις γραπτές απαντήσεις που μας δώσατε και τα οποία δεν είστε σε θέση να αμφισβητήσετε!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Δείτε το ξανά για να σας απαντήσω. Πείτε μας πώς προκύπτει το άθροισμα ότι η Επιτροπή Διακήρυξης θα πάρει 2.300.000 ευρώ;

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Εσείς μας τα δώσατε. Εδώ είναι, κύριε Υπουργέ. Να σας τα δώσουμε όλα. Ένα προς ένα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ. Συγκεκριμένα όλες τις παρατηρήσεις σας και θα απαντήσετε συνολικά για να μην έχουμε διακοπές.

Συνεχίστε, κυρία Δαμανάκη.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Κύριε Πρόεδρε, άκουσα τον κύριο Υπουργό να υβρίζει την παράταξή μας σιωπώντας, παρ' όλο που ήταν προκλητικότητας! Παρακαλώ να κάνει το ίδιο!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Σας παρακαλώ, κυρία Δαμανάκη! Δεν έγινε τέτοιο πράγμα! Πείτε την άποψή σας, αλλά μη χρησιμοποιείτε αυτές τις λέξεις!

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Παρακαλώ να μη με διακόπτει ο κύριος Υπουργός. Προχωρώ, λοιπόν.

Εάν η Κυβέρνηση θεωρεί ότι είναι λογικό η προετοιμασία μιας διακήρυξης να κοστίζει 2.300.000 ευρώ, να μας το πει. Εάν θεωρεί λογικό τα μέλη μιας επιτροπής να αμείβονται με 125.000 ευρώ για ένα διάστημα τριών μηνών, επιπλέον το ΦΠΑ και τα έξοδά τους, να μας το πει. Εμείς δεν τα θεωρούμε λογικά και έχουμε κάθε δυνατότητα, λοιπόν, να μιλάμε για κακοδιαχείριση και διασπάθιση του δημοσίου χρήματος. Αυτό είναι το πρόβλημα το οποίο αναδεικνύουμε με την επερώτησή μας.

Ο κύριος Υπουργός είναι φυσικό να καταφεύγει στο παρελθόν. Αντιλαμβάνομαι τη δύσκολη θέση του και αντιλαμβάνομαι, εν πάση περιπτώσει, για ποιο λόγο κατανάλωσε τα δεκαπέντε –τα μέτρησα– από τα είκοσι πέντε λεπτά της παρουσίας του στο παρελθόν.

Εν πάση περιπτώσει, πείτε μας και γι' αυτά, κύριε Υπουργέ. Εσείς συμφωνείτε με αυτά; Συμφωνείτε με αυτά τα στοιχεία; Συμφωνείτε με αυτήν την πρακτική διάθεσης του δημοσίου χρήματος; Συμφωνείτε με όλα αυτά τα οποία γίνονται; Συμφωνείτε με τη δήλωση του Προέδρου του ΟΠΑΠ;

Κύριε Πρόεδρε του ΟΠΑΠ, ο κύριος Υπουργός ακούει εμένα εδώ και όχι εσάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Συνεχίστε, κυρία Δαμανάκη. Είναι συνηθισμένο φαινόμενο ο Υπουργός να ομιλεί στους συνεργάτες του κατά τη διάρκεια της ομιλίας σας, σας ακούει παράλληλα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Σας ακούω, κυρία Δαμανάκη, μη στενοχωριέστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Ο Πρόεδρος του Οργανισμού είναι συνεργάτης του Υπουργού;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Είναι συνεργάτης του Υπουργείου, κύριε συνάδελφε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Δηλαδή, κύριε συνάδελφε, να απαντώ για την «ΟΠΑΠ Α.Ε.», αλλά όταν είναι να στηριχθώ, να μη στηριχθώ; Ωραίο είναι αυτό!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Ναι, βεβαίως. Να συνεργαστεί ο κύριος Υπουργός με τον κύριο Πρόεδρο του ΟΠΑΠ. για τον οποίον

συζητούμε. Δεν υπάρχει αντίρρηση. Να μας ακούει όμως, κύριε Πρόεδρε, διότι σε λίγο θα πει ότι δεν καταλαβαίνει τα νούμερα και πώς προκύπτουν.

Λέω, λοιπόν, ότι ο κύριος Πρόεδρος του ΟΠΑΠ με τον οποίον συνεργάζεστε, κύριε Υπουργέ, ανέφερε σε μία εκπομπή –και παρακαλώ να μου σχολιάσετε αυτά τα οποία λέει– ότι επέλεξε κάποιον κύριο –δεν έχει σημασία το όνομα του ανθρώπου– διότι τον διέκρινε για το ήθος του, καθώς και για το ήθος της οικογένειάς του. Θέλετε να μου πείτε πώς ερμηνεύετε αυτό και τι ακριβώς εννοείτε; Διότι εφόσον συνεργάζεστε, ενδεχομένως, θα έχετε την ευκαιρία να το συζητήσετε μαζί του και να μας δώσετε μία απάντηση. Έχουμε επιλογές κυβερνητικών στελεχών με βάση το ήθος της οικογένειας; Θα ήθελα κάπως να το ακούσω αυτό.

Συνοψίζω, κύριε Πρόεδρε. Ο κύριος Υπουργός οφείλει να απαντήσει στα συγκεκριμένα ερωτήματα:

Πρώτον, πρέπει να γίνεται κατάτμηση έργου ή όχι; Θεωρεί ότι αυτή η πρακτική είναι σωστή ή όχι;

Δεύτερον, πρέπει να γίνεται δημόσιος διαγωνισμός ή πρέπει να πηγαίνουμε σε απευθείας αναθέσεις;

Τρίτον, θεωρεί λογικές τις αμοιβές και τα νούμερα, τα οποία του είπαμε;

Τέταρτον, θεωρεί λογικό στην προκήρυξη του διαγωνισμού να μετέχει ως μέλος της επιτροπής εκείνος ο οποίος μετέχει και στην εταιρεία στην οποία τελικά δίνεται το έργο;

Αυτά όλα του φαίνονται λογικά στο θέμα της διαχείρισης του δημοσίου χρήματος; Σε αυτά πιστεύω ότι πρέπει να δώσει συγκεκριμένες απαντήσεις.

Θα ήθελα δε να πω, κύριε Πρόεδρε, και χωρίς καμία διάθεση να οξύνω περαιτέρω τη συζήτηση, ότι ο κύριος Υπουργός θα μας κάνει μεγάλη τιμή αν μας απαντήσει σε αυτά τα ερωτήματα και αν περιοριστεί σε αυτά. Ας μην ανοίξουμε παραπέρα το θέμα, κύριε Υπουργέ. Δεν αντιλαμβάνομαι για ποιο λόγο πρέπει να καταφύγουμε σε άλλου είδους υποθέσεις για να τις συζητήσουμε εδώ. Εμείς τουλάχιστον δεν πρόκειται να το κάνουμε. Είστε Κυβέρνηση και οφείλετε να απαντήσετε.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, ο κύριος Υπουργός υπερέβη τα εσκαμμένα όταν είπε –θέλω να με προσέξετε εδώ, κύριε Υπουργέ– ότι η επερώτηση «κατευθύνθηκε». Τι εννοείτε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Ενώ αυτήν την κατεύθυνση που έχει. Το πνεύμα της.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Α, το πνεύμα της! Χαίρομαι που κάνετε αυτήν τη διευκρίνιση, γιατί εγώ είχα την εντύπωση ότι κάπως θέλατε να υπαινιχθείτε ότι τα σώματα των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ κατευθύνθηκαν από κάπου. Αυτή η κατηγορία είναι πολύ βαριά και παρακαλώ να την ανακαλέσετε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Ενωούσα όμως το πνεύμα της.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Το πνεύμα, λοιπόν, της επερώτησης και όχι των Βουλευτών είναι πολύ συγκεκριμένο.

Θέλω να επιβεβαιώσω, κύριε Πρόεδρε, και να επαναλάβω ότι χειριστήκαμε το θέμα μετά μεγίστης προσοχής και αυτοσυγκράτησης. Κάναμε ερώτηση, πήραμε γραπτά στοιχεία και επανερχόμαστε με βάση τα συγκεκριμένα γραπτά στοιχεία. Σε αυτά περιμένουμε συγκεκριμένες απαντήσεις. Τα πολλά λόγια είναι φτώχεια και νομίζω ότι ο κύριος Υπουργός πρέπει να απαντήσει ως Υπουργός της Κυβέρνησης και όχι ως Βουλευτής μιας φανταστικής αντιπολίτευσης, η οποία αντιπολιτεύεται το κακό παρελθόν του ΠΑΣΟΚ.

Και για να τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Είστε κοντά ένα χρόνο Κυβέρνηση. Έχουμε ακούσει τα πάντα. Εν πάση περιπτώσει, τον πρώτο, δεύτερο, τρίτο μήνα –ε, πόσο ακόμη θέλετε!– το αντιλαμβάνομαι να συζητούμε συνεχώς για το κακό παρελθόν του ΠΑΣΟΚ. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, είστε Υπουργός σε έναν εντελώς κρίσιμο τομέα, συμβαίνουν πάρα πολλά και πολύ δυσάρεστα στον τομέα του αθλητισμού, ειδικά τον τελευταίο καιρό.

Το ΠΑΣΟΚ έκανε κάθε προσπάθεια να συνδράμει την Κυβέρνηση προκειμένου να υπάρξει μια ουσιαστική εξυγίανση σε αυτόν το χώρο και να προχωρήσουμε μπροστά. Πολύ φοβούμαι ότι δεν ακολουθούμε μια τέτοια πολιτική. Αυτό το οποίο ακολουθείται αυτήν τη στιγμή από τη μεριά της Κυβέρνησης είναι

μια προσπάθεια ουσιαστικά να καθοδηγηθεί, να ποδηγηθεί και να κομματικοποιηθεί πλήρως ο χώρος του αθλητισμού με συνέπειες πολύ δυσάρεστες.

Κύριε Πρόεδρε, για να τελειώσω. Ας μην πιστεύει η Κυβέρνηση ότι απευθυνόμενη στο ΠΑΣΟΚ θα μας κάνει να σιωπήσουμε επειδή θα μιλά για το κακό παρελθόν αυτής της παράταξης. Δεν υπάρχει περίπτωση. Αν, κύριε Υπουργέ, θεωρείτε ότι θα σταματήσουμε να κάνουμε κριτική και κοινοβουλευτικό έλεγχο στον τομέα σας επειδή θα έρχεστε εδώ και θα μας λέτε τι έκανε το ΠΑΣΟΚ κατά την άποψή σας πριν δύο-τρία χρόνια, αυτό το επιχείρημα δεν πρόκειται να μας επηρεάσει. Τσάμπα κουράζεστε, να το πω απλά. Θεωρούμε ότι όλη την περίοδο χάριτος την οποία είχατε, την είχατε λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων. Η υπόθεση έκλεισε εδώ. Από εδώ και πέρα θα συμπεριφέρεστε ως Κυβέρνηση και εμείς ως Αντιπολίτευση.

Τελεία, κύριε Πρόεδρε, και ο Υπουργός να το πάρει πολύ σοβαρά υπόψη του αυτό το οποίο λέω.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ευχαριστώ, κυρία Δαμανάκη.

Κυρία Δαμανάκη, αναπόδραστα, αναγκαστικά είμαι σε θέση να απαντήσω σε δυο ερωτήματα τα οποία τέθηκαν προς το Προεδρείο.

Το πρώτο, αναφερόμενος στον Προεδρεύοντα είπατε ότι επέτρεψε να γίνεται μια απρέπεια με τη χρήση κάποιου ονόματος εκ μέρους του Υπουργού. Σας θυμίζω ότι επανειλημμένως σε αυτήν την Αίθουσα υπάρχει το αναφαίρετο δικαίωμα και από τους Βουλευτές και από τους Υπουργούς να αναφέρονται κριτικά και επικριτικά σε οποιοδήποτε πρόσωπο για οποιαδήποτε πράξη. Η Βουλή δεν είναι ένας χώρος που υποχρεωτικά θα πρέπει να υπάρχει απόφαση ποινικού δικαστηρίου καταδικαστική για να αναφερθεί ένα όνομα. Η Βουλή είναι ένα Σώμα το οποίο κρίνει και πολιτικά και ηθικά. Επομένως, πρακτικά και ουσιαστικά ο Υπουργός και κάθε Βουλευτής μπορεί να κάνει κριτική, επικριτική οποιοδήποτε ονόματος. Συνεπώς, σωστά το Προεδρείο επέτρεψε στον Υπουργό να συνεχίσει και να κάνει την τοποθέτησή του, όπως την έκανε.

Δεύτερη απάντηση που θέλω να δώσω που έχει σχέση με το Προεδρείο. Ανεφέρθη ο αγαπητός και εκλεκτός συνάδελφος - λείπει αυτήν τη στιγμή - ο κ. Γείτονας, γιατί ο Πρόεδρος του ΟΠΑΠ είναι πίσω από τον Υπουργό στα έδρανα. Αυτό είναι ένα φαινόμενο -εσείς, κυρία Δαμανάκη, το ξέρετε έχετε πολλά χρόνια εδώ όπως και εγώ- σύνθητες, είναι πάγια τακτική ο Υπουργός να επιλέγει τους συνεργάτες τους οποίους θέλει να έχει ως βοηθούς και στηρικτές του κάθε νομοσχεδίου ή της επερώτησης που έχει. Πολύ περισσότερο μάλιστα σήμερα που είναι μια επερώτηση που αφορά και συγκεκριμένα το πρόσωπο στο οποίο αναφέρεται η επερώτηση δηλαδή τον Πρόεδρο του ΟΠΑΠ. Επομένως δικαίως, σωστά και νόμιμα ο κ. Φιλιππίδης βρίσκεται εκεί που βρίσκεται.

Εισερχόμαστε στις δευτερολογίες.

Ο κ. Λιντζέρης, ο οποίος παραπονέθηκε ότι του στερώ το λόγο, έχει το λόγο τώρα νομίμως και με τον Κανονισμό.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε και πριν αρχίσει ο χρόνος, εκείνο το οποίο παραπονέθηκα δεν είναι αυτό. Είναι το ότι δεν είναι σωστό στα πλαίσια του Κοινοβουλίου να ακούγονται από εκλεγμένους Υπουργούς ότι οι Βουλευτές κατευθύνονται από κάποια κέντρα και εννοούν άλλα απ' αυτά που λένε. Εκεί ζήτησα την προστασία σας. Θεωρώ ότι είναι βαρύ απόπημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κύριε Λιντζέρη, δεν σας βάζω το χρόνο. Πρέπει να ξέρετε ένα πράγμα ότι το Προεδρείο δεν μπορεί να κάνει λογοκρισία ούτε σε σας ούτε στον Υπουργό. Ο καθένας εδώ μέσα έχει την ευθύνη των πράξεων και των λόγων του. Και επειδή ο Κανονισμός είναι κοινός και δίκαιος προς όλες τις κατευθύνσεις, στη συγκεκριμένη περίπτωση, τώρα που σας δίνεται ο λόγος, να αναπτύξετε τις απόψεις σας και θα σας απαντήσει ο κύριος Υπουργός.

Τώρα σας βάζω το χρόνο και ορίστε έχετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ: Κύριε Υπουργέ, είστε Υπουργός

των σπορ -έτσι λέγεται- δεν έχετε, όμως, το δικαίωμα να λακτίζετε τη νοημοσύνη μας. Και εν πάση περιπτώσει δεν μπορείτε να πετάτε τη μπάλα στην εξέδρα. Όταν σας αναφέρουμε δεκάδες συγκεκριμένα γεγονότα που βουούν, που πλήττουν τη νοημοσύνη μας δεν έχετε το δικαίωμα να λέτε ότι δεν σας δώσαμε κανένα συγκεκριμένο στοιχείο. Στοιχειώδες κοινοβουλευτικό ήθος απαιτεί να δείτε τα στοιχεία, τα οποία σας καταθέσαμε και να απαντήσετε συγκεκριμένα επ' αυτών.

Εσείς τι κάνετε; Κάνετε δύο, κατά τη γνώμη μου, πολύ μεγάλα ατοπήματα. Πρώτα απ' όλα μιλήσατε για κατευθυνόμενους Βουλευτές. Ακούστε, κύριε Πρόεδρε, στο Κοινοβούλιο μπορεί να είμαστε ίσοι έναντι του Συντάγματος, δεν είμαστε ίδιοι. Και εγώ έχω κάθε δικαίωμα όχι μόνο να αυξάνω τον τόνο της φωνής μου, αλλά να απαιτώ απ' όλους σεβασμό στο λαό που με εξέλεξε. Δεν κατηγόρησα ποτέ κανέναν και απαιτώ απ' όλους να σέβονται ακριβώς αυτό και εκείνοι. Δεν το πράττουν, όμως. Έτσι, δικαιούμαι να λέω «μην κρίνετε εξ ιδίων». Καθένας έχει την προσωπική του ιστορία, που μπορεί να δείξει το μακράου-νι του.

Και μπορεί να δει κανείς αν τα 125.000 ευρώ αμοιβή σε τρεις μήνες αξιώνουν ή δεν απαξιώνουν τη δημοκρατία, αν είναι πράξεις που αντιστοιχούν σε δημοκρατία ή σε άλλου τύπου πολιτεύματα του παρελθόντος, του «αποφασίζομεν και διατάσσομεν». Και αν ο κύριος Υπουργός επιθυμεί να καλύψει αυτές τις πρακτικές, δικαίωμά του. Εγώ τον κρίνω. Στο τέλος στη τετραετία θα τον κρίνει και ο ελληνικός λαός. Αυτός είναι ο κανόνας της δημοκρατίας.

Και κάνει και κάτι ακόμα: Αναφέρεται στο «κακό παρελθόν» του ΠΑΣΟΚ. Ακούστε, δεν το κάνει μόνο ο κ. Ορφανός, το κάνουν και άλλοι. Υπάρχουν δύο ποιοτικά μεγέθη συγκεκριμένα. Το πρώτον: Εκρίθη το ΠΑΣΟΚ ακριβώς για το παρελθόν του, το καλό ή το κακό. Σήμερα Κυβέρνηση είναι η Νέα Δημοκρατία. Και το δεύτερο: Κύριε Υπουργέ, δηλαδή τι μας είπατε σήμερα; Ότι επειδή το «κακό» ΠΑΣΟΚ, κατά τη γνώμη σας, έκανε σκάνδαλα, δικαιούσθε να κάνετε περισσότερα; Είναι πολιτική λογική αυτή, που «ανεβάζει» το Κοινοβούλιο; Αυτήν την ηθική εκπέμπετε στον ελληνικό λαό, που γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι από τους πολιτικούς ταγούς του απαιτεί ήθος και εντιμότητα;

Εν πάση περιπτώσει, εγώ να το δεχθώ, να κάνω μια υπόθεση εργασίας, ότι έχει δίκιο ο κύριος Υπουργός για το παρελθόν. Για το παρόν τι λέει; Δηλαδή, τα σκάνδαλα, τα οποία οδηγούν στον εισαγγελέα, κατά τον κύριο Υπουργό, αφορούν μόνο την παλιά διακυβέρνηση; Τη νέα; Αλλά περί άλλα τυρβάζει. Δύο μέτρα και δύο σταθμά. Αυτό, όμως, είναι αναξιопιστία στην πολιτική, κύριε Πρόεδρε.

Να επιστρέψουμε, όμως, λίγο στο διά ταύτα, στα καθ' ημάς. Κύριε Υπουργέ, δεν ακούσατε κάτι συγκεκριμένο. Να σας πω εγώ, λοιπόν, ξανά κάποια πράγματα. Είπατε ότι αφορά το παρελθόν ο διαγωνισμός που έλαβε χώρα επί των προηγούμενων ημερών. Αν προσέξετε, κύριε Πρόεδρε, τη δομή της ομιλίας μου, θα δείτε ότι μόλις στο 10% αναφέρομαι στον παλιό διαγωνισμό. Δικαίωμά τους να τον καταργήσουν.

Ξέρετε γιατί τον ανέφερα, όμως, τον παλιό διαγωνισμό; Γιατί εγώ θα καταθέσω και μία άλλη εισήγηση, την εισήγηση της επιτροπής υπό τους καθηγητές κυρίου Λιναρδή και Βλαχάβα, ο ένας εκ των οποίων συμμετείχε και στην παλιά επιτροπή, όπου τότε έλεγε ότι ένα τερματικό -αυτό που βάζουν στα πρακτορεία ΠΡΟ-ΠΟ- κοστίζει 3.500 με 4.000 ευρώ. Και ο ίδιος λέει ότι σήμερα κοστίζει γύρω στις 11.000 ευρώ. Αυτό δεν είναι ένα συγκεκριμένο επιχείρημα, ένα απτό θέμα, για το οποίο θα έπρεπε να απαντήσει ο κύριος Υπουργός, να ευαισθητοποιηθεί;

Γιατί είναι εκεί; Για να προασπίσει το δημόσιο συμφέρον. Είναι γι' αυτόν η πολιτική προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος και πραγμάτωση της αρετής; Ή είναι τα προσωπικά συμφέροντα και ο διακανονισμός τους; Νομίζω ότι όλα αυτά θα έπρεπε σήμερα να απασχολούν και όχι όλα τα άλλα.

Είπατε κάτι ακόμα. Θέλετε, λέει, να συνεχίσει η εξάρτηση. Εγώ δεν θέλω τέτοιο πράγμα, κύριε Υπουργέ. Εγώ εκείνο που θέλω είναι να υπάρχει πλήρης διαφάνεια. Και στην προκειμένη περίπτωση θέλω απλά να αναφέρω και να καταθέσω την ανα-

κοίνωση του Συλλόγου Εργαζομένων του ΟΠΑΠ. Δεν είναι ΠΑΣΟΚ όλοι αυτοί, ε; Οι περισσότεροι ίσως είναι της Νέας Δημοκρατίας.

Ξέρετε τι λέει; Ότι συνδέετε το διαγωνισμό με τον ανάδοχο των δραστηριοτήτων του ΟΠΑΠ. Ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Ότι όχι μόνο δεν είσατε εναντίον της εξάρτησης, αντιθέτως κάνετε επιλογές εξαρτώντων και συγχρόνως δεν έχετε καν τη στοιχειώδη πολιτική ηθική να ομολογήσετε ότι αυτή η πρακτική δεν είναι τίποτα άλλο παρά επιλογή νονών. Δεν έχω αντίρρηση να το πούμε, κύριε Πρόεδρε. Όμως, εμείς κριθήκαμε. Τώρα κρίνεστε εσείς.

Να πούμε και κάτι ακόμα. Ποιοι είναι οι κατευθυνόμενοι Βουλευτές, κύριε Υπουργέ; Κατευθυνόμενοι Βουλευτές είναι εκείνοι που σας λένε, όπως εγώ, παραπέμπτε στη δικαιοσύνη ότι έγινε στο παρελθόν; Αυτοί που σας λένε ότι οτιδήποτε αφορά προσωπικές ευθύνες οφείλετε, έχετε δικαίωμα να το κάνετε αυτό; Δεν κάνετε χάρη. Γιατί δώσατε εκεί την αίσθηση: «Μη λέτε τίποτα, γιατί θα κάνω αυτό».

Να το κάνετε, κύριε Υπουργέ. Είστε υποχρεωμένος. Όπου υπάρχει διασπάθιση του δημόσιου χρήματος, είστε υποχρεωμένος να το κάνετε. Δεν μπορείτε, όμως, με μια δαμόκλειο σπάθη, να καλύπτετε τα δικά σας ανομήματα. Πρόκειται για μια κραυγαλέα περίπτωση διασπάθισης δημόσιου χρήματος. Πρόκειται για μια κραυγαλέα περίπτωση μεταφοράς πόρων, που θα έπρεπε αντί να κατευθύνονται σε αναπτυξιακά ή σε πολιτιστικά προγράμματα, σε τσέπες συγκεκριμένων υμετέρων. Αλλά δεν θα τελειώσουμε. Θα επανέλθουμε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Το λόγο έχει ο κ. Δημαράς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε μου να πω ότι σέβομαι την εμπειρία σας και πολλές φορές για όλους εμάς τους νεότερους Βουλευτές είναι κάτι στο οποίο καταφεύγουμε -και στις δικές σας παρατηρήσεις και όλων των υπολοίπων συναδέλφων, ανεξαρτήτως σε ποιο χώρο ανήκουν- για να μαθαίνουμε και να διδασκόμαστε.

Φοβάμαι πολύ, όμως, ότι θα διαφωνήσω μαζί σας στην παρατήρηση που κάνατε, ότι στο Κοινοβούλιο μπορούμε να αναφέρουμε πρόσωπα και να τα κρίνουμε ηθικά, όταν δεν έχουμε τα στοιχεία και δεν μπορούμε να αναφερθούμε σε αυτά.

Παρατηρήσατε και εσείς και ο κύριος Υπουργός ότι παρ' ότι υπήρξαν δημοσιεύματα για συγγενικά πρόσωπα, τα οποία αναφέρονται στην επερώτηση, εμείς και με την ευγένεια και με τον πολιτικό πολιτισμό που επαγγείλατε, αλλά δεν τον τηρείτε, δεν το κάναμε.

Δεν αναφερθήκαμε σε συγγενικά πρόσωπα και τι διασυνδέσεις έχουν με τα πρόσωπα τα οποία αναφέρονται στην επερώτηση και ούτε πρόκειται να το κάνουμε. Έχει καταντήσει μόνονο να ακούμε όλοι και ο ελληνικός λαός «Τι κάνατε;», μόνονο και αποκαρδιωτικό πια. Αν συνεχίσετε έτσι, εκτιμώ πάντως ότι δεν πρόκειται να κυβερνήσετε. Φτάνει πια. Το θέμα είναι συγκεκριμένο και συγκεκριμένες πρέπει να είναι και οι απαντήσεις.

Φοβάμαι επίσης, κύριε Υπουργέ, ότι σε λίγο, όπως φέραμε το «Βασικό Μέτοχο» για τη λειτουργία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, θα αναγκαστεί το πολιτικό σύστημα να φέρει έναν αντίστοιχο βασικό μέτοχο για τη σχέση των επιχειρηματιών με τις προμήθειες του ΟΠΑΠ και το εάν και κατά πόσον είναι ιδιοκτήτες ποδοσφαιρικών ομάδων, ΠΑΕ κλπ..

Είναι συγκλονιστικό αυτό. Δεν τη νιώθετε την πίεση; Τι περισσότερο κάναμε από το να αποκαλύψουμε το γεγονός ότι ο οποιοσδήποτε Υπουργός Αθλητισμού στη θέση σας θα αντιμετώπιζε τα ίδια δύσκολα πράγματα.

Θέλω επίσης να ρωτήσω κάτι, το οποίο για μένα είναι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί άκουσα ότι το μηχανογραφικό σύστημα του ΟΠΑΠ ορισμένες φορές παρουσιάζει κάποιες δυσλειτουργίες. Αναρωτιέμαι: Το μηχανογραφικό σύστημα του ΟΠΑΠ μέχρι σήμερα λειτουργεί σωστά; Και αν όχι, έχουν υπάρξει προσφυγές πολιτών στα δικαστήρια και τι έχει γίνει; Περιμένω την απάντησή σας με ενδιαφέρον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Το λόγο έχει η κ. Σχοιναράκη.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ-ΗΛΙΑΚΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Λυπάμαι ειλικρινά, κύριε Πρόεδρε, γιατί είναι η πρώτη φορά που σε τόσα πολλά ερωτήματα δεν δόθηκε καμία απάντηση σε τόσο πολύ χρόνο. Γιατί καμία απάντηση δεν έδωσε ο κύριος Υπουργός, ιδιαίτερα σε πολύ σημαντικά ερωτήματα, όπως ήταν αυτό του αν υπήρξε μελέτη σκοπιμότητας ότι χρειάζεται και υπάρχει αναγκαιότητα για αυτό το έργο που θα καταναλωθούν και καταναλώνονται τόσο υπέρογκα ποσά.

Δεν απάντησε για ποιο λόγο η επιτροπή είναι τόσο αδρά αμβιβόμενη. Εκατόν είκοσι πέντε χιλιάδες ευρώ για τρεις μήνες έκαστος, πλέον ΦΠΑ, -να μην τα ξεχνάμε αυτά- εξόδων μετακίνησης, διαμονής και διατροφής. Και εκείνοι που τόνισαν και είπα, αφού ποδοσφαιροποίησε την κοινοβουλευτική ζωή, κύριε Πρόεδρε, -κι εδώ θα έπρεπε να ήταν, πιστεύω, διαφορετικά τα πράγματα- ήταν ότι «εμείς θέλουμε να ανεξαρτητοποιήσουμε τον ΟΠΑΠ, όπως ανεξάρτητο τον θέλει ο ελληνικός λαός». Δεν διαφωνώ καθόλου σ' αυτό. Σ' αυτή, λοιπόν, την περίπτωση τι κάνει ένας σωστός πολιτικός; Αξιοποιεί το υπάρχον δυναμικό της επιχείρησης, της εταιρείας. Δεν υπάρχουν εργαζόμενοι στον ΟΠΑΠ; Γιατί δεν άκουσα τίποτα για τους εργαζόμενους. Είναι όλοι τους ανίκανοι να διαχειριστούν το έργο αυτό; Αν δεν κάνω λάθος, πριν, από την προηγούμενη κυβέρνηση προσελήφθησαν γι' αυτό το έργο, για το μηχανογραφικό ακριβώς σύστημα, εκατόν είκοσι άτομα. Ήδη εξήντα έχουν αναλάβει υπηρεσία κι όμως τελικά, από ό,τι μαθαίνω, έχουν οδηγηθεί σε άλλες γραφειοκρατικές διαδικασίες, κάθε άλλο παρά στο έργο για το οποίο έχουν προσληφθεί. Αν ήθελε, λοιπόν, ο κύριος Υπουργός να κάνει ανεξάρτητη επιχείρηση, δυναμική, -και χάρωμαι που αναγνωρίζει το έργο του ΠΑΣΟΚ, έστω κι έμμεσα, γιατί πάνω σ' αυτό στηρίχθηκε ο ΟΠΑΠ για να γίνει τόσο δυναμικός κι η μετοχή του τόσο ισχυρή- θα στηριζόταν στους εργαζόμενους. Σε τρία χρόνια λήγει η σύμβαση με την εταιρεία που υπάρχει τώρα. Αναβαθμίζω τον ΟΠΑΠ, αξιοποιώ το δυναμικό, το προσωπικό που υπάρχει. Εκτός αν το κρίνει ανίκανο. Θα πρέπει να απαντήσει.

Δεν απάντησε καθόλου για ποιους λόγους δεν συμμετέχουν οι εργαζόμενοι, δεν απάντησε αν έγινε έλεγχος, αξιολόγηση και αποτίμηση του υπάρχοντος μηχανογραφικού συστήματος και δεν μας απάντησε αν όρισαν δικούς τους με περισσότερα χρήματα από όσα το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο ζήτησε. Δεν μας απάντησε πώς νομιμοποιείται η καταβολή διπλής αμοιβής στον ίδιο φορέα, δηλαδή στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και στον καθηγητή κ. Βλαχάβα, που είναι το ίδιο αντικείμενο έρευνας. Δεν μας απάντησε για ποιους λόγους προτιμήθηκε ως μέλος της επιτροπής ο συγκεκριμένος κύριος και η εταιρεία του στη συνέχεια, γιος της Αντιπρυτάνευς του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και όχι άλλος καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου και για ποιους λόγους προτιμήθηκε αυτή η εταιρεία. Αντ' αυτών, περί άλλων τυρβάζει. «Άλλα λόγια να αγαπιόμαστε» θα έλεγε ο ελληνικός λαός, ο οποίος ζητά να μάθει την αλήθεια για το πολύ σοβαρό αυτό ζήτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ευχαριστούμε, κυρία Σχοιναράκη.

Ο κ. Παπαγεωργίου έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (Νομώ Ευβοίας): Εγώ προσωπικά, κύριε Πρόεδρε, -και το έχω ξαναπεί σ' αυτήν την Αίθουσα ακούγοντας σχεδόν πανομοιότυπες απαντήσεις ως προς αυτό το σκέλος Υπουργών της σημερινής Κυβέρνησης, οι οποίοι για να καλύψουν πραγματικά την έλλειψη επιχειρημάτων κάθε φορά που προκαλώνται με τη μορφή του κοινοβουλευτικού ελέγχου σ' αυτήν την Αίθουσα είτε επ' αφορμή των νομοσχεδίων αναφέρονται στο παρελθόν- θέλω να πω το εξής: Ότι αντιλαμβανόμαστε και σεβόμαστε το ρόλο μας ως Βουλευτών της Αντιπολίτευσης, ως Βουλευτών που εκπροσωπούμε το 41% του ελληνικού λαού κι ότι έχουμε κάθε δικαίωμα, αλλά και υποχρέωση να ανταποκριθούμε σ' αυτό το έργο μας. Αντιληφθείτε, όπως πολύ σωστά σας είπα και η Κοινοβουλευτική μας Εκπρό-

σπως, και το δικό σας έργο: Να σέβετε τη δικιά μας πρωτοβουλία, να μας απαντάτε μέσα στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού ελέγχου και σταματήστε πια αυτό το διαρκές άλλοθι να ανατρέχετε στο παρελθόν και στο τι υποτίθεται ότι έκανε είτε το ΠΑΣΟΚ σαν κυβέρνηση είτε συγκεκριμένοι άνθρωποι, που όρισε στους οργανισμούς του.

Θα σας πω και το εξής: Ότι το ΠΑΣΟΚ, είτε σας αρέσει είτε όχι, επί είκοσι και πλέον χρόνια με την ψήφο του ελληνικού λαού, ο οποίος έχει κρίση, ήταν στην κυβέρνηση. Αντιληφθείτε ότι έδωσε την εντολή σ' εσάς και κυβερνήστε. Και βεβαίως αναλογιστείτε, όχι τόσο για μας -εμείς σεβόμαστε την ετυμολογία του- όσο για το δικό σας έργο, ότι επιτέλους εάν αυτήν τη φορά προτίμησε εσάς ο ελληνικός λαός αν το έκανε παρασυρόμενος ή εν πάση περιπτώσει πειθόμενος στα όσα προεκλογικά, με υποσχισιολογίες και σκανδαλογικά, του είχατε εκθέσει! Και τα πρόσφατα φαινόμενα στον αγροτικό κι όχι μόνο χώρο αποδεικνύουν αυτό το επιχείρημα και τη βασιμότητά του.

Μας είπατε ότι θα μπορούσαμε να αρκεστούμε σε μια σελίδα. Σας απαντούμε, λοιπόν, ότι τα νούμερα που διαβάζουμε δεν χρειάζονται ούτε καν μια σελίδα. Χρειάζεται μια ακρούλα της σελίδας, για να γραφτούν όλα αυτά τα νούμερα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Είπατε προηγουμένως πού βρήκαμε τα 2.300.000 ευρώ. Εδώ έχω ένα κείμενο -εσείς μας το δώσατε- που λέει «Παράρτημα. Κόστος διεκπεραίωσης του διαγωνισμού» και σε τελικό επίπεδο καταλήγει στο νούμερο 2.300.000 ευρώ.

Εσείς μας δώσατε αυτά τα έγγραφα από κοινοβουλευτικό έλεγχο και νομίζω ότι μπορείτε να τα δείτε.

Βεβαίως, ο ασφυκτικός χρόνος δεν μας επιτρέπει να απαντήσουμε σε όλα τα ζητήματα. Θα σας έλεγα ακόμα -χαριτολογώντας, συγχωρέστε με- ότι είναι λίγο αντιφατικό το να επιφέρει κανείς όταν ένας οργανισμός τυχερών παιχνιδιών, όπως είναι ο ΟΠΑΠ -δεν μπορούμε να πούμε ότι αυτό μας αφήνει αδιάφορους- παρουσιάζει αύξηση του τζίρου του και αύξηση των κερδών του και όλα αυτά, διότι νομίζω ότι είναι παναιώνιο και παγκόσμιο φαινόμενο και εκτίμηση ότι όπου ανθεί ο τζόγος και η αποδοτικότητα τέτοιων οργανισμών, η οικονομία δεν πάει τόσο καλά.

Αυτό, επίσης, είναι ένα καμπανάκι για σας που έστω έμμεσα πρέπει να το αναλογιστείτε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Είπατε επίσης το εξής: Τι πιο δημοκρατικό να πάρει μια απόφαση ένα διοικητικό συμβούλιο και επομένως γιατί σας ενοχλεί; Βεβαίως, σας λέμε και εμείς το εξής: Δεν είναι δημοκρατικό, δεν είναι μέσα στα στοιχεία της δημοκρατίας να ελέγχουμε τι αποφάσεις παίρνει -έστω δημοκρατικά- ένα διοικητικό συμβούλιο; Εμάς μας ενοχλούν αυτά τα νούμερα, μας ενοχλεί -ακόσμηκε από άλλους συναδέλφους- το «σπάσιμο» αυτών των επιτροπών και αυτού του έργου, ώστε να το πάρουν ημέτεροι. Μας ενοχλεί που δεν δόθηκε διαφάνεια σε όλη αυτή τη διαδικασία και μας τρομάζουν όλα αυτά τα νούμερα.

Μπορείτε να μας απαντήσετε πάνω σε αυτά, εάν εσείς πιστεύετε ότι τηρήθηκαν οι διαδικασίες και ότι επιλέχθηκαν τα σωστά πρόσωπα; Μας είπατε τους τίτλους τους. Δεν υπήρχαν άλλοι; Δεν μπορούσε να γίνει δημοπρασία γι' αυτό το σημαντικό ζήτημα; Έπρεπε να επιλεγούν κατ' αυτόν τον τρόπο να «χορεύουν» στα εκατομμύρια ευρώ;

Νομίζω, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, ότι αυτή είναι η αγωνία μας, αυτό θέλουμε να μας πείτε για να ενημερώσουμε και εμείς τον ελληνικό λαό. Σας παρακαλώ πολύ το εξής: Βεβαίως αντιλαμβανόμαστε την εξήγηση που δώσατε, όσον αφορά το πνεύμα που η ερώτηση κατευθύνεται. Ως Βουλευτή -και μάλιστα Βουλευτή επαρχίας- δεν με κατευθύνει κανένας. Με κατευθύνει η συνείδησή μου και η υποχρέωσή μου να ελέγχω την Κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε Παπαγεωργίου,

Ο κ. Αηδόνης έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, θα

ήθελα να πω και να σας θυμίσω για άλλη μια φορά ότι η ψήφος του ελληνικού λαού είναι μια ψήφος εμπιστοσύνης προς αυτούς που κυβερνούν κάθε φορά. Δεν είναι ψήφος ανοχής. Και, δυστυχώς, εκείνο που διαπιστώσαμε σήμερα από τη δική σας τουλάχιστον συμπεριφορά απέναντι σε όλους εμάς, ήταν ότι περίσσεψε η αμετροέπεια απέναντί μας. Και λυπάμαι γι' αυτό.

Θα ήθελα να σας θυμίσω και κάτι ακόμα. Εάν συνεχίσετε με αυτόν τον τρόπο, δυστυχώς πολύ σύντομα -μα, πάρα πολύ σύντομα- αυτό το περίσσευμα αλαζονείας, το οποίο διαπιστώνει καθημερινά κανείς, είναι εκείνο το οποίο θα το εισπράξετε. Γι' αυτό να είστε σίγουροι.

Σε σχέση με κάποιες παρατηρήσεις σας, θα ήθελα να πω το εξής: Μας κατηγορήσατε ότι είναι μια προσπάθεια σκανδαλογίας. Θυμάμαι -και ηχούν πολύ δυνατά στα αυτιά μου- μια σειρά από παρατηρήσεις, διαπιστώσεις και αναφορές που είχαν σχέση με το ήθος. Θα ρωτήσω, λοιπόν, το εξής: Όταν ένας οργανισμός έχει ικανούς υπαλλήλους και μπορεί να κάνει ένα έργο, όταν η διοίκηση του οργανισμού αυτό το έργο, το οποίο θα μπορούσε να το κάνει ένας ή δύο ή πέντε υπάλληλοι, το πληρώνει με 500.000 ευρώ, είναι στοιχείο του νέου ήθους αυτής της Κυβέρνησης; Αυτή είναι μία πρώτη παρατήρηση.

Γνωρίζω πάρα πολύ καλά ότι σήμερα το δημόσιο -βέβαια, αύριο δεν ξέρουμε τι θα κάνει, γιατί ακούμε διάφορες αλλαγές για το ΑΣΕΠ- όταν θέλει να προσλάβει έναν κλητήρα, κάνει διαγωνισμό και παίρνει αυτόν που έχει τα καλύτερα προσόντα με βάση το νόμο. Εσείς πήρατε κάποιους πανεπιστημιακούς, οι οποίοι είναι υψηλού κύρους -δεν αμφισβητώ το κύρος τους, προς Θεού- και ερωτώ: Δεν υπήρχαν άλλοι που θα μπορούσαν να είχαν πιθανά και μικρότερες αμοιβές;

Πήρατε κάποιον κ. Τζιαμπήρη και προηγουμένως κάνατε ένα χαρακτηρισμό πολύ άστοχο για τον κ. Καραμανλή. Είπατε για τον κ. Παμπούκη που είχε μία σχέση, μία νομική εμπλοκή, ουσιαστικά προσπαθώντας να δώσετε απάντηση. Υπονοείτε κάτι; Υπονοείτε ότι αυτός ο κύριος έχει κάποια σχέση; Γιατί θεωρώ ότι αυτός ο παραλληλισμός ήταν τελείως άστοχος και δεν τον κατάλαβα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Επειδή χτυπάει το κουδούνι, θα ήθελα να κάνω την πιο σημαντική ερώτηση. Αυτό το οποίο θα γίνει αύριο στον ΟΠΑΠ θα είναι κλειστό σύστημα ή ανοιχτό; Θέλω, όμως, να μου απαντήσετε συγκεκριμένα, όχι με υπεκφυγές και να μου πείτε, το αυριανό σύστημα μηχανοργάνωσης που θα ισχύσει στον Οργανισμό θα είναι ένα ανοικτού τύπου σύστημα, το οποίο δεν θα εξαρτάται από το μειοδότη;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Τι σημαίνει αυτό; Εξηγήστε μου τι σημαίνει κλειστό τύπου σύστημα για να απαντήσω.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Δεν καταλάβατε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Όχι.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Μέχρι χθες, λοιπόν, στον Οργανισμό -επειδή εγώ δεν έχω καμία εξάρτηση και πιστεύω και κανείς άλλος συναδέλφος από αυτούς που ρώτησαν- ίσχυε ένα καθεστώς εξάρτησης. Το γνώριζαν όλοι. Αύριο, λοιπόν, θα ισχύει ένα ανάλογο καθεστώς; Είμαι πολύ συγκεκριμένος.

Το δικό μου το πνεύμα δεν κατευθύνεται από πουθενά, κύριε Ορφανέ. Ρωτώ, λοιπόν, και θέλω συγκεκριμένη απάντησή για να καταλάβω, γιατί υπάρχει μία καταγγελία που λέει ότι αυτό το οποίο θα ισχύσει θα είναι κάτι ανάλογο. Μάλιστα υπάρχει και μία καταγγελία σε δημοσίευμα που αναφέρει ότι ο Πρόεδρος του ΟΠΑΠ παρευρέθηκε σε επίδειξη -και δεν υπήρξε διάψευση από τον Πρόεδρο γι' αυτό το θέμα- συγκεκριμένων εταιριών για το ζήτημα αυτό. Αυτά, λοιπόν, είναι κάποια ερωτήματα.

Και δεν μου απαντήσατε και σε κάτι τελευταίο και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, γιατί έχω κάνει υπέρβαση χρόνου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Σας ρώτησα ένα πράγμα. Έχει ξαναγίνει ποτέ προηγούμενο σε εφημερίδα να υπάρχει καταχώριση πολιτικής διαφήμισης;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Έχει ξαναγίνει με πολλαπλάσια λεφτά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Να το ακούσουμε, λοιπόν, γιατί εγώ δεν το γνωρίζω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ο κ. Ορφανός έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κοιτούσα την επερώτηση και πραγματικά έψαχνα να βρω, ποια είναι τα σημεία στα οποία δεν σας απήντησα και δεν ήμουν συγκεκριμένος.

Θα δω ένα-ένα τα σημεία. Το πρώτο σημείο στο οποίο κάνετε αναφορά, πέρα από τα γενικά εισηγητικά σχόλια, είναι γιατί σταμάτησε ο προηγούμενος διαγωνισμός. Δεν σας απήντησα; Σας απήντησα. Και επειδή κάνατε και ένα σχολιασμό, σχετικά με την προσπάθειά μας να γυρίζουμε στο παρελθόν, θα σας πω ότι εσείς το κάνετε αυτό. Το διαγωνισμό αναφέρατε. Εγώ δεν έκανα καμία άλλη αναφορά, πέραν του διαγωνισμού που εσείς αναφέρατε.

Αλλά λογικό είναι, από τη στιγμή κατά την οποία στην επερώτηση τίθεται το βασανιστικό ερώτημα, γιατί φύγαμε από τον ένα και πήγαμε στον άλλο, να κάνουμε μοιραία τη σύγκριση για να δούμε τι προέβλεπε ο προηγούμενος διαγωνισμός, τι προβλέπει ο καινούργιος, ποιες ήταν οι συνθήκες στις οποίες οδηγούσε ο προηγούμενος και ποιες είναι αυτές στις οποίες οδηγεί ο καινούργιος. Αυτά έγιναν στην Αίθουσα σήμερα. Δεν έγινε τίποτα διαφορετικό έξω από την επερώτηση, για να ενίστασθε. Αν εσείς, λοιπόν, το θέσατε, λογικά πήρατε την απάντηση, την οποία έπρεπε να πάρετε.

Στη συνέχεια κάνατε μία αναφορά για τα ονόματα της επιτροπής. Σας εξήγησα πώς έγινε η επιλογή. Άρα έχω απαντήσει.

Προχωράτε παρακάτω και ρωτάτε για το θέμα των εκατό χιλιάδων. Σας απήντησα ότι δεν είναι εκατό χιλιάδες, αλλά είναι είκοσι, συν είκοσι και εξήντα το Ερευνητικό Κέντρο.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Δηλαδή σύνολο εκατό.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Ναι, αλλά εδώ αναφέρετε ότι τα εισέπραξαν δύο πρόσωπα. Είναι διαφορετικό το ότι πήραν τα δύο πρόσωπα από είκοσι χιλιάδες και εξήντα παίρνει το Ερευνητικό Κέντρο, από αυτό το οποίο λέτε εσείς.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ-ΗΛΙΑΚΗ: Όχι, κύριε Υπουργέ, πηγαίνετε στην τριακοστή τρίτη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου για τις αμοιβές των τριών μελών της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κυρία συνάδελφε, παρακαλώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Κυρία Σχοιναράκη, απήντησα και σε εκείνο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ-ΗΛΙΑΚΗ: Απαντάτε επιλεκτικά και ό,τι σας βολεύει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κυρία συνάδελφε, παρακαλώ δεν έχετε το δικαίωμα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ: Άλλα λέει ο κύριος Υπουργός. Τα Πρακτικά λένε άλλα πράγματα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Κύριε συνάδελφε, εμένα ρωτήσατε και σας απαντώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κύριε συνάδελφε, ο Υπουργός μπορεί να δώσει την απάντησή του. Απάντηση πολιτικά και μέσα στα κοινοβουλευτικά πλαίσια. Σε άλλους αρέσει, σε άλλους δεν αρέσει η απάντησή του: Μπορείτε να κάνετε σχολιασμό, αλλά δεν μπορείτε να τον διακόπτετε. Δεν έχετε το δικαίωμα να διακόπτετε.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ-ΗΛΙΑΚΗ: Είναι μέσα στα έγγραφα που μας κατέθεσε ο ίδιος. Εκτός αν δεν ισχύουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Γνωρίζετε και καταλαβαίνετε πολύ καλά τι λέω.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ-ΗΛΙΑΚΗ: Μόνο να μην υποτιμά τη νοσημοσύνη μας, γιατί αυτά τα έγγραφα τα κατέθεσε ο ίδιος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Σας παρακαλώ, κυρία Σχοιναράκη. Καταλαβαίνετε πολύ καλά τι λέω. Ο Υπουργός είναι μέσα στα κοινοβουλευτικά και στα πολιτικά πλαίσια. Μη διακόπτετε παρακαλώ. Από εκεί και πέρα, μπορείτε να κάνε-

τε ό,τι σχόλιο θέλετε, αλλά νομοτύπως και βάσει του Κανονισμού.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ-ΗΛΙΑΚΗ: Κατανώ τη δύσκολη θέση σας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Άλλα περιμένατε και άλλα βρήκατε. Έχετε απογοητευθεί πλήρως σήμερα. Αυτό πάθατε. Άλλου πηγαίνατε και άλλου βρεθήκατε και στο δρόμο χάσατε το στόχο σας. Αυτό είναι φανερό. Τι να κάνω; Εμείς δίνουμε τις απαντήσεις οι οποίες προβλέπονται.

Πρέπει να έχετε υπομονή. Εγώ σας άκουσα χωρίς να σας διακόπτω, όταν τοποθετηθήκατε. Τώρα θα κάνω και εγώ τα δικά μου σχόλια μέσα στα κοινοβουλευτικά ήθη.

Προχωρώ στο επόμενο θέμα που αφορά τα 200 εκατομμύρια. Πρέπει να σας πω ότι δεν υπάρχει καμία τέτοια εισήγηση στη συνεδρίαση, στην οποία αναφερθήκατε.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Να σας την καταθέσω τότε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Βεβαίως, για να δούμε αν υπάρχει εισήγηση για 200 εκατομμύρια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κύριε Υπουργέ, μην απαντάτε στις διακοπές. Στη συνέχεια, η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ θα πάρει το λόγο και θα απαντήσει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ: Πάντως, έχουν κατατεθεί όλα τα έγγραφα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Η επιλογή της εταιρείας «Τζιαμπήρης και ΣΙΑ» ως υποστηρικτικής έγινε μετά από τη συμμετοχή πέντε εταιρειών και το λέω αυτό, γιατί ο κύριος συνάδελφος ρώτησε, αν υπάρχουν και άλλες εταιρείες. Είκοσι οκτώ στελέχη τους συζήτησαν με τον πρόεδρο και το διοικητικό συμβούλιο και τελικά επελέγη αυτή εταιρεία για να είναι η υποστηρικτική του διαγωνισμού. Αυτό είναι κατανοητό και είναι στην ευχέρεια του διοικητικού συμβουλίου να αποφασίζει και να προχωρά.

Κύριοι συνάδελφοι, μιλήσατε για παράβαση του κανονισμού προμήθειας κλπ.. Δεν υπάρχει καμία παράβαση, γιατί άλλα προβλέπονται και το καταστατικό και ο κανονισμός της λειτουργίας του οργανισμού.

Επίσης, στο χρόνο λειτουργίας της επιτροπής δεν έχετε συνυπολογίσει τις 500.000 ευρώ που θα πάρουν -γιατί τόσα είναι τα χρήματα- για ενάμιση με δύο χρόνια, ότι θα παρέχουν τις δικές τους υπηρεσίες στη διαδικασία διακήρυξης, ενώ δεν έχουν καμία σχέση με τη διακήρυξη. Όλοι έχουν δεσμευτεί ότι κανείς απ' αυτούς δεν θα μετέχει σε καμία από τις εταιρείες που θα λάβουν μέρος στο διαγωνισμό. Δεν καταλαβαίνω πως λέτε ότι ο ένας θα πάρει το έργο και ο άλλος θα κάνει κάτι άλλο.

Θα ήθελα να πω στην κ. Δαμανάκη κάτι που, για μένα, είναι βασικό και την παρακαλώ να μου δώσει μία απάντηση στο κλείσιμο της επερώτησής. Με ρώτησε γιατί δεν σταματούμε τις μεθοδεύσεις που καθοδηγούν το διαγωνισμό σε προαποφασισμένη κατεύθυνση. Θέλω να μου πείτε ποια είναι αυτή η κατεύθυνση, για να τη μάθω και εγώ, γιατί δεν την ξέρω. Εγώ γνωρίζω ότι η διακήρυξη θα βγει σε δημόσια διαβούλευση και θα είναι το άκρο σημείο της διαφάνειας, η κορυφή. Όλα τα στοιχεία που προηγουμένως αναφέρατε, όπως το ήθος κλπ., όλα αυτά θα συμπεριλαμβάνονται μέσα στη διακήρυξη. Πρόκειται για όλα αυτά τα στοιχεία που εκπροσωπεί η νέα Κυβέρνηση, την οποία ψήφισε ο ελληνικός λαός. Το ήθος είναι στην κορυφή των επιδιώξεων και των δράσεών μας και για κανένα λόγο δεν θα σας παραδώσουμε κάτι που το έχουμε στα χέρια μας.

Κυρία Δαμανάκη, εγώ ήμουν πάντοτε αντίθετος με τις καταμήσεις. Θα ήθελα, όμως, να πω ότι, επειδή εξ ανάγκης κάνουμε τις συγκρίσεις, κατάτμηση στο διαγωνισμό έκανε η προηγούμενη διοίκηση, η οποία έκοψε το έργο σε επτά κομμάτια, έβγαλε το ένα σε δημόσιο διαγωνισμό, ενώ όλα τα άλλα τα έκανε με ανάθεση. Διάβασα τις αποφάσεις και είδα ότι έτσι έγινε. Αντιθέτως, η καινούργια διοίκηση λέει ότι όλο το έργο, με όλα τα στοιχεία, με την καινούργια μορφή τεχνολογίας, θα το κάνουμε με δημόσιο διαγωνισμό, σ' ένα διαγωνισμό και όχι σε πολλούς κομμένους διαγωνισμούς, όπως γινόταν μέχρι σήμερα.

Έτσι, πετυχαίνουμε να κερδίσουμε πολλά χρήματα για τον οργανισμό και για τον Έλληνα πολίτη. Αυτά τα χρήματα διατίθενται στον πολιτισμό, στον αθλητισμό, σε κοινωνική συμπαράσταση, σε έργα που ξέρουμε ότι η «ΟΠΑΠ Α.Ε.» τα κάνει συνειδητά, ακόμα και από τις προηγούμενες διοικήσεις. Εγώ δεν λέω ότι είναι μία η διοίκηση που τα κάνει αυτά, αλλά υπάρχει μία συνέχεια από τις προηγούμενες διοικήσεις. Αυτός είναι ένας ρόλος που όλοι πρέπει να διαφυλάξουμε και εμείς τον διαφυλάσσουμε ως κόρην οφθαλμού, διότι η «ΟΠΑΠ Α.Ε.» έχει ένα εξαιρετικό όνομα και θέλουμε να το διατηρήσουμε, ανεξάρτητα από τα συμφέροντα που υπάρχουν και που καθένα, από τη δική του πλευρά, θέλει να εξυπηρετηθεί. Εμείς έχουμε την υποχρέωση της προστασίας και αυτό θα κάνουμε.

Έγινε μία αναφορά για τον τομέα του αθλητισμού και για τα γενικότερα προβλήματα. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο συνάδελφο που εξέφρασε τη συμπάθεια και τη συμπαράσταση του για μία συμπεριφορά που δεν ταιριάζει με τον αθλητισμό, με τους στόχους και με τη βασική ιδεολογία όσων αγαπούν τον αθλητισμό.

Νομίζω ότι εκφράζει λίγους και όσο πάει θα εκφράζει και λιγότερους, καθώς η κοινωνία πλέον αντιδρά και δεν δέχεται τέτοιες συμπεριφορές. Αυτό θα το είδατε στη συνέχεια, κύριοι συνάδελφοι. Ούτως ή άλλως, ευχαριστώ για την έκφραση αυτών των σκέψεων.

Όσον αφορά τον αθλητισμό, κυρία Δαμανάκη, θα έχουμε την ευκαιρία και στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων να κάνουμε συζητήσεις για το πού πηγαίνει, τι βλέπουμε εμείς, πάντως θέλω να ξέρετε ότι εκείνο που μας ενδιαφέρει είναι να μπουν νέα πρόσωπα και δεν μας ενδιαφέρει πού ανήκουν, εάν ανήκουν σε κόμματα, εάν ανήκουν σε ομάδες. Πρέπει να μπουν νέα πρόσωπα, «να φυσηξει καινούργιος αέρας», να ξεπεράσουμε αγκυλώσεις, σχέσεις υποτέλειας και να δημιουργήσουμε μία καινούργια πορεία για τον ελληνικό αθλητισμό.

Τώρα, όσον αφορά το εάν είναι κλειστού ή ανοικτού τύπου, είναι ανοικτού τύπου, οι πάντες θα έχουν πρόσβαση. Θα πω το εξής, ότι μέσα στα στοιχεία τα οποία ετοιμάζει η Επιτροπή Διακήρυξης είναι η υποχρέωση της εταιρείας που θα πάρει τη δημοπρασία και θα βάλει τα δύο μηχανογραφικά, θα βάλει το καινούργιο σύστημα να εκπαιδεύσει για δύο χρόνια το προσωπικό που χρειάζεται, το οποίο, δυστυχώς, δεν έχει γνώσεις. Απευθύνομαι στην κυρία συνάδελφο που αναφέρθηκε. Όλα αυτά τα χρόνια η προηγούμενη εταιρεία λειτουργώντας το κλειστού τύπου σύστημά της δεν έχει δώσει ούτε μία πληροφορία. Εμείς τις χρειαζόμαστε και θα τις χρησιμοποιήσουμε. Αυτό κάνουμε, αλλά η διαδικασία που προϋπήρχε δεν αξιοποιούσε κανένα, τους είχε αφήσει στο σκοτάδι.

Εμείς λέμε ότι έχουμε ένα δυναμικό και αυτό το δυναμικό

θέλουμε να το αξιοποιήσουμε, να του δώσουμε τη δυνατότητα τα πρώτα δύο χρόνια κοντά στην εταιρεία που θα πάει -έχει το δικαίωμα- και μετά θα μπορούν να το «τρέχουν» οι ίδιοι. Αυτό σημαίνει ανεξάρτηση, όχι βγάζω τον έναν και βάζω έναν άλλο. Ανεξάρτηση σημαίνει ανεξάρτηση, δική μας δημιουργία. Αυτό είναι που επιδιώκουμε βασικά και πιστεύουμε ότι θα το πετύχουμε. Είναι μία στόχευση, ο διαγωνισμός οδηγεί εκεί, η δημοσία διαβούλευση θα μας δώσει ενδεχομένως -εάν υπάρχουν- κάποιες επισφάλειες. Θα τις ξεπεράσουμε και αυτές, και πιστεύω ότι θα έχουμε και τη βοήθειά σας, καθώς το πνεύμα το οποίο εκφράζεται σήμερα είναι το πνεύμα να πάει μπροστά η «ΟΠΑΠ Α.Ε.» και οποιαδήποτε επιχείρηση του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Θα ήθελα να ξέρετε ότι για εμάς είναι βασικό.

Δεν βλέπω να έχω αφήσει κάτι αναπάντητο. Εάν έχει μείνει κάτι, θα αναφερθώ στην τριτολογία μου και θα το προσθέσω. Είναι βασικό το ότι η «ΟΠΑΠ Α.Ε.» παρουσιάζει μία δυναμική το τελευταίο εξάμηνο αφ' ότου απελευθερώθηκε το σκηνικό του κλειστού τύπου, η μετοχή, γιατί άλλο είναι αυτό που λέμε ότι «παίζουν» πολλά και άλλο είναι η εμπιστοσύνη που δείχνει η διεθνής αγορά, καθώς δεν μετέχουν μόνο Έλληνες πολίτες στο μετοχικό κεφάλαιο, να έχει μία εκτίναξη η οποία ξεπερνά τα 7 ευρώ. Από 14 ευρώ πήγε στα 21 ευρώ. Αυτό σημαίνει εμπιστοσύνη στην εταιρεία, εμπιστοσύνη στην επιχείρηση.

Εμείς το όνομα αυτό το θέλουμε, καθώς ο ανταγωνισμός είναι μεγάλος και πρέπει και εκείνες τις στιγμές να είμαστε έτοιμοι. Προετοιμάζουμε το μέλλον της «ΟΠΑΠ Α.Ε.» για να πρωταγωνιστήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σας ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ: Προβλήματα έχουν...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Αναπόφευκτα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Εξεταστική Επιτροπή που συνεστήθη με την από 12-10-2004 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής σύμφωνα με τα άρθρα 68, παράγραφοι 2 και 3 του Συντάγματος και 144 και 148 του Κανονισμού της Βουλής με αντικείμενο τη διερεύνηση των όσων περιλαμβάνονται στις δικογραφίες που διαβιβάστηκαν στη Βουλή με τις υπ' αριθμ. ΕΠ 341/20-9-2004 και ΕΠ 343/21-9-2004 εισαγγελικές αναφορές σχετικά με θέματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων, ολοκλήρωσε την έρευνά της και καταθέτει το σχετικό πόρισμα, το οποίο και θα καταχωρισθεί στα Πρακτικά της σημερινής συνεδριάσεως.

(Η διαβιβαστική επιστολή και το πόρισμα καταχωρίζονται στα Πρακτικά και έχουν ως εξής:

«ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑ΄-ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄
ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΟΣΩΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ
ΣΤΙΣ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΕΣ, ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΗΚΑΝ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ
ΜΕ ΤΙΣ ΥΠ΄ ΑΡΙΘΜ. Ε.Π. 341/20.9.2004 ΚΑΙ
Ε.Π. 343/21.9.2004
ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2005

Προς
την Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων
κυρία Άννα Μπενάκη- Ψαρούδα

Κυρία Πρόεδρε,

Σε εκτέλεση της από 12 Οκτωβρίου 2004 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής, σας υποβάλλω το Πόρισμα της Εξεταστικής Επιτροπής «για τη διερεύνηση των όσων περιλαμβάνονται στις δικογραφίες που διαβιβάστηκαν στη Βουλή με τις υπ΄ αριθμ. Ε.Π. 341/20.9.2004 και Ε.Π. 343/21.9.2004 εισαγγελικές αναφορές, σχετικά με θέματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων», το οποίο, κατά το άρθρο 148 παρ. 1 του Κανονισμού της Βουλής, περιέχει το Πόρισμα της Επιτροπής, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι γνώμες της Μειοψηφίας.

Επισημασμού της ευκαιρίας, κυρία Πρόεδρε, να σας ευχαριστήσω για τη συμπαράστασή σας στο έργο μας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ
Γ' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

ΠΟΡΙΣΜΑ
ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΟΣΩΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ
ΣΤΙΣ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΕΣ
ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΗΚΑΝ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠ΄ ΑΡΙΘΜ.
Ε.Π. 341/20.9.2004 ΚΑΙ Ε.Π. 343/21.9.2004
ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ,
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

ΑΘΗΝΑ, 2005

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΑ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄
ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
«ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΟΣΩΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ
ΣΤΙΣ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΕΣ
ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΗΚΑΝ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠ΄ ΑΡΙΘΜ.
Ε.Π. 341/20.9.2004 ΚΑΙ Ε.Π. 343/21.9.2004 ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΕΣ
ΑΝΑΦΟΡΕΣ,
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ
ΔΥΝΑΜΕΩΝ»

ΠΟΡΙΣΜΑ

Της Εξεταστικής Επιτροπής «για τη διερεύνηση των όσων περιλαμβάνονται στις δικογραφίες που διαβιβάστηκαν στη Βουλή με τις υπ΄ αριθμ. Ε.Π. 341/20.9.2004 και Ε.Π. 343/21.9.2004 εισαγγελικές αναφορές, σχετικά με θέματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων»

ΜΕΡΟΣ Α΄

Α΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

I. Η Εξεταστική Επιτροπή συνεστήθη με την από 12 Οκτωβρίου 2004 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, προκειμένου να διερευνήσει τα όσα περιλαμβάνονται στις, με τα υπ΄ αριθμ. Ε.Π. 341/20.9.2004 και Ε.Π. 343/21.9.2004, έγγραφα της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών, υποβληθείσες στη Βουλή δικογραφίες, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος και το ν.3126/2003 και οι οποίες αφορούν: α) στη Σύμβαση 009 Α/99/ΚΑ/83001001 για την προμήθεια εισοσιενός (21) αυτοκινήτων ερπυστριοφόρων TOR-M1, ανταλλακτικών, συλλογών εργαλείων συντήρησης και υπηρεσιών εκπαίδευσης με δικαίωμα προαίρεσης (ortion) και την επί πλέον προμήθεια έως εικοσιενnea (29) ιδίων υλικών και υπηρεσιών, β) στη Σύμβαση 07 Α/1999 Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, που απορρέουν από την ανωτέρω Σύμβαση και γ) στην προμήθεια έξι (6) ραντάρ Αντιπυροβολικού «AN/TRQ -37 (V)3», που πραγματοποιήθηκε με τη Σύμβαση 016 Α/00 μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και της Εταιρείας «RAYTHEON SYSTEMS COMPANY», μετά από σχετική πρόταση, που είχε υποβληθεί προς τη Βουλή των Ελλήνων (4.10.2004), από 116 Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας.

Η Επιτροπή, σύμφωνα με την απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, αποτελείται από 24 μέλη και έχει την υποχρέωση να ολοκληρώσει το έργο της – στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η υποβολή του Πορίσμάτος της- μέχρι την 14^η Δεκεμβρίου 2004.

II. Με την υπ΄ αριθμ.9635/7784 από 13 Οκτωβρίου 2004 απόφαση της Προέδρου της Βουλής η Επιτροπή αποτελείται:

Από τους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας (Ν.Δ.)

Τραγάκη Ιωάννη
Γιαννέλλη –Θεοδοσιάδη Ιωάννη
Γκιουλέκα Κωνσταντίνο
Ζαγορίτη Ελευθέριο
Ζώη Χρήστο
Καλαντζή Γεώργιο
Κεδικόγλου Συμεών
Κορτσάρη Νικόλαο
Λυκουρέντζο Ανδρέα
Μαγγίνα Βασίλειο
Μακρή Ζέττα
Πολύδωρα Βύρωνα
Τζίμα Μαργαρίτη

Από τους Βουλευτές του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος (Π.Α.ΣΟ.Κ.)

Ακριβάκη Αλέξανδρο
Βενιζέλο Ευάγγελο
Καρχιμάκη Μιχαήλ
Κοσμίδη Σωκράτη
Κουλούρη Κίμωνα
Λοβέρδο Ανδρέα
Νιώτη Γρηγόριο
Παπαγεωργίου Γεώργιο
Παπαηλία Ηλία

Από το Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας (Κ.Κ.Ε.)

Πατσιλινάκο Ιωάννη

Από τη Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς

Ξηροτύρη – Αικατερινάρη Ασημίνα

Η Επιτροπή συγκροτήθηκε σε Σώμα, κατά τις διαδικασίες του Κανονισμού της Βουλής, στις 14 Οκτωβρίου 2004, με την εκλογή του Προεδρείου της.

Πρόεδρος εξελέγη ο Γ΄ Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. Ιωάννης Τραγάκης, **Αντιπρόεδρος** ο κ. Ιωάννης Γιαννέλλης-Θεοδο-

σιάδης και **Γραμματέας** ο κ. Ανδρέας Λυκουρέντζος.

III. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής (19 Οκτωβρίου 2004) δόθηκαν στους εκπροσώπους των Κομμάτων αντίγραφα των δικογραφιών, καθώς και των αναφορών του Εισαγγελέα Πρωτοδικών κ. Παναγιώτη Αθανασίου και της Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών κυρίας Ελένης Τουλουπάκη, που είχε διαβιβάσει στην Πρόεδρο της Βουλής ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου κ. Ελευθέριος Βορτσέλας.

IV. Στις δικογραφίες, που υπέβαλε στην Πρόεδρο της Βουλής ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου κ. Ελευθέριος Βορτσέλας, υπάρχουν τα ακόλουθα έγγραφα:

ΦΑΚΕΛΟΣ TOR - M1

1. Το υπ' αριθμ. πρωτ. Ε.Π. 781/28.9.2004 διαβιβαστικό της δικογραφίας έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης.
2. Το υπ' αριθμ. πρωτ. Ε.Π. 430/27.9.2004 διαβιβαστικό της δικογραφίας έγγραφο του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Ελευθέριου Βορτσέλα προς τη Βουλή των Ελλήνων, δια του Υπουργού Δικαιοσύνης.
3. Η υπ' αριθμ. πρωτ. Ω04/13/29.3.2004 παραγγελία του Εισαγγελέα Πρωτοδικών προς τους Εισαγγελείς Πρωτοδικών κ.κ. Δημήτριο Ασπρογέρακα και Παναγιώτη Αθανασίου για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.
4. Το υπ' αριθμ. πρωτ. 15390/2.4.2004 έγγραφο του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Δημ. Ασπρογέρακα προς τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών.
5. Διαβιβαστικό της ανωτέρω επιστολής από τον Εισαγγελέα Εφετών κ. Αντώνιο Πλωμαρίτη.
6. Ανώνυμη, από 17 Μαρτίου 2004, επιστολή.
7. Διαβιβαστικό έγγραφο της μηνυτήριου αναφοράς του κ. Κωνσταντίνου Πλεύρη από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών κ. Δημ. Ασπρογέρακα προς τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών.
8. Μηνυτήριος αναφορά κ. Κωνσταντίνου Πλεύρη.
9. Έγγραφο της Εισαγγελίας περί εγκρίσεως παρατάσεως προθεσμίας ολοκλήρωσης προκαταρκτικής εξέτασης (6.8.2004).
10. Παράκληση της Εισαγγελίας περί εγκρίσεως της ανωτέρω παρατάσεως (2.8.2004).
11. Διαβιβαστικό έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ600/129961/Σ847/23.7.2004, περί αποστολής σχετικού υλικού (αριθμ. πρωτ. 51257/12.7.2004).
12. Έγγραφο με αριθμ. πρωτ. 257/12.7.2004, της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών προς το ΥΠ.ΕΘ.Α., για αποστολή αντιγράφων, σχετικών με την προκαταρκτική εξέταση.
13. Μηνυτήρια αναφορά του κ. Γεωργίου Αλφαντάκη προς τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών.
14. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ600.163/125539/Σ101/23.1.2004, για την έγκριση διενέργειας πληρωμών.
15. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ 837/ΑΔ 235838/Σ. 2620/22.12.2003.
16. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ 600 / 5554945/Σ.941 / 2 Ιουλίου 2003.
Παράρτημα Α' (Τροποποίηση Νο 3 της Σύμβασης 009Α/99).
17. Επιστολή του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης και Υπουργού Οικονομικών της Ρωσικής Ομοσπονδίας προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.
(Μετάφραση και πρωτότυπο κείμενο).
18. Προεδρικό Διάταγμα 284/89.
19. Κώδικας Προϋπολογισμού της Ρωσικής Ομοσπονδίας.
20. Γνωμοδότηση ΥΠ.ΕΘ.Α. για τροποποιήσεις της Σύμβασης.
21. Σύμβαση Νο 009 Α/99.
22. Έγγραφο Γενικής Γραμματείας του ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ 900/29/1019/Σ.38/19 Ιουλίου 2004, προς την Εισαγγελία Πρωτοδικών, στο οποίο περιέχονται οι αποφάσεις:
 - α) Απόφαση Πέμπτη, Συμβουλίου Άμυνας 1998.
 - β) Απόφαση τέταρτη, Κυβερνητικού Συμβουλίου Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥΣΕΑ) 1998.

γ) Απόφαση έβδομη, Συμβουλίου Άμυνας 1998.

23. Σχόλιο Αρχηγού Γ.Ε.Α.
 24. Σχόλιο Αρχηγού Γ.Ε.Ν.
 25. Σχόλιο Αρχηγού Γ.Ε.ΕΘ.Α.
 26. Σχόλιο ΥΦ. ΕΘ.Α.
- Καταθέσεις μαρτύρων:
27. Ιωάννης Σμπώκος (29 Ιουλίου 2004).
 28. » » (2 Ιουλίου 2004).
 29. » » (6 Ιουλίου 2004).
 30. » » (8 Ιουλίου 2004).
 31. » » (9 Ιουλίου 2004) κατάθεση γραπτού διευκρινιστικού σημειώματος.
 32. » » (12 Ιουλίου 2004).
 33. Μανούσος Παραγιουδάκης (2 Ιουλίου 2004).
 34. » » (31 Αυγούστου 2004).
 35. » » (2 Σεπτεμβρίου 2004).
 36. » » (2 Σεπτεμβρίου 2004) Υπόμνημα
 37. Αθανάσιος Τζογάνης (27 Αυγούστου 2004).
 38. Γεώργιος Αντωνεστής (26 Αυγούστου 2004).
 39. Παναγιώτης Χαρθάλας (10 Ιουνίου 2004).
 40. Κωνσταντίνος Παναγιωτάκης (4 Ιουνίου 2004).
 41. Κωνσταντίνος Φράγκος (11 Μαΐου 2004).
 42. » » (8 Ιουνίου 2004).
 43. Νικόλαος Τσιρογιάννης (12 Μαΐου 2004).
 44. Δημήτριος Τσιλινίκος (13 Μαΐου 2004).
 45. Γεώργιος Χατζηγιαννίδης (25 Μαΐου 2004).
 46. Δημήτριος Γελαδάκης (3 Ιουνίου 2004).
 47. Ιπποκράτης Δασκαλάκης (9 Ιουνίου 2004).
 48. Αθανάσιος Καραγιώργος (18 Ιουνίου 2004).
 49. Θεόδωρος Δήμου (18 Ιουνίου 2004).
 50. Φ.Ε.Κ. Α.Φ. 517/ 17 Μαρτίου 2004.
 51. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. / Διεθνείς Σχέσεις.
 52. Έγγραφο ΥΠ.ΕΞ. (25 Ιανουαρίου 1999).
 53. Έγγραφο Γ.Ε.Ε.Θ.Α. Φ. 300/22/483375/Σ.210/25.10.1999.
 54. Έγγραφο Γ.Ε.Σ/ Φ. 104.1/8/17845/Σ. 31/1.2.2000.
 55. Πρακτικό συνεργασίας για συμφωνία διασύνδεσης συστημάτων TOR-M1 στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της Ελλάδας.
 56. Συμφωνία για διασύνδεση του Συστήματος TOR-M1 στο ενοποιημένο σύστημα αεροπορικού ελέγχου.
 57. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ600/45/200079/Σ.81/27.10.99 για συγκεκριμενοποίηση προγραμμάτων.
 58. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ 625/5245/Σ. 45/15.11.99, περί προμήθειας πυραυλικών συστημάτων.
 59. Απόφαση ΚΥΣΕΑ, 2η συνεδρίαση 2000 (εξοπλιστικό πρόγραμμα - προγράμματα ΕΜΠΑΕ).
 60. Πρακτικό 16ης συνεδρίασης ΣΑΓΕ/ 1997.
 61. Έκθεση Επιτροπής Διαπραγματεύσεων για την προμήθεια SHORADS (ADATS) 1 Ιουλίου 1998.
 62. Πίνακες Κριτηρίων Διακλαδικής Επιτροπής μη εκπληρωμένων από TOR-M1.
 63. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ625/300029/Σ. 4/ 6 Μαρτίου 1998, περί προμήθειας πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς (SHORADS).
 64. Έγγραφο Γ.Ε.Σ. Φ 600.14/20/25843/Σ.64/17.3.98, περί προμήθειας πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς (SHORADS).
 65. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. για διασύνδεση και λειτουργικότητα των TOR-M1.
 66. Πίνακες ερπυστριοφόρων συστημάτων με βλήματα.
 67. Έγγραφο της «ANTEY INDUSTRIAL CONCERN».
 68. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ 625/5245/Σ. 42/15.11.99, περί προμήθειας πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς.
 69. Ενημερωτικό για τα συστήματα ADATS.
 70. Έγγραφο (5 Απριλίου 2004) του Γενικού Γραμματέα του ΥΠ.ΕΘ.Α. προς την Εισαγγελία Πλημμελειοδικών.
 71. Ανώνυμη επιστολή (17 Μαρτίου 2004) προς το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.
 72. Ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων του κ.Σπήλι-

- ου Σπηλιωτόπουλου, στη Βουλή των Ελλήνων, προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας (20.10.2003).
73. Φ. 623/18 Φεβρουαρίου 1998 ενημερώσεως εισηγήσεως της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών του ΥΠ.ΕΘ.Α..
74. Συνέχεια φύλλου ενημέρωσης.
75. » » »
76. Συμβούλιο Άμυνας, 5η συνεδρίαση/ 22.7.1998.
77. Συμβούλιο Άμυνας, 7η συνεδρίαση/7.10.1998.
78. Σχόλιο Αρχηγού Γ.Ε.Α..
79. Σχόλιο Αρχηγού Γ.Ε.Ν..
80. Σχόλια Αρχηγού Γ.Ε.ΕΘ.Α.
81. Σχόλιο ΥΦ.ΕΘ.Α.
82. Έγγραφο Γ.Ε.ΕΘ.Α. (Διαβιβαστικό της απόφασης ΚΥΣΕΑ).
83. ΚΥΣΕΑ, 9η συνεδρίαση 1998.
84. Συνεδρίαση ΚΥΣΕΑ, 9 Οκτωβρίου 1998.
85. Φύλλο ενημερώσεως εισηγήσεων, 9.11.1998 προς ΥΠ.ΕΘ.Α.
86. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ. 625/3185/Σ.53/14.11.98 (προμήθεια πυραυλικών συστημάτων για κάλυψη αναγκών του στρατού).
87. Πρακτικό Επιτροπής Διαπραγματεύσεων για την προμήθεια 21 συστημάτων TOR-M1, με OPTION, 29 συστήματα TOR - M1 (18.12.98).
88. Πρακτικό Υποεπιτροπής Διαπραγματεύσεων Α.Ω..
89. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. Φ. 625/309204/Σ 124/12.2.99 για κατακύρωση προμήθειας TOR-M1 στην εταιρεία ANTEY.
90. Παράρτημα Α.
91. Παράρτημα Β.
92. Διαβιβαστικό Γενικού Γραμματέα του ΥΠ.ΕΘ.Α. προς την Εισαγγελία Πλημμελειοδικών, με τα ακόλουθα έγγραφα:
- Αντίγραφο του άρθρου 4 της Συμβάσεως 009Α/1999 .
 - Επιστολή του ΓΕΣ, Δ/ση Προμηθειών/ΥΠ/4δ με ημερομηνία 17.5.1999 προς την ANTEY.
 - Εντολή ΓΕΣ προς την Τράπεζα της Ελλάδος (19.5.1999).
 - Επιστολή ΓΕΣ προς την Τράπεζα «SOCIETE GENERALE»(6.9.1999).
 - Επιστολή ΓΕΣ προς το Υπουργείο Οικονομικών (22.10.1999).
 - Επιστολή ΓΕΣ προς το Υπουργείο Οικονομικών (28.1.2000).
 - Επιστολή ΓΕΑ προς Τράπεζα «BNP PARIBAS» (16.10.2000).
 - Επιστολή ΓΕΣ προς το Υπουργείο Οικονομικών (14.6.2000).
 - Επιστολή ΓΕΣ προς το Υπουργείο Οικονομικών (22.1.2001).
 - Επιστολή ΓΕΣ προς Λόχο Στρατηγείου (21.8.2001).
 - Παράρτημα Α' στο Φ. 600.163/39/410755/Σ.2205/21 Αυγούστου 2001.
93. Πρακτικό Επιτροπής Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης για την προμήθεια SHORADS(8-10-1998).
- α) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'. Επιχειρ. Χαρακτηριστικά Συστήματος ADATS MK2.
- β) » Β'. » » » ROLAND M35.
- γ) » Γ'. » » » CROTALE NG.
- δ) » Δ'. » » » TOR-M1 .
- ε) » Ε'. » » » JERNAS.
- στ).....».....ΣΤ' Διασύνδεση Διαλειτουργικότητα Υποψηφίων Συστημάτων.
94. Έκθεση Επιτροπής Διαπραγματεύσεων για την προμήθεια SHORADS(ADATS)(1.6.98).
95. Έγγραφο ΓΕΣ (26.11.97).
96. Ξενόγλωσση προσφορά για ADATS.
97. Επιστολή της Canadian Commercial Corporation (7.11.1997).
98. Επιστολή του Καναδού Υ.ΕΘ.Α. (13.11.97).
99. Πρακτικό Επιτροπής Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης για την προμήθεια SHORADS (23.7.1998).
100. Πρακτικό Επιτροπής για επιχειρησιακά – τεχνικά χαρακτηριστικά SHORADS (31.10.97).
101. Πρακτικό Αξιολόγησης του συστήματος TOR-M1 (14.7.1998)
102. Γνωμοδότηση (47/14.2.2003) της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
103. Γνωμοδότηση (29.11.2002) Γενικής Δ/σης Αμυντ. Επενδύσεων/ Δ/σης Κυρίου Εξοπλισμού περί τροποποιήσεων σύμβασης 009Α/99.
104. Έγγραφο Φ. 625/309204/Σ124/12.2.99.
105. Έγγραφο Φ.625/3185/Σ.53/14.11.98.
106. Έγγραφο Φ.600.163/125539/Σ.101/ 23.1.2004 .
107. Έγγραφο Φ.837/ΑΔ.23588/Σ.2620/22.12.2003.
108. Έγγραφο Φ.600.163/559607/Σ.1878/10.12.2003 ΥΠ.ΕΘ.Α..
109. Πρακτικό Επιτροπής Ποιοτικού Ελέγχου – Παραλαβής Υλικών 2ης και 3ης Τροποποίησης της 009 Α/99 (4.12.2003).
110. Έγγραφο Φ.600/554945/Σ941/2.7.2003
111. Συμπλήρωση Νο 01 της Σύμβασης υπ' αριθμ. 009 Α/99(18.2.2000).
112. Τροποποίηση (ΤΟ2) της Σύμβασης 009 Α/99 (25.1.2000).
113. (Πρώτη τροποποίηση Σύμβασης υπ' αριθμ. 009 Α/99 (22.6.1999).
114. Διαβιβαστικό έγγραφο Φ.625/313432/Σ.705/23.7.99 .
115. Διαβιβαστικό έγγραφο Φ.625/311230/Σ.382/5.5.99.
116. Συμπλήρωση Νο02 της σύμβασης υπ' αριθμ. 009 Α/99 (3.4.2000).
- (ακολουθούν προσθήκες)
117. Τροποποίηση Νο3 σύμβασης 009 Α/99 (3.6.2003).
118. Σύμβαση Νο 009 Α/99 (26.2.99).
- (ακολουθούν παραρτήματα).
119. Κατευθυντήριες οδηγίες για αντισταθμιστικά ωφελήματα προμηθειών Ενόπλων Δυνάμεων (Μάιος 1986).
120. Υπόδειγμα εγγυητικής επιστολής.
121. Ξενόγλωσσο ίδιο κείμενο.
122. Σύμβαση αντισταθμιστικών ωφελημάτων (Αρ. 7/99) ημερ. 26.2.1999.
- α) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'. Αναλυτική περιγραφή Προγραμμάτων Α.Ω.
- β) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'. Οικονομικά στοιχεία προγραμμάτων.
- γ) » Γ'. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης προγραμμάτων Α.Ω.
- δ) »Δ'. Δικαιολογητικά για την πίστωση των προγραμμάτων Α.Ω.
- ε) ».....ΙΔ'. 1η Τροποποίηση στη Σύμβαση Α.Ω. Νο 7/99 (29.2.2000).
- ε.α.) Προσθήκη 1 στην 1η τροποποίηση.
- ε.β.) » 2 » » »
- ε.γ.) » 3 » » » Α.Ω. Νο 7/99
- στ) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.Ε'. 2η τροποποίηση στη Σύμβαση Α.Ω. Νο 7/99 (3.4.2000).
- ζ) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΣΤ'. 3η τροποποίηση στη Σύμβαση Α.Ω. Νο 7/99 (3.7.2003).
- ζ.α.) Προσθήκη 4 στην 1η τροποποίηση της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 1 της Συμφωνίας Νο 1 στη Σύμβαση Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 2 » »
- » 3 » »
- » 4 » »
- ζ.β.) Προσθήκη 5 στην 1η τροποποίηση της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 1 της Συμφωνίας Νο2 της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 2 » »
- Προσάρτημα 3 » »
- Προσάρτημα 4 » »
- Προσάρτημα 5 » »
- ζ.γ.) Προσθήκη 6 στην 1η τροποποίηση της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 1 της Συμφωνίας Νο3 της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 3 » »

- » 4 » »
- ζ.δ.) Προσθήκη 7 στην 1η τροποποίηση της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 1 της Συμφωνίας Νο 4 της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 2 » »
- ζ.ε.) Προσθήκη 8 στην 1η τροποποίηση της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 1 της Συμφωνίας Νο5 της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 2 » »
- Προσάρτημα 3 » »
- Προσάρτημα 4 » »
- Προσάρτημα 5 » »
- Προσάρτημα 6 » »
- Προσάρτημα 7 » »
- Προσάρτημα 8 » »
- Προσάρτημα 9 » »
- Προσάρτημα 10 » »
- Προσάρτημα 11 » »
- Προσάρτημα 12 » »
- Προσάρτημα 13 » »
- Προσάρτημα 14 » »
- ζ.στ.) Προσθήκη 9 στην 1η τροποποίηση της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσθήκη 1 στη Συμφωνία Α.Ω. Νο 6 της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 2 » »
- ζ.ζ.) Προσθήκη 10 στην 1η τροποποίηση της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 1 στη Συμφωνία Α.Ω. Νο 8 της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 2 » »
- ζ.η.) Προσθήκη 11 της 1ης τροποποίησης της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.
- Προσάρτημα 1 της Συμφωνίας Νο 8 της Σύμβασης Α.Ω. Νο 7/99.

ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΡQ – 37

1. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: Ε.Π. 780/28.9.2004 διαβιβαστικό της δικογραφίας έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης.
2. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 431/27.9.2004 διαβιβαστικό της δικογραφίας έγγραφο του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Ελευθέριου Βορτσέλα προς τη Βουλή των Ελλήνων δια του Υπουργού Δικαιοσύνης.
3. Η υπ' αριθμ. πρωτ.: 343/21.9.04 αναφορά της Αντεισαγγελέως Πρωτοδικών κυρίας Ελένης Τουλουπάκη προς τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών.
4. Το υπ' αριθμ. πρωτ.: 352/24.9.04 διαβιβαστικό της δικογραφίας έγγραφο.
5. Την υπ' αριθμ. πρωτ.: Ω04/13/29.3.2004 παραγγελία του Εισαγγελέα Πρωτοδικών προς τους Εισαγγελείς Πρωτοδικών κ.κ. Δημήτριο Ασπρογέρακα και Παναγιώτη Αθανασίου, για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.
6. Αποδεικτικό επίδοσης κλήσης του μάρτυρος Ιωάννη Σμπώκου.
7. Κατάλογος ζητηθέντων επισήμων αντιγράφων και στοιχείων του φακέλου.
8. Η από 13 Μαΐου 2004 απαντητική διαβιβαστική των εγγράφων επιστολή του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.
9. Αντίγραφα δημοσιευμάτων στον Τύπο.
10. Έγγραφα σχετικά με την υπ' αριθμ. 016Α/2000 Σύμβαση.
 - α) Ενημερωτικό σημείωμα.
 - β) Φύλλο ενημερώσεως εισηγήσεων/ Σεπτέμβριος 2003.
 - γ) Πίνακας αποτελεσμάτων αξιολογήσεως των δύο Ραντάρ ΤΡQ - 37 του Γενικού Επιτελείου Στρατού/ Διεύθυνση

- Πυροβολικού/ Σεπτέμβριος 2003.
- δ) Συνέχεια ενημερωτικού σημειώματος / Δεκέμβριος 2003.
11. Έγγραφο Υ.ΕΘ.Α./ Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Επενδύσεων (Ιανουάριος 2004).
 12. Έγγραφο του Γενικού Επιτελείου Στρατού / Διεύθυνση Πυροβολικού (9 Ιανουαρίου 2004).
 13. Σύμβαση υπ' αριθμ. 016Α/00, προμήθειας έξι (6) Ραντάρ AN/TPQ – 37 (V), μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών του Υ.ΕΘ.Α. και της εταιρείας «RAYTHEON SYSTEMS COMPANY».
 14. Φύλλο ενημερώσεως εισηγήσεων Γ.Ε.Σ. / Διεύθυνση Πυροβολικού, Φ.600.1/ Οκτώβριος 1999, σχετικά με την πρόοδο των διαπραγματεύσεων, για την προμήθεια των ραντάρ.
 15. Συνέχεια φύλλου ενημερώσεως / Φ.600.1/Οκτώβριος 1999.
 16. Συνέχεια φύλλου ενημερώσεως / Φ.600.64/28 Δεκεμβρίου 1999.
 17. Πίνακας σύγκρισης στοιχείων όλων των Ραντάρ Αντιπυροβολικού του Γ.Ε.Σ.
 18. Απόσπασμα πρακτικών της 9ης /2000 συνεδρίασεως του Ανώτατου Στρατιωτικού Συμβουλίου (11 Μαρτίου 2000) .
 19. Πρακτικό υπ' αριθμ. 11 της Σύσκεψης Συμβουλίου Αμυντικής Σχεδίασης Προγραμματισμού (10.3.2000) .
 20. Έγγραφο Υ.ΕΘ.Α./Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών, για την έγκριση της προμήθειας Ραντάρ .
 21. Δημοσιεύματα της εφημερίδας «ΑΠΟΨΗ» (5 Ιουνίου 2004).
 22. Εξέταση μάρτυρος κ. Ιωάννη Σμπώκου (22 Ιουνίου 2004).
 23. Εξέταση μάρτυρα κ. Μενέλαου Μείμαρη, Αντισυνταγματάρχη (17 Ιουνίου 2004).
 24. Μελέτη επιχειρησιακών και τεχνικών χαρακτηριστικών και συντελεστών βαρύτητας για τα Ραντάρ Αντιπυροβολικού / Αύγουστος 1997.
 - α. Απόσπασμα πρακτικών της 30ης /1997 συνεδρίασης του Ανώτατου Στρατιωτικού Συμβουλίου (10 Νοεμβρίου 1997).
 - β. Μελέτη Γ.Ε.Σ. των επιχειρησιακών απαιτήσεων και προδιαγραφών επιδόσεων για τα Ραντάρ Αντιπυροβολικού (7 Αυγούστου 1997).
 - γ. Παράρτημα Α' (επιχειρησιακές απαιτήσεις).
 - δ. Παράρτημα Β' (επιχειρησιακοί απαράβατοι όροι).
 - ε. Παράρτημα Γ' (τεχνικές απαιτήσεις).
 - στ. Παράρτημα Δ' (Τεχνικοί Απαράβατοι Όροι).
 - ζ. Παράρτημα Ε' (Πίνακας προδιαγραφών επιδόσεων).
 25. Συμπληρωματικό Πρακτικό Διαπραγματεύσεων μεταξύ επιτροπής του ΥΠ.ΕΘ.Α./ΓΔΕ και εκπροσώπων της εταιρείας «RAYTHEON».
 - α. Παράρτημα Α' του συμπληρωματικού Πρακτικού Διαπραγματεύσεων.
 - β. Παράρτημα Γ' του συμπληρωματικού Πρακτικού Διαπραγματεύσεων.
 - γ. Παράρτημα Β' του συμπληρωματικού Πρακτικού Διαπραγματεύσεων.
 26. Πρακτικό Διαπραγματεύσεων μεταξύ της επιτροπής του ΥΠ.ΕΘ.Α./ΓΔΕ και εκπροσώπων της εταιρείας «RAYTHEON» (17 Σεπτεμβρίου 1999).
- Παραρτήματα:
- Παράρτημα Α': Περιγραφή τεχνικών και επιχειρησιακών χαρακτηριστικών των RADARS AN/TPQ – 37 (V) 3.
 - Παράρτημα Β': Βασική σύνθεση των προς προμήθεια κύριων υλικών – υπηρεσιών που θα παρασχεθούν από τον προμηθευτή.
 - Παράρτημα Γ': Ανταλλακτικά αρχικής υποστήριξης δύο (2) ετών όλων των κλιμακίων συντηρήσεως (1ο – 4ο).
 - Παράρτημα Δ': Ειδικά εργαλεία – Όργανα – Συσκευές ελέγχου – Παρελκόμενα όλων των κλιμακίων συντηρήσεων (1ο – 4ο).

- Παράρτημα Ε': Τεχνικά εγχειρίδια και εικονογραφημένοι κατάλογοι ανταλλακτικών όλων των κλιμακίων. συντηρήσεως (1ο - 5ο).
- Παράρτημα ΣΤ': Χρονοδιάγραμμα παραδόσεων και πληρωμών υλικών και υπηρεσιών κόστους του προγράμματος, ανά παράδοση.
27. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. για τη συγκρότηση Επιτροπής Διαπραγματεύσεων (22 Ιουνίου 1999).
28. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. (Διεύθυνση Προγραμμάτων Εξοπλισμών) για την προμήθεια 6 ραντάρ (21 Μαΐου 1999).
- α. Παράρτημα Α': Ειδικοί όροι για την προμήθεια των ραντάρ.
- αα. Προσθήκη 1 στο Παράρτημα Α' - Υπόδειγμα εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης της Σύμβασης.
- β. Παράρτημα Β': Κατευθυντήριες οδηγίες για τα Αντισταθμιστικά Ωφελήματα προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων.
29. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α. / Γ.Ε.Σ. Φ.600.14/55/260730/Σ.1516/21 Μαΐου 1999.
30. Έγγραφο Γ.Ε.Σ. / Διεύθυνση Πυροβολικού Φ.600.1/01/447276/Σ. 24/8 Ιανουαρίου '98 (Προμήθεια Εφοδίων και Υλικών) με τα συνημμένα έγγραφα:
- α) Ειδική εισήγηση Δ/ντή ΔΠΒ/Γ.Ε.Σ. για την προμήθεια ραντάρ αντιπυροβολικού.
- β). Παράρτημα Α' στην εισήγηση του Διευθυντού ΔΠΒ/Γ.Ε.Σ..
31. Σχεδιαγράμματα Γ.Ε.Σ. (10 Απριλίου 1998)
32. Έγγραφο Γ.Ε.Σ. / Φ.046.3/46/851572/Σ. 194/20 Νοεμβρίου 1997.
33. Απόσπασμα πρακτικών του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου (10 Νοεμβρίου 1997).
34. Υπηρεσιακή επιστολή Αντισυνταγματάρχη κ. Γεωργίου Χατζηγιαννίδη προς ΓΔΕ/ΔΠΕ με θέμα την υποβολή Πρακτικού Αξιολόγησης - Διαπραγματεύσεων (22 Δεκεμβρίου 1999).
- Υποβληθέντα έγγραφα:
- α. Πρακτικό της Επιτροπής Διαπραγματεύσεων.
- α.α. Παράρτημα Α': Περιγραφή τεχνικών και επιχειρησιακών χαρακτηριστικών των RADARS AN/TPQ - 37 (V) 3.
- α.β. Παράρτημα Β': Βασική σύνθεση των προς προμήθεια κύριων υλικών - υπηρεσιών.
- α.γ. Παράρτημα Γ': Ανταλλακτικά αρχικής υποστήριξης δύο (2) ετών όλων των κλιμακίων Συντηρήσεως (1ο - 4ο).
- α.δ. Παράρτημα Δ': Ειδικά εργαλεία - Όργανα - Συσκευές ελέγχου - Παρελκόμενα όλων των κλιμακίων Συντηρήσεως (1ο - 4ο).
- α.ε. Παράρτημα Ε': Τεχνικά εγχειρίδια και εικονογραφημένοι κατάλογοι ανταλλακτικών όλων των κλιμακίων Συντηρήσεως (1ο - 5ο).
- α.στ. Παράρτημα ΣΤ': Χρονοδιάγραμμα παραδόσεων και πληρωμών υλικών και υπηρεσιών κόστους του προγράμματος, ανά παράδοση.
35. Έγγραφο ΥΠ.ΕΘ.Α./Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών/Φ.600/311762/Σ.465/21 Μαΐου 1999.
- α. Παράρτημα Α' (ειδικοί όροι).
- α.α. Προσθήκη 1 στο Παράρτημα Α'.
- β. Παράρτημα Β' (Κατευθυντήριες οδηγίες για τα αντισταθμιστικά ωφέληματα προμηθειών Ενόπλων Δυνάμεων).
36. Παράρτημα Α' Συνοπτική δήλωση - Προσφορά.
- Παράρτημα Β' Πίνακες ανάλυσης συναλλαγών Α.Ω. και προσθήκες 1,2.
- Παράρτημα Γ' Κριτήρια αξιολόγησης και βαθμολόγησης προσφορών αντισταθμιστικών ωφελημάτων Α.Ω..
- Παράρτημα Δ' Υπόδειγμα αποδεκτής εγγυητικής επιστολής.
37. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας / Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών Φ.600/312592/Σ.587, συγκρότηση Επιτροπής Διαπραγματεύσεων (22 Ιουνίου 1999).
- Παράρτημα Α' Βασικά θέματα που θα συζητηθούν κατά τις διαπραγματεύσεις.
38. Φύλλο ενημερώσεως εισηγήσεων Γ.Ε.Σ. 4^ο Επιτελικό Γραφείο / 4^α Φ.600.14/ Ιανουάριος 1998.
39. ΥΠ.ΕΘ.Α./Γ.Ε.Σ. 4^ο Επιτελικό Γραφείο / 4^α Φ.600.14/55/260730/Σ. 1516 (21 Μαΐου 1999).
40. Σύμβαση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, Αρ. 14/2000 μεταξύ της Γ.Δ.Ε. του ΥΠ.ΕΘ.Α. και της RAYTHEON .
- Παράρτημα Α': Αναλυτική περιγραφή των προγραμμάτων της Σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων.
- Παράρτημα Β': Οικονομικά στοιχεία των προγραμμάτων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων.
- Παράρτημα Γ': Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των προγραμμάτων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων.
- Παράρτημα Δ': Δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πίστωση των προγραμμάτων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων.
- Παράρτημα Ε': Υπόδειγμα υπεύθυνης δήλωσης του νόμου 1599/1986.
- Παράρτημα ΣΤ': Υπόδειγμα εγγυητικής επιστολής.
41. Αποδεικτικό παραδόσεως της σύμβασης Α.Ω. σε εκπρόσωπο της εταιρείας «RAYTHEON» (10 Μαρτίου 2000).
42. Έγγραφο του Γενικού Γραμματέα ΥΠ.ΕΘ.Α., προς την Εισαγγελία Πρωτοδικών (1 Ιουλίου 2004).
43. Φ. 600/311763/Σ. 466/21.5.99.
44. Φ. 600.1 / Οκτώβριος 1999, Φύλλο ενημερώσεως Εισηγήσεων.
45. Συνέχεια ενημερώσεως 28.12.99.
46. Συνέχεια ενημερώσεως 24.1.2000.
47. Πίνακας καταχώρισης τροποποιητικών διαταγών.
48. Φ. 092/7/123186/Σ. 901/18.5.2001.
- (Ακολουθούν παραρτήματα και προσθήκες)
49. Κατευθυντήριες οδηγίες για τα Αντισταθμιστικά Ωφέληματα προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων.
50. Έγγραφο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών προς το ΥΠ.ΕΘ.Α. για αποστολή σχετικών με την υπόθεση εγγράφων και αποδεικτικά επιδόσεων.
- V. Κατά τις τρεις πρώτες συνεδριάσεις (19, 20 και 21 Οκτωβρίου 2004) η Επιτροπή ασχολήθηκε με διαδικαστικά θέματα, όπως οι ημέρες και οι ώρες των συνεδριάσεων, η δημοσιότητα ή μη των συνεδριάσεων, η διάθεση των πρακτικών στον Τύπο, καθώς και ο κατάλογος των προς εξέταση μαρτύρων.
- Οι συζητήσεις και αποφάσεις για τα διάφορα διαδικαστικά ζητήματα, καθώς και οι καταθέσεις των μαρτύρων περιλαμβάνονται στα **τηρηθέντα στενογραφημένα πρακτικά με σύνολο σελίδων 7.695**.
- Στα μέλη της Επιτροπής εδίδοντο εγκαίρως φωτοαντίγραφα των πρακτικών των συνεδριάσεων. Η Επιτροπή αποφάσισε, επίσης, να χορηγούνται πρακτικά και στους δημοσιογράφους.
- Στο φάκελο της Επιτροπής υπάρχουν, ακόμη, έγγραφα και δημοσιεύματα, που κατέθεσαν, κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων, Βουλευτές- μέλη της Επιτροπής, καθώς και μάρτυρες.
- VI. Κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής ζητήθηκαν εγκαίρως όλα τα έγγραφα, κοινά και απόρρητα, για την ολοκλήρωση της έρευνας. Στο φάκελο της Επιτροπής περιλαμβάνονται:
1. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή όλων των υπηρεσιακών φακέλων, που αφορούν στις προμήθειες των οπλικών συστημάτων TOR-M1 και TPQ-37 (Α.Π.: 3/20.10.2004).
2. Επιστολή προς τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών για την αποστολή των υπολοίπων καταθέσεων μαρτύρων και των εγγράφων, που συγκεντρώνει ο αρμόδιος Εισαγγελέας, κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης για μη πολιτικά πρόσωπα (Α.Π.: 4/20.10.2004).
3. Επιστολές προς το Γενικό Εισαγγελέα της Ρωσικής Ομοσπονδίας (μέσω του Υπουργείου Δικαιοσύνης) για ικανοποίηση αιτήματος της Επιτροπής για δικαστική συνδρομή (Α.Π.: 19/26.10.2004, 21/21α/1.11.2004).
4. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή των εγγράφων:
- μελέτη σύνταξης επιχειρησιακών τεχνικών χαρακτηριστικών αντιαεροπορικού πυραυλικού συστήματος μικρού βεληνεκούς (Μάρτιος 1996),

- πρακτικό του Συμβουλίου Αμυντικού Σχεδιασμού και Προγραμματισμού, που αφορά στην προμήθεια των TOR-M1,
 - πρακτικό του Συμβουλίου Εξοπλισμών,
 - πρακτικό του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου,
 - συμβάσεις εν συνεχεία υποστήριξης των συστημάτων ARTHUR M1 και OSA – AK, τις παραγγελίες υλικού,
 - όλη τη σχετική αλληλογραφία της Διεύθυνσης Πυροβολικού με τις άλλες Διευθύνσεις του ΓΕΣ,
 - ΦΕΕ Ραντάρ Cobra/Οκτ.99/ΓΕΣ/ΔΠΒ/2/1 και
 - ΦΕΕ Ραντάρ Arthur/Νοεμ.99/ΓΕΣ/ΔΠΒ/2/1 (Α.Π.: 22/2.11.2004).

5. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή του Φ.600/113/398224/Σ.1260/12.7.2004 ΓΕΣ/Διεύθυνση Πυροβολικού προς ΓΕΣ/ΔΠΜ (Α.Π.: 24/3.11.2004).

6. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή εγγράφων, σχετικών με τις δοκιμαστικές βολές στο πεδίο βολής Κρήτης (Α.Π.: 27/9.11.2004).

7. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή εγγράφων, σχετικών: α) με τη Σύμβαση προμήθειας των ελικοπτήρων APACHE, β) με την απόφαση ΣΑΜ και ΚΥΣΕΑ, κατά το μήνα Οκτώβριο 1998 και ειδικότερα περί των ημερομηνιών συνεδριάσεών τους, κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και γ) με αίτημα να γνωστοποιηθεί, εάν από τα αρχεία, που τηρούνται στη Γ.Δ.Ε., προκύπτει ότι ετέθη ερώτημα του τότε Υπουργού Εθνικής Άμυνας προς τη Γ.Δ.Ε., σχετικά με τα όσα διαλαμβάνονται στο Φ.Ε.Ε.: Φ.600.1/Οκτωβρίου 1999 ή εάν η Γ.Δ.Ε. αυτοβούλως κατέθεσε τις επιφυλάξεις της για τα όσα διαλαμβάνονται στο ανωτέρω Φ.Ε.Ε. (Α.Π.: 36/16.11.2004).

8. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή πρακτικών σύσκεψης μεταξύ του ΓΕΣ ή άλλων αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου και της εταιρείας «RAYTHEON», για τον καθορισμό νέων δοκιμών των ΤΡQ-37, καθώς και επαναληπτικών βολών, κατά το μήνα Νοέμβριο 2004 (Α.Π.: 37/17.11.2004).

9. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή των πρακτικών πιστοποίησης - αξιολόγησης των ραντάρ ΤΡQ-37 (Α.Π.: 38/17.11.2004).

10. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για παροχή εξουσιοδοτήσεων καταθέσεώς τους στην Επιτροπή των κ.κ.: Ιωάννη Σμπώκου, Γεωργίου Ζορμπά και Σπυρίδωνα Τραυλού (Α.Π.: 40/22.11.2004, 51/29.11.2004).

11. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή του από 13 Ιουλίου 2004 ΦΕΕ, της συνημμένης σε αυτό 4ης Τροποποιητικής Σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελιμάτων των TOR-M1, καθώς και της επιστολής του Προέδρου της Επιτροπής Διαπραγματεύσεων κ. Σπ. Κατσαρού (Α.Π.: 41/23.11.2004).

12. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή του σχεδίου Σύμβασης Α.Ω. (έτους 2003) για τα TOR-M1, της αλληλογραφίας, των σχετικών εγγράφων, καθώς και τη μετάφραση επισυναπτόμενων εγγράφων, σχετικών με τη Σύμβαση των TOR-M1 (Α.Π.: 44/25.11.2004).

13. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή της απαντητικής επιστολής του Υπουργού Άμυνας της Ρωσικής Ομοσπονδίας κ. Ιβανόφ, στην από 26.8.2004 επιστολή του (Α.Π.: 45/26.11.2004).

14. Επιστολή προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Αναστάσιο Παπαληγούρα για επίτευση των σχετικών διαδικασιών περί δικαστικής συνδρομής προς τις ρωσικές αρχές (Α.Π.: 50/29.11.2004).

15. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή: α) των πρακτικών της Σύσκεψης (26 Μαΐου 2004), β) του εγγράφου της προμηθεύτριας εταιρείας για την αναβολή των δοκιμών των ΤΡQ-37, γ) του Πρακτικού Παραλαβής της Επιτροπής του ΓΕΑ για τα TOR-M1, δ) της σχετικής αλληλογραφίας μεταξύ του Υπουργείου και της

εταιρείας, που έχει αναλάβει τη διασύνδεση – διαλειτουργικότητα ε) του από 12 Απριλίου 2004 εγγράφου της εταιρείας προς το Γενικό Διευθυντή Εξοπλισμών, στ) του εγγράφου του Υποστράτηγου Μιχαλολιάκου, Διευθυντή Πυροβολικού προς τη Διεύθυνση Προμηθειών του ΓΕΣ για την προώθηση των αιτημάτων της Διεύθυνσης Πυροβολικού στο πλαίσιο της σύμβασης εν συνεχεία υποστήριξης ζ) της επιστολής του Προέδρου της Επιτροπής Διαπραγματεύσεων κ. Σπυρίδωνα Κατσαρού, Συνταγματάρχη, προς τον Πρόεδρο της εταιρείας «ROSOBORON-EXPORT» και η) του Παραρτήματος ΣΤ2, που συνοδεύει το σχέδιο Σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελιμάτων, που προετοίμασε η Επιτροπή υπό τον κ. Γεώργιο Γιαννόπουλο, Συνταγματάρχη. (Α.Π.: 54/30.11.2004).

16. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή: α) του σχεδίου διαταγής και των πρακτικών διαπραγματεύσεως, που επισυνάπτονται στο ΦΕΕ, με σκοπό την ενημέρωση της Ιεραρχίας για την υπογραφή της Τροποποίησης Νο 4 της Σύμβασης Α.Ω. για την προμήθεια των TOR-M1, β) της αλληλογραφίας του Υπουργείου με την εταιρεία «ALMAZ ANTEY» το χρονικό διάστημα 21 Μαΐου 1999 μέχρι και 10 Ιανουαρίου 2002 (επτά επιστολές), γ) της αλληλογραφίας μεταξύ της εταιρείας « DRUMILAN» και της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών και δ) τη μετάφραση του επισυναπτόμενου εγγράφου ,σύμφωνα με το οποίο η εταιρεία ROSOBORONEXPORT ορίζει εκπρόσωπό της την εταιρεία «DRUMILAN» (Α.Π.: 59/3.12.2004).

17. Επιστολή προς την Πρόεδρο της Βουλής για παράταση των εργασιών της Επιτροπής (Α.Π.: 60/9.12.2004).

18. Επιστολή της Επιτροπής (αιτήματα δικαστικής συνδρομής μέσω του Υπουργείου Δικαιοσύνης) προς τις αρμόδιες δικαστικές αρχές της Κύπρου, της Ελβετίας και των Η.Π.Α., για άνοιγμα σχετικών λογαριασμών (Α.Π.: 62/62α, 62β, 62γ/10.12.2004).

19. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή: α) εγγράφων, σχετικών με την τροποποίηση Νο 4 της Σύμβασης Α.Ω. για την προμήθεια των TOR-M1, β) της σχετικής πράξης έγκρισης της Σύμβασης, γ) του Φ. 622.10/860921/Σ.343/21.8.1997 και δ) του με ημερομηνία 28.10.1999 fax της εταιρείας «CONCERN ANTEY» προς το Υπουργείο, σχετικά με την έγκριση της εταιρείας «DRUMILAN» ως «ΑΠΟΔΕΚΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ» για την υλοποίηση της Σύμβασης των Α.Ω. (Α.Π.: 63/16.12.2004).

20. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για αποστολή επικυρωμένων αντιγράφων αντί των ανεπισημάντων εγγράφων, που κατατέθηκαν στη συνεδρίαση της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2004 (Α.Π.: 65/17.12.2004).

21. Επιστολή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο για την αποστολή της αλληλογραφίας της εταιρείας «DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS» με τη ΓΔΕ (Α.Π.: 67/21.12.2004).

22. Επιστολή προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης της Ρωσικής Ομοσπονδίας για την αποστολή συμπληρωματικού υλικού (Α.Π.: 68/68α/22.12.2004).

23. Επιστολή προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Αναστάσιο Παπαληγούρα για επίτευση αιτήματος της Επιτροπής περί δικαστικής συνδρομής (Δικαστικές Αρχές Κύπρου, Ελβετίας και Η.Π.Α. - Α.Π.: 69/5.1.2005).

24. Επιστολές προς τις αρμόδιες δικαστικές αρχές, της Ελβετίας και των Η.Π.Α. (μέσω του Υπουργείου Δικαιοσύνης) για επίτευση δικαστικής συνδρομής (Α.Π.: 71, 71β, 71γ/13.1.2005).

VII. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής έλαβε έγγραφο, ο κατάλογος των οποίων έχει ως ακολούθως, κατά τον αριθμό του Πρωτοκόλλου Εισερχομένων :

1. Πρώτος κατάλογος ερευνητών θεμάτων, όπως και εγγράφων, αποφάσεων και άλλων στοιχείων, που πρέπει να δοθούν για την υπόθεση των οπλικών συστημάτων TOR-M1 (υπεβλήθη από τη Βουλευτή κυρία Ασημίνα Ξηροτύρη- Αικατερινάρη).
2. Έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, σε απάντηση του

- 19/26.10.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής. (245/27.10.2004).
3. Φάκελος της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών, που περιέχει επικυρωμένα φωτοαντίγραφα καταθέσεων και υπομνημάτων μαρτύρων, καθώς και επικυρωμένα αντίγραφα εγγράφων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, σχετιζομένων με την υπόθεση της προμήθειας των Συστημάτων TOR-M1, σε απάντηση του 4/20.10.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής (61897/4.11.2004).
 4. Έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, σε απάντηση του 21/1.11.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής. (4301/8.11.2004).
 5. Έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, σε απάντηση του 21α/1.11.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής, για ικανοποίηση αιτήματος δικαστικής συνδρομής (853/5.11.2004).
 6. Αντίγραφο Πρακτικού Επιχειρησιακής Αξιολόγησης της 1ης Βολής Αποδοχής Συστήματος TOR-M1 του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, σε απάντηση του 27/9.11.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής. (16.11.2004).
 7. α) Ε.Π. ΠαΔ 0-18/1993/ΓΕΣ/ΔΑΣΠ/10 ΓΡ. «Περί διαδικασιών του Συστήματος Αμυντικής Σχεδιάσεως Προγραμματισμού Προϋπολογισμού και του Συστήματος Σχεδιάσεως των εξοπλισμών στο πλαίσιο του ΓΕΣ, β) ΑΠ. Φ.046.31/98/837390/Σ.181/12 Σεπτ.1995/ΓΕΣ/ΔΑΣΠ/2ο ΓΡ./2β «Διαταγή Συγκροτήσεως Μόνιμης Επιτροπής Εξοπλισμών (ΜΕΕ) Α/Α Άμυνας για την εκπόνηση Μελέτης Σύνταξης Επιχειρησιακών και Τεχνικών Χαρακτηριστικών των Α/Α Πυραυλικών Συστημάτων Βραχέως Βεληνεκούς (SHORADS)», γ) Απόσπασμα Ημερησίας Διαταγής Διευθύνσεως Πυροβολικού ΓΕΣ της 16ης Αυγούστου 1993 (ημερομηνία εγγραφής στο ΓΕΣ/ΔΠΒ και Καθήκοντα), δ) Απόσπασμα Ημερησίας Διαταγής Διευθύνσεως Πυροβολικού ΓΕΣ της 10ης Ιουλίου 1996 (Ημερομηνία Διαγραφής από το ΓΕΣ/ΔΠΒ) και ε) Απόσπασμα Πίνακα Οργανώσεως και Υλικού του ΓΕΣ Υπ' αριθμ. 11-1/92 (Οργανόγραμμα ΔΠΒ/ΓΕΣ και Τμήμα Α/Α Πυροβολικού 4ο Γρ/1).
 8. Επιστολή του πρώην Γενικού Διευθυντού της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών κ. Ιωάννη Σμπώκου.
 9. Εξουσιοδότηση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου, προς τον κ. Ιωάννη Σμπώκο, πρώην Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών για κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής κάθε πληροφορίας που έλαβε, με την ανωτέρω ιδιότητά του, σχετικά με τις προμήθειες των TOR-M1 και TPQ-37, σε απάντηση του 40/22.11.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής.
 10. Διαβιβαστικό έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, με το συνημμένο σε αυτό έγγραφο του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Ρωσικής Ομοσπονδίας (αντίγραφο και επίσημη μετάφραση), σε απάντηση του 21α/1.11.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής.
 11. Εξουσιοδότηση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου, προς τον κ. Σπυρίδωνα Τραυλό, πρώην Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής κάθε πληροφορίας που έλαβε, με την ανωτέρω ιδιότητά του, σχετικά με τις προμήθειες των TOR-M1 και TPQ-37.
 12. Εξουσιοδότηση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου, προς τον κ. Γεώργιο Ζορμιά, Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής κάθε πληροφορίας που έλαβε, με την ανωτέρω ιδιότητά του, σχετικά με τις προμήθειες των TOR-M1 και TPQ-37.
 13. Αντίγραφο της επιστολής του Υπουργού Άμυνας της Ρωσικής Ομοσπονδίας κ. Σ. Ιβανόφ, προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο (14.9.2004).
 14. Έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, σε απάντηση του 50/29.11.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής, για ικανοποίηση αιτήματος δικαστικής συνδρομής (4795/30.11.2004).
 15. Επιστολή της εταιρείας SSA s.a. προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.
 16. Έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης (Αίτημα δικαστικής συνδρομής) 142286/30.11.2004.
 17. Αίτηση του κ. Κωνσταντίνου Πλεύρη (14.12.2004).
 18. Έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, σε απάντηση των 62α, 62β και 62γ από 10.12.2004 εγγράφων του Προέδρου της Επιτροπής, για ικανοποίηση αιτήματος δικαστικής συνδρομής, σχετικά με τη διερεύνηση τραπεζικών λογαριασμών, προς τις δικαστικές αρχές της Ελβετίας, της Κύπρου και των Η.Π.Α. (156365/15.12.2004).
 19. Αίτηση του κ. Γεωργίου Ηλιάδη (15.12.2004).
 20. Έγγραφο από ΥΠ.ΕΘ.Α. της Ομοσπονδιακής Κρατικής Ενωτικής Επιχείρησης "ROSOBORONEXPORT" (8.9.2001) προς το Γενικό Διευθυντή ΓΔΕ/ΥΠ.ΕΘ.Α (σε μετάφραση).
 21. Έγγραφο από ΥΠ.ΕΘ.Α., σχετικά με το Σχέδιο Διαταγής και Πρακτικά Διαπραγματεύσεων, που επισυνάπτονται στο ΦΕΕ για την υπογραφή της 4ης Τροποποίησης της Σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελιμάτων.
 22. Αλληλογραφία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας με την εταιρεία «ALMAZ-ANTEY» από 21 Μαΐου 1999 έως και 10 Ιανουαρίου 2002.
 23. Αλληλογραφία της Εταιρείας "DRUMILAN", με τη Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.
 24. Το από 13 Ιουλίου 2004 ΦΕΕ και η 4η Τροποποιητική Σύμβαση των Αντισταθμιστικών Ωφελιμάτων για τα TOR-M1.
 25. Επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής Διαπραγματεύσεων Συνταγματάρχη κ. Σπ. Κατσαρού.
 26. Διαβιβαστικό έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, με τα συνημμένα: α) έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Ρωσικής Ομοσπονδίας και β) κατάλογο εγγράφων (χωρίς να επισυνάπτονται τα αναφερόμενα σε αυτόν έγγραφα), σε απάντηση του 21α/1.11.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής.
 27. Έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Υπουργείου Εξωτερικών της Ρωσικής Ομοσπονδίας προς την Πρεσβεία της Ελληνικής Δημοκρατίας στη Ρωσική Ομοσπονδία (16.12.2004).
 28. Έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης για επίτευση αιτήματος δικαστικής συνδρομής.
 29. Έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, σε απάντηση του 68α/22.12.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής. (161574/28.12.2004).
 30. Αλληλογραφία της Εταιρείας "DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS", με τη Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και μετάφραση των κειμένων αυτών. Επιστολές της εταιρείας "DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS" και η μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.
 31. Επιστολή του μάρτυρα κ. Ιωάννη Γιαννίκου προς την Εξεταστική Επιτροπή, με συνημμένα έγγραφα.
 32. Έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, σχετικά με την ικανοποίηση αιτήματος της Επιτροπής προς τις αρμόδιες δικαστικές αρχές των Η.Π.Α. σε απάντηση του 62β/10.12.2004 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής. (2422/Φ.2147/12.1.2005).
 33. Έγγραφο Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης της Κυπριακής Δημοκρατίας σε απάντηση αιτήματος δικαστικής συνδρομής της Επιτροπής από 10.12.2004.
 34. Επιστολή του κ. Στυλιανού Γρηγορίου, ως πληρεξουσίου δικηγόρου της εταιρείας J.S.C. CONCERN P.V.O. "ALMAZ - ANTEY".

Προς διευκόλυνση του έργου της Επιτροπής απεστάλησαν από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας είκοσι πέντε (25) τόμοι

εγγράφων διαβαθμισμένων ως: απορρήτων, άκρως απορρήτων και ειδικού χειρισμού, σε τέσσερις σειρές, οι οποίες παρεδόθησαν, ανά μία, στους συντονιστές των Κομμάτων.

Πέραν αυτών, κατόπιν αιτημάτων της Επιτροπής για την αναζήτηση συγκεκριμένων στοιχείων, από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας απεστάλησαν και παρελήφθησαν, κατά την ίδια διαδικασία, από τους εκπροσώπους των Κομμάτων τα κάτωθι έγγραφα:

- Πρακτικό Επιχειρησιακής Αξιολόγησης (26 Μαΐου 2000) της πρώτης Βολής Αποδοχής του Α/Α Ο/Σ "TOR - M1".
- Πρακτικό Επιχειρησιακής Αξιολόγησης (18 Μαΐου 2001) του Α/Α Συστήματος "TOR - M1", κατά τον έλεγχο ηλεκτρονικών παρεμβολών - Η.Π. (Ανδραβίδα) και τη Βολή Αποδοχής στο Πεδίο Βολής Κρήτης - ΠΒΚ τον Ιανουάριο του 2001.
- ΑΠ.Φ.600/97/928401/Σ.727/ 3 Οκτωβρίου 2001/ΓΕΣ/ΔΠΒ/ΠΤ Α/Α ΠΥΡΚΟΥ (ΑΑΑ:3)
- ΕΠ. ΠαΔ 0 - 18/1993/ΓΕΣ/ΔΑΣΠ/1^ο ΓΡ.

«Περί Διαδικασιών του Συστήματος Αμυντικής Σχεδιάσεως Προγραμματισμού Προϋπολογισμού και του Συστήματος Σχεδιάσεως των Εξοπλισμών στο Πλαίσιο του ΓΕΣ»

- ΑΠ. Φ. 046.31/98/837390/Σ.181/12 Σεπτεμβρίου 1995 /ΓΕΣ/ΔΑΣΠ/2ο ΓΡ./2β

«Διαταγή Συγκροτήσεως Μόνιμης Επιτροπής Εξοπλισμών (ΜΕΕ) Α/Α Άμυνας για την Εκπόνηση Μελέτης Σύνταξης Επιχειρησιακών και Τεχνικών Χαρακτηριστικών των Α/Α Πυραυλικών Συστημάτων Βραχέως Βεληνεκούς (SHORADS)»

- Απόσπασμα Ημερήσιας Διαταγής Διευθύνσεως Πυροβολικού ΓΕΣ της 16ης Αυγούστου 1993 (Ημερομηνία Εγγραφής στο ΓΕΣ/ΔΠΒ και Καθήκοντα)
- Απόσπασμα Ημερήσιας Διαταγής Διευθύνσεως Πυροβολικού ΓΕΣ της 10^{ης} Ιουλίου 1996 (Ημερομηνία Διαγραφής από το ΓΕΣ/ΔΠΒ).
- Απόσπασμα Πίνακα Οργανώσεως και Υλικού του ΓΕΣ υπ' αριθμ. 11-1/92 (Οργανόγραμμα ΔΠΒ/ΓΕΣ και Τμήμα Α/Α Πυροβολικού 4ο Γρ./1).
- Φάκελος με Σύμβαση LOA GR-B-XDU/24 Δεκεμβρίου 1991 και Σύμβαση LOA GR-B-JAS/5 Αυγούστου 1993, που αφορά προμήθεια 12+8 ελικοπτέρων ΑΡΑΧΕ.
- Φάκελος με την απόφαση ΚΥΣΕΑ (9.10.1998) και με τα συνημμένα έγγραφα.
- Φάκελος με την απόφαση ΣΑΜ (7.10.1998) και με τα συνημμένα έγγραφα.

VIII. Κλήθηκαν είκοσι δύο (22) μάρτυρες, που εξετάστηκαν σε 33 από τις συνολικά 43 συνεδριάσεις και είναι οι ακόλουθοι, κατά τη σειρά της ημερομηνίας εξέτασής τους:

ΜΑΡΤΥΡΕΣ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
Τσιρογιάννης Ν. Θειακός Γ. Χαρβάλας Π.	Ταξίαρχος Αντιστράτηγος ε.α. Στρατηγός ε.α.	2 .11.04 (πρωί και απόγευμα) 3 .11. 04 (πρωί) 3 .11 .04 (απόγευμα), 4.11.04 (πρωί)
Γιαννόπουλος	Γ. Ταξίαρχος ε. α.	9. 11. 04 (πρωί και απόγευμα)
Χατζηγιαννίδης	Γ. Συνταγματάρχης ε.α.	10 .11.04 (πρωί και απόγευμα)
Μειμάρης Μ. Κοντραφούρης Μ.	Αντισυνταγματάρχης Αντιστράτηγος ε.α.	11.11. 04 (πρωί) 16.11. 04 (πρωί)
Καρμπέλας Π. Δίγκας Θ. Παναγιωτάκης Κ.	Αντιπύραρχος ε.α. Συνταγματάρχης Στρατηγός ε.α.	16.11. 04 (απόγευμα) 17.11. 04 (πρωί) 17.11.04 (πρωί), 18.11.04 (πρωί)
Τζογάνης Α.	Πτέρραρχος ε.α.	18.11.04 (πρωί), 23.11.04 (πρωί)
Αντωνετσής Γ. Παραγιουδάκης Μ.	Πτέρραρχος ε.α. Στρατηγός ε.α.	23.11.04 (απόγευμα) 24.11.04 (πρωί και απόγευμα)
Βλάχος Γ.	Ταξίαρχος ε.α.	25.11.04 (πρωί)

Μαυροδόπουλος Π. Κατσογριδάκης Χ. Σμψάκος Ι.	Αντιστράτηγος ε.α. Υποστράτηγος ε.α. πρ. Γεν. Διευθυντής ΓΔΕ	25.11.04 (πρωί) 25.11.04 (πρωί)
Τραυλός Σ. Ζορμπάς Γ.	πρ. Γεν. Γραμματέας ΥΠΕΘ Γεν. Γραμματέας ΥΠΕΘΑ	30.11.04 (πρωί και απόγευμα), 1.12.04 (πρωί και απόγευμα) 2.12.04 (πρωί) 7.12.04 (πρωί και απόγευμα), 8.12.04 (πρωί και απόγευμα), 9.12.04 (πρωί), 3.12.04 (απόγευμα)
Γιαννίκος Ι. Καμπούρογλου Β. Τσοχατζόπουλος Απ. - Αθ.	Επιχειρηματίας Επιχειρηματίας Βουλευτής	14.12.04 (πρωί) 14.12.04 (απόγευμα) 15.12.04 (πρωί και απόγευμα)
Παπαντωνίου Γ. Σηπλιωτόπουλος Σ.	Βουλευτής Υπουργός Εθνικής Άμυνας	16.12.04 (πρωί) 17.12.04 (πρωί)

IX. Η Εξεταστική Επιτροπή εξέτασε όλους τους προταθέντες μάρτυρες, ώστε να υπάρξει πλήρης διερεύνηση της υπόθεσης και εργάστηκε με εντατικούς ρυθμούς, σε πολύωρες συνεδριάσεις (σύνολο ωρών 187), για να δυναθεί να εξετάσει ενδεδειγμένα όλες τις πτυχές των δύο αυτών υποθέσεων, μέσα στο σχετικό σύντομο διάστημα, που είχε καθορίσει η Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων.

X. Μετά από αίτημα της Εξεταστικής Επιτροπής, η Ολομέλεια της Βουλής, με την από 13 Δεκεμβρίου 2004 απόφασή της, ενέκρινε την παράταση προθεσμίας λειτουργίας της, κατά ένα μήνα, δηλαδή έως και τις 14 Ιανουαρίου 2005, προκειμένου να ολοκληρωθεί η εξέταση των μαρτύρων και να συνταχθεί το Πόρισμα. (Απόφαση για παράταση των εργασιών της Επιτροπής ελήφθη κατά τη συνεδρίασή της στις 8 Δεκεμβρίου 2004).

XI. Η Επιτροπή συνήλθε σε τελευταία συνεδρίαση την 14^η Ιανουαρίου 2005, κατά την οποία συζητήθηκε και εγκρίθηκε το Πόρισμα.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ TOR M1

Εισαγωγή

Το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο (ΑΣΣ), με το υπ' αριθμ. 101/02-04-1995 Πρακτικό του γνωμοδοτεί υπέρ της προμήθειας αντιαεροπορικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς (SHORADS) για την κάλυψη των αναγκών του Στρατού Ξηράς. Ακολούθως, δυνάμει του υπ' αριθμ. Φ.046.31/98/837390 Σ.181/12-9-1995 εγγράφου της ΔΑΣΠ συγκροτείται η Μόνιμη Επιτροπή Εξοπλισμών Α/Α Άμυνας και ορίζεται σκοπός της η εκπόνηση μελέτης σύνταξης επιχειρησιακών και τεχνικών χαρακτηριστικών Α/Α πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς (SHORADS). Μέλη της επιτροπής ορίστηκαν 1) ο Ταξχος Σωτηρίου Μελέτιος, ως Πρόεδρος και οι 2) Ανχης (ΥΠ) Κόκορης Αλέξανδρος, 3) Ανχης (ΤΘ) Δριβάκος Ηλίας, 4) Ανχης (ΠΒ) Γωγουβίτης Βασίλειος, 5) Ανχης (ΠΒ) Τσιρογιάννης Νικόλαος, 6) Ανχης (ΠΒ) Λεονάρδος Παναγιώτης, 7) Ανχης (ΠΖ) Μπούκης Μαρίνος, 8) Ανχης (ΤΘ) Χατζηγιαννίδης Γεώργιος, 9) Ανχης (ΤΧ) Μουτζουρέλης Ιωάννης, 10) Ανχης (ΥΠ) Τσιλινίκος Δημήτριος, 11) Επχος (ΤΘ) Θωμαΐδης Δημήτριος και 12) Μ.Υ. Τσαγκούλης Ιωάννης.

Η μελέτη της ανωτέρω επιτροπής περατώθηκε πριν τον Μάρτιο του 1996 και παρουσιάστηκε στην επιτροπή του Συμβουλίου Αμυντικής Σχεδίασης Προγραμματισμού (ΣΑΣΠ) του ΓΕΣ, ενώ στη συνέχεια, δυνάμει του υπ' αριθμ. 35/01-04-1996 πρακτικού του ΑΣΣ εγκρίθηκε η ανωτέρω μελέτη με κάποιες τροποποιήσεις.

Στο περιεχόμενο της ως άνω μελέτης προσδιορίζονταν οι τεχνικές προδιαγραφές που έπρεπε να πληρούν τα αντιαεροπορικά οπλικά συστήματα βραχέως βεληνεκούς, προκειμένου

να ανταποκρίνονται στις επιχειρησιακές ανάγκες του Στρατού Ξηράς, και καταγράφηκαν τα υπάρχοντα στην διεθνή αγορά οπλικά συστήματα βραχέως βεληνεκούς. Συγκεκριμένα, στο περιεχόμενο της ως άνω μελέτης δεν είχε συμπεριληφθεί το αντιαεροπορικό (Α/Α) πυραυλικό οπλικό σύστημα βραχέως βεληνεκούς ρωσικής προέλευσης TOR M1, όπως και κανέναν άλλο ανατολικού τύπου, ήτοι προερχόμενο από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Οι βασικοί λόγοι για τους οποίους δεν συμπεριελήφθη στην ανωτέρω μελέτη κανένα οπλικό σύστημα ανατολικού τύπου, ήταν:

α) το έλλειμμα εμπιστοσύνης στην εξασφάλιση υποστήριξης, το οποίο είχε προκύψει μετά την προμήθεια του ανατολικού τύπου οπλικού συστήματος OSA, και

β) το γεγονός ότι είχε θεθεί ως βασικός όρος της μελέτης η **ώριμη σχεδίαση και επιτυχημένη χρήση** του οπλικού συστήματος, που θα επιλεγεί, σε μία (1) τουλάχιστον χώρα του NATO. Ο τελευταίος δε όρος της ώριμης σχεδίασης και επιτυχημένης χρήσης του συστήματος σε μία (1) τουλάχιστον χώρα του NATO, τροποποιήθηκε με το ανωτέρω πρακτικό του ΑΣΣ ως εξής: «...**να είναι σε επιχειρησιακή εκμετάλλευση τουλάχιστον από την χώρα παραγωγής...**».

Κατόπιν αυτού, την 13^η Νοεμβρίου 1996 το ΚΥΣΕΑ με το υπ' αριθμ. 1/Σ. 10/13-11-1996 πρακτικό του εντάσσει το πρόγραμμα προμήθειας δύο Α/Α πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς στο πενταετές Ενιαίο Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Εκσυγχρονισμού των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΜΠΑΕ) 1996-2000, στο οποίο είχε προβλεφθεί συνολική πίστωση 170 δις δραχμών (80 δις για το ΓΕΣ και 90 δις για το ΓΕΕΘΑ) για την υλοποίηση του ως άνω προγράμματος. Στη συνέχεια, δυνάμει της υπ' αριθμ. 9 απόφαση της 16ης συνεδρίασης/06/1997 του ΣΑΓΕ εγκρίθηκε η μελέτη Ενοποιημένης Αεράμυνας και το ΣΑΓΕ εισηγήθηκε στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας (ΥΕΘΑ) με την υπ' αριθμ 9 την προμήθεια τριάντα δύο (32) οπλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς, για την κάλυψη των αναγκών και των τριών κλάδων, ήτοι δεκαεννέα (19) οπλικά συστήματα για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς, έντεκα (11) για τις ανάγκες της Πολεμικής Αεροπορίας και δύο (2) για την κάλυψη των αναγκών του Πολεμικού Ναυτικού. Η προμήθεια δε αυτή και οι κατεπείγουσες διαδικασίες, την τήρηση των οποίων εισηγήθηκε το ΓΕΣ για την ανωτέρω προμήθεια, οφείλονται κατά τα οριζόμενα στην ως άνω εισήγηση του ΓΕΣ **στην ανάγκη κάλυψης του επιχειρησιακού κενού, που είχε δημιουργηθεί σε ζωτικές περιοχές της χώρας για την άμηση και επακτική αντιαεροπορική τους κάλυψη**, το οποίο, ως υποστηρίζεται, έγινε εμφανές μετά το περιστατικό των Ιμίων τον Φεβρουάριο του έτους 1996.

Ακολούθως, ο ΥΕΘΑ αποφάσισε την προμήθεια τριάντα δύο (32) αντιαεροπορικών πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς, καθώς και την υλοποίηση του προγράμματος **με κοινές διακλαδικές προδιαγραφές**.

Α. ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ - ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

1. Σύσταση Διακλαδικής Επιτροπής για τον προσδιορισμό των τεχνικών και επιχειρησιακών αναγκών των υπό προμήθεια SHORADS κατά τις υφιστάμενες ανάγκες των Γ.Ε.

Την 17-10-1997 με την υπ' αριθμ. Φ.093/127353/Σ.2065/17-10-1997/ ΓΕΕΘΑ/ΔΑΣΠ, το ΓΕΕΘΑ διατάσσει την σύγκληση διακλαδικής επιτροπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην σχετική απόφαση του ΥΕΘΑ, προκειμένου να συντάξει τα κοινά επιχειρησιακά και τεχνικά χαρακτηριστικά των Α/Α πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς, λόγω προγραμματιζόμενης προμήθειας. Πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται ο Ταξίαρχος Σταύρος Φλάσκος, ενώ την 31-10-1997 κατατίθεται το Πρακτικό της ως άνω επιτροπής στον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ, Αθανάσιο Τζογάνη.

Το Συμβούλιο των Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ) ενέκρινε στη συνέχεια την 24^η Νοεμβρίου 1997 με την υπ' αριθμ. 6 γνωμάτευση του το ως άνω πρακτικό της διακλαδικής επιτροπής. Στο πρακτικό της διακλαδικής επιτροπής καταγράφονται τα τεχνικά, και επιχειρησιακά κριτήρια (βασικά και επιθυμητά)

που έπρεπε να διαθέτει ένα αυτόνομο-αυτοκινούμενο αντιαεροπορικό πυραυλικό σύστημα βραχέως βεληνεκούς, καθώς και τα (βασικά και επιθυμητά) κριτήρια των βλημάτων του οπλικού συστήματος.

Τα συστήματα που κυκλοφορούσαν στην διεθνή αγορά και συναξιολογήθηκαν κατά τη σύνταξη της ανωτέρω μελέτης, ήταν τα κατωτέρω σε τυχαία σειρά:

Α) Το σύστημα ADATS MK1, Καναδικής προέλευσης. Το σύστημα αυτό προσφερόταν στη χώρα μας αναβαθμισμένο ως ADATS MK2 GR, πρωτότυπο του οποίου δεν υφίστατο.

Β) Το σύστημα ROLAND-2, Γερμανικής κατασκευής. Το σύστημα αυτό προσφερόταν στη χώρα μας αναβαθμισμένο ως ROLAND -M3S, πρωτότυπο του οποίου δεν υφίστατο.

Γ) Το σύστημα CROTALE, Γαλλικής κατασκευής. Το προσφερόμενο στη χώρα μας CROTALE NG αναπτύχθηκε στην αρχή της δεκαετίας του 1990.

Δ) Το σύστημα TOR, Ρωσικής προέλευσης. Το σύστημα αυτό προσφερόταν στη χώρα μας αναβαθμισμένο ως TOR M1.

Ε) Το σύστημα RAPIER-JERNAS, Αγγλικής κατασκευής.

Περαιτέρω, το ανωτέρω πρακτικό της διακλαδικής επιτροπής συμπεριελάμβανε, μεταξύ των βασικών και απαραίτων όρων, που έπρεπε να πληροί ένα Α/Α πυραυλικό σύστημα βραχέως βεληνεκούς και τους εξής:

1) Να έχει τη δυνατότητα επικοινωνίας (data link-voice) διοικήσεως, ελέγχου και αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών στόχων με υφιστάμενα, προϊστάμενα και συνεργαζόμενα κλιμάκια (C 3I) σε κρυπτογραφημένη μορφή.

2) Τα μηχανήματα επικοινωνιών να είναι ενσωματωμένα στο σύστημα, να λειτουργούν εν κινήσει και να είναι συμβατά με τα συστήματα επικοινωνιών των μέσων αεράμυνας. Το καθένα από τα συστήματα να μπορεί να λειτουργήσει ως βασικό (MASTER) με τη δυνατότητα να παρέχει στοιχεία στα υπόλοιπα (SLAVES), με τα οποία ενιαίο σύνολο.

3) Ικανότητα λειτουργίας του συστήματος σε συνθήκες παντός καιρού, ημέρας και νύκτας.

4) Ικανότητα εμπλοκής στόχων επιφανείας (άρματα-πλοία).

5) Χρόνος αντίδρασης σε στάση μικρότερος ή ίσος με 9 δευτερόλεπτα.

6) Χρόνος επαναφόρτωσης βλημάτων μικρότερος ή ίσος με 15 λεπτά.

7) Να διαθέτει ενσωματωμένο σύστημα IFF Νατοικών προδιαγραφών, δηλαδή σύστημα IFF, που θα λειτουργεί σε Mode 1,2,3/AC και Mode 4 και 5.

8) Να διαθέτει Δυνατότητα οδικής μεταφοράς, Εναέριας μεταφοράς με C130 και σιδηροδρομικής μεταφοράς.

9) Δυνατότητα διαλειτουργικότητας και διασύνδεσης στο ενοποιημένο σύστημα Αεράμυνας της χώρας.

10) Επιχειρησιακή λειτουργία σε κάθε περιβάλλον και σε χώρους λειτουργίας άλλων ηλεκτρονικών συστημάτων χωρίς ηλεκτρομαγνητικές παρεμβολές.

11) Σύστημα κωδικοποίησης σύμφωνα με τα ισχύοντα στην Ελλάδα (Συγκροτήματα-Υποσυγκροτήματα-Ανταλλακτικά)

12) Ικανότητα ενσύρματης και ασύρματης επικοινωνίας, τουλάχιστον 10 χλμ. για την ασύρματη.

13) Μέσος χρόνος αποκατάστασης βλαβών μικρότερος ή ίσος με 60 λεπτά.

14) Τεχνοφοδιαστική υποστήριξη συστήματος τουλάχιστον για 20 χρόνια.

Πρέπει δε να επιτωθεί ότι σύμφωνα με πίνακα της ανωτέρω διακλαδικής επιτροπής, σχετικά με τη δυνατότητα ή μη πλήρωσης των απαιτούμενων από τη μελέτη βασικών τεχνικών και επιχειρησιακών χαρακτηριστικών, **το σύστημα TOR M1 δεν πληροί, και ως εκ τούτου δεν έπρεπε να αξιολογηθεί καθόλου, τις εξής βασικές και απαραίτες απαιτήσεις, ήτοι:**

α) την **δυνατότητα επικοινωνίας (data Link Διοικήσεως-Ελέγχου) και αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών στόχων σε προϊστάμενα και υφιστάμενα κλιμάκια (C 3I) και σε συνεργαζόμενα**

β) τα **μηχανήματα επικοινωνιών να είναι ενσωματωμένα, να λειτουργούν εν κινήσει και να είναι συμβατά με τα συστήματα Αεράμυνας**

γ) τη δυνατότητα λειτουργίας κάθε στοιχείου ως MASTER και SLAVE, η οποία, τελικώς, καλύφθηκε τεχνηέντως με την αγορά των πέντε (5) οχημάτων RANZHIR, με την οποία αυξήθηκε κατά πολύ το συμβατικό τίμημα

δ) την ικανότητα λειτουργίας του συστήματος σε συνθήκες παντός καιρού ημέρα και νύκτα

ε) χρόνο αντίδρασης σε στάση μικρότερο ή ίσο με 9 δευτερόλεπτα, τον οποίο υπερέβαινε κατά πολύ το ρωσικό σύστημα

στ) χρόνο επαναφόρτωσης των βλημάτων μικρότερο ή ίσο με δεκαπέντε λεπτά, τον οποίο υπερέβαινε κατά πολύ το ρωσικό σύστημα, γιατί προς τούτο απαιτείτο ειδικό όχημα επαναφόρτωσης

ζ) την ικανότητα λειτουργίας του συστήματος σε κορεσμένο περιβάλλον ηλεκτρονικών παρεμβολών, την οποία δεν πληρούσε το ρωσικό σύστημα λόγω της ιδιότητάς του ως εξ ολοκλήρου ενεργητικού

η) τη δυνατότητα εναέριας και σιδηροδρομικής μεταφοράς του συστήματος, την οποία δεν πληρούσε το ρωσικό σύστημα λόγω του μεγάλου του όγκου

θ) να διαθέτει σύστημα IFF σε MODE 1, 2, 3/AC και MODE 4 και 5, ήτοι σύστημα νατοϊκών προδιαγραφών

ι) τη δυνατότητα διαλειτουργικότητας και διασύνδεσης στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας και τη δυνατότητα λειτουργίας του συστήματος σαν κέντρο συντονισμού αεράμυνας.

Το ΓΕΣ, εν συνεχεία, υποβάλλει στην ΓΔΕ εισήγηση για την προμήθεια των τριάντα δύο (32) οπλικών συστημάτων, αιτούμενο την τήρηση κατεπειγουσών διαδικασιών. Παράλληλα, την 26η Νοεμβρίου 1997 ο ΥΕΘΑ λαμβάνει ενημέρωση από το ΓΕΣ/Διεύθυνση Πυροβολικού σχετικά με την προσφορά της Καναδικής Κυβερνήσεως του συστήματος ADATS και ζητά να προχωρήσουν άμεσα οι διαδικασίες με τη συνεργασία της ΓΔΕ.

Την 18-02-1998 η ΓΔΕ προβαίνει σε ενημέρωση του ΥΕΘΑ με το υπ' αριθμ. Φ.625/18-02-1998 ΦΕΕ, όπου στην παραρ. 32 των σχολίων του ΦΕΕ αναφέρει ότι όλα τα συστήματα μπορούν να ενταχθούν στο σύστημα αεράμυνας της χώρας με κόστος που αναλύεται στους πίνακες που συνοποβάλλονται στην ως άνω ενημέρωση-εισήγησή της, εκτός του ρωσικού TOR M1, το οποίο έχει σχεδιασθεί να λειτουργεί με διαφορετική φιλοσοφία, πλην όμως, θεωρείται δυνατή η ένταξή του μετά από ορισμένες τροποποιήσεις βελτιώσεις που μπορούν να γίνουν εντός δώδεκα (12) μηνών από την παραλαβή του πρώτου συστήματος στη χώρα μας, ενώ, παράλληλα, ζητείται ενημέρωση και λήψη απόφασης σχετικά με την διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί. Σχετικά δε με το καναδική προελεύσεως σύστημα ADATS και στις παραρ. 11α και 20γ του ως άνω ΦΕΕ αναφέρονται ρητά τα εξής: «...**Η καναδική προσφορά καλύπτει τις επιχειρησιακές και τεχνικές απαιτήσεις των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων και ιδιαίτερα αυτές του Στρατού Ξηράς (αυτοκινούμενο-αυτόνομο). [Σχόλιο του Αρχηγού ΓΕΣ] «...το σύστημα ADATS καλύπτει τις τεχνικοεπιχειρησιακές απαιτήσεις του ΓΕΣ, σύμφωνα δε με τα στοιχεία που παρατίθενται στο συγκριτικό πίνακα υποψηφίων συστημάτων, τα χαρακτηριστικά του υπόψη συστήματος είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικά και υπερτερούν, στα περισσότερα σημεία, των αντιστοιχών του ανταγωνισμού...».**

Στην ανωτέρω εισήγηση-ενημέρωση ο ΥΕΘΑ, κ. Τσοχατζόπουλος, αποφάσισε να εισαχθεί στο ΣΑΜ το οποίο στη συνέχεια θα εισηγηθεί προς το ΚΥΣΕΑ.

2. Έγκριση της προσφοράς της Καναδικής κυβέρνησης για την προμήθεια των συστημάτων ADATS, από τον τότε ΥΕΘΑ, κ. Τσοχατζόπουλο

Παρά τα ανωτέρω τεκταινόμενα, την 06-03-1998 εκδίδονται οι υπ' αριθμ. Φ.625/3028/Σ.3/06-03-1998/ΥΕΘΑ/ΓΔΕ/ΤΕΣΕ και Φ.625/3029/Σ.4/06-03-1998/ΥΕΘΑ/ΓΔΕ/ΤΕΣΕ αποφάσεις του ΥΕΘΑ, με τις οποίες, αντιστοίχως, ορίσθηκε ότι η εν λόγω προμήθεια των SHORADS θα γίνει με βάση «το δείγμα του προμηθευτή», και εγκρίθηκε κατ' αρχάς η προμήθεια είκοσι ενός (21) Α/Α πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς τύπου ADATS Καναδικής προέλευσης για την κάλυψη των αναγκών

του Στρατού Ξηράς. Σύμφωνα με το περιεχόμενο της ως άνω υπουργικής αποφάσεως «η προμήθεια θα πραγματοποιηθεί από τη ΓΔΕ με την διαδικασία σύναψης διακρατικής συμφωνίας με το Καναδικό Υπουργείο Άμυνας.»

Τον Απρίλιο του έτους 1998 εκλήθη ο τότε Ταξίαρχος Χαρβάλας από τον Αρχηγό του ΓΕΣ να μεταβεί στον Καναδά, ως Πρόεδρος της Επιτροπής, η οποία επιτροπή, καθώς και οι υποεπιτροπές αυτής, συγκροτήθηκαν δυνάμει των ανωτέρω αναφερόμενων από 06-03-1998 Υπουργικών αποφάσεων και της Φ.625/3048/Σ.10/30-3-98/ΥΕΘΑ/ΓΔΕ/ΔΠΕ/ΤΕΣΕ, για την τεχνοοικονομική αξιολόγηση της Καναδικής προσφοράς για το σύστημα ADATS, τη πιστοποίηση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων του καθώς και για την διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με τις Καναδικές Αρχές με σκοπό την βελτίωση των όρων της προσφοράς, αλλά και για την σύνταξη σχεδίου κυρίως σύμβασης και σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΑΩ).

Η ανωτέρω επιτροπή, εκτόνησε την από 01-06-1998 εκθέσή της, στην οποία παρατίθενται τα κάτωθι συμπεράσματα:

Α) Το σύστημα ADATS MK2 GR με τις βελτιώσεις που παρουσιάζει σε σχέση με το MK1 GR, λόγω του σχεδιασμού του αλλά και των Ελληνικών απαιτήσεων εκτιμάται ότι θα το καταστήσουν ένα από τα πλέον σύγχρονα και αξιόλογα Α/Α σύστημα βραχέως βεληνεκούς της κατηγορίας του.

Β) Το σύστημα καλύπτει το μείζον μέρος των βασικών και μη βασικών χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης από το ΣΑΓΕ μελέτης, των υπό προμήθεια SHORADS.

Περαιτέρω, η ως άνω επιτροπή δυνάμει της ως άνω εκθέσεως της εισηγήθηκε τα εξής:

-Να συνεχισθούν οι διαπραγματεύσεις για τα σημεία διαφωνίας.

-Να αποτελέσει το πρακτικό της επιτροπής τη βάση για τη δημιουργία σχεδίου σύμβασης, μετά την κοινή διευθέτηση των σημείων διαφωνίας.

-Να επιδιωχθεί μέσω των ΑΩ η μοναδικότητα παραγωγής και πώλησης ορισμένων εξαρτημάτων, που θα κατασκευάζονται από τις Ελληνικές βιομηχανίες.

3. Συνέχεια της διαδικασίας Αξιολόγησης των συστημάτων, παρά την έγκριση της Καναδικής προσφοράς - Σύσταση επιτροπής Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης

Παραδόξως, και ενώ σε εκτέλεση των ανωτέρω δύο(2) εγκριτικών αποφάσεων του τότε ΥΕΘΑ, κ. Τσοχατζόπουλου, συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις με την Καναδική πλευρά, η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, κατά τρόπο αυθαίρετο και εκτός πλαισίου ορισθεί η διαδικασία αυτή εκ των προτέρων με απόφαση του έχοντος την οικονομική εξουσία Υπουργού, δεχόταν από τον Μάρτιο μέχρι και τον Οκτώβριο του έτους 1998 προσφορές και άλλων, πέραν των Ρωσικών, εταιρειών, με τις οποίες συζητήσεις και επαφές μαρτυρούσαν ότι οι περί του κατεπειγόντος της προμήθειας και του απορρήτου αυτής περιληφθέντες όροι στις δύο (2) εγκριτικές αποφάσεις του τότε ΥΕΘΑ αποτελούσαν γράμμα κενό. Και οι μεν ανωτέρω δύο (2) εγκριτικές αποφάσεις περί προμήθειας των Καναδικών συστημάτων ADATS ουδέποτε ακυρώθηκαν ή ανεκλήθησαν, περαιτέρω όμως εξακολούθησε η αυθαίρετη και χωρίς προκήρυξη οποιουδήποτε διαγωνισμού διαδικασία «εκτίμησης» προσφορών και αιτήσεων, οι οποίες, μάλιστα, υποβάλλονταν κατά τρόπο ανορθόδοξο και αξιολογούνταν με μέτρα και κριτήρια μη προβλεπόμενα.

Έτσι, την 27η Μαρτίου 1998 το ΣΑΜ συνεδριάζει και αποφασίζει, δυνάμει της υπ' αριθμ. 1/2η/1998/27-03-1998 απόφασής του, την επίσηυση-επιτάχυνση των διαδικασιών υλοποίησης των εξοπλιστικών προγραμμάτων SHORADS με βάση προτεραιότητες και χρονοδιαγράμματα που καθορίστηκαν μετά από ανάλυση της υφισταμένης κατάστασης. Το ανωτέρω θέμα προωθήθηκε στο ΚΥΣΕΑ κατά τη συνεδρίασή του της 30ης Μαρτίου 1998, το οποίο ενέκρινε την εισήγηση του ΣΑΜ δυνάμει της υπ' αριθμ. 2/4η/1998/30-03-1998 απόφασής του. Παράλληλα, με τις υπ' αριθμ. Φ.625/3079/Σ.20/28-05-1998/ΓΔΕ/ΔΠΕ/ΤΕΣΕ και Φ.625/3099/Σ.29/02-07-98/ΓΔΕ/ΔΠΕ/ΤΕΣΕ Υπουργικές αποφάσεις συγκροτήθηκε από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας Επιτροπή Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης και υποεπιτροπές

αυτής για την προμήθεια των Α/Α οπλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς, η οποία αποτελείται από τον 1) Σχη (ΤΧ) Γιαννόπουλο Γεώργιο, ως Πρόεδρο, και τους 2) Ανχη (ΤΘ) Χατζηγιαννίδη Γεώργιο, 3) Ανχη (ΤΧ) Μαμαλάκη Εμμανουήλ, 4) Ανχη (ΠΒ) Κωστόπουλο Δροσάκη, και 5) Τχη (ΔΒ) Πατσέα Ευστάθιο, ως μέλη αντιστοίχως. Η ανωτέρω επιτροπή και οι υποεπιτροπές αυτής είχαν ως έργο τους την τεchnικοοικονομική αξιολόγηση με εξαγωγή συγκριτικών στοιχείων των προσφορών της Γαλλικής εταιρείας THOMSON για το σύστημα CROTALE, της Καναδικής Κυβέρνησης για το οπλικό σύστημα ADATS, της Γερμανικής Κυβέρνησης για το οπλικό σύστημα ROLAND, και των Ρωσικών εταιρειών ROSVOOROUZHENIE και ANTEY για το σύστημα TOR.

Η Επιτροπή Τεchnικοοικονομικής Αξιολόγησης ολοκλήρωσε το έργο της την 23η Ιουλίου 1998, οπότε και κατέθεσε το με ίδια ημερομηνία πρακτικό της, στο οποίο αναλύονται όλα τα χαρακτηριστικά (γενικά-τεχνικά-επιχειρησιακά) των προαναφερομένων οπλικών συστημάτων, ενώ επιχειρείται και η ιεράρχησή τους βάσει συγκεκριμένων βασικών χαρακτηριστικών. Στην ιεράρχηση αυτή το σύστημα TOR M1 προηγείται έναντι των υπολοίπων μόνο σε σχέση με τον προβλεπόμενο χρόνο παράδοσης των οπλικών συστημάτων, ενώ συγκριτικά με τα υπόλοιπα παρουσιάζει τα περισσότερα μειονεκτήματα.

Εξάλλου, στα πλαίσια της ως άνω αξιολόγησης μία από τις υποεπιτροπές, αποτελούμενη από τους 1) Σχη(ΥΠ) Τσιλινίκο Γεώργιο ως Πρόεδρο, και 2) Ανχη(ΤΘ) Χατζηγιαννίδη Γεώργιο, 3) Ανχη(ΤΧ) Γελαδάκη Δημήτριο και 4) Τχη(ΠΒ) Δασκαλάκη Ιπποκράτη, ως μέλη αντιστοίχως, ανέλαβε την αξιολόγηση του ρωσικού συστήματος και συνέταξε το από 14-07-1998 Πρακτικό της. Κατά τα διαλαμβανόμενα στο ως άνω πρακτικό, η υποεπιτροπή αξιολόγησης των TOR M1, με πρόεδρο τον Σχη(ΥΠ) Τσιλινίκο, μετέβη στην Ρωσία από την 7^η μέχρι και την 11^η Ιουλίου 1998, από τις οποίες την πρώτη και δεύτερη ημέρα είχε συζητήσεις στην Μόσχα με τους εκπροσώπους των Ρωσικών εταιρειών για τη διεκρίνιση των χαρακτηριστικών του συστήματος επί συγκεκριμένου ερωτηματολογίου, το απόγευμα της δεύτερης ημέρας ταξίδεψε προς το ΙΖHEYSK, την τρίτη ημέρα επισκέφθηκε δύο(2) από τα δεκαπέντε(15) εργοστάσια της εταιρείας ANTEY, ήτοι το εργοστάσιο κατασκευής και επισκευής των ηλεκτρο-οπτικών συστημάτων των συστημάτων OSA – AK και το εργοστάσιο συναρμολογήσεως του συστήματος, όπου διαπιστώθηκε ότι το ως άνω εργοστάσιο παραλαμβάνει, κατά την κατασκευή του συστήματος από τους υποκατασκευαστές τα μείζονα συγκροτήματα (ραντάρ, εκτοξευτή, πύργο, πυρομαχικά, φορέα) και έχει την τελική ευθύνη της συναρμολογήσεως και τελικής ποιοτικής αποδοχής του συστήματος, καθώς και το χώρο επιχειρησιακής αξιολόγησης του συστήματος και τέλος, την τέταρτη ημέρα, μετά από επίμονο αίτημα της υποεπιτροπής, έγινε επίδειξη του συστήματος TOR (όχι του TOR M1) με ταυτόχρονη πτήση αεροσκάφους ANTONOV 26, κατά την οποία ακολουθήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες προσβολής του, πλην αυτής της πραγματικής εκτόξευσης βλημάτων και επιβεβαιώθηκαν πρακτικά ορισμένα από τα χαρακτηριστικά του συστήματος.

Συνακολούθως, η ανωτέρω υποεπιτροπή αναφέρει στο ως άνω πρακτικό της μεταξύ άλλων ότι «...Το σύστημα TOR M1 καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των ελληνικών απαιτήσεων (Διακλαδικά χαρακτηριστικά συστήματος SHORADS) με τις παρακάτω κύριες παρατηρήσεις-επισημάνσεις...» από τις οποίες οι πιο σημαντικές είναι οι εξής:

«...Το radar εγκλωβισμού είναι κύριο όργανο παρακολούθησης – εμπλοκής των στόχων (ενεργητική μέθοδος), ενώ η TV CAMERA συμπληρώνει τη λειτουργία παρέχονταφωτική εικόνα του στόχου σε συνθήκες ημέρας και χωρίς νέφωση...» , ενώ η σχετική βασική απαίτηση των διακλαδικών κριτηρίων προποθέτει λειτουργία του συστήματος σε συνθήκες παντός καιρού, ημέρα και νύκτα.

«...Το σύστημα είναι μεγάλων διαστάσεων. (Δεν είναι δυνατή η σιδηροδρομική μεταφορά ή η μεταφορά με C-130, παρά μόνο η οδική με αρματοφορές και ζυγίζει 37 τόνους περίπου)» σε αντίθεση με την βασική απαίτηση της σχετικής μελέτης, σύμφωνα

με την οποία το σύστημα θα πρέπει να διαθέτει δυνατότητα οδικής, σιδηροδρομικής και εναέριας μεταφοράς του.

«...Δεν είναι δυνατή η επαναφόρτωση μεμονωμένου βλήματος και απαιτείται η χρήση ειδικού γερανοφόρου οχήματος για την επαναφόρτωση κιβωτίου βλημάτων που ζυγίζει παραπάνω από 700 κιλά...». Ο χρόνος δε που απαιτείται για την επαναφόρτωση βλημάτων με την χρήση του ανωτέρω οχήματος είναι μεγαλύτερος από τα 15 λεπτά που ορίζει ως βασικό κριτήριο η διακλαδική μελέτη.

«...Το σύστημα IFF, που διαθέτει δεν είναι συμβατό με τα δυτικά συστήματα IFF που χρησιμοποιεί η Ελληνική Αεροπορία...» το οποίο σύστημα IFF, επίσης, αποτελεί βασικό κριτήριο κατά την διακλαδική μελέτη.

«...Το ίδιο πρόβλημα παρουσιάζεται και στη συμβατότητα των Σ/Α (DATA- VOICE) που επιπλέον έχουν μικρή εμβέλεια (5 χλμ. για Σ/Α DATA και 15 χλμ. για Σ/Α VOICE)...»

«...Το σύστημα TOR M1 δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί σαν κύριο (MASTER) σύστημα για τη διοίκηση και έλεγχο των πυρών των υπολοίπων συστημάτων (SLAVES) της πυρ/χίας, καθώς δεν έχει τη δυνατότητα να λάβει-καταναίμει τα απαραίτητα στοιχεία μέσω διασύνδεσης DATA (Λαμβάνει και δίνει πληροφορίες μόνο με VOICE)...», αν και η συγκεκριμένη δυνατότητα είχε προβλεφθεί ως βασικός όρος στην διακλαδική μελέτη.

«...Η εικόνα που παρουσίασαν τα εργοστάσια, που συμμετέχουν στην συμπαραγωγή, επισκευή και τελική συναρμολόγηση του συστήματος TOR M1 είναι εκείνη της διακοπής της γραμμής παραγωγής για μεγάλο χρονικό διάστημα. Ο υπάρχων εξοπλισμός είναι πεπαλαιωμένος με εξαίρεση τις εργαλειομηχανές βαρείας κατασκευής...».

Την 22α Ιουλίου 1998 συνέρχεται το ΣΑΜ, όπου γίνεται ενημέρωση των μελών του για τα μείζονα προγράμματα του ΕΜΠΑΕ 1996-2000. Κατά την ως άνω συνεδρίαση το ΣΑΜ αποφάσισε (υπ' αριθμ. 1/Σ.5/1998 απόφαση) την προώθηση του θέματος των Α/Α πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς στο ΚΥΣΕΑ, χωρίς να εισηγείται ή να προτείνει συγκεκριμένο τύπου αντιαεροπορικού πυραυλικού συστήματος.

Την 23η Ιουλίου 1998 το ΑΣΣ, με το υπ' αριθμ. πρακτικό του κατατάσσει το οπλικό σύστημα TOR M1 τέταρτο στον πίνακα (sort list) των υποψηφίων συστημάτων. Στο ίδιο πίνακα το οπλικό σύστημα CROTALE NG παρουσιάζεται ως το καλύτερο το μεγαλύτερο μέρος των βασικών απαιτήσεων του ΓΕΣ, δεύτερα στην κατάταξη φέρονται το σύστημα ROLAND M3S και ADATS MK2, τρίτο το οπλικό σύστημα TOR M1, ενώ το RAPIER-JERNAS δεν αξιολογήθηκε καθόλου, γιατί δεν ήταν αυτοκινούμενο.

Εξάλλου, στον σχετικό πίνακα κατάταξης που εκπόνησε το ΓΕΑ, τα υποψήφια συστήματα κατετάγησαν ως εξής:

α) πρώτο το CROTALE NG

β) δεύτερο το ROLAND M3S

γ) τρίτο το RAPIER-JERNAS, και

δ) τέταρτο το ADATS MK2, ενώ το οπλικό σύστημα TOR M1 δεν αξιολογήθηκε καθόλου από την Πολεμική Αεροπορία επειδή δεν διέθετε IFF δυτικού τύπου.

Την 24η Ιουλίου 1998 συνεδριάζει το ΚΥΣΕΑ, το οποίο μεταξύ άλλων αποφασίζει (υπ' αριθμ. 3 απόφαση της 9ης/1998/24-07-1998) την περαιτέρω διερεύνηση από την ΓΔΕ, του θέματος του IFF και της διαλειτουργικότητας-διασύνδεσης του Α/Α πυραυλικού συστήματος βραχέως βεληνεκούς τύπου TOR M1 με το σύστημα αεράμυνας της χώρας, καθώς και τη συνέχιση των διαπραγματεύσεων για τα υπόλοιπα συστήματα, ήτοι τα ADATS, CROTALE και ROLAND.

Κατόπιν της ως άνω απόφασης του ΚΥΣΕΑ, η Επιτροπή Τεchnικοοικονομικής Αξιολόγησης συνεχίζει τις διαπραγματεύσεις, προκειμένου για την επαναξιολόγηση των οπλικών συστημάτων, και την 08-10-1998 συντάσσει νέο Πρακτικό, το οποίο κατά την αυτή ημεροχρονολογία υποβλήθηκε στην ΓΔΕ. Σημειωτέον ότι το εν λόγω πρακτικό παρουσιάζει το οπλικό σύστημα τύπου

TOR M1 να συγκεντρώνει τα λιγότερα πλεονεκτήματα και αντίστοιχα τα περισσότερα μειονεκτήματα σε σχέση με τα υπόλοιπα οπλικά συστήματα, ενώ ουσιαστικά τα εκτιθέμενα στο πρακτικό μειονεκτήματα του συστήματος είναι ταυτόσημα με τις προαναφερόμενες επισημάνσεις-παρατηρήσεις της υποεπιτροπής αξιολόγησης των TOR M1, με πρόεδρο τον Σχη(ΥΠ) Τσιλινίκο, και αφορούν σε χαρακτηριστικά και δυνατότητες του συστήματος, οι οποίες κρίθηκαν ως και βασικά κριτήρια κατά την σύνταξη της διακλαδικής μελέτης.

Το πρακτικό της επιτροπής Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης, υπό την προεδρία του Σχη(ΤΧ) Γιαννόπουλου, ολοκληρώθηκε και κατετέθη στην ΓΔΕ την 08-10-1998, δηλαδή μετά την σύγκληση του ΣΑΜ και εφόσον το ΣΑΜ είχε ήδη από την 7^η Οκτωβρίου 1998 σύμφωνα με τα τηρούμενα πρακτικά εκδώσει την σχετική απόφασή του. Επομένως, το ΣΑΜ δεν έλαβε υπόψη το από 8-10-1998 πρακτικό της επιτροπής Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης, του Σχη(ΤΧ) Γιαννόπουλου.

Η προαναφερθείσα υπ' αριθμ. 2/7 ^η/1998 απόφαση του ΣΑΜ, η οποία συνετάγη την 7^η Οκτωβρίου 1998 και φέρεται ότι υποβλήθηκε στην συνέλευση στο ΚΥΣΕΑ, κατά τη συνεδρίαση του με τη συμμετοχή των αρχηγών των Γενικών Επιτελείων της αυτής ημεροχρονολογίας, η οποία φέρεται ότι διήρκεσε μέχρι και την 9^η Οκτωβρίου 1999, αν και το γεγονός αυτό προκύπτει μόνο από τις καταθέσεις μαρτύρων και όχι από το σχετικό έγγραφο, το οποίο υιοθέτησε την απόφαση του ΣΑΜ και:

α) ενέκρινε (υπ' αριθμ. 1 παρ. 2/11^η/98/09-10-1998) την απόκτηση είκοσι ενός (21) αυτόνομων-αυτοκινούμενων ερπυστριόφρων αντιαεροπορικών πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς τύπου TOR M1 Ρωσικής προέλευσης για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς,

β) ενέκρινε την απόκτηση έντεκα (11) τροχοφόρων αντιαεροπορικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς τύπου CROTALE NG γαλλικής προέλευσης για την Πολεμική Αεροπορία και το Πολεμικό Ναυτικό, μαζί με την άμεση εξασφάλιση μέσω δανεισμού μεταχειρισμένων συστημάτων CROTALE, για το ενδιάμεσο διάστημα, μέχρι την παραλαβή των νέων συστημάτων

γ) αποφάσισε την εξασφάλιση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων και

δ) εξουσιοδότησε τον Υπουργό Εθνικής Αμύνης να ολοκληρώσει τις διαδικασίες και να κατακυρώσει το πρόγραμμα το συντομότερο δυνατόν.

Σχετικά δε με την ανωτέρω διαδικασία λεκτέα και τα εξής: Οι προσφορές των Ρωσικών εταιρειών για τα συστήματα TOR M1, βάσει των οποίων, συνετάγη το από 08-10-1998 σχετικό πρακτικό της ως άνω Επιτροπής Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης, οι οποίες αναφέρονται σ' αυτό ως υπό στοιχεία κη, κθ, λ, λα, λβ και λγ σχετικά έγγραφα, προέκυψε ότι εστάλησαν μέσω φαξ από την Ρωσία στην Ελλάδα αναλυτικά όπως παρακάτω:

- το κη την 12.15 μ.μ. ώρα Ρωσίας ήτοι 11.15 ώρα Ελλάδας της 8^{ης} Οκτωβρίου 1998.

- το κθ την 12.32 μ.μ. ώρα Ρωσίας ήτοι 11.32 ώρα Ελλάδας της 8^{ης} Οκτωβρίου 1998.

- το λ την 02.35 π.μ. ώρα Ρωσίας ήτοι 01.35 ώρα Ελλάδας της 9^{ης} Οκτωβρίου 1998.

- το λα την 07.25 π.μ. ώρα Ρωσίας ήτοι 06.25 ώρα Ελλάδας της 9^{ης} Οκτωβρίου 1998.

- το λβ την ώρα 03.19 π.μ. ώρα Ρωσίας ήτοι 02.19 ώρα Ελλάδας της 9^{ης} Οκτωβρίου 1998.

- το λγ την ώρα 18.01 μ.μ. ώρα Ρωσίας ήτοι 17.01 ώρα Ελλάδας της 8^{ης} Οκτωβρίου 1998.

Από τα ανωτέρω αναφερόμενα προκύπτει σαφώς ότι το ΣΑΜ, κατά την έκδοση της σχετικής εισηγήσεώς του δεν είχε λάβει γνώση των σχετικών επιστολών των Ρωσικών εταιρειών, δεν είχε λάβει γνώση και αυτού του Πρακτικού της Επιτροπής Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης, στο μέτρο που για την ολοκλήρωση της συντάξεως του σχετικού εγγράφου, ήταν απαιτούμενη η προηγούμενη λήψη και αξιολόγηση των ανωτέρω αναφερομέ-

νων επιστολών των Ρωσικών εταιρειών, στις οποίες, μάλιστα, κατακυρώθηκε τελικώς η προμήθεια των SHORADS.

Εξάλλου, σχετικά με το περιεχόμενο του από 08-10-1998 πρακτικού της ως άνω επιτροπής, πρέπει να επισημανθεί και το εξής:

Α. Στην σελίδα Δ3 παρα. η αναφέρεται ρητώς ότι: «...Ο Ρωσικός Στρατός προβλέπει στην οργάνωσή του ανά πυροβολαρχία τεσσάρων (4) TOR M1 με ένα κέντρο Διοικήσεως (ειδικό ερπυστριόφορο όχημα RANZHIR), το οποίο δεν περιέχεται στην προσφορά ρωσικής εταιρείας...», παρά το γεγονός ότι το σχετικό κόστος για την προμήθεια των ως άνω ειδικών ερπυστριόφρων οχημάτων εκ συνολικού ποσού 4.280.000 Δολαρίων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κρατήσεων 6.397% είχε προβλεφθεί και γνωστοποιηθεί ήδη από την 22-07-1998, δια της επιστολής της εταιρείας ANTEY στον Πρόεδρο της Επιτροπής Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης, Σχη(ΤΧ) Γιαννόπουλο κατά την ανωτέρω ημεροχρονολογία.

Βέβαια, στο Παράρτημα «ΣΤ» του πρακτικού, σε διάσταση με τα προαναφερόμενα, σχετικά με το οπλικό σύστημα TOR M1 αναφέρεται ως τιμή για τα Κέντρα Διευθύνσεως Πυρός (RANZHIR) το ποσό των 4.200.000 δολαρίων ΗΠΑ, χωρίς να προσδιορίζεται αν στην τιμή αυτή περιλαμβάνονται οι κρατήσεις εκ ποσοστού 6,397% ή όχι. Το αυτό ποσό αναφέρεται και στην από 21-09-1998 Εισήγηση της ΓΔΕ, η οποία επισυνάπτεται στην υπ' αριθμ. 2/7 ^η/1998 απόφαση του ΣΑΜ. Βάσει δε του από 18-12-1998 πρακτικού διαπραγματεύσεων της επιτροπής Γιαννόπουλου, σχετικά με την επαναξιολόγηση των προσφερομένων οπλικών συστημάτων, αναφέρεται στο Παράρτημα «Α» αυτού ότι η επιτευχθείσα τιμή για τα RANZHIR, κατόπιν δήθεν διαπραγματεύσεων, είναι αυτή των 4.700.000 δολαρίων ΗΠΑ. Επομένως, κατόπιν των ανωτέρω προκύπτει ότι το ΥΠΕΘΑ της Ελλάδας, δια των εκπροσώπων του, κατόρθωσε με διαπραγματεύσεις να οδηγηθεί σε αύξηση της τιμής της αρχικής προσφοράς και όχι σε μείωση.

Στο από 09-01-1999 ΦΕΕ που ακολούθησε, στο οποίο περιλαμβάνεται η εισήγηση για την έγκριση του σχεδίου της συμβάσεως, και το οποίο εγκρίθηκε από τον κ. ΥΕΘΑ δια της υπογραφής του, αναγράφεται ως τιμή εκάστου RANZHIR το ποσό των 4.200.000 δολαρίων ΗΠΑ. Περαιτέρω, όμως, στην από 09 Οκτ 1998 εισήγηση του αρμοδίου Υπουργού προς το ΚΥΣΕΑ και στη σελίδα 39 αυτής αναφέρεται ότι: «τα απαιτούμενα προς χρησιμοποίηση Κέντρα Διεύθυνσης RANZHIR, ανά 4 μονάδες πυρός, κοστολογούνται στο ποσό των 4.200.000 δολαρίων ΗΠΑ ανά όχημα. Εξ αυτού έπεται ότι η μνημονευόμενη στην μετέπειτα υπογραφείσα σύμβαση τιμή των 4.399.341 δολαρίων ΗΠΑ, για έκαστο όχημα παρανόμως προσδιορίζεται, όπως παρανόμως προσδιορίζεται και η περιληφθείσα στο από 09 Ιαν 1999 ΦΕΕ κατακυρώσεως της προμήθειας στο οποίο αναγράφεται ως τιμή εκάστου οχήματος το ποσό των 4.200.000 δολαρίων ΗΠΑ στο οποίο, ως αναφέρεται, δεν περιλαμβάνονται οι κρατήσεις. Και ο προσδιορισμός αυτής της αυξημένης, χωρίς αιτιολόγηση τιμής, σημαίνει παράνομο περιουσιακό όφελος για την προμηθεύτρια εταιρεία συνολικού ποσού 3.538.197 δολαρίων ΗΠΑ. για τα εννέα(9) συστήματα RANZHIR, με αντίστοιχη περιουσιακή βλάβη του Ελληνικού Δημοσίου.

Β. Περαιτέρω, στην ίδια παράγραφο του ανωτέρω πρακτικού αναφέρεται ότι: «... Το σύστημα TOR M1 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν κύριο (MASTER) σύστημα για τη διοίκηση και έλεγχο των πυρών των υπολοίπων συστημάτων (SLAVES) της πυρ/χίας, καθόσον δεν έχει τη δυνατότητα να λάβει-καταναίμει τα απαραίτητα στοιχεία μέσω διασύνδεσης DATA (λαμβάνει και δίνει πληροφορίες μόνο με VOICE)...», παρόλο που η ανωτέρω δυνατότητα είχε συμπεριληφθεί ως βασικός (απαράβατος) όρος στην σχετική διακλαδική μελέτη που είχε εγκριθεί από το ΣΑΓΕ (σελ. Α6 της μελέτης).

Γ. Το πόρισμα της επιτροπής Γιαννόπουλου επρόκειτο να τεθεί υπόψη του ΣΑΜ, το οποίο αρμοδίως θα έκρινε και επί του προκειμένου εξοπλιστικού προγράμματος, προτού το θέμα να τεθεί στο ΚΥΣΕΑ. Προς το ΣΑΜ υπεβλήθη από την ΓΔΕ ενημερωτική έκθεση για την αξιολόγηση των προαναφερθέντων συστημάτων SHORADS. Η προς το ΣΑΜ εισήγηση, φέρουσα

χρονολογία συντάξεως την 21^η Σεπτεμβρίου 1998 δεν αναφέρει τον συντάκτη της. Πέραν της τεθείσης στο τέλος εκάστου φύλλου του εν λόγω απορρήτου εγγράφου μονογραφής αγνώστου υπηρεσιακού στελέχους, η προς το ΣΑΜ εισήγηση αναφέρεται απλώς ως προερχόμενη από τη ΓΔΕ. Φαίνεται πάντως, ότι ο συντάκτης της εισηγήσεως διέθετε πολλά στοιχεία από το φερόμενο ως συνταχθέν 16 ημέρες αργότερα (ήτοι την 8^η Οκτωβρίου 1998) πρακτικό της επιτροπής Γιαννόπουλου.

Δ. Επίσης δε, κρίνεται παράδοξο και το γεγονός ότι το κείμενο της αποφάσεως του ΣΑΜ υπογράφεται κατά τον μήνα Ιανουάριο του επομένου έτους (1999) από τα μέλη αυτού, όπως φαίνεται από τις συνημμένες στο τέλος του κειμένου ιδιόγραφες χρονολογίες υπογραφής, τις οποίες συνοδεύουν και σημειώματα σχολίων.

Εν τούτοις, η ανυπόγραφη από τα ανωτέρω μέλη του (τα οποία, ως προαναφέρθηκε την υπογράφουν μετά τρεις (3) μήνες) κατά τον χρόνο της φερόμενης συντάξεως αυτής (07 Οκτωβρίου 1998) απόφαση του ΣΑΜ υποτίθεται ότι υποβάλλεται και λαμβάνεται υπόψη από το ΚΥΣΕΑ την 9^η Οκτωβρίου 1998, το οποίο με την ταυτόχρονη υπ' αριθμ. 1 απόφαση του εγκρίνει μεταξύ άλλων και «την απόκτηση είκοσι ενός (21) αυτοκινήτων ερπυστριοφόρων αντιαεροπορικών συστημάτων μικρού βεληνεκού τύπου TOR M1, Ρωσικής προέλευσης, για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς».

Περαιτέρω, σε σχέση με το νομότυπο ή μη της διαδικασίας συγκρότησης της ανωτέρω επιτροπής λεκτέα και τα εξής:

Ενώ κατά το καθοριζόμενο στον Αμυντικό Σχεδιασμό πρόγραμμα ροής υλοποίησης εξοπλιστικών προγραμμάτων κυρίου αμυντικού υλικού η διαδικασία της αξιολόγησης προσφορών ως προς τα οικονομοτεχνικά στοιχεία αυτών (περί των οποίων προβλέπει το άρθρο 61 του ΠΔ 284/89) και των επιχειρησιακών δυνατοτήτων υποψηφίων συστημάτων **απαιτεί την συμμετοχή στην αρμόδια επιτροπή και εκπροσώπων του αρμοδίου Γενικού Επιτελείου, τέτοια συμμετοχή αξιωματικών Γενικού Επιτελείου στη συσταθείσα υπό την προεδρία Γιαννόπουλου επιτροπή δεν υπήρξε**, μολοντί υπήρξε σχετικώς υποβληθείσα από το έτος 1997 αίτηση του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας (ΓΕΑ) για την συμμετοχή εκπροσώπων του προς την τότε ΓΔΕ. Έτσι η ΓΔΕ είχε την παράνομη πρωτοβουλία να υιοθετήσει μία διαδικασία ανορθόδοξης αξιολόγησης προσφορών Α/Α συστημάτων ερήμην των Γενικών Επιτελείων.

Κατά τη σύσταση επιτροπής και υποεπιτροπών αυτής υπό την προεδρία Γιαννόπουλου και κατά την λειτουργία τους ακολουθήθηκε μία διαδικασία, η οποία ουδόλως αναφέρεται στα σχετικώς ισχύοντα νομοθετικά κείμενα, ενώ κατά τρόπον αυθαίρετο παραβιάσθηκαν συγκεκριμένες διατάξεις του ΠΔ 284/89. Έτσι, δεν τηρήθηκαν οι προβλέψεις του άρθρου 16 όσον αφορά στη σύσταση των αναφερομένων στην παράγραφο 3 αυτού επιτροπών, δοθέντος ότι τα ίδια πρόσωπα ήταν μέλη σε περισσότερες από μία επιτροπές στην ίδια διαδικασία προμήθειας, παρά την ρητή περί του τούτου απαγόρευση, η οποία προβλέπεται στην παραρ. 4 του ίδιου άρθρου.

Επίσης, παραβιάσθηκαν οι προβλέψεις του άρθρου 20 του ΠΔ 284/89, που αναφέρονται στη σύσταση επιτροπής εμπειρογνομώνων και στο έργο της τεχνικής αξιολόγησης και βαθμολογίας προσφορών (παραρ. 3 του άρθρου 20 του Π.Δ. 284/89), το οποίο υπάγεται στην αρμοδιότητά της, καθώς και αυτές που αναφέρονται στην συγκρότηση αρμοδίας επιτροπής διαγωνισμού (παρ. 4 του άρθρου 20 του Π.Δ. 284/89), η οποία ουδέποτε συγκροτήθηκε, παρά το γεγονός ότι υπήρχαν περισσότερες από μία προσφορές προς αξιολόγηση, δοθέντος ότι η υπό την προεδρία Γιαννόπουλου προαναφερθείσα επιτροπή ούτε πρόεβη σε τεχνική αξιολόγηση και βαθμολόγηση προσφορών βάσει κριτηρίων διαγωνιστικής προκήρυξης (αφού τέτοια δεν υπήρξε), ούτε συνέταξε πλήρως αιτιολογημένο πρακτικό, αντιθέτως, πρόεβη σε απλή παράθεση οικονομικών στοιχείων κατά τρόπον ανορθόδοξον και μη προβλεπόμενον εκ του νόμου.

Αποτέλεσμα της ανωτέρω τυχαίας διαδικασίας που ακολουθήθηκε ήταν να παραβιασθεί και πλήθος άλλων διατάξεων του

Π.Δ. 284/89, οι οποίες ορίζουν τους τρόπους και τις διαδικασίες που έπρεπε να τηρηθούν για τη διενέργεια δημοσίου διαγωνισμού για την συγκεκριμένη προμήθεια, ήτοι παραβιάσθηκαν ευθέως οι διατάξεις των άρθρων 25, 26, 28, 29 και 30 του ΠΔ 284/89.

Β. ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ 21 ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ TOR M1 ΡΩΣΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ANTEY

Κατά τα ανωτέρω, την 14^η Νοεμβρίου 1998 εξεδόθη η υπ' αριθμ. Φ.625/3185/Σ.53/14-11-98 απόφαση του ΥΕΘΑ, δυνάμει της οποίας εγκρίθηκε η υλοποίηση από τη ΓΔΕ της προμήθειας είκοσι ενός (21) αυτοκινήτων - αυτόνομων ερπυστριοφόρων Α/Α οπλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκού τύπου TOR M1 Ρωσικής προέλευσης, με δικαίωμα προαίρεσης για την προμήθεια είκοσι εννέα (29) επιπλέον συστημάτων από την Ρωσική εταιρεία ANTEY, με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης στην ως άνω εταιρεία, με την αιτιολογία του μοναδικού κατασκευαστή, με εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 73, παραρ. 1α, συνεπικουρούμενων από τις διατάξεις των άρθρων 71(παραρ. 1α), 73(παραρ. 1ε), 71(παραρ. 1ε) και 76 (προμήθειες που απαιτούν μυστικότητα ενέργειας), και Π.Δ. 284/89 άρθρο 5δ), σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας προς κάλυψη των αναγκών του Στρατού Ξηράς.

Επιπροσθέτως, με την ως άνω Υπουργική απόφαση ορίστηκε:

- ότι η σύμβαση θα υπογραφεί από το ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ και εξουσιοδοτείται ο Γενικός Διευθυντής της ΓΔΕ, κ. Σμπώκος, για την υπογραφή των συμβάσεων προμήθειας και ΑΩ.

- η συγκρότηση με μέριμνα της ΓΔΕ Επιτροπών Διαπραγματεύσεων για την βελτίωση των όρων της προσφοράς, την εξασφάλιση ΑΩ και την κατάρτιση των συμβάσεων κυρίας προμήθειας και ΑΩ.

Β.α. Εγγύηση

Ακολούθως, με το υπ' αριθμ. Φ.625/309204/Σ.124/12-02-1999 έγγραφο του ΥΕΘΑ/ΓΔΕ κατακυρώθηκε η προμήθεια των είκοσι ενός (21) αυτοκινήτων ερπυστριοφόρων Α/Α οπλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκού τύπου TOR M1 στην Ρωσική κρατική εταιρεία ANTEY με απευθείας ανάθεση και με τους ειδικότερους όρους που καθορίστηκαν με την υπ' αριθμ. Φ.625/3185/Σ.53/14-11-98 απόφαση του ΥΕΘΑ, με πρόβλεψη δικαιώματος προαίρεσης για την προμήθεια έως είκοσι εννέα (29) επιπλέον συστημάτων, με τους ειδικότερους όρους που αναφέρονται στο περιεχόμενό του. Επιπλέον, δυνάμει του ανωτέρω εγγράφου καθορίστηκαν τα εξής:

α) «οι αναφερόμενες τιμές των υπό προμήθεια υλικών θα παραμείνουν σταθερές και αμετάβλητες καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης», και

β) «Στον προμηθευτή θα χορηγηθεί προκαταβολή, χωρίς την προσκόμιση τραπεζικής εγγυητικής επιστολής, σε δύο δόσεις, εκ των οποίων η πρώτη ύψους 30% με την ενεργοποίηση της σύμβασης και η δεύτερη ύψους 20% εντός εξήντα (60) ημερών από την ενεργοποίηση της σύμβασης και αφού προηγουμένως πιστοποιηθεί, από Επιτροπή που θα συγκροτηθεί από τη ΓΔΕ ότι η κατασκευή των υπό προμήθεια συστημάτων ευρίσκεται σε τέτοιο στάδιο που θα επιτρέψει την τήρηση του συμβατικού χρονοδιαγράμματος παραδόσεων, με χρήση των διατάξεων του άρθρου 46, παρ. 4δ του ΠΔ 284/89 και με την προσκόμιση των προβλεπομένων δικαιολογητικών που θα καθορισθούν στην σύμβαση.

γ) Ο προμηθευτής να καταθέσει Επίσημη Εγγύηση της Ρωσικής Κυβέρνησης (κυβερνητική εγγύηση) για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, με χρήση των διατάξεων του άρθρου 36 παρ. 5 του Π.Δ. 284/89...»

Από το σύνολο των ανωτέρω διαλαμβανόμενων, προκύπτει ότι η διαφωνία που είχε προκύψει μεταξύ της Ρωσικής εταιρείας ANTEY και της Ελληνικής επιτροπής διαπραγματεύσεων, η οποία περιγράφεται στο σχετικό πρακτικό της ως άνω επιτροπής, σχετικά με την παροχή τραπεζικής εγγύησης για την εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης, την οποία ζητούσε επιμότως η ελληνική πλευρά, αλλά αρνείτο σθεναρά να παρά-

σχει η Ρωσική εταιρεία, αντιπροτείνοντας την κατάθεση κυβερνητικής εγγύησης καλής εκτέλεσης, **τελικώς επιλύθηκε οριστικά με την προαναφερόμενη Υπουργική απόφαση, η οποία έδωσε την δυνατότητα στην ρωσική εταιρεία να καταθέσει την επιθυμητή γ' αυτήν κυβερνητική εγγύηση, σε αντίθεση με τις προσπάθειες και τις σχετικές εισηγήσεις της επιτροπής διαπραγματεύσεων.**

Με την ίδια ως άνω απόφαση κατακυρώθηκε, επίσης, το σχέδιο σύμβασης ΑΩ, που είχε συνταχθεί από την αρμόδια υποεπιτροπή, σύμφωνα με το περιεχόμενο του οποίου παρέμεναν ανοικτά τα εξής θέματα:

Α) Η συγκεκριμενοποίηση και η τελική αποδοχή των προγραμμάτων ΑΩ (όπως αυτά αναφέρονται στην παραρ. 11(η) του πρακτικού της υποεπιτροπής), η οποία ορίζεται ότι θα γίνει εντός τριών(3) μηνών από την ενεργοποίηση της σύμβασης. Και

Β) Η έκδοση εγγυητικής επιστολής τραπεζής για την εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης ΑΩ, σχετικά με την οποία επέμεινε η υποεπιτροπή αλλά αρνείτο σθεναρά την έκδοσή της η Ρωσική εταιρεία, αντιπροτείνοντας την έκδοση εγγυητικής επιστολής εταιρείας ή Κυβέρνησης.

Γ. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 9 Α/1999 ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ

Κατόπιν αυτών, την 26^η Φεβρουαρίου 1999 υπογράφεται μεταξύ του νομίμως εξουσιοδοτηθέντος προς τούτο από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, Γενικού Διευθυντή της ΓΔΕ, κ. Σμπώκου, και του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας «Joint Stock Corporation Industrial Company "Concern ANTEY"», Mikhail Vorobiev, η υπ' αριθμ. 009Α/99/ΚΑ/83001001 Σύμβαση για την προμήθεια είκοσι ενός (21) αυτοκινούμενων ερπυστριόφορων TOR M1, ανταλλακτικών, συλλογών εργαλείων συντηρήσεως και υπηρεσιών εκπαίδευσης, με δικαίωμα προαίρεσης για την επιπλέον προμήθεια έως είκοσι εννέα (29) ίδιων υλικών και υπηρεσιών. Παράλληλα, υπεγράφη από τα ανωτέρω αναφερόμενα πρόσωπα, με τις προαναφερθείσες ιδιότητές τους, η υπ' αριθμ. 7/99 Σύμβαση ΑΩ, που απορρέουν από την ως άνω κυρία σύμβαση.

Στο περιεχόμενο της ως άνω συμβάσεως συμπεριελήφθησαν και συνομολογήθηκαν μεταξύ άλλων και τα εξής:

-άρθρο 2 παρ. 3 «...Οι τιμές είναι σταθερές και αμετάβλητες χωρίς καμμία αναπροσαρμογή της τιμής και/ή αναθεώρηση, μέχρι την τελική και σωστή εκτέλεση της σύμβασης...»

-άρθρο 7 παρ. 4 «... όλα τα αποσταλέντα υλικά θα παραδοθούν από τον Προμηθευτή και θα παραληφθούν από τον Αγοραστή σύμφωνα με τις λίστες πληρότητας (ποσοτική παραλαβή) και σύμφωνα με τα τεχνικά εγχειρίδια λειτουργικότητας (ποιοτική παραλαβή)»

-άρθρο 7 παρ. 8 «...Η τελική αποδοχή των υλικών της προμήθειας θα γίνει ανά Πυρ/χία σε χρόνο όχι μεγαλύτερο από την ημερομηνία παράδοσης και με την παρακάτω περιγραφόμενη διαδικασία...»

-άρθρο 7 παρ. 3 «...Έλεγχος του συστήματος IFF καθώς και της διασύνδεσης της Πυρ/χίας με το Ελληνικό Ενοποιημένο Σύστημα Αεράμυνας, όπως περιγράφεται στο άρθρο 36 της παρούσας Σύμβασης...»

-άρθρο 7 παρ. 5 «... Η τελική αποδοχή του συστήματος TOR M1 θα ολοκληρωθεί όταν τόσο τα συστήματα IFF των οχημάτων μάχης 9Α331-1, όσον και τα οχήματα ελέγχου Πυρ/χίας 9S737M με δυνατότητα λειτουργίας-διασύνδεσης στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της Ελλάδος, θα ελεγχθούν και θα λειτουργούν κανονικά, από Έλληνες τεχνικούς, όπως αναλυτικά φαίνεται στο άρθρο 36 της παρούσας Σύμβασης...»

-άρθρο 11 παρ. 2 «...Η παρούσα Σύμβαση θα παραμείνει σε ισχύ μέχρις εκπληρώσεως όλων των εκατέρωθεν συμβατικών υποχρεώσεων των δύο συμβαλλομένων μερών...»

-άρθρο 22 περί ποινικών ρητρών παρ. 3 «...Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ μπορεί να αποδεχθεί καθυστερημένη παράδοση. Ωστόσο στην περίπτωση αυτή ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ μπορεί να επιβάλλει ένα πρόστιμο το οποίο υπολογίζεται πάνω στη συνολική αξία των καθυστερημένων υλικών ανεξάρτητα από την διάρκεια της

καθυστερήσης καθώς και πάνω στην αξία των υλικών, τα οποία παράλο που έχουν αποσταλεί δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν εξαιτίας της έλλειψης του καθυστερημένου φορτίου. Το πρόστιμο δεν μπορεί να υπερβεί το 10% του κόστους των καθυστερημένων υλικών...»

-άρθρο 32 παρ. 1.7. «...τα αντισταθμιστικά ωφελήματα της παρούσας σύμβασης θα αποτελέσουν αντικείμενο ιδιαίτερης σύμβασης, στην οποία θα ισχύουν οι κανονιστικές διατάξεις και οδηγίες που προβλέπονται από τις Κατευθυντήριες Οδηγίες ΚΟ/1996/ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ...»

-άρθρο 36 παρ. 1 «...Ο Προμηθευτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να ολοκληρώσει τις απαραίτητες εργασίες, ώστε να διασυνδέσει το Α/Α σύστημα TOR M1 στο Ενοποιημένο Σύστημα Αεράμυνας της Ελλάδος...»

-άρθρο 36 παρ. 3.6.5. «...Όλες οι εργασίες που αφορούν την διασύνδεση του οχήματος ελέγχου πυρ/χίας 9S737M με το σύστημα αεράμυνας της Ελλάδος, θα λάβουν χώρα στην Ελλάδα. Το συνολικό κόστος όλων των παραπάνω (εργασίες και hardware) για την διασύνδεση θα ανέλθει στα 9.360.300 Δολάρια (το μέγιστο)...»

Γ.1 Κατάθεση κυβερνητικής εγγύησης.

Την 04-03-1999 κατετέθη από την Κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας η κρατική εγγύηση που αφορούσε στην εγγύηση καλής εκτέλεσης τόσο για την σύμβαση κύριας προμήθειας, όσο και για την σύμβαση των ΑΩ. Όπως δε προέκυψε η μνημονεύμενη στην σύμβαση εγγύηση περιορίζεται στην από 04 Μαρτίου 1999 επιστολή του Vurii Maslyukov, Αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβέρνησης προς τον Έλληνα ΥΕΘΑ, κ. Α. Τσοχατζόπουλο, με την οποία ο πρώτος επιβεβαιώνει εκ μέρους της Ρωσικής κυβέρνησης την σοβαρότητα των προθέσεων της Ρωσικής πλευράς και «εγγυάται ότι η ANTEY CONCERN θα τιμήσει κατά μεγάλο μέρος και με τον πρόπονα τρόπο της υποχρεώσεις της εκ των συμβάσεων 009Α/99 και 7/99, καθώς και τις υποχρεώσεις της από τις πρόσθετες συμφωνίες. Η Ελληνική πλευρά μπορεί να είναι (εννοείται σίγουρη) ότι εάν η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της σύμβασης από την ANTEY CONCERN καταστεί αδύνατη ή δύσκολη, η κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας θα κάνει το καλύτερο για να εξασφαλίσει την προμήθεια των συστημάτων TOR M1 και την ανάπτυξη τους στην Ελληνική Δημοκρατία».

Η ανωτέρω εγγύηση δε, που κατετέθη από την Ρωσική κυβέρνηση δεν είναι σύνομη για τους εξής λόγους:

α. Αρχικώς, η εγγύηση, κατά τις προβλέψεις του άρθρου 847 επ. του Αστικού Κώδικα είναι σύμβαση (συναιτητική, παρεπομένη και ετεροβαρής) η οποία συνάπτεται μεταξύ εγγυητού (τρίτου) και δανειστού, με την οποία ο πρώτος αναλαμβάνει την ευθύνη ο ίδιος έναντι του δανειστού για την καταβολή της οφειλής του πρωτοφειλέτη, εναγόμενος στην πληρωμή αυτής και δια της προσωπικής του περιουσίας, υποβάλλεται δε σε έγγραφο τύπο, ο οποίος πρέπει να περιέχει τα ουσιώδη μέρη της περί εγγυήσεως δηλώσεως, όπως είναι η προθεσμία ισχύος της δηλώσεως, ως και η σαφής αναφορά της οφειλής και του ύψους αυτής, στην οποία αναφέρεται ο εγγυητής. Η περί εγγυήσεως σύμβαση συντελείται με την πλήρωση δύο (2) ειδικότερων προϋποθέσεων, ήτοι α) αφ' ενός με την διατύπωση πλήρους και σαφούς προτάσεως του εγγυητού να παράσχει εγγύηση που καλύπτει ορισμένο μέρος ή ολόκληρο το ποσό της οφειλής, η οποία σκοπεύει στην σύνταξη συγκεκριμένης συμβάσεως εγγύησης, και β) αφ' ετέρου με την δήλωση περί αποδοχής της ανωτέρω του δανειστού.

Γενικώς διδάσκεται ότι δεν δύναται να θεωρηθεί ότι έχει πρόθεση να παράσχει εγγύηση και δεν ευθύνεται ως εγγυητής εκείνος που απλώς δίνει συμβουλή ή σύσταση στον δανειστή να έχει εμπιστοσύνη στην φερεγγυότητα του οφειλέτου του, τον οποίον και αυτός δύναται να ενισχύσει δια δανείου. Μάλιστα, όταν ο τρίτος παράσχει τέτοια διαβεβαίωση τελών σε γνώση της αναληθείας αυτής είτε από αμέλεια του, θα ευθύνεται έναντι του δανειστού στην μεν πρώτη περίπτωση και εκ του άρθρου 729 Αστικού Κώδικα, στη δε δεύτερη βάσει του άρθρου 914 Αστ. Κώδικα.

β. Ειδικώς, η προβλεπόμενη στο άρθρο 36 παρα. 5β του ΠΔ 284/89 παραδοχή, προκειμένου περί προμήθειας κυρίου υλικού μεϊζονος σημασίας, «έγγραφης εγγύησης που υπογράφεται από αρμόδια κρατική αρχή της χώρας παραγωγής των συμβατικών ειδών, ύστερα από έγκριση εκείνου που έχει το δικαίωμα έγκρισης της σχετικής δαπάνης», που παρέχεται κατ' εξαίρεση της βασικής προβλεπόμενης στην παρα. 1 του ιδίου άρθρου μορφής εγγυητικής επιστολής, δεν μεταβάλλει την μορφή και την έννοια της εγγυήσεως ως συμβάσεως, που πρέπει να περιέχει τα προαναφερθέντα υπό (α) στοιχεία. Πρόκειται δε περί παρεπομένης συμβάσεως εγγυήσεως και στην προκειμένη περίπτωση, η σύναψη της οποίας προϋποθέτει μεν την έγκριση εκείνου που έχει το δικαίωμα έγκρισης της σχετικής δαπάνης, καταρτίζεται όμως, όπως και κάθε άλλη σύμβαση οικονομικού περιεχομένου του Δημοσίου μεταξύ του εγγυητού και του εκπροσωπούμενου εν προκειμένω το Δημόσιο Υπουργού των Οικονομικών, η δε σύμβαση αυτή συνάπτεται εγγράφως, η περιβολή της δε με τον έγγραφο τύπο αποτελεί συστατικό στοιχείο της σχετικής συμβάσεως (άρθρο 84 ΝΔ 321/69, ως συμπληρώθηκε με το Ν. 2362/95, ΑΠ 268/1964, ΑΠ 957/1974).

Δοθέντος, όμως, ότι η προαναφερθείσα από 04 Μαρτίου 1999 επιστολή του Αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβερνήσεως δεν περιέχει, δήλωση περί παροχής εγγυήσεως, με συγκεκριμένη μορφή υποβολής προτάσεως περί παροχής εγγυήσεως, υπό την διδομένη στο άρθρο 847 του Αστικού Κώδικα έννοια, έπεται ότι η συναφθείσα ανωτέρω κύρια σύμβαση ουδόλως καλύπτεται με οιασδήποτε μορφής εγγύηση.

Η ενεργοποίηση της κύριας σύμβασης για την προμήθεια των είκοσι ενός (21) συστημάτων TOR M1 έλαβε χώρα την **26^η Μαΐου 1999**.

Γ.2. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Γ.2.α. 1^η Τροποποίηση της Σύμβασης

Την 22α Ιουλίου 1999 υπογράφεται από τον Γενικό Διευθυντή της ΓΔΕ η 1^η Τροποποίηση της Σύμβασης σχετικά με τις διαδικασίες και τους όρους που θα ισχύσουν στην περίπτωση αερομεταφοράς των υλικών της προμήθειας.

Γ.2.β. 2^η Τροποποίηση της Σύμβασης

Εν τω μεταξύ, δυνάμει του υπ' αριθμ. Φ.300/22/483375/Σ.210/25-10-1999/ΓΕΕΘΑ/ΔΕΠΣ/Τμ.Ε' εγγράφου το ΓΕΕΘΑ ζητά την ενεργοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης για την απόκτηση έξι (6) επιπλέον συστημάτων TOR M1 για να σταλούν στην Κύπρο, στα πλαίσια της υπογεγραμμένης συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου για τους πυραύλους S 300.

Το προαναφερθέν αίτημα του ΓΕΕΘΑ ικανοποιήθηκε στη συνέχεια με την υπ' αριθμ. Φ.625/5245/Σ.42/15-11-1999/ΥΕΘΑ/ΓΔΕ/ΔΠΕ/ΤΕΣΕ Υπουργική απόφαση, δυνάμει της οποίας εγκρίθηκε από τον ΥΕΘΑ, κ. Τσοχατζόπουλο, η άμεση εκδήλωση, εκ μέρους της ΓΔΕ, των προβλεπομένων ενεργειών υλοποίησης της προμήθειας δέκα (10) συστημάτων SHORADS τύπου TOR M1, ήτοι έξι (6) συστήματα για το ΓΕΣ (προοριζόμενα για τη Κύπρο) και τέσσερα (4) για το ΓΕΑ, με την διαδικασία της απευθείας ανάθεσης στην Ρωσική εταιρεία ANTEY, με εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 73 (παρα. 1^α) (μοναδικός κατασκευαστής), 71 (παρα. 1^ε) (κάλυψη αναγκών που επείγουν), 71 (παρα. 1^ε) και 76 (προμήθειες που απαιτούν μυστικότητα ενεργειών), του ΠΔ 284/89, δια της ασκήσεως μέρους του δικαιώματος προαίρεσης της σύμβασης 009^Α/99 και σχετικών συμπληρώσεων αυτής, προκειμένου να καθορισθούν οι χρόνοι και οι λοιπές λεπτομέρειες παράδοσης των δέκα (10) επιπλέον προς προμήθεια συστημάτων. Με την ανωτέρω απόφαση, επίσης, εξουσιοδοτήθηκε ο Γενικός Διευθυντής της ΓΔΕ για την υπογραφή των αποφάσεων που θα απαιτηθούν, προκειμένου να υλοποιηθούν έγκαιρα τα ανωτέρω καθοριζόμενα.

Πρέπει δε εν προκειμένω να σημειωθεί ότι πριν την υπογραφή της ανωτέρω υπουργικής αποφάσεως, ο Γενικός Διευθυ-

ντής της ΓΔΕ, Σμπώκος, απέστειλε προς την εταιρεία ANTEY το υπ' αριθμ. Φ.600/45/200079 Σ. 81/27-10-1999 έγγραφό του, με το οποίο επισημαίνεται η μεγάλη καθυστέρηση εκ μέρους της εταιρείας για την εκτέλεση των συμβατικών της υποχρεώσεων, ενώ παράλληλα ζητείται από τη ΓΔΕ η επίσπευση των διαδικασιών, προκειμένου να μην προχωρήσει στην επιβολή των προβλεπόμενων από το νόμο και τη σύμβαση δυσμενών συνεπειών.

Συνακολούθως, την 20-12-1999 η Ομάδα Εργασίας υπέβαλε υπογεγραμμένο το προβλεπόμενο από την σύμβαση Πρακτικό Συνεργασίας για την σύναψη συμφωνίας κοινών σημείων για το θέμα της διασύνδεσης.

Περαιτέρω, την 22^α Δεκεμβρίου 1999 με βάση το ανωτέρω Πρακτικό Συνεργασίας συντάχθηκε «Συμφωνία Κοινών Σημείων για το θεωρητικό Πρότυπο διασύνδεσης του Α/Α οπλικού συστήματος TOR M1 στο Εθνικό Σύστημα Αεράμυνας της Ελλάδας».

Στη συνέχεια, την **25^η Ιανουαρίου 2000 υπεγράφη η 2^η Τροποποίηση της Σύμβασης υπ' αριθμ. 009^Α/99** από τον Γενικό Διευθυντή της ΓΔΕ, κ. Σμπώκο, σύμφωνα με το περιεχόμενο της οποίας αντικαταστάθηκαν η παράγραφος 3.18 και η παράγραφος 4.4 του άρθρου 4. Ειδικότερα, ορίσθηκε με την ανωτέρω τροποποίηση ότι ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ, ήτοι το ΥΕΘΑ, θα καταβάλει στον ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗ, με την ενεργοποίηση της σύμβασης ποσοστό 30% της συμβατικής αξίας των υλικών και υπηρεσιών της σύμβασης, δηλαδή ποσό 155.716.173 δολαρίων ΗΠΑ ως προκαταβολή, ενώ ποσοστό 20% της συμβατικής αξίας των υλικών-υπηρεσιών, ήτοι ποσό 103.810.782 δολαρίων ΗΠΑ θα καταβληθεί εντός εξήντα (60) ημερών από την ενεργοποίηση της σύμβασης, επίσης, ως προκαταβολή, με την ρητή προϋπόθεση της προηγούμενης πιστοποίησης από αρμόδια επιτροπή της ΓΔΕ ότι η κατασκευή των προς προμήθεια συστημάτων είναι σε τέτοιο στάδιο, ώστε θα επιτρέψει την τήρηση του συμβατικού χρονοδιαγράμματος παραδόσεων.

Γ.2.γ. 1^η Συμπλήρωση της Σύμβασης

Ακολούθως, την 18^η Φεβρουαρίου 2000, υπεγράφη μεταξύ των συμβαλλομένων μερών η 1^η Συμπλήρωση (Amendment) της υπ' αριθμ. 009^Α/99 Σύμβασης, δυνάμει της οποίας ενεργοποιήθηκε μέρος του δικαιώματος προαίρεσης και ζητήθηκαν έξι (6) επιπλέον συστήματα TOR M1, με την προσθήκη των οποίων το τμήμα της σύμβασης αναπροσδιορίστηκε στο ποσό των 753.633.341 δολαρίων ΗΠΑ, ενώ παράλληλα ορίστηκε ότι ποσό 50% της συμβατικής αξίας των υλικών της ασκηθείσης προαίρεσης για έξι (6) συστήματα, ήτοι ποσό 94.634.036 δολαρίων Η.Π.Α. θα δοθεί ως προκαταβολή, όταν συμβούν τα κάτωθι:

-υπογραφεί η Συμπλήρωση Ν.01 της σύμβασης 009^Α/99.

-υπογραφεί η 1^η Τροποποίηση της σύμβασης Α.Ω. Ν. 7/99, με την οποία ο προμηθευτής αναλαμβάνει την υποχρέωση παροχής Α.Ω. πιστωτικής αξίας ίσης με το 100% της αξίας της κυρίας σύμβασης και της συμπλήρωσης Ν.01 (άρθρο 35).

-εξασφαλισθούν οι απαιτούμενες άδειες εξαγωγής από την εταιρεία «ANTEY».

-εξασφαλισθούν οι απαιτούμενες πιστώσεις για τη χρηματοδότηση της προμήθειας από το Υπουργείο Οικονομικών.

Γ.2.δ. 2^η Συμπλήρωση της Σύμβασης

Την **3^η Απριλίου 2000 υπεγράφη από τα συμβαλλόμενα μέρη η 2^η Συμπλήρωση (Amendment) της υπ' αριθμ. 009^Α/99 Σύμβασης**, δυνάμει της οποίας ενεργοποιήθηκε μέρος του δικαιώματος προαίρεσης και ζητήθηκαν τέσσερα (4) επιπλέον συστήματα TOR M1, με την προσθήκη των οποίων αναπροσαρμόστηκε το συμβατικό τμήμα στο ποσό των 818.695.683,9 δολαρίων ΗΠΑ, ενώ παράλληλα ορίστηκε ότι ποσοστό 50% της συμβατικής αξίας των υλικών της προαίρεσης για τα έξι (6) συστήματα εκ ποσού 94.634.036 δολαρίων ΗΠΑ και της προαίρεσης για τα τέσσερα (4) συστήματα εκ ποσού 55.186.850,45 δολαρίων ΗΠΑ, ήτοι συνολικά και για τα δέκα (10) συστήματα ποσό 147.820.885 δολάρια θα δοθεί από τον αγοραστή ως

προκαταβολή, όταν συμβούν τα κάτωθι:

-Υπογραφούν οι Συμπληρώσεις Νο 01 και Νο 02 της σύμβασης 009^Α/99.

-Υπογραφεί η 2^η Τροποποίηση της σύμβασης ΑΩ Ν. 7/99, με την οποία ο Προμηθευτής αναλαμβάνει την υποχρέωση παροχής ΑΩ πιστωτικής αξίας ίσης με το 100% της αξίας της κυρίας σύμβασης και των συμπληρώσεων Νο 1 και Νο 2 (άρθρο 35).

-Εξασφαλισθούν οι απαιτούμενες άδειες εξαγωγής από την εταιρεία «ANTEY».

-Εξασφαλισθούν οι απαιτούμενες πιστώσεις για τη χρηματοδότηση της προμήθειας από το Υπουργείο Οικονομικών.

Περαιτέρω, κατά την ως άνω ημεροχρονολογία η προμηθευτρια εταιρεία ανέλαβε να υλοποιήσει τις υποχρεώσεις ΑΩ που απορρέουν από την προμήθεια των είκοσι ενός (21) TOR M1, καθώς και της ασκηθείσης προαίρεσης των συνολικά δέκα (10) επιπλέον συστημάτων (6 για το ΓΕΣ και 4 για το ΓΕΑ) μέσω προγραμμάτων αντισταθμιστικών ωφελημάτων ονομαστικής αξίας 131.760.691 δολαρίων ΗΠΑ.

Γ.2.ε. 3^η Τροποποίηση της Σύμβασης

Στις 31-10-2002 απεστάλη στο ΥΠΕΘΑ έγγραφο της Επιτροπής για την Στρατιωτική και Τεχνική Συνεργασία της Ρωσικής Ομοσπονδίας με τις ξένες χώρες, δυνάμει του οποίου γνωστοποιήθηκε ότι, κατόπιν σχετικής εντολής του Προέδρου της Ρωσικής Ομοσπονδίας, εξετάστηκε το θέμα της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της Ρωσικής πλευράς, που απορρέουν από τη σύμβαση 009^Α/99 και των μέχρι σήμερα τροποποιήσεών της και ανετέθη η εκπλήρωση των υποχρεώσεων στην κρατική επιχείρηση Federal State Unitary Enterprise «ROSOBORONEXPORT».

Συνακολούθως, την 29^η Νοεμβρίου 2002 εξεδόθη η με ίδια ημερομηνία Γνωμοδότηση της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής της Γενικής Γραμματείας Οικονομικού Σχεδιασμού και Αμυντικών Επενδύσεων (ΓΓΟΣΑΕ), δυνάμει της οποίας ομοφώνως εγκρίθηκε η αλλαγή της αντισυμβαλλομένης εταιρείας ANTEY με την εταιρεία ROSOBORONEXPORT, **αναφέροντας, όμως, ρητώς ότι η εταιρεία «Joint Stock Corporation Industrial Company 'Concern ALMAZ-ANTEY'», αποτελεί τον κύριο εκτελεστή της σύμβασης και των τροποποιήσεων αυτής, που έχει συνάψει ή θα συνάψει στο μέλλον η εταιρεία «Federal State Unitary Enterprise 'ROSOBORONEXPORT'» με το ΥΕΘΑ της Ελλάδας.**

Στη συνέχεια, το θέμα της αντικατάστασης της αντισυμβαλλομένης με το ΥΕΘΑ εταιρείας κρίθηκε και από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, το οποίο εξέδωσε την υπ' αριθμ. 47/14-02-2003 Γνωμοδότησή του, σύμφωνα με την οποία έκρινε νόμιμη την αντικατάσταση της αντισυμβαλλομένης εταιρείας με την ανωτέρω αναφερόμενη εταιρεία «Federal State Unitary Enterprise 'ROSOBORONEXPORT'», σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην από 29-11-2002 γνωμοδότηση της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής της ΓΓΟΣΑΕ, ενώ παράλληλα, σημείωσε την ανάγκη αντικατάστασης της κατατεθείσης εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης της σύμβασης με νέα στο όνομα της εισερχόμενης στην σύμβαση Ρωσικής εταιρείας.

Κατόπιν των ανωτέρω διαδικασιών, ο τότε ΥΕΘΑ, κ. Παπαντωνίου, εξέδωσε το υπ' αριθμ. Φ. 600/554945/Σ.941/02-07-2003 έγγραφό του, με το οποίο:

α) ενέκρινε την 3^η Τροποποίηση της Σύμβασης 009^Α/99, και των μέχρι τότε τροποποιήσεων αυτής, προκειμένου να αντικατασταθεί ο αντισυμβαλλόμενος, έτσι ώστε στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της σύμβασης 009^Α/99, αλλά και στη σύμβαση ισχύει να υπεισέλθει η εταιρεία «Federal State Unitary Enterprise 'ROSOBORONEXPORT'», αντί της «Joint Stock Corporation Industrial Company 'Concern ALMAZ-ANTEY'»,

β) ενέκρινε την πληρωμή ενός επιπρόσθετου ποσού 20% της συμβατικής αξίας των υλικών της Τροποποίησης υπ' αριθμ. 02, πριν την ολοκλήρωση της διασύνδεσης, ενώ το υπόλοιπο θα καταβληθεί μετά την ολοκλήρωση της διασύνδεσης, και

γ) εξουσιοδότησε τον Γενικό Διευθυντή της ΓΓΟΣΑΕ και τον

Γενικό Διευθυντή της ΓΔΑΕ για την υπογραφή της ανωτέρω αναφερομένης 3^{ης} Τροποποίησης.

Σχετικά με τον υπό β' όρο της αποφάσεως του τότε ΥΕΘΑ, κ. Παπαντωνίου, πρέπει να επισημανθεί ότι η εν λόγω ενέργεια ουσιαστικά εξαφάνισε κάθε υφιστάμενο μέσο πίεσης της Ρωσικής εταιρείας από την ελληνική πλευρά, αφού παρακάμφθηκε ο απαράβατος όρος που είχε τεθεί από το ΓΕΑ κατά την υπογραφή της 2^{ης} Συμπλήρωσης, σύμφωνα με τον οποίο δεν θα λάμβανε χώρα καμία παραλαβή των υλικών της προαίρεσης για τα τέσσερα(4) συστήματα της Αεροπορίας, πριν επιτευχθεί η διασύνδεση-διαλειτουργικότητα των συστημάτων TOR M1 με τα συστήματα S-300 PMU-1.

Σχετικά δε με το περιεχόμενο των ανωτέρω γνωμοδοτήσεων, και άρα και της ως άνω Υπουργικής αποφάσεως, λεκτέα και τα κάτωθι:

Από το περιεχόμενο των άρθρων 45 «Περί εκχώρησης δικαιωμάτων και υποχρεώσεων» και 66 «Περί τροποποιήσεως των όρων υπογραφής της σύμβασης» του Π.Δ. 284/89, προκύπτει σαφώς ότι η εξ ολοκλήρου αντικατάσταση του προμηθευτή από τρίτο πρόσωπο μετά την υπογραφή της σύμβασης, όπως αυτή συντελέστηκε και περιγράφεται κατωτέρω, δεν είναι επιτρεπτή. Ειδικότερα, κατά τα οριζόμενα στην διάταξη του άρθρου 66 του Π.Δ. 284/89, κατ' εξαίρεση επιτρέπεται αυτή στις περιοριστικώς αναφερόμενες στην διάταξη αυτή περιπτώσεις, για τις οποίες κρίνει και αποφασίζει χωρίς βλάβη των συμφερόντων του Δημοσίου εκείνος που έχει σύμφωνα με το Νόμο την οικονομική εξουσία. Οι περιπτώσεις αυτές περιγράφονται στην παραρ. 1 υπό στοιχ. α', β' και γ' του άρθρου 66 και αφορούν:

1) στην μεταβολή των συμβατικών προθεσμιών, του χρόνου παράδοσης υλικών ή στην αντικατάσταση υλικών και υπηρεσιών που κρίθηκαν ακατάλληλα,

2) στην παραλαβή υλικού με έκπτωση τιμής, και

3) στην απαλλαγή του προμηθευτή από την παράδοση υπολοίπου υλικού, το οποίο δεν υπερβαίνει το 10% επί της συνολικής συμβατικής ποσότητας, λόγω ειδικών συνθηκών, αντιστοίχως, αλλά και στην παραρ. 2 του ιδίου άρθρου, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η τροποποίηση άλλης, πλην των ανωτέρω αναφερομένων περιπτώσεων, θεμελιώδους διατάξεως της σύμβασης, η οποία, όμως, σε κάθε περίπτωση πρέπει να αναφέρεται σε αντικείμενο της σύμβασης, και της οποίας η τροποποίηση προκαλεί βλάβη στα συμφέροντα του Δημοσίου.

Επομένως, τροποποίηση της σύμβασης μετά την υπογραφή της όσον αφορά στο πρόσωπο του συμβαλλομένου δεν νοείται, αφού άλλωστε οι περιπτώσεις επιτρεπτής τροποποίησης μιας σύμβασης περιοριστικώς και όχι ενδεικτικώς ορίζονται στο άρθρο 66.

Εξάλλου, και αυτή η εκχώρηση αρμοδιοτήτων, που απορρέουν από σύμβαση προμήθειας των Ενόπλων Δυνάμεων, σε τρίτο πρόσωπο συνολικά ή μερικά απαγορεύεται, ενώ επιτρέπεται μόνο η εκχώρηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του προμηθευτή σε αναγνωρισμένη Τράπεζα ή Οργανισμό ή Νομικό πρόσωπο που ελέγχονται από το Κράτος, **προς το σκοπό της εκδόσεως εγγυητικής επιστολής για τη λήψη προκαταβολής της υπόψη συμβάσεως και μόνον.**

Η κρίση δε, στην ανωτέρω γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ότι δήθεν η τροποποίηση αυτή της σύμβασης εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον αναιρείται εκ του γεγονότος ότι με την τροποποίηση αυτή μόνον η εταιρεία ROSOBORONEXPORT ωφελήθηκε, αφού εγκρίθηκε και αποδεσμεύθηκε επιπρόσθετο ποσό εκ ποσοστού 20% επί της συμβατικής αξίας των υλικών της τροποποίησης υπ' αριθμ. 2 της κύριας συμβάσεως που αφορούσε στην προμήθεια των τεσσάρων (4) συστημάτων TOR M1 της Πολεμικής Αεροπορίας, και μάλιστα πριν από την ολοκλήρωση της διασύνδεσης αυτών με τα συστήματα S 300, που αποτελούσε τον όρο – πίεση προς την εταιρεία για να υλοποιήσει την διασύνδεση.

Επομένως, από το σύνολο των προαναφερομένων προκύπτει σαφώς ότι η ως άνω υπ' αριθμ. Φ. 600/554945/Σ.941/02-07-2003 Υπουργική απόφαση του κ. Παπαντωνίου, ως και οι εκδοθείσες σχετικώς γνωμοδοτήσεις για την αντικατάσταση του Προμη-

θευτή, είναι παράνομες ως μη εμπίπτουσες στο πεδίο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων του Π.Δ. 284/89. Η ανωτέρω δε Υπουργική απόφαση είναι παράνομη και για τον λόγο ότι βάσει του άρθρου 66 του Π.Δ. 284/89 η τροποποίηση του ποσού της προκαταβολής δεν αποτελεί επιτρεπτή τροποποίηση μετά την υπογραφή της σύμβασης, άλλως και προκειμένου να είναι επιτρεπτή θα έπρεπε να είχε ζητηθεί προηγουμένως σχετική γνωμοδότηση των αρμοδίων νομικών υπηρεσιών.

Τελικά την **3^η Ιουλίου 2003 υπεγράφη η 3^η Τροποποίηση της Σύμβασης 009^Α/99**, κατά τα διαλαμβανόμενα στο ως άνω έγγραφο του ΥΕΘΑ, πλήν όμως, δεν συμπεριελήφθη στο κείμενό της ο όρος που είχε προτείνει στην από 29-11-2002 Γνωμοδότησή της η Γενική Γνωμοδοτική Επιτροπή της ΓΓΟΣΑΕ, σύμφωνα με τον οποίο η πρώτη εταιρεία «Joint Stock Corporation Industrial Company 'Concern ALMAZ-ANTEY'» θα αποτελούσε τον κύριο εκτελεστή της σύμβασης και των τροποποιήσεων αυτής, που είχε συνάψει ή θα συνάψει στο μέλλον η «ROSOBORONEXPORT» με το ΥΕΘΑ της Ελλάδας. Κατά την αυτή ημεροχρονολογία τροποποιήθηκε και η σύμβαση ΑΩ Ν. 07/99, ως προς τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης.

Γ.2.στ. Αντικατάσταση της Κατετεθείσης Εγγύησης από την Ρωσική Ομοσπονδία

Μετά την υπογραφή της ανωτέρω τροποποίησης, και δη την 12^η Αυγούστου 2003 απεστάλη από τον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας και Υπουργό των Οικονομικών, κ. Α. Κούντριν, η υπ' αριθμ. 5550π-Π7 εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης από την ομοσπονδιακή κρατική επιχείρηση «ROSOBORONEXPORT» των υποχρεώσεων της που απορρέουν από τις υπ' αριθμ. 009^Α/99 και 07/99 Συμβάσεις με το ΥΠΕΘΑ της Ελλάδας.

Η ανωτέρω, απευθυνθείσα από 12 Αυγ 2003 επιστολή του Αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβέρνησης και Υπουργού Οικονομικών Α. Κούντριν προς τον τότε ΥΕΘΑ, κ. Παπαντωνίου, στην οποία απλώς αναφέρεται ότι «*η κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας θα λάβει όλα τα απαραίτητα σύμφωνα με την ισχύουσα Ρωσική νομοθεσία μέτρα για την εξασφάλιση βοήθειας στην παραπέρα εκτέλεση των υποχρεώσεων από την ROSOBORONEXPORT που προβλέπονται από τις συμβάσεις 009^Α/99 και 7/99 από 26 Φεβ 1999*» δεν είναι νομότυπη, βάσει των ισχυουσών διατάξεων περί συμβάσεων εγγυήσεως για τους λόγους που προαναφέρθηκαν στο κεφάλαιο Γ.1 του παρόντος σχετικά με την πρώτη κυβερνητική εγγυητική επιστολή που κατετέθη την 4^η Μαρτίου 1999.

Περαιτέρω, πρέπει να ειπωθεί ότι η νέα κυβερνητική εγγύηση [υπ' αριθμ. 5550π-Π7/12-08-2003] που κατετέθη από την Ρωσική Κυβέρνηση, δεν είναι σύννομη, όπως και η πρώτη σε αντικατάσταση της οποίας κατετέθη, και σύμφωνα με το άρθρο 116 παρα. 4 του νόμου 145/Φ3/31-07-1998 Περί Νομοθεσίας Προϋπολογισμού Ρωσικής Ομοσπονδίας σε συνδυασμό με το Προεδρικό Διάταγμα 233/31-07-2003 του Υπουργείου Οικονομικών της Ρωσικής Ομοσπονδίας, το οποίο καθορίζει τον τύπο και το κείμενο της σχετικής σύμβασης εγγυοδοσίας, αφού δεν ακολουθήθηκε το συγκεκριμένο από την ρωσική κυβέρνηση πρότυπο εντύπου κρατικής εγγύησης, σύμφωνα με το οποίο απαιτείται διακρατική συμφωνία μεταξύ του κράτους που παρέχει την εγγύηση και αυτού που τη δέχεται, η οποία θα πρέπει να γίνει εγγράφως στο έγγραφο της εγγυήσεως με τη συνυπογραφή των δύο (2) κρατών και να ενσωματωθεί και μνημονευτεί και στην κύρια σύμβαση προμήθειας των TOR-M1.

Δ.ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 009^Α/99

Δ.1.Προκαταβολές προς τον Προμηθευτή

Την 26-05-1999 έλαβε χώρα η ενεργοποίηση της Σύμβασης. Μέχρι την ανωτέρω ημεροχρονολογία, σύμφωνα με τη διάταξη της παρα. 4.4 του άρθρου 4 της Σύμβασης 009^Α/99, καταβλήθηκε στην εταιρεία ANTEY το συνολικό ποσό των **155.716.173 δολαρίων ΗΠΑ** ως προκαταβολή εκ ποσοστού 30% επί της

συνολικής συμβατικής αξίας των υλικών και υπηρεσιών της ως άνω σύμβασης.

Συγκεκριμένα, την **17-05-1999** δυνάμει του υπ' αριθμ. Φ.600.163/15/ 711774/Σ.1274 εγγράφου της Δ/σης Προμηθειών του ΓΕΣ γνωστοποιήθηκε στην εταιρεία ANTEY η εντολή πληρωμής **ποσού 100.000.000 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αντιστοιχεί σε μέρος της προκαταβολής και στη συνέχεια την **19-05-1999**, δυνάμει του υπ' αριθμ. Φ.800/11/711813/Σ.1314 εγγράφου της Δ/σης Προμηθειών του ΓΕΣ, δόθηκε εντολή προς την Τράπεζα της Ελλάδος/Τμήμα Ενεργειών Πιστώσεων Δημοσίου για την καταβολή προς την εταιρεία ANTEY ποσού **55.716.173 δολαρίων ΗΠΑ** ως προκαταβολή.

Ακολούθως, την **26^η Ιουλίου 1999**, δυνάμει της με αριθμ. πρωτ. 2/53551/0023/21-07-1999 εντολής της Δ/σης 23^{ης} Δημοσίου Χρέους του Υπουργείου Οικονομικών, καταβλήθηκε στην ANTEY το ποσό των **103.810.782 δολαρίων ΗΠΑ** ως προκαταβολή εκ ποσοστού 20% επί της συμβατικής αξίας των υλικών και υπηρεσιών της σύμβασης 009^Α/99. Σύμφωνα με το σχετικό άρθρο 4.4.4 της σύμβασης, η συγκεκριμένη καταβολή θα έπρεπε να συντελεστεί, κατόπιν της πιστοποίησης από την αρμόδια επιτροπή της ΓΔΕ ότι η κατασκευή των προς προμήθεια συστημάτων βρίσκεται σε τέτοιο στάδιο, ώστε θα επιτρέψει την τήρηση του συμβατικού χρονοδιαγράμματος παραδόσεων.

Την **10^η Μαρτίου 2000** καταβλήθηκε στην ANTEY το ποσό **94.634.036 δολαρίων ΗΠΑ** το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της προκαταβολής εκ ποσοστού 50% επί της συνολικής συμβατικής αξίας των υλικών και προμηθειών της 2^{ης} Τροποποίησης της υπ' αριθμ. 009^Α/99 σύμβασης, δυνάμει της οποίας ασκήθηκε η προαίρεση για τα έξι (6) επιπλέον συστήματα TOR M1 για την Κύπρο.

Την **23^η Οκτωβρίου 2000** καταβλήθηκε στην Ρωσική εταιρεία ANTEY το ποσό των **55.186.850,55 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της προκαταβολής εκ ποσοστού 50% επί της συνολικής συμβατικής αξίας των υλικών και προμηθειών της 2^{ης} Τροποποίησης της υπ' αριθμ. 009^Α/99 σύμβασης, δυνάμει της οποίας ασκήθηκε η προαίρεση για τα τέσσερα (4) επιπλέον συστήματα TOR M1 για την Πολεμική Αεροπορία.

Την **29^η Απριλίου 2002**, δυνάμει της από 15-04-2002 σχετικής εντολής του ΓΕΣ, καταβλήθηκε στην ANTEY το ποσό των **229.076,50 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση ποσοστού 30% επί της συνολικής συμβατικής αξίας της τεχνικής εκπαίδευσης για τον Στρατό Ξηράς.

Δ.2.Παραδόσεις-Παραλαβές των συστημάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 7 της Σύμβασης 009^Α/99 για την παραλαβή κάθε μονάδας υλικού από τον Ελληνικό Στρατό απαιτείται η σύνταξη από εκπροσώπους του αγοραστή και του προμηθευτή κοινά αποδεκτών πρωτοκόλλων για τον ποιοτικό και ποσοτικό έλεγχο αυτών. Τελικά, πρέπει να ειπωθεί ότι ποιοτικά δεν έχει παραληφθεί οριστικά κανένα από τα παραδοθέντα συστήματα, αφού προαπαιτούμενο της τελικής ποιοτικής παραλαβής είναι, κατά την παρα. 7.8 του άρθρου 7 και του άρθρου 36 της σύμβασης, η επίτευξη της διασύνδεσης στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας και της διαλειτουργικότητας των συστημάτων TOR M1 με τα συστήματα S-300, γεγονός το οποίο ακόμη και σήμερα δεν έχει επιτευχθεί.

Ειδικότερα, κατωτέρω αναφέρονται αναλυτικά οι ημερομηνίες, κατά τις οποίες έλαβαν χώρα οι ποιοτικές και ποσοτικές παραλαβές των υλικών και προμηθειών της σύμβασης και τα με ίδια ημερομηνία πρωτόκολλα των επιτροπών που συνετάγησαν γι' αυτές.

Την 08/10/1999 συνετάγη το με ίδια ημερομηνία Πρωτόκολλο Ποιοτικού Ελέγχου και Ποσοτικής Παραλαβής μιας Πυροβολαρχίας TOR M1, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή, που αποτελείτο από τον 1) Τχη (ΠΒ) Κανελλόπουλο Πέτρο ως Πρόεδρο, και τους 2) Λγο (ΠΒ) Ευδαίμων Χρήστο και 3) Υπλγο (ΠΒ)

Γαβριηλίδη Γεώργιο, ως μέλη αντιστοίχως, απεφάνθη ότι τα αποσταλέντα υλικά της 1^{ης} Τμηματικής Παραδόσεως πληρούν τους όρους σύμβασης και πρέπει να παραληφθούν ποσοτικά.

Την 17/01/2000 συνετάγη το με ίδια ημερομηνία Πρωτόκολλο Ποιοτικού Ελέγχου και Ποσοτικής Παραλαβής της 2^{ης} Τμηματικής Παραδόσεως, σύμφωνα με το οποίο, η ίδια ως άνω Επιτροπή, απεφάνθη ότι τα αποσταλέντα υλικά πληρούν τους όρους της Σύμβασης και πρέπει να παραληφθούν ποσοτικά. Στο σημείο τούτο, αρχίζει η παραβίαση των όρων της σύμβασης που αφορούν στην παραλαβή των υπό προμήθεια υλικών. Ειδικότερα, βάσει του σχετικού χρονοδιαγράμματος παραδόσεων της σύμβασης, σε χρόνο δέκα (10) μηνών από την ενεργοποίηση της σύμβασης, ήτοι μέχρι την 26^η Μαρτίου 2000, θα έπρεπε να είχαν παραδοθεί στον Ελληνικό Στρατό από την προμηθεύτρια Ρωσική εταιρεία τέσσερις (4) εκτοξευτές-οχήματα μάχης με τοποθετημένο το σύστημα αναγνώρισης φίλων και εχθρικών αεροσκαφών (IFF), καθώς και το πρώτο Κέντρο Διεύθυνσης Πυρός, ενώ στην πραγματικότητα παραδόθηκαν και παρελήφθησαν τον Ιανουάριο του 2000 έξι (6) εκτοξευτές-οχήματα μάχης χωρίς το IFF, γεγονός το οποίο θα μπορούσε να έχει οδηγήσει στην επιβολή των σχετικών ποινικών ρητρών.

Την 11^η Μαΐου 2000 συνετάγη το με ίδια ημερομηνία Πρωτόκολλο Ποιοτικού Ελέγχου και Ποσοτικής Παραλαβής της 3^{ης} Τμηματικής Παράδοσης υλικών της σύμβασης, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή, που αποτελείτο από τον 1) Τχη (ΠΒ) Κανελλόπουλο Πέτρο, ως Πρόεδρο, και τους 2) Λγο (ΠΒ) Ευδαίμων Χρήστο και 3) Υπλγο (ΠΒ) Μόλιο Απόστολο, ως μέλη αντιστοίχως, απεφάνθη ότι τα υλικά της 3^{ης} Τμηματικής παράδοσης πληρούν τους όρους της σύμβασης και πρέπει να παραληφθούν ποσοτικά.

Την 11^η Οκτωβρίου 2000 συνετάγη το με ίδια ημερομηνία Πρωτόκολλο Ποιοτικού Ελέγχου και Ποσοτικής Παραλαβής της 4^{ης} Τμηματικής Παράδοσης υλικών και βιβλιογραφίας της σύμβασης, σύμφωνα με το οποίο, η Επιτροπή που αποτελείτο από τον 1) Τχη (ΠΒ) Γρουσουζάκο Δημήτριο ως Πρόεδρο, και τους 2) Λγο (ΠΒ) Ευδαίμων Χρήστο και 2) Υπλγο (ΠΒ) Κωνσταντινίδη Παύλο, ως μέλη αντιστοίχως, απεφάνθη ότι **α) δεν έχει παραληφθεί η βιβλιογραφία που αφορά Διαλειτουργικότητα-Διασύνδεση με το ενοποιημένο σύστημα Αεράμυνας**. Κατόπιν τούτου, η ανωτέρω επιτροπή παρά την ανωτέρω βεβαιωθείσα έλλειψη των αποσταλέντων υλικών αποφαινεται να παραληφθούν αυτά ποσοτικά. Στην ανωτέρω 4^η παραλαβή υλικών, ουσιαστικά, παραλαμβάνονται υλικά, τα οποία θα έπρεπε να βρισκονται ήδη στο οπλοστάσιο της χώρας μας.

Την 19/12/2000 συνετάγη το με ίδια ημερομηνία Πρωτόκολλο Ποιοτικού Ελέγχου και Ποσοτικής Παραλαβής της 5^{ης} Τμηματικής παράδοσης υλικών της ίδιας ως άνω επιτροπής, η οποία απεφάνθη ότι τα αποσταλέντα υλικά της 5^{ης} Τμηματικής παράδοσης/1^{ης} Τμηματικής παράδοσης της OPTION πληρούν τους όρους της σύμβασης και πρέπει να παραληφθούν αυτά ποσοτικά.

Την 14/03/2001 συνετάγη το με ίδια ημερομηνία Πρωτόκολλο Ποιοτικού Ελέγχου και Ποσοτικής Παραλαβής της 6^{ης} Τμηματικής Παράδοσης υλικών της ίδιας ως άνω επιτροπής, η οποία απεφάνθη ότι: «...**α) Δεν έχει παραληφθεί η βιβλιογραφία που αφορά Διαλειτουργικότητα-Διασύνδεση με το ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας**...» Κατόπιν τούτου, η ως άνω επιτροπή, παρά την ανωτέρω βεβαιωθείσα έλλειψη των αποσταλέντων υλικών της 6^{ης} Τμηματικής Παράδοσης Υλικών/2^{ης} Τμηματικής Παράδοσης υλικών της OPTION, αποφαινεται να παραληφθούν αυτά ποσοτικά.

Την 04/12/2003 συνετάγη το με ίδια ημερομηνία Πρωτόκολλο Ποιοτικού Ελέγχου και Ποσοτικής παραλαβής συστημάτων TOR M1, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή, που αποτελείτο από τον 1) Σμχο (Ι) Μιχαλολιάκο ως Πρόεδρο και τους 2) Επγο (ΤΑΤ) Τσαντήλα, 3) Σγο (Ε) Νοδaráκη, 4) Σγο (Ε) Αλεξάνδρου, 5) Σγο (ΕΑ) Τζιλιβάκη, 6) Σγο (ΕΑ) Τζωρμπατζάκη, 7) Υπογο (ΤΑΤ)

Γούλα, και 8) Ανθσογο (ΤΥΤ) Κωστάκη, ως μέλη αντιστοίχως, απεφάνθη ότι:

«α) Δεν έχει παραληφθεί και ενσωματωθεί στα συστήματα ο εξοπλισμός/βιβλιογραφία που αφορά την απαίτηση Διασύνδεσης-Διαλειτουργικότητας με το Ενοποιημένο σύστημα Αεράμυνας,

β) Δεν έχει παραληφθεί και ενσωματωθεί στα συστήματα ο εξοπλισμός/βιβλιογραφία που αφορά την απαίτηση διασύνδεσης-διαλειτουργικότητας με το σύστημα S-300 PMU- 1...».

Για την παραλαβή των υπολοίπων υλικών, τα οποία πληρούσαν τους όρους της σύμβασης, η Επιτροπή εισηγήθηκε να παραληφθούν αυτά κατά τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 4.7 της Συμπλήρωσης Ν.3 της Σύμβασης 009^Α/99.

Κατόπιν της ανωτέρω παρατήρησης, εξεδόθη το υπ' αριθμ. Φ.600/ ΕΠ.637160/Σ.559/09-12-2003 έγγραφο του ΓΕΑ προς την ΓΕΑ/Δ3, το οποίο κοινοποιήθηκε και προς το ΥΕΘΑ/ΓΓΟΣΑΕ/ΓΔΑΕ, σύμφωνα με το περιεχόμενο του οποίου και σε σχέση με την ανωτέρω παρατήρηση της Επιτροπής Ποιοτικού Ελέγχου-Παραλαβής Υλικών επισημαίνεται η επιβολή οικονομικών περικοπών, οι οποίες καθορίζονται ρητά στην κύρια σύμβαση, άρθρο 4 παράγραφος 4.11, αντιστοίχως.

Σε απάντηση του ανωτέρω εγγράφου το ΥΕΘΑ/ΓΓΟΣΑΕ/ΓΔΑΕ εκδίδει την 10-12-2003 το υπ' αριθμ. Φ.600.163/559607/Σ.1878/10-12-2003 έγγραφό του, δυνάμει του οποίου ζητά από το ΓΕΑ να προβεί στην πληρωμή των τιμολογίων των υλικών του ΓΕΑ.

Απαντώντας στο ανωτέρω αίτημα το ΓΕΑ αντιτάσσει, δυνάμει του υπ' αριθμ. Φ.837/ΑΔ.235838/Σ.2620/22-12-2003 εγγράφου του, ότι αδυνατεί να προβεί στην εξόφληση των σχετικών τιμολογίων, λόγω της αναφοράς των σχετικών παρατηρήσεων στο ανωτέρω αναφερόμενο από 04-12-2003 Πρακτικό της Επιτροπής Ποιοτικού Ελέγχου-Παραλαβής Υλικών, μέχρι την τακτοποίησή τους.

Τελικά, παρά τα ανωτέρω αναφερόμενα, την 23^η Ιανουαρίου 2004, ο τότε ΥΕΘΑ, κ. Παπαντωνίου, δυνάμει του υπ' αριθμ. Φ.600.163/125539/ Σ.101/23-01-2004 εγγράφου του, ανέκρινε την διενέργεια πληρωμών, ποσού 19.801.898,27 δολαρίων ΗΠΑ από το ΓΕΑ/Δ3, χωρίς την τακτοποίηση των παρατηρήσεων, με τα υπάρχοντα δηλαδή και υποβληθέντα δικαιολογητικά. Στο ποσό αυτό έχει προβλεφθεί και αφαιρεθεί η παρακράτηση ποσοστού 4% επί του υπολοίπου 50% της συμβατικής αξίας των υλικών κάθε τμηματικής παράδοσης, ίση με ποσό 2.200.210,91 δολαρίων ΗΠΑ, κατά το άρθρο 4.11 της σύμβασης.

Εξάλλου, βάσει του άρθρου 36 της Σύμβασης, καθορίζονταν σαφώς οι ενέργειες που έπρεπε να υλοποιηθούν από τα δύο(2) μέρη, προκειμένου για την επίτευξη της διασύνδεσης των συστημάτων TOR M1 με το εθνικό σύστημα Αεράμυνας της χώρας. Συγκεκριμένα, το ανωτέρω άρθρο προέβλεπε την δημιουργία κοινής ομάδας εργασίας αποτελούμενης από Έλληνες και Ρώσους τεχνικούς, η οποία θα ακολουθούσε το κατώτερο αναφερόμενο χρονοδιάγραμμα από την ενεργοποίηση της σύμβασης:

- Εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) μηνός θα έπρεπε να καταλήξει σε συμφωνία κοινών σημείων.

- Εντός χρονικού διαστήματος τριών (3) μηνών από την συμφωνία κοινών σημείων, ο προμηθευτής όφειλε να προσκομίσει μελέτη διασύνδεσης.

- Εντός χρονικού διαστήματος έξι (6) μηνών από την έγκριση της ως άνω μελέτης, ο προμηθευτής όφειλε να κατασκευάσει πρωτότυπο για έλεγχο.

- Μετά την πιστοποίηση του πρωτοτύπου και εντός χρονικού διαστήματος τριών (3) μηνών ο προμηθευτής θα εγκαθιστούσε το σύστημα στα πέντε (5) οχήματα ελέγχου πυρός πυροβολαρχίας.

Αντί του ανωτέρω χρονοδιαγράμματος, όμως, έλαβαν χώρα τα εξής:

- Η κοινή ομάδα συνεδρίασε από την 3^η έως την 20^η Δεκεμβρίου 1999 και κατέληξε στο από 20-12-1999 Πρακτικό.

- Η συμφωνία κοινών σημείων υπογράφηκε με ιδιαίτερα μεγάλη καθυστέρηση την 12 Νοεμβρίου 2002.

- Η μελέτη διασύνδεσης υποβλήθηκε από την προμηθεύτρια εταιρεία την 9^η Μαΐου 2003.

- Έκτοτε, αν και παρήλθε το συμβατικώς προβλεπόμενο χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών και πλέον, η εταιρεία δεν έχει προσκομίσει πρωτότυπο.

Περαιτέρω, βάσει του άρθρου 20 της Σύμβασης, καθοριζόταν ότι εντός χρονικού διαστήματος δέκα (10) μηνών από την ενεργοποίηση της σύμβασης θα υπογραφόταν μεταξύ προμηθευτή και αγοραστή ξεχωριστή σύμβαση για την εν συνεχεία υποστήριξη των συστημάτων της προμήθειας.

Παρά τα ανωτέρω καθοριζόμενα, όμως, και παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις του Στρατού ότι η περίοδος των δεκαοκτώ (18) μηνών για την αρχική υποστήριξη με ανταλλακτικά των υλικών της προμήθειας έχει λήξει, η υπογραφή της συμβάσεως καθυστέρησε για μεγάλο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα να καταστούν και άλλα υλικά μη επιχειρησιακά εξαιτίας της ελλείψεως απαιτούμενων ανταλλακτικών. Τελικώς, την 28^η Νοεμβρίου 2003 υπογράφηκαν οι δύο βασικές συμφωνίες υπ' αριθμ. P/2300221301110 και P/33002130118 μεταξύ του ΥΠΕΘΑ και της ρωσικής εταιρείας ROSOBORONEXPORT για τα εν συνεχεία υποστήριξη των συστημάτων OSA AK και TOR M1.

Δ.3. Δοκιμές-Έλεγχοι των Συστημάτων

Από την 15^η έως την 19^η Οκτωβρίου 2001 εκτελέστηκαν οι εξής ποιοτικοί έλεγχοι:

α) Επιτυχείς φορτώσεις-εκφορτώσεις τριών (3) φορέων SAM MODULE με πραγματικά βλήματα και ενός εκπαιδευτικού φορέως SAM MODULE, καθώς και δειγματοληπτικός λειτουργικός έλεγχος τεσσάρων (4) πραγματικών βλημάτων (S/N UT5739-3, UT5731-3, UT5728-3, UT5735-3) του φορέως SAM MODULE με PX 1042-3, επί του οχήματος μάχης, και

β) Ελέγχθηκε με την χρήση της συσκευής RASS-S4 του ΕΤΗΜ η λειτουργία του IFF 44D-3 με καταγραφή των εκπεμπόμενων παλμών P1, P2 και P3 και η ορθή λειτουργία του συστήματος αμαύρωσης-απόρριψης των πλευρικών λοβών.

Συνακολούθως, από την 24^η Νοεμβρίου έως την 5^η Δεκεμβρίου 2003 εκτελέστηκαν οι κάτωθι ποιοτικοί έλεγχοι:

Α) Έγιναν οι οπτικοί και λειτουργικοί έλεγχοι που προβλέπονται από την τεχνική βιβλιογραφία του συστήματος. Οι εν λόγω έλεγχοι ήταν επιτυχείς και όσα προβλήματα προέκυψαν επιλύθηκαν από τους τεχνικούς της κατασκευάστριας εταιρείας επί τόπου,

Β) Πραγματοποιήθηκαν επιτυχείς φορτώσεις του εκπαιδευτικού φορέως SAM MODULE σε όλα τα οχήματα μάχης με χρήση όλων των διατιθέμενων οχημάτων μεταφοράς φόρτωσης,

Γ) Πραγματοποιήθηκαν ασύρματοι και ενσύρματοι έλεγχοι διασύνδεσης σε επίπεδο πυροβολαρχίας, όπου και διαπιστώθηκε η διαλειτουργικότητα των οχημάτων μάχης με τα κέντρα διοίκησης TOR M1,

Δ) Έγινε έλεγχος όλων των οχημάτων επί πορείας δέκα (10) χιλιομέτρων με πλήρη φορτίο χωρίς να διαπιστωθούν ουσιαστικά προβλήματα, ενώ ελάχιστος σημασίας παρατηρήσεις αποκαταστάθηκαν από την εταιρεία.

Ε) Πτήσεις δύο (2) ζευγών αεροσκαφών F-16 της 340^{ης} και 343^{ης} Μοίρας για την μία πυροβολαρχία την 27-11-2003 και πτήσεις ενός ζεύγους αεροσκαφών F-16 της 340^{ης} Μοίρας για την άλλη πυροβολαρχία την 03-04-2003. Στα πλαίσια των πτήσεων ελέγχθηκαν οι λειτουργίες αποκάλυψης-εγκλωβισμού στόχων, καθώς και η ορθή διαβίβαση-ανάθεση των στόχων-εντολών μεταξύ του Κέντρου Διεύθυνσης Πυρός και των οχημάτων μάχης μέσω των ασυρμάτων του συστήματος. Κατά τη διάρκεια των πτήσεων δεν εντοπίστηκαν εγγενή λειτουργικά προβλήματα, ενώ οι βλάβες που παρουσιάστηκαν αποκαταστάθηκαν από την εταιρεία.

ΣΤ) Κατά τη διάρκεια των πτητικών ελέγχων διατέθηκε από την 138 ΣΜ ένας ασύρματος, ο οποίος εγκαταστάθηκε προσωρινά εντός του Κέντρου Διεύθυνσης Πυρός, προκειμένου να εξασφαλισθεί απευθείας επικοινωνία με τα αεροσκάφη. Η κεραία του ασυρμάτου αναπτύχθηκε επί του οχήματος, στη

θέση που αναπτύσσεται το περισκόπιο του οχήματος, χωρίς την απαίτηση οιασδήποτε τροποποίησης.

Τα αποτελέσματα των ανωτέρω ελέγχων-δοκιμών, τόσο αυτών που έλαβαν χώρα από την 15^η έως την 19^η Οκτωβρίου 2001, όσο και αυτών που έλαβαν χώρα μεταγενέστερα, κατά το χρονικό διάστημα από την 24^η Νοεμβρίου έως την 5^η Δεκεμβρίου 2003 έχουν καταγραφεί στο από 04-12-2003 Πρωτόκολλο της Επιτροπής Ποιοτικού Ελέγχου και Ποσοτικής Παραλαβής της 2^{ης} και 3^{ης} τροποποίησης της Σύμβασης, δυνάμει του οποίου η Επιτροπή αποφαινεται ότι:

α) Δεν έχει παραληφθεί και ενσωματωθεί στα συστήματα ο εξοπλισμός/βιβλιογραφία που αφορά την απαίτηση Διασύνδεσης-Διαλειτουργικότητας με το Ενοποιημένο Σύστημα Αεράμυνας,

β) Δεν έχει παραληφθεί και ενσωματωθεί στα συστήματα ο εξοπλισμός/βιβλιογραφία που αφορά την απαίτηση διασύνδεσης-διαλειτουργικότητας με το σύστημα S-300 PMU.

Εξαιτίας των ανωτέρω παρατηρήσεων η ως άνω Επιτροπή εισηγήθηκε για την παραλαβή των υπολοίπων υλικών, τα οποία πληρούσαν τους όρους της σύμβασης, να παραληφθούν αυτά κατά τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 4.ζ. της Συμπλήρωσης Νο 3 της Σύμβασης 009^Α/99, εφόσον, δηλαδή είχε προβλεφθεί να δοθεί το υπόλοιπο 20% της προκαταβολής πριν την επίτευξη της διασύνδεσης.

Οι ποσοτικοί έλεγχοι των υπό παράδοση υλικών έλαβαν χώρα παράλληλα με τους ποιοτικούς ελέγχους πριν την εκάστοτε τμηματική παραλαβή των υλικών της σύμβασης, όπως ανωτέρω αναλυτικά περιγράφονται, και αναφέρονται στα σχετικά πρωτόκολλα παραλαβής που συντάχτηκαν από τις αρμόδιες επιτροπές.

Δ.4. Καταβολές προς τον Προμηθευτή

Την 11^η Οκτωβρίου 1999 καταβλήθηκε στην εταιρεία ANTEY το ποσό των **41.334.306,48 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της 1^{ης} Τμηματικής παράδοσης των υλικών και υπηρεσιών της υπ' αριθμ. 009^Α/99 σύμβασης.

Εν συνεχεία, την 27^η Οκτωβρίου 1999, δυνάμει της υπ' αριθμ. Φ.800/23/713394 Σ.2894/22-10-1999 εντολής της Δ/σης Προμηθειών του ΓΕΣ προς την 23^η Δ/ση Δημοσίου Χρέους/Τμήμα Α' του Υπουργείου Οικονομικών, καταβλήθηκε στην ρωσική κρατική εταιρεία ANTEY το ποσό των **400.000 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της α' φάσης της τεχνικής εκπαίδευσης της σύμβασης κατά τα οριζόμενα στην παρ. 16.1.1. του άρθρου 16 της σύμβασης.

Την 4^η Φεβρουαρίου 2000, δυνάμει του υπ' αριθμ. Πρωτ. 2/7624/0023/01-02-2000 εγγράφου της Διεύθυνσης 23^{ης} Δημοσίου Χρέους του Υπουργείου Οικονομικών προς την Τράπεζα της Ελλάδος, καταβλήθηκε στην ρωσική εταιρεία ANTEY το ποσό των **67.834.975,11 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της 2^{ης} Παραλαβής Υλικών και προμηθειών της υπ' αριθμ. 009^Α/99.

Την 18^η Ιουνίου 2000, δυνάμει του υπ' αριθμ. Φ.800/11/563300/Σ.1480/14-06-2000 εγγράφου της Διεύθυνσης Προμηθειών του ΓΕΣ προς την 3^η Διεύθυνση Δημοσίου Χρέους/Τμήμα Α' του Υπουργείου Οικονομικών, καταβλήθηκαν στην ρωσική εταιρεία ANTEY το ποσό των **43.517.724, 48 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της 3^{ης} Παραλαβής Υλικών και προμηθειών της υπ' αριθμ. 009^Α/99 σύμβασης.

Την 1^η Δεκεμβρίου 2000, δυνάμει της από 27-11-2000 σχετικής εντολής του ΓΕΣ, καταβλήθηκε στην ρωσική κρατική εταιρεία ANTEY το ποσό των **91.005.926,30 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της 4^{ης} Παραλαβής Υλικών και προμηθειών της υπ' αριθμ. 009^Α/99 Σύμβασης.

Την 5^η Ιανουαρίου 2001, καταβλήθηκε στην εταιρεία ANTEY

ποσό **600.000 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της Β' φάσης της Τεχνικής Εκπαίδευσης της Σύμβασης κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 16.1.2 του άρθρου 16.

Την **8η Φεβρουαρίου 2001**, δυνάμει της από 05-02-2001 σχετικής εντολής του ΓΕΣ, καταβλήθηκε στην εταιρεία ANTEY το ποσό των **53.725.666,03 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της 5ης Παραλαβής υλικών και προμηθειών της υπ' αριθμ. 009^A/99 σύμβασης, καθώς και στην εξόφληση της 1ης Τμηματικής παραλαβής Υλικών και προμηθειών της OPTION.

Την **11η Απριλίου 2001**, δυνάμει της από 06-04-2001 εντολής του ΓΕΣ, καταβλήθηκε στην εταιρεία ANTEY το ποσό των **36.903.095,47 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της 2ης Παραλαβής των υλικών και προμηθειών της προαίρεσης για τα έξι (6) συστήματα του Στρατού Ξηράς.

Την **31η Μαΐου 2002**, δυνάμει της από 29-05-2002 εντολής του ΓΕΑ, καταβλήθηκε στην Ρωσική κρατική εταιρεία ANTEY το ποσό των **181.577,50 δολαρίων ΗΠΑ**, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της εκπαίδευσης που παρεσχέθη σύμφωνα με τη 2η Συμπλήρωση (Amendment) της υπ' αριθμ. 009^A/99 Σύμβασης.

Συνακολούθως, την 23η Ιανουαρίου 2004, ο τότε ΥΕΘΑ, κ. Παπαντωνίου, δυνάμει του υπ' αριθμ. Φ.600.163/125539/Σ.101/23-01-2004 εγγράφου του, ενέκρινε την διενέργεια πληρωμών από το ΓΕΑ/Δ3, χωρίς την τακτοποίηση των παρατηρήσεων, που περιγράφονται στο από 04/12/2003 Πρωτόκολλο της Επιτροπής παραλαβής υλικών της 2ης και 3ης Τροποποίησης της σύμβασης, με τα υπάρχοντα δηλαδή και υποβληθέντα δικαιολογητικά της εταιρείας κατά παράβαση των άρθρων 3.5, 4.10.2, 4.10.3 και 15.2 της συμβάσεως.

Το ποσό που καταβλήθηκε την **13η Φεβρουαρίου 2004** δυνάμει της ανωτέρω απόφασης ήταν 19.801.898,27 δολάρια ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της 1ης Τμηματικής Παράδοσης των υλικών της άσκησης της προαίρεσης για τα τέσσερα (4) επιπλέον συστήματα της Αεροπορίας.

Συνολικά, επομένως, έχει καταβληθεί από το Ελληνικό Δημόσιο προς τις προμηθευτές Ρωσικές εταιρείες το ποσό των 764.882.087,69 δολαρίων ΗΠΑ, ενώ ακόμη πρακτικά δεν είναι επιχειρησιακά τα συστήματα που έχουν παραληφθεί, εξαιτίας της μη διευθέτησης του προβλήματος της διασύνδεσης και διαλειτουργικότητάς τους με το ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας και τα συστήματα S-300 PMU-1.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΩΦΕΛΗΜΑΤΩΝ (ΑΩ) ΤΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ TOR M1

Εισαγωγή

Αντισταθμιστικά Ωφελήματα (ΑΩ) μιας σύμβασης είναι το σύνολο των ανταποδοτικών πράξεων, οι οποίες πραγματοποιούνται από τον προμηθευτή της σύμβασης (κυρίας) ως αντιστάθμισμα της συγκεκριμένης (κύριας) σύμβασης προμήθειας των Ενόπλων Δυνάμεων. Σκοπός της νομοθετικής πρόβλεψης των σχετικών συμβάσεων αντισταθμιστικών ωφελημάτων είναι η υποβοήθηση της Αμυντικής Βιομηχανίας της χώρας μας, καθώς και η ανάπτυξη και ενίσχυση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα, οι οποίες συμβάλλουν στην εν γένει αναβάθμιση της τεχνολογικής και παραγωγικής υποδομής της χώρας μας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 64 παρα. 1β(2)(ιδ), 71 και 73 παρ. 1οτ του ΠΔ 284/89 «Περί προμηθειών, εργολαβιών και εκτελέσεως εργασιών των Ενόπλων Δυνάμεων», όπως τροποποιήθηκε με τα ΠΔ 909/1981, 525/1985 και 292/1988, κάθε υποψήφιος προμηθευτής αμυντικού υλικού για τις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις υποχρεούται να συμπεριλάβει στο πακέτο προσφορών του και προσφορά ΑΩ. Η κάθε προσφορά για τα ΑΩ πρέπει να συντάσσεται με βάση τις κανονιστι-

κές διατάξεις και τις οδηγίες που περιέχονται στο κείμενο «Κατευθυντήριες Οδηγίες (ΚΟ) για τα Αντισταθμιστικά Ωφελήματα Προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων», έκδοση Μαΐου 1996, ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ/ ΔΑΩ, οι οποίες είναι εγκεκριμένες με Υπουργική Απόφαση.

Οι προσφορές των ΑΩ συντάσσονται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23 του ανωτέρω κειμένου των ΚΟ/1996. Μια προσφορά δεν αξιολογείται και βαθμολογείται με μηδέν όταν ισχύει ένα ή περισσότερα από τα κάτωθι:

1) Το προσφερόμενο ποσοστό ΑΩ είναι μικρότερο του 60% της οικονομικής προσφοράς.

2) Δεν προσδιορίζονται τα είδη των συναλλαγών ΑΩ μέσω των οποίων θα υλοποιηθεί η συνολική υποχρέωση και δεν δηλώνεται η ονομαστική και πιστωτική αξία κάθε συναλλαγής.

3) Δεν υπάρχει αποδοχή των ποινικών ρητρών και παροχής εγγυητικής επιστολής Τραπεζής, όπως ορίζονται στις ΚΟ άρθρα 20 και 21.

4) Δεν προσφέρονται συναλλαγές παροχής υποκατασκευαστικού έργου/αγοράς αμυντικών προϊόντων και/ή παραγωγής νέων προϊόντων, όπως ορίζονται στις ΚΟ, άρθρα 9α (1) και (2).

Α. ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ

Στην προκειμένη περίπτωση, τα ΑΩ που απορρέουν από την σύμβαση προμήθειας των είκοσι ενός (21) Α/Α συστημάτων βραχέως βεληνεκούς TOR M1 υπ' αριθμ. 009^A/99/ΚΑ/83001001 και με πρόβλεψη δικαιώματος προαίρεσης μέχρι είκοσι εννέα (29) επιπλέον ίδιων συστημάτων αποτέλεσαν αντικείμενο ιδιαίτερης σύμβασης μεταξύ του Προμηθευτή, ήτοι της κρατικής Ρωσικής εταιρείας με την επωνυμία «Joint Stock Corporation Industrial Company "Concern ANTEY"» και του αγοραστή, δηλαδή του ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ.

Πριν την υπογραφή της συμβάσεως ΑΩ που απορρέει από την ανωτέρω προμήθεια, το θέμα των ΑΩ κρίθηκε σε πρώτο στάδιο παράλληλα με τις διαπραγματεύσεις των αρμοδίων επιτροπών για την κύρια σύμβαση προμήθειας.

Ειδικότερα, η Επιτροπή Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης, η οποία συγκροτήθηκε δυνάμει των υπ' αριθμ. Φ.625/3079/Σ.20/28-05-1998 και Φ.625/3099/Σ.29/02-07-1998 Υπουργικών αποφάσεων, προκειμένου να αξιολογήσει τις προσφορές των κάτωθι εταιρειών, ήτοι α) της Γαλλικής εταιρείας THOMSON για το σύστημα CROTALE, β) της Καναδικής κυβέρνησης για το σύστημα ADATS, γ) της Γερμανικής κυβέρνησης για το σύστημα ROLAND, και δ) των Ρωσικών εταιρειών ROSVOOROU-ZHENIE και ANTEY για το σύστημα TOR, αναφέρει στην παρα. 14 της σελίδας 6 του από 23-07-1998 Πρακτικού της τα εξής σχετικά με το θέμα των αντισταθμιστικών ωφελημάτων: «...**Όλες οι εταιρείες προσφέρουν κατά δήλωσή τους ποσοστό ΑΩ ίσο με το 100% της προσφοράς και όλες δεσμεύονται για μεταφορά τεχνολογίας και συμπαραγωγή με Ελληνικές Αμυντικές Βιομηχανίες σε θέματα συντήρησης κ.λ.π. Από τις ανωτέρω εταιρείες η EUROMISSILE έχει υπογράψει MOU με την ΕΒΟ, στο οποίο έχει συμφωνήσει συμπαραγωγή σε ποσοστό 35% έως 40%. Επίσης, η εταιρεία OERLICON έχει υπογράψει MOU συνεργασίας με 5 Ελληνικές Αμυντικές Βιομηχανίες...**».

Εξάλλου, μια εκ των υποεπιτροπών της ανωτέρω επιτροπής, η οποία αποτελείτο από τον 1) Σχη(ΥΠ) Τσιλινίκο Δημήτριο, ως Πρόεδρο, και τους 2) Ανχη(ΤΘ) Χατζηγιαννίδη Γεώργιο, 3) Ανχη(ΤΧ) Γελαδάκη Δημήτριο, και 4) Τχη(ΠΒ) Δασκαλάκη Ιπποκράτη, ως μέλη αντιστοίχως, η οποία συνεστήθη με σκοπό την αξιολόγηση της προσφοράς των Ρωσικών εταιρειών για το σύστημα TOR, αναφέρει επί λέξει στην παρα. 5 της σελίδας 6 του από 14-07-1998 Πρακτικού της τα εξής σχετικά με τα ΑΩ: «...**Κατά τη συζήτηση με τη Ρωσική πλευρά τέθηκε η απαίτηση της συμπαραγωγής του συστήματος με Ελληνικές Βιομηχανίες, η μεταφορά τεχνολογίας, εξοπλισμού και η παροχή της απαιτούμενης εκπαίδευσης, για να αναληφθεί η συντήρηση 4ου-5ου κλιμακίων, καθώς και η ανακατασκευή του συστήματος από την Ελληνική Βιομηχανία. Η Ρωσική πλευρά (ANTEY) δεσμεύθηκε να καλύψει τις απαιτήσεις αυτές, κατά το στάδιο των τελικών διαπραγματεύσεων...**».

Περαιτέρω, η προαναφερομένη Επιτροπή Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης για την προμήθεια των συστημάτων βραχέως βεληνεκούς (SHORADS) υπέβαλε κατά τις διαπραγματεύσεις με τις εταιρείες και νέο πρακτικό την 08/10/1998, στο περιεχόμενο του οποίου (παρα. 12 της σελίδας 6 του από 08/10/1998 πρακτικού της) αναφέρονται τα εξής σχετικά με το θέμα των αντισταθμιστικών ωφελημάτων: «...**Οι εταιρείες προσφέρουν ΑΩ όπως αναλύεται παρακάτω:**

α. OERLIKON AEROSPACE (ADATS)

1. Η εταιρεία προσφέρει ΑΩ σε ποσοστό 100% έως 134% ανάλογα με τις εναλλακτικές προτάσεις που προσφέρει.
2. Προσφέρει συμπαράγωγη σε ποσοστό 30% (περιλαμβά - νεται στα ΑΩ).
3. Η οικονομική προσφορά με ΑΩ και χωρίς ΑΩ είναι ίδια.
4. Έχει υπογράψει MOU με τις Αμυντικές Βιομηχανίες: EBO, EAB ΑΕ, ΠΥΡΚΑΛ, ΕΛΦΟΝ, ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ, ΜΑΡΑΚ, ΝΕΤΚΟΜ και ΟΛΥΜΠΙΚ ΤΟΥΛ

β. EUROMISSILE (ROLAND M3S)

1. Προσφέρει ΑΩ σε ποσοστό 100% πέραν της ΕΠΑ που προσφέρει.
2. Προσφέρει συμπαράγωγη στην Ελλάδα σε ποσοστό 35% τουλάχιστον πέραν των υποχρεώσεων ΑΩ.
3. Η οικονομική προσφορά με ΑΩ και χωρίς ΑΩ είναι ίδια. Έχει υπογράψει MOU με EBO για ανάθεση υποκατασκευα - στικού έργου.

γ. THOMSON (CROTALE NG)

1. Προσφέρει ΑΩ σε ποσοστό 100% πέραν της συμπα - ραγωγής που προσφέρει.
2. Προσφέρει συμπαράγωγη σε ποσοστό 30% πέραν των υποχρεώσεων ΑΩ.
3. Η οικονομική προσφορά με ΑΩ και χωρίς ΑΩ είναι δια - φορετική κατά ποσοστό που κυμαίνεται από 5,3% έως 6,1% ανάλογα με τις εναλλακτικές προτάσεις που προσφέρει.

δ. ANTEY (TOR-M1)

1. Προσφέρει ΑΩ σε ποσοστό 100%.
2. Δεν αναφέρει συγκεκριμένο ποσοστό συμπαράγωγής.
3. Η οικονομική προσφορά με ΑΩ και χωρίς ΑΩ είναι ίδια.

ε. BRITISH AEROSPACE (JERNAS)

1. Προσφέρει ΑΩ σε ποσοστό 100%.
2. Δεν προσφέρει συμπαράγωγη.
3. Δεν δίνει οικονομική προσφορά χωρίς ΑΩ...».

Από το σύνολο των προαναφερομένων προκύπτει ότι η πλη - ρέστερη προσφορά και η πλέον συμφέρουσα κατά το χρόνο που συνετάγη το ανωτέρω πρακτικό της επιτροπής ήταν αυτή της εταιρείας OERLIKON AEROSPACE για το σύστημα ADATS.

Κατόπιν των ανωτέρω διαδικασιών εγκρίθηκε τελικώς, δυνά - μει της υπ' αριθμ. Φ.625/3185/Σ.53/14/11/1998 αποφάσεως του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, η υλοποίηση από τη ΓΔΕ της προ - μήθειας είκοσι ενός (21) αυτοκινούμενων ερπυστριωφόρων Α/Α συστημάτων βραχέως βεληνεκούς TOR M1, με δικαίωμα προαί - ρεσης για την προμήθεια είκοσι εννέα (29) επιπλέον ίδιων συστημάτων από τη ρωσική εταιρεία ANTEY, και με τους ειδι - κότερους όρους και τις διαδικασίες που προβλέπονται στην ανωτέρω απόφαση. Επιπροσθέτως, στην παρα. 3 της ως άνω αποφάσεως ορίζεται επιπλέον ότι «...**προ της κατακύρωσης της προμήθειας, με μέριμνα της ΓΔΕ, να συγκροτηθούν Επιτροπές Διαπραγματεύσεων για την βελτίωση των όρων της προσφοράς, την εξασφάλιση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων και την κατάρτι - ση των συμβάσεων προμήθειας και ΑΩ...».**

Συμφώνως προς τα ανωτέρω οριζόμενα, με την υπ' αριθμ. ΑΠ. Φ.625/3195/Σ.60/19-11-1998/ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ/ΤΕΣΕ απόφαση συγκροτήθηκε Υποεπιτροπή Διαπραγματεύσεων ΑΩ, με σκοπό την διενέργεια διαπραγματεύσεων με την Ρωσική εταιρεία «Joint Stock Corporation Industrial Company 'Concern ANTEY'» για την βελτίωση των όρων της αρχικής προσφοράς ΑΩ της

εταιρείας και την κατάρτιση σχεδίου σύμβασης ΑΩ σε σχέση με την προμήθεια των είκοσι ενός (21) οπλικών συστημάτων τύπου TOR M1, με δικαίωμα προαίρεσης για την προμήθεια είκοσι εννέα (29) επιπλέον ίδιων οπλικών συστημάτων.

Μέλη της ως άνω υποεπιτροπής ορίστηκαν οι: α) Σχης (ΤΧ) Γιαννόπουλος Γεώργιος, ως Πρόεδρος, β) Ανχης (ΠΒ) Ευάγγελος Παππάς, ως μέλος, γ) Τχης (ΤΧ) Γκίκας Προκόπιος, ως μέλος, και δ) Τχης (ΤΧ) Ζυμπελούδης Ιωάννης. **Σημειώτεον ότι σύμφωνα με το άρθρο 16 του ΠΔ 284/89 και την παράγραφο 4 αυτού, ρητώς αναφέρεται ότι τα μέλη των επιτροπών δεν επιτρέπεται να συμμετάσχουν σε περισσότερες από μία επι - τροπές για την ίδια προμήθεια.** Η συγκεκριμένη διάταξη, όμως, περιέργως δεν ίσχυσε για τον Γιαννόπουλο, ο οποίος συμμετείχε παράλληλα και σε άλλες επιτροπές, που συγκροτή - θηκαν στα πλαίσια της προκείμενης προμήθειας των SHORADS.

Η ανωτέρω υποεπιτροπή διεξήγαγε διαπραγματεύσεις με την Ρωσική κρατική εταιρεία ANTEY από την 11^η μέχρι και την 28^η Ιανουαρίου 1999.

Σύμφωνα με το Πρακτικό Διαπραγματεύσεων της Υποεπιτρο - πής Διαπραγματεύσεων, σε όλες τις φάσεις των διαπραγμα - τεύσεων η εταιρεία ANTEY αρνείτο σθεναρά να υποβάλλει προ - σφορά ΑΩ σύμφωνα με τις διατάξεις των Κατευθυντήριων Οδη - γιών (ΚΟ/1996/ΥΠΕΘΑ) και ειδικότερα:

Α) Αρνείτο σθεναρά να αποδεχθεί αμετάκλητη εγγυητική επιστολή Τραπεζής για την πιστή εκτέλεση εκ μέρους της των υποχρεώσεων της σε ΑΩ (ήτοι για την πιστή εκτέλεση της σύμβασης ΑΩ Νο. 7/99, η οποία υπεγράφη στη συνέχεια) σε ποσοστό 10% της συνολικής αξίας των ΑΩ, που καλύπτει το σύνολο των ποινικών ρητρών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 21α και β των ΚΟ/1996/ΥΠΕΘΑ, γεγονός το οποίο θα έπρεπε να είχε οδηγήσει στην μη αξιολόγηση ή άλλως στην βαθμολόγηση με μηδέν της εν λόγω προσφοράς.

Β) Να παράσχει στην παρούσα φάση ΑΩ που να αναφέρο - νται στις παραγράφους 12 και 13 των ΚΟ/1996/ΥΠΕΘΑ σε ποσοστό τουλάχιστον 50% επί των συνολικών υποχρεώσεων και το υπόλοιπο ποσοστό σε άλλα προγράμματα, όπως παρο - χή υλικών και υπηρεσιών στις Ένοπλες Δυνάμεις, Άμεση Επένδυση, παροχή κεφαλαιουχικού εξοπλισμού κ.λ.π., γεγο - νός το οποίο θα έπρεπε να είχε οδηγήσει στην μη αξιολόγηση ή άλλως στην βαθμολόγηση με μηδέν της εν λόγω προσφοράς.

Γ) Να συγκεκριμενοποιήσει τα προτεινόμενα προγράμματα ΑΩ, δίνοντας στα προγράμματα αυτά συγκεκριμένες τεχνο - λογίες μετά αντιστοίχου φόρτου εργασίας, συμπαράγωγη κ.λ.π., γεγονός το οποίο θα έπρεπε να είχε οδηγήσει στην μη αξιολόγηση ή άλλως στην βαθμολόγηση με μηδέν της εν λόγω προσφοράς, καθώς και να μειώσει το ονομαστικό κόστος των προγραμμάτων αυτών και τους σχετικούς πιστωτικούς συντε - λεστές.

Τα αναφερόμενα αυτά προγράμματα ΑΩ, αναφέρονται στην παρα. 9α, β και γ του προαναφερομένου Πρακτικού Διαπραγ - ματεύσεων και είναι τα εξής:

1. Δημιουργία/κατασκευή στην Ελλάδα ενός (1) εργοστασί - ου, το οποίο θα συντηρεί, επισκευάζει, ανακατασκευάζει, ανα - βαθμίζει τα οπλικά συστήματα και θα εκπαιδεύει το προσωπικό στην χρήση/συντήρηση του εξοπλισμού των συστημάτων TOR M1, OSA-AK SAM και OSA-AKM SAM, σε πρώτη φάση εξυπη - ρετώντας τις ανάγκες των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, αλλά στη συνέχεια θα είναι δυνατόν να επεκταθεί εξυπηρετώντας ανάγκες τρίτων χωρών, όπως Κύπρος, Ηνωμένα Αραβικά Εμι - ράτα (UAE), Σαουδική Αραβία, Κουβέιτ, κ.λ.π.

2. Διασύνδεση-Διαλειτουργικότητα των συστημάτων OSA-AK SAM με Κέντρα Διεύθυνσης Πυρός (PU-12M6) και η ένταξη τους στο ενοποιημένο Σύστημα Αεράμυνας της χώρας.

3. Δημιουργία ενός Κέντρου Τεκμηρίωσης και Επισήμανσης, που αφορά την ταυτόχρονη μετάφραση από τα Ρωσικά σε Ελληνικά και Αγγλικά όλων των παρεχομένων μέσων, εγχειρι - δίων, manuals, χαρτών, πινάκων, κ.λ.π. και επισημάνσεων για Στρατιωτικά Αμυντικά Ρωσικά συστήματα.

Κατόπιν των ανωτέρω, και εξαιτίας των προαναφερομένων αρνήσεων της προμηθεύτριας Ρωσικής εταιρείας ANTEY,

περιελήφθηκε στην σύμβαση ΑΩ η τελική αποδοχή των προγραμμάτων ΑΩ να γίνει εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ενεργοποίηση της Σύμβασης ΑΩ.

Στη συνέχεια, η επιτροπή και οι εκπρόσωποι της εταιρείας ANTEY κατέληξαν σε κοινά αποδεκτά σύμβαση ΑΩ, η οποία θα περιλαμβάνει τα εξής:

Α. Ποσοστό ΑΩ 100%.

Β. Διάρκεια υλοποίησης της σύμβασης τέσσερα (4) χρόνια.

Γ. Εφαρμοζόμενο Δίκαιο αυτό που ισχύει και στην κύρια προμήθεια.

Δ. Διαιτησία η ίδια που θα ισχύσει στην κύρια προμήθεια.

Ε. Ποινικές ρήτρες.

ΣΤ. Γλώσσα σύμβασης ΑΩ η Ελληνική και Αγγλική με υπερισχύουσα την Ελληνική γλώσσα.

Ζ. Λοιπά άρθρα όπως προβλέπονται από ΚΟ/1996/ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ.

Η. Προγράμματα ΑΩ, όπως αυτά περιγράφονται στην παραρ. 11η του πρακτικού της επιτροπής.

Σημειώνεται, όμως, στην με αριθμό 12 παραρ. του Πρακτικού ότι: **«Τα ανοικτά θέματα που παραμένουν είναι τα παρακάτω:**

Α. Η συγκεκριμενοποίηση και η τελική αποδοχή των προγραμμάτων της παραγράφου 11 θα γίνει μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ενεργοποίηση της Σύμβασης.

Β. Η επιτροπή επέμεινε στην έκδοση εγγυητικής επιστολής Τραπεζίτης, πλην όμως, η εταιρεία δεν το αποδέχτηκε και αντιπρότεινε εγγυητική επιστολή (Εταιρείας ή Κυβέρνησης).

Επαναλαμβάνεται δε στο σημείο τούτο ότι εξαιτίας της ύπαρξης των ως άνω ανοικτών θεμάτων, που πηγάζουν από τις αντίστοιχες αρνήσεις της εταιρείας ANTEY να υποβάλει προσφορά ΑΩ σύμφωνα με το κείμενο των Κ.Ο./1996, η συγκεκριμένη προσφορά δεν θα έπρεπε επί ουδενί να αξιολογηθεί, άλλως θα έπρεπε να βαθμολογηθεί με μηδέν ως αντίθετη και ασύμφωνη προς το ισχύον νομοθετικό καθεστώς στην Ελλάδα. Περαιτέρω, αν πράγματι είχε αξιολογηθεί σύννομα και σωστά η ανωτέρω προσφορά ΑΩ της εταιρείας ANTEY και είχε βαθμολογηθεί, ως έδει, με μηδέν, τούτο θα συμπάρεσυρε και την προσφορά της ανωτέρω εταιρείας σχετικά την προμήθεια της κυρίας συμβάσεως, η οποία, επίσης, δεν θα αξιολογείτο και θα βαθμολογείτο με μηδέν, ως αντιβαίνουσα στην παρ. 4 του άρθρου 20 του Π.Δ. 284/89.

Παρά την ύπαρξη και μη διευθέτηση των ανωτέρω σημαντικών θεμάτων, τελικώς την 12/02/1999 εξεδόθη η υπ' αριθμ. Φ.625/309204/Σ.124/12/02/1999 Υπουργική απόφαση από τον τότε ΥΕΘΑ, κ. Τσοχατζόπουλο, δυνάμει της οποίας κατακυρώθηκε το ανωτέρω σχέδιο Σύμβασης ΑΩ μεταξύ της ΓΔΕ και της εταιρείας ANTEY.

Εξάλλου, από το σύνολο των ανωτέρω διαλαμβανόμενων, προκύπτει ότι η **διαφωνία που είχε προκύψει μεταξύ** της Ρωσικής εταιρείας ANTEY και της Ελληνικής επιτροπής διαπραγματεύσεων, η οποία περιγράφεται στο σχετικό πρακτικό της ως άνω επιτροπής, σχετικά με την παροχή τραπεζικής εγγύησης για την εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης ΑΩ, την οποία ζητούσε επιμόνως η Ελληνική πλευρά, αλλά αρνείτο σθεναρά να παράσχει η Ρωσική εταιρεία, αντιπροτείνοντας την κατάθεση κυβερνητικής ή εταιρικής εγγύησης καλής εκτέλεσης, **τελικώς επιλύθηκε οριστικά με την προαναφερόμενη Υπουργική απόφαση, η οποία έδωσε την δυνατότητα στην ρωσική εταιρεία να καταθέσει την επιθυμητή γι' αυτήν κυβερνητική εγγύηση, σε αντίθεση με τις προσπάθειες και τις σχετικές εισηγήσεις της επιτροπής διαπραγματεύσεων.**

Ας σημειωθεί δε ότι η κατάθεση εγγυητικής επιστολής κυβερνήσεως απαγορεύεται στις συμβάσεις ΑΩ που απορρέουν από προμήθειες των Ενόπλων Δυνάμεων και βάση του άρθρου 36 παρ. 5β παρ. Π.Δ. 285/89, **το οποίο επιτρέπει την παροχή παρόμοιας εγγυήσεως μόνον στις συμβάσεις κυρίου υλικού.**

Γ. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 7/1999 ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΑΩ

Τελικώς, την 26^η Φεβρουαρίου 1999 υπεγράφη, μεταξύ του νομίμως εξουσιοδοτηθέντος προς τούτο, Ιωάννη Σμπώκου, Γενικού Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών (ΓΔΕ)

του ΥΠΕΘΑ, και του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας «Joint Stock Corporation Industrial Company Concern ANTEY», η υπ' αριθμ. 7/99 ΑΩ, που απορρέουν από την υπ' αριθμ. 009Α/99/ΚΑ/83001001 Σύμβαση Προμήθειας είκοσι ενός (21) Α/Α συστημάτων βραχέως βεληνεκούς TOR M1, με πρόβλεψη δικαιώματος προαίρεσης για την προμήθεια είκοσι εννέα (29) επιπλέον ιδίων συστημάτων.

- Σύμφωνα με την παραρ. 3.1 του άρθρου 3 της σύμβασης ΑΩ: **«...Ο ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ αναλαμβάνει την αμετάκλητη υποχρέωση να υλοποιήσει ο ίδιος, ή να προκαλέσει άλλα ΑΠΟΔΕΚΤΑ ΜΕΡΗ να υλοποιήσουν αποδεκτά ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΩ συνολικής ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ίσης με το 100% της αξίας της ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ...».**

- Σύμφωνα με την παραρ. 3.4 του άρθρου 3 της Σύμβασης ΑΩ: **«...Η συνολική πιστωτική αξία της σύμβασης ΑΩ που αναλαμβάνει να υλοποιήσει ο προμηθευτής ανέρχεται σε πεντακόσια δέκα εννέα εκατομμύρια πενήντα τρεις χιλιάδες εννιακόσια δέκα Δολάρια ΗΠΑ...».**

- Σύμφωνα με την παραρ. 3.5 του άρθρου 3 της Σύμβασης ΑΩ: **«...Ο Προμηθευτής αναλαμβάνει να υλοποιήσει τις υποχρεώσεις Α.Ω., μέσω προγραμμάτων ΑΩ ονομαστικής αξίας η οποία θα καθορισθεί εντός χρονικού διαστήματος τριών μηνών από την ενεργοποίηση της σύμβασης ΑΩ.»**

- Σύμφωνα με τις παραρ. 4.1 και 4.2 του άρθρου 4 της Σύμβασης ΑΩ: **«... Ο Προμηθευτής έχει την υποχρέωση να υλοποιήσει τις υποχρεώσεις ΑΩ μέσα σε χρονική διάρκεια ίση με τέσσερα (4) χρόνια από την ημερομηνία ενεργοποίησης της Σύμβασης ΑΩ. Η ημερομηνία ενεργοποίησης της Σύμβασης ΑΩ είναι η ίδια με την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύμβασης κυρίας προμήθειας...».**

- Σύμφωνα με την παραρ. 12.1 του άρθρου 12 της Σύμβασης ΑΩ: **«...Δικαίωμα στην διαχείριση της υλοποίησης των προγραμμάτων ΑΩ που απορρέουν από τη σύμβαση ΑΩ, που υπογράφεται μεταξύ ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ και ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗ, ο οποίος και διατηρεί πλήρως την τελική ευθύνη της υλοποίησής τους, έχουν και τα ακόλουθα αποδεκτά μέρη, μόνον κατόπιν έγκρισης του ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ:**

12.1.1 Οι μητρικές και θυγατρικές εταιρείες του προμηθευτή.

12.1.2. Οι υπεργολάβοι κυρίων υποσυστημάτων του υπό προμήθεια υλικού.

12.1.3. Εκπρόσωπος του προμηθευτή που προτείνεται με αίτησή του...»

- Σύμφωνα με την παραρ. 12.2 του άρθρου 12 της Σύμβασης ΑΩ: **«...Ο Προμηθευτής θα πρέπει με αίτησή του να προτείνει στο ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ τα αποδεκτά μέρη. Στην αίτηση απαιτείται να περιγράφεται η αρμοδιότητα κάθε προτεινόμενου μέρους και οι δραστηριότητες που αναλαμβάνει στα πλαίσια υλοποίησης της σύμβασης ΑΩ...»**

- Σύμφωνα με την παραρ. 12.3 του άρθρου 12 της Σύμβασης ΑΩ: **«...Το ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ με έγγραφό του ανακοινώνει την αποδοχή του αποδεκτού μέρους που προτείνεται...».**

- Σύμφωνα με την παραρ. 17.1 του άρθρου 17 της Σύμβασης ΑΩ: **«...Για να πιστωθεί ένα πρόγραμμα ΑΩ απαιτείται να έχει υλοποιηθεί το σχετικό πρόγραμμα ΑΩ ή το τμήμα του, για το οποίο αιτείται η πίστωση και να έχουν υποβληθεί τα σχετικά δικαιολογητικά...».**

- Σύμφωνα με τις παραρ. 19.1 και 19.2 του άρθρου 19 της Σύμβασης ΑΩ: **«...Εάν στο τέλος του συμφωνηθέντος χρόνου εφαρμογής των ΑΩ εξακολουθεί να υπάρχει ανεκπλήρωτο μέρος των ΑΩ, τότε ο προμηθευτής υποχρεούται να καταβάλει χρηματικό ποσό ίσο με τουλάχιστον με το 10% του ανεκπλήρωτου μέρους των ΑΩ Καθυστέρηση στην υλοποίηση συγκεκριμένου προγράμματος ΑΩ, θα έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση της πιστωτικής αξίας του συγκεκριμένου προγράμματος ΑΩ σε ποσοστό 0,3 % της πιστωτικής αξίας που έχει συμφωνηθεί για την περίοδο που εμφανίζεται η καθυστέρηση, ανά ημερολογιακή ημέρα καθυστέρησης μετά τις πρώτες τριάντα (30) ημέρες καθυστέρησης...»**

- Σύμφωνα με την παραρ. 20.1 του άρθρου 20 της Σύμβασης ΑΩ: **«...Η καλή εκτέλεση των ΑΩ καλύπτεται από τον Προμη**

θευτή σύμφωνα με την Επίσημη Εγγύηση της Ρωσικής Κυβέρνησης (Κυβερνητική εγγύηση) όπως προβλέπεται στο άρθρο 11 παρ. 11.1.4 της σύμβασης κύριας προμήθειας...».

Την 17-09-1999 συγκροτήθηκε η προβλεπόμενη από την σύμβαση κύριας προμήθειας (άρθρο 5 παρ. γ5) ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από Έλληνες τεχνικούς και Ρώσους ειδικούς, για την επεξεργασία του θέματος της διασύνδεσης. Κατά την ως άνω ημεροχρονολογία η αρμόδια επιτροπή κατέθεσε το πρώτο πρακτικό για τη συγκεκριμενοποίηση των προγραμμάτων ΑΩ, παρά το γεγονός ότι στο άρθρο 32 παρ. 32.2 της κύριας σύμβασης που υπεγράφη είχε προβλεφθεί ότι «...η συγκεκριμένο **ποίηση και η τελική αποδοχή των προγραμμάτων ΑΩ θα γίνει μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ενεργοποίηση της Σύμβασης** (ήτοι μέχρι την 26/05/1999)».

Στο πρακτικό αυτό, το οποίο συνυπογράφεται από την υπόχρεο Ρωσική εταιρεία, καταγράφονται ανά συζητηθέν πρόγραμμα αντισταθμιστικών ωφελημάτων οι υποχρεώσεις της ρωσικής πλευράς και οι υποχρεώσεις της Ελληνικής πλευράς. Ορίζεται, επίσης, να πραγματοποιηθεί η επόμενη συνάντηση των δύο πλευρών μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 1999, ενώ παράλληλα διατυπώνεται το αίτημα της Ελληνικής πλευράς για την επίτευξη των απαντήσεων εκ μέρους της Ρωσικής εταιρείας.

Στις 27 Οκτωβρίου 1999 ο τότε Γενικός Διευθυντής της ΓΔΕ Σμπώκος στέλνει έγγραφο (Φ.600/45/200079/Σ.81/27 Οκτ 99/ΥΕΘΑ/ΓΔΕ/Γρ. Γεν. Δντη) στην εταιρεία ANTEY και μάλιστα προσωπικά στον κ. Vorobien και καλεί την εταιρεία να τηρήσει τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από τη Σύμβαση ΑΩ, παράλληλα διαπιστώνει ότι δεν υπάρχει καμία πρόοδος ενεργειών από μέρους της εταιρείας, τέλος αναφέρει ότι σε περίπτωση μη αλλαγής της στάσης της εταιρείας η ΓΔΕ «είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στις προβλεπόμενες από τη νομοθεσία και τη σχετική σύμβαση ενέργειες».

B.1.Τροποποιήσεις της σύμβασης Α.Ω. Νο. 7/99.

B.1.α. 1^η Τροποποίηση της σύμβασης Α.Ω.

Κατόπιν τούτου, συνεχίστηκαν οι διαδικασίες συγκεκριμενοποίησης των προγραμμάτων ΑΩ και παράλληλα οι διαπραγματεύσεις για τη σύνταξη της τροποποίησης της αρχικής σύμβασης ΑΩ, ώστε να καλυφθεί η άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης για τα επιπλέον έξι (6) συστήματα.

Την 29^η Φεβρουαρίου 2000 υπεγράφη η 1^η Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 7/99 Σύμβασης ΑΩ, με την οποία η Ρωσική εταιρεία ανέλαβε την υλοποίηση των υποχρεώσεων ΑΩ που απορρέουν από την προμήθεια των είκοσι ενός (21) TOR M1, καθώς και της ασκηθείσης προαίρεσης των έξι (6) επιπλέον συστημάτων μέσω προγραμμάτων ΑΩ ονομαστικής αξίας 131.760.691 δολαρίων ΗΠΑ. Με την ανωτέρω τροποποίηση η συνολική πιστωτική αξία της σύμβασης ανέρχεται πλέον στο ποσό των 857.522.168 δολαρίων ΗΠΑ. Αυτό συμφωνήθηκε με την παρατήρηση ότι «Το πλεονάζον ποσό των 149.200.185 USD (857.522.168 – 708.321.983 USD) να πιστωθεί σε μελλοντικές υποχρεώσεις της εταιρείας ANTEY από την άσκηση OPTION για επιπλέον συστήματα TOR-M1».

Την ίδια ημεροχρονολογία, ήτοι την 29^η Φεβρουαρίου 2000, υπεγράφησαν και οι υπ' αριθμ. 1 έως 8 Συμφωνίες της υπ' αριθμ. 7/99 Σύμβασης ΑΩ., οι οποίες αποκαλούνται στην ως άνω σύμβαση ως οι υπ' αριθμ. 4 έως 11 προσθήκες, από τις οποίες οι υπ' αριθμ. 1 έως 6 συμφωνίες προέβλεπαν ημερομηνία ενεργοποίησής τους την 14^η Απριλίου 2000.

Η 1^η Συμφωνία προέβλεπε πρόγραμμα ΑΩ με αντικείμενο την «**ανακατασκευή 384 βλημάτων 9M33M3 και 6 βλημάτων για δοκιμές με αντικατάσταση πυραυλοκινητήρα 9x15**», συνολικής πιστωτικής αξίας 217.696.000 δολαρίων ΗΠΑ, από τα οποία ποσοστό 40%, ήτοι πιστωτικό ποσό 87.078.400 συμφωνήθηκε να πιστωθεί στην εταιρεία με την υπογραφή της συμφωνίας (παρ. 11 της συμφωνίας), και το υπόλοιπο ποσοστό 60%, ήτοι ποσό 130.617.600 δολαρίων ΗΠΑ αμέσως μετά την παράδοση της σχετικής ποσότητας.

Η 2^η Συμφωνία προέβλεπε πρόγραμμα ΑΩ με αντικείμενο την

«**παροχή άνευ κόστους 10 συστημάτων BATTERY COMMAND POST PU-12 M6 για συστήματα OSA**» συνολικής πιστωτικής αξίας 118.400.000 δολαρίων ΗΠΑ, από τα οποία ποσοστό 40%, ήτοι ποσό 49.440.000 δολαρίων ΗΠΑ συμφωνήθηκε να πιστωθεί στην εταιρεία με την υπογραφή συμφωνίας (παρ. 13 της συμφωνίας), και το υπόλοιπο ποσοστό 60%, ήτοι ποσό 74.160.000 δολαρίων ΗΠΑ, αμέσως μετά την παράδοση της σχετικής ποσότητας.

Η 3^η Συμφωνία προέβλεπε πρόγραμμα ΑΩ με αντικείμενο την παροχή άνευ κόστους «**συστήματος IFF του A/A συστήματος OSA-AU σε 16 οχήματα**» συνολικής πιστωτικής αξίας 48.594.400 δολαρίων ΗΠΑ, από τα οποία ποσοστό 40%, ήτοι ποσό 19.437.760 δολαρίων ΗΠΑ συμφωνήθηκε να πιστωθεί στην εταιρεία με την ενεργοποίηση της σύμβασης ΑΩ (παρ. 13 της συμφωνίας), και το υπόλοιπο ποσοστό 60%, ήτοι ποσό 29.156.640 δολαρίων ΗΠΑ, αμέσως μετά την παράδοση της σχετικής ποσότητας.

Η 4^η Συμφωνία προέβλεπε πρόγραμμα ΑΩ με αντικείμενο την παροχή «**4 τουρμπογεννητριών για συστήματα TOR M1 και ανταλλακτικών**» συνολικής πιστωτικής αξίας 15.040.000 δολαρίων ΗΠΑ, από τα οποία ποσοστό 30%, ήτοι ποσό 4.512.000 δολαρίων ΗΠΑ συμφωνήθηκε να πιστωθεί στην εταιρεία με την υπογραφή συμφωνίας (παρ. 10 της συμφωνίας), και το υπόλοιπο ποσοστό 70%, ήτοι ποσό 10.528.000 δολαρίων ΗΠΑ, αμέσως μετά την παράδοση της σχετικής ποσότητας.

Η 5^η Συμφωνία προέβλεπε πρόγραμμα ΑΩ με αντικείμενο την παροχή «**270 ΟΝΥΠΙΑΣ θερμοικού ειδώλου A-T FAGOT τύπου IPN79 για τα αντιαρματικά συστήματα FAGOT**», συνολικής πιστωτικής αξίας 225.873.528 δολαρίων ΗΠΑ, από τα οποία ποσοστό 40%, ήτοι ποσό 90.349.411 δολαρίων ΗΠΑ συμφωνήθηκε να πιστωθεί στην εταιρεία με την υπογραφή συμφωνίας (παρ. 16 της συμφωνίας), και το υπόλοιπο ποσοστό 60%, ήτοι ποσό 135.524.117 δολαρίων ΗΠΑ, αμέσως μετά την παράδοση της σχετικής ποσότητας.

Η 6^η Συμφωνία προέβλεπε πρόγραμμα ΑΩ με αντικείμενο την «**κατασκευή νέου ολοκληρωμένου προϊόντος (θερμική διόπτρα τύπου IPN79) για τα αντιαρματικά συστήματα FAGOT**», συνολικής πιστωτικής αξίας 226.718.240 δολαρίων ΗΠΑ, η οποία προβλέφθηκε ότι θα έχει υλοποιηθεί **σε χρονικό διάστημα είκοσι τεσσάρων(24) μηνών** από την ημερομηνία υπογραφής της. Εν λόγω συμφωνία δεν προέβλεπε ποσό προκαταβολής.

Οι συμφωνίες 7 και 8 παρουσιάζουν προγράμματα ΑΩ, τα οποία δεν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί ως προς τις υποχρεώσεις υλοποίησής τους και αναφέρονται γι' αυτά ενδεικτικώς οι συνολικές πιστωτικές αξίες των 652,4 εκατομμυρίων και 106.281.169 δολαρίων ΗΠΑ, αντιστοίχως.

B.1.β. 2^η Τροποποίηση της Σύμβασης Α.Ω.

Την 3^η Απριλίου 2000 υπεγράφη μεταξύ του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή της ΓΔΕ/ΥΠΕΘΑ και του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας ANTEY η 2^η Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 7/99 Σύμβασης ΑΩ, με την οποία η Ρωσική εταιρεία ανέλαβε την υλοποίηση των υποχρεώσεων ΑΩ που απορρέουν από την προμήθεια των είκοσι ενός (21) συστημάτων TOR M1, καθώς και της ασκηθείσης προαίρεσης των τεσσάρων (4) και έξι (6) επιπλέον ίδιων συστημάτων μέσω προγραμμάτων ΑΩ. Με την ανωτέρω τροποποίηση η συνολική πιστωτική αξία των της σύμβασης ΑΩ ανέρχεται πλέον στο ποσό των 857.522.168 δολαρίων ΗΠΑ. Αυτό συμφωνήθηκε με την παρατήρηση «Το πλεονάζον ποσό των 38.826.484 USD (857.522.168 – 818.695.683,9 USD) να πιστωθεί σε μελλοντικές υποχρεώσεις της εταιρείας ANTEY από την άσκηση του δικαιώματος OPTION για επιπλέον συστήματα TOR M1».

B.1.γ. 3^η Τροποποίηση της Σύμβασης Α.Ω.

Την 3^η Ιουλίου 2003 υπεγράφη η 3^η Τροποποίηση της Σύμβασης ΑΩ, δυνάμει της οποίας αντικαταστάθηκε εξ ολοκλήρου η προμηθεύτρια εταιρεία Joint Stock Corporation Concern ALMAZ-ANTEY από την επίσης ρωσική εταιρεία Federal State Unitary Enterprize ROSOBORONEXPORT και η τελευταία υπει-

σήλθε στα δικαιώματα και της υποχρεώσεις της πρώτης που απορρέουν από τις συμβάσεις κύριας προμήθειας και ΑΩ αλλά και από τις τυχόν τροποποιήσεις και συμπληρώσεις αυτών που έγιναν ή θα γίνουν στο μέλλον.

Πρέπει δε εν προκειμένω να επισημανθεί ότι στην 3^η αυτή τροποποίηση της συμβάσεως (7/1999) των ΑΩ δεν συμβάλλεται η αρχικώς συμβληθείσα εταιρεία ALMAZ ANTEY, η οποία μόνο στην τροποποίηση Νο 3 της σύμβασης κύριας προμήθειας (009Α/99) είχε συμβληθεί και συναινέσει στη συμβατική αυτή μεταβολή του προσώπου του συμβαλλομένου και τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της, που απορρέουν από τη σύμβαση 009Α/99 και τις τροποποιήσεις αυτής.

Γ.ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ Α.Ω.

Γ.1.ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Την 18^η Ιανουαρίου 2000 η εταιρεία ANTEY αποστέλλει προς το ΥΠΕΘΑ την με ίδια ημερομηνία επιστολή της, δια της οποίας ζητά την αναγνώριση της εταιρείας Drumilan International Hellas A.E.E. ως αποδεκτού μέρους για την εκτέλεση των υποχρεώσεων των αντισταθμιστικών ωφελημάτων. Το έγγραφο αυτό έφθασε στον προορισμό του, ήτοι το ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ της Ελλάδος την 21-01-2000 και έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένου στην ΓΔΕ 308417.

Κατά την αυτή ημεροχρονολογία η εταιρεία Drumilan International Hellas A.E.E. αποστέλλει στο ΥΠΕΘΑ την με ίδια ημερομηνία επιστολή της, δια της οποίας δηλώνει υπεύθυνη και δεσμεύεται για την πλήρη υλοποίηση του συνόλου των προτάσεων/προγραμμάτων ΑΩ που απορρέουν από τη σύμβαση προμήθειας των TOR M1. Η ανωτέρω επιστολή παρελήφθη από το ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ την 21-01-2000 και έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένου στην ΓΔΕ 304818.

Απορίας άξιο, εν προκειμένω, είναι το γεγονός ότι, αν και τα ανωτέρω δύο έγγραφα απεστάλησαν κατά την ίδια ημερομηνία από διαφορετικές αφετηρίες, το πρώτο απεστάλη από την Ρωσία, ενώ το δεύτερο από την Ελλάδα, αμφότερα ελήφθησαν από την ΓΔΕ κατά την ίδια ημερομηνία, περαιτέρω δε έλαβαν αριθμούς πρωτοκόλλου, το πρώτο 308417 και το δεύτερο 308418, το οποίο αποδεικνύει ότι τα ανωτέρω έγγραφα έφθασαν στην ΓΔΕ, η οποία είναι μια υπηρεσία με ποικίλες δραστηριότητες, και ως εκ τούτου λαμβάνει πλήθος εισερχομένων εγγράφων ημερησίως, την ίδια ακριβώς ώρα.

Την 8^η Μαρτίου 2000, ήτοι πριν ακόμη ενεργοποιηθεί η 2^η Τροποποίηση της Σύμβασης ΑΩ και των σχετικών προσθηκών αυτής, η εταιρεία Drumilan International Hellas A.E.E., δια του νομίμου εκπροσώπου της, Προέδρου του ΔΣ, κ. Καμπούρογλου, αποστέλλει επιστολή προς την ΓΔΕ/ΔΑΩ, με την οποία ζητεί από την χορήγηση των σχετικών πιστώσεων που προβλέπεται ως προκαταβολές στις συμφωνίες 1, 2, 3, 4, και 5 της σύμβασης ΑΩ, συνολικής πιστωτικής αξίας 272.410.851 δολαρίων ΗΠΑ. Στο σημείο αυτό πρέπει να ειπωθεί ότι για την χορήγηση πιστώσεων στα προγράμματα ΑΩ απαιτείται, δυνάμει του Παραρτήματος «Δ» της Σύμβασης ΑΩ, η κατάθεση εκ μέρους του αποδεκτού μέρους συγκεκριμένων δικαιολογητικών εγγράφων. Τούτο δεν συνέβη εν προκειμένω, ειμή μόνον η αποστολή της ανωτέρω επιστολής, η οποία μάλιστα έλαβε χώρα, προτού η εταιρεία να τύχει της αποδοχής του Ελληνικού κράτους ως αποδεκτού μέρους για την υλοποίηση των προγραμμάτων ΑΩ.

Η ανωτέρω πίστωση εκ συνολικού ποσού 250.817.571 δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο ήταν αποτέλεσμα της διόρθωσης που επεβλήθη στο αιτηθέν δια της επιστολής ποσό δυνάμει του 19-04-2000 με αριθμό 44 Συνοπτικού Ενημερωτικού Σημειώματος της ΔΑΕ, και αποτελούσε προκαταβολή των προγραμμάτων των Συμφωνιών 1 έως 5 της Σύμβασης ΑΩ, χορηγήθηκε από το Ελληνικό κράτος προς την εταιρεία ANTEY δυνάμει του υπ' αριθμ. Φ. 095.4/473225/Σ.153 εγγράφου την 24^η Απριλίου 2000. Τούτο πρακτικά σήμαινε ότι η εταιρεία ANTEY θα έπρεπε να εκταμιεύσει ανάλογο ποσό προς τις αντισυμβαλλόμενες εταιρείες για την υλοποίηση των ΑΩ.

Κατά την χορήγηση της πιστώσεως παραβιάστηκε η διάταξη της παρ. 12.4 του άρθρου 4 της σύμβασης ΑΩ Νο. 7/99, βάσει

της οποίας η ανωτέρω εταιρεία θα έπρεπε, πριν την οριστική αποδοχή της ως αποδεκτού μέρους από το ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ, να καταθέσει έγγραφο, από το οποίο να προκύπτει ότι διαθέτει την αντίστοιχη του έργου εθνική διαβάθμιση ασφαλείας. Άλλως, και στην περίπτωση που δεν διέθετε τη αντίστοιχη εθνική διαβάθμιση ασφαλείας, η εταιρεία Drumilan International Hellas A.E.E. θα έπρεπε να γνωστοποιήσει το γεγονός αυτό στην ΓΔΕ, ώστε να μεριμνήσει για την διαβάθμισή της. Η κατοχή, όμως, ή μη της σχετικής εθνικής διαβάθμισης ασφαλείας από την ανωτέρω εταιρεία, ουδέποτε ελέγχθηκε από την ελληνική πλευρά.

Την 17-05-2000 η εταιρεία Drumilan International Hellas A.E.E. αποστέλλει έγγραφο της στη ΓΔΕ, με το οποίο ζητά να μεταφερθεί η ημερομηνία ενεργοποίησης της σύμβασης ΑΩ σε μεταγενέστερο χρόνο από την υπογραφή της, και ειδικότερα να οριστεί ως ημερομηνία ενεργοποίησης της σύμβασης ΑΩ η 14^η Απριλίου 2000.

Την 22^α Ιουνίου 2000 έγινε αποδεκτό το αίτημα της ανωτέρω εταιρείας για την μεταφορά της ημερομηνίας ενεργοποίησης της σύμβασης ΑΩ.

Την 11^η Ιουλίου του έτους 2000 η ως άνω Ελληνική εταιρεία απέστειλε τελικώς την με ίδια ημερομηνία επιστολής της, υπογραφείσα από τον Πρόεδρο αυτής, κ. Καμπούρογλου, δια της οποίας αναφέρει τα εξής:

«..παρακαλούμε να μας εγκρίνετε γραπτώς την εταιρεία DRUMILAN INTERNATIONAL AEE ως αποδεκτό μέρος για την υλοποίηση της σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων 7/99 και για τις Συμφωνίες Νο 1 έως Νο 6. Η εταιρεία DRUMILAN INTERNATIONAL AEE είναι υπεύθυνη με:

1) Την διαχείριση των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων.

2) Την παραλαβή και αποστολή στην JOINT STOCK CORPORATION INDUSTRIAL COMPANY "CONCERN ANTEY" αντιγράφων των πιστώσεων των προγραμμάτων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων..».

Εν προκειμένω, προκύπτει σαφώς ότι παραβιάστηκαν ευθέως οι διατάξεις των παραρ. 12.1 και 12.2 του άρθρου 12, βάσει των οποίων η προμηθευτική εταιρεία ANTEY ήταν υπόχρεη στην αποστολή της σχετικής επιστολής προς το ΥΠΕΘΑ, προκειμένου να προτείνει τα αποδεκτά μέρη για την υλοποίηση της σύμβασης ΑΩ. Περαιτέρω, όμως, η ως άνω επιστολή της ελληνικής εταιρείας, πρέπει να σημειωθεί ότι, έχει διαφορετικό περιεχόμενο από αυτό της πρώτης αποσταλείσας από 18-01-2000, καθώς στην πρώτη περιεχόταν η δέσμευση της εταιρείας για την πλήρη υλοποίηση όλων των προγραμμάτων/υποχρεώσεων των ΑΩ, ενώ στην δεύτερη από 22-01-2000 αναφέρεται ότι είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση των ΑΩ και την παραλαβή και αποστολή στην ANTEY αντιγράφων των πιστώσεων των προγραμμάτων των ΑΩ.

Στη συνέχεια, κι αφού προηγήθηκε η ως άνω αίτηση της εταιρείας, η ΓΔΕ/ΔΑΕ, δια του Γενικού της Διευθυντού, κ. Κολίρη, αποστέλλει το υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.095.4/474759/Σ/363/10/10/2000 έγγραφο του, δια του οποίου αναφέρει ότι αποδέχεται το αίτημα της εταιρείας που περιγράφεται στην από 11/07/2000 επιστολή της παραβλέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις δύο πρώτες από 18/01/2000 επιστολές των εταιρειών Drumilan International Hellas A.E.E. και ANTEY, και καθιστά την εταιρεία DRUMILAN INTERNATIONAL AEE αποδεκτό μέρος για την υλοποίηση της σύμβασης ΑΩ με αρμοδιότητες διαχείρισης των ΑΩ και διακίνησης της σχετικής αλληλογραφίας μεταξύ του ΥΠΕΘΑ και του προμηθευτή, ενώ έχει ήδη έχει δοθεί η εντολή χορήγησης πιστώσεων που αφορούν στα ποσά των προκαταβολών των επιμέρους συμφωνιών, κι ενώ ήδη από την 24^η Απριλίου 2000 συναλλάσσεται με την ελληνική εταιρεία.

Γ.2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ Α.Ω.

Η σύμβαση των ΑΩ και οι επιμέρους συμφωνίες αυτής έχουν εκτελεστεί, μέχρι σήμερα, σε ποσοστό 2%. Ειδικότερα, σήμερα που έχουν παρέλθει τα τέσσερα (4) και πλέον έτη από την ενεργοποίηση της σύμβασης, έχει εκτελεσθεί μόνον το αναφερόμενο στην 4^η συμφωνία πρόγραμμα που αφορά την παροχή οκτώ (8) τουρμπογεννητριών (ονομαστική αξία 1.880.000 δολαρίων ΗΠΑ - πιστωτικής αξίας 15.040.000 δολαρίων ΗΠΑ).

Όμως, από τα παραστατικά έγγραφα του υπηρεσιακού αρχείου του Υπουργείου, δεν προκύπτει η νομότυπη παραλαβή του υλικού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην σύμβαση ΑΩ, στο μέτρο που κατά την παραλαβή αυτή δεν βεβαιώνεται η προσκόμιση των προβλεπόμενων στο άρθρο 17 και στο Παράρτημα «Δ» παρα. 1ε της σύμβασης δικαιολογητικών. Στο αρχείο της υπηρεσίας τηρείται μόνον μία «αίτηση – δικαιολογητικό δοσοληψίας υλικού», το οποίο μνημονεύει την εισαγωγή από το εξωτερικό 4 τουρμπογεννητριών τύπου 0156 και την 4^η συμφωνία της σύμβασης ΑΩ, φέρει χρονολογία συντάξεως την 5η Μαρτίου 2001 και δύο (2) υπογραφές βαθμοφόρων, καθώς και ένα έγγραφο, επί του οποίου αναγράφονται οι ενδείξεις «Ρωσία – Σύμβαση ΑΩ Νο. 7/99» και «Τουρμπογεννήτρια τύπου 9156-3 για εκτοξευτή OSA-AU – τεμ. 4» με χρονολογία συντάξεως την 26^η Μαρτίου 2001 και υπογραφές δύο βαθμοφόρων (Ταγματάρχη Καραγιώργου και Αρχιλοχία Σαρρίδη).

Παρά τα ανωτέρω, η ΓΔΕ, δια του Γενικού Διευθυντή αυτής, κ. Κολλίρη, την 28^η Ιουνίου 2001 δέχεται αίτημα της εταιρείας DRUMILAN και πιστώνει την εταιρεία ANTEY με ποσό 10.528.000 δολαρίων ΗΠΑ, για την παράδοση 8 τουρμπογεννητριών και ανταλλακτικών του συστήματος OSA-AU και TOR M1. Η συγκεκριμένη αναφορά αυτών των στοιχείων είναι ικανή να υποδηλώσει την αδυναμία δημοσίας υπηρεσίας στο σπουδαίο έργο της παρακολούθησης της εκτέλεσης συμβάσεων του Δημοσίου.

Συνακολούθως, κατά το συμβατικώς καθορισθέν χρονοδιάγραμμα:

1. Η συμφωνία Νο 1 προέβλεπε ότι το πιστωτικό πρόγραμμα Α.Ω. που περιελάμβανε θα έχει υλοποιηθεί και ολοκληρωθεί εντός χρονικού διαστήματος είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την υπογραφή της, ήτοι μέχρι 28/2/2003.

2. Η συμφωνία Νο 2 προέβλεπε ότι το πιστωτικό πρόγραμμα ΑΩ που περιελάμβανε θα υλοποιηθεί τμηματικά σε τρεις (3) φάσεις, ήτοι η πρώτη φάση σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες, η δεύτερη φάση σε τριάντα έξη (36) μήνες και η τρίτη φάση σε σαράντα οκτώ (48) μήνες.

3. Η συμφωνία Νο 3 προέβλεπε ότι το πιστωτικό πρόγραμμα ΑΩ που περιελάμβανε θα υλοποιηθεί τμηματικά σε δύο (2) φάσεις, ήτοι η πρώτη φάση εντός χρονικού διαστήματος είκοσι (20) μηνών από την υπογραφή της συμφωνίας, ήτοι από την 29/02/2000, και η δεύτερη φάση εντός χρονικού διαστήματος είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης ΑΩ, ήτοι από την 26^η Φεβρουαρίου 1999.

4. Η συμφωνία Νο 4 προέβλεπε ότι το πιστωτικό πρόγραμμα ΑΩ που περιελάμβανε θα υλοποιηθεί εντός χρονικού διαστήματος δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της, ήτοι από την 29/02/2000.

5. Η συμφωνία Νο 5 προέβλεπε ότι το πιστωτικό πρόγραμμα ΑΩ που περιελάμβανε θα υλοποιηθεί εντός χρονικού διαστήματος είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της, ήτοι την 29/02/2000.

6. Η συμφωνία Νο 6 προέβλεπε ότι το πιστωτικό πρόγραμμα ΑΩ που περιελάμβανε θα υλοποιηθεί σε διάστημα είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την υπογραφή της, ήτοι από την 29-02-2000.

Τα ανωτέρω χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των προγραμμάτων ΑΩ ουδέποτε υλοποιήθηκαν, πλην αυτού της συμφωνίας Νο. 4, παρά το γεγονός ότι έχουν χορηγηθεί προς την εταιρεία ANTEY πιστώσεις συνολικής αξίας 250.817.571 δολαρίων ΗΠΑ.

Εντυπωσιάζει το γεγονός της υπογραφής στις **3^η Ιουλίου 2003 της 3^{ης} Τροποποίησης της Κυρίας Σύμβασης** με την οποία πέραν των άλλων η Ελληνική πλευρά αποδέσμευσε επιπλέον ποσό του 20% της αξίας των υλικών της Τροποποίησης Νο 2 της κυρίας σύμβασης πλην την ολοκλήρωση της διασύνδεσης και συνεπώς κατέβαλλε εξ'αυτής της πράξης σημαντικό πόσο την άλλη πλευρά όταν την αυτή ημερομηνία παρέλθει ήδη είκοσι έξη (26) μήνες συμβατικού χρόνου χωρίς η άλλη πλευρά να εκπληρώσει είχαν εκπνεύσει τα συμβατικώς συμφωνηθέντα.

Η παρατηρούμενη στη σύμβαση ΑΩ και στις ειδικότερες ανωτέρω συμφωνίες ασάφεια προσδιορισμού του χρόνου υλοποίησης των αναφερομένων προγραμμάτων και η ευκολία της μεταβολής αυτών με τις τροποποιήσεις της αρχικής σύμβασης αποτελούν συμβατικά τρωτά, τα οποία διευκόλυναν την ασυνέπεια της προμηθεύτριας εταιρείας στην εκπλήρωση των συμβατικών της υποχρεώσεων. Η εταιρεία ενδιαφερόταν περισσότερο για τις τροποποιήσεις της συμβάσεως και την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης στην προμήθεια συστημάτων εκ μέρους της Ελληνικής πλευράς, παρά για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της. Η μόνη αντίδραση της τότε ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ στην αντισυμβατική συμπεριφορά της αντισυμβαλλόμενης εταιρείας ήταν η από 07 Μαρτίου 2002 επιστολή του τότε Γενικού Γραμματέα της ΓΓΟΣΑΕ, κ. Τραυλού προς την εταιρεία, με την οποία καλούσε την ANTEY να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της. Άλλο μέσο πίεσης και αντιδράσεως της Ελληνικής πλευράς δεν υπήρχε, αφού η τότε κυβέρνηση δεν θέλησε να ζητήσει, κατά την κατάρτιση της σύμβασης νομότυπη εγγυητική επιστολή όπως ήταν υποχρεωμένη για να διασφαλιστεί η παρουσία του Δημοσίου. Αντί τούτου, η τότε ηγεσία του ΥΠΕΘΑ με πολλή ευκολία αποδεχόταν τροποποιήσεις της σύμβασης και μεταβολές των προγραμμάτων ΑΩ.

Είναι χαρακτηριστικό, ότι, ενώ στην αρχική συμφωνία των ΑΩ υπήρχε πρόβλεψη για τη δημιουργία στην Ελλάδα εργοστασίου συντήρησης, επισκευής και αναβάθμισης των οπλικών συστημάτων TOR M1, OSA-AU και OSA AKM, συνολικής πιστωτικής αξίας 652.400.000 δολαρίων ΗΠΑ, καθώς και η δημιουργία Κέντρου Τεκμηρίωσης και Επισήμανσης, σχετικά με την ταυτόχρονη μετάφραση από τη Ρωσική στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα όλων των μέσων, εγχειριδίων, χαρτών και λοιπών επισημάνσεων για αμυντικά Ρωσικά συστήματα πιστωτικής αξίας 238.000.000 δολαρίων ΗΠΑ, στην συντελεσθείσα από 29 Φεβρουαρίου 2000 τροποποίηση της σύμβασης ΑΩ, το δεύτερο πρόγραμμα της δημιουργίας του ανωτέρω κέντρου επισήμανσεως δεν περιλήφθηκε.

Περαιτέρω δε, το ΥΠΕΘΑ με το από 16 Δεκεμβρίου 2003 έγγραφο της ΓΓΟΣΑΕ/ΓΔΑΕ έσπευσε να αποδεχθεί βασικώς αίτημα της ROSOBORONEXPORT, που απευθύνθηκε την 17 Οκτωβρίου 2003 στο Υπουργείο, περί νέου προσδιορισμού, που εμπράκτως και ουσιαστικώς αποτελούσε περιορισμό, των προγραμμάτων ΑΩ, μεταξύ των οποίων δεν αναφέρεται πλέον η συμφέρουσα για την Ελληνική πλευρά και προβλεπόμενη στην αρχική συμφωνία των ΑΩ, δημιουργία εργοστασίου στην Ελλάδα συντήρησης, επισκευής και ανακατασκευής οπλικών συστημάτων.

Επίσης, ενώ, στην αρχική σύμβαση ΑΩ είχε περιληφθεί στα προγράμματα κατηγορίας II (στοιχ. 3.6.2.2) η διασύνδεση – δια-Διεύθυνση των συστημάτων OSA-AU SAM με Κέντρα Διεύθυνσης Πυρός (DU-12 M6) και η ένταξη της στο σύστημα αεράμυνας της Ελλάδος, στην 1^η τροποποίηση της 29 Φεβ 2000 το πρόγραμμα αυτό δεν περιλαμβάνεται. Στο συμφέρον της αντισυμβαλλόμενης εταιρείας να αναλάβει την εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων της η Ελληνική πλευρά δεν αντέδρασε.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

ΤΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΤΩΝ ΡΑΝΤΑΡ ΑΝΤΙΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ ΤΡQ 37

Εισαγωγή:

Το έτος 1995 αποφασίστηκε, επί θητείας του τότε ΥΕΘΑ, κ. Γερασίμου Αρσένη, η προμήθεια δύο (2) ραντάρ αντιπυροβολικού "TRQ-37" για την οποία υπήρξε διακρατική σύμβαση, υπογραφέα στο 1997.

Το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο, με το υπ' αριθμ. 219/10-11-1997 πρακτικό του, ενέκρινε τις επιχειρησιακές απαιτήσεις και προδιαγραφές επιδόσεων για Ραντάρ Πυροβολικού, όπως αναφέρονται στην συνταχθείσα από 07 Αυγούστου 1997 της Μόνιμης Επιτροπής Εξοπλισμών Πυροβόλων και μέσω πυροβολικού. Ορίζει δε το ανωτέρω πρακτικό ότι «Θα πρέπει, όμως, να ληφθεί υπόψη το γεγονός της αναμενόμενης εισαγωγής δύο (2)

RADAR-TPQ-37, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί και για λόγους ομοιοτυπίας η απαιτούμενη ενιαία υποδομή στη συντήρηση και τυποποίηση του υλικού, που συνηγορούν για την εξασφάλιση άμεσης επιχειρησιακής διαθεσιμότητας. Ενώ, ταυτόχρονα, εκτιμάται ότι με την εκμετάλλευση της ήδη υπάρχουσας γραμμής παραγωγής θα επιτευχθούν ακόμη καλύτερες τιμές...»

Η εισήγηση δε της ως άνω MEE πυροβόλων και μέσων πυροβολικού, συνετάγη, ως προαναφέρθηκε την 7^η Αυγούστου 1997 από επιτροπή, η οποία αποτελείτο από τους: α) Σχη (ΠΒ) Γωγουβίτη Βασίλειο, ως Πρόεδρο, β) Ανχη (ΠΒ) Τζίμα Λεωνίδα, ως εισηγητή γ) Ανχη (ΠΒ) Ρίζο Γεώργιο, δ) Τχη (ΠΒ) Δασκαλόπουλου Ιωάννη, ε) Ανχη (ΠΒ) Πετρόπουλο Αλέξανδρο, στ) Ανχη (ΠΒ) Τσακανίκα Βασίλειο, ζ) Μ.Υ. Νάκο Κωνσταντίνο, η) Λγο (ΤΧ) Ψυλλάκη Εμμανουήλ, θ) Τχη (ΤΧ) Παπαπαρίση Απόστολο, ι) Τχη (ΠΖ) Λιάκο Γεώργιο, και ια) Υπλγο (ΠΒ) Τούντα Αθανάσιο.

Σύμφωνα με το περιεχόμενο της ανωτέρω μελέτης οι απαραίτητοι ή μη επιχειρησιακοί όροι και οι απαραίτητοι ή μη επιχειρησιακές απαιτήσεις, περιγράφονται στα παραρτήματα Α, Β, Γ, Δ της μελέτης. Ειδικότερα, στο Παράρτημα Β αναφέρονται αναλυτικά οι απαραίτητοι επιχειρησιακοί όροι που έπρεπε να πληρούν τα ραντάρ αντιπυροβολικού, ήτοι:

1. Προσδιορισμός Θέσεων Εχθρικών Όπλων

Το υπό προμήθεια σύστημα πρέπει να έχει τη δυνατότητα προσδιορισμού θέσεων εχθρικών όπλων ανεξαρτήτως διαμετρήματος και τροχιάς (επισκεπτική ή κατακόρυφη), όπως παρακάτω:

- α. Πυροβόλων (P/M-A/K)
- β. Πολλαπλών εκτοξευτών πυραύλων ή ρουκετών
- γ. Όλμων

2. Αυτόνομο Σύστημα Προσδιορισμού Θέσης

Το ραντάρ Α/Π πρέπει να είναι εφοδιασμένο με αυτόνομο σύστημα προσδιορισμού θέσεως το οποίο αυτόματα να ενημερώνει το σύστημα για τη θέση του.

3. Ψηφιακοί Χάρτες

Να υποστηρίζεται η λειτουργία του συστήματος με χρήση ψηφιακών χαρτών της ΓΥΣ κλίμακος 1:50.000 ή μεγαλύτερος, που θα καλύπτουν έκταση τετραγώνου 100 Χ 100 χλμ τουλάχιστον.

4. Ταχύτητα Προσδιορισμού Εχθρικών Όλμων

α. Να προσδιορίζει αυτόματα τη θέση του εχθρικού όπλου με τη βοήθεια του πρώτου βλήματος που θα βάλει.

β. Να γίνεται αυτόματος υπολογισμός τού υψομέτρου των στόχων με χρήση ψηφιακής τεχνολογίας.

5. Αριθμός Προσδιοριζόμενων Εχθρικών Θέσεων

α. Να προσδιορίζει και διατηρεί στο αρχείο του Η/Υ, πολλές εχθρικές θέσεις όπλων τις οποίες να παρουσιάζει, ανάλογα με την προτεραιότητα προσβολής που έχει καθορίσει ο χειριστής.

β. Να προσδιορίζει είκοσι (20) τουλάχιστον θέσεις ανά λεπτό εχθρικών όπλων.

γ. Να προσδιορίζει το μέγιστο μία (1) εσφαλμένη θέση εχθρικών όπλων σε μία (1) ώρα λειτουργίας.

6. Διάκριση Στόχων

Να διακρίνει και απορρίπτει αυτόματα «ψευδοστόχους» (π.χ αεροσκάφη, ελικόπτερα κλπ).

7. Εμβέλεια

Να έχει εμβέλεια:

- α. Πάνω από 40 χλμ. για πυραύλους – ρουκέτες
- β. Πάνω από 25 χλμ. για πυροβόλα.

8. Εύρος Ερεύννης

Να έχει εύρος ερεύννης 360 μοιρών, με ταυτόχρονη δυνατότητα περιοδικής ανίχνευσης σε δυνατόν μεγαλύτερους τομείς.

9. Αυτόματιςμοί

α. Το σύστημα πρέπει να έχει δυνατότητα πρόγνωσης του σημείου διαρρήξεως.

β. Να ελέγχει αυτόματα εχθρικές θέσεις που έχουν ήδη προσδιορισθεί και καταχωρηθεί στο αρχείο.

γ. Να διακρίνει και ομαδοποιεί εχθρικά όπλα που βάλουν από χάρσο του οποίου οι διαστάσεις καθορίζονται από το χρήστη.

10. Εργονομία

Να εκτελεί διαγνωστικούς ελέγχους, να εμφανίζει τυχόν βλάβες στον χειριστή και να τον καθοδηγεί στην αποκατάσταση τους.

11. Πρόσθετες Λειτουργικές Απαιτήσεις

α. Να δέχεται Μετεωρολογικό Δελτίο είτε από διασύνδεση με μετεωρολογική συσκευή, είτε απευθείας από το χρήστη.

β. Να υπάρχει δυνατότητα εισαγωγής «κρίσιμων» περιοχών όπου απαιτείται προτεραιότητα εντοπισμού ή απόρριψης βολώντων όπλων.

γ. Να διατηρεί τα στοιχεία αρχικής όπλισης, των προσδιορισθέντων εχθρικών όπλων και των «κρίσιμων» περιοχών κατά την μετακίνηση του συστήματος, αν ο χρήστης το επιθυμεί.

δ. Να υποστηρίζεται από ενσωματωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

12. Συνεργασία Συστήματος

α. Να διαθέτει κατάλληλη διάταξη ώστε να είναι θεωρητικά απεριόριστη η μνήμη αποθηκεύσεως και επαναφοράς δεδομένων, κοινά μαγνητικά ή οπτικά μέσα και το χρησιμοποιούμενο υλικό και λογισμικό να είναι ανοικτής αρχιτεκτονικής και να μην περιορίζεται σε αποκλειστικά πρωτόκολλα επικοινωνίας και δομές δεδομένων, ώστε να εξασφαλίζεται η σύνδεση και διαλειτουργικότητα με τα λοιπά διατιθέμενα αυτοματοποιημένα πληροφοριακά συστήματα του ΣΞ.

β. Να διατίθεται κατάλληλη υποδομή ώστε να είναι δυνατή η άμεση διασύνδεση και διαλειτουργικότητα με το Σύστημα Ελέγχου Πυρός (ΣΕΠ) των MLRS.

13. Ηλεκτρονικά Αντιαντίμετρα (HAAM)

Το σύστημα πρέπει να διαθέτει HAAM.

14. Εκτέλεση Κανονισμού, Επισήμανσης και Επιτήρησης της Δραστηκής Βολής του Φιλίου Πυροβολικού.

Το σύστημα να δύναται να προβεί σε διορθώσεις φίλων βλημάτων για την περίπτωση κανονισμού και επισήμανσης ώστε να επιτυγχάνεται η εκπομπή δραστηκής βολής στον ελάχιστο δυνατό χρόνο με ένα (1) βλήμα.

15. Στρατιωτικών Προδιαγραφών

Το σύστημα να είναι στρατιωτικών προδιαγραφών MIL STD 810 C ή καλύτερη.

16. Θερμοκρασία - Υγρασία - Άνεμος Λειτουργίας

Το σύστημα να λειτουργεί σε θερμοκρασίες -25 % έως + 50 C υγρασία 0- 95%, καθώς και άνεμο έως 40 κόμβους.

Συνακολούτως, στο Παραρτήματα «Δ» της ανωτέρω μελέτης αναφέρονται οι τεχνικοί απαραίτητοι όροι, που πρέπει να πληρούν τα ραντάρ αντιπυροβολικού, οι οποίοι είναι οι εξής:

1. Ο ελάχιστος χρόνος υποστήριξης των συστημάτων αντιπυροβολικού και του εξοπλισμού αυτών για όλα τα κλιμάκια να είναι τουλάχιστον 15 χρόνια και να υπάρχει εγγύηση καλής λειτουργίας δύο (2) ετών.

2. Η εταιρεία να δέχεται τη ρήτρα κωδικοποίησης για τα μη κωδικοποιημένα υλικά (STANAGS 3150, 3151, 4177).

3. Για τα υπόψη συστήματα RADAR αντιπυροβολικού να έχει κατασκευασθεί πρότυπο το οποίο να έχει γίνει αποδεκτό από κάποιο Στρατό ή κρατικό φορέα της χώρας κατασκευής.

4. Διάθεση αναλυτικού πίνακα συγκρότησης του συστήματος RADAR αντιπυροβολικού και του αναγκαίου μηχανικού εξοπλισμού (πίνακας σύνθεσης) με τιμές (τιμοκατάλογος) στην οικονομική προσφορά και χωρίς τιμές στην τεχνική.

5. Τα βασικά συγκροτήματα των συσκευών να είναι στρατιωτικών προδιαγραφών.

6. Να υπάρχει σύστημα παρακολούθησης και εφαρμογής των τεχνικών τροποποιήσεων σε ανταλλακτικά και βιβλιογραφία.

7. Ο προμηθευτής υποχρεούται να εξασφαλίσει την εκπαίδευση του προσωπικού της υπηρεσίας στη λειτουργία, συντήρηση και ποιοτικό έλεγχο των συσκευών του συστήματος με δικές του δαπάνες και θα περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο, είδος - διάρκεια εκπαίδευσης, πρόγραμμα, εκπαιδευτικά βοηθήματα και μέσα, προσόντα προσωπικού για εκπαίδευση.

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ

Α. Έγκριση της Προμήθειας έξι (6) Ραντάρ Αντιπυροβολικού (Α/Π) TPQ-37 στην Εταιρεία RAYTHEON

Στη συνέχεια ο τότε Υπουργός Εθνικής Άμυνας (ΥΕΘΑ) κ.

Τσοχατζόπουλος, την 21-5-1999, δυνάμει της υπ' αριθμ. Φ.600/311763/Σ.466/ ενέκρινε αρχικά την υλοποίηση της προμήθειας έξι (6) ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37, με την διαδικασία της απ' ευθείας ανάθεσης της προμήθειας στην εταιρεία RAYTHEON, σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 73 παρα.1α του ΠΔ 284/89, που επιτρέπει την χωρίς διαγωνισμό και με απ' ευθείας ανάθεση προμήθεια υλικού, εφ' όσον το είδος αυτού έχει αποδεδειγμένα μοναδικό κάτοχο ή κατασκευαστή ή εισαγωγέα.

Εξάλλου, με δεύτερη απόφαση του ΥΠΕΘΑ (υπ' αριθμ. Φ.600/311762/ Σ.465/21/05/1999) κατά την αυτή ημεροχρονολογία, την οποία υπέγραψε ο νομίμως εξουσιοδοτηθείς προς τούτο με την προαναφερομένη Υπουργική απόφαση Γενικός Διευθυντής της ΓΔΕ, Ιωάννης Σμπώκος, η οποία απεστόλη προς την αμερικανική εταιρεία, γνωστοποιείται στην τελευταία το ενδιαφέρον του Ελληνικού Στρατού για την προμήθεια των έξι (6) ραντάρ πυροβολικού, καθορίζονται οι διαδικασίες με τις οποίες θα υλοποιηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες η εν λόγω προμήθεια, ενώ ζητείται η αποστολή προς το ΥΠΕΘΑ από την αμερικανική εταιρεία πλήρους τεχνικοοικονομικής προσφοράς, σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα «Α» αυτής, εντός προθεσμίας τριάντα ημερών από τη λήψη της σχετικής αποφάσεως.

Στην συνέχεια, και εν όψει της προβλέψεως του άρθρου 65 παρα. 8 του ΠΔ 284/89, ως ορίσθηκε στην εγκριτική της προμήθειας Υπουργική απόφαση, συγκροτήθηκε τον Ιούλιο του 1999, δυνάμει του υπ' αριθμ. Φ.600/312592/Σ.587/22-06-1999 εγγράφου του ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ/ΔΠΕ/ΤΕΣΕ, Επιτροπή Διαπραγματεύσεων, η οποία αποτελείται από μέλη της ΓΔΕ και του ΓΕΣ, και ειδικότερα από 1) Ανχη (ΤΘ) Χατζηγιαννίδη Γεώργιο, ως Πρόεδρο, τους 2) Ανχη (ΤΧ) Βλάχο Γεώργιο, 3) Ανχη (ΠΒ) Κωστόπουλο Δροσάκη, 4) Τχη (ΔΒ) Πατσέα Ευστάθιο, 5) Τχη (ΠΖ) Ήτουνα Γεώργιο από την ΓΔΕ, και τους 1) Ανχη (ΤΧ) Γελαδάκη Δημήτριο, 2) Τχη (ΠΒ) Μειμάρη Μενέλο, 3) Τχη (ΥΠ) Τσιμογιάννη Απόστολο, 4) Λγο (ΔΒ) Καραβελή Βασίλειο, από το ΓΕΣ, με αποστολή την αξιολόγηση της και η διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με σκοπό α) την συμπίεση των τιμών και βελτίωση των όρων της προσφοράς της εταιρείας, και β) την κατάρτιση σχεδίου σύμβασης για την προμήθεια των υλικών του θέματος.

Κατά την διάρκεια των εργασιών της ανωτέρω επιτροπής διαπιστώθηκε **ότι το προσφερόμενο είδος και οι υπηρεσίες της εταιρείας δεν ήταν σύμφωνα με τις επιχειρησιακές απαιτήσεις της σχετικής συναρτάσεως μελέτης, αντιθέτως, εξέλιπαν από αυτή πολύ απαραίτητοι κατά την μελέτη όροι, η πρόταση της εταιρείας δεν ήταν πλήρης και το ποσοστό παρεχομένης έκπτωσης δεν υπερέβαινε το 1,68% της αρχικής προσφθεσίσης τιμής των 112.428.600 δολαρίων ΗΠΑ, δηλαδή προέκυπτε συνολική τιμή 110.536.600 δολαρίων ΗΠΑ.**

Αξίζει να σημειωθεί ότι η αρχική έγκριση προμήθειας η οποία υπεγράφη από τον τότε κ. ΥΕΘΑ, στην παρα. 5 αυτής αναγράφεται: «Πριν από την κατακύρωση της προμήθειας με μέριμνα της ΓΔΕ, να συγκροτηθεί Επιτροπή διαπραγματεύσεων, για βελτίωση των όρων της προσφοράς (κόστος - χρόνος υλοποίησης της προμήθειας), **αφού ληφθούν υπόψη οι τιμές της (i) σχετικής LOA και την κατάρτιση της σχετικής σύμβασης, σε εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 65 παρα. 8 του ΠΔ 284/89. Στην Επιτροπή διαπραγματεύσεων θα συμμετέχουν και εκπρόσωποι του ΓΕΣ των οποίων τα ονοματεπώνυμα να κοινοποιηθούν στη ΓΔΕ, με τη λήψη της παρούσας».** Αντ' αυτού η τότε ηγεσία στο ΥΠΕΘΑ προέβη στη προμήθεια των εν λόγω ραντάρ με αυξημένη τιμή κατά 22% περίπου.

Τον Σεπτέμβριο του έτους 1999 τα αφιχθέντα στη χώρα μας δύο (2) ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37, που υπήρξαν αντικείμενο της υπογραφείσης το 1997, επί τηθείας του τότε ΥΕΘΑ, κ. Αρσένη, διακρατικής συμβάσεως, υπήχθησαν σε επιχειρησιακή αξιοποίηση, οι δε επιχειρησιακές δοκιμές τους, που έγιναν τον Νοέμβριο του ίδιου έτους, **κατέδειξαν σοβαρά τεχνικά προβλήματα και την μη ικανοποίηση των τεχνικοεπιχειρησιακών απαιτήσεων του ΓΕΣ .**

Συγκεκριμένα, ο Ελληνικός Στρατός εκτέλεσε δοκιμές για να διαπιστώσει αν πληρούν τις προδιαγραφές που συντάχθηκαν το

1997 και είχαν εγκριθεί από το ΑΣΣ, και οι οποίες κατέληξαν σε αποτυχία. Ειδικότερα, τα αποτελέσματα της επιβεβαίωσης ή μη των τεχνικοεπιχειρησιακών χαρακτηριστικών των ραντάρ TPQ-37 είναι τα εξής:

α. Δεν διέκριναν όλα τα βληθέντα πυρομαχικά που χρησιμοποιήθηκαν (155 χιλ, 8 ιντσών, ρουκέτες Πολλαπλών Εκτοξευτών Πυραύλων (ΠΕΠ) RM-70). Συγκεκριμένα:

(1) Από τα 4 βλήματα HERA των 155 χιλ. εντοπίσθηκε μόνο το 1. Από τα 4 βλήματα HERA των 8 ιντσών δεν εντοπίσθηκε κανένα. Σε όλα τα βλήματα τα ραντάρ εντόπισε τη θέση του εκτοξευμένου όπλου με σφάλμα κατά μέσο όρο 460 μ.

(2) Στη βολή ΠΕΠ RM-70 από την απόσταση των 17,5 χλμ, εντόπισε τον 1 από τους 2 ΠΕΠ και έδωσε την θέση του με σφάλμα 300 μ.

β. Το λογισμικό τους δεν υποστήριζε τη χρήση ψηφιακών χαρτών.

γ. Δεν παρείχαν την δυνατότητα υπολογισμού του υψομέτρου με την χρήση ψηφιακών χαρτών αλλά μόνο χειρογραφικά από το χειριστή.

δ. Διατηρούσαν στην μνήμη τους τα στοιχεία του μετεωρολογικού δελτίου μόνο αν η μετακίνησή τους σε μια νέα θέση ολοκληρωνόταν εντός 60 λεπτών.

Περί των αποτελεσμάτων των δοκιμών αυτών, ως και περί του αποτελέσματος των σχετικών διαπραγματεύσεων της επιτροπής ενημερώθηκε την 22-12-1999 η Ιεραρχία του Υπουργείου (Συνέχεια ΦΕΕ Φ.600/1 από 22-12-1999), ενώ παράλληλα, ενημερώθηκε ότι υπήρχαν στην διεθνή αγορά και άλλα δύο παρόμοια ραντάρ, το γαλλογερμανικής προέλευσης COBRA και το Σουηδικό ARTHUR, τα οποία απετέλεσαν αντικείμενο θεωρήσεως εκ μέρους επιτελών του Υπουργείου, και τα οποία ήταν νεώτερης τεχνολογίας της περιόδου 1995-1999, σε σχέση με την τεχνολογία των ραντάρ TPQ-37 εποχής του 1980, και με πολύ καλύτερα χαρακτηριστικά και επιδόσεις στο σύγχρονο πεδίο της μάχης, από εκείνα που διέθετε το TPQ-37. Το κόστος προμήθειας του ραντάρ χαρακτηριζόταν ως «πολύ υψηλό» σε σχέση με τις δυνατότητες του αλλά και συγκρινόμενο με άλλα σύγχρονης τεχνολογίας ραντάρ, αλλά και σε σχέση με τον χρόνο παραλαβής του TPQ-37, η οποία αναμενόταν να συντελεσθεί στο διάστημα των ετών 2002-2003, δηλ. στο ίδιο διάστημα που ο Αμερικανικός Στρατός θα παρελάμβανε το νέο ραντάρ TPQ-47 και που η γραμμή παραγωγής του παλαιού TPQ-37, ως και των ανταλλακτικών αυτού θα είχε τελειώσει.

Η ως άνω εισήγηση των επτελών προς τον ΥΕΘΑ ήταν ομόφωνη και υποβλήθησαν τα εξής αιτήματα:

α. **Η διακοπή των διαπραγματεύσεων με την εταιρεία RAYTHEON.**

β. **Η έναρξη της διαδικασίας συναξιολογήσεως σε πεδίο βολής όλων των υπάρχοντων σύγχρονων συστημάτων ραντάρ σύμφωνα με την ΠαΔ 018/98/ΓΕΣ για την πιστοποίηση των τεχνικών χαρακτηριστικών που αναφέρονται από τις εταιρείες, και**

γ. **Η ακύρωση της αρχικής εντολής προμήθειας και η ανακοίνωση στις ενδιαφερόμενες εταιρείες περί της προθέσεως του ΓΕΣ για την επιχειρησιακή δοκιμασία των υπάρχοντων συστημάτων, προκειμένου να συνταχθεί πίνακας περιορισμένου αριθμού συστημάτων ραντάρ (short list) που θα εκπληρώνουν τις επιχειρησιακές ανάγκες του ΓΕΣ.**

Παρά την εισήγηση αυτή, η οποία ήταν απολύτως αιτιολογημένη και έφερε τις υπογραφές των: Τχη (ΠΒ) Μενελάου Μειμάρη, Υποστρατήγου Παντελή Μαυροδόπουλου, Δντου της ΔΠΒ/ΓΕΣ, Σχη (ΠΖ) Δημήτριο Λαμπαδάκη, Ταξιάρχου Χαρ. Κατσογιριδάκη της ΔΑΣΠ/ΓΕΣ, Ταξου Παν. Καραμπέλα Δντου 4ου ΕΓ/ΓΕΣ, Υποστρατήγου Σταύρου Παπαδόπουλου Δντου ΔΓΚ/ΓΕΣ, Αντιστρατήγου Αθανασίου Νικολοδήμου, Αντιστρατήγου Μηνά Κοντραφούρη και Αντιστρατήγου - Αρχηγού ΓΕΣ Κων/νου Παναγιωτάκη, **δεν υιοθέτησε ο τότε ΥΕΘΑ κ. Τσοχατζόπουλος, αλλά αποφάσισε την πραγματοποίηση της προ**

μήθειας, με την επί του σχετικού ΦΕΕ, ιδίως ημερίδα της «όπως αρχική απόφαση προμήθειας» .

Β. Υπογραφή της υπ' αριθμ. 016 Α/00 Σύμβασης για την Προμήθεια 6 Ραντάρ Αντιπυροβολικού ΑΝ/ΤΡQ-37 (V)3

Κατόπιν αυτού, το ΥΠΕΘΑ εκπροσωπούμενο από τον Γενικό Διευθυντή της ΓΔΕ, Ιωάννη Σμπώκο, υπέγραψε μετά της εταιρείας RAYTHEON SYSTEMS COMPANY την από 29-2-2000 υπ' αριθμ. 016Α/00 σύμβαση, που αφορά στην προμήθεια έξι (6) ραντάρ αντιπυροβολικού ΑΝ/ΤΡQ-37 (V)3, 12 οχημάτων ST M1083, 18 σταθμών ασυρμάτου SINGARS, 8 ψηφιακών μοντέλων εδάφους, μετά των ανταλλακτικών συντηρήσεως και εργαλείων και του αναφερομένου κατά λέξη στη σύμβαση «κόστους εκπαίδευσης και τεχνικής βοήθειας» αντί του συνολικού τιμήματος 108.779.000 δολαρίων ΗΠΑ. και με πρόβλεψη παραλαβής του συστήματος εντός του διαστήματος των ετών 2002-2003. Η σύμβαση ενεργοποιήθηκε τελικώς με την καταβολή της προβλεπομένης εκ ποσοστού 30% του ποσού προκαταβολής την 20 Δεκεμβρίου 2000.

Στη σύμβαση (άρθρο 4 αυτής) ορίζεται το ποσοστό και ο χρόνος πληρωμής προκαταβολών ως εξής:

α. Ποσοστό 30% της συνολικής συμβατικής τιμής, που αντιστοιχεί στο ποσό των 32.633.700 δολαρίων ΗΠΑ ήταν πληρωτέο εντός τριάντα (30) ημερών από την κατά το άρθρο 22 θέση σε ισχύ της συμβάσεως και

β. Ποσοστό 10% της συνολικής συμβατικής τιμής, που αντιστοιχεί στο ποσό των 10.877.900 δολαρίων ΗΠΑ ήταν πληρωτέο σε δώδεκα (12) μήνες από την πληρωμή του προαναφερθέντος (α) ποσού προκαταβολής.

Βάσει του άρθρου 22 δε παρ. 1 της σύμβασης ορίστηκε ότι η ενεργοποίηση της σύμβασης θα συντελεστεί όταν ο προμηθευτής λάβει την προκαταβολή εκ ποσοστού 30%.

Περαιτέρω, το άρθρο 4 αναφέρονται και τα ποσά των καταβολών του υπολοίπου ποσοστού της συνολικής συμβατικής αξίας, ως εξής:

α. Πενήντα τοις εκατό (50%) της συνολικής συμβατικής αξίας των υλικών του παραρτήματος «Ε», που θα παραδοθούν τον 26ο, τον 29ο και τον 32ο μήνα από την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ η σύμβαση, θα πληρωθεί εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από τη φόρτωση τους στις ΗΠΑ για μεταφορά στην Ελλάδα,

β. Δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας των παραπάνω υλικών (παρ. 4α), θα πληρωθεί εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την οριστική ποιοτική, ποσοτική και λειτουργική παραλαβή τους στην Ελλάδα,

γ. Εξήντα τοις εκατό (60%) της συνολικής συμβατικής τιμής των εκπαιδεύσεων του άρθρου 9 (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ), εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την ολοκλήρωσή τους στις ΗΠΑ, και

δ. Εξήντα τοις εκατό (60%) της συνολικής συμβατικής τιμής της τεχνικής βοήθειας, του άρθρου 10, εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την ολοκλήρωσή της στην Ελλάδα (38^ο μήνας).

Στη σύμβαση, και ειδικότερα στο άρθρο 13 αυτής, συμπεριλήφθηκαν και οι τεχνικές βελτιώσεις που περιείχονταν στις τεχνικές προδιαγραφές, που εγκρίθηκαν κατά το έτος 1997 από το ΑΣΣ, οι οποίες ουσιαστικά ενσωμάτωναν τις τελευταίες εξελίξεις της τεχνολογίας αλλά και τις πλέον αυξημένες απαιτήσεις ενός απαιτητικού χρήστη. Συγκεκριμένα ζητήθηκαν να επιτυγχάνεται:

α. Ανίχνευση και εντοπισμός 20 στόχων ανά λεπτό, που θα δύνανται να μεταφερθούν ταυτόχρονα μέσω των σταθμών ασυρμάτου SINGARS ή TRC 9200 στο Σύστημα Ελέγχου Πυρός.

β. Διαχωρισμός των εντοπισθέντων στόχων σε όλμους, πυροβόλα και πυραύλους.

γ. Ομαδοποίηση των στόχων σε τομείς, οι διαστάσεις των οποίων θα καθορίζονται από το Χρήστη.

δ. Αντιμέτωπη ηλεκτρονικών αντιμέτρων με τις ίδιες ακριβώς δυνατότητες που διαθέτουν και τα ραντάρ Αντιπυροβολικού του Αμερικανικού Στρατού.

ε. Τα ραντάρ να αντιπαρέχονται προβλήματα από ψευδοστόχους, όπως ελικόπτερα, αεροσκάφη, UAV's, ανακλάσεις θαλάσσης και εδάφους.

στ. Να διατίθεται ηλεκτρονικός υπολογιστής, οι δυνατότητες του οποίου να ικανοποιούν τις απαιτήσεις επεξεργασίας των πληροφοριών που συλλέγει τα ραντάρ.

ζ. Αύξηση του χρόνου διατήρησης των στοιχείων στην μνήμη του ραντάρ, από 1 ώρα σε 13 ώρες.

η. Παροχή με ακρίβεια της ανίχνευσης και του εντοπισμού των στόχων σε σχέση με την απόσταση και τον τύπο των πυρομαχικών.

θ. Δυνατότητα ανίχνευσης μέσω πυρός κατά τύπο με πιθανότητα 85% και με ακρίβεια προσδιορισμού θέσης με πιθανότητα 90% CEP.

ι. Μείωση του χρόνου ανάπτυξης σε 15 λεπτά.

ια. Βελτίωση της ικανότητας εντοπισμού όπλων που βάλουν βλήματα που εκρήγνυται κατά τη πτήση τους (HERA). Με την τροποποίηση αυτή να παρέχεται ακόμα η δυνατότητα κανονισμού των φίλων πυραυλικών συστημάτων MLRS καθώς και βελτίωση της απόδοσης στον εντοπισμό των όλμων.

Εξάλλου, στο περιεχόμενο της ανωτέρω συμβάσεως προμήθειας συμπεριλαμβάνονται και οι εξής διατάξεις, οι οποίες στο σύνολο τους είναι βλαπτικές για τα Ελληνικά συμφέροντα:

1. Άρθρο 4 Παρ. 4α (Πληρωμή Υπολοίπου Αξίας Συμβατικής Υλικών), βάσει του οποίου ορίστηκε ότι η πληρωμή του 50% της συνολικής συμβατικής αξίας των υλικών του Παραρτήματος Ε, θα καταβληθεί στην προμηθεύτρια εταιρεία εντός 45 ημερών από την φόρτωση τους σε λιμάνι των ΗΠΑ για μεταφορά στην Ελλάδα, χωρίς δηλαδή να προηγηθεί η παραλαβή τους από το Ελληνικό κράτος, και άρα χωρίς να προηγηθεί οιαδήποτε δοκιμή και οιοσδήποτε έλεγχος σχετικά με τα χαρακτηριστικά τους.

2. Άρθρο 15 παρα. 5 (Ποινικές Ρήτρες), βάσει του οποίου ορίστηκε ότι το μέγιστο πρόστιμο που θα επιβληθεί στον Προμηθευτή για καθυστερημένες παραδόσεις, δεν θα ξεπερνά το 6% της συνολικής συμβατικής τιμής των υλικών που παραδόθηκαν καθυστερημένα, σε αντίθεση με το **ΠΔ. 284/89 Παράρτημα Β' Άρθρο 12 Παρα. 3 (Κήρυξη Προμηθευτή ως Έκπτω - του - Κυρώσεις - Διατησία)** που δεν προβλέπει όριο προστίμου.

3. Άρθρο 7, παρα. 8β και παρα. 13 (Όροι Παράδοσης Παραλαβής), τα οποία αναφέρονται στην διαδικασία της πιστοποίησης των επιχειρησιακών βελτιώσεων που ορίζονται στο άρθρο 13 της σύμβασης με βάση σενάριο που θα περιλαμβάνει πραγματικές βολές και το οποίο θα πρέπει να συμφωνηθεί. Στην ανωτέρω διαδικασία, ως σημαντική παράλειψη επισημαίνεται ο μη προσδιορισμός του χρόνου (προσδιορίζεται ως εύλογος χρόνος) για την επίλυση οποιασδήποτε διαφοράς και για την δρομολόγηση των απαραίτητων ενεργειών για το «κλείσιμο» της σύμβασης.

4. Άρθρο 16 παρα. 1 (Κήρυξη Προμηθευτή ως Έκπτωτου), βάσει του οποίου ορίζεται ότι η κήρυξη έκπτωτου του προμηθευτή και η καταγγελία της σύμβασης γίνεται μόνον στην περίπτωση, κατά την οποία ο προμηθευτής δεν παραδώσει τα συμβατικά υλικά και τις υπηρεσίες μετά την παρέλευση τεσσάρων (4) μηνών, και εφόσον προηγηθεί περίοδος χάριτος δύο (2) μηνών από την λήξη της προβλεπομένης στο άρθρο 6 της σύμβασης προθεσμίας παράδοσης των υλικών. Τα υλικά αυτά έχουν ήδη σήμερα παραδοθεί προ έτους, πλην όμως, χωρίς να είναι εφοδιασμένα με τα απαραίτητα χαρακτηριστικά και τις βελτιώσεις του άρθρου 13 στο σύνολό τους, με αποτέλεσμα να μην είναι επιχειρησιακά και συνεπώς, εφόσον δεν προβλέφθηκε παρόμοια περίπτωση στην σύμβαση, δεν συντρέχει περίπτωση κήρυξης έκπτωτου του προμηθευτή.

5. Άρθρο 6 παρα. 2α (Χρόνοι Παράδοσης), βάσει του οποίου ορίστηκε ως χρόνος παράδοσης των υλικών από τον προμηθευτή στον αγοραστή σύμφωνα με το άρθρο 4 (όροι πληρωμής) και το άρθρο 15 (ποινικές ρήτρες) θεωρείται ο χρόνος παράδοσης των υλικών στο λιμάνι φορτώσεως, παρά το γεγονός ότι τα υλικά αυτά θα έφθαναν στη χώρα μας σε πολύ μεταγενέστερο χρόνο.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ**Καταβολές προς την προμηθεύτρια εταιρεία.**

Την 20^η Δεκεμβρίου 2000 καταβλήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία, δυνάμει της από 13-10-2000 εντολής του ΓΕΣ το ποσό των 32.633.700 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της πρώτης δόσης προκαταβολής εκ ποσοστού 30% της συνολικής συμβατικής αξίας των υλικών και προμηθειών της σύμβασης. Η καταβολή δε αυτή υπήρξε το εφολτήριο για την ενεργοποίηση της σύμβασης, κατά το άρθρο 22 αυτής.

Αξιοσημείωτο δε εν προκειμένω ότι παρά το γεγονός ότι η εν λόγω εξόφληση του ποσού της προκαταβολής συντελέστηκε πολύ μεταγενέστερα από την υπογραφή της συμβάσεως, εν τούτοις δεν προβλήθηκε καμμία ένσταση ή κάποιο παράπονο σχετικώς από την προμηθεύτρια εταιρεία.

Την 20^η Δεκεμβρίου 2001 καταβλήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία, δυνάμει της από 05-12-2001 σχετικής εντολής του ΓΕΣ το ποσό των 10.877.900 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της δεύτερης δόσης προκαταβολής εκ ποσοστού 10% της συνολικής συμβατικής αξίας των υλικών και προμηθειών της σύμβασης.

Την 6^η Αυγούστου 2003 καταβλήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία, δυνάμει της από 31-07-2003 σχετικής εντολής του ΓΕΣ, το ποσό των 15.473.400 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της πρώτης τμηματικής παράδοσης των υλικών και προμηθειών της σύμβασης.

Τον Σεπτέμβριο του 2003 καταβλήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία, δυνάμει της από 25-09-2003 σχετικής εντολής του ΓΕΣ, το ποσό των 15.473.400 Δολαρίων, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της δεύτερης τμηματικής παράδοσης των υλικών και προμηθειών της σύμβασης.

Τον Οκτώβριο του 2003 καταβλήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία, δυνάμει της από 17-10-2003 σχετικής εντολής του ΓΕΣ, το ποσό των 1.572.250 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της τρίτης τμηματικής παράδοσης των υλικών και προμηθειών της σύμβασης.

Τον Δεκέμβριο 2003 καταβλήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία, δυνάμει της από 16-12-2003 σχετικής εντολής του ΓΕΣ, το ποσό των 16.685.150 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε στην εξόφληση της τέταρτης παράδοσης υλικών και προμηθειών της σύμβασης.

Κατά τον χρόνο δε που συντελείται η ανωτέρω καταβολή έχει ήδη προηγηθεί η πρώτη αξιολόγηση των δύο (2) αρχικώς παραληφθέντων ραντάρ αντιπυροβολικού και έχει κριθεί ότι αυτά παρουσιάζουν σημαντικές ελλείψεις σε σχέση με τους απαραίτητους τεχνικούς και επιχειρησιακούς όρους της μελέτης που είχε εγκρίθει από το ΑΣΣ το έτος 1997.

Τον Μάιο του 2003 παρελήφθησαν τα δύο (2) πρώτα από τα έξι (6) ραντάρ της παραγγελίας. Τον Ιούνιο του ίδιου έτους υποβλήθηκαν σε δοκιμές αποδοχής όπου και διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούσαν τις επιχειρησιακές απαιτήσεις που είχαν προβλεφθεί στην σύμβαση και συγκεκριμένα:

α. Το ραντάρ δεν ανίχνευε 20 στόχους εντός 1 λεπτού.

β. Το ραντάρ δεν εντόπιζε 20 στόχους σε 1 λεπτό.

γ. Το ραντάρ δεν διαχωρίζει τους εντοπισθέντες στόχους σε όλμους, πυροβόλα και πυραύλους.

δ. Το ραντάρ μέσω ασυρμάτων SINCGARRS δεν διαβίβαζε τους εντοπισθέντες στόχους με τη διαδικασία του TAC – FIRE στο σύστημα ελέγχου πυρός των MLRS και ΣΤΤΕΠ «ΔΙΑΣ».

ε. Το ραντάρ δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει την εκπομπή ηλεκτρονικών αντιμέτρων.

στ. Το ραντάρ δεν αντιπαρερχόταν προβλήματα από ψευδοστόχους όπως ανακλάσεις θαλάσσης.

ζ. Το ραντάρ μετά τη διακοπή της λειτουργίας του δεν διέθετε τη δυνατότητα να κρατά στη μνήμη του στόχους για χρονικό διάστημα από 1 έως 13 ώρες.

η. Το ραντάρ δεν διέθετε τη δυνατότητα να εκτελεί κανονισμό βολής ΠΕΠ MLRS.

θ. Το ραντάρ δεν διέθετε τη δυνατότητα να εντοπίσει τουλάχιστον 4 από τα 5 βαλλόμενα βλήματα για κάθε οπλικό σύστημα ΠΕΠ MLRS 227 χιλ. Απόσταση από ραντάρ 30 χιλμ. Ακρίβεια προσδιορισμού 120 μ.

ι. Το ραντάρ δεν δεχόταν μετεωρολογικό δελτίο μετά από διασύνδεση με το ΣΤΤΕΠ «ΔΙΑΣ».

ια. Το ραντάρ δεν υποστήριζε τη λειτουργία του συστήματος με τη χρήση ψηφιακών χαρτών της ΓΥΣ (DTED LEVEL 1 ή 2).

ιβ. Το ραντάρ δεν είχε τη δυνατότητα να υπολογίζει αυτόματα το υψόμετρο των στόχων με βάση το ψηφιακό μοντέλο της ΓΥΣ.

Στην συνέχεια, τον Δεκέμβριο του έτους 2003 επαναλήφθηκαν οι δοκιμές αποδοχής με ένα από τα ραντάρ που αξιολογήθηκαν τον Ιούνιο του 2003 και με ένα από τα υπόλοιπα τέσσερα (4) που παραδόθηκαν στη συνέχεια. Η αξιολόγηση αφορούσε τα τεχνικοεπιχειρησιακά χαρακτηριστικά που δεν επιτεύχθηκαν κατά τις δοκιμές του Ιουνίου. Στη νέα αυτή δοκιμασία διαπιστώθηκε και πάλι ότι τα ραντάρ αντιπυροβολικού που παραλάβαμε δεν πληρούσαν επιχειρησιακές απαιτήσεις προβλεπόμενες από τη σύμβαση και συγκεκριμένα:

α. Το ραντάρ δεν διαχωρίζει τους εντοπισθέντες στόχους σε όλμους, πυροβόλα και πυραύλους.

β. Το ραντάρ μετά τη διακοπή της λειτουργίας του δεν είχε τη δυνατότητα να κρατά στη μνήμη του στόχους για χρονικό διάστημα από 1 έως 13 ώρες.

γ. Το ραντάρ δεν δεχόταν μετεωρολογικό δελτίο μετά από διασύνδεση με το ΣΤΤΕΠ «ΔΙΑΣ».

δ. Το ραντάρ δεν υποστήριζε τη λειτουργία του συστήματος με τη χρήση ψηφιακών χαρτών της ΓΥΣ (DTED LEVEL 1 ή 2).

ε. Το ραντάρ δεν διέθετε τη δυνατότητα να υπολογίζει αυτόματα το υψόμετρο των στόχων με βάση το ψηφιακό μοντέλο της ΓΥΣ.

Για τα παραπάνω ενημερώθηκε η Ιεραρχία και υποβλήθηκε έγγραφο προς τη ΓΓΟΣΑΕ (Γενική Γραμματεία Οικονομικού Σχεδιασμού & Αμυντικών Επενδύσεων) για περαιτέρω ενέργειες προς την εταιρεία RAYTHEON.

Όπως συμβαίνει σε κάθε σύμβαση έτσι και για αυτήν λαμβάνουν χώρα συναντήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα μεταξύ εκπροσώπων της εταιρείας και του ελληνικού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Οι συναντήσεις αυτές ονομάζονται PMRs (Program Management Reviews: Ανασκοπήσεις του Προγράμματος). Η πρώτη συνάντηση που έγινε μετά τη δεύτερη αποτυχημένη δοκιμή αποδοχής έγινε στα τέλη Μαΐου του 2004.

Την 26η Μαΐου 2004 στη συνάντηση PMR που έλαβε χώρα στην ΓΔΑΕ οι εκπρόσωποι της εταιρείας RAYTHEON δεσμεύτηκαν για την άρση όλων των παρατηρήσεων που έχουν διαπιστωθεί και συμφωνήθηκε η άρση ή όχι των αδυναμιών των ραντάρ να διαπιστωθεί κατά την νέα αξιολόγησή τους με εκτέλεση πραγματικών πυρών που θα εκτελούνταν περί το μήνα Νοέμβριο του 2004.

Επισημαίνεται ότι η αδυναμία των ραντάρ να ανταποκριθούν στα τεχνικοεπιχειρησιακά χαρακτηριστικά που προβλέπονται από την σύμβαση, κατά τις αναφερόμενες στις παραγράφους 8 και 9 δοκιμές πιστοποίησης, αποτελεί τον λόγο για τον οποίο δεν έχει υλοποιηθεί η οριστική ποσοτική – ποιοτική παραλαβή αυτών. Η εξεταστική Επιτροπή κρίνει την προτεινόμενη Σύμβαση και εν όψει του περιεχομένου αυτής ως πράξη διαχείρισης δημοσίου χρήματος βλαπτική για την περιουσία του Δημοσίου, από την οποία μόνον η αντισυμβαλλομένη εταιρεία ωφελήθηκε.

Οι λόγοι, για τους οποίους η Επιτροπή καταλήγει στην περί τούτου κρίση, είναι βασικώς οι ακόλουθοι:

α. Ο τότε ΥΕΘΑ, κ. Τσοχατζόπουλος ανατιολογήτως

αγνόησε την προς αυτόν αιτιολογημένη εισήγηση της Ιεραρχίας του Στρατού, η οποία εν όψει του ανεπιτυχούς αποτελέσματος των επιχειρησιακών δοκιμών των δύο (2) παραληφθέντων ραντάρ TPQ-37, και της διαπίστωσης ότι αυτά παρουσίαζαν σοβαρά τεχνικά προβλήματα, εξήτησε την ακύρωση της αρχικής εντολής προμήθειας αυτών, την διακοπή των διαπραγματεύσεων με την εταιρεία RAYTHEON και την έναρξη της διαδικασίας αξιολόγησης όλων των υπαρχόντων στην αγορά σύγχρονων συστημάτων ραντάρ αντιπυροβολικού.

β. Ο κ. Τσοχατζόπουλος ενέκρινε την απ' ευθείας ανάθεση στην ανωτέρω εταιρεία της προμήθειας των αναφερομένων έξι (6) ραντάρ, μολοντί δεν συνέτρεχε νόμιμη περίπτωση προμήθειας του υλικού αυτού χωρίς διαγωνισμό, κατά τους όρους του άρθρου 73 του Π.Δ. 284/89, δοθέντος ότι το προς προμήθεια είδος (προμήθεια RADAR αντιπυροβολικού) δεν είχε «αποδεδειγμένα μοναδικό κάτοχο ή κατασκευαστή ή εισαγωγέα» ως προβλέπει η παρα. 1α του άρθρου 73 του άνω ΠΔ προκειμένου να επιτραπεί η προκειμένη απ' ευθείας ανάθεση χωρίς διαγωνισμό στην ανωτέρω εταιρεία. Ο δε τότε ΥΕΘΑ γνώριζε ότι το προς προμήθεια υλικό (ραντάρ αντιπυροβολικού) είχε άλλους κατασκευαστές που προσέφεραν στην αγορά τοιαύτα συστήματα, όπως τα αναφερόμενα στην εισήγηση της ηγεσίας του ΓΕΣ, COBRA και ARTHUR, τα οποία μάλιστα ήταν κατά πολύ νεότερης τεχνολογίας από εκείνης των TPQ-37, που ήταν τεχνολογίας της δεκαετίας 1980 και των οποίων η γραμμή παραγωγής θα ήταν κατά τον ορισθέντα συμβατικώς χρόνο παραδόσεων (2002 έως 2003) πεπαλαιωμένη.

Ο τότε ΥΕΘΑ γνώριζε ότι τα υπό προμήθεια ραντάρ εμφανίζαν μειωμένες επιδόσεις και δεν ανταποκρίνονταν στις τεχνικο-επιχειρησιακές απαιτήσεις του ΓΕΣ. Εν τούτοις, ενέκρινε την προμήθειά τους και ανέθεσε στον Ελληνικό Στρατό να ελέγξει δοκιμαστικώς τις τεχνικές βελτιώσεις που ανέλαβε συμβατικώς την υποχρέωση η προμηθεύτρια εταιρεία να πραγματοποιήσει, πριν από την παράδοσή τους (άρθρο 13 συμβάσεως), και οι οποίες βελτιώσεις αφορούσαν ακόμη και την τροποποίηση του λογισμικού των ραντάρ «με σκοπό την βελτίωση της ικανότητας εντοπισμού όπλων, που βάλουν βλήματα που εκρήγνυνται κατά την πτήση τους» ακόμα δε «την βελτίωση της αποδόσεως του ραντάρ όσον αφορά στον εντοπισμό όπλων» (άρθρο 13 παρα. 1ι(2) συμβάσεως).

Η ανεπάρκεια της τεχνικής αποδόσεως των ραντάρ αυτών καταφαιίνεται, άλλωστε και από τις ανεπιτυχείς δοκιμές αυτών τον Ιούνιο του Δεκέμβριου του 2003, περί των οποίων αναφέρεται το ΓΕΣ/ΔΠΒ με το υπ' αριθμ. Φ.600/2/391014/Σ.37/09-01-2004 έγγραφο του, τον Ιανουάριο του 2004 στην Γεν. Γραμματεία (ΓΓΟΣΑΕ) του Υπουργείου και εκ των οποίων καθίσταται προφανής η εγγενής αδυναμία της εταιρείας να επιφέρει τις απαραίτητες τεχνικές βελτιώσεις του συστήματος, περί των οποίων ανέλαβε συμβατικώς υποχρέωση και οι οποίες δεν φαίνεται μέχρι σήμερα ως δυνάμενες να πραγματοποιηθούν, ίσως εν όψει και της παλαιάς Τεχνολογίας των ραντάρ TPQ-37.

δ. Ο τότε Υπουργός Αμύνης και ο υπογράψας την σύμβαση Γενικός Δντης της ΓΔΕ Σμπώκος, γνώριζαν τις χαρακτηριστικές για την εταιρεία RAYTHEON και βλαπτικές για τα συμφέροντα του Δημοσίου διατάξεις της προκειμένης σύμβασης. Τέτοιες βλαπτικές διατάξεις της σύμβασης είναι ιδίως:

(1) Η του άρθρου 6 αυτής κατά την οποία «ως χρόνος παράδοσης των συμβατικών υλικών από τον προμηθευτή στον αγοραστή σε σχέση με το άρθρο 4 (όροι πληρωμής) και το άρθρο 15 (ποινικές ρήτρες) θα θεωρείται ο χρόνος κατά τον οποίο ο προμηθευτής θα παραδώσει τα υλικά στο λιμάνι φορτώσεως». Έτσι, με τον συμβατικό αυτόν όρο, εξασφαλιζόταν χάριν της εταιρείας η κατά το άρθρο 4 της συμβάσεως πληρωμή ποσοτού 50% της συνολικής συμβατικής αξίας των υλικών, που θα παρεδίδοντο μέχρι και τον 32^ο μήνα από την χρονολογία ισχύος της συμβάσεως εντός 45 ημερών όχι από την παράδοση των υλικών στον αγοραστή αλλά από την φόρτωσή τους σε λιμάνι των ΗΠΑ. Έτσι εξασφαλιζόταν όμως η προμηθεύτρια εταιρεία να εισπράξει, συμπεριλαμβανομένων των ποσών των προκαταβολών (εκ ποσοτών 30% και 10%), ποσοτό συνολικό 90% εκ του τιμήματος, χωρίς μέχρι σήμερα, λόγω των γνωστών,

πριν από την σύναψη της συμβάσεως τεχνικών ελλείψεων των ραντάρ TPQ-37, να είναι δυνατή η χρήση τους για τις επιχειρησιακές ανάγκες του Στρατού.

(2) Η του άρθρου 14 αυτής πρόβλεψη περί του ύψους των ποινικών ρητρών (προστίμων) στις περιπτώσεις καθυστερήσεως παραδόσεως των συμβατικών υλικών και υπηρεσιών, κατά την οποία στην παρ. 5 «το μέγιστο πρόστιμο που θα επιβληθεί στον προμηθευτή για καθυστερημένες παραδόσεις δεν θα ξεπερνά το 6% της συνολικής συμβατικής τιμής των υλικών που παραδόθηκαν καθυστερημένα». Ο περιορισμός όμως αυτός του ποσοτού αποζημίωσης παρανόμως συνομολογήθηκε στη σύμβαση, δοθέντος ότι αντίκειται στο άρθρο 12 του Παραρτήματος Β' του Π.Δ 284/89.

(3) Η των άρθρων 7 και 13 αυτής περί των όρων παραδόσεως και παραλαβής των συμβατικών υλικών και περί των προ της παραδόσεως αυτών απαραίτητων τεχνικών βελτιώσεων και τροποποιήσεων, άνευ οιοδήποτε χρονικού προσδιορισμού αυτών, που προβλέπουν την από κοινού σχεδίαση δοκιμών – βολών, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των οποίων «η επιτροπή θα εκδίδει το σχετικό πρωτόκολλο οριστικής, ποιοτικής, ποσοτικής και λειτουργικής παραλαβής». Πρόκειται για συμβατικές προβλέψεις, η ασάφεια των οποίων ως προς τον χρονικό προσδιορισμό βασικών υποχρεώσεων της προμηθεύτριας εταιρείας συνιστά χαρακτηριστική υπέρ συμβατικής πράξης, με ζημία του μη δυναμένου μέχρι σήμερα Ελληνικού Στρατού να χρησιμοποιήσει τα έχοντα εγγενή τεχνικά ελαττώματα συστήματα.

(4) Η του άρθρου 16 αυτής, που αναφέρεται στην κήρυξη του προμηθευτού ως έκπτωτου και στην καταγγελία της συμβάσεως κατά την πρόβλεψη του άρθρου αυτού η κήρυξη του προμηθευτή ως έκπτωτου ορίζεται μόνον στην περίπτωση που η προμηθεύτρια εταιρεία δεν παραδώσει τα συμβατικά υλικά εντός της καθοριζόμενης στο άρθρο 6 της συμβάσεως προθεσμίας. Το δε άρθρο 6 της συμβάσεως αναφέρεται στην ποσοτική μόνον παράδοση των υλικών και ορίζει ως χρόνο παράδοσης αυτών τον χρόνο φόρτωσης αυτών και την παράδοσή τους στον μεταφορέα, και όχι τον χρόνο της οριστικής ποιοτικής και λειτουργικής παραλαβής, που προϋποθέτει επιτυχή ολοκλήρωση των τεχνικών βελτιώσεων, δοκιμών και ελέγχων, ο προσδιορισμός του οποίου ουδέποτε προβλέφθηκε και αφέθηκε στην καλή θέληση και την δυνατότητα της προμηθεύτριας εταιρείας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της. Με αυτήν την χαρακτηριστική και βλαπτική για τα συμφέροντα του αγοραστή συμβατική πρόβλεψη και δοθείσης της ολικής παραδόσεως των TPQ-37 στον Ελληνικό Στρατό στην αμφίβολη επιχειρησιακή κατάσταση που ευρίσκονται, είναι προφανής η εκ της συμβάσεως απώλεια του δικαιώματος καταγγελίας και κήρυξης ως έκπτωτης της προμηθεύτριας εταιρείας.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΩΦΕΛΗΜΑΤΩΝ (Α.Ω.) ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ των 6 TPQ - 37

1. Υπογραφή της σύμβασης

Η σύμβαση ΑΩ που απορρέουν από τη σύμβαση προμήθειας των έξι (6) ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37 υπ' αριθμ. Αρ. 14/00 υπεγράφη μεταξύ του ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ και της εταιρείας Raytheon Company στις 29-2-2000, αντί του συνολικού πιστωτικού τιμήματος των 108.779.000 Δολαρίων ΗΠΑ με ημερομηνία ενεργοποίησης ίδια με την ημερομηνία ενεργοποίησης της βασικής σύμβασης προμήθειας, δηλαδή στις 20-12-2000.

Στο ανωτέρω συνολικό συμβατικό πιστωτικό τίμημα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα προγράμματα :

-Παραγωγή νέου εκπαιδευτικού συστήματος / εξομοιωτή εντοπισμού θέσης εχθρικών πυρών (41.800.000 δολάρια ΗΠΑ). Η προθεσμία ολοποίησης του ανωτέρω προγράμματος ορίστηκε σε χρονικό διάστημα 27 μηνών από την ενεργοποίηση της σύμβασης, ήτοι μέχρι την 20-03-2003.

-Παροχή ενός συστήματος εξομοίωσης / εκπαίδευσης ΑΝ TPQ - 36/37 στον Ελληνικό Στρατό (25.200.000 δολάρια ΗΠΑ). Η προθεσμία ολοποίησης του ανωτέρω προγράμματος ορίστηκε σε χρονικό διάστημα 27 μηνών από την ενεργοποίηση της

σύμβασης, ήτοι μέχρι την 20-03-2003.

-Διαλειτουργικότητα ραντάρ AN TPQ - 37 με ΣΤΕΠ / σχηματισμού μονάδων πυροβολαρχιών (41.779.000 δολάρια ΗΠΑ). Η προθεσμία υλοποίησης του ανωτέρω προγράμματος ορίστηκε σε χρονικό διάστημα 24 μηνών από την υπογραφή ειδικής συμφωνίας μεταξύ του ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ και της εταιρείας SONAK.

Σημειώνεται ότι ενώ για τα υπόλοιπα προγράμματα ΑΩ θα μπορούσε ο προμηθευτής σε περίπτωση αδυναμίας υλοποίησης τους να τα αντικαταστήσει με άλλα ίσης πιστωτικής αξίας (άρθρο 10 της σύμβασης ΑΩ) ειδικά για το πρόγραμμα διασύνδεσης ορίστηκε στη σύμβαση των ΑΩ (άρθρο 10 παρ. 2) ότι δεν μπορεί να το αντικαταστήσει που σημαίνει ότι οφείλει να το υλοποιήσει σε κάθε περίπτωση.

Επίσης θα προσφερόντουσαν στα πλαίσια του προγράμματος αντισταθμιστικών ωφελημάτων α) τοποθέτηση στους σχηματισμούς και στις μονάδες ΠΒ των Ε.Δ. ενός συστήματος παρακολούθησης θέσεων και κινήσεων Μονάδων Πυροβολικού, πρόγραμμα το οποίο προβλέφθηκε να υλοποιηθεί εντός δύο ετών από την ενεργοποίηση της σύμβασης, και β) τρία οχήματα στο ΓΕΣ (ΠΒ) για τα οποία η αξιολόγηση των πιστώσεων ήταν μηδέν, πρόγραμμα το οποίο προβλέφθηκε να υλοποιηθεί εντός χρονικού διαστήματος 5 μηνών από την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύμβασης.

Η διάρκεια υλοποίησης της σύμβασης ορίστηκε σε τέσσερα (4) χρόνια από την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύμβασης ΑΩ δηλαδή από τις 20-12-2000. Επομένως, το σύνολο των προγραμμάτων ΑΩ της σύμβασης θα έπρεπε να έχει υλοποιηθεί μέχρι την 20-12-2004.

Με βάση τις Κατευθυντήριες Οδηγίες 1996 (παρ. 21 εδ. α και β των Κ.Ο.) «ο προμηθευτής θα έπρεπε να καταθέσει σαν εγγύηση για την καλή εκτέλεση της σύμβασης ΑΩ, **ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ** τράπεζας που να έχει υποκατάστημα στην Ελλάδα, κατά προτίμηση της Γενικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., **ύψους τουλάχιστον 10% της συνολικής πιστωτικής αξίας των ΑΩ που καλύπτει το σύνολο των ποινικών ρητρών. Η ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ θα μειώνεται σταδιακά κατά το ποσοστό των ΑΩ που υλοποιεί ο προμηθευτής.** Το ποσό της εγγύησης που ορίστηκε στη σύμβαση ήταν ίσο με το 10% του πιστωτικού ύψους της σύμβασης, δηλαδή 10.877.900 δολάρια ΗΠΑ (προβλεπόταν στο άρθρο 20 της σύμβασης).

Χορήγηση Πιστώσεων.

Την 24^η Ιουλίου 2001 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 8.895.898 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Παραγωγή νέου εκπαιδευτικού συστήματος / εξομοιωτή εντοπισμού θέσης εχθρικών πυρών».

Την 26^η Φεβρουαρίου 2002 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 6.966.667 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Παραγωγή νέου εκπαιδευτικού συστήματος / εξομοιωτή εντοπισμού θέσης εχθρικών πυρών».

Την 28^η Μαΐου 2002 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 5.765.820 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Παραγωγή νέου εκπαιδευτικού συστήματος / εξομοιωτή εντοπισμού θέσης εχθρικών πυρών».

Την 11^η Σεπτεμβρίου 2002 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 4.287.200 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Παραγωγή νέου εκπαιδευτικού συστήματος / εξομοιωτή εντοπισμού θέσης εχθρικών πυρών».

Την 23^η Δεκεμβρίου 2002 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 5.466.152 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Παραγωγή νέου εκπαιδευτικού συστήματος / εξομοιωτή εντοπισμού θέσης εχθρικών πυρών».

Την 29^η Μαΐου 2003 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 4.287.180 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προ-

γράμματος ΑΩ «Παραγωγή νέου εκπαιδευτικού συστήματος / εξομοιωτή εντοπισμού θέσης εχθρικών πυρών».

Την 4^η Δεκεμβρίου 2003 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 6.131.083 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Παραγωγή νέου εκπαιδευτικού συστήματος / εξομοιωτή εντοπισμού θέσης εχθρικών πυρών».

Την 30^η Μαρτίου 2001 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 7.560.000 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Παροχή ενός συστήματος εξομοίωσης / εκπαίδευσης AN TPQ - 36/37 στον Ελληνικό Στρατό».

Την 11^η Σεπτεμβρίου 2002 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 6.300.000 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Παροχή ενός συστήματος εξομοίωσης / εκπαίδευσης AN TPQ - 36/37 στον Ελληνικό Στρατό».

Την 4^η Δεκεμβρίου 2003 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 6.300.000 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Παροχή ενός συστήματος εξομοίωσης / εκπαίδευσης AN TPQ - 36/37 στον Ελληνικό Στρατό».

Την 14^η Μαΐου 2002 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 5.040.000 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Παροχή ενός συστήματος εξομοίωσης / εκπαίδευσης AN TPQ - 36/37 στον Ελληνικό Στρατό».

Την 30^η Μαρτίου 2001 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 12.533.700 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Διαλειτουργικότητα ραντάρ AN TPQ - 37 με ΣΤΕΠ / σχηματισμού μονάδων πυροβολαρχιών».

Την 15^η Απριλίου 2002 χορηγήθηκε στην προμηθεύτρια εταιρεία πίστωση ποσού 4.177.900 Δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο αφορούσε σε τμηματική καταβολή του πιστωτικού ποσού του προγράμματος ΑΩ «Διαλειτουργικότητα ραντάρ AN TPQ - 37 με ΣΤΕΠ / σχηματισμού μονάδων πυροβολαρχιών».

Πρέπει δε να σημειωθεί ότι το ανωτέρω αναφερόμενο πρόγραμμα ΑΩ «Διαλειτουργικότητα ραντάρ AN TPQ - 37 με ΣΤΕΠ / σχηματισμού μονάδων πυροβολαρχιών», είναι το μόνο το οποίο δεν έχει εξοφληθεί σε ποσοστό 100% και απομένει πιστωτικό ποσό 25.067.400 Δολαρίων ΗΠΑ.

α) Αμετάκλητη Τραπεζική Εγγυητική Επιστολή

Με βάση τις Κατευθυντήριες Οδηγίες 1996 (παρ. 21 εδ. α και β των Κ.Ο.) «ο προμηθευτής θα έπρεπε να καταθέσει σαν εγγύηση για την καλή εκτέλεση της σύμβασης ΑΩ, **ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ** τράπεζας που να έχει υποκατάστημα στην Ελλάδα, κατά προτίμηση της Γενικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., **ύψους τουλάχιστον 10% της συνολικής πιστωτικής αξίας των ΑΩ που καλύπτει το σύνολο των ποινικών ρητρών. Η ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ θα μειώνεται σταδιακά κατά το ποσοστό των ΑΩ που υλοποιεί ο προμηθευτής.** Το ποσό της εγγύησης που ορίστηκε στη σύμβαση ήταν ίσο με το 10% του πιστωτικού ύψους της σύμβασης, δηλαδή 10.877.900 δολάρια ΗΠΑ (προβλεπόταν στο άρθρο 20 της σύμβασης).

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Από τη μελέτη των εγγράφων, των μαρτυρικών καταθέσεων και των λοιπών στοιχείων που συγκέντρωσε η επιτροπή μας προέκυψαν τα ακόλουθα:

I. TOR – M1

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ των TOR – M1

1. ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

α. «Ανάθεση της προμήθειας»

Για την ανάθεση της συγκεκριμένης προμήθειας ακολούθησε μια διαγωνιστική διαδικασία (συγκρότηση επιτροπών, αξιολόγηση πέραν της μίας προσφορών). Στην ουσία, η διαδικασία βάσει της οποίας εγκρίθηκε η προμήθεια του συγκεκριμένου οπλικού συστήματος ήταν ένα ιδιότυπο σύμπλεγμα στοιχείων απευθείας αναθέσεως (όπως ορίστηκε εκ των υστέρων με την Φ.625.3185/Σ53/14-11-1998 απόφαση του ΥΠΕΘΑ με την οποία ενέκρινε την προμήθεια) και διαγωνισμού (συγκρότηση επιτροπών, προσφορές εταιρειών) χωρίς όμως αυτό το ιδιότυπο μίγμα διαδικασίας να πληροί τους όρους που έθετε το ΠΔ 284/89 και ιδίως το άρθρο 6 αυτού, που προβλέπει όλους τους τρόπους (ακόμα και αυτόν της κατ' εξαίρεση) ανάθεσης προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων και χωρίς να πληροί τους όρους προσφυγής τόσο στην απευθείας ανάθεση όσο και στον διαγωνισμό. Θα μπορούσε βέβαια, ο ανορθόδοξος και παράτυπος αυτός τρόπος διαδικασίας προμήθειας να έχει εγκριθεί κατόπιν εισήγησης ως του αρμοδίου φορέα, ότι συνέφερε τις Ένοπλες Δυνάμεις (βλ. άρθρο 6 παρ. 2θ του ΠΔ 284/89). Ο τρόπος όμως αυτός προμήθειας προϋποθέτει κατά το άρθρο 17 παρ. ζ του ΠΔ 284/89, την εκ προοίμιου γνωμοδότηση της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Προμηθειών, η οποία ουδόλως συνεκλήθη εν προκειμένω.

Ως προς τον «διαγωνισμό» (εάν έτσι υλοποιήθηκε η προμήθεια):

1) Δεν τηρήθηκαν οι προβλέψεις των άρθρων 25 και 26 περί διακηρύξεως δημόσιου διαγωνισμού και διακηρύξεως δημοσιεύσεως. Δεν τηρήθηκαν οι προβλέψεις του άρθρου 28 του ΠΔ 284/89 που αναφέρει τους δικαιούμενους συμμετοχής και τα αποδεικτικά τους στοιχεία σε διαγωνισμό. Το άρθρο 29 περί υποχρεωτικής εγγυοδοσίας σε συμμετοχή σε δημόσιο διαγωνισμό. Το άρθρο 30 που αναφέρει το περιεχόμενο εγγράφων των ενσφράγιστων προσφορών και το άρθρο 32 που αναφέρεται σε αντιπροσφορές. Με βάση τα ανωτέρω μη τηρηθέντα όπως είναι εύλογο δεν τηρήθηκαν και οι προβλέψεις του άρθρου 34 του ΠΔ 284/89 και κατ' αυτόν τον τρόπο ούτε ανακοίνωση σε ανοιχτή συνεδρίαση των αποτελεσμάτων της διαγωνιστικής διαδικασίας έλαβε χώρα. Και πως ήταν άλλωστε αυτό δυνατόν να πραγματοποιηθεί, αφού αυτό το οποίο έγινε δεν περιγράφεται πουθενά, ούτε δόθηκε η δυνατότητα στους υποτιθέμενους συμμετέχοντες στη διαγωνιστική διαδικασία υποβολής ενστάσεων προκειμένου εγγράφως να διατυπώσουν τις οποίες αντιρρήσεις τους επί του αποτελέσματος του διαγωνισμού.

2) Ο ισχυρισμός ότι δεν αποτελούν παραβάσεις του νόμου τα ανωτέρω, αφού η διαδικασία που έλαβε χώρα δεν ήταν δημόσιου διαγωνισμού κατά τα άρθρα 6 και επόμενα του ΠΔ 284/1989, αλλά εξαιρετική, κατεπείγουσα και απόρρητη (άρθρα 71 παρ.1α και 1δ, 73 παρ. 1ε του ΠΔ 284/1989) καθίσταται εμφανώς αβάσιμος καθώς ένας τέτοιος ισχυρισμός καταρρίπεται από την στιγμή που συστήθηκαν οι επιτροπές που προβλέπονται στην διαδικασία του δημόσιου διαγωνισμού και που ενεργοποιήθηκε η διαδικασία αίτησης προσφορών και κατακύρωσης της προμήθειας.

Ως προς την απευθείας «ανάθεση» (εάν έτσι υλοποιήθηκε η προμήθεια):

Σε κάθε περίπτωση η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης που κάποιοι υποστηρίζουν ότι ακολουθήθηκε, δεν ήταν σύμφωνη, αφού δεν συνέτρεχε ο όρος του «επίγοντος», ώστε νόμιμα (σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 71 παρ.1α, 73 παρ. 1ε, (κάλυψη αναγκών που επείγουν), 71 παρ. 1ε και 76 (προμήθειες που απαιτούν μυστικότητα στις ενέργειες) του ΠΔ 284/89) να ακολουθηθεί η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης και φυσικά καμία μυστικότητα δεν τηρήθηκε, γεγονός που αποδεικνύεται από το σύνολο της αλληλογραφίας που μας διαβίβασε το ΥΠΕΘΑ και τα οποία βρίσκονται στην Επιτροπή μας.

Για τη διαδικασία προμήθειας που ακολουθήθηκε υπάρχει επίκληση λόγου επείγοντος μετά τα Ίμια (ώστε με την επίκληση

του επείγοντος λόγου να είναι δυνατή η προσφυγή στην απευθείας ανάθεση με βάση, όπως ισχύει). Ωστόσο, η επίκληση αυτού του λόγου καθίσταται προφανώς προσχηματική και αβάσιμη από τις ακόλουθες επιστημονικές:

1) αφενός από τις καταθέσεις των μαρτύρων ενώπιον της Επιτροπής και ιδίως από τις καταθέσεις του Θειακού (3-11-04, σελ. 129, 132 και 160), του Γιαννόπουλου (9-11-04, πρωί, σελ. 176), προκύπτει ότι ποτέ στο παρελθόν (αν και εντάσεις στις ελληνοτουρκικές σχέσεις υπήρξαν πολλές) δεν είχε ακολουθηθεί η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης παρά μόνο όταν δεν υπήρχε άλλος κατασκευαστής (προκύπτει ότι στην αγορά υπήρχαν πολλές εταιρείες κατασκευής αντίστοιχων οπλικών συστημάτων) ή όταν η απευθείας ανάθεση αφορούσε ανάθεση σε ελληνική κρατική εταιρεία (π.χ. ΠΥΡΚΑΛ, ΕΒΟ κλπ). Τέλος απευθείας ανάθεση είχε ακολουθηθεί στο παρελθόν προκειμένου για όπλα που μας είχαν παραχωρηθεί δωρεάν (π.χ. τα ρωσικά OSA).

2) αφετέρου, αν υπήρχε όντως λόγος επείγοντος αυτό δεν δικαιολογεί την μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίηση της σύμβασης (π.χ. η σύμβαση τεχνικής υποστήριξης - ανταλλακτικά κλπ υπεγράφη μόλις το Νοέμβριο του 2003 δηλαδή με καθυστέρηση τεσσάρων (4) χρόνων από το 1999), ούτε στη διαδικασία παραλαβής, αξιολόγησης, πιστοποίησης και τελικής αποδοχής των οπλικών συστημάτων, ώστε να ενταχθούν άμεσα στο οπλοστάσιο της χώρας για να αντιμετωπιστεί η Τουρκική απειλή. Τέλος δεν νοείται "επείγον για λόγους εθνικής ασφάλειας" αμέσως μετά τα Ίμια (σημειώνεται ότι η κρίση των Ίμίων συνέβη το 1996) και τελικά να γίνονται δύο μελέτες, μία το 1998, μία το 1999 και τελικά με τρία (3) χρόνια καθυστέρηση να υπογράφεται η σύμβαση το 1999 για την προμήθεια των συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων. Μετά την παρέλευση τριών (3) ετών από το συμβάν (δηλαδή από το 1996) είναι μάλλον προσχηματική η επίκληση θέματος επείγοντος για λόγους εθνικής ασφάλειας, η οποία επείγουσα ανάγκη σε κάθε περίπτωση δεν καλύφθηκε.

Μάλιστα υποτίθεται ότι μετά τα Ίμια η χώρα και υπό τον «επείγοντα κίνδυνο» επέλεξε το συγκεκριμένο οπλικό σύστημα για να εξοπλίσει αμυντικά τα νησιά μας έναντι της τουρκικής απειλής. Ωστόσο, τα TOR - M1 δεν έχουν τη δυνατότητα αεροπορικής (με τα σημερινά διαθέσιμα πτητικά μέσα της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας - C-130) ή σιδηροδρομικής μεταφοράς, προφανώς λόγω των περιορισμών του υφισταμένου σιδηροδρομικού δικτύου. Εξάλλου και η οδική μεταφορά τους είναι ιδιαίτερα δυσχερής. Οι αδυναμίες μάλιστα αυτές ήταν γνωστές εξαρχής στην πολιτική ηγεσία (κατάθεση μάρτυρα Τσιρογιάννη, 2-11-04, σελ. 6).

Η ιδιότυπη διαδικασία της προμήθειας που επελέγη κατά τα προαναφερόμενα ενέχει κίνδυνο για τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος, αφού το τελευταίο διασφαλίζεται με επάρκεια, μόνο στην περίπτωση δημόσιου ανοικτού διαγωνισμού, όπου δύνανται όλες οι ενδιαφερόμενες πολεμικές βιομηχανίες να στείλουν τους σχετικούς φακέλους με τις οικονομικές προσφορές τους (κατάθεση μάρτυρα Χαρβάλα, 4-11-04, σελ. 119).

Η διαδικασία όμως που ακολουθήθηκε για την προμήθεια αυτή ήταν αντίθετη με τις διατάξεις του ΠΔ 284/89, αφού δεν υπήρξε νομότυπη μορφή διαγωνιστικής διαδικασίας, ενώ δεν υπήρξε, κατά παράβαση των άρθρων 25, 26, 28, 29 και 30 του ΠΔ 284/89, καμία διαδικασία προκήρυξης διαγωνισμού, δημοσιεύσεως, συμμετοχής δικαιουμένων στη διαγωνιστική διαδικασία, με νομότυπη υποβολή ενσφράγιστων προσφορών, εγγυήσεων ή δυνατότητας υποβολής ενστάσεων κλπ. Επρόκειτο περί διαδικασίας κρίσεως προσφορών ανορθόδοξης και αντικείμενης στις διατάξεις που ρυθμίζουν τις προμήθειες των ενόπλων δυνάμεων, μη προβλεπόμενης καν στους οριζόμενους στο άρθρο 6 του ΠΔ 284/89 τρόπους πραγματοποίησης των προμηθειών. Θα μπορούσε βέβαια, ο ανορθόδοξος και παράτυπος αυτός τρόπος διαδικασίας προμήθειας να είχε εγκριθεί κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου φορέα, ότι συνέφερε τις Ένοπλες Δυνάμεις (βλ. Περί αυτού άρθρο 6 παρ.2θ του ΠΔ 284/89). Ο τρόπος όμως αυτός προμήθειας προϋποθέτει κατά το άρθρο 17 παρ.ζ του ΠΔ 284/89,

την εκ προοιμίου γνωμοδότηση της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Προμηθειών, η οποία ουδώς συνεκλήθη εν προκειμένω.

β. Διαφοροποίηση κατεύθυνσης (Ρωσικά όπλα – Εξοπλισμός της Κύπρου με όπλα μη ΝΑΤΟΙΚΑ)

Εντελώς προσχηματική είναι εξάλλου και η επίκληση της ανάγκης εξοπλισμού της Κύπρου και της αμυντικής της θωράκισης για την προμήθεια και μάλιστα με απευθείας ανάθεση των ρωσικών TOR – M1. Μάλιστα αναφέρθηκε ότι δήθεν λόγω του εμπάργκου όπλων που είχε επιβληθεί στην Κύπρο μετά την προμήθεια των S-300 ήταν επιβεβλημένη η προμήθεια οπλικών συστημάτων μη νατοϊκού τύπου (όπως τα Ρωσικά). Ωστόσο, από τις εργασίες της Επιτροπής μας και από τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάσαμε προκύπτουν τα ακόλουθα δύο (2) σημεία που καταρρίπτουν και καθιστούν πρόδηλα προσχηματική την ανωτέρω αιτιολογία για την αναγκαιότητα προμήθειας των TOR - M1 για την Κύπρο.

Αφενός δεν αληθεύει ότι στην Κύπρο δεν μπορεί λόγω του εμπάργκου να εγκατασταθεί οπλικό σύστημα δυτικού τύπου, αφού έχουν εγκατασταθεί τα Γαλλικά AMX - 30 (κατάθεση μάρτυρα Κοντραφούρη, 16-11-04, σελ. 193). Συνεπώς καταρρίπτεται το επιχείρημα ότι ήταν απαραίτητη η προμήθεια των TOR - M1 για το λόγο ότι δεν μπορούσαν να εγκατασταθούν στην Κύπρο δυτικού τύπου οπικά συστήματα, ενώ τα Ρωσικά μπορούσαν.

Τα TOR – M1 όπως προαναφέρθηκε δεν έχουν τη δυνατότητα αεροπορικής ή σιδηροδρομικής μεταφοράς ώστε να μην μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προστασία νησιών (κατάθεση μάρτυρα Τσιρογιάννη – 2-11-04, απογ. σελ. 4-5) **και συνεπώς ούτε της Κύπρου**. Η αδυναμία μάλιστα αυτή ήταν γνωστή εξ αρχής στην πολιτική ηγεσία (κατάθεση μάρτυρα Τσιρογιάννη 2-11-04, σελ. 6).

Αφετέρου η διαδικασία της διασύνδεσης των TOR - M1 με τα S 300 δεν έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα. Αν και η διασύνδεση των TOR - M1 με τα S 300 είχε τεθεί ως απαραίτητος όρος από την Αεροπορία για την προμήθεια των δικών της TOR - M1 (τέσσερα (4) στον αριθμό) (κατάθεση μάρτυρα Καράμπελα, 16-11-04, σελ. 53).

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρα. 2 της κύριας σύμβασης προμήθειας των TOR – M1 η χώρα μας ανέλαβε τη δέσμευση ότι τα συγκεκριμένα οπικά συστήματα και όλα τα συμβατικά υλικά καθώς και κάθε τεχνική πληροφορία σχετικά με αυτά «ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΔΕΝ ΘΑ ΕΠΑΝΕΞΑΧΘΟΥΝ ΣΕ ΤΡΙΤΗ ΧΩΡΑ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΠΛΕΥΡΑΣ». Συνεπώς δεν ήταν δυνατή η μεταφορά των συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων στην Κύπρο που αποτελεί τρίτη χώρα χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση της Ρωσίας που δεν αναφέρεται σε κανένα σημείο, ούτε σε κανένα σημείο της σύμβασης τηρείται κάποια επιφύλαξη για την Κύπρο. **Συμπερασματικά λοιπόν με βάση τα μέχρι τώρα εκτεθέντα διαπιστώνεται:**

- Τον Φεβρουάριο 1998 η τότε ηγεσία του ΥΠΕΘΑ αποφάσισε την υλοποίηση προγράμματος, καλύπτοντος επιχειρησιακές απαιτήσεις για την προμήθεια αντιαεροπορικών (Α/Α) συστημάτων μικρού βεληνεκούς. Σύμφωνα με το Φύλλο Ενημερώσεως Εισηγήσεως (ΦΕΕ), με στοιχεία Φ.625/26 Φεβ 1998 της ΓΔΕ/ΔΠΕ/ΤΕΣΕ προτάθηκε όπως η διαδικασία προμήθειας των συστημάτων Καναδικής προελεύσεως, για την οποία είχε προηγηθεί επίσκεψη επιτελείων στον Καναδά και υπήρξε σχετική επικοινωνία με την Καναδική κυβέρνηση, γίνει με διακρατική συμφωνία, η οποία κατά το ανωτέρω ΦΕΕ, εξασφάλιζε την ταχύτητα εκτελέσεως της προμήθειας ενός ικανοποιητικού συστήματος και ταυτόχρονα δημιουργεί διαπραγματευτικό προηγούμενο σε νατοϊκό επίπεδο με μεγάλη χώρα, όπως είναι ο Καναδάς. Στη συνέχεια, ο ΥΕΘΑ κ. Τσοχατζόπουλος:

1) Με την από 06 Μαρ 1998 απόφαση του ενέκρινε την υλοποίηση από την ΓΔΕ της προμήθειας είκοσι ενός (21) Α/Α συστημάτων μικρού βεληνεκούς (SHORADS) τύπου Air Defense Anti Tank System (ADATS) για την κάλυψη επιτακτικών αναγκών του Στρατού Ξηράς (ΣΞ), με την διαδικασία της σύναψης δια-

κρατικής συμφωνίας (σύμβασης) με το Καναδικό ΥΠΕΘΑ που εκπροσωπείται από την Canadian Commercial Corporation (CCC), με εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 71 (παρα. 1δ), 73 (παρα. 1στ) και 75 (ειδικές συμβάσεις ή συμφωνίες μεταξύ κρατών), συνεπικουρούμενων από τις διατάξεις των άρθρων 71 (παρα. 1α), 73 (παρα. 1ε) (κάλυψη αναγκών που επείγουν), 71 (παρα. 1ε) και 76 (προμήθειες που απαιτούν μυστικότητα ενέργειας) του ΠΔ 284/89. Ως προς τον τρόπο δε προσδιορισμού του υλικού η προμήθεια θα γίνει με βάση το δείγμα του προμηθευτή (ΠΔ 284/89 άρθρο 5, εδάφιο «δ»).

2) Με την από 02 Ιουλ 1998 απόφαση του ενέκρινε «την υλοποίηση από τη ΓΔΕ της προμήθειας έντεκα (11) αντιαεροπορικών (Α/Α) συστημάτων μικρού βεληνεκούς (SHORADS), τύπου JERNAS GR configuration για την κάλυψη επιτακτικών αναγκών του Πολεμικού Ναυτικού (ΠΝ), (2 συστήματα) και της Πολεμικής Αεροπορίας (ΠΑ), (9 συστήματα), με την διαδικασία της σύναψης διακρατικής συμφωνίας (σύμβασης) με το Βρετανικό Υπουργείο Αμύνης, με εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 71 (παρα. 1δ), 73 (παρα. 1στ) και 75 (ειδικές συμβάσεις ή συμφωνίες μεταξύ κρατών), συνεπικουρούμενων από τις διατάξεις των άρθρων 71 (παρα. 1α), 73 (παρα. 1ε) (κάλυψη αναγκών που επείγουν), 71 (παρα. 1ε) και 76 (προμήθειες που απαιτούν μυστικότητα ενέργειας) του ΠΔ 284/89. Ως προς τον τρόπο δε προσδιορισμού του υλικού η προμήθεια θα γίνει με βάση το δείγμα του προμηθευτή και τις απαιτήσεις που προσδιορίζονται από τα συγκεκριμένα κριτήρια (ΠΔ 284/89 άρθρο 5, εδάφιο «δ» και «β»).

Σε αμφότερες τις αποφάσεις αναγράφεται ότι «λόγω της ιδιότυπης επιχειρησιακής σημασίας των αναγκών που προορίζεται να καλύψουν τα προς προμήθεια συστήματα το πρόγραμμα χαρακτηρίζεται απόρρητο και ως εκ τούτου οι διαδικασίες υλοποιήσεως του πρέπει να τύχουν ανολόγου χειρισμού». Παραδόξως και ενώ σε εκτέλεση των ανωτέρω δύο εγκριτικών αποφάσεων του ΥΕΘΑ κ. Τσοχατζόπουλου συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις με την Καναδική πλευρά, η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, κατά τρόπο αυθαίρετο και εκτός πλαισίου οιασδήποτε διαδικασίας, δεχόταν από το Μάρτιο μέχρι Οκτώβριο 1998 προσφορές και άλλων εταιρειών, μετά των οποίων συζητήσεις και επαφές μαρτυρούσαν ότι οι περί του κατεπιείγοντος της προμήθειας και του απορρήτου αυτής περιληφθέντες στις δύο (2) εγκριτικές αποφάσεις του τότε Υπουργού όροι αποτελούσαν γράμμα κενόν. Και οι μεν ανωτέρω δύο (2) εγκριτικές αποφάσεις περί προμήθειας των Καναδικών συστημάτων ADATS ουδέποτε ακυρώθηκαν ή ανεκλήθησαν, περαιτέρω όμως εξακολούθησε η αυθαίρετη και χωρίς προκήρυξη οποιουδήποτε διαγωνισμού διαδικασία «εκτίμησης» προσφορών και αιτήσεων, υποβαλλόμενων ανορθοδόξως και αξιολογούμενων με μέτρα και κριτήρια μη προσδιορισθέντα νομοτύπως.

Χαρακτηριστικό του παράνομου και του αυθαίρετου των όλων «διαδικασιών» είναι το γεγονός ότι ενώ την 28 Μαΐ 1998 συγκροτείται από τη ΓΔΕ επιτροπή αποτελούμενη από τους Γ. Γιαννόπουλο, αντισυνταγματάρχη, ως πρόεδρο και τους αντισυνταγματάρχες Εμμ. Μαμαλάκη, Γ. Χατζηγιαννίδη, Δ. Κωστόπουλο και ταγματάρχη Ευστ. Πατσά, ως μέλη, προκειμένου να συνεχίσει τις διαπραγματεύσεις και αξιολογήσεις προσφορών που αφορούν τα συστήματα ADATS. GROTALE, ROLAND, JERNAS, ως και των Ρωσικών εταιρειών ROSVOOROYZHENE και ANTEY, την 02 Ιουλ 1998 υπογράφεται από τον τότε Υπουργό κ. Τσοχατζόπουλο η εγκριτική απόφαση της προμήθειας 11 αντιαεροπορικών συστημάτων μικρού βεληνεκούς τύπου JERNAS για την κάλυψη επιτακτικών αναγκών του ΠΝ (2 συστήματα) και της ΠΑ (9 συστήματα), με τη διαδικασία της σύναψης διακρατικής συμφωνίας με το «Βρετανικό Υπουργείο Άμυνας». Και η απόφαση αυτή αποστέλλεται στα Γενικά Επιτελεία Ναυτικού και Αεροπορίας προς ενέργεια (;) Έννομη συνέπεια και δυνατότητα ενέργειας εκ μέρους των Γενικών Επιτελείων ήταν βεβαίως αδύνατη αφού στις 28 Αυγ 1998 η ΓΔΕ ζητούσε αιτήσεις κατάθεσης προσφορών, με ταυτόχρονο RFP προς τις εταιρείες (αντίγραφο του οποίου δεν ανευρίσκεται στο υπηρεσιακό αρχείο, απλώς μνημονεύεται στο από 08 Οκτ 1998 πόρισμα της επιτροπής Γιαννόπουλου και στις υποβληθείσες τον Σεπ 1998

προσφορές όλων των εταιρειών.

Η τιοιούτη παράνομη σειρά πράξεων, εκδηλουμένων εκτός πλαισίου νομίμου προβλέψεως και μαρτυρούσα περιφρόνηση κάθε διατάξεως νόμου που προβλέπει το σύννομο συγκεκριμένων μορφών διαδικασίας προμήθειας, είχε την εξής κατάληξη:

1) Το από 08 Οκτ 1998 πρακτικό της υπό την προεδρία του Συνταγματάρχου Γ. Γιαννόπουλου επιτροπής αξιολόγησης για την προμήθεια SHORADS. Στο πρακτικό αυτό αναφέρεται κατ' αρχήν ότι: «Με την έναρξη των εργασιών της επιτροπής (δηλ. από 28 Μαί 1998) αλλά και παράλληλα κατά την εκτέλεση του έργου της επιτροπής τέθηκαν υπόψη της οι εξής προσφορές, πρακτικά αξιολόγησης άλλων υποεπιτροπών και άλλα διαθέσιμα για την εκτέλεση του έργου της στοιχεία, από την ΔΠΕ/ΓΔΕ:

α) Η προσφορά της OERLIGON AEROSPACE για το ADATS.

β) Η προσφορά της EUROMISSILE για το ROLAND.

γ) Η προσφορά της THOMSON για το CROTALE

δ) Η προσφορά της ROSVOOROVZHENIE για το TOR M1.

ε) Η προσφορά της ANTEY για το TOR M1.

στ) Το πρακτικό της επιτροπής παρακολούθησης των βολών του ROLAND στο ΠΒ Κρήτης.

ζ) Το πρακτικό της επιτροπής αξιολόγησης της εταιρείας BRITISH AEROSPACE για το σύστημα JERNAS».

Από την τιοιούτη αναφορά του πρακτικού προκύπτει ότι από την έναρξη των εργασιών αυτής (28 Μαί 1998) και κατά την εκτέλεση του έργου της – έργου εκτελεσθέντος εκτός πλαισίου νομικών διατάξεων και εκτός πλαισίου οιασδήποτε διαδικασίας προμήθειας – η επιτροπή Γιαννόπουλου έκρινε προσφορές καθ' ον χρόνου ήδη ο τότε Υπουργός κ. Τσοχατζόπουλος, με την από 02 Ιουλ 1998 απόφαση του, είχε εγκρίνει την προμήθεια 11 Α/Α τύπου JERNAS!

Βεβαιούται επίσης στην αρχή του πρακτικού ως χρόνος υποβολής προσφορών των δύο Ρωσικών εταιρειών η 08 Οκτ 1998 (χρονολογία συντάξεως πρακτικού), μολοντί, ως προκύπτει εξ εγγράφων υποβληθέντων στην εξεταστική επιτροπή τρεις αιτήσεις – προσφορές (μία της ROSVOOROYZHENIE και δύο της ANTEY) απεστάλησαν με fax στον Γενικό Διευθυντή της ΓΔΕ Ι. Σμπάκο (όχι στην επιτροπή) της πρωινές ώρες της 09 Οκτ 1998!

Πρόκειται περί γεγονότος υποδηλούντος σαφή προτίμηση της τότε Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών προς το σύστημα TOR M1 και την εταιρεία ANTEY, η μετά της οποίας επαφή και συναλλαγή είχε κατά πολύ νωρίτερα δρομολογηθεί εξ επαφών του τότε Υπουργού Α. Τσοχατζόπουλου μετά της εν λόγω εταιρείας και ειδικά μετά του ενεργούντος ως διαπραγματευτού για λογαριασμού της εταιρείας και γνώριμου του Α. Τσοχατζόπουλου Ιω. Γιαννίκου (βλ. και κατάθεση τούτου ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής), γι' αυτόν δε το λόγο η συσταθείσα από 28 Μαί 1998 επιτροπή Γιαννόπουλου είχε αναλάβει το έργο «να συνεξετάσει τις τελικές (τούτο σημαίνει ότι υπήρξαν και αρχικές) προσφορές των Ρωσικών κρατικών εταιρειών ROSVOOROYZHENIE και ANTEY για το σύστημα TOR M1». Και τούτο καθ' ον χρόνον (από 06 Μαρ 1998) ο Α. Τσοχατζόπουλος είχε ήδη εγκρίνει την προμήθεια εικοσιενός (21) Α/Α συστημάτων τύπου ADATS για την κάλυψη αναγκών του Στρατού Ξηράς με σύναψη διακρατικής συμφωνίας με το Καναδικό ΥΠΕΘΑ και μάλιστα με τη διαδικασία του επείγοντος και του απορρήτου.

Στο ίδιο πρακτικό της επιτροπής Γιαννόπουλου αναφέρεται πάντως, ότι μόνο τα συστήματα τύπου ADATS, ROLAND, CROTALE και JERNAS πληρούν τα τεχνικοεπιχειρησιακά χαρακτηριστικά των συστημάτων SHORADS που συνέταξε η διακλαδική επιτροπή (ουδέν περί τούτου αναφέρεται στο πρακτικό περί των συστημάτων TOR M1). Όσο δε αφορά την δυνατότητα διασύνδεσης και διαλειτουργικότητας των συστημάτων στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας, αναφέρεται στο αυτό πρακτικό ότι όσον αφορά τα συστήματα ADATS MK2, ROLAND M35, CROTALE NG και JERNAS υπάρχει η δυνατότητα αυτή «με τη χρησιμοποίηση των πρωτόκολλων επικοινωνίας LINK-1, LINK-11B και μελλοντικά του LINK-16, για την επικοινωνία με προϊστάμενα και υφιστάμενα κλιμάκια», όσον όμως

αφορά το προσφερόμενο σύστημα TOR M1 τούτο «δεν έχει δυνατότητα διαλειτουργικότητας και διασύνδεσης στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας».

2) Το πόρισμα της επιτροπής Γιαννόπουλου επρόκειτο να τεθεί υπόψη του Συμβουλίου Άμυνας (ΣΑΜ), το οποίο αρμοδίως θα έκρινε και επί του προκειμένου εξοπλιστικού προγράμματος. Προς το Συμβούλιο Άμυνας (ΣΑΜ) υπεβλήθη από την ΓΔΕ ενημερωτική έκθεση για την αξιολόγηση των προς προμήθεια των προαναφερθέντων συστημάτων SHORADS. Η προς το ΣΑΜ εισήγηση, φέρουσα χρονολογία συντάξεως την 21 Σεπ 1998 δεν αναφέρει τον συντάκτη αυτής. Πέραν της υπάρχουσας στο τέλος εκάστου φύλλου του εν λόγω απορρήτου εγγράφου μονογραφής αγνώστου υπηρεσιακού στελέχους, η προς το ΣΑΜ εισήγηση αναφέρεται απλώς ως προερχόμενη από τη ΓΔΕ. Φαίνεται πάντως, ότι ο συντάκτης της εισήγησης διέθετε πολλά στοιχεία από το φερόμενο ως συνταχθέν 16 ημέρες βραδύτερον (08 Οκτ 1998) πόρισμα της επιτροπής Γιαννόπουλου. Ομοίως και η εισήγηση της ΓΔΕ αναφέρει περί μεν των συστημάτων ADATS MK2, ROLAND M35 και CROTALE NG ότι πληρούν τα τεχνικοεπιχειρησιακά χαρακτηριστικά των συστημάτων SHORADS που συνέταξε η διακλαδική επιτροπή, ενώ περί των συστημάτων TOR M1 και JERNAS ουδέν αναφέρει, επίσης περί των συστημάτων ADATS, ROLAND, CROTALE Και JERNAS ότι παρέχουν την δυνατότητα ένταξης τους στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας και μνημονεύει τα δυνάμενα να χρησιμοποιηθούν εν προκειμένω πρωτόκολλα επικοινωνίας, περί δε του συστήματος TOR M1 αναφέρει ρητώς ότι «το προσφερόμενο σύστημα δεν έχει δυνατότητα διαλειτουργικότητας και διασύνδεσης στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας». Προσθέτως, στην αυτή εισήγηση και στο κεφάλαιο της αδυναμίας των συστημάτων TOR M1 να διασυνδεθούν στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας αναφέρεται και ότι: «οι εταιρείες δεσμεύτηκαν για τη σύνταξη μελέτης για το θέμα με κόστος 10.000.000 δολάρια ΗΠΑ, με χρόνο ολοποίησης ένα χρόνο περίπου. Βασική προϋπόθεση όμως είναι η απελευθέρωση των πρωτόκολλων επικοινωνίας από το NATO, διαδικασία της οποίας δεν μπορεί να εκτιμηθεί ο χρόνος. Η παραπάνω μελέτη ισχύει και για την ένταξη των συστημάτων OSA-A/K και S-300 (εφόσον αγοραστούν) στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας. Επίσης για όλα τα παραπάνω απαιτείται η χρησιμοποίηση του κέντρου διοίκησης RANZIR με κόστος 4.200.000 δολάρια ΗΠΑ ανά όχημα. Οι παραπάνω διαδικασίες μελέτης – εγκατάστασης των συστημάτων IFF δυτικού τύπου καθώς και υλοποίηση της μελέτης διασύνδεσης – διαλειτουργικότητας εκτιμάται ότι θα απαιτήσουν μεγάλο χρονικό διάστημα με αβέβαια αποτελέσματα, λόγω του ότι θα επιχειρηθεί για πρώτη φορά η ένταξη Ρωσικής κατασκευής συστημάτων στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας». Τα αυτά κατά λέξη αναφέρονται, στο θέμα αυτό, και στο φερόμενο ως βραδύτερον συνταχθέν, πόρισμα της επιτροπής Γιαννόπουλου. Μνημονεύεται, τέλος, στη ίδια εισήγηση (σελίδα 3 αυτής) ότι από την επιχειρησιακή αξιολόγηση του ΓΕΣ το σύστημα TOR M1 αξιολογήθηκε ως τρίτη και τελευταία επιλογή.

3) Το ΣΑΜ συνεδρίασε, ως προκύπτει εξ αυτού του κειμένου της αποφάσεως του, την 07 Οκτ 1998 και μεταξύ άλλων αποφάσισε και ενέκρινε την απόκτηση είκοσι ένα (21) αυτοκινούμενων ερπιστριοφόρων αντιαεροπορικών συστημάτων μικρού βεληνεκούς τύπου TOR M1, Ρωσικής προέλευσης για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς. Στην απόφαση δεν προσδιορίζεται η εταιρεία κατασκευής του προαναφερόμενου συστήματος TOR M1.

Το παράδοξο, εν προκειμένω, είναι ότι το ΣΑΜ συνεδρίασε την 07 Οκτωβρίου 1998, ενώ το πόρισμα της επιτροπής Γιαννόπουλου, το οποίο φαίνεται ότι έλαβε υπόψη, φέρεται συνταχθέν την 08 Οκτωβρίου 1998, επίσης δε ότι το κείμενο της αποφάσεως αυτού φέρεται υπογραφέν κατά μήνα Ιανουάριο επομένου έτους από τα μέλη αυτού, όπως φαίνεται από τις συνημμένες στο τέλος του κειμένου ιδιόγραφες χρονολογίες υπογραφής, τις οποίες συνόδευσαν και σημειώματα σχολίων.

Εν τούτοις, η ανυπόγραφη από μέλη του κατά τον χρόνο της φερόμενης συντάξεως αυτής (07 Οκτ 1998) απόφαση του ΣΑΜ

υποβάλλεται και λαμβάνεται υπόψη από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικής και Άμυνας (ΚΥΣΕΑ) την 09 Οκτ 1998, το οποίο με την ταυτόχρονη υπ' αριθμ. 1 απόφαση του εγκρίνει μεταξύ άλλων και «την απόκτηση είκοσι ενός (21) αυτοκινούμενων ερπυστριφόρων αντιαεροπορικών συστημάτων μικρού βεληνεκού τύπου TOR M1, Ρωσικής προέλευσης, για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς».

Στην συνέχεια της υπ' αριθμ. 1/09 Οκτ 1998 απόφαση του ΚΥΣΕΑ, το ΥΠΕΘΑ σύναψε την 26 Φεβ 1999 σύμβαση με την εταιρεία "JOINT – STOCK CORPORATION – INDUSTRIAL COMPANY CONCERN ANTEY", με αντικείμενο «την προμήθεια του υλικού και υπηρεσιών για την υπηρεσιών για την συγκρότηση μιας πλήρους Μοίρας Α/Α Πυροβολικού των 21 αυτοκινούμενων ερπυστριφόρων εκτοξευτών TOR M1 και με πρόβλεψη δικαιώματος προαίρεσης (OPTION) για προμήθεια έως 29 επιπλέον συστημάτων». Την σύμβαση υπογράφουν για λογαριασμό του ΥΠΕΘΑ ο Γενικός Διευθυντής της ΓΔΕ Ι. Σμπώκος και για λογαριασμό της προμηθεύτριας εταιρείας ο Αντιπρόεδρος αυτής Μ. Vorobiev.

2. ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

α. Χαρακτηριστικό είναι ότι στη συγκεκριμένη σύμβαση προμήθειας σε κανένα σημείο του σταδίου των διαπραγματεύσεων ή του προσυμβατικού σταδίου **ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΓΙΝΕΙ Η ΠΑΡΑΜΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΡΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Συγκεκριμένα:**

-Η υπ' αριθμ. 1/09 Οκτ 1998 απόφαση του ΚΥΣΕΑ, ως προκύπτει από το κείμενο της, «εγκρίνει την απόκτηση είκοσι ενός (21) αυτοκινούμενων ερπυστριφόρων αντιαεροπορικών συστημάτων μικρού βεληνεκού τύπου TOR – M1 , Ρωσικής προέλευσης για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς» χωρίς να προσδιορίζει την εταιρεία, με την οποία θα συμβληθεί το ΥΠΕΘΑ. Σημειώνεται ότι προσφορές επί των προς προμήθεια συστημάτων TOR – M1 είχαν υποβληθεί εκ μέρους δύο (2) Ρωσικών εταιρειών της ANTEY και της ROSVOOROUSHENIE για αμφότερες δε διατυπώθηκαν εκτιμήσεις στην προς το ΣΑΜ υποβληθείσα από 21 Σεπ 1998 έκθεση αξιολόγησης των SHORADS.

- Ομοίως ούτε στο πρακτικό του Συμβουλίου Αμύνης (ΣΑΜ) της 07 Οκτ 1998 που υποβλήθηκε ανυπόγραφο στο ΚΥΣΕΑ γίνεται λόγος περί της επιλεγόμενης εταιρείας που προσφέρει το σύστημα TOR – M1, το οποίο απλώς μνημονεύεται ως «σύστημα TOR – M1 Ρώσικης προέλευσης».

- Τέλος, η επιλεγείσα ως προμηθεύτρια εταιρεία αναφέρεται το πρώτον ως συμβαλλόμενη στην υπ' αριθμ. 009Α/99 σύμβαση του Ελληνικού ΥΠΕΘΑ και της «Industrial Company Concern Antey».

β. Ήδη στο στάδιο των διαπραγματεύσεων και της προετοιμασίας για τη σύναψη της σύμβασης υπήρχαν βασικά σημεία που όφειλε να έχει λάβει υπόψη της η πολιτική ηγεσία και να μην προχωρήσει στην έγκριση αρχικά και στη συνέχεια στην υπογραφή της σύμβασης, παρά μόνο αν και εφόσον εξασφάλιζε κάλυψη σε όλα τα κατωτέρω θέματα:

1) **Η διασύνδεση** του συγκεκριμένου οπλικού συστήματος με το σύστημα αεράμυνας της χώρας και με τα ραντάρ ήταν εξαρχής πολλαπλά προβληματική καθώς το συγκεκριμένο σύστημα είναι ανατολικού τύπου και θα έπρεπε για να επιτευχθεί να δεχθεί το ΝΑΤΟ να αποδεσμεύσει τα πρωτόκολλα επικοινωνίας.

Συγκεκριμένα, το ΥΠΕΘΑ συμβλήθηκε με την Concern Antey στην προμήθεια 21 αυτοκινούμενων ερπυστριφόρων TOR – M1, ανταλλακτικών, συλλογών εργαλείων συντηρήσεως και υπηρεσιών εκπαίδευσης, με το δικαίωμα προαίρεσης (OPTION) για επιπλέον προμήθεια 29 ιδίων υλικών και υπηρεσιών, **μολονότι αναφερόταν στην προς το ΣΑΜ εισήγηση ότι το σύστημα αυτό δεν έχει δυνατότητα διαλεπουργικότητας και διασύνδεσης στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας**. Και να μεν η συμβληθείσα εταιρεία με το άρθρο 36 της σύμβασης ανέλαβε την υποχρέωση «να ολοκληρώσει τις απαραίτητες εργασίες ώστε να διασυνδέσει το Α/Α σύστημα TOR – M1 στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας», η δέσμευση

όμως αυτή δεν αναιρεί τις αντικειμενικές δυσκολίες διασύνδεσης ενός συστήματος Ρωσικής προελεύσεως με νατοϊκά πρωτόκολλα επικοινωνίας, ενώ εκτιμάτο ότι και οι διαδικασίες μελέτης και υλοποίησης αυτών θα απαιτήσουν μεγάλο χρονικό διάστημα με αβέβαια αποτελέσματα, λόγω του ότι **θα επιχειρούνταν για πρώτη φορά η ένταξη Ρωσικής κατασκευής συστημάτων στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας** (βλ. Εισήγηση ΓΔΕ προς το ΣΑΜ, σελ 00193).

Το εγγενές αυτό συμβατικό πρόβλημα το οποίο ο ίδιος ο εξετασθείς ως μάρτυς Ι. Σμπώκος χαρακτηρίζει «εξαιρετικά πολύπλοκο και τεχνολογικά πολύ δυσχερές» (βλ. Το από 09 Ιουλ 2004 υπόμνημα γραπτών εξηγήσεων του Ι. Σμπώκου στον Εισαγγελέα Πλημ/κων Αθηνών), φαίνεται ότι ελάχιστα απασχόλησε την τότε ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, αν και θα έπρεπε να αποτελέσει βασική παράμετρο και κριτήριο της όποιας απόφασής της και ιδίως σε περίπτωση που κατέληγε στην υπογραφή της συγκεκριμένης σύμβασης μπορούσε και όφειλε επικαλούμενη ακριβώς τη δυσχέρεια της επίτευξης της διασύνδεσης να επιτύχει σημαντική μείωση του συμβατικού τιμήματος.

Ωστόσο η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ προχώρησε στην υπογραφή της σύμβασης προμήθειας των TOR M1, χωρίς καμία αιτιολογία της επιλογής αυτής ενόψει των ανωτέρω δυσλειτουργιών που το συγκεκριμένο οπλικό σύστημα παρουσίαζε και χωρίς την επίτευξη τουλάχιστον μείωσης του συμβατικού τιμήματος. Μάλιστα, μέχρι και σήμερα δεν έχουν διασυνδεθεί τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα με το ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας, ούτε και διαλεπουργούν με το αντιπυραυλικό σύστημα S/300.

Η προαναφερόμενη εγγενής αδυναμία του συστήματος να λειτουργήσει κάτω από την ομπρέλα του ενοποιημένου συστήματος αεράμυνας της χώρας, όχι μόνο δεν οδήγησε στην διαπραγμάτευση και επίτευξη μειωμένου τιμήματος, αλλά αντίθετα δεν εμπόδισε τη συνομολόγηση τελικού τιμήματος προμηθείας ύψους 818.695.684 δολαρίων ΗΠΑ. Ούτε ομοίως εμπόδισε σύμφωνα με το άρθρο 4 της σύμβασης αυτής, τη συνομολόγηση πληρωμών, που έβλαπταν το Ελληνικό Δημόσιο και που ωφελούσαν αντίστροφα μόνο την εταιρεία ANTEY, προς την οποία προκαταβλήθηκε με την ενεργοποίηση της σύμβασης το 50% του τιμήματος. Αναλυτικά οι καταβολές θα παρατεθούν κατωτέρω στο οικείο υποκεφάλαιο του παρόντος.

2) Το συγκεκριμένο οπλικό σύστημα **δεν ήταν επιχειρησιακό**. Αυτό σημαίνει ότι εξαρχής από το χρόνο σύναψης της σύμβασης αλλά δυστυχώς και μέχρι σήμερα δεν καλύπτει τις επιχειρησιακές απαιτήσεις που είχαν ταχθεί συμβατικά ως όροι. Συγκεκριμένα επιχειρησιακό σημαίνει να έχει επιλυθεί η τεχνικοφροδιαστική υποστήριξη, η διασύνδεση, η διαλεπουργικότητα, η κωδικοποίηση των ανταλλακτικών, το IFF, η συνεργασία με τα άλλα οπλικά συστήματα. Από αυτά η διασύνδεση και διαλεπουργικότητα δεν έχει επιτευχθεί μέχρι και σήμερα, η κωδικοποίηση δεν έχει ολοκληρωθεί, το IFF επιλύθηκε με μεγάλη καθυστέρηση πρόσφατα, ενώ η συνεργασία με τα άλλα οπλικά συστήματα δεν είναι εφικτή ακόμα.

3) **Στο στάδιο των διαπραγματεύσεων όφειλε η Ελληνική ηγεσία να είχε ζητήσει και να είχαν πραγματοποιηθεί δοκιμαστικές βολές των συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων, πριν προχωρήσει στην υπογραφή της σύμβασης**. Μάλιστα αφού για το συγκεκριμένο οπλικό σύστημα προβάλλει ως βασικό πλεονέκτημά του έναντι των άλλων ότι υπήρχε ήδη στη γραμμή παραγωγής, αυτή η δοκιμή ήταν εφικτή και σύντομη. Εξάλλου η αναγκαιότητα των δοκιμαστικών βολών καθίσταται αυταπόδεικτη από τη δοκιμή που έγινε για το ADATS, το οποίο ενώ με βάση τα στοιχεία που έδινε η κατασκευάστρια εταιρεία φαινόταν να πληροί όλα τα κριτήρια, όταν έγινε η δοκιμή από την επιτροπή Χαρβάλα καταδείχθηκαν οι αδυναμίες του.

ΠΑΡΟΛΑ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΩ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΛΑΒΕΙ ΤΙΠΟΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΠΡΟΧΩΡΑ ΣΤΙΣ 26-2-1999 ΣΤΗΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΓΙΑ 21 TOR – M1 από τη Ρωσική εταιρεία ANTEY.

3. ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

α. Εγγύηση καλής λειτουργίας

Στο άρθρο 36.3.6.5 της σύμβασης προβλεπόταν ότι η εγγύηση καλής λειτουργίας των συμβατικών υλικών θα ισχύει για 18 μήνες με έναρξη την υπογραφή του πρωτοκόλλου για την ποιοτική και ποσοτική παραλαβή. Ήδη η ποσοτική παραλαβή έχει υπογραφεί πριν την πιστοποίηση και τον έλεγχο από τους αρμόδιους επιτελείς των οπλικών συστημάτων.

Είναι σαφές σύμφωνα με την ανωτέρω δέσμευση που ανέλαβε με την υπογραφή του σχετικού συμβατικού όρου η Ρωσική πλευρά ότι θα κάλυπτε χωρίς σχετική δαπάνη κάθε περίπτωση μη καλής λειτουργίας των συμβατικών υλικών για χρονικό διάστημα 18 μηνών από την υπογραφή του πρωτοκόλλου ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής. Ωστόσο όπως προέκυψε από τις εργασίες της Επιτροπής μας, μέχρι και σήμερα λόγω της μη επίτευξης της διασύνδεσης δεν έχει υπογραφεί το πρωτόκολλο ποιοτικής παραλαβής, ώστε να μην έχει αρχίσει να τρέχει καν ο χρόνος της εγγύησης, ώστε η Ρωσική πλευρά δεσμεύεται συμβατικά στην κάλυψη όλων των αναγκών σε ανταλλακτικά και αντικατάσταση ελαττωματικών μερών των συστημάτων προκειμένου να τελούν αυτά σε άρτια λειτουργία.

Παρόλα αυτά το Νοέμβριο του 2003 (δηλαδή 4,5 και πλέον χρόνια από την υπογραφή της σύμβασης προμήθειας) υπογράφεται σύμβαση. Πρόκειται για την υπογραφή στις 28-11-2003 δύο (2) βασικών συμφωνιών με αριθμούς Ρ/2300221301110 και Ρ/33002130118 μεταξύ του ΥΠΕΘΑ και της Ρωσικής εταιρείας ROSOBORONEXPORT για την εν συνεχεία υποστήριξη των Α/Α συστημάτων OSA και TOR - M1. Σχετικά βλέπε και καταθέσεις των μαρτύρων Χαρβάλα, 4-11-04, απογ. σελ. 37-39, Τσιρογιάννη, 2-11-04, σελ. 158-159. Στη συνέχεια και περίπου στις αρχές του 2004 το ΥΠΕΘΑ εγκρίνει την προμήθεια κάποιων ανταλλακτικών για τα TOR - M1 με τιμές προσαυξημένες μέχρι και **κατά 42,36% από τις τιμές αρχείου (βλ. κατάθεση μάρτυρα Χαρβάλα, 4-11-04, απογ. σελ. 39), αν και στο άρθρο 2 παρ. 3 της βασικής σύμβασης προμήθειας είχε οριστεί ότι «οι τιμές θα είναι σταθερές και αμετάβλητες χωρίς καμία αναπροσαρμογή της τιμής μέχρι την τελική και σωστή εκτέλεση της σύμβασης, αφετέρου αν και θα μπορούσε και όφειλε ενεργώντας για την προστασία των Ελληνικών συμφερόντων να απατήσει δυνάμει του άρθρου 36.3.6.5 της κύριας σύμβασης την ενεργοποίηση της εγγύησης καλής εκτέλεσης που δέσμευε την Ρωσική πλευρά αφού σύμφωνα με τα προαναφερόμενα δεν είχε καν υπογραφεί ακόμα το πρωτόκολλο ποιοτικής παραλαβής.**

Σημειώνεται εξάλλου ότι η παντελής έλλειψη της προβλεπόμενης εγγύησης που απαιτεί το άρθρο 36 ΠΔ 284/1989 δημιούργησε σωρεία προβλημάτων, λόγω της πλημμελούς εκπλήρωσης των όρων της σύμβασης από το αντισυμβαλλόμενο μέρος, δηλαδή την εταιρεία ANTEY και μετά τη ROSOBORONEXPORT. Εν προκειμένω δεν απαιτήθηκε από το ΥΠΕΘΑ η αντισυμβαλλόμενη εταιρεία να καταβάλλει καμία εγγύηση για την διασφάλιση των συμφερόντων της Ελληνικής πλευράς, παρά το ότι ακολουθήθηκαν μονομερώς ΟΛΕΣ οι συμβατικές υποχρεώσεις του αγοραστή, δηλαδή της Ελληνικής πλευράς, χωρίς να έχουν ακόμη και σήμερα ικανοποιηθεί ο όροι και οι συμβατικές υποχρεώσεις της Ρωσικής εταιρείας είτε αυτή ήταν η εταιρεία ANTEY, είτε η ROSOBORONEXPORT (όπως διασύνδεση, ανταλλακτικά, ΑΩ).

Ο ισχυρισμός ότι δεν αποτελούν παραβάσεις του νόμου τα ανωτέρω, αφού η διαδικασία που έλαβε χώρα δεν ήταν δημόσιου διαγωνισμού κατά τα άρθρα 6 και επόμενα του Π.Δ. 284/1989, αλλά εξαιρετική, κατεπείγουσα και απόρρητη (άρθρα 71 παρα.1α και 1δ, 73 παρ. 1ε και επ. του Π.Δ. 284/1989) καθίσταται εμφανώς αβάσιμος καθώς ένας **τέτοιος ισχυρισμός καταρρίπτεται από την στιγμή που συστήθηκαν οι επιτροπές που προβλέπονται στην διαδικασία του δημόσιου διαγωνισμού και που ενεργοποιήθηκε η διαδικασία αίτησης προσφών και κατακύρωσης της προμήθειας.**

β. Αμετάκλητη Τραπεζική Εγγυητική Επιστολή ή Κρατική Εγγύηση;

Παραχωρήθηκε **ΑΝΤΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ**

ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ) για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, (άρθρο 11 παρ. 11.1.4 της σύμβασης προμήθειας) - έγγραφο με ημερομηνία 4-3-1999 του Αντιπροέδρου της Ρωσικής Κυβέρνησης απευθυνόμενο προς τον Έλληνα Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Να σημειωθεί ότι στην ουσία ΔΕΝ ΕΠΡΟΚΕΙΤΟ ΓΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ αλλά για επιστολή καλής θελήσεως της Ρωσικής κυβέρνησης που δεν τη δέσμευε ουδόλως νομικά σε περίπτωση μη καλής εκπλήρωσης της σύμβασης όπως και συνέβη. Ούτε εξάλλου προβλεπόταν στη σύμβαση η νομική διαδικασία πίεσης και διεκδίκησης από την Ελληνική πλευρά προς τη Ρωσική κυβέρνηση για υλοποίηση της κρατικής εγγύησης που φερόταν ότι είχε παραχωρήσει.

1) **Θεμελίωση της ανωτέρω άποψης ότι η προαναφερόμενη επιστολή της ρωσικής κυβέρνησης ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΣΕ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ αποτελεί και το γεγονός ότι η «εγγύηση» που κατατέθηκε από τη ρωσική κυβέρνηση ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΣΥΝΝΟΜΗ, σύμφωνα με το άρθρο 116 παρ. 4 του Ν. 145/Φ3 Περί Νομοθεσίας Προϋπολογισμού Ρωσικής Ομοσπονδίας, αφού ακολουθήθηκε το εγκεκριμένο από τη Ρωσική κυβέρνηση πρότυπο εντύπου κρατικής εγγύησης, σύμφωνα με το οποίο απαιτείται διακρατική συμφωνία μεταξύ του κράτους που παρέχει την εγγύηση και του κράτους που τη δέχεται, η οποία θα έπρεπε μάλιστα να μνημονεύεται και να έχει επισημανθεί στην κύρια σύμβαση προμήθειας των TOR - M1.**

2) **Σε κάθε όμως περίπτωση η περιφρονητική «κρατική εγγύηση της ρωσικής κυβέρνησης» δεν συνιστά εγγύηση σύμφωνα με το Ελληνικό Δίκαιο και συγκεκριμένα σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 284/89 και του Αστικού Κώδικα. Ειδικότερα:**

Στο σημείο αυτό και σχετικά με τις εγγυήσεις που ζήτησε και έλαβε η Ελληνική Ηγεσία για τη σύναψη της συγκεκριμένης σύμβασης πρέπει ήδη από την αρχή να επισημανθεί το γεγονός ότι η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ με το με αριθμό Φ.625/309204/Σ.124/12-2-99 έγγραφο του ΥΠΕΘΑ ανέκρινε την κατάθεση από τον προμηθευτή «Επίσημης Εγγύησης της Ρωσικής Κυβέρνησης (κυβερνητική εγγύηση) για την καλή εκτέλεση της σύμβασης με χρήση των διατάξεων του άρθρου 36 παρ. 5 του Π.Δ. 284/89».

Μάλιστα η «κυβερνητική» αυτή «εγγύηση», όπως προκύπτει από τα σχετικά έγγραφα που έχει συγκεντρώσει η Επιτροπή μας δεν ήταν παρά μόνο μια επιστολή με ημερομηνία 4-3-99 του Vuri Maslyokov, αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβέρνησης προς τον Έλληνα ΥΕΘΑ κ. Τσοχατζόπουλο με την οποία ο πρώτος επιβεβαιώνει εκ μέρους της Ρωσικής κυβέρνησης την σοβαρότητα των προθέσεων της Ρωσικής πλευράς και «**εγγυάται ότι η ANTEY CONCERN θα τιμήσει κατά μεγάλο μέρος και τον πρόποντα τρόπο τις υποχρεώσεις της εκ των συμβάσεων 009Α/99 και 7/99, καθώς και τις υποχρεώσεις της από τις πρόσθετες συμφωνίες. Η Ελληνική πλευρά μπορεί να είναι βεβαία ότι εάν η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της σύμβασης από την ANTEY CONCERN καταστεί αδύνατη ή δύσκολη, η κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας θα κάνει το καλύτερο για να εξασφαλίσει την προμήθεια των συστημάτων TOR M1 και την ανάπτυξη τους στην Ελληνική Δημοκρατία**». Η ανωτέρω επιστολή του Αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβέρνησης αναφέρεται και στο άρθρο 20 της υπ' αριθμ. 7/1999 συμβάσεως περί αντισταθμιστικών ωφελημάτων (ΑΩ) ως «επίσημη εγγύηση της Ρωσικής κυβέρνησης»: καλύπτουσα από τον προμηθευτή την καλή εκτέλεση των ΑΩ.

Ωστόσο η ανωτέρω «κυβερνητική εγγύηση» δεν συνιστά εγγύηση υπό την έννοια των διατάξεων του άρθρου 36 παρ. 5 παρ. β του ΠΔ 284/89 σύμφωνα με την άποψη της επιτροπής μας κατά πλειοψηφία για τους ακόλουθους λόγους:

α) Κατ' αρχήν η εγγύηση, κατά τις προβλέψεις του άρθρου 847 και επόμενα του Αστικού Κώδικα είναι σύμβαση (συναινετική, παρεπόμενη και ετεροβαρής) συναπτόμενη μεταξύ εγγυητού (τρίτου) και δανειστού, με την οποία ο πρώτος αναλαμβάνει την ευθύνη ο ίδιος έναντι του δανειστού περί της καταβολής της οφειλής του πρωτοφειλέτη, εναγόμενος στην πληρωμή

αυτής και δια της προσωπικής του παρουσίας, υποβαλλόμενη δε σε έγγραφο τύπο περιέχοντα τα ουσιαστικά μέρη της περί εγγυήσεως δηλώσεως, όπως είναι η προθεσμία ισχύος της δηλώσεως, ως και η σαφής αναφορά της οφειλής στην οποία αναφέρεται ο εγγυητής.

Η περί εγγυήσεως σύμβαση συντελείται αφ' ενός με την διατύπωση πλήρους και σαφούς προτάσεως του εγγυητή να παράσχει εγγύηση καλύπτουσα ορισμένο ή ολόκληρο ποσό της οφειλής, σκοπούσης στην περί αυτής σύνταξη συγκεκριμένης συμβάσεως και αφ' ετέρου με την περί αποδοχής της προτάσεως δήλωση του δανειστού. Γενικώς διδάσκεται ότι δεν δύναται να θεωρηθεί ότι έχει πρόθεση να παράσχει εγγύηση και δεν ευθύνεται ως εγγυητής εκείνος που απλώς δίνει συμβουλή ή σύσταση στον δανειστή να έχει εμπιστοσύνη στην φερεγγυότητα του οφειλέτου του, τον οποίο και αυτός δύναται να ενισχύσει δια δανείου. Μάλιστα, όταν ο τρίτος παράσχει τέτοια διαβεβαίωση τελώντας σε γνώση της αναληθείας της είτε από αμέλεια του θα ευθύνεται έναντι του δανειστού στην με πρώτη περίπτωση και εκ του άρθρου 729 Αστ. Κ. Στη δε δεύτερη βάσει του άρθρου 914 Αστ. Κώδικα.

β) Ειδικώς, η προβλεπόμενη στο άρθρο 36 παρ. 5β' του ΠΔ 284/89 παροδοχή, προκειμένου περί προμήθειας κυρίου υλικού μείζονος σημασίας, «έγγραφης εγγύησης που υπογράφεται από αρμόδια κρατική αρχή της χώρας παραγωγής των συμβατικών ειδών, ύστερα από έγκριση εκείνου που έχει το δικαίωμα έγκρισης της σχετικής δαπάνης», που παρέχεται κατ' εξαίρεση της βασικής προβλεπόμενης στην παρ. 1 του αυτού άρθρου μορφής εγγυητικής επιστολής, δεν μεταβάλλει την μορφή και την έννοια της εγγυήσεως ως συμβάσεως, που πρέπει να περιέχει τα προαναφερθέντα (α) στοιχεία. Πρόκειται δε περί παρεπομένης συμβάσεως εγγυήσεως και εν προκειμένω, η σύναψη της οποίας προϋποθέτει με την έγκριση εκείνου που έχει το δικαίωμα έγκρισης της σχετικής δαπάνης, καταρτίζεται όμως, όπως κάθε σύμβαση οικονομικού περιεχομένου του Δημοσίου, μεταξύ του εγγυητή και του Υπουργού των Οικονομικών, ως εκπροσώπου στην προκειμένη περίπτωση του Ελληνικού Δημοσίου, η δε σύμβαση αυτή συνάπτεται εγγράφως, αφού ο έγγραφος τύπος είναι συστατικό στοιχείο της συμβάσεως (άρθρο 84 ΝΔ 321/69, ως συμπληρώθηκε δια Ν. 2362/95).

Με δεδομένο ωστόσο ότι η προαναφερθείσα από 04 Μαρ 1999 επιστολή του Αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβερνήσεως δεν περιέχει, κατά τα προαναφερθέντα, δήλωση περί παροχής εγγυήσεως, με την έννοια του άρθρου 847 του Αστικού Κώδικα, συμπεραίνεται σύμφωνα με την άποψη της Επιτροπής μας (κατά πλειοψηφία) ότι **η συναφθείσα ανωτέρω κύρια σύμβαση προμήθειας των TOR – M1 ουδόλως καλύπτεται με οιασδήποτε μορφής εγγύηση**.

Ομοίως δεν καλύπτεται με καμίας μορφής εγγύηση και η συναφής προς την κύρια σύμβαση προμήθειας, σύμβαση περί ΑΩ, καθώς η σύμβαση περί ΑΩ, χαρακτηριζόμενη ως ειδική σύμβαση κατά τις προβλέψεις του άρθρου 75 του ΠΔ 284/89, που δεν αφορούσε σε προμήθεια κυρίου υλικού μείζονος σημασίας, δεν μπορεί να καλύπτεται από νομότυπη και έγκυρη κρατική εγγύηση, αλλά δύναται να καλύπτεται, ως προς την καλή της εκτέλεση, ΜΟΝΟ ΜΕ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, την κατάθεση της οποίας προβλέπουν ως επιβαλλόμενη οι από Μαΐου 1996 πρόσφατα εκδοθείσες «Κατευθυντήριες Οδηγίες για τα Αντισταθμιστικά Οφελήματα Προμηθειών Ενόπλων Δυνάμεων» του ΥΠΕΘΑ.

Για τους προαναφερομένους λόγους δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως δήλωση περί παροχής εγγυήσεως η επιστολή που απηύθυνε ο Αντιπρόεδρος της Ρωσικής κυβερνήσεως και ο Υπουργός Οικονομικών Α. Κουντρίν προς τον ΥΕΘΑ κ. Παπαντωνίου στις 12-8-2003, δηλαδή μετά την συμφωνία περί μεταβίβασης των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της ANTEY στην εμπορική εταιρεία ROSOBORONEXPORT (με την 3^η τροποποίηση της συμβάσεως ΑΩ που υπογράφηκε στις 3-7-99). Η επιστολή αυτή απλώς αναφέρει ότι «η κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας θα λάβει όλα τα απαραίτητα σύμφωνα με την ισχύουσα Ρωσική νομοθεσία μέτρα για την εξασφάλιση βοήθειας στην παραπέρα εκτέλεση των υποχρεώσεων από την

ROSOBORONEXPORT που προβλέπονται από τις συμβάσεις 009^A/99 (κύρια σύμβαση προμήθειας) και 7/99 (σύμβαση ΑΩ) από 26 Φεβρουαρίου 1999».

Σε κάθε όμως περίπτωση η ηγεσία του Υπουργείου τελούσε σε γνώση τόσο των προαναφερομένων όσο και της έντονης διαφωνίας που είχε προκύψει μεταξύ της Ρωσικής προμηθεύτριας εταιρείας και την Ελληνικής Επιτροπής Διαπραγματεύσεων που είχε συσταθεί με μέριμνα της ΓΔΕ σε εκτέλεση της υπουργικής απόφασης με αριθμό Φ.625/3185/Σ.53/14-11-98 απόφασης του Υπουργείου και η οποία αφορούσε **στην επίμονη Ρωσική άρνηση να παραχωρήσουν ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ όπως επίμονα ζητούσε Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ.** Τελικά η ανωτέρω διαφωνία λύθηκε υπέρ της Ρωσικής πλευράς με την ρητή έγκριση από τον ΥΕΘΑ της κατάθεσης κρατικής εγγυήσεως του Ρωσικού κράτους και όχι επίσημης αμετάκλητης τραπεζικής εγγυητικής επιστολής.

Σημειώνεται στο σημείο αυτό ότι η ανωτέρω ενέργεια της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ που ασφαλώς ζημίωσε οικονομικά τη χώρα μας λόγω της αδυναμίας είσπραξης και ρευστοποίησης της περιφημής τραπεζικής εγγυήσεως της Ρωσικής κυβέρνησης - της όταν αργότερα ανέκυψε ζήτημα ενεργοποίησης των σχετικών όρων της σύμβασης, εξακολούθησε να παράγει τα αποτελέσματά της και πέραν του 1998 (οπότε δόθηκε η προαναφερόμενη έγκριση από το ΥΠΕΘΑ) και ιδίως κατά τη διάρκεια των ετών 2000 έως 2003 ιδίως κατά την υπογραφή των δύο (2) τροποποιήσεων και τριών (3) συμπληρώσεων της αρχικής σύμβασης προμήθειας, ιδίως της τελευταίας τροποποίησης στις 3-7-2003 οπότε είχε καταστεί εμφανής η αδυναμία της Ρωσικής πλευράς να εκπληρώσει τη σύμβαση και όφειλε η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ να έχει ζητήσει και λάβει από τη Ρωσική πλευρά την τροποποίηση της μορφής της εγγυήσεως σε ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ, αφού η μη εκπλήρωση της σύμβασης ήταν εμφανής και η ανάγκη διασφάλισης του Ελληνικού δημόσιου χρήματος επιβεβλημένη. Παρόλα αυτά η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ προχώρησε στην υπογραφή όλων των συμπληρώσεων και τροποποιήσεων της αρχικής σύμβασης προμήθειας, παραλείποντας να φροντίσει να λάβει στο σημείο έστω αυτό (της τελευταίας τροποποίησης στις 3-7-2003) Τραπεζική Εγγύηση για την καλή εκτέλεση της σύμβασης από τη Ρωσική πλευρά με αποτέλεσμα να μην έχει διασφαλιστεί ούτε στο ύστατο εκείνο σημείο (στις 3-7-2003), η Ελληνική πλευρά και να έχει υποστεί σήμερα ζημία εκατομμυρίων ευρώ από την μη ορθή εκτέλεση της σύμβασης.

Επισημαίνεται για άλλη μια φορά στο σημείο αυτό ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί «εγγύηση» ούτε ως δήλωση περί παροχής εγγυήσεως η επιστολή που απηύθυνε ο Αντιπρόεδρος της Ρωσικής κυβερνήσεως και ο Υπουργός Οικονομικών Α. Κουντρίν προς τον ΥΠΕΘΑ Γ. Παπαντωνίου στις 12-8-2003, **δηλαδή μετά την συμφωνία (στις 3-7-2003) περί μεταβίβασης των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της ANTEY στην εμπορική εταιρεία ROSOBORONEXPORT (με την 3^η τροποποίηση της συμβάσεως ΑΩ).** Η επιστολή αυτή απλώς αναφέρει ότι «η κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας θα λάβει όλα τα απαραίτητα σύμφωνα με την ισχύουσα Ρωσική νομοθεσία μέτρα για την εξασφάλιση βοήθειας στην παραπέρα εκτέλεση των υποχρεώσεων από την ROSOBORONEXPORT που προβλέπονται από τις συμβάσεις 009^A/99 (κύρια σύμβαση προμήθειας) και 7/99 (σύμβαση ΑΩ) από 26 Φεβρουαρίου 1999»

γ. Ποσό της κρατικής εγγυήσεως

Δεν υπήρξε συγκεκριμένο ποσό εγγυήσεως αφού δόθηκε «κρατική εγγύηση» της Ρωσικής κυβέρνησης. Στην ουσία επρόκειτο για μια γενικόλογη επιστολή της Ρωσικής κυβέρνησης στην οποία εξήρε τις σχέσεις Ελλάδας και Ρωσίας χωρίς στην ουσία να αναλαμβάνει την παραμικρή δέσμευση και χωρίς να προβλέπεται στη σύμβαση νομική διαδικασία εξασφάλισης τήρησης της «κρατικής» αυτής εγγυήσεως της Ρωσικής κυβέρνησης.

Ωστόσο, το ύψος της εγγυήσεως, όποιος μορφής και αν ήταν (τραπεζικής ή κρατικής) θα έπρεπε να είναι ανάλογο του ύψους

του ανταλλάγματος της βασικής σύμβασης προμήθειας, ώστε να μη ζημιώνεται το Ελληνικό Δημόσιο σε περίπτωση κατάρτησης της εγγύησης από μη ορθή εκτέλεση της σύμβασης.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν ορίστηκε ποσό εγγύησης αφού αρκέστηκε το Ελληνικό Δημόσιο σε επιστολή της Ρωσικής κυβέρνησης, η οποία δόθηκε αφενός **μεταγενέστερα της 26ης Φεβρουαρίου που υπογράφηκε η σύμβαση (συγκεκριμένα κατατέθηκε στις 4-3-1999)**, αφετέρου ασφαλώς **δεν αναφερόταν ποσό εγγύησης**, αφού δεν επρόκειτο στην ουσία για εγγύηση αλλά για "επιστολή καλής θέλησης" της Ρωσικής κυβέρνησης.

Ποσό εγγύησης δεν ορίστηκε ούτε όπως ορίζει και απαιτεί σχετικά το άρθρο 46 παρ. 4, 5 του ΠΔ 284/89, το οποίο προβλέπει την παροχή από την αντισυμβαλλόμενη εταιρεία ισόποσης εγγύησης για το ποσό της προκαταβολής. Αντίθετα, με απόφαση του τότε ΥΕΘΑ εγκρίθηκε με τη συγκεκριμένη σύμβαση η καταβολή της προκαταβολής του 50% του τιμήματος, ευθύς με την ενεργοποίηση της σύμβασης, χωρίς τον ορισμό και πολύ περισσότερο την παράδοση από την αντισυμβαλλόμενη εταιρεία ισόποσης εγγύησης (όπως ορίζει το άρθρο 46 παρ. 4 και 5 του ΠΔ 284/89).

Σε κάθε περίπτωση όφειλε η πολιτική ηγεσία να είχε ελέγξει και εξασφαλίσει τόσο την φερεγγυότητα και αξιοπιστία αυτής της περιφέρειας «κρατικής» εγγύησης και κυρίως ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΠΟΣΟΥ ΑΝΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ, καθώς και τη δυνατότητα ρευστοποίησης και είσπραξης του ποσού αυτού αν ανέκυπτε περίπτωση όπως και συνέβη τελικά, με αποτέλεσμα σήμερα να μην υπάρχει ασφαλής δυνατότητα υπαναχώρησης από τη σύμβαση ΑΖΗΜΙΩΣ για το Ελληνικό Δημόσιο, αφού ΔΕΝ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΕΓΓΥΗΣΗ ΠΡΟΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗ για κάλυψη της ζημίας του Ελληνικού Κράτους. Στην ουσία η χώρα να βρίσκεται εγκλωβισμένη σε μια σύμβαση, η εκτέλεση της οποίας από την μια πλευρά εμφανίζεται ιδιαίτερα δυσχερής και ίσως αδύνατη στο σύνολό της, για την οποία έχει καταβάλλει το σύνολο σχεδόν του συμφωνηθέντος τιμήματος, έχει επενδύσει σε ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο έχει εκπαιδεύσει στην χρήση αυτών των οπλικών συστημάτων, ενώ από την άλλη πλευρά έχει είτε μέρος αυτών των συστημάτων σε αχρησία και πλήρη ακινησία (13 στον αριθμό) – κατάθεση μάρτυρα Τσιρογιάννη, σελ. 42-44 (απόγευμα) και 158-159 (πρωί), - είτε σε λειτουργία μεν αλλά με την πλειοψηφία των τεχνικών χαρακτηριστικών που από τη σύμβαση έπρεπε αυτά να πληρούν σε απουσία (τα υπόλοιπα επτά (7) από το σύνολο των εικοσιενός (21) οπλικών συστημάτων).

4. ΕΞΕΛΙΞΗ – ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

α. Τροποποιήσεις – Συμπληρώσεις

Πέραν της αρχικής σύμβασης προμήθειας των εικοσιενός (21) TOR – M1 η τότε πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ (μέσω του εκάστοτε Διευθυντή αρχικά της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών και στη συνέχεια του Γενικού Γραμματέα Οικονομικού Σχεδιασμού και Αμυντικών Επενδύσεων) προχώρησε έως και τον Ιούλιο του 2003 (δηλαδή 4,5 χρόνια μετά την υπογραφή της αρχικής σύμβασης) και ενώ είχε πλέον καταστεί σαφής η προβληματική εκτέλεση της σύμβασης, σε υπογραφή τριών (3) τροποποιήσεων και δύο (2) συμπληρώσεων της αρχικής σύμβασης προμήθειας. Αναλυτικά υπεγράφησαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις:

- 1^η τροποποίηση στις 22-7-99 τροποποιεί την αρχική σύμβαση σχετικά με τη δυνατότητα αερομεταφοράς των υλικών της προμήθειας.

- 2^η τροποποίηση στις 25-1-2000 για τις προκαταβολές ορίζει ότι το Ελληνικό Δημόσιο θα καταβάλλει στον Προμηθευτή ως **προκαταβολή αρχικά το ποσό των 155.716.173 δολαρίων ΗΠΑ** και στη συνέχεια εντός εξήντα (60) ημερών από την ενεργοποίηση της σύμβασης (δηλαδή από τις 26-5-99 που οριζόταν ως ησημερινή ενεργοποίησης) **άλλα 103.810.782 δολάρια ΗΠΑ**.

- 1^η συμπλήρωση στις 18-2-2000 παραγγελία άλλων έξι (6) TOR – M1 που ανεβάζουν το τίμημα συνολικά στα 753.633.341

δολάρια ΗΠΑ.

- 2^η συμπλήρωση στις 3-4-2000 άλλα τέσσερα (4) TOR – M1 που ανεβάζουν το τίμημα συνολικά στα 818.695.684 δολάρια ΗΠΑ, ενώ ταυτόχρονα αυξάνεται και η προκαταβολή στα 147.820.886 δολάρια ΗΠΑ.

- 3^η τροποποίηση στις 3-7-2003 με την οποία εγκρίνεται η αντικατάσταση της ANTEY από τη ROSOBORONEXPORT στην οποία και εγκρίνεται η προκαταβολή 20% του συμβατικού τιμήματος (της 2^{ης} συμπλήρωσης) πριν την ολοκλήρωση της συμβατικής υποχρέωσης για διασύνδεση, η οποία **εξάλλου και μέχρι σήμερα δεν έχει επιτευχθεί**.

Ζήτημα δημιουργείται ως προς την αποδοχή αυτής της αντικατάστασης του αντισυμβαλλομένου μέρους καθώς η δεύτερη εταιρεία η ROSOBORONEXPORT είναι εμπορική εταιρεία και δεν έχει καμία σχέση από πλευράς κύκλου εργασιών με τη Βιομηχανία όπλων.

Καταλυτική ως προς τη μορφή και δραστηριότητα των αντισυμβαλλομένων εταιρειών στην περίπτωση των TOR – M1 είναι η κατάθεση του μάρτυρα Γιαννίκου (πρωί, 14-12-2004, σελ. 94), ο οποίος ενεργούσε ως εκπρόσωπος των Ρωσικών εταιρειών και ο οποίος κατέθεσε ότι όλες οι Ρωσικές εταιρείες και η ROSVOOROUZHENIE και η ANTEY και η ROSOBONEXPORT ήταν τελικά η ίδια εταιρεία με τα ίδια πρόσωπα. Κάθε φορά για άγνωστους λόγους εμφανιζόταν ότι διαλυόταν η μια εταιρεία και μεταφερόταν το προσωπικό στην άλλη εταιρεία που απλά όμως άλλαζε όνομα.

Ο ίδιος μάρτυρας στη σελ. 18 της ίδιας ως άνω κατάθεσής του αναφέρει ότι **αρχικά** είχε συμφωνηθεί η εταιρεία ROSVOOROUZHENIE να υπογράψει τη συμφωνία για τα ανταλλακτικά των OSA και η ANTEY για την προμήθεια των TOR – M1. Τελικά βρέθηκε να υπογράψει η δεύτερη εταιρεία και για τα δύο (2), γεγονός που δημιουργήσε σύγχυση και εύλογη ανησυχία στον μάρτυρα, που ενεργούσε εξάλλου ως εκπρόσωπος όλων των Ρωσικών εταιρειών, σε σημείο μάλιστα που **«θεώρησε ότι γίνεται κάποια απάτη σε εκείνο το σημείο»**, όπως χαρακτηριστικά κατέθεσε.

Αναφορικά με την εμπορική φύση όλων των εμπλεκόμενων Ρωσικών εταιρειών στη σύμβαση για την προμήθεια των TOR – M1 ο μάρτυρας Γιαννίκος στην από 14-12-2004 κατάθεσή του υπήρξε κατηγορηματικός και σαφής (σελ. 35 και 46 του κειμένου της κατάθεσής του). Συγκεκριμένα ο μάρτυρας κατέθεσε ότι **όλες οι εταιρείες που εμπλέκονταν ήταν εμπορικές εταιρείες. Το ίδιο και η ROSVOOROUZHENIE και η ANTEY ήταν ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ σύμφωνα με τα καταστατικά τους και ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΑΝ ΟΠΛΑ** – σημειώνεται ότι με ιδιωτικά συμφωνητικά ο Γιαννίκος είχε ορίσει εκπρόσωπο όλων αυτών των εταιρειών, οι οποίες εκτός από εμπορικές **ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΔΗΜΟΣΙΕΣ, ΗΤΑΝ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ με βάση διατάγματα που είχε εκδώσει ο Ρώσος Πρόεδρος Γέλτσιν.**

Όλα τα ανωτέρω, σχετικά με την εμπορική φύση των Ρωσικών προμηθευτριών εταιρειών, δικαιολογούν σε μεγάλο βαθμό την αδυναμία υλοποίησης της σύμβασης για την προμήθεια των TOR – M1 από τη Ρωσική πλευρά, ενώ καθιστούν μάλλον βεβαία και προδιαφανόμενη (ήδη από το στάδιο των διαπραγματεύσεων και υπογραφής της σύμβασης) και την οικονομική ζημία που τελικά έχει υποστεί το Ελληνικό Κράτος από την μη εκτέλεση της σύμβασης.

Η οικονομική δε αυτή ζημία ορίζεται από την καταβολή σχεδόν του συνόλου του τιμήματος μιας σύμβασης προμήθειας οπλικών συστημάτων, τα οποία είτε παραμένουν σε πλήρη αχρησία σήμερα, είτε είναι μεν σε λειτουργία, αλλά χωρίς να καλύπτουν ούτε στοιχειωδώς τις συμβατικές απαιτήσεις (διασύνδεση κλπ). Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα έχει καταβληθεί από το Ελληνικό Δημόσιο για λογαριασμό των Ρωσικών εταιρειών που εμφανίζονται ως αντισυμβαλλόμενες στην κύρια σύμβαση προμήθειας, το ποσό των 764.882.088 δολαρίων ΗΠΑ έναντι του συνόλου του τιμήματος της σύμβασης που ανέρχεται στα 818.695.684 δολάρια ΗΠΑ. Απομένει υπόλοιπο προς καταβολή μόνο το ποσό των 153.813.596

δολαρίων ΗΠΑ. ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΕ ΤΟΥ ΑΝΩΤΕΡΩ ΠΟΣΟΥ ΤΩΝ 764.882.088 ΔΟΛΑΡΙΩΝ ΗΠΑ ΚΑΛΥΦΘΗΚΕ ΑΠΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΔΑΝΕΙΣΜΟ. Οι καταβολές των ποσών αυτών πραγματοποιήθηκαν στις Τράπεζες "BANK OF MOSCOW " και "VNESHCONOMBANK".

Η πολιτική δε ηγεσία του ΥΠΕΘΑ όφειλε να γνωρίζει την φύση της δραστηριοποίησης των εταιρειών αυτών, ήδη από το στάδιο των διαπραγματεύσεων ή της υπογραφής της σύμβασης, αφού όφειλε εκ της θέσεώς της ως θεματοφύλακα των εθνικών οικονομικών και αμυντικών συμφερόντων να έχει ελέγξει τα σχετικά θέματα, ώστε να μην προχωρούσε στη σύναψη της σύμβασης με εταιρεία που ήταν εμπορική και όχι κατασκευαστική πολεμικών όπλων.

Σε κάθε όμως περίπτωση η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ διαπίστωσε τα ανωτέρω (όπως προκύπτει από τις δύο επιστολές του τότε Γενικού Γραμματέα ΓΔΕ Τραυλού με ημερομηνίες 7-3-2002 και 11-3-2003 απευθυνόμενες προς την ANTEY M. Dimitriev, Πρόεδρο της Επιτροπής της Ρωσικής Ομοσπονδίας αντίστοιχα, πριν την υπογραφή της 3ης τροποποίησης της βασικής σύμβασης προμήθειας στις 3-7-2003, οπότε και εγκρίνεται η αντικατάσταση της ANTEY από τη ROSOBORONEXPORT, στην οποία και εγκρίνεται η προκαταβολή 20% του συμβατικού τιμήματος της 2ης συμπλήρωσης της σύμβασης, πριν την ολοκλήρωση της συμβατικής υποχρέωσης για διασύνδεση, η οποία για άλλη μια φορά σημειώνεται ότι και μέχρι σήμερα δεν έχει επιτευχθεί και είναι αμφίβολο το αν θα επιτευχθεί και ποτέ. Ακόμα όμως και αν υποθεθεί ότι ούτε στις 3-7-2003 η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ δεν διαπίστωσε τα προαναφερόμενα και για το λόγο αυτό προχώρησε

στην υπογραφή της 3ης Τροποποίησης, η ενέργειά της αυτή αποτελεί παράλειψη που εξομοιώνεται με θετική ενέργεια, αφού όφειλε να έχει προβεί στους σχετικούς ελέγχους για τη διαφύλαξη των εθνικών συμφερόντων και του εθνικού χρέους, προκάλεσε δε με την παράλειψή της αυτή ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΗΜΙΑ πολλών εκατομμυρίων στο Ελληνικό Κράτος, αφού η Ελληνική πλευρά έχει καταβάλλει στις ανωτέρω «προμηθεύτριες» εμπορικές εταιρείες το σύνολο σχεδόν του προβλεπόμενου συμφωνημένου τιμήματος (βλ. ανωτέρω μνημονεύμενο έγγραφο με ημερομηνία 12-10-2004 του ΓΕΣ), αν και τα οπτικά συστήματα που παραδόθηκαν δεν πληρούσαν τις συμβατικές προδιαγραφές (διασύνδεση, διαλειτουργικότητα, IFF, κλπ) και ήδη τα δεκατρία (13) από τα 21 βρίσκονται σε πλήρη αχρησία, χωρίς να έχουν αξιοποιηθεί επιχειρησιακά (ενδεικτικά παραπέμπουμε στην κατάθεση του μάρτυρα Τσιρογιάννη, 2-11-04, σελ. 6,7,9,12, 42,43,44).

Όπως εξάλλου ορθά επισημαίνει ο μάρτυρας Χαρβάλας στην κατάθεσή του (σελ. 76), αν δεν επιλυόντουσαν πρώτα όλα τα προβλήματα στην περίπτωση των TOR – M1, δεν θα έπρεπε να είχε προχωρήσει η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ στην άσκηση προαίρεσης (με την υπογραφή της 1ης και 2ης συμπλήρωσης) με την οποία συμφωνούσε για την προμήθεια άλλων δέκα (10) συνολικά TOR – M1, γιατί έτσι αποδυνάμωνε η Ελληνική ηγεσία την διαπραγματευτική της θέση στην άσκηση πίεσης προς τη Ρωσική πλευρά για συμμόρφωση στην τήρηση των όρων της σύμβασης.

Οι ανωτέρω επισημάνσεις που προκύπτουν ευθέως από τις αναφερόμενες μαρτυρικές καταθέσεις καθιστούν προφανή την πρόκληση από την ηγεσία του ΥΠΕΘΑ με τη μορφή της παράλειψης οφειλόμενης ενέργειας ΤΕΡΑΣΤΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΖΗΜΙΑΣ στο Ελληνικό Δημόσιο, αφού αφενός δεν ήλεγξαν την φύση και τον κύκλο δραστηριοτήτων των ρωσικών εταιρειών με τις οποίες συνεβλήθη το Ελληνικό Δημόσιο για την προμήθεια των συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων, αν και ήταν ευχερέστατος και εφικτός ένας τέτοιος έλεγχος που θα καταδείκνυε την εμπορική φύση αυτών των εταιρειών και συνεπώς την αδυναμία τους να ανταποκριθούν σε μια σύμβαση προμήθειας οπλικών συστημάτων και σε κάθε περίπτωση ήταν υποχρεωμένη η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ εκ της θέσεώς της να προβεί στο σχετικό έλεγχο, αφετέρου προχώρησε η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ στην υπογραφή της 1ης και 2ης συμπλήρω-

σης της αρχικής σύμβασης προμήθειας, ενώ θα έπρεπε να απόσχει από αυτή την υπογραφή έως ότου διαπιστωθεί η τήρηση των συμβατικών δεσμεύσεων και η τήρηση των συμβατικών χρόνων από τη Ρωσική πλευρά για την βασική σύμβαση προμήθειας.

5. ΔΟΚΙΜΕΣ – ΠΟΙΟΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

α. Για τα TOR – M1 δεν πραγματοποιήθηκε καμία βλητική δοκιμή στο πεδίο (με βολή πραγματικών βλημάτων), πριν την υπογραφή της σύμβασης, παρά το γεγονός ότι υπήρχε και χρόνος ικανός για την πραγματοποίηση δοκιμών και πραγματοποιήθηκε επίδειξη λειτουργίας των συστημάτων ΧΩΡΙΣ ΤΗ ΒΟΛΗ ΜΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΒΛΗΜΑΤΑ ενώπιον της Επιτροπής στην οποία προηδρεύε ο τότε Συνταγματάρχης Τσιλνίκος κατά την επίσκεψή του ίδιου και των υπολοίπων μελών της Επιτροπής στη Ρωσία, όπως εκτενώς αναφέρθηκε ανωτέρω στο ιστορικό του παρόντος.

Ωστόσο, για την πλήρη και κατάλληλη αξιολόγηση του οπλικού συστήματος έπρεπε να είχαν γίνει δοκιμές των βλημάτων που δεν έγιναν. Αντίθετα για το ADATS έγιναν (κατάθεση μάρτυρα Χαρβάλα, 4-11-04, απογ. σελ. 45). Είναι μάλιστα καταλυτικό της αναγκαιότητας αυτής το γεγονός, ότι ενώ το ADATS από τα στοιχεία που έδινε η κατασκευαστρια εταιρεία φαινόταν καταρχάς απολύτως κατάλληλο οπλικό σύστημα για προμήθεια από τη χώρα μας, τελικά όταν έγιναν οι βλητικές δοκιμές στον Καναδά καταδείχθηκαν οι με ποσοστό 50% αδυναμίες του συστήματος. Στην περίπτωση βέβαια των TOR – M1 ήδη από τα στοιχεία που είχε στη διάθεσή της ηγεσία του ΥΠΕΘΑ (μελέτη Μόνιμης Επιτροπής Εξοπλισμών Α/Α 'Αμυνας που εγκρίθηκε με το υπ' αριθμ. 35/1-4-1996 πρακτικό του Ανώτατου Στρατιωτικού Συμβουλίου (ΑΣΣ) για λογαριασμό του Στρατού Ξηράς και μελέτη της Διακλαδικής Επιτροπής υπο την προεδρία του ταξίαρχου Φλάσκου κατατεθείσα στον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ Πτέραρχο Τζογάνη στις 31-10-97) προέκυπταν τα επιχειρησιακά τους μειονεκτήματα εξαρχής.

β. Κατά τη διάρκεια εξέλιξης της σύμβασης πραγματοποιήθηκαν σε δύο (2) χρονικά διαστήματα δοκιμές – ποιοτικοί έλεγχοι από την αρμόδια Επιτροπή Ποιοτικού Ελέγχου και Ποσοτικής Παραλαβής.

Οι προαναφερόμενοι ποιοτικοί έλεγχοι – δοκιμές, έλαβαν χώρα από την 15^η έως την 19^η Οκτωβρίου 2001, και μεταγενέστερα, κατά το χρονικό διάστημα από την 24^η Νοεμβρίου έως την 5^η Δεκεμβρίου 2003. Τα αποτελέσματα αυτών των δοκιμών έχουν καταγραφεί στο από 04-12-2003 Πρωτόκολλο της Επιτροπής Ποιοτικού Ελέγχου και Ποσοτικής Παραλαβής της 2ης και 3ης τροποποίησης της Σύμβασης, δυνάμει του οποίου η Επιτροπή αποφαινεται ότι:

«1) Δεν έχει παραληφθεί και ενσωματωθεί στα συστήματα ο εξοπλισμός/βιβλιογραφία που αφορά την απαίτηση Διασύνδεσης-Διαλειτουργικότητας με το Ενοποιημένο Σύστημα Αεράμυνας,

2) Δεν έχει παραληφθεί και ενσωματωθεί στα συστήματα ο εξοπλισμός/βιβλιογραφία που αφορά την απαίτηση διασύνδεσης-διαλειτουργικότητας με το σύστημα S-300 PMU- 1».

Εξαιτίας των ανωτέρω παρατηρήσεων η προαναφερομένη Επιτροπή εισηγήθηκε για την παραλαβή των υπολοίπων υλικών, τα οποία πληρούσαν τους όρους της σύμβασης, να παραληφθούν αυτά κατά τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 4ζ της Συμπλήρωσης Νο.3 της Σύμβασης 009^Α/99, αφού ήδη είχε προβλεφθεί να δοθεί το υπόλοιπο 20% της προκαταβολής πριν την επίτευξη της διασύνδεσης.

6. ΚΑΤΑΒΟΛΕΣ – ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ – ΠΑΡΑΛΑΒΕΣ (ποσοτικές)

α. Το τελικό συνολικό τίμημα (περιλαμβανομένων πέραν της αρχικής σύμβασης προμήθειας και των συμπληρώσεων και τροποποιήσεων αυτής) ανερχόταν στα **818.695.683,9 δολάρια ΗΠΑ. Το ποσό αυτό αναλύεται σε 708.321.983 δολάρια ΗΠΑ (για τα 21 συστήματα του ΞΞ και τα 6 της Κύπρου) και σε 110.373.700,90 δολάρια ΗΠΑ για τα 4 TOR- M1 που παραγα-**

γέλθηκαν με τη 2η συμπλήρωση (στις 3-4-2000) της αρχικής σύμβασης για την Αεροπορία.

Μέχρι σήμερα έχει καταβληθεί το ποσό των **764.882.088 δολαρίων ΗΠΑ**. Απομένει υπόλοιπο **53.813.596 δολαρίων ΗΠΑ** από το ποσό των **818.695.596 δολαρίων ΗΠΑ** που αποτελεί το σύνολο του τιμήματος της σύμβασης προμήθειας για το Στρατό Ξηράς.

Από το συνολικό τίμημα των TOR – M1 που προμηθεύτηκε η Πολεμική Αεροπορία (με την 2^η συμπλήρωση στις 3-4-2000 της αρχικής σύμβασης προμήθειας) έχει καταβληθεί το ποσό των **75.170.326 δολαρίων ΗΠΑ**.

Από την ανωτέρω παράθεση είναι προφανή τα ακόλουθα:

- Είναι φανερό ότι ο χαρακτήρας της σύμβασης είναι βλαπτικός για το Ελληνικό Δημόσιο. Όχι μόνον διότι συμφωνήθηκε με αυτή να προκαταβληθεί το 50% του τιμήματος, ευθύς με την ενεργοποίηση της σύμβασης, με απόφαση του τότε ΥΕΘΑ και χωρίς να απαιτηθεί από την αντισυμβαλλόμενη εταιρεία η παροχή ισόποσης εγγύησης για το ποσό της προκαταβολής, ως χαρακτηριστικό και απαιτεί σχετικά το άρθρο 46 παρ. 4, 5 του ΠΔ 284/89 (όπως αναφέρθηκε εκτενώς ανωτέρω στο υποκεφάλαιο για τις συμβατικές εγγυήσεις), αλλά και διότι ασκήθηκε το δικαίωμα προαίρεσης εντός του 2000, μολοντί ήταν δεδομένη, και με τις ρευστές προβλέψεις του άρθρου 36 της σύμβασης, και δυσχερής τεχνικώς ή διασύνδεση -διαλειπουρικότητα του συστήματος με το ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας.

- Επιπλέον η συμπεριφορά της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ με την συνεχή έγκριση καταβολών κατά τα έτη 2002, 2003 και 2004 αν και ήταν πλέον φανερή η αδυναμία της Ρωσικής πλευράς να εκτελέσει τη σύμβαση, όσον αφορά τη διασύνδεση με το ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας προκάλεσε με θετική ενέργεια (έγκριση καταβολών) οικονομική ζημία στο Ελληνικό Δημόσιο της τάξεως των **111.441.312 δολαρίων ΗΠΑ** (αθροιστικά) από τις καταβολές που προαναφέρθηκαν και αφορούν την περίοδο από τον Ιανουάριο του 2001 έως και τον Φεβρουάριο του 2004.

- Ομοίως η ίδια συμπεριφορά της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ, δηλαδή η συνεχής έγκριση καταβολών, προκάλεσε οικονομική ζημία στο Ελληνικό Δημόσιο με παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας και συγκεκριμένα με την παράλειψη κήρυξης της λύσης της σύμβασης μονομερώς σε όλο το χρονικό διάστημα από το 2000 και εξής (όπως για καθυστέρηση στην παράδοση των συμβατικών υλικών, οπότε θα κατέπιπταν οι αντίστοιχες ποινικές ρήτρες που μπορούσαν να ανέρχονται σε ποσοστό 10% της ζημίας του καθυστερούμενου συμβατικού υλικού. Ως προς αυτό το ποσό λοιπόν των ποινικών ρητρών, που θα μπορούσε να εισπράξει το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο διαφοροποιείται ανάλογα με το χρονικό σημείο που θα κηρυσόταν η λύση της σύμβασης, έχει ζημιώσει οικονομικά το Ελληνικό κράτος η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, παραλείποντας νόμιμη ενέργεια που εκ της θέσεώς της όφειλε να είχε προβεί.

- Ακόμη, η υπογραφή στις 3-7-2003 της 3^{ης} Τροποποίησης της κύριας σύμβασης προμήθειας ήταν ιδιαίτερα βλαπτική για το Ελληνικό Δημόσιο και αντικείμενη στις ισχύουσες ρυθμίσεις, καθώς με την τροποποίηση αυτή εγκρίθηκε από τον τότε ΥΕΘΑ η καταβολή στην αντισυμβαλλόμενη εταιρεία περαιτέρω ποσοστού 20% του συμβατικού τιμήματος της 2^{ης} τροποποίησης, πριν ολοκληρωθεί συμβατικώς η απαραίτητη διασύνδεση του συστήματος στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της Χώρας και ενώ είχαν παραβιασθεί οι εκ του άρθρου 36 συμβατικές υποχρεώσεις, στο θέμα αυτό, της εταιρείας. Συνεπώς η υπογραφή της 3^{ης} Τροποποίησης της σύμβασης στις 3-7-2003 και η έγκριση καταβολής επιπλέον ποσοστού 20% στη Ρωσική εταιρεία, αποτέλεσε, προφανώς βλαπτική για τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου διαχειριστική πράξη της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ, μη δυνάμενη να αποκατασταθεί, λόγω της απουσίας διαπραγματευτικής πλέον ασκήσεως πίεσης προς την προμηθεύτρια εταιρεία καθώς αυτή έχει ήδη σήμερα εισπράξει περί το 90% του συνολικού συμβατικού τιμήματος.

β. Ιδιαίτερα σημαντική ωστόσο με βάση τις εργασίες της Επιτροπής μας εμφανίζεται και η πληρωμή στις 13-2-2004 (με έγκριση από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας στις 23-1-2004) ποσού **19.801.898,27 δολαρίων ΗΠΑ** προς τη Ρωσική εταιρεία (με βάση το τιμολόγιο 300/30 Οκτ 2003 προς την ROSOBORONEXPORT), που πραγματοποιείται με εντολή του ΥΕΘΑ. Συγκεκριμένα, ο Υπουργός δίνει την έγκριση για πληρωμή στη Ρωσική εταιρεία αν και έχει μόνο την μία από τις τρεις (3) φορτωτικές που όφειλε να έχει προσκομίσει η Ρωσική πλευρά αποδεικνύοντας την παραλαβή των όπλων (κατά παράβαση των άρθρων 3.5, 4.10.2, 4.10.3 και 15.2 της σύμβασης προμήθειας) και με δεδομένο ότι γνώριζε το με αριθμό Φ. 837 ΑΔ.235838 Σ.2620/22-12-2003 έγγραφο του ΓΕΑ προς τη ΓΔΕ με κοινοποίηση στον ΥΕΘΑ που καθιστούσε σαφές ότι δεν μπορεί να εξοφληθεί το ποσό των 19.801.898,27 δολαρίων ΗΠΑ για τα τέσσερα (4) οπλικά συστήματα που παραγγέλθηκαν για την Αεροπορία με την 2^η συμπλήρωση της αρχικής σύμβασης, καθώς υπήρχαν προβλήματα στην παραλαβή.

Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την Αεροπορία λόγω της μη διασύνδεσης, ενώ είναι και αμφίβολο και αν θα μπορούσαν ποτέ να χρησιμοποιηθούν, καθώς ενδέχεται να μη λυθεί το θέμα της διασύνδεσης όπως κατατέθηκε στην Επιτροπή μας, (κατάθεση μάρτυρα Καραμπέλα, σελ. 29 για τη διασύνδεση των TOR – M1 με τους S 300 της Κύπρου). Παρόλα αυτά έχουν καταβληθεί **75.170.326,32 δολάρια ΗΠΑ** από το σύνολο του τιμήματος των **110.373.700,90 δολαρίων ΗΠΑ**. Μάλιστα η Αεροπορία λόγω των προβλημάτων των TOR – M1 (σε σχέση με το δυτικού τύπου IFF που δεν διέθεταν και τη μη εξαρχής ύπαρξη δυνατότητας διασύνδεσης) προμηθεύτηκε τελικά τα οπλικά συστήματα CROTALE τα οποία και χρησιμοποιεί (κατάθεση μάρτυρα Τσιρογιάννη, 2-11-04, απογ. σελ.35). Απομένει υπόλοιπο τιμήματος 35.203.374,58 δολάρια ΗΠΑ.

Συνεπώς υφίσταται προφανώς πρόκληση από την ηγεσία του ΥΠΕΘΑ οικονομικής ζημίας στο Ελληνικό Δημόσιο με ενέργεια (ως προς την έγκριση που αφορούσε την προαναφερόμενη καταβολή στις 23-1-2004 και την υπογραφή της 3^{ης} Τροποποίησης στις 3-7-2003 και έγκριση καταβολής ενός πρόσθετου ποσοστού 20% από το συμβατικό τίμημά της) και με παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας (ως προς την έγκριση όλων των κατά καιρούς καταβολών χωρίς να φροντίσει η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ να εξασφαλίσει ΩΣ ΩΦΕΙΛΕ τη Χώρα ως προς την έγκαιρη και κατάλληλη εκτέλεση της σύμβασης με παρακράτηση καταβολής μέρους του τιμήματος).

Η ανωτέρω παράλειψη της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ συνδέεται άμεσα αιτιωδώς με την πρόκληση της οικονομικής ζημίας του Ελληνικού Δημοσίου, αφού αποτέλεσμα αυτής της παράλειψης και της συνεχούς έγκρισης καταβολών, χωρίς καμία επιφύλαξη ήταν να φθάσουμε στο σημείο που βρισκόμαστε σήμερα να έχουμε καταβάλλει το ποσό των **764.882.088 δολαρίων ΗΠΑ** δηλαδή ποσό ίσο με περίπου ποσοστό 90% του συνολικού τιμήματος της σύμβασης προμήθειας. Απομένει υπόλοιπο το ελάχιστο (συγκριτικά με το σύνολο του συμβατικού τιμήματος) ποσό των **53.813.596 δολαρίων ΗΠΑ**, που θα καταβληθεί μόλις επιτευχθεί η διασύνδεση - διαλειπουρικότητα των οπλικών συστημάτων με το ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας. Οι καταβολές των ποσών αυτών πραγματοποιήθηκαν στις Τράπεζες "BANK OF MOSCOW" και "VNESHECONOMBANK"). Εγκρίνοντας τις ανωτέρω καταβολές με ποιο τρόπο εξασφαλίσατε την δυνατότητα άσκησης πίεσης για την καλή και έγκαιρη εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων της ρωσικής εταιρείας; **ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΤΑΒΑΛΕΙ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΕΔΟΝ ΤΟΥ ΤΙΜΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΟΥΣΙΑ ΕΝ ΧΡΗΣΕΙ ΟΠΛΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ.**

4.Χρόνος κατάπτωσης των ποινικών ρητρών και ποσό αυτών – Χρόνος κατάπτωσης της εγγύησης - αντίστοιχη οικονομική ζημία του ελληνικού δημοσίου

Σύμφωνα με το άρθρο 22 παρα. 1 και 3 της σύμβασης προ-

μήθειας (με αριθμό 009^Α/99) σε περίπτωση που ο προμηθευτής παρέλειπε να παραδώσει συμβατικά υλικά ο αγοραστής μπορούσε εγγράφως να τον ενημερώσει για μονομερή λύση της σύμβασης ή του μέρους αυτής που έμενε ανεκπλήρωτο με ευθύνη του προμηθευτή, οπότε στην περίπτωση αυτή κατέπιπταν ποινικές ρήτρες σε βάρος του προμηθευτή οι οποίες ορίζονταν αναλυτικά και μπορούσαν να φθάσουν σε ποσοστό 10% επί του ανεκπλήρωτου μέρους της συμβάσεως.

Στην εκτέλεση της συγκεκριμένης σύμβασης υπήρξε τεράστια καθυστέρηση σε μεγάλα μέρη της σύμβασης όπως το IFF, τη διασύνδεση που μέχρι και σήμερα δεν έχει επιτευχθεί, όσο και σε πολλά επιμέρους και μικρότερης σημασίας συμβατικά υλικά, **ωστόσο σε κανένα σημείο η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ δεν απέστειλε την έγγραφη ενημέρωση που είχε δικαίωμα να αποστείλει σύμφωνα με το άρθρο 22 της σύμβασης προς τη Ρωσική πλευρά κηρύσσοντας μονομερώς τη λύση της σύμβασης, ώστε να καταπέσουν οι προαναφερόμενες ποινικές ρήτρες**, ανά ποσοστό, όπως λεπτομερώς περιγράφονται στο προαναφερόμενο συμβατικό σημείο και να εισπράξει το αντίστοιχο ποσοστό, προκειμένου να μετριάσει την οικονομική ζημία που έχει υποστεί το Ελληνικό Δημόσιο από την καταβολή του συνόλου σχεδόν του τιμήματος της σύμβασης για την απόκτηση οπλικών συστημάτων, τα οποία λόγω των καθυστερήσεων που μέχρι και σήμερα δεν έχουν καλυφθεί (π.χ. στη διασύνδεση) δεν είναι επιχειρησιακά αξιοποιήσιμα για τη χώρα.

Με την ανωτέρω όμως συμπεριφορά της η οποία εκδηλώθηκε ήδη από τους πρώτους μήνες μετά την υπογραφή της σύμβασης το 1999 και συνεχίστηκε καθόλη τη διάρκεια της εκτελέσεως της έως και τον Μάρτιο του 2004 (χρονικό διάστημα που ερευνά η Επιτροπή μας και στο οποίο δεν έχουν παραδοθεί σε επιχειρησιακή πληρότητα τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα από τον προμηθευτή) η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, παραλείποντας να κηρύξει μονομερώς τη λύση της σύμβασης, ώστε να καταπέσουν οι ποινικές ρήτρες, προκάλεσε με παράλειψη νόμιμης και οφειλόμενης εκ της θέσεως της ενέργειας, οικονομική ζημία στο Ελληνικό Δημόσιο, η οποία μπορεί να αποτιμηθεί αθροιστικά στο ποσό των ποινικών ρητρών που θα μπορούσε να εισπράξει η χώρα και σε κάθε επιπλέον ποσό που εξακολουθούσε να καταβάλλει η Ελληνική πλευρά, με έγκριση της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ, προς τη Ρωσική πλευρά παρά την φανερά αδυναμία της προμηθευτριας εταιρείας να παραδώσει τα προβλεπόμενα συμβατικά υλικά με τις συμφωνημένες ιδιότητες.

Στο ανωτέρω χρονικό στάδιο που οριοθετεί το άρθρο 22 της σύμβασης προμήθειας είναι σαφές ότι η Ελληνική πλευρά θα μπορούσε να εισπράξει την εγγύηση εφόσον ασφαλώς είχε λάβει αυτή. Δηλαδή στο στάδιο που θα κηρυσσόταν η μονομερή λύση της σύμβασης, έπρεπε αυτόματα να καταπέσει η εγγυητική επιστολή εφόσον αυτή είχε ληφθεί και να εισπράξει αυτόματα η Ελληνική πλευρά το ποσό που η τραπεζική εγγυητική επιστολή θα κάλυπτε. Όμως, όπως εκτενώς έχει αναφερθεί ανωτέρω στο υποκεφάλαιο του παρόντος για την εγγραφή, στην συγκεκριμένη σύμβαση δεν είχε ληφθεί τραπεζική εγγυητική επιστολή αλλά η περιφημη «κρατική εγγύηση» που δεν αποτελούσε καν εγγύηση κατά την άποψη της πλειοψηφίας της Επιτροπής μας και ασφαλώς δεν υπήρχε η δυνατότητα εισπράξης του παραμικρού ποσού. Με δεδομένη μάλιστα την προοδευτική καταβολή ποσών και ελαχιστοποίησης του υπολοίπου του τιμήματος που απέμενε για πληρωμή στην Ρωσική εταιρεία, είναι φανερό η αποδυνάμωση της οποίας πίεσης μπορούσε να ασκήσει η ελληνική πλευρά στην καλή θέληση των ρώσων για ορθή εκτέλεση της σύμβασης, αφού εναπόκειτο αποκλειστικά στην καλή θέλησή τους η ορθή και σύμφωνα με τις συμβατικές δεσμεύσεις εκτέλεση της σύμβασης.

Με βάση τα ανωτέρω, η αδυναμία διεκδίκησης του παραμικρού ποσού ως εγγύησης καθιστούσε επιβεβλημένη την ενεργοποίηση τουλάχιστον των διατάξεων για την κατάπτωση των ποινικών ρητρών σύμφωνα με το άρθρο 22 της σύμβασης προμήθειας, αφού τουλάχιστον στην περίπτωση αυτή είχε δεσμευθεί η ρωσική εταιρεία συμβατικά στην καταβολή συγκεκριμένων ποσών (με βάση τα ποσοστά που όριζε το άρθρο 22 της σύμ-

βασης), ώστε η παράλειψη της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ προς αυτή την κατεύθυνση να είναι πρόδηλη και να καθιστά αυταπόδεικτη και την αντίστοιχη οικονομική ζημία που υπέστη το Ελληνικό Δημόσιο και η οποία μπορούσε με εφαρμογή των όρων της σύμβασης να αποτραπεί με ενέργειες της πολιτικής ηγεσίας του ΥΕΘΑ.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

A. Προσυμβατικό στάδιο

Κατά το προσυμβατικό στάδιο, που προηγήθηκε της υπογραφής της επίμαχης σύμβασης προμήθειας των συστημάτων TOR M1, υπήρξε συρροή παραβάσεων των προβλέψεων του Εθνικού Αμυντικού Σχεδιασμού του Αυγούστου 1996, ως και διατάξεων του ΠΔ 284/89. Συγκεκριμένα:

α. Ενώ κατά το καθοριζόμενο στον Αμυντικό Σχεδιασμό πρόγραμμα ροής υλοποίησης εξοπλιστικών προγραμμάτων κυρίου αμυντικού υλικού η διαδικασία της αξιολόγησης προσφορών ως προς τα οικονομοτεχνικά στοιχεία αυτών (περί των οποίων προβλέπει το άρθρο 61 του ΠΔ 284/89) και των επιχειρησιακών δυνατοτήτων υποψηφίων συστημάτων απαιτεί την συμμετοχή στην αρμόδια επιτροπή και εκπροσώπων του αρμοδίου Γενικού Επιτελείου, τέτοια συμμετοχή αξιωματικών Γενικού Επιτελείου στη συσταθείσα υπό την προεδρία Γιαννόπουλου επιτροπή δεν υπήρξε, μολοντί υπήρξε σχετική και υποβληθείσα από το 1997 αίτηση του ΓΕΑ προς την τότε ΓΔΕ. Έτσι η ΓΔΕ είχε την παράνομη πρωτοβουλία να υιοθετήσει μία ανορθόδοξη αξιολόγηση προσφορών ανταεροπορικών συστημάτων ερήμην των Γενικών Επιτελείων.

β. Κατά τη σύσταση επιτροπών υπό την προεδρία Γιαννόπουλου και κατά την λειτουργία τους ακολουθήθηκε μία διαδικασία ουδόλως προβλεπόμενη στο νόμο, ενώ κατά τρόπον αυθαίρετο παρεβιάσθησαν συγκεκριμένες διατάξεις του ΠΔ 284/89. Έτσι, δεν τηρήθηκαν οι προβλέψεις του άρθρου 16 όσον αφορά τη σύσταση των αναφερομένων στην παρ. 3 αυτού επιτροπών, δοθέντος ότι τα ίδια πρόσωπα ήταν μέλη σε περισσότερες από μία επιτροπές στην ίδια διαδικασία προμήθειας, παρά την περί τούτου στην παρ. 4 του ίδιου άρθρου προβλεπόμενη απαγόρευση. Επίσης, παρεβιάσθησαν οι προβλέψεις του άρθρου 20 του ΠΔ 284/89, όσον αφορά στη σύσταση επιτροπής εμπειρογνομόνων και αρμοδίων υπαγόμενων σ' αυτή έργο τεχνικής αξιολόγησης και βαθμολογίας προσφορών (παρ. 3 αυτού) ως και όσον αφορά την, παρά την αξιολόγηση πλειόνων προσφορών, μη συγκρότηση αρμοδίας επιτροπής διαγωνισμού (παρ. 4 αυτού), δοθέντος ότι η υπό την προεδρία Γιαννόπουλου προαναφερθείσα επιτροπή ούτε προέβη σε τεχνική αξιολόγηση και βαθμολόγηση προσφορών βάσει κριτηρίων διαγωνιστικής προκήρυξης (τέτοια δεν υπήρξε, ούτε συνέταξε πλήρως αιτιολογημένο πρακτικό, προέβη δε σε απλή παράθεση οικονομικών πινάκων κατά τρόπον ανορθόδοξον.

γ. Δεν υπήρξε νομότυπη μορφή διαγωνιστικής διαδικασίας, αφού δεν υπήρξε, κατά παράβαση των άρθρων 25, 26, 28, 29 και 30 του ΠΔ 284/89, καμία διαδικασία προκήρυξης διαγωνισμού, δημοσίευσης, συμμετοχής δικαιουμένων διαγωνιστική διαδικασία, με νομότυπη υποβολή ενσφράγιστων προσφορών, εγγυήσεων ή δυνατότητας υποβολής ενστάσεων κλπ. Επρόκειτο περί διαδικασίας κρίσεως προσφορών ανορθόδοξης και παράνομης, μη προβλεπόμενης καν στους οριζόμενους στο άρθρο 6 του ΠΔ 284/89 τρόπους πραγματοποίησης των προμηθειών. Εκτός εάν ο ανορθόδοξος και παράνομος αυτός τρόπος διαδικασίας και προμήθειας είχε κριθεί κατόπιν εισήγησης του αρμοδίου φορέα, ότι συνέφερε τις Ένοπλες Δυνάμεις (βλ. Περί αυτού άρθρο 6 παρ. 2θ ΠΔ 284/89), οπότε ο τρόπος αυτός προμήθειας προϋποθέτει κατά το άρθρο 17 παρ.ζ του ΠΔ 284/89, την γνωμοδότηση της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Προμηθειών, η οποία ουδόλως υπήρξε εν προκειμένω.

δ. Η υπ' αριθμ. 1/09 Οκτ 1998 απόφαση του ΚΥΣΕΑ, ως προκύπτει από το κείμενο της, «εγκρίνει την απόκτηση είκοσι ενός (21) αυτοκινούμενων ερπιστριόφρων ανταεροπορικών συστημάτων μικρού βεληνεκού τύπου TOR M1, Ρωσικής προ-

ελεύσεως για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς» χωρίς να προσδιορίζει την εταιρεία, με την οποία θα συμβληθεί το ΥΠΕΘΑ. Σημειώνεται ότι προσφορές επί των προς προμήθεια συστημάτων TOR M1 είχαν υποβληθεί εκ μέρους δύο (2) Ρωσικών εταιρειών της ANTEY και της ROSVOOROUSHENIE για αμφότερες δε διατυπώθηκαν εκτιμήσεις στην προς το ΣΑΜ υποβληθείσα από 21 Σεπ 1998 έκθεση αξιολόγησης των SHORADS. Ούτε στο πρακτικό του ΣΑΜ της 07 Οκτ 1998 που φέρεται να υποβλήθηκε ανυπόγραφο στο ΚΥΣΕΑ γίνεται λόγος περί της επιλεγμένης εταιρείας που προσφέρει το σύστημα TOR M1, το οποίο απλώς μνημονεύεται ως «σύστημα TOR M1 Ρώσικης προέλευσης».

Η επιλογή ως προμηθεύτρια εταιρεία αναφέρεται το πρώτον ως συμβαλλόμενη στην υπ' αριθμ. 009A/99 σύμβαση του Ελληνικού ΥΠΕΘΑ και της «Industrial Company Concern Antey».

B. Συμβατικό στάδιο

Κύρια Σύμβαση

1. Το ΥΠΕΘΑ συμβλήθηκε με την Concern Antey για την προμήθεια εικοσιένα (21) αυτοκινουμένων ερπυστριόφρων TOR M1 ανταλλακτικών, συλλογών εργαλείων συντηρήσεων και υπηρεσιών εκπαίδευσης, με το δικαίωμα προαίρεσης για επιπλέον προμήθεια εικοσιεννέα (29) ιδίων υλικών και υπηρεσιών, μολοντί αναφερόταν στην προς το ΣΑΜ εισήγηση ότι το σύστημα αυτό δεν έχει δυνατότητα διαλειτουργικότητας και διασύνδεσης στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας. Και να μεν η συμβληθείσα εταιρεία με το άρθρο 36 της σύμβασης ανέλαβε την υποχρέωση «να ολοκληρώσει τις απαραίτητες εργασίες ώστε να διασυνδέσει το A/A σύστημα TOR M1 στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας», η δέσμευση όμως αυτή δεν αναιρεί τις αντικειμενικές δυσκολίες διασύνδεσης ενός συστήματος Ρωσικής προελεύσεως με νατοϊκά πρωτόκολλα επικοινωνίας, ενώ εκτιμάται ότι και οι διαδικασίες μελέτης και υλοποίησης αυτών θα απαιτήσουν μεγάλο χρονικό διάστημα με αβέβαια αποτελέσματα, λόγω του ότι θα επιχειρηθεί για πρώτη φορά η ένταξη Ρωσικής κατασκευής συστημάτων στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας (βλ. Εισήγηση ΓΔΕ προς το ΣΑΜ, σελ 00193). Το εγγενές αυτό συμβατικό πρόβλημα το οποίο ο ίδιος ο εξετασθείς ως μάρτυς Ι. Σμπώκος χαρακτηρίζει «εξαιρετικά πολύπλοκο και τεχνολογικά πολύ δυσχερές» (βλ. Το από 09 Ιουλ 2004 σημείωμα γραπτών διευκρινίσεων του Ι. Σμπώκου στον Εισαγγελέα Πλημ/κων Αθηνών), φαίνεται ότι ελάχιστα απασχόλησε την τότε ηγεσία του Υπουργείου Αμύνης. Όμως, μέχρι σήμερα τα A/A TOR M1 ούτε έχουν διασυνδεθεί με το ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας, ούτε και διαλειτουργούν με το αντιπυραυλικό σύστημα S 300. Πρόκειται περί σοβαρότατου θέματος και από πλευράς πολιτικής εξεταζόμενου τούτου.

2. Η προαναφερόμενη εγγενής αδυναμία του συστήματος να λειτουργήσει κάτω από την ομπρέλα του ενοποιημένου συστήματος αεράμυνας της χώρας, δεν εμπόδισε τη συνομολόγηση τελικού τιμήματος προμηθείας τούτου εκ ποσού 818.695.684 δολαρίων ΗΠΑ.

Και δεν εμπόδισε την, κατά το άρθρο 4 της σύμβασης αυτής, συνομολόγηση των πληρωμών βλαπτικών για το Δημόσιο και ωφελούντων μόνον την εταιρεία ANTEY, προς την οποία προκαβλήθηκε με την ενεργοποίηση της σύμβασης το 50% του τιμήματος.

Είναι φανερό ότι ο χαρακτήρας της σύμβασης είναι βλαπτικός για το Ελληνικό Δημόσιο. Όχι μόνον διότι συμφωνήθηκε με αυτή να προκαταβληθεί το 50% του τιμήματος, ευθύς με την ενεργοποίηση της σύμβασης, με απόφαση του τότε Υπουργού και χωρίς να απαιτηθεί από την αντισυμβαλλόμενη εταιρεία η παροχή ισόποσης εγγύησης για το ποσό της προκαταβολής, ως προβλέπει και απαιτεί σχετικώς το άρθρο 46 παρ. 4 και 5 του ΠΔ 284/89, αλλά και διότι ασκήθηκε το δικαίωμα προαίρεσης εντός του 2000, μολοντί ήταν δεδομένη, και με τις ρευστές προβλέψεις του άρθρου 36 της σύμβασης, και δυσχερές τεχνικώς ή διασύνδεση – διαλειτουργικότητα του συστήματος με το ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας. Ακόμη, η κατά Ιούλιο 2003

βλαπτική για το Δημόσιο και παράνομη 3^η τροποποίηση της σύμβασης, με την οποία εγκρίθηκε από τον τότε ΥΕΘΑ η καταβολή στην αντισυμβαλλόμενη εταιρεία και άλλου ποσοστού 20% του συμβατικού τιμήματος της 2^{ης} τροποποίησης, πριν ολοκληρωθεί συμβατικώς η απαραίτητη διασύνδεση του συστήματος στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της χώρας και ενώ είχαν παραβιασθεί οι εκ του άρθρου 36 συμβατικές υποχρεώσεις, στο θέμα αυτό, της εταιρείας, αποτέλεσε, με ευθύνη του τότε Υπουργού, προφανώς βλαπτική διαχειριστική πράξη, μη δυνάμενη ευχερώς να αποκατασταθεί.

Συμπερασματικά: το Δημόσιο παρέλαβε με σύμβαση συστήματα που δεν είναι δυνατόν να περιληφθούν στην αμυντική θωράκιση της χώρας και έχει καταβάλει υπέρογκο τίμημα, εκ του οποίου υπολείπεται η καταβολή μόνον 53.813.595,81 δολάρια ΗΠΑ ως υπόλοιπο.

3. Στη συγκεκριμένη σύμβαση (009A/1999) περί κύριας προμήθειας και στα παραρτήματα «Α» και «Γ» αυτής στην αναφορά των προς προμήθεια υλικών περιλαμβάνονται ως προμηθευόμενα πέντε (5) Κέντρα Διεύθυνσης Πυρός (RANZIR) τύπου 95737M(M1). Επίσης, στην Προθήκη «1» του Παραρτήματος «Γ» της αυτής σύμβασης μετά την άσκηση του δικαιώματος περιλαμβάνονται άλλα δύο Κέντρα Διεύθυνσης Πυρός (RANZIR) επίσης δε στην Προθήκη 3 του Παραρτήματος «Γ» περιλαμβάνονται, μετά την νέα άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης, άλλα δύο (2) Κέντρα Διεύθυνσης Πυρός (RANZIR).

Η προμήθεια αυτή έγινε, εν όψει της αδυναμίας αξιοποίησης του συστήματος TOR M1 ως κύριου (MASTER) για την διοίκηση και τον έλεγχο των πυρών των υπολοίπων συστημάτων (SLAVES) της πυροβολαρχίας καθ' όσον αυτό δεν είχε την δυνατότητα να κατανέμει τα απαραίτητα στοιχεία μέσω διασύνδεσης DATA. Ως τιμή μονάδος του υπό προμήθεια RANZIR ορίζεται στη σύμβαση και για τα εννέα (9) συστήματα ως τιμή εκάστου το ποσό των 4.399.341 δολαρίων ΗΠΑ. Ο προσδιορισμός της τιμής αυτής δεν αιτιολογείται στη σύμβαση. Όμως, στην από 09 Οκτ 1998 εισήγηση του αρμοδίου Υπουργού προς το ΚΥΣΕΑ και στη σελίδα 39 αυτής αναφέρεται τα απαιτούμενα προς χρησιμοποίηση Κέντρα Διεύθυνσης RANZIR ανά 4 μονάδες πυρός έχουν τιμή 4.200.000 δολάρια ΗΠΑ ανά όχημα. Ο προσδιορισμός δε της τιμής αυτής ανά όχημα προκύπτει και εκ του από 22 Ιουλ 1998 εγγράφου της εταιρείας ANTEY προς τον πρόεδρο της επιτροπής Γιαννόπουλου, στο οποίο αναγράφεται ως τιμή εκάστου οχήματος το ποσό των 4.280.000 δολάρια ΗΠΑ συμπεριλαμβανομένων κρατήσεων 6,937%, δηλαδή η άνευ κρατήσεων τιμή εκάστου οχήματος ανέρχεται στο ποσό των 4.006.208 δολάρια ΗΠΑ. Εξ αυτού έπεται ότι η μνημονευόμενη στη σύμβαση τιμή 4.399.341 δολάρια για έκαστο όχημα παρανόμως προσδιορίζεται, όπως παρανόμως προσδιορίζεται και η περιληφθείσα στο από 09 Ιαν 1999 ΦΕΕ κατακυρώσεως της προμήθειας στο οποίο αναγράφεται ως τιμή εκάστου οχήματος το ποσό των 4.200.000 δολάρια ΗΠΑ στο οποίο, ως αναφέρεται, δεν περιλαμβάνονται οι κρατήσεις. Και ο προσδιορισμός αυτής της αυξημένης, χωρίς αιτιολόγηση τιμής, σημαίνει παράνομο περιουσιακό όφελος για την προμηθεύτρια εταιρεία συνολικού ποσού 3.538.197 δολάρια ΗΠΑ για τα (9) εννέα συστήματα RANZIR, με αντίστοιχη περιουσιακή βλάβη του Ελληνικού Δημοσίου.

4. Η εκ μέρους του τότε ΥΕΘΑ κ. Παπαντωνίου έγκριση της 3^{ης} τροποποίησης της σύμβασης προκειμένου να αντικατασταθεί η συμβαλλόμενη με το ΥΠΕΘΑ εταιρεία ALMAZ ANTEY στην εκπλήρωση της συμβάσεως και υπεισέλθει στα δικαιώματα και υποχρεώσεις της η εμπορική εταιρεία ROSOBORONEXPORT και η εν συνεχεία κατάρτιση, την 03 Ιουλ 2003 της 3^{ης} τροποποίησης, με το προαναφερόμενο στο ιστορικό περιεχόμενο δεν είναι σύννομες πράξεις. Τροποποίηση συμβάσεως με αλλαγή των συμβαλλομένων μερών αντίκειται στις προβλέψεις του άρθρου 66 του ΠΔ 284/89. Κατά τη διάταξη αυτή, κατά την οποία είναι, κατ' αρχήν, ανεπίτρεπτη η τροποποίηση όρων της σύμβασης μετά την υπογραφή της, κατ' εξαίρεση επιτρέπεται αυτή στις περιοριστικώς αναφερόμενες στη διάταξη αυτή περιπτώσεις, για τις οποίες κρίνει και αποφασίζει χωρίς βλάβη των

συμφερόντων του Δημοσίου εκείνος που έχει σύμφωνα με το Νόμο την οικονομική εξουσία. Οι περιπτώσεις αυτές είναι κατά την παρ. α', β' και γ' του άρθρου 66 στην μεταβολή των συμβατικών προθεσμιών ή στην αντικατάσταση ακατάλληλων υλικών και υπηρεσιών, στην παραλαβή υλικού με έκπτωση τιμής, ως και στην απαλλαγή προμηθευτή από την παράδοση υπολοίπου μη υπερβαίνοντος ορισμένο ποσοστό της συμβατικής ποσότητας, κατά δε την παρ. 2 στην τροποποίηση άλλης πλην της ανωτέρω θεμελιώδους διατάξεως της σύμβασης αναφερόμενης όμως σε αντικείμενο αυτής. Τροποποίηση της σύμβασης όσον αφορά το πρόσωπο του συμβαλλομένου δεν νοείται, αφού άλλωστε οι περιπτώσεις επιτρεπτής τροποποίησης μιας σύμβασης περιοριστικώς και όχι ενδεικτικώς ορίζονται στο άρθρο 66. Προκύπτει, βέβαια, από τα στοιχεία της Εξέτασης ότι το ΥΠΕΘΑ είχε απευθυνθεί στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, προς γνωμοδότηση επί του θέματος, τούτο δε έκρινε ότι ως επιτρεπτή τροποποίηση, κατά την έννοια του άρθρου 66, «νοείται και η περίπτωση μεταβολής του προσώπου του αντι συμβαλλομένου στη σύμβασης προμήθειας των Ενόπλων Δυνάμεων» (ούτω κατά λέξη κρίνει σε ολομέλεια το Ν.Σ.Κ. στη συνεδρίαση του της 14 Φεβ 2003), η κρίση όμως αυτή του Ν.Σ.Κ. περί της αποδοχής της οποίας, ως γνωμοδότησεως, ουδόλως έκρινε ο αρμόδιος Υπουργός παντελώς ανατιολόγητη, η οποία σημειωτέον, μνημονεύει και την εταιρεία ANTEY ως «κύριον εκτελεστή των συμβολαίων» άνευ άλλης διευκρίνισης, είναι εσφαλμένη ως πλήρως αντικείμενη στο γράμμα της διατάξεως του άρθρου 66. Η δε συνοδευούσα την «τροποποίηση» της σύμβασης κρίση περί εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος αναφέρεται εκ του γεγονότος ότι με την τροποποίηση αυτή μόνον η εταιρεία ROSOBORONEXPORT ωφελήθηκε, αφού εγκρίθηκε και αποδεσμεύθηκε επιπρόσθετο ποσό του 20% της συμβατικής αξίας των υλικών της τροποποίησης υπ' αριθμ. 2 της κύριας συμβάσεως που αφορούσε στην προμήθεια τέσσερα (4) TOR M1 της Πολεμικής Αεροπορίας και μάλιστα πριν από την ολοκλήρωση της διασύνδεσης αυτών με τα συστήματα S 300, που αποτελούσε τον όρο - πίεση προς την εταιρεία για να υλοποιήσει την διασύνδεση. Πρέπει να σημειωθεί ότι τόσο η υπογραφή οιασδήποτε τροποποιητικής συμβάσεως, όσο και η αποφασισθείσα την 28 Ιουλ 2003 από την τότε ηγεσία του Υπουργείου ενεργοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης της σύμβασης για την προμήθεια 98 αντιαρματικών Kornet μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως ισχυρά διαπραγματευτικά όπλα, προκειμένου η αντισυμβαλλόμενη εταιρεία να υλοποιήσει το σύνολο των υποχρεώσεων της. Αντί τούτου, η Ελληνική πλευρά διευκόλυνε ουσιαστικώς τη Ρωσική πλευρά.

Χαριστική πράξη υπέρ της αντισυμβαλλόμενης εταιρείας αποτελεί και το γεγονός της μη υπογραφής της προβλεπόμενης στη σύμβαση κύριας προμήθειας και εντός 10μήνου από την ενεργοποίηση αυτής σύμβασης μελλοντικής υποστήριξης των συστημάτων (follow on support).

5. Η υπ' αριθμ. 009Α/1999 κυρία σύμβαση περί προμήθειας Α/Α συστημάτων βραχέος βεληνεκούς TOR M1, η παρέχουσα και το δικαίωμα προαίρεσης (OPTION) περί προμήθειας έτερων εικοσιεννέα (29) συστημάτων του αυτού τύπου προβλέπει στο άρθρο 11 παρ.11 αυτής ότι για την καλή εκτέλεση της σύμβασης παρέχεται επίσημη εγγύηση εκ μέρους της Ρωσικής κυβέρνησης. Όπως δε προκύπτει από τα σχετικά του φακέλου της σύμβασης η μνημονευόμενη σ' αυτήν εγγύηση περιορίζεται στην από 04 Μαρ 1999 επιστολή του Vuri Maslyukov, αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβέρνησης προς τον Έλληνα ΥΕΘΑ κ. Τσοχατζόπουλο με την οποία ο πρώτος επιβεβαιώνει εκ μέρους της Ρωσικής κυβέρνησης την σοβαρότητα των προθέσεων της Ρωσικής πλευράς και «εγγυάται ότι η ANTEY CONCERN θα τιμήσει κατά μεγάλο μέρος και με τον τρέποντα τρόπο της υποχρεώσεις της εκ των συμβάσεων 009Α/99 και 7/99, καθώς και τις υποχρεώσεις της από τις πρόσθετες συμφωνίες. Η Ελληνική πλευρά μπορεί να είναι ότι εάν η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της σύμβασης από την ANTEY CONCERN καταστεί αδύνατη ή δύσκολη, η κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας θα κάνει το καλύτερο για να εξασφαλίσει την προμήθεια των συστημάτων TOR M1 και την ανάπτυξη τους στην Ελληνική

Δημοκρατία». Η ανωτέρω επιστολή του Αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβέρνησης αναφέρεται και στο άρθρο 20 της υπ' αριθμ. 7/1999 συμβάσεως περί ΑΩ ως «επίσημη εγγύηση της Ρωσικής κυβέρνησης» καλύπτουσα από τον προμηθευτή την καλή εκτέλεση των ΑΩ.

Η επιτροπή κατά την πλειοψηφία της, κρίνει ότι η ανωτέρω επιστολή του Αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβέρνησης, όσον αφορά την κυρία σύμβαση περί προμήθειας κυρίου υλικού, δεν συνιστά υπό οιαδήποτε μορφή εγγύηση, ούτε υπό την έννοια της προβλέψεως του άρθρου 36 παρ. 5β' του ΠΔ 284/89 για τους εξής λόγους:

α. Κατ' αρχήν η εγγύηση, κατά τις προβλέψεις του άρθρου 847 και επόμενα του Αστικού Κώδικα είναι σύμβαση (συναυτητική, παρεπομένη και ετεροβαρής) συναπτόμενη μεταξύ εγγυητή (τρίτου) και δανειστού, με την οποία ο πρώτος αναλαμβάνει την ευθύνη ο ίδιος έναντι του δανειστού περί της καταβολής της οφειλής του πρωτοφειλέτη, εναγόμενος στην πληρωμή αυτής και δια της προσωπικής του παρουσίας, υποβαλλόμενη δε σε έγγραφο τύπο περιέχοντα τα ουσιώδη μέρη της περί εγγυήσεως δηλώσεως, όπως είναι η προθεσμία ισχύος της δηλώσεως, ως και η σαφής αναφορά της οφειλής στην οποία αναφέρεται ο εγγυητής. Η περί εγγυήσεως σύμβαση συντελείται αφ' ενός με την διατύπωση πλήρους και σαφούς προτάσεως του εγγυητή να παράσχει εγγύηση που να καλύπτει ορισμένο ή ολόκληρο ποσό της οφειλής, που να σκοπεύει στην περί αυτής σύνταξη συγκεκριμένης συμβάσεως και αφ' ετέρου με την περί αποδοχής της προτάσεως δήλωση του δανειστού (βλ. Άρθρο 192 Αστ. Κώδικα). Γενικώς διδάσκει ότι δεν δύναται να θεωρηθεί ότι έχει πρόθεση να παράσχει εγγύηση και δεν ευθύνεται ως εγγυητής εκείνος που απλώς δίνει συμβουλή ή σύσταση στον δανειστή να έχει εμπιστοσύνη στην φερεγγυότητα του οφειλέτου του, τον οποίον και αυτός δύναται να ενισχύσει δια δανείου. Μάλιστα, όταν ο τρίτος παράσχει τέτοια διαβεβαίωση τελών σε γνώση της αναληθείας της είτε από αμέλεια του θα ευθύνεται έναντι του δανειστού στην μεν πρώτη περίπτωση και εκ του άρθρου 729 Αστ. Κώδικα. Στη δε δεύτερη βάση του άρθρου 914 Αστ. Κώδικα.

β. Ειδικώς, η προβλεπόμενη στο άρθρο 36 παρ. 5β' του ΠΔ 284/89 παραδοχή, προκειμένου περί προμήθειας κυρίου υλικού μείζονος σημασίας, «έγγραφης εγγύησης που υπογράφεται από αρμόδια κρατική αρχή της χώρας παραγωγής των συμβατικών ειδών, ύστερα από έγκριση εκείνου που έχει το δικαίωμα έγκρισης της σχετικής δαπάνης», που παρέχεται κατ' εξαίρεση της βασικής προβλεπόμενης στην παρ. 1 του αυτού άρθρου μορφής εγγυητικής επιστολής, δεν μεταβάλλει την μορφή και την έννοια της εγγυήσεως ως συμβάσεως, που πρέπει να περιέχει τα προαναφερθέντα (α) στοιχεία. Πρόκειται δε περί παρεπομένης συμβάσεως εγγυήσεως και εν προκειμένω η σύναψη της οποίας προϋποθέτει μεν την έγκριση εκείνου που έχει το δικαίωμα έγκρισης της σχετικής δαπάνης καταρτίζεται όμως, ως πάσα σύμβαση οικονομικού περιεχομένου του Δημοσίου μεταξύ του εγγυητού και του εκπροσωπούμενου εν προκειμένω ως συστατικού στοιχείου της συμβάσεως (άρθρο 84 ΝΔ 321/69, ως συμπληρώθηκε δια Ν. 2362/95). Δοθέντος, όμως, ότι η προαναφερθείσα από 04 Μαρ 1999 επιστολή του Αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβέρνησης δεν περιέχει, κατά τα προαναφερθέντα δήλωση περί παροχής εγγυήσεως, με συγκεκριμένη μορφή υποβολής προτάσεως περί παροχής εγγυήσεως, υπό την διδομένη στο άρθρο 847 του Αστ. Κώδικα έννοια έπεται ότι η συναφθείσα ανωτέρω κύρια σύμβαση ουδόλως καλύπτεται με οιασδήποτε μορφής εγγύηση. Ουδόλως καλύπτεται και η συναφής προς την κύρια σύμβαση, σύμβαση περί ΑΩ, δοθέντος ότι η σύμβαση περί ΑΩ, χαρακτηριζόμενη ως ειδική σύμβαση κατά τις προβλέψεις του άρθρου 75 του ΠΔ 284/89 και μη αφορώσα σε προμήθεια κυρίου υλικού μείζονος σημασίας, δεν μπορεί να καλύπτεται από νομότυπη και έγκυρη κρατική εγγύηση αλλά δύναται να καλύπτεται, ως προς την καλή της εκτέλεση μόνον με εγγυητική επιστολή, την κατάθεση της οποίας προβλέπουν ως επιβαλλόμενη οι από Μαΐου 1996 «κατευθυντήριες

οδηγίες για τα αντισταθμιστικά ωφελήματα προμηθειών Ενόπλων Δυνάμεων» του ΥΠΕΘΑ.

Για τους προαναφερομένους λόγους δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως δήλωση περί παροχής εγγυήσεως η μετά την συμφωνία περί μεταβίβασης των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της ANTEY στην εμπορική εταιρεία ROSOBORONEXPORT (3^η τροποποίηση της συμβάσεως, απευθυνθείσα από 12 Αυγ 2003 επιστολή του Αντιπροέδρου της Ρωσικής κυβέρνησης και Υπουργού Οικονομικών Α. Κουντρίν προς τον ΥΕΘΑ κ. Παπαντωνίου, στην οποία απλώς αναφέρεται ότι «η κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας θα λάβει όλα τα απαραίτητα σύμφωνα με την ισχύουσα Ρωσική νομοθεσία μέτρα για την εξασφάλιση βοήθειας στην παραπέρα εκτέλεση των υποχρεώσεων από την ROSOBORONEXPORT που προβλέπονται από τις συμβάσεις 009Α/99 και 7/99 από 26 Φεβ 1999».

ΙΒ. ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΩΦΕΛΗΜΑΤΩΝ (ΑΩ) των TOR – M1

Α. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (7/ 26-2-1999):

1. Χρόνος υπογραφής της σύμβασης

Η σύμβαση με αριθμό 7/1999 των ΑΩ που συνόδευε την υπογραφή της κύριας σύμβασης προμήθειας των TOR – M1 υπογράφηκε την ίδια ημέρα με την υπογραφή της κύριας σύμβασης, δηλαδή στις 26-2-1999.

2. Νομικό καθεστώς ΑΩ

Κάθε υποψήφιος προμηθευτής αμυντικού υλικού για τις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις οφείλει με βάση το ΠΔ 284/26-5-1989 «Περί Προμηθειών, Εργολαβιών και Εκτελέσεως Εργασιών των Ενόπλων Δυνάμεων» (άρθρα 64 παρ.1β2 εδ.ιδ, 71 και 73 παρ.1στ'εδ. τέλ.) να συμπεριλάβει στο πακέτο των προσφορών του και προσφορά ΑΩ.

Η προσφορά για ΑΩ πρέπει να συντάσσεται με βάση τις κανονιστικές διατάξεις των ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ (ΚΟ) για τα ΑΩ Προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων, που είχαν εκδοθεί σε πρόσφατο χρόνο και συγκεκριμένα τον Μαΐο 1996 από το ΥΠΕΘΑ (κατάθεση μάρτυρα Γιαννόπουλου, 9-11-04, πρωϊ, σελ. 186).

3. Διαδικασία σύναψης της σύμβασης ΑΩ

Για την προετοιμασία της σύμβασης συστήθηκε με την με αριθμό ΑΠΦ625/3195/Σ60/19-11-98/ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ/ΔΠΕ/ΤΕΣΕ Υποεπιτροπή Διαπραγματεύσεων που συνερχόταν σε καθημερινές διαπραγματεύσεις με τους εκπροσώπους της Ρωσικής εταιρείας από τις 11-1-99 έως και τις 28-1-99. Αντικείμενο των διαπραγματεύσεων της υποεπιτροπής ήταν η βελτίωση των αρχικών όρων της προσφοράς της Ρωσικής εταιρείας για την προμήθεια αρχικά εικοσιενός (21) οπλικών συστημάτων TOR – M1, με δικαιώμα προαίρεσης για προμήθεια έως εικοσιεννέα (29) οπλικών συστημάτων. Τελικά με τις δύο (2) συμπληρώσεις (στις 18-2-2000 και στις 3-4-2000) της κύριας - αρχικής σύμβασης προμήθειας, παραλάβαμε τριάντα ένα (31) οπλικά συστήματα (21 με την αρχική και 6 και 4 αργότερα).

Η υποεπιτροπή διαπραγματεύσεων εξέδωσε Πρακτικό Διαπραγματεύσεων από το οποίο προέκυπτε ότι η Ρωσική εταιρεία ΑΡΝΟΥΝΤΑΝ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΕΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ 1996. Ειδικότερα:

- η Ρωσική εταιρεία αρνούταν να δεχθεί αμετάκλητα την παραχώρηση ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ για την πιστή - καλή εκτέλεση της σύμβασης των ΑΩ σε ποσοστό 10% επί του συνόλου της πιστωτικής αξίας των ΑΩ (παρ. 21 εδ. α και β των ΚΟ 1996) - παρ. 7^α(1) του Πρακτικού της Υποεπιτροπής Διαπραγματεύσεων.

- Αρνήθηκε να παράσχει ΑΩ του είδους που περιγράφονται στις παραγράφους 12, 13 των ΚΟ/1996, σε ποσοστό 50% τουλάχιστον των συνολικών υποχρεώσεων και το υπόλοιπο ποσοστό σε άλλα προγράμματα όπως παροχή υλικών υπηρε-

σιών στις Ένοπλες Δυνάμεις, Άμεση Ένδυση κλπ - παρ. 7α(1) του Πρακτικού της Υποεπιτροπής Διαπραγματεύσεων.

- Αρνήθηκε να συγκεκριμενοποιήσει τα προτεινόμενα προγράμματα ΑΩ, δίνοντας στα προγράμματα αυτά συγκεκριμένες τεχνολογίες με τον αντίστοιχο φόρτρο εργασίας, ενώ αρνήθηκε να μειώσει το ονομαστικό κόστος των προγραμμάτων αυτών καθώς και τους πιστωτικούς συντελεστές - παρ. 9 εδ. α, β και γ και παρ. 10 του Πρακτικού της Υποεπιτροπής Διαπραγματεύσεων.

Τελικά η σύμβαση των ΑΩ υπεγράφη στις 26-2-99 χωρίς την τήρηση των Κατευθυντήριων Οδηγιών όπως θα αναφερθεί κατωτέρω στο υποκεφάλαιο για την εγγύηση που προβλεπόταν στη σύμβαση για την ορθή εκτέλεση αυτής, με επίκληση του Π.Δ. 284/89 για λόγους επείγοντος που ωστόσο έχουν καταρριφθεί σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω στο σχετικό υποκεφάλαιο για τα TOR – M1.

4. Ύψος των Α.Ω.

Η συνολική πιστωτική αξία της σύμβασης ΑΩ ανερχόταν στο 100% της βασικής προμήθειας για τα 31 συστήματα (που τελικά παραγγέλθηκαν με την κύρια σύμβαση και τις 1^η και 2^η Συμπληρώσεις αυτής) στο ποσό των 857.522.168 δολαρίων ΗΠΑ.

5. Διάρκεια υλοποίησης της σύμβασης: 4 χρόνια από την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύμβασης των ΑΩ (στις 26-5-99 - δηλαδή τρεις (3) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης στις 26-2-1999) που ορίζεται ότι θα είναι η ίδια με την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύμβασης της κύριας προμήθειας. (άρθρα 4.1 και 4.2 της σύμβασης Α.Ω.).

Συνεπώς η σύμβαση των ΑΩ θα έπρεπε να έχει υλοποιηθεί πλήρως (σύμφωνα με τις συμβατικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Ρωσική πλευρά το αργότερο έως τις 26-5-2003 (τέσσερα χρόνια από τις 26-5-1999 - ημερομηνία ενεργοποίησης της σύμβασης).

6. Εγγυήσεις

α) Αμετάκλητη Τραπεζική Εγγυητική Επιστολή ή «Κρατική» Εγγύηση;

Με βάση τις ΚΟ/1996 (παρ. 21 εδ. α και β) «ο προμηθευτής θα έπρεπε να καταθέσει σαν εγγύηση για την καλή εκτέλεση της σύμβασης ΑΩ, ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ τράπεζας που να έχει υποκατάστημα στην Ελλάδα, κατά προτίμηση της Γενικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., ύψους τουλάχιστον 10% της συνολικής πιστωτικής αξίας των ΑΩ που καλύπτει το σύνολο των ποινικών ρητρών. Η ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ θα μειώνεται σταδιακά κατά το ποσοστό των ΑΩ που υλοποιεί ο προμηθευτής».

Σε περίπτωση που παρέλθει ο συμφωνημένος χρόνος και δεν έχουν εκπληρωθεί τα ΑΩ ο προμηθευτής οφείλει να καταβάλει το 10% του ανεκπληρωτου μέρους των ΑΩ (άρθρο 20 των Κατευθυντήριων Οδηγιών), δηλαδή **καταπίπτει η τραπεζική εγγυητική επιστολή.**

Σε περίπτωση που στην προσφορά του προμηθευτή για τα ΑΩ δεν περιέχεται η αποδοχή ποινικών ρητρών και Η ΠΑΡΟΧΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ (όπως ορίζεται στα άρθρα 20 και 21 των ΚΟ 1996) ύψους 10% επί του ποσού των αντισταθμιστικών ωφελημάτων Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΕΙΤΑΙ ΜΕ ΜΗΔΕΝ και ΔΕΝ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙΤΑΙ (άρθρο 23 των ΚΟ 1996).

Στην περίπτωση όμως των ΑΩ και το ΠΔ 284/89 ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΩ όπως προκύπτει από το άρθρο 36 παρ. 5β του ΠΔ 284/89. ΩΣΤΕ ΝΑ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΩ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΩ (δηλαδή τόσο από τις ΚΟ 1996, όσο και από το ΠΔ 284/89).

ΣΤΗΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΟΥ ΥΠΟΓΡΑΦΗΚΕ Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΧΕ ΑΡΝΗΘΕΙ ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΑ ΝΑ ΔΕΧΘΕΙ ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΑ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ήδη από το στάδιο των διαπραγματεύσεων όπως είχε ενημερώσει την ηγεσία του ΥΠΕΘΑ η σχετική Υποεπιτροπή Διαπραγματεύσεων (με Πρόεδρο τον κ. Γιαννόπουλο). Μάλιστα ήδη στο κείμενο της προσφοράς της και στις διαπραγματεύσεις που είχαν ακολουθήσει δεν είχε συμπεριλάβει ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, το ύψος της οποίας με βάση το ύψος της σύμβασης ΑΩ θα έπρεπε να ήταν περίπου στα 85.700.000 δολάρια ΗΠΑ, ώστε θα έπρεπε σύμφωνα με το άρθρο 23 των ΚΟ 1996 να έχει αξιολογηθεί – βαθμολογηθεί με ΜΗΔΕΝ.

Αντί για αυτό η Ελληνική Ηγεσία του ΥΠΕΘΑ προχώρησε στην υπογραφή της σύμβασης των ΑΩ και της βασικής σύμβασης προμήθειας των 21 TOR – M1 από τη Ρωσική εταιρεία στις 26-2-99 χωρίς να λάβει τραπεζική εγγύηση από τη Ρωσική πλευρά, αποδεχόμενη «κρατική εγγύηση» της Ρωσικής κυβέρνησης (άρθρο 11 παρ. 11 της κύριας σύμβασης προμήθειας με αριθμό 009 Α/1999 και άρθρο 20 της σύμβασης ΑΩ με αριθμό 7/1999).

Να σημειωθεί ότι στην ουσία δεν επρόκειτο καν για «κρατική» εγγύηση αλλά για επιστολή καλής θελήσεως της Ρωσικής κυβέρνησης που δεν τη δέσμευε ουδόλως νομικά σε περίπτωση μη καλής εκπλήρωσης της σύμβασης όπως και συνέβη. Ούτε εξάλλου προβλεπόταν στη σύμβαση η νομική διαδικασία πίεσης και διεκδίκησης από την Ελληνική πλευρά προς τη Ρωσική κυβέρνηση για υλοποίηση της κρατικής εγγύησης που φερόταν ότι είχε παραχωρήσει. Όπως εκτενώς θεμελιώθηκε νομικά στο υποκεφάλαιο Β2α του κεφαλαίου ΙΑ του παρόντος (που αφορά την κύρια σύμβαση προμήθειας για τα TOR – M1) η «κρατική εγγύηση» της Ρωσικής κυβέρνησης ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΣΕ ΣΕ ΚΑΜΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΓΓΥΗΣΗ με βάση τις διατάξεις του άρθρου 36 παρ.5β του Π.Δ. 284/89, τις διατάξεις του Αστ. Κώδικα και ασφαλώς τις διατάξεις του άρθρου 20 των ΚΟ του 1996 που ρητά επέβαλαν την τραπεζική εγγυητική επιστολή Τράπεζας που να έχει υποκατάστημα στην Ελλάδα και κατά προτίμηση της Γενικής Τράπεζας της Ελλάδος για κάθε σύμβαση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων Προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας.

Συγκεκριμένα ο ΥΕΘΑ με την απόφασή του με αριθμό Φ.625/309204/Σ.124/12-2-99 κατακυρώνει το σχέδιο σύμβασης ΑΩ μεταξύ ΓΔΕ και της Ρωσικής εταιρείας που του είχε υποβάλει η Υποεπιτροπή Διαπραγματεύσεων στο κείμενο της οποίας δεν προβλέπεται Ρωσική δέσμευση για παραχώρηση Τραπεζικής εγγυητικής επιστολής. Ταυτόχρονα με την απόφασή του αποδέχθηκε την πρόταση της Ρωσικής εταιρείας για παραχώρηση ΑΝΤΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ) για την καλή εκτέλεση της σύμβασης των ΑΩ, όπως είχε προβλεφθεί και στο άρθρο 11 παρ. 11.1.4 της κύριας σύμβασης προμήθειας ΠΑΡΑΒΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΟΡΙΖΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ 20α και 21^α και β των ΚΟ του 1996. Η κρατική εγγύηση για τα ΑΩ προβλεπόταν στο άρθρο 20 της σύμβασης των Α.Ω.

Πολύ δε περισσότερο προχώρησε στις 3-7-2003 στην υπογραφή της 3^{ης} Τροποποίησης της βασικής σύμβασης προμήθειας των TOR – M1, στην οποία μεταξύ άλλων ΡΗΤΑ ορίστηκε ότι από τον προμηθευτή θα κατατεθεί μόνο κυβερνητική εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης, αντί της τραπεζικής εγγυητικής επιστολής κατά ρητή παραβίαση της παρ. 20 και 21 εδ. α και β των Κατευθυντήριων Οδηγιών (ΚΟ) 1996.

Τέλος, ιδιαίτερα σημαντική είναι η παράλειψη της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ να λάβει την οποιαδήποτε μορφής εγγύηση από τη ρωσική πλευρά πριν την υπογραφή τόσο της κύριας σύμβασης προμήθειας όσο και της σύμβασης ΑΩ που υπεγράφησαν την ίδια ημέρα (στις 26-2-99). Η Ρωσική πλευρά παρα

χώρησε την «κρατική» εγγύηση, δηλαδή απέστειλε την προαναφερόμενη επιστολή, όπως αναφέρθηκε στο σχετικό υποκεφάλαιο για τη σύμβαση των TOR – M1, στις 4-3-99, δηλαδή σε χρόνο μεταγενέστερο της υπογραφής της σύμβασης ΑΩ, οπότε δεν διατηρούσε καμία διαπραγματευτική ικανότητα ή περιθώριο άσκησης πίεσης η ελληνική πλευρά.

Η ανωτέρω παράλειψη της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ να ζητήσει να λάβει τραπεζική εγγύηση από τη ρωσική προμηθεύτρια εταιρεία, που ασφαλώς ζημίωσε οικονομικά τη χώρα μας λόγω της αδυναμίας είσπραξης και ρευστοποίησης της περιφημής τραπεζικής εγγύησης της ρωσικής κυβέρνησης όταν αργότερα ανέκυψε ζήτημα ενεργοποίησης των σχετικών όρων της σύμβασης, εξακολούθησε να παράγει τα αποτελέσματα της και πέραν του 1998 (οπότε δόθηκε η προαναφερόμενη έγκριση από το ΥΕΘΑ) ή του 1999 (οπότε υπογράφηκαν η σύμβαση προμήθειας και η σύμβαση ΑΩ) και ιδίως κατά τη διάρκεια των ετών 2000 έως 2003 ιδίως κατά την υπογραφή των τροποποιήσεων και συμπληρώσεων της αρχικής σύμβασης προμήθειας (βλ. ανωτέρω στο παρόν).

Ιδίως η συγκεκριμένη παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ προκάλεσε ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΗΜΙΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ με την υπογραφή της τελευταίας τροποποίησης της κύριας σύμβασης προμήθειας, στις 3-7-2003, οπότε είχε καταστεί εμφανής η αδυναμία της Ρωσικής πλευράς να εκπληρώσει τη σύμβαση και όφειλε η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ να έχει ζητήσει και λάβει από τη ρωσική πλευρά, ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΣΕ ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΣΗΜΕΙΟ, την τροποποίηση της μορφής της εγγύησης σε ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ, αφού η μη εκπλήρωση της σύμβασης ήταν εμφανής και η ανάγκη διασφάλισης του Ελληνικού Δημόσιου Χρήματος επιβεβλημένη. Παρόλα αυτά η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ προχώρησε στην υπογραφή όλων των συμπληρώσεων και τροποποιήσεων της αρχικής σύμβασης προμήθειας, παραλείποντας να φροντίσει να λάβει στο σημείο έστω αυτό (της τελευταίας τροποποίησης στις 3-7-2003) Τραπεζική Εγγύηση για την καλή εκτέλεση της σύμβασης από τη ρωσική πλευρά με αποτέλεσμα να μην έχει διασφαλιστεί ούτε στο ύστατο εκείνο σημείο (στις 3-7-2003), η ελληνική πλευρά και να έχει υποστεί σήμερα ζημία εκατομμυρίων ευρώ από την μη ορθή εκτέλεση της σύμβασης.

Η παράλειψη αυτή της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ αποτελεί παράλειψη οφειλόμενης εκ της θέσεώς της ενέργειας, στην οποία γνώριζε ότι όφειλε να προβεί. Συνεπεία δε αυτής της παράλειψης το Ελληνικό Δημόσιο υπέστη οικονομική ζημία, η οποία αποτιμάται τουλάχιστον στο ποσό των 85.700.000 δολαρίων ΗΠΑ που θα έπρεπε, με βάση τη διάταξη της παραγράφου 21 εδ. α και β των Κατευθυντήριων Οδηγιών 1996, να έχει καταθέσει η προμηθεύτρια εταιρεία, πριν την υπογραφή της σύμβασης ή πριν την υπογραφή κάθε τροποποίησης – συμπλήρωσης αυτής, με ισόποση αμετάκλητη τραπεζική επιταγή Τράπεζας που να διατηρεί υποκατάστημα στην Ελλάδα και κατά προτίμηση της Γενικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Επισημαίνεται για άλλη μια φορά στο σημείο αυτό ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί «εγγύηση» ούτε ως δήλωση περί παροχής εγγυήσεως η επιστολή που απηύθυνε ο Αντιπρόεδρος της Ρωσικής κυβέρνησης και ο Υπουργός Οικονομικών Α. Κουντρίν προς τον ΥΕΘΑ κ. Παπαντωνίου στις 12-8-2003, δηλαδή μετά την συμφωνία (στις 3-7-2003) περί μεταβίβασης των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της ANTEY στην εμπορική εταιρεία ROSOBORONEXPORT (με την 3^η τροποποίηση της συμβάσεως ΑΩ). Η επιστολή αυτή απλώς αναφέρει ότι «η κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας θα λάβει όλα τα απαραίτητα σύμφωνα με την ισχύουσα Ρωσική νομοθεσία μέτρα για την εξασφάλιση βοήθειας στην παραπέρα εκτέλεση των υποχρεώσεων από την ROSOBORONEXPORT που προβλέπονται από τις συμβάσεις 009 Α/99 (κύρια σύμβαση προμήθειας) και 7/99 (σύμβαση ΑΩ) από 26 Φεβρουαρίου 1999» και όπως εκτενώς αναφέρθηκε ανωτέρω στο υποκεφάλαιο Β2α του κεφαλαίου ΙΑ του παρόντος δεν μπορεί νομικά να χαρακτηριστεί ως «εγγύηση» με βάση τις διατάξεις του

– Μ1 της Πολεμικής Αεροπορίας) και μάλιστα πριν από την ολοκλήρωση της διασύνδεσης αυτών με τα συστήματα S300, που αποτελούσε τον όρο - πείση προς την εταιρεία για να υλοποιήσει την διασύνδεση.

Πρέπει να σημειωθεί ότι τόσο η υπογραφή οιασδήποτε τροποποιητικής συμβάσεως, όσο και η αποφασισθείσα την 28 Ιουλ 2003 από την τότε ηγεσία του Υπουργείου ενεργοποίηση του ΟΡΤΙΟΝ της σύμβασης για την προμήθεια 98 αντιαεριματικών Κομετ από τη Ρωσία, μπορούσαν να χρησιμποιηθούν ως ισχυρά διαπραγματευτικά όπλα, προκειμένου η αντισυμβαλλόμενη εταιρεία να υλοποιήσει το σύνολο των υποχρεώσεων της. Αντί τούτου, η Ελληνική πλευρά διευκόλυνε ουσιαστικώς τη Ρωσική εταιρεία.

Σημειώνεται εξάλλου, ότι όπως προέκυψε από τις εργασίες της Επιτροπής μας, κατά το χρόνο (στις 3-7-2003) που υπογράφηκε η 3^η Τροποποίηση ο τότε ΥΕΘΑ τελούσε σε γνώση του γεγονότος ότι δεν είχαν υλοποιηθεί τα ΑΩ, παρά μόνο σε ένα ποσοστό 2% (κατάθεση μάρτυρα Χαρβάλα, 4-11-04, σελ. 126). Η ανωτέρω γνώση της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ για την μη υλοποίηση των ΑΩ παρά μόνο στο ελάχιστο ποσοστό του 2% κατά το χρόνο της υπογραφής (στις 3-7-2003) της 3^{ης} Τροποποίησης προκύπτει εξάλλου και από την επιστολή με ημερομηνία 11-3-2003 του Γενικού Γραμματέα της Διεύθυνσης Εξοπλισμών κ. Τραυλού Σπυρίδωνα προς τον Μ. Dimitriev, πρόεδρο της επιτροπής της Ρωσικής Ομοσπονδίας για τη στρατιωτική συνεργασία με ξένες χώρες, με την οποία ζητούσε τη συνδρομή του για την άρση των συμβατικών εκκρεμοτήτων, που ήταν δυνατόν να βλάψουν την συνεργασία των δύο (2) χωρών.

Παρόλα τα προαναφερόμενα, με δεδομένη τη γνώση της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ για την αντισυμβατική συμπεριφορά της Ρωσικής πλευράς και ενώ είχε παρέλθει ο συμβατικός χρόνος εκπληρώσεως των συμβατικών υποχρεώσεων της εταιρείας ANTEY, από τις 25 Μαΐου 2003, χωρίς αυτή να έχει εκπληρώσει τις συμβατικές της υποχρεώσεις για την εκτέλεση των προγραμμάτων ΑΩ αν και είχε ήδη από τον Απρίλιο του 2000 πιστωθεί με το ποσό των 250.817.571 δολαρίων ΗΠΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΙΚΑ, η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ προχώρησε στην υπογραφή της 3^{ης} τροποποίησης της σύμβασης ΑΩ, με την οποία παρανόμως εισήλθε στη συμβατική σχέση η ROSOBORONEXPORT αντί της ANTEY και αντικαταστάθηκε και η αρχική εγγύηση με νέα, την οποία παρέσχε ο Αντιπρόεδρος της Ρωσικής κυβέρνησης με την προαναφερθείσα προς τον τότε ΥΕΘΑ κ. Παπαντωνίου επιστολή του, ANTI NA ANTIKATASTATHAI ΣΤΟ ΥΣΤΑΤΟ ΑΥΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Η ΠΕΡΙΦΗΜΗ «ΚΡΑΤΙΚΗ» ΕΓΓΥΗΣΗ ΜΕ ΙΣΟΠΟΣΗ ΤΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Με τον τρόπο όμως αυτό και με την έγκριση του ΥΠΕΘΑ και υπογραφή τροποποιήσεων της αρχικής σύμβασης ιδιαίτερα βλαπτικών για το Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς έστω στο σημείο αυτό να προχωρούν τουλάχιστον στην απαίτηση για την παραχώρηση αμετάκλητης τραπεζικής εγγύησης αντί της «κρατικής εγγύησης», όπως έθεταν μετ' επιτάσεως οι Κατευθυντήριες Οδηγίες του 1996, προκάλεσε η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ με την παράλειψη εξασφάλισης τραπεζικής εγγύησης οικονομική ζημία στο Ελληνικό Δημόσιο, όπως αναφέρθηκε εκτενώς ανωτέρω στο υποκεφάλαιο των εγγυήσεων του παρόντος, αφού κατέστη ατελέσφορη την κατάπτωση της οποίας εγγυήσεως όταν κατέστη αποδεδειγμένη η εξαρχής (προφανώς) έλλειψη πρόθεσης και σε κάθε περίπτωση η αδυναμία υλοποίησης της σύμβασης ΑΩ από τη ρωσική πλευρά. Η ανωτέρω παράλειψη αποτελεί παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας (της λήψης τραπεζικής εγγύησης), στην οποία όφειλε να προβεί ο ΥΕΘΑ, ιδίως με δεδομένη την σθεναρή άρνηση της ρωσικής πλευράς να παράσχει τραπεζική εγγύηση, όπως ήταν γνωστό στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου από το Πρακτικό της Υποεπιτροπής Διαπραγματεύσεων (κατάθεση μάρτυρα Γιαννόπουλου, 9-11-04, πρωί,

σελ. 97).

Μάλιστα η αδυναμία της Ρωσικής πλευράς να υλοποιήσει ορθά και εντός του χρονοδιαγράμματος τη σύμβαση ΑΩ ήταν γνωστή στην ηγεσία του ΥΠΕΘΑ όπως προκύπτει από την ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ της Ελληνικής πλευράς στην αντισυμβατική συμπεριφορά της αντισυμβαλλόμενης εταιρείας, που ήταν η από 7-3-2002 επιστολή του τότε Γενικού Γραμματέα της ΓΓΟΣΑΕ Σπ. Τραυλού προς τη Ρωσική εταιρεία, με την οποία καλούσε την ANTEY να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της.

Από τις εργασίες της Επιτροπής μας προέκυψε ότι η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ αποδεχόταν με ευκολία τροποποιήσεις της σύμβασης και μεταβολές των προγραμμάτων ΑΩ, οι οποίες όμως στο σύνολό τους ήταν εννοϊκές μόνο για τη Ρωσική πλευρά, ενώ έβλαπταν οικονομικά και διαπραγματευτικά την ελληνική πλευρά.

Ειδικότερα είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ στην αρχική συμφωνία των ΑΩ υπήρχε η πρόβλεψη για τη δημιουργία στην Ελλάδα εργοστασίου συντήρησης, επισκευής και αναβάθμισης των οπλικών συστημάτων TOR M1, OSA-AU και OSA AKM, συνολικής πιστωτικής αξίας 652.400.000 δολαρίων ΗΠΑ, καθώς και η δημιουργία Κέντρου Τεκμηρίωσης και Επισήμανσης, σχετικά με την ταυτόχρονη μετάφραση από τη Ρώσικη στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα όλων των μέσων, εγχειριδίων, χαρτών και λοιπών επιστημονικών για αμυντικά Ρωσικά συστήματα πιστωτικής αξίας 238.000.000 δολαρίων ΗΠΑ, στην γενόμενη από 29 Φεβ 2000 τροποποίηση της σύμβασης ΑΩ το δεύτερο πρόγραμμα της δημιουργίας του ανωτέρω κέντρου επιστημονικών δεν περιελήφθηκε, περαιτέρω δε το Υπουργείο Αμύνης με το από 16 Δεκ 2003 έγγραφο της ΓΓΟΣΑΕ/ΓΔΑΕ έσπευσε να αποδεχθεί βασικώς αίτημα της ROSOBORONEXPORT, που απευθύνθηκε την 17 Οκτ 2003 στο Υπουργείο, περί νέου προσδιορισμού, ουσιαστικής δε περί περιορισμού, των προγραμμάτων ΑΩ, μεταξύ των οποίων δεν αναφέρεται πλέον η, συμφέρουσα για την Ελληνική πλευρά και προβλεπόμενη στην αρχική συμφωνία των ΑΩ, δημιουργία εργοστασίου στην Ελλάδα συντηρήσεως, επισκευής και ανακατασκευής οπλικών συστημάτων. Επίσης, ενώ στην αρχική σύμβαση ΑΩ είχε περιληφθεί στα προγράμματα κατηγορίας II (στοιχ. 3.6.2.2) η διασύνδεση - διαλειτουργικότητα των συστημάτων OSA-AU SAM με Κέντρα Διεύθυνσης Πυρός (DU-12 M6) και η ένταξη της στο σύστημα αεράμυνας της Ελλάδος, στην 1^η τροποποίηση της 29 Φεβ 2000 το πρόγραμμα αυτό δεν περιλαμβάνεται. Στο συμφέρον της αντισυμβαλλόμενης εταιρείας να αναλάβει την εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων της η Ελληνική πλευρά δεν αντέδρασε.

2. Υλοποίηση των ΑΩ

Σήμερα σχεδόν έξι (6) χρόνια μετά την υπογραφή, στις 26-2-1999, της σύμβασης ΑΩ και ενάμισι χρόνο μετά τη λήξη της προθεσμίας για την πλήρη υλοποίηση της σύμβασης (στις 26-5-2003), έχουν υλοποιηθεί μόνο το 2% των προγραμμάτων των ΑΩ, ύψους πιστωτικού περίπου 15.040.000 δολαρίων ΗΠΑ (καταθέσεις μαρτύρων Χαρβαλά, 4-11-04, σελ. 59, σελ. 125, Χατζγιαννίδη, 10-11-04, σελ. 213-214 και Γιαννόπουλου, 9-11-04, σελ. 203) που αφορούν στην παροχή τουρμπογεννητριών έναντι του συνόλου της σύμβασης που αποτιμάτο πιστωτικά στο ποσό των 857.522.168 δολαρίων ΗΠΑ.

Συγκεκριμένα πρόκειται για το αναφερόμενο στην 4^η συμφωνία πρόγραμμα, που αφορά στην παροχή οκτώ τουρμποκινητήρων, ονομαστικής αξίας 1.880.000 δολαρίων ΗΠΑ και πιστωτικής 15.040.000 δολαρίων ΗΠΑ.

Όμως, ακόμα και για αυτή την μοναδική συμφωνία των ΑΩ που υλοποιήθηκε, από τα έγγραφα παραστατικά του υπηρεσιακού αρχείου του Υπουργείου, προκύπτει η μη νομότυπη παραλαβή του υλικού - σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση ΑΩ για την οποία δεν βεβαιώνεται η προσκόμιση των προβλεπόμενων στο άρθρο 17 της σύμβασης και στο Παράρτημα Δ' παρ. Ιε' της σύμβασης δικαιολογητικών.

Στο αρχείο της υπηρεσίας υπάρχουν μόνον μία «αίτηση-δικαιολογητικό δΟΣΟΛΗΨΙΑΣ υλικού» που μνημονεύει την εισαγωγή εκ του εξωτερικού 4 τουρμπογεννητριών τύπου 0156, την

4^η συμφωνία της σύμβασης ΑΩ, χρονολογία 5-3-2001 και 2 υπογραφές βαθμοφόρων, ως και ένα απλό φύλλο χάρτου, επί του οποίου αναγράφονται οι ενδείξεις «Ρωσία - Σύμβαση ΑΒ Νο 7/99» και «Τουρμπογεννήτρια τύπου 9156-3 για εκτοξευτή ΟΣΑ - τεμ.4», με χρονολογία την 26 Μαρ 2001 και υπογραφές δύο βαθμοφόρων (Ταγματάρχης Καραγιώργου και Αρχιλοχία Σαρρίδη). Παρά ταύτα η Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών (Γεν. Διευθυντής Γ. Κολίρης), την 28 Ιουν 2001 δέχεται το υποβληθέν παρατύπως και αντισυμβατικώς αίτημα της εταιρείας DRUMILAN, καθώς τέτοιο αίτημα όφειλε να υποβάλλει μόνο η αντισυμβαλλόμενη ρωσική εταιρεία και πιστώνει την εταιρεία ANTEY με ποσό 10.528.000 δολαρίων ΗΠΑ, για την παράδοση 8 τουρμπογεννητριών και ανταλλακτικών του συστήματος ΟΣΑ και TOR M1.

Επιπλέον, η εταιρεία «DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS ΑΕ», στις 8 Μαρτίου 2000 και πριν ακόμη ενεργοποιηθεί η συμφωνία Νο 6 των ΑΩ, ζητά με έγγραφο της, που υπογράφει ο Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου αυτής Βλ. Καμπούρογλου, την «χορήγηση πιστώσεων που προβλέπονται από τις Νο 1, 2, 3, 4 και 5 συμφωνίες ΑΩ της σύμβασης ΑΩ 7/99» στην ANTEY, αν και η εταιρεία αυτή, ΔΗΛΑΔΗ Η DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS ΑΕ δεν είχε το δικαίωμα υποβολής τέτοιου αιτήματος στο Υπουργείο Αμύνης, αφού τέτοιο αίτημα νομιμοποιείται να υποβάλλει μόνο η Ρωσική εταιρεία. Η εταιρεία DRUMILAN όπως ρητά αναφέρεται στα κείμενα των Συμφωνιών που συμπληρώνουν το σώμα της κύριας σύμβασης (ενδεικτικά αναφέρεται το άρθρο 11 της συμφωνίας Νο 1) νομιμοποιούνται να υποβάλλει ΜΟΝΟ «δικαιολογητικά για την απόδοση των Offsets Credits».

Παρόλα αυτά, στις 24 Απριλίου 2000 ο Αναπλ. Γενικός Διευθυντής της ΓΔΕ Αντώνιος Κάντας έσπευσε να πιστώσει «το ποσό των 250.817.571 δολαρίων ΗΠΑ στο λογαριασμό ΑΩ της εταιρείας JOINT STOCK CORPORATION INDUSTRIAL COMPANY CONCERN ANTEY, έναντι των υποχρεώσεων της που απορρέουν από τη σύμβαση». Πρόκειται για διαχειριστική πράξη πιστώσεως σημαντικού ύψους ποσού, η αιτία της οποίας δεν προσδιορίζεται σαφώς στο σχετικό περί αυτής έγγραφο, η πίστωση μάλιστα πραγματοποιείται σε ικανοποίηση αιτήματος από μη νομιμοποιούμενη εταιρεία (την DRUMILAN) και συνεπώς υλοποιείται με παράνομη διαδικασία.

Ανεξάρτητα όμως των προαναφερόμενων παράτυπων καταβολών, που αποτελούν επιμέρους παραδείγματα μιας συνολικά παράτυπης και παράνομης διαδικασίας, όπως προέκυψε από τις εργασίες της Επιτροπής μας και με δεδομένη την υλοποίηση σήμερα μόλις του 2% των προγραμμάτων της σύμβασης ΑΩ, αν είχε δοθεί κανονικά σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Οδηγίες του 1996 τραπεζική εγγυητική αμετάκλητη επιστολή από τη ρωσική πλευρά, θα είχε ήδη καταπέσει αυτή υπέρ του Ελληνικού Δημόσιου και εφόσον αυτή δεν μπορούσε να είναι μικρότερη του 10% του ύψους της συμβάσεως ΑΩ, πρόκειται για ποσό 85.700.000 δολαρίων ΗΠΑ που έχει απωλέσει το Ελληνικό Δημόσιο (βλ. ενδεικτικά επιβεβαίωση του ανωτέρω από το περιεχόμενο της κατάθεσης του μάρτυρα Χατζηγιαννίδη, 10-11-04, σελ. 123-124 - ο οποίος ήταν μέλος της Υποεπιτροπής Διαπραγματεύσεων για τη σύναψη της σύμβασης των ΑΩ).

Ταυτόχρονα με βάση την ποινική ρήτρα του 10% επί του ανεκπλήρωτου μέρους των ΑΩ (όπως όριζε το άρθρο 19 παρ. 1 και 2 της σύμβασης ΑΩ) όφειλε η Ρωσική πλευρά να καταβάλει το 10% επί του 98% του συνόλου της συμβάσεως (αφού μόνο το 2% έχει υλοποιηθεί, συνάγεται ότι το ανεκπλήρωτο μέρος είναι το 98%). ΑΚΟΜΑ ΟΜΩΣ ΚΑΙ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΡΗΤΡΑ ΔΕΝ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΙΕΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΡΩΣΙΑ ΓΙΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ με αποτέλεσμα ούτε αυτή να έχει εισπραχθεί από την Ελληνική πλευρά και να έχει ζημιωθεί το Ελληνικό δημόσιο με επιπλέον ποσό περίπου 84.000.000 δολαρίων ΗΠΑ (υπολογιζόμενο σε ποσοστό 10% επί του 98% ανεκπλήρωτου μέρους της σύμβασης ΑΩ).

Η συνολική ζημία που έχει υποστεί το Ελληνικό Δημόσιο από την μη κατάπτωση εγγυητικής και την μη είσπραξη -

καταβολή ποινικής ρήτρας λόγω της παράλειψης της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ να φροντίζει είτε στην αρχή (κατά την υπογραφή της σύμβασης ΑΩ) αλλά πολύ περισσότερο αργότερα, κατά τους χρόνους των τροποποιήσεων της αρχικής σύμβασης (η τελευταία τροποποίηση με την οποία έγινε και τελικά ΡΗΤΑ δεκτή η κατάθεση «κρατικής» εγγύησης αντί της τραπεζικής υπεγράφη στις 3-7-2003), ανέρχεται περίπου στο ποσό των 169.700.000 δολαρίων ΗΠΑ (85.700.000 + 84.000.000 = 169.700.000 δολάρια ΗΠΑ). Προσθέτως παραθέτονται τα παρακάτω:

Στο άρθρο 2 αυτής αναφέρεται ότι οι τιμές των προς προμήθεια υλικών και υπηρεσιών, καθορισμένες σε δολάρια ΗΠΑ, είναι σταθερές και αμετάβλητες χωρίς καμία αναπροσαρμογή της τιμής ή αναθεώρηση, μέχρι την τελική εκτέλεση της σύμβασης, η δε συνολική αξία του υλικού - υπηρεσιών που καθορίζονται στο συνημμένο στο κείμενο της σύμβασης Παράρτημα Δ, αναφέρεται στο ποσό των 519.053.910 δολάρια ΗΠΑ. Όπως προκύπτει από το άρθρο 36 της σύμβασης ο προμηθευτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να ολοκληρώσει της απαραίτητες εργασίες «ώστε να διασυνδέσει το Α/Α σύστημα TOR M1 στο ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της Ελλάδος», το δε κόστος εργασιών και hardware για τη διασύνδεση θα ανέλθει στα 9.360.300 δολάρια ΗΠΑ, ορίζεται δε ότι για να επιτευχθεί η διασύνδεση, ώστε το κέντρο ελέγχου της Πυροβολαρχίας 95737M να ανταλλάσσει πληροφορίες με τα προϊστάμενα κλιμάκια αεράμυνας, με μέριμνα της ΓΔΕ θα δημιουργηθεί μία κοινή ομάδα εργασίας από ειδικούς Ρώσους και Έλληνες τεχνικούς, οι οποίοι εντός μηνός από την ενεργοποίηση της σύμβασης θα κατέληγε σε κοινή συμφωνία όσον αφορά «το θεωρητικό πρότυπο διασύνδεσης» και εντός τριμήνου από τη συμφωνία αυτή ο προμηθευτής που υπέβαλε «μελέτη υλοποίησης της διασύνδεσης στη ΓΔΕ για έλεγχο και έγκριση». Στο άρθρο 11.1.4 της σύμβασης αναφέρεται το είδος της εγγύησης που παρέχεται για την καλή εκτέλεση της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 36 παρα. 5 του ΠΔ 284/89 και άρθρο 46 παρα. 4δ όσον αφορά τη λήψη της προκαταβολής που είναι «κυβερνητική εγγύηση» της Ρωσικής κυβέρνησης (περί της μορφής και του νομτύπου αυτής, κατωτέρω). Στο άρθρο 32 της σύμβασης ορίζεται ότι τα αντισταθμιστικά ωφελήματα (ΑΩ) που συμφωνήθηκαν μεταξύ των δύο συμβαλλόμενων μερών αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερης σύμβασης η οποία περιλαμβάνει το ποσοστό των ΑΩ και τη διάρκεια υλοποίησης της περί αυτής σύμβασης (4 έτη). Ενόψει τούτου, την 26 Φεβ 1999 συνάπτεται μεταξύ των μερών η υπ' αριθμ. 7/1999 σύμβαση περί ΑΩ, που απορρέουν από την κύρια σύμβαση προμήθειας (009Α/1999), με πιστωτική συνολική αξία των προς εκτέλεση προγραμμάτων την ίδια της κυρίας σύμβασης (519.053.910 δολάρια ΗΠΑ) και με καθορισμό προγραμμάτων στο άρθρο 3 της σύμβασης αυτής, και σ' αυτήν την σύμβαση, κατά το άρθρο 20 αυτής ορίζεται ότι η καλή εκτέλεση των ΑΩ καλύπτεται από τον προμηθευτή σύμφωνα με την επίσημη εγγύηση της Ρωσικής κυβέρνησης, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 11 της σύμβασης κύριας προμήθειας.

Στο άρθρο 34 της κύριας σύμβασης προμήθειας προβλέπεται η, με τη συγκατάθεση των μερών, συμπλήρωση ή κοινοποίηση της σύμβασης η οποία «θα εκθέτει λεπτομερώς τα αποτελέσματα της αλλαγής που θα γίνεται στην τιμή, την υλοποίηση, τη σχεδίαση, τα υλικά και την ημερομηνία ολοκληρώσεως». Ομοίως και στο άρθρο 6 (2.2) της σύμβασης των ΑΩ υπάρχει πρόβλεψη για «μεταβολή της αξίας της σύμβασης λόγω οποιασδήποτε τροποποίησης ή ολοκλήρωσης της σύμβασης προμήθειας ή λόγω οποιασδήποτε άσκησης OPTION».

ε. Τροποποιήσεις και συμπληρώσεις της αρχικής 009Α/1999 κυρίας σύμβασης προμήθειας

- Η 1^η τροποποίηση της σύμβασης συνάπτεται την 22 Ιουλ 1999 και αφορά την πρόβλεψη μεταφοράς των προς προμήθεια εικοσιενός (21) συστημάτων TOR M1 και με αεροσκάφος.

- Η 2^η τροποποίηση της σύμβασης 009Α/1999 συνάπτεται την 25 Ιανουαρίου 2000. Με αυτή αντικαθίσταται η παρ. 4.4 του άρθρου 4 της σύμβασης και ορίζεται όπως το 30% της συμβατικής αξίας των υλικών - υπηρεσιών της σύμβασης εκ ποσού

155.716.173 δολαρίων ΗΠΑ θα καταβληθεί από τον αγοραστή στον προμηθευτή ως προκαταβολή με την ενεργοποίηση της σύμβασης ως και ότι το 20% της συμβατικής αξίας των υλικών – υπηρεσιών της παρούσης σύμβασης εκ ποσού 103.810.782 δολαρίων ΗΠΑ θα καταβληθεί από τον αγοραστή στον προμηθευτή ως προκαταβολή εντός 60 ημερών από την ενεργοποίηση της σύμβασης και αφού προηγουμένως πιστοποιηθεί από επιτροπή που θα συγκροτηθεί από τη ΓΔΕ ότι η κατασκευή των προς προμήθεια συστημάτων βρίσκεται σε τέτοιο στάδιο που θα επιτρέψει την τήρηση του συμβατικού χρονοδιαγράμματος παραδόσεων.

• Την 28 Φεβρουαρίου 2000 καταρτίζεται η συμπλήρωση της αρχικής υπ' αριθμ. 009Α/1999 σύμβασης (Amendment No 1) με την οποία συνομολογείται η με την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης (OPTION) προμήθεια και παράδοση στον αγοραστή των υλικών των έξι (6) συστημάτων της OPTION και διαμορφώνεται πλέον το συμβατικό ύψος υλικών – υπηρεσιών, μετά των κρατήσεων στο ποσό των 753.633.341 δολαρίων ΗΠΑ. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και το κόστος των εργασιών για την ενσωμάτωση του συστήματος TOR M1 στο εθνικό σύστημα αεράμυνας της χώρας. Συνομολογείται επίσης ότι το 50% της συμβατικής αξίας των υλικών της OPTION για έξι (6) συστήματα που ανέρχεται στο ποσό των 94.634.036 δολαρίων ΗΠΑ, θα καταβληθεί από τον αγοραστή στον προμηθευτή σαν προκαταβολή, με την υπογραφή της συμπλήρωσης (Amendment No 1) της σύμβασης 009Α/1999 και με την υπογραφή, επίσης, της 1ης τροποποίησης της σύμβασης ΑΩ 7/99, με την οποία ο προμηθευτής αναλαμβάνει την υποχρέωση παροχής ΑΩ πιστωτικής αξίας ίσης με το 100% της αξίας της κυρίας σύμβασης και της 1ης συμπλήρωσης (Amendment No 1).

• Την 03 Απριλίου 2000 καταρτίζεται η 2η συμπλήρωση της αρχικής σύμβασης. Με αυτή συνομολογείται η άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης για την προμήθεια 4 ακόμη συστημάτων TOR M1. Το συμβατικό τίμημα ανέρχεται τώρα στο ποσό των 818.695.684 δολαρίων ΗΠΑ και το ποσό της προκαταβολής προσδιορίζεται σε 147.820.886 δολάρια ΗΠΑ.

• Την 02 Ιουλίου 2003 ο τότε ΥΕΘΑ Γ. Παπαντωνίου εγκρίνει την 3η τροποποίηση της σύμβασης προκειμένου να αντικατασταθεί η συμβαλλόμενη εταιρεία ALMAZ ANTEY και υπεισέλθει στα δικαιώματα και υποχρεώσεις της η εμπορική εταιρεία ROSOBORONEXPORT και καταβληθεί στην τελευταία ποσοστό 20% του συμβατικού τιμήματος της 2ης τροποποίησης της κύριας σύμβασης. Η τροποποίηση Νο 3 της σύμβασης 009Α/1999 καταρτίζεται την 03 Ιουλίου 2004, με συμβαλλομένους το Υπουργείο Άμυνας, που εκπροσωπεί ο Γ. Γραμματέας ΓΓΟΣΑΕ Σπ. Τραυλός, την εταιρεία ALMAZ ANTEY, συναίνουσα στην αντικατάσταση της ως συμβαλλόμενης από την εταιρεία ROSOBORONEXPORT και την τελευταία, αναλαμβάνουσα όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση 009Α/1999 και τις μέχρι του χρόνου τούτου τροποποιήσεις της. Κατά τις προβλέψεις της νέας σύμβασης «ο κάταλογος και η ποσότητα του εξοπλισμού που κατασκευάζεται στα εργοστάσια του προμηθευτή θα αποσταλεί από τη Ρωσία στην Ελλάδα για να επιτευχθεί η διαλειτουργικότητα μεταξύ του Ο/Σ TOR M1 και S300 ΑΥΘα καθορισθεί από τον προμηθευτή χωρίς συντονισμό από τον αγοραστή», επίσης δε «ο αγοραστής διατηρεί το δικαίωμα να προχωρήσει στην ποιοτική παραλαβή του υλικού και την πληρωμή ενός επιπρόσθετου ποσού 20% της συμβατικής αξίας των υλικών της τροποποίησης Νο 2, πριν την ολοκλήρωση της διασύνδεσης, ενώ το υπόλοιπο ποσό θα καταβληθεί μετά τη διασύνδεση». Τέλος, η νέα σύμβαση όριζε ότι ο προμηθευτής θα παράσχει στον αγοραστή κυβερνητική εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης της σύμβασης, καθώς και των αντισταθμιστικών ωφελημάτων, σε αντικατάσταση της προηγούμενης.

Δ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ DRUMILAN

Η εταιρεία DRUMILAN INTERNATIONAL A.E. με έδρα την Αθήνα (οδός Χατζηγιάννη Μέξη 5) που ήταν η εταιρεία που είχε αναλάβει την υλοποίηση της σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων των TOR – M1 για λογαριασμό της ρωσικής πλευράς

και της σχέσης της με τις εταιρείες DRUMILAN INTERNATIONAL LTD και DRUMILAN INTERNATIONAL OFFSET που φέρεται να έχει την έδρα της στη Λευκωσία της Κύπρου. Για όλες τις ανωτέρω εταιρείες και τη δράση τους στην υλοποίηση των συμβάσεων αντισταθμιστικών ωφελημάτων υπήρξε τις προηγούμενες της κλήσης και εξέτασης του μάρτυρα Καμπούρογλου Βλασίου, διευθύνοντα συμβούλου και διευθυντή της ανωτέρω εταιρείας με έδρα κατά το χρόνο εκείνο την Αθήνα, ημέρες συνεχή ροή δημοσιευμάτων στον ημερήσιο τύπο (Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», 3-12-2004, σελίδα 4 – Α3 και στο φύλλο της 5ης Δεκεμβρίου 2004, σελ. 12, Εφημερίδα «ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ», 8-12-2004, σελ. 7 και της ίδιας εφημερίδας, 7-12-2004, σελ. 7, που έφεραν αυτές τις εταιρείες άμεσα εμπλεκόμενες με την εξέλιξη των συμβάσεων αντισταθμιστικών ωφελημάτων των TOR – M1 καθώς και με την μετακίνηση μεγάλων χρηματικών ποσών (εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ) σε λογαριασμούς αυτών, που αφορούσαν την εκπλήρωση μέρους των συμβάσεων ΑΩ (αντισταθμιστικών ωφελημάτων), αν και όπως έχει προκύψει, από τη διαδικασία εξέτασης μαρτύρων που διενήργησε η επιτροπή μας και από το σύνολο των αποδείξεων που συνελέγησαν, δεν έχει υλοποιηθεί παρά μόνο ένα ελάχιστο ποσοστό της σύμβασης των ΑΩ (περίπου στο 2%) ώστε η μετακίνηση και καταβολή ποσών της τάξεως των 25.000.000 δολαρίων ΗΠΑ (σύμφωνα με τα ανωτέρω δημοσιεύματα των εφημερίδων) στις ανωτέρω εταιρείες για δήθεν υλοποίηση μέρους των συμβάσεων ΑΩ, να κρίνεται από την Επιτροπή αναγκαία διερεύνησης.

Ειδικότερα, από τις εργασίες της Επιτροπής μας προέκυψαν τα ακόλουθα σχετικά με τη δραστηριοποίηση των εταιρειών αυτών και τη σχέση τους με την υλοποίηση των ΑΩ των TOR – M1:

1) Κατά την ένορκη εξέταση του μάρτυρα Καμπούρογλου Βλασίου ενώπιον της επιτροπής μας στις 14-12-2004, κατέθεσε τα ακόλουθα:

Σε ερωτήσεις που του υπέβαλε ο βουλευτής κ. Ευάγγελος Βενιζέλος (σελ. 95 των πρακτικών συνεδρίασεως της Επιτροπής μας) ο μάρτυρας κατέθεσε ότι η **DRUMILAN INTERNATIONAL LTD «είναι η μητέρα της HELLAS (σ.σ. εννοεί την DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. που εδρεύει στην Αθήνα – οδός Χατζηγιάννη Μέξη αρ. 5 – και στην οποία ο μάρτυρας ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος – σελ. 101 των πρακτικών της Επιτροπής μας).**

Ομοίως στη σελίδα 111 των πρακτικών συνεδρίασεως της Επιτροπής μας ο μάρτυρας απαντώντας σε σχετική ερώτηση του βουλευτή κ. Χρήστου Ζώη για την μετοχική σύνθεση της DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. (στην οποία εξάλλου ο μάρτυρας ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος από ιδρύσεώς της το 1998 έως και το 2001) κατέθεσε ότι **η μετοχική σύνθεση της DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. είναι η DRUMILAN INTERNATIONAL (εννοεί την LTD, την «μαμά» εταιρεία) και με μία μετοχή ο κ. Διακόπουλος ο δικηγόρος.**

Μάλιστα στη σελίδα 112 και 115 των πρακτικών μας και απαντώντας σε ερωτήσεις του βουλευτή κ. Χρήστου Ζώη, ο μάρτυρας καταθέτει σχετικά με τη μετοχική σύνθεση της DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. (που εδρεύει στην Αθήνα και είναι ο μάρτυρας, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος) ότι είναι: «Η εταιρεία με την επωνυμία DRUMILAN INTERNATIONAL που εδρεύει κλπ, έχει 99.999 μετοχές και ο κ. Διακόπουλος έχει το ποσό των χιλίων δραχμών σε μία ονομαστική μετοχή».

Από τα ανωτέρω κατατεθειμένα από τον μάρτυρα προκύπτει ότι **η εταιρεία DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E.** που έχει την έδρα της στην Αθήνα (οδός Χατζηγιάννη Μέξη αρ. 5) και της οποίας ο ίδιος ο μάρτυρας ήταν από την ίδρυσή της, (1998) έως και το έτος 2001, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, ώστε να έχει άμεση και ευθεία γνώση της μετοχικής σύνθεσης αυτής, **είχε απόλυτη και άμεση σχέση με την DRUMILAN INTERNATIONAL LTD, η οποία κατείχε το σύνολο - λο σχεδόν των μετοχών της** (από τις 100.000 μετοχές κατείχε τις 99.999 και μόνο μία μετοχή κατείχε ο δικηγόρος κ. Διακό-

πουλος).

Προκύπτει λοιπόν ότι η DRUMILAN INTERNATIONAL LTD ήταν η μητρική εταιρεία της DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E., ενώ όπως ο ίδιος ο μάρτυρας κατέθεσε (στη σελίδα 45 των πρακτικών της Επιτροπής μας), η ίδια εταιρεία (δηλαδή η DRUMILAN INTERNATIONAL LTD ήταν η μητρική (η «μαμά» εταιρεία) της DRUMILAN INTERNATIONAL OFFSET που φέρεται να έχει την έδρα της στη Λευκωσία της Κύπρου.

2) Στη σελίδα 202 των πρακτικών της 14-12-2004 ο μάρτυρας κατέθεσε με βεβαιότητα ότι η εταιρεία DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. (με έδρα την Αθήνα) στην οποία ο ίδιος ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος (σελ. 101 των πρακτικών) διατηρούσε μόνο ένα τραπεζικό λογαριασμό όψεως στη Γενική Τράπεζα της Ελλάδας και δεν διατηρούσε κανένα άλλο τραπεζικό λογαριασμό στην Ελλάδα ή στο Εξωτερικό.

Ωστόσο, όπως προκύπτει από το δημοσίευμα της εφημερίδας «ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ» της 8ης Δεκεμβρίου 2004 (στη σελίδα 7) στις 2-11-2000 φαίνεται να κατατίθενται από την εταιρεία CONCERN ANTEY για λογαριασμό της DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. (με έδρα την Αθήνα, στην οποία ο μάρτυρας ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος την επίμαχη περίοδο) στο λογαριασμό της DRUMILAN με αριθμό 125-87-81S της Τράπεζας Credit Agricole Indosuez (Suisse) 4 Qual General Guissan, Geneva μέσω του λογαριασμού με αριθμό 361.54.634 της Citibank New York που φαίνεται με βάση το δημοσίευμα να διατηρεί η ανωτέρω εταιρεία.

Συνεπώς από το δημοσίευμα αυτό το οποίο επιβεβαιώνεται και από άλλα δημοσιεύματα του ημερήσιου τύπου (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 3-12-2004, σελίδα 4-A3) προκύπτει ότι η εταιρεία DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. (με έδρα την Αθήνα, στην οποία ο μάρτυρας ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος την επίμαχη περίοδο, δηλαδή στις 2-11-2000 που εμβάσθηκε το ανωτέρω ποσό σε λογαριασμό της) διατηρούσε εκείνο το χρονικό διάστημα τουλάχιστον ένα τραπεζικό λογαριασμό σε Τράπεζα του εξωτερικού και συγκεκριμένα στην Τράπεζα Credit Agricole Indosuez (Suisse) 4 Qual General Guissan στη Γενεύη της Ελβετίας με αριθμό 125-87-81S και ενδεχομένως άλλο ένα τραπεζικό λογαριασμό σε τράπεζα του εξωτερικού και συγκεκριμένα το λογαριασμό με αριθμό 361.54.634 στη Citibank της Ν. Υόρκης.

Μάλιστα με βάση τα δημοσιεύματα αυτά, εμφανίζεται στις 2-11-2000 η ρωσική εταιρεία ANTEY, που είναι η προμηθεύτρια εταιρεία των οπλικών συστημάτων TOR – M1 (την υλοποίηση των συμβάσεων αντισταθμιστικών ωφελημάτων ανέλαβε η εταιρεία που εκπροσωπούσε ο μάρτυρας, DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E.) να εμβάζει στον προαναφερόμενο λογαριασμό που διατηρούσε η DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. στην Ελβετική Τράπεζα ποσό 4.000.000 δολαρίων ΗΠΑ.

Από τα ανωτέρω δημιουργείται η ανάγκη κατά την κρίση της Επιτροπής μας για άνοιγμα του συνόλου των τραπεζικών λογαριασμών στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό που διατηρούσε η ως άνω εταιρεία και σε κάθε περίπτωση των λογαριασμών στην Τράπεζα Credit Agricole Indosuez στη Γενεύη της Ελβετίας (με αριθμό 125-87-81S) και στην Citibank της Ν. Υόρκης (με αριθμό 361.54.634) για να ελεγχθεί η αξιοπιστία των προαναφερομένων δημοσιευμάτων και να καταστεί φανερό το ακριβές ποσό σε δολάρια ΗΠΑ που κατατέθηκε σε λογαριασμούς τόσο της DRUMILAN INTERNATIONAL LTD, όσο και της DRUMILAN INTERNATIONAL A.E. (με έδρα την Αθήνα) και της DRUMILAN INTERNATIONAL OFFSET (με έδρα την Λευκωσία της Κύπρου) από ρωσικές εταιρείες, ώστε να διαφανεί ο ακριβής ρόλος της εταιρείας στην υλοποίηση της σύμβασης ΑΩ και η τυχόν, δια μέσου αυτών των εταιρειών και των λογαριασμών τους, διοχέτευση μεγάλων χρηματικών ποσών σε τρίτα πρόσωπα των οποίων η ταυτότητα παρακολουθώντας την κίνηση των λογαριασμών αυτών μπορεί να αποκαλυφθεί.

3) Από το περιεχόμενο εξάλλου της κατάθεσης του ίδιου μάρτυρα (του Καμπούρογλου Βλασίου) στις 14-12-2004 (σελ. 69, 71, 106 και 123 της κατάθεσής του) προκύπτουν τα ακό-

λουθα:

Ο μάρτυρας υπήρξε σαφής και κατηγορηματικός ως προς δύο γεγονότα και συγκεκριμένα αναφορικά αφενός με το γεγονός ότι η εταιρεία DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. με έδρα την Αθήνα δεν έχει εισπράξει το παραμικρό ποσό από τη σύμβαση αντισταθμιστικών, ούτε από άλλη αιτία αφού δεν έχει εκδόσει κανένα τιμολόγιο, αφετέρου αναφορικά με το γεγονός ότι ο κύκλος των εργασιών της περιοριζόταν αποκλειστικά στην υλοποίηση της σύμβασης αντισταθμιστικών ωφελημάτων των TOR – M1, ΩΣΤΕ ΑΝ ΘΕΩΡΗΘΕΙ ΟΤΙ ΘΑ ΕΙΣΕΠΡΑΤΤΕ ΚΑΠΟΙΟ ΠΟΣΟ ΘΑ ΠΡΟΕΡΧΟΤΑΝ ΑΠΟ ΑΥΤΗ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ.

Ωστόσο, από την απλή ανάγνωση των ισολογισμών της εταιρείας DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. που έχουν προσκομιστεί στην Επιτροπή μας, προκύπτει αφενός κατά τη χρήση του οικονομικού έτους 2001 στη στήλη «Πλέον: 1. Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως» η εισροή στα ταμεία της εταιρείας του ποσού των 38.946.623 δρχ., αφετέρου για τις χρήσεις των ετών 2000 και 2001 εμφανίζεται παθητικό (ζημιές) από καταβολές εξόδων που είχε κάνει η εταιρεία, ίσο με το ποσό των 66.204.952 δρχ. το έτος 2000 και 69.803.223 δρχ. το έτος 2001.

Συνεπώς, αν όπως κατέθεσε ο μάρτυρας η μόνη δραστηριότητα της εταιρείας ήταν η υλοποίηση της συμβάσεως αντισταθμιστικών ωφελημάτων, συνάγεται με βεβαιότητα ότι το ποσό των 38.946.623 δρχ. που εμφανίζει αυτή στον ισολογισμό της του έτους 2001 ως έσοδο, αποτελεί έσοδο από την υλοποίηση της σύμβασης αντισταθμιστικών ωφελημάτων, αφού αυτή ήταν η μόνη της δραστηριότητα, όπως κατέθεσε με σαφήνεια ο μάρτυρας και συνεπώς δεν είναι ακριβές ότι η εν λόγω εταιρεία δεν εισέπραξε κανένα χρηματικό ποσό η εταιρεία (σελ 69 και 71 των πρακτικών της κατάθεσής του).

Αντιστρόφως, αν υποθεθεί ότι το ποσό αυτό αποτέλεσε έσοδο της εταιρείας αλλά όχι από την υλοποίηση της σύμβασης Α.Ω. αλλά από άλλη δραστηριότητα, αυτόματα αυτό αναιρείται από το γεγονός που κατέθεσε ο μάρτυρας (σελ. 106 των πρακτικών της κατάθεσής του) ότι η εταιρεία δεν είχε καμία άλλη δραστηριότητα πέραν της υλοποίησης των αντισταθμιστικών ωφελημάτων.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ανάγκη διερεύνησης από τη Βουλή των Ελλήνων της ακριβείας του περιεχομένου των προαναφερομένων δημοσιευμάτων και ανοίγματος του συνόλου των ανωτέρω λογαριασμών και όσων άλλων διατηρούσαν οι συγκεκριμένες εταιρείες, καθώς ενδέχεται από την έρευνα αυτή να εξακριβωθεί η τυχόν τέλεση πράξεων δωροδοκίας, απιστίας και άλλων αξιολογών ποινικά πράξεων.

3) Από τα έγγραφα που έχουν τεθεί υπόψη της Επιτροπής μας και σχετικά με τη δραστηριοποίηση της εταιρείας DRUMILAN κατά την υλοποίηση των ΑΩ των TOR – M1 προέκυψαν τα ακόλουθα:

Στις 8 Μαρτίου 2000 και πριν ακόμη ενεργοποιηθεί η συμφωνία Νο 6 των ΑΩ, η «DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AE» -διάφορη ως προς την επωνυμία από την «DRUMILAN OFFSET PROGRAMME LTD» που συμβάλλεται με την ANTEY στο από 27 Φεβ 2001 ΜΟΥ και στη μεταξύ τους υπ' αριθμ. ΚΑ/300-0401/18 Ιουλ 2000 σύμβαση - ζήτησε με έγγραφο της που υπογράφει ο Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου αυτής Βλ. Καμπούρογλου την σε αυτήν «χορήγηση πιστώσεων που προβλέπονται από τις Νο 1, 2, 3, 4 και 5 συμφωνίες ΑΩ της σύμβασης ΑΩ 7/99».

Ωστόσο, η εταιρεία αυτή (δηλαδή η «DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AE» με έδρα κατά το χρόνο εκείνο την Αθήνα κατά τα προαναφερόμενα) δεν είχε το δικαίωμα υποβολής τέτοιου αιτήματος στο Υπουργείο Αμύνης, αφού τέτοιο αίτημα νομιμοποιείται να υποβάλλει μόνο η ρωσική εταιρεία. Η εταιρεία DRUMILAN όπως ρητά αναφέρεται στα κείμενα των Συμφωνιών που συμπληρώνουν το σώμα της κύριας σύμβασης (ενδεικτικά αναφέρεται το άρθρο 11 της συμφωνίας Νο 1) νομιμοποιούνται να υποβάλλει ΜΟΝΟ «δικαιολογητικά για την απόδοση των Offsets Credits».

Ειδικότερα σχετικά με την ιδιότητα του αποδεκτού μέρους η συμφωνία Νο 6 της σύμβασης ΑΩ (με αριθμό 7/1999) μεταξύ

της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών του Υπουργείου Αμύνης και της εταιρείας «Concern Antey», η οποία υπογράφηκε στις 29 Φεβρουαρίου 2000 και ενεργοποιείται στις 14 Απριλίου 2000 και που αφορά στην κατασκευή θερμικής διόπτρας για τα αντιαερματικά συστήματα FAGOT, μνημονεύεται το από 27 Φεβ 2000 υπογραφέν ΜΟΥ μεταξύ της εταιρείας ANTEY και της εταιρείας DRUMILAN INTER. «για την ανάθεση σε Ελληνική εταιρεία εξ ολοκλήρου της κατασκευής 270 θερμικών διόπτρων τύπου IPN-79 για τα αντιαερματικά συστήματα FAGOT, με την παροχή σε αυτήν τεχνολογίας τεχνικής υποστήριξης και εκπαίδευσης».

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της συμφωνίας αυτής ο προμηθευτής (ANTEY) δεσμεύεται ότι σε διάστημα 3 μηνών από την υπογραφή της παρούσης συμφωνίας ΑΩ θα υποβάλει στη ΓΔΕ, μαζί με την ειδική συμφωνία μεταξύ ANTEY και DRUMILAN αναλυτικό στοιχεία των TOR, επίσης δε η DRUMILAN θα υποβάλει αίτηση προς την ΓΔΕ για αποδοχή της Ελληνικής εταιρείας που θα υλοποιήσει το παρόν πρόγραμμα μαζί με την ειδική συμφωνία (specific agreement) μεταξύ DRUMILAN και Ελληνικής εταιρείας.

Εξάλλου, κατά το άρθρο 12 της 07/1999 σύμβασης περί ΑΩ, δικαίωμα στη διαχείριση της υλοποίησης των προγραμμάτων ΑΩ, που απορρέουν από τη σύμβαση, που υπογράφεται μεταξύ ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ και προμηθευτή, ο οποίος διατηρεί πλήρως την τελική ευθύνη της υλοποίησής τους, έχουν και τα ακόλουθα **ΑΠΟΔΕΚΤΑ ΜΕΡΗ**, και **μόνο κατόπιν έγκρισης του ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ**: οι μητρικές και θυγατρικές εταιρείες του προμηθευτή, οι υπεργολάβοι κυρίως υποσυστημάτων του υπό προμήθεια υλικού και εκπρόσωπος του προμηθευτή που προτείνεται με αίτηση του. Ορίζεται δε στην παρ. 4 του αυτού άρθρου ότι «οι εταιρείες και υποκατασκευαστές τους που θα αναλάβουν την εκτέλεση έργου στα πλαίσια της σύμβασης ΑΩ, θα πρέπει να έχουν την αντίστοιχη με το έργο που θα αναλάβουν διαβάθμιση βιομηχανικής ασφάλειας εγκαταστάσεων και εξοπλισμού».

Όσοόσο η εταιρεία «DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS ΑΕ», στις 8 Μαρτίου 2000 όπως προαναφέρθηκε και πριν ακόμη ενεργοποιηθεί η συμφωνία Νο 6 των ΑΩ, ζητά με έγγραφο της που υπογράφει ο Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου αυτής Βλ. Καμπούρογλου την σε αυτήν «χορήγηση πιστώσεων που προβλέπονται από τις Νο 1, 2, 3, 4 και 5 συμφωνίες ΑΩ της σύμβασης ΑΩ 7/99» αν και η εταιρεία αυτή δεν είχε το δικαίωμα υποβολής τέτοιου αιτήματος στο Υπουργείο Αμύνης, **αφού τέτοιο αίτημα νομιμοποιείται να υποβάλλει μόνο η Ρωσική εταιρεία. Η εταιρεία DRUMILAN όπως ρητά αναφέρεται στα κείμενα των Συμφωνιών που συμπληρώνουν το σώμα της κύριας σύμβασης (ενδεικτικά αναφέρεται το άρθρο 11 της συμφωνίας Νο 1) νομιμοποιούνταν να υποβάλει ΜΟΝΟ «δικαιολογητικά για την απόδοση των Offsets Credits».**

Παρόλα αυτά, στις 24 Απριλίου 2000 ο Αναπλ. Γενικός Διευθυντής της ΓΔΕ Αντώνιος Κάντας έσπευσε να πιστώσει «το ποσό των 250.817.571\$ στο λογαριασμό Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων της εταιρείας JOINT STOCK CORPORATION INDUSTRIAL COMPANY CONCERN ANTEY, έναντι των υποχρεώσεων της που απορρέουν από τη σύμβαση». Πρόκειται για διαχειριστική πράξη πιστώσεως σημαντικού ύψους ποσού, η αιτία της οποίας δεν προσδιορίζεται σαφώς στο σχετικό περί αυτής έγγραφο, η πίστωση μάλιστα πραγματοποιείται σε ικανοποίηση αιτήματος από μη νομιμοποιημένη εταιρεία και συνεπώς υλοποιείται με παράνομη διαδικασία.

Όπως, εξάλλου, προκύπτει από το συνοδευτικό της έγκρισης της πίστωσης ενημερωτικό σημείωμα με ημερομηνία 19 Απριλίου 2000, η εταιρεία DRUMILAN μνημονεύεται ως εκπροσωπούσα την ANTEY στην Ελλάδα και χαρακτηρίζεται ως δικαιούμενη να ζητεί την χορήγηση πιστώσεων, γεγονός που μαρτυρεί επίσης την πλήρη παρατυπία και την παράβλεψη των ρητά ορισμένων στη σύμβαση διαδικασιών που προαναφέρθηκαν, ιδίως του άρθρου 12 παρ. 4 της σύμβασης ΑΩ, όπου ρητά επιβαλλόταν η εταιρεία που θα αναλάμβανε την εκτέλεση έργου στα πλαίσια υλοποίησης προγραμμάτων ΑΩ (δηλαδή η DRUMILAN στη συγκεκριμένη περίπτωση) θα έπρεπε να έχουν αντίστοιχη με το έργο που θα αναλάβουν διαβάθμιση βιομηχανικής ασφα-

λείας, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (για εθνικά εμπιστευτικό ή απόρρητο έργο αντίστοιχη διαβάθμιση, για έργο NATO αντίστοιχη Νατοϊκή διαβάθμιση).

Σύμβαση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων

1. Με την υπογραφή των 26 Φεβ 1999 και ενεργοποιηθείσα την 25 Μαΐ 1999 Σύμβαση των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΑΩ) και με το άρθρο 4 αυτής η προμηθευτρια εταιρεία είχε την υποχρέωση να υλοποιήσει τις υποχρεώσεις ΑΩ, το συμβατικό αντικείμενο των οποίων περιγράφεται στο άρθρο 3 και το Παράρτημα Β της σύμβασης, εντός τετραετίας από την ενεργοποίηση της σύμβασης (δηλ. Μέχρι 24 Μαΐου 2003). Οι δε προαναφερθείσες 8 ειδικότερες συμφωνίες, με χρονολογία υπογραφής την 29 Φεβρουαρίου 2000 και χρονολογία ενεργοποίησης την 14 Απριλίου 2000, σχετικά με την υλοποίηση των προγραμμάτων ΑΩ προσδιορίζουν βραχύτερους χρόνους παραδόσεων αυτών.

Η παρατηρούμενη στη σύμβαση ΑΩ ευκολία τροποποίησης της αρχικής σύμβασης αποτελεί συμβατικό τρωτό, το οποίο διευκόλυνε την ασυνέπεια της προμηθευτριας εταιρείας στην εκπλήρωση των συμβατικών της υποχρεώσεων. Η εταιρεία ενδιαφέρονταν περισσότερο για τις τροποποιήσεις της συμβάσεως και την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσεως στην προμήθεια συστημάτων εκ μέρους της Ελληνικής πλευράς, παρά για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της. Η μόνη αντίδραση της τότε ηγεσία του ΥΠΕΘΑ στην αντισυμβατική συμπεριφορά της αντισυμβαλλόμενης εταιρείας ήταν η από 07 Μαρτίου 2002 επιστολή του τότε Γεν. Γραμματέως της ΓΓΟΣΑΕ Σπ. Τραυλού προς την εταιρεία, με την οποία καλούσε την ANTEY να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της.

Άλλο μέσο πιέσεως και αντιδράσεως της Ελληνικής πλευράς δεν υπήρχε, αφού η τότε κυβέρνηση δεν θέλησε να ζητήσει, κατά την κατάρτιση της σύμβασης νομότυπη εγγυητική επιστολή όπως ήταν υποχρεωμένη για να διασφαλιστεί η περιουσία του Δημοσίου. Αντί τούτου, η τότε ηγεσία του Υπουργείου Αμύνης με πολλή ευκολία αποδεχόταν τροποποιήσεις της σύμβασης και μεταβολές των προγραμμάτων ΑΩ.

Είναι χαρακτηριστικό, ότι ενώ στην αρχική συμφωνία των ΑΩ υπήρχε πρόβλεψη για τη δημιουργία στην Ελλάδα εργοστασίου συντήρησης, επισκευής και αναβάθμισης των οπλικών συστημάτων TOR M1, OSA-AU και OSA AKM, συνολικής πιστωτικής αξίας 652.400.000 δολάρια ΗΠΑ, καθώς και η δημιουργία Κέντρου Τεκμηρίωσης και Επισήμανσης, σχετικά με την ταυτόχρονη μετάφραση από τη Ρώσικη στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα όλων των μέσων, εγχειριδίων, χαρτών και λοιπών επισημάνσεων για αμυντικά Ρωσικά συστήματα πιστωτικής αξίας 238.000.000 δολαρίων ΗΠΑ, στην γενόμενη από 29 Φεβρουαρίου 2000 τροποποίηση της σύμβασης ΑΩ το δεύτερο πρόγραμμα της δημιουργίας του ανωτέρω κέντρου επισημάνσεως δεν περιελήφθηκε, περαιτέρω δε το Υπουργείο Αμύνης με το από 16 Δεκεμβρίου 2003 έγγραφο της ΓΓΟΣΑΕ/ΓΔΑΕ έσπευσε να αποδεχθεί βασικώς αίτημα της ROSOBORONEXPORT, που απευθύνθηκε την 17 Οκτωβρίου 2003 στο Υπουργείο, περί νέου προσδιορισμού, ουσιαστικής δε περί περιορισμού, των προγραμμάτων ΑΩ, μεταξύ των οποίων δεν αναφέρεται πλέον η, συμφέρουσα για την Ελληνική πλευρά και προβλεπόμενη στην αρχική συμφωνία των ΑΩ, δημιουργία εργοστασίου στην Ελλάδα συντηρήσεως, επισκευής και ανακατασκευής οπλικών συστημάτων. Επίσης, ενώ στην αρχική σύμβαση ΑΩ είχε περιληφθεί στα προγράμματα κατηγορίας II (στοιχ. 3.6.2.2) η διασύνδεση – διαλειτουργικότητα των συστημάτων OSA-AU SAM με Κέντρα Διεύθυνσης Πυρός (DU-12 M6) και η ένταξη της στο σύστημα αεράμυνας της Ελλάδος, στην 1^η τροποποίηση της 29 Φεβρουαρίου 2000 το πρόγραμμα αυτό δεν περιλαμβάνεται. Στο συμφέρον της αντισυμβαλλόμενης εταιρείας να αναλάβει την εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων της η Ελληνική πλευρά δεν αντέδρασε.

2. Από όλα τα προγράμματα ΑΩ φέρεται ότι υλοποιήθηκε μόνο ένα: το αναφερόμενο στην 4^η συμφωνία πρόγραμμα, που αφορά στην παροχή οκτώ τουρμποκινητήρων ονομαστικής αξίας 1.880.000 δολαρίων ΗΠΑ και πιστωτικής 15.040.000

δολαρίων ΗΠΑ. Όμως, από τα έγγραφα παραστατικά του υπηρεσιακού αρχείου του Υπουργείου, δεν προκύπτει η νομότυπη παραλαβή του υλικού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση ΑΩ για την οποία δεν βεβαιώνεται η προσκόμιση των προβλεπόμενων στο άρθρο 17 της σύμβασης και στο Παράρτημα Δ' παρ. 1ε' της σύμβασης δικαιολογητικών. Στο αρχείο της υπηρεσίας υπάρχουν μόνον μία «αίτηση – δικαιολογητικό δοσοληψίας υλικού» που μνημονεύει την εισαγωγή εκ του εξωτερικού 4 τουρμπογεννητριών τύπου 0156, την 4^η συμφωνία της σύμβασης ΑΩ, χρονολογία 05 Μαρτίου 2001 και 2 υπογραφές βαθμοφόρων, ως και ένα απλό φύλλο χάρτου, επί του οποίου αναγράφονται οι ενδείξεις «Ρωσία – Σύμβαση ΑΒ Νο 7/99» και «Τουρμπογεννήτρια τύπου 9156-3 για εκτοξευτή OSA-AU – τεμ.4» με χρονολογία την 26 Μαρ 2001 και υπογραφές δύο βαθμοφόρων (Ταγματάρχη Καραγιώργου και Αρχιλοχία Σαρρίδη). Παρά ταύτα η Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών (Γεν. Διευθυντής Γ. Κολίρης) την 28 Ιουνίου 2001 δέχεται αίτημα της εταιρείας DRUMILAN και πιστώνει την εταιρεία ANTEY με ποσό 10.528.000 δολαρίων ΗΠΑ, για την παράδοση 8 τουρμπογεννητριών και ανταλλακτικών του συστήματος OSA-AU και TOR M1. Η συγκεκριμένη αναφορά αυτών των στοιχείων είναι ικανή να υποδηλώσει την αβελτηρία δημοσίας υπηρεσίας στο σπουδαίο έργο της παρακολούθησης της εκτέλεσης συμβάσεων του Δημοσίου.

3. Στην συμφωνία Νο 6 της σύμβασης ΑΩ των 7/1999 μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Εξοπλισμών του Υπουργείου Αμύνης και της εταιρείας «Concern Antey» που υπογράφεται την 29 Φεβρουαρίου 2000 και ενεργοποιείται την 14 Απριλίου 2000 και που αφορά στην κατασκευή θερμικών διοπτρών για τα αντιαερματικά συστήματα FAGOT, μνημονεύεται το από 27 Φεβρουαρίου 2000 υπογραφέν MOU μεταξύ της εταιρείας ANTEY και της εταιρείας DRUMILAN INTER. «για την ανάθεση σε Ελληνική εταιρεία εξ ολοκλήρου της κατασκευής 270 θερμικών διοπτρών τύπου IPN-79 για τα αντιαερματικά συστήματα FAGOT, με την παροχή σε αυτήν τεχνολογίας τεχνικής υποστήριξης και εκπαίδευσης». Κατά δε το άρθρο 3 της συμφωνίας Νο 6 ο προμηθευτής (ANTEY) δεσμεύεται ότι σε διάστημα 3 μηνών από την υπογραφή της παρούσης συμφωνίας ΑΩ θα υποβάλει στη ΓΔΕ, μαζί με την ειδική συμφωνία μεταξύ ANTEY και DRUMILAN αναλυτικά στοιχεία των TDP's (Technical Data Packages – Τεχνικά Εγχειρίδια), επίσης δε η DRUMILAN θα υποβάλει αίτηση προς την ΓΔΕ για αποδοχή της Ελληνικής εταιρείας που θα υλοποιήσει το παρόν πρόγραμμα μαζί με την ειδική συμφωνία (specific agreement) μεταξύ DRUMILAN και Ελληνικής εταιρείας. Εξ άλλου, κατά το άρθρο 12 της 07/1999 σύμβασης περί ΑΩ, δικαίωμα στη διαχείριση της υλοποίησης των προγραμμάτων ΑΩ, που απορρέουν από τη σύμβαση, που υπογράφεται μεταξύ ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ και προμηθευτή, ο οποίος διατηρεί πλήρως την τελική ευθύνη της υλοποίησης τους, έχουν και τα ακόλουθα ΑΠΟΔΕΚΤΑ ΜΕΡΗ, και μόνο κατόπιν έγκρισης του ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ: οι μητρικές και θυγατρικές εταιρείες του προμηθευτή, οι υπεργολάβοι κυρίων υποσυστημάτων του υπό προμήθεια υλικού και εκπρόσωπος του προμηθευτή που προτείνεται με αίτηση του. Ορίζεται δε στην παρ. 4 του αυτού άρθρου ότι «οι εταιρείες και υποκατασκευαστές τους που θα αναλάβουν την εκτέλεση έργου στα πλαίσια της σύμβασης ΑΩ, θα πρέπει να έχουν την αντίστοιχη με το έργο που θα αναλάβουν διαβάθμιση βιομηχανικής ασφάλειας εγκαταστάσεων και εξοπλισμού». Την 08 Μαρτίου 2000 και πριν ακόμη ενεργοποιηθεί η συμφωνία Νο 6, η «DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AE» - διάφορη ως προς την επωνυμία από την «DRUMILAN OFFSET PROGRAMME LTD» που συμβάλλεται με την ANTEY στο αναφερόμενο από 27 Φεβ 2001 MOU και στη μεταξύ τους υπ' αριθμ. ΚΑ/300-0401/18 Ιουλ 2000 σύμβαση – εξήτησε με έγγραφο της που υπογράφει ο Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου αυτής Βλ. Καμπούργλου την σε αυτήν «χορήγηση πιστώσεων που προβλέπονται από τις Νο 1, 2, 3, 4 και 5 συμφωνίες ΑΩ της σύμβασης ΑΩ 7/99». Αλλά η εταιρεία αυτή δεν είχε το δικαίωμα υποβολής τέτοιου αιτήματος στο ΥΠΕΘΑ, ούτε καν είχε εγκριθεί η ιδιότης αυτής ως αποδεκτού μέλους (ELIGIBLE PARTY) κατά τα προαναφερθέντα, από το Υπουργείο Αμύνης, αλλά ούτε εκπροσω-

πούσε την προμηθεύτρια εταιρεία ANTEY. Παρά ταύτα, την 24 Απρ 2000 ο Αναπλ. Γενικός Διευθυντής της ΓΔΕ Αντώνιος Κάντας έσπευσε να πιστώσει «το ποσό των 250.817.571 δολαρίων ΗΠΑ στο λογαριασμό Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων της εταιρείας JOINT STOCK CORPORATION INDUSTRIAL COMPANY CONCERN ANTEY έναντι των υποχρεώσεων της που απορρέουν από τη σύμβαση». Πρόκειται για διαχειριστική πράξη πιστώσεως σημαντικού ύψους ποσού, η αιτία της οποίας δεν προσδιορίζεται σαφώς στο σχετικό περί αυτής έγγραφο και με παράνομη διαδικασία υλοποιήθηκε. Όπως δε προκύπτει από το συνοδευτικό της έγκρισης της πίστωσης ενημερωτικό από 19 Απριλίου 2000 σημείωμα, η εταιρεία DRUMILAN μνημονεύεται ως εκπροσωπούσα την ANTEY στην Ελλάδα και χαρακτηρίζεται ως δικαιούμενη να ζητήσει την χορήγηση πιστώσεων, γεγονός που μαρτυρεί επίσης την άγνοια τουλάχιστον της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου (ΔΑΩ) επί βασικών θεμάτων στον τομέα της διαχείρισης πιστώσεων. Πάντως, από τα στοιχεία της εξέτασης φαίνεται ότι η γενόμενη πίστωση του ποσού των 250.817.571 δολαρίων ΗΠΑ, αφορούσε στα οριζόμενα στις ειδικές συμφωνίες Νο 1, 2, 3, 4 και 5 ποσά προκαταβολών, κατά την πιστωτική αξία των οποίων είχε δικαίωμα να πιστωθεί η προμηθεύτρια εταιρεία (ANTEY) ευθύς με την υπογραφή της συμφωνίας. Είναι δε προφανές ότι η συμβατική αυτή πρόβλεψη υπήρξε βλαπτική για την περιουσία του Δημοσίου και χαριστική για την προμηθεύτρια εταιρεία, η οποία ανέτως, ευθύς με την υπογραφή των συμφωνιών αυτών, μπορούσε να πιστωθεί στο λογαριασμό της ποσά εκατομμυρίων δολαρίων, χωρίς στην συνέχεια να εκπληρώσει τα προγράμματα ΑΩ και χωρίς να μπορεί να απαιτηθεί από την αντισυμβαλλόμενη εταιρεία η παροχή οιασδήποτε εγγύησης, αφού νομότυπη εγγύηση εξασφαλιστική των συμφερόντων του Δημοσίου δεν υπήρξε και αφού η τότε ηγεσία του Υπουργείου Αμύνης κατά παράβαση των επιτακτικών προβλέψεων του άρθρου 46 παρ. 4, 5 του ΠΔ 284/89, δεν θέλησε να ζητήσει τη συμβατική δέσμευση της προμηθεύτριας εταιρείας με παροχή ισόποσης εγγύησης, ούτε θέλησε στην συνέχεια να αντιδράσει η τότε ηγεσία το Υπουργείου Αμύνης στην εξακολούθητική συμβατική ασυνέπεια της προμηθεύτριας εταιρείας. Αλλά αποδέχτηκε τη διαδικασία αλλαγής του αντισυμβαλλομένου μέρους στη σύμβαση, με την αποφασισθείσα από τη Ρωσική κυβέρνηση μεταβίβαση των συμβατικών υποχρεώσεων της CONCERN ALMAZ ANTEY προς της εταιρεία ROSOBORONEXPORT. Η Ρωσική πλευρά απλώς ενημέρωσε το Ελληνικό Υπουργείο Αμύνης περί της αποφάσεως της Ρωσικής κυβέρνησης και προφορικά και γραπτώς. Και η μόνη αντίδραση της τότε ηγεσίας του Υπουργείου ήταν η από 11 Μαρ 2003 επιστολή του τότε Γεν. Γραμματέως Σπ. Τραυλού προς τον Μ. Dimitriev, πρόεδρο της επιτροπής της Ρωσικής Ομοσπονδίας για τη στρατιωτική συνεργασία με ξένες χώρες, με την οποία ζητούσε τη συνδρομή του για την άρση των συμβατικών εκκρεμοτήτων, που ήταν δυνατόν να βλάψουν την συνεργασία των δύο χωρών. Και στη συνέχεια, αφού είχε παρέλθει ο συμβατικός χρόνος εκπληρώσεως των συμβατικών υποχρεώσεων της εταιρείας ANTEY, από 25 Μαΐου 2003, που όχι μόνον εξεπλήρωσε τις υποχρεώσεις της εκτελέσεως των προγραμμάτων, αλλά πιστώθηκε προκαταβολικά το ποσό των 250.817.571 δολαρίων ΗΠΑ, το Υπουργείο Αμύνης συνήνεσε στην κατάρτιση της 3^{ης} τροποποίησης της σύμβασης ΑΩ, με την οποία παρανόμως εισήλθε στη συμβατική σχέση η ROSOBORONEXPORT αντί της ALMAZ ANTEY και αντικαταστάθηκε και η αρχική εγγύηση με νέα, την οποία παρέσχε ο Αντιπρόεδρος της Ρωσικής κυβέρνησης με την προαναφερθείσα προς τον τότε Υπουργό Αμύνης Γ. Παπαντωνίου επιστολή του.

4. Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Εξεταστικής Επιτροπής έλαβε το φως της δημοσιότητας δημοσίευμα καθημερινής εφημερίδας, αναφερόμενο σε κίνηση τραπεζικού λογαριασμού της εταιρείας «CONCERN ANTEY» από το οποίο φέρεται τη μεν 02 Νοε 2000 ως κατατεθέν ποσό 4.000.000 δολάρια ΗΠΑ για λογαριασμό της εταιρείας «DRUMILAN INTERNATIONAL LTD Hadzigianni Mexi Str 5, Athens Greece» μέσω της CITY BANK N.YORK στην «CREDIT Agricole Indosuez

(Suisse) SA της Γενεύης, την δε 25 Σεπτεμβρίου 2000 ποσό 21.081.757 δολαρίων ΗΠΑ στην «DRUMILAN OFFSET PROGRAMME LTD, 22, Tempron Str Eugomi 2408, PO BOX 7677, Nicosia, Cyprus». Δεδομένου ότι κατά το μνημονεύμενο και στη συμφωνία Νο 6 των ΑΩ ΜΟΥ μεταξύ CONCERN ANTEY και DRUMILAN OFFSET PROGRAMME LTD γίνεται αναφορά σε αυτό περί υποχρέωσης πληρωμής ποσοστού 10% από την συνολική πιστωτική αξία των προγραμμάτων της σύμβαση ΑΩ εκ μέρους της ANTEY στη DRUMILAN OFFSET PROGRAMME LTD, ως και για συγκεκριμένη πληρωμή ποσού 21.081.757\$ «για υλοποιημένες υπηρεσίες» - μη προσδιοριζόμενες σε σχέση με τη DRUMILAN OFFSET PROGRAMME LTD -, η Εξεταστική Επιτροπή υπέβαλε την 10 Δεκεμβρίου 2004 αιτήματα παροχής διαστικής συνδρομής για τη διερεύνηση στοιχείων των αναφερομένων τραπεζικών λογαριασμών προς τις αρμόδιες δικαστικές αρχές της Ελβετίας, της Κύπρου και των ΗΠΑ (Νέα Υόρκη), μέσω του Ελληνικού Υπουργείου Δικαιοσύνης. Επίσης ζητήθηκε η παροχή δικαστικής συνδρομής από το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ρωσικής Ομοσπονδίας σε σχέση με προκύπτοντα από ενεργούμενη ποινική διαδικασία σε βάρος του διατελέσαντος κατά το παρελθόν διευθυντικού στελέχους της ALMAZ ANTEY BOROMPIEB M.B., στοιχεία και σε σχέση με οικονομικής φύσεως εγκλήματα αποδιδόμενα στον ανωτέρω και πιθανόν έχοντα σχέση με παράνομες χρηματικές δοσοληψίες κατά την εκτέλεση των συμβάσεων του Υπουργείου Αμύνης με την εταιρεία ANTEY. Τα στοιχεία αυτά, χρήσιμα για το έργο της επιτροπής πρέπει να υπαχθούν σε περαιτέρω έλεγχο, ως ενδεχομένως σχετιζόμενα με την αρχική πίστωση από πλευράς του Ελληνικού Υπουργείου Αμύνης του ποσού των 250.817.571 δολαρίων ΗΠΑ και την εν συνεχεία διαδρομή ποσών εξ αυτών από το λογαριασμό της INDUSTRIAL COMPANY CONCERN ANTEY στη Μόσχα σε τραπεζικούς λογαριασμούς τρίτων προσώπων.

II. ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΡQ - 37 ΚΑΙ ΑΩ

IIA. ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ των ΤΡQ - 37

A. ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ

1. Ανάθεση της προμήθειας

Η σύμβαση προμήθειας των ΤΡQ - 37 συνήφθη με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης στην κατασκευάστρια εταιρεία χωρίς να ακολουθηθεί η διαδικασία του διαγωνισμού. Ακολουθήθηκε η διαδικασία ΤΗΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ στην εταιρεία RAYTHEON, με βάση το άρθρο 73 παρ. 1^α του ΠΔ 284/1989 (μοναδικός προμηθευτής). Ωστόσο η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης που προτιμήθηκε με την αιτιολογία του μοναδικού κατασκευαστή ήταν παράτυπη αφού εκείνη την περίοδο υπήρχαν στην αγορά άλλα δύο (2) ραντάρ αντιπυροβολικού, τα ARTHUR και τα COBRA (βλ. ένορκη κατάθεση μάρτυρα Κονταφούρη, 16-11-04, σελ. 54) και παρόλο που τα ΤΡQ - 37 θεωρούνταν ήδη ξεπερασμένης τεχνολογίας, αφού είχαν αναπτυχθεί στη δεκαετία του 1980 (βλ. ένορκη κατάθεση μάρτυρα Μειμάρη, 11-11-04, σελ. 180). Ενώ είχε ήδη αρχίσει η παραγωγή των ΤΡQ - 47. Η ηγεσία του Υπουργείου γνώριζε την ύπαρξη άλλων δύο (2) ραντάρ σύγχρονης τεχνολογίας ήδη από τις 22-12-99, όταν με σχετικό πρακτικό ενημέρωσε η Επιτροπή Διαπραγματεύσεων (που συγκροτήθηκε τον Ιούλιο του 1999) την Ιεραρχία και την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ.

Συνεπώς, η επίκληση αυτού του λόγου (δηλαδή του μοναδικού κατασκευαστή) για την προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης κατ' άρθρο 73 παρ. 1^α του ΠΔ 284/89, καθίσταται προφανώς προσχηματική και αβάσιμη, όπως και η αντίστοιχη διαδικασία απευθείας ανάθεσης που ακολουθήθηκε στην προμήθεια των TOR - M1, όπως εκτενώς αναφέρθηκε ανωτέρω.

Για άλλη μια φορά ωστόσο τονίζεται η θέση που η Επιτροπή μόρφωσε μέσα από το σύνολο της ενώπιόν Της διαδικασίας ότι

η απευθείας ανάθεση που επελέγη ως διαδικασία για την συγκεκριμένη αμυντική προμήθεια ενέχει κίνδυνο για τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος, αφού το τελευταίο διασφαλίζεται με επάρκεια, μόνο στην περίπτωση δημόσιου ανοικτού διαγωνισμού, όπου δύνανται όλες οι ενδιαφερόμενες πολεμικές βιομηχανίες να στείλουν τους σχετικούς φακέλους με τις οικονομικές προσφορές τους (κατάθεση μάρτυρα Χαρβαλά, 4-11-04, σελ. 119).

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το περιεχόμενο της ένορκης κατάθεσης του μάρτυρα Μειμάρη (πρωί, σελ. 25) στην Επιτροπή μας, η Διεύθυνση Πυροβολικού είχε ζητήσει να γίνει διαγωνισμός για τα ραντάρ ΤΡQ- 37 και όχι απευθείας ανάθεση και αυτό θα ήταν προς όφελος των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας, καθώς μάλιστα στην προμήθεια αυτών των ραντάρ δεν υπήρξε καν επίκληση λόγου «επείγοντος».

2. Προσυμβατικό στάδιο

Η επιτροπή δέχεται ως προκύψαντα από την όλη διαδικασία, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

Το 1995 αποφασίστηκε, επί υπουργίας Γερ. Αρσένη, η προμήθεια 2 ραντάρ αντιπυροβολικού "ΤΡQ-37" για την οποία υπήρξε διακρατική σύμβαση (LOA), υπογραφέισα το 1997.

Το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο (ΑΣΣ), με το 219/10-11-1997 πρακτικό του, αποφάσισε την προμήθεια άλλων έξι (6) ραντάρ αντιπυροβολικού και με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο πρακτικό αυτό.

Στη συνέχεια ο τότε Υπουργός Εθνικής Αμύνης(ΥΕΘΑ) κ. Τσοχατζόπουλος, στις 21-5-1999, ενέκρινε αρχικά την προμήθεια του υλικού, με την διαδικασία της απ' ευθείας ανάθεσης της προμήθειας στην εταιρεία RAYTHEON και σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 73 §1 περ.α' του Π.Δ 284/89 που επιτρέπει την χωρίς διαγωνισμό και με απ' ευθείας ανάθεση την προμήθεια υλικού, εφ' όσον το είδος αυτού έχει αποδεδειγμένα μοναδικό κάτοχο ή κατασκευαστή ή εισαγωγέα.

Στην συνέχεια και εν όψει της προβλέψεως του άρθρου 65§8 του ίδιου Π.Δ 284/89, συγκροτήθηκε τον Ιούλιο του 1999 Επιτροπή Διαπραγματεύσεων από μέλη της Γενικής Δ/σης Εξοπλισμών και του ΓΕΣ, κατά την διάρκεια των εργασιών της οποίας **διαπιστώθηκε ότι το προσφερόμενο είδος και οι υπηρεσίες της εταιρείας δεν ήταν σύμφωνα με τις επιχειρησιακές απαιτήσεις της Δ/σης Πυροβολικού, η πρόταση της εταιρείας δεν ήταν πλήρης και το ποσοστό παρεχομένης έκπτωσης δεν υπερβαίνει το 1,68% της αρχικής προσφερθείσης τιμής των 112.428.600 δολαρίων ΗΠΑ.** Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Αρχική Έγκριση Προμήθειας η οποία υπεγράφει από τον τότε ΥΕΘΑ, στην § 5 αυτής αναγράφεται: «Πριν από την κατακύρωση της προμήθειας με μέριμνα της ΓΔΕ, να συγκροτηθεί Επιτροπή διαπραγματεύσεων, για βελτίωση των όρων της προσφοράς (κόστος - χρόνος υλοποίησης της προμήθειας), αφού ληφθούν υπόψη οι τιμές της (ι) σχετικής LOA και την κατάρτιση της σχετικής σύμβασης, σε εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 65 παρ. 8 του ΠΔ 284/89. Στην Επιτροπή διαπραγματεύσεων θα συμμετέχουν και εκπρόσωποι του ΓΕΣ των οποίων τα ονοματεπώνυμα να κοινοποιηθούν στη ΓΔΕ, με τη λήψη της παρούσας». Αντ' αυτού η τότε ηγεσία του ΥΠΕΘΑ προέβη τελικά στη προμήθεια των εν λόγω RADAR με αυξημένη τιμή κατά 22% περίπου.

Τον Σεπτέμβριο 1999 τα αφιχθέντα στη χώρα μας 2 ραντάρ αντιπυροβολικού ΤΡQ-37, που υπήρξαν αντικείμενο της υπογραφείσης το 1997, επί υπουργίας Αρσένη, συμβάσεως(LOA), υπήχθησαν σε επιχειρησιακές δοκιμές, που έγιναν τον Νοέμβριο του ίδιου έτους και κατέδειξαν σοβαρά τεχνικά προβλήματα και την μη ικανοποίηση των τεχνικοεπιχειρησιακών απαιτήσεων του ΓΕΣ, περί των αποτελεσμάτων των δοκιμών αυτών, ως και περί του αποτελέσματος των σχετικών διαπραγματεύσεων της επιτροπής ενημερώθηκε την 22-12-1999 η Ιεραρχία του ΥΠΕΘΑ, η οποία επίσης ενημερώθηκε ότι υπήρχαν στην διεθνή αγορά και άλλα δύο(2) παρόμοια ραντάρ, το γαλλογερμανικής προέλευσης COBRA και το Σουηδικό ARTHUR, τα οποία απετέλεσαν αντικείμενο θεωρήσεως εκ μέρους επιτελών του Υπουρ-

γείου, και τα οποία ήταν νεώτερης τεχνολογίας και συγκεκριμένα της περιόδου 1995-1999 σε σχέση με την τεχνολογία των ραντάρ TPQ-37 εποχής της δεκαετίας 1980, και με πολύ καλλίτερα χαρακτηριστικά και επιδόσεις στο σύγχρονο πεδίο της μάχης, εκείνων που διέθετε το TPQ-37, το κόστος προμηθείας του οποίου χαρακτηριζόταν ως "πολύ υψηλό" σε σχέση με τις δυνατότητες του αλλά και συγκρινόμενο με άλλα σύγχρονης τεχνολογίας ραντάρ, αλλά και σε σχέση με τον χρόνο παραλαβής του TPQ-37, που αναφερόταν στο διάστημα των ετών 2002-2003, δηλ. στο ίδιο διάστημα που ο Αμερικανικός Στρατός θα παρελάμβανε το νέο ραντάρ TPQ-37 και που η γραμμή παραγωγής του παλαιού TPQ-37 ως και των ανταλλακτικών αυτού θα είχε τελειώσει.

Η εισήγηση των επιτελών προς τον ΥΕΘΑ ήταν ομόφωνη και με αυτή προτεινόταν τα ακόλουθα:

α. Η διακοπή των διαπραγματεύσεων με την εταιρεία RAYTHEON.

β. Η έναρξη της διαδικασίας συναξιολόγησης σε πεδίο βολής όλων των υπάρχοντων σύγχρονων συστημάτων ραντάρ σύμφωνα με την ΠαΔ 018/98/ΓΕΣ για την πιστοποίηση των τεχνικών χαρακτηριστικών που αναφέρονται από τις εταιρείες και

γ. Η ακύρωση της αρχικής εντολής προμήθειας και η ανακοίνωση στις ενδιαφερόμενες εταιρείες περί της προθέσεως του ΓΕΣ για την επιχειρησιακή δοκιμασία των υπάρχοντων συστημάτων, προκειμένου να συνταχθεί πίνακας περιορισμένου αριθμού συστημάτων ραντάρ (sort list) που θα εκπληρώνουν τις επιχειρησιακές ανάγκες του ΓΕΣ.

Παρά την εισήγηση αυτή, η οποία ήταν πλήρως αιτιολογημένη και έφερε τις υπογραφές των Ταγματάρχου (ΠΒ)Μεϊμάρη, Υποστράτηγου Μαυροδόπουλου, Δντου της ΔΠΒ/ΓΕΣ, Ταξιάρχου Κατοσγριδάκη της ΔΑΣΠ/ΓΕΣ, Ταξχου Καράμπελα Δντου 4^{ου}ΕΓ/ΓΕΣ, Υπτγού Παπαδόπουλου Δντου ΔΓΚ/ΓΕΣ, Αντιστράτηγου Αθανασίου Νικολοδήμου, Αντιστράτηγου Κοντραφούρη και Αντιστράτηγου και Αρχηγού ΓΕΣ Παναγιωτάκη **δεν υιοθέτησε ο ΥΕΘΑ κ. Τσοχατζόπουλος, ο οποίος αποφάσισε την πραγματοποίηση της προμηθείας, με την ιδιότητα σημείωση που έθεσε επί του ΦΕΕ, όπου ανέγραφε: "όπως αρχική απόφαση προμήθειας".**

Είναι σημαντικό να σημειωθούν στο σημείο αυτό, για να καταδειχθεί το αυθαίρετο και αναπολόγητο της ενέργειας του τότε ΥΕΘΑ να εγκρίνει, παρά την αρνητική εισήγηση, την προμήθεια, τα ακόλουθα:

- Τον Σεπτέμβριο 1999 παρελήφθησαν ήδη δύο (2) ραντάρ TPQ - 37 που είχαν παραγγελθεί από το Δεκέμβριο του 1997 **δεν αφορά την επίδικη σύμβαση προμήθειας**.

Κατά τις διαπραγματεύσεις με την αμερικανική εταιρεία για την προμήθεια των έξι (6) ραντάρ από τον Ιούνιο του 1999 που συγκροτήθηκε η επιτροπή διαπραγματεύσεων και μετά, η εταιρεία είχε επιφυλαχθεί ως προς το χρόνο παράδοσης καθώς όπως ανέφερε τα ραντάρ αυτά κατασκευάζονται από κρατούμενους και κατά το χρόνο εκείνο υπήρχε άλλη προτεραιότητα στη γραμμή παραγωγής (σελ. 4 του με αριθμό Φ.600.1/ Οκτώβριος 1999 ΦΕΕ της Επιτροπής Διαπραγματεύσεων).

Για τα έξι (6) ραντάρ η εταιρεία έδινε χρόνο παράδοσης μετά από 26 έως 32 μήνες, δηλαδή η παραλαβή θα γινόταν τέλος του 2002 έως αρχές του 2003, χρονολογία που επειδή η αμερικανική πολεμική βιομηχανία θα έβγαζε στην αγορά το εξελιγμένο TPQ - 47 θα είχε σταματήσει η γραμμή παραγωγής του TPQ - 37 με αποτέλεσμα τη δυσκολία εξασφάλισης πλήρους τεχνικής υποστήριξης και αύξησης της τιμής των ανταλλακτικών.

Λαμβάνοντας όλα τα ανωτέρω υπόψη της η Δνση Πυροβολικού του ΓΕΣ εξέδωσε το ΦΕΕ με ημερομηνία 22-12-99. Σε αυτό, λαμβάνοντας υπόψη της την ύπαρξη δύο (2) νέων σύγχρονων ραντάρ στην αγορά, την υψηλή τιμή στην οποία προσέφερε η αμερικανική εταιρεία τα εν λόγω ραντάρ (τα δύο(2) πρώτα που παραλάβαμε το 1999 είχαν τιμή 5,4 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ανά ραντάρ, ενώ για τα έξι (6) ραντάρ υπό προμήθεια η ίδια εταιρεία μας έδινε το 1999 τιμή 14,9 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ανά ραντάρ), καθώς και τις επιχειρησιακές αδυναμίες που η δοκιμή των δύο(2) πρώτων ραντάρ (το Νοέμβριο

του 1999) είχε αποκαλύψει, πρότεινε τη διακοπή των διαπραγματεύσεων με την αμερικανική εταιρεία και τη δοκιμή και των άλλων δύο σύγχρονων ραντάρ (των ARTHUR και των COBRA, παραγωγής 1999 και 1995 αντίστοιχα). Στην ανωτέρω εισήγηση της επιτροπής έπαιξε βασικό ρόλο και το αμέσως προαναφερόμενο γεγονός ότι για τα 6 ραντάρ η εταιρεία έδινε χρόνο παράδοσης μετά από 26 έως 32 μήνες, δηλαδή η παραλαβή θα γινόταν τέλος του 2002 έως αρχές του 2003, χρονολογία που θα άρχιζε ήδη η παραγωγή του εξελιγμένου TPQ - 47, με αποτέλεσμα τη δυσκολία εξασφάλισης πλήρους τεχνικής υποστήριξης αφού θα είχε σταματήσει η παραγωγή του TPQ - 37.

Όλα τα ανωτέρω ήταν προφανώς σε γνώση της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ από τις εργασίες της Επιτροπής Διαπραγματεύσεων, ωστόσο ενέκρινε την συγκεκριμένη αμυντική προμήθεια παρά την αρνητική εισήγηση της αρμόδιας επιτροπής αν και ήταν η αποκλειστικά αρμόδια να διακόψει τη διαδικασία σε εκείνο το χρονικό σημείο (βλ. ένορκη κατάθεση Κοντραφούρη, 16-11-04, σελ. 61- 62). Μάλιστα όπως ο ίδιος μάρτυρας κατέθεσε (σελ. 54 της κατάθεσής του) δεν είναι συνηθισμένο γεγονός να υπάρχει εισήγηση επιτροπής με υπογραφή του τότε Αρχηγού ΓΕΣ του κ.Παναγιωτάκη (επιτροπή Μεϊμάρη) που να προτείνει τη διακοπή των διαπραγματεύσεων με τη RAYTHEON για τα ραντάρ TPQ- 37 και να αγνοείται αυτή η εισήγηση επιδικαστικά από τον τότε ΥΕΘΑ, ο οποίος ενέκρινε την υπογραφή της σύμβασης. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ο μάρτυρας, «τουλάχιστον όσο καιρό εκείνος θυμάται, δεν θυμάται να έχει συμβεί αντίστοιχο περιστατικό».

Είναι αξιοσημείωτο εξάλλου ότι στη χειρόγραφη σημείωση του Υπουργού επί της εισήγησης της επιτροπής, όπου σημειώνεται η απόφαση για συνέχιση της διαδικασίας υπογραφής της σύμβασης, δεν παρατίθεται καμία απολογία για τη διαφοροποίηση αυτή του Υπουργού από τη θέση της στρατιωτικής ιεραρχίας (Δντης Δνσεως Πυροβολικού, Δντης Γ' Κλάδου, Α' Υπαρχηγός ΓΕΣ, Β' Υπαρχηγός ΓΕΣ και αυτού ακόμη του Αρχηγού του ΓΕΣ Αντιστράτηγου Παναγιωτάκη).

- Ο τότε ΥΕΘΑ **γνώριζε** ότι τα υπό προμήθεια ραντάρ εμφάνιζαν μειωμένες επιδόσεις και δεν ανταποκρίνονταν στις τεχνικοεπιχειρησιακές απαιτήσεις του ΓΕΣ. Παρόλα αυτά ενέκρινε την προμήθεια τους και ανέθεσε στον Ελληνικό Στρατό να ελέγξει δοκιμαστικά τις τεχνικές βελτιώσεις που ανέλαβε συμβατικά την υποχρέωση η προμηθεύτρια εταιρεία να πραγματοποιήσει πριν από την παράδοση τους (άρθρο 13 συμβάσεως). Οι περίφημες αυτές «βελτιώσεις» αφορούσαν ακόμη και την τροποποίηση του λογισμικού των ραντάρ "με σκοπό την βελτίωση της ικανότητας εντοπισμού όπλων που βάλουν βλήματα που εκρήγνυνται κατά την πτήση τους" ακόμα δε "την βελτίωση της αποδόσεως του ραντάρ όσον αφορά στον εντοπισμό όπλων" (άρθρο 13§1 ι (2) συμβάσεως), ώστε να είναι φανερή η χαμηλή απόδοση και ανάγκη σοβαρού εκσυγχρονισμού αυτών των όπλων για να καταστούν επιχειρησιακά αξιοποιήσιμα από τις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις.

Η ανεπάρκεια της τεχνικής αποδόσεως των ραντάρ αυτών καταφάνεται, άλλωστε και από τις ανεπιτυχείς δοκιμές αυτών τον Ιούνιο και τον Δεκέμβριο του 2003, περί των οποίων αναφέρεται το ΓΕΣ/ΔΠΒ με έγγραφο του, τον Ιανουάριο του 2004, απευθυνόμενο προς την Γεν. Γραμματεία (ΓΓΟΣΑΕ) του Υπουργείου και εκ των οποίων καθίσταται προφανής η εγγενής αδυναμία της εταιρείας να επιφέρει τις απαραίτητες τεχνικές βελτιώσεις του συστήματος, περί των οποίων ανέλαβε συμβατικά την υποχρέωση να καλύψει και οι οποίες δεν φαίνεται μέχρι σήμερα να είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν, ίσως εν όψει και της παλαιάς Τεχνολογίας των ραντάρ TPQ-37.

B. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (29-2-2000):

1. Υπογραφή - ενεργοποίηση- τίμημα

Η σύμβαση υπογράφηκε στις 29-2-2000 από τον τότε Γενικό Διευθυντή της ΓΔΕ κ. Σμπώκο, ενεργώντας για λογαριασμό και με την έγκριση του Υπουργού ΥΠΕΘΑ. Η σύμβαση ενεργοποι-

ήθηκε στις 20-12-2000, δηλαδή (8) οκτώ μήνες από την υπογραφή της.

Το τίμημα ορίστηκε στα **108.779.000 δολάρια ΗΠΑ (άρθρο 3 παρ. 10 της συμβάσεως).**

Μέχρι σήμερα έχουν καταβληθεί 92.715.800 δολάρια ΗΠΑ.

Παρά την αρνητική εμπειρία που είχε αποκτηθεί από τη δοκιμή των δύο ραντάρ αντιπυροβολικού που ήδη διέθετε ο Ελληνικός Στρατός (με την προμήθεια με LOA) και δοκιμάστηκαν το Φθινόπωρο του 1998, εντούτοις το ΥΠΕΘΑ όχι μόνο προχώρησε στην υπογραφή συμβάσεως για την προμήθεια των εν λόγω ραντάρ με απευθείας ανάθεση, παρά την αντίθετη εισήγηση του επιχειρησιακού φορέα, αλλά δεν φρόντισε να διασφαλίσει δια των άρθρων της συμβάσεως το Ελληνικό Δημόσιο, ώστε όλες οι καταβολές εγγυήσεων, καταπτώσεις ποινικών ρητρών και πληρωμές προς την εταιρεία να συνδεθούν στο μεγαλύτερο μέρος τους με την τελική ποιοτική και ποσοτική παραλαβή αυτών και όχι με παραδόσεις των συμβατικών υλικών .

2. Χρόνος Παράδοσης

Συμφωνήθηκε ότι χρόνος παράδοσης είναι ο χρόνος παράδοσης των υλικών σε μεταφορά στο Λιμάνι φορτώσεως (άρθρο 6.2^α της σύμβασης).

Για τους ακριβείς χρόνους παράδοσης και των αντίστοιχων ποσών που έπρεπε να καταβληθεί με την αντίστοιχη παράδοση παραπέμπουμε στο συνημμένο φωτοτυπικό αντίγραφο του Παραρτήματος <E> της κυρίας σύμβασης προμήθειας . Συνοπτικά αναφέρεται ότι ο μέσος χρόνος παράδοσης είναι 26 έως 38 μήνες από την ενεργοποίηση, στις 20-12-2000.

Η ανωτέρω συμβατική δέσμευση για τον χρόνο παράδοσης ήταν ιδιαίτερα βλαπτική για την Ελληνική πλευρά καθώς, με τον συμβατικό αυτό όρο, εξασφαλιζόταν χάριν της εταιρείας η κατά το άρθρο 4 της σύμβασης πληρωμή ποσοστού 50% από τη συνολική συμβατική αξία των υλικών, που θα παραδίδονταν μέχρι και τον 32^ο μήνα από την χρονολογία ισχύος της σύμβασης εντός 45 ημερών όχι από την παράδοση των υλικών στον αγοραστή, αλλά από την φόρτωση τους σε λιμένα των ΗΠΑ.

“Ετσι, εξασφαλιζόταν όμως ΜΟΝΟ η προμηθεύτρια εταιρεία, ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ, ώστε η πρώτη, να εισπράξει μαζί με τα ποσά των προκαταβολών (30% και 10%) ποσοστό συνολικό 90% εκ του τιμήματος, χωρίς μέχρι σήμερα, λόγω των γνωστών, πριν από την σύναψη της σύμβασης τεχνικών ελλείψεων των ραντάρ TPQ - 37, να είναι δυνατή η χρήση τους για τις επιχειρησιακές ανάγκες του Στρατού (βλ. ένορκη κατάθεση μάρτυρα Μειμάρης, 11-11-04, πρωί, σελ. 23).

Μάλιστα η προκαταβολή στην ουσία του 90% του τιμήματος πριν καν τεθούν σε πλήρη λειτουργία τα ραντάρ δεν είναι κάτι συνηθισμένο στις Ένοπλες Δυνάμεις όπου το μεγαλύτερο ποσοστό προκαταβολής είναι το 50% και μόνο στις περιπτώσεις Ελληνικών κρατικών βιομηχανιών όπως ΠΥΡΚΑΛ, ΕΒΟ κλπ. (βλ. κατάθεση μάρτυρα Γιαννόπουλου, 9-11-04, πρωί, σελ. 173). Η καταβολή της ανωτέρω προκαταβολής έγινε χωρίς να έχει γίνει η ποιοτική παραλαβή των ραντάρ, ενώ κανονικά η πληρωμή έπρεπε να γίνει μετά την οριστική παραλαβή (ποιοτική και ποσοτική) (βλ. κατάθεση μάρτυρα Γιαννόπουλου, 9-11-04, πρωί, σελ. 174).

3. Εγγυήσεις

Λήφθηκε αμετάκλητη τραπεζική εγγύηση (άρθρο 14 παρ. 3.1 της σύμβασης), η οποία ανερχόταν σε ποσό ίσο με το 10% του συνολικού τιμήματος της προμήθειας, δηλαδή στα **10.877.900 δολάρια ΗΠΑ.**

Από τη στιγμή που ο προμηθευτής δεν θα κάλυπτε τις συμβατικές του υποχρεώσεις (δηλαδή σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον από τις 20-8-2003 οπότε όπως θα αναφερθεί αμέσως κατωτέρω, ο προμηθευτής μπορούσε να κηρυχθεί έκπτωτος ή να λυθεί η σύμβαση) ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ σύμφωνα με το άρθρο 14 1β (2) της σύμβασης να εισπράξει την εγγυητική αυτή, την οποία θα έπρεπε να επιστρέψει εντός 90 ημερών από την πλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων του προμηθευτή. Όλα αυτά εφόσον δεν πληρούνταν οι προϋ-

ποθέσεις για λύση της σύμβασης ή κήρυξης του προμηθευτή έκπτωτου.

Γ. Εξέλιξη - εκτέλεση της σύμβασης

1. Χρόνος κήρυξης έκπτωτης της προμηθεύτριας εταιρείας – χρόνος κατάπτωσης της εγγύησης – χρόνος κατάπτωσης των ποινικών ρητρών

Σύμφωνα, με το άρθρο 21 παρ. 1^α και 1γ της σύμβασης, προβλέπεται ότι η σύμβαση προμήθειας μπορεί να λυθεί με αίτημα του αγοραστή στην περίπτωση μεταξύ άλλων που ο προμηθευτής δεν μπορεί να παραδώσει τα συμβατικά υλικά και τις υπηρεσίες εντός 6 μηνών για οποιοδήποτε λόγο εκτός από λόγο ανωτέρας βίας. Συνεπώς συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για τα ραντάρ που ήταν να παραδοθούν (σύμφωνα με τον πίνακα στο Παράρτημα Ε της σύμβασης) σε 26 μήνες από την ενεργοποίηση δηλαδή από τις 20-12-2000. Αναλυτικά αυτά ήταν να παραδοθούν σε 26 μήνες από τις 20-12-2000, **δηλαδή στις 20-2-2003.**

Όπως, μάλιστα, κατέθεσε ενόρκως στην Επιτροπή μας ο μάρτυρας Μειμάρης (σελ. 150 του κειμένου της κατάθεσής του), οι βελτιώσεις που είχαν ζητηθεί στα ραντάρ (τα 11 σημεία του άρθρου 13 της σύμβασης προμήθειας) ήταν υποχρεώσεις της RAYTHEON που θα έπρεπε κατ'αυτόν να έχουν εκπληρωθεί «απ' αρχής ..», δηλαδή προφανώς ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΡΑΝΤΑΡ και όχι σήμερα τέσσερα (4) χρόνια μετά την παράδοση να μην έχει εκπληρώσει ακόμα δύο (2) βελτιώσεις. Όστε η ευθύνη της πολιτικής ηγεσίας για τη μη λύση της σύμβασης και κήρυξης έκπτωτης της προμηθεύτριας εταιρείας τοποθετείται ήδη στον χρόνο παράδοσης των ραντάρ. Παράλειψη η οποία συνεχίστηκε και αναβίωσε σε κάθε εκ νέου ενέργεια και καταβολή που ενέκρινε η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ ενώ θα έπρεπε να είχε κηρύξει έκπτωτη την αντισυμβαλλόμενη εταιρεία και να έχει εισπράξει την εγγυητική και τις προβλεπόμενες ποινικές ρήτρες ήδη από το χρόνο της παράδοσης των ραντάρ.

Συνεπώς, αν έξι(6) μήνες μετά (σύμφωνα με το άρθρο 21 της σύμβασης) δεν είχαν παραδοθεί τα ραντάρ και τα συνοδευτικά υλικά τους, δηλαδή **στις 20-8-2003, μπορούσε το Ελληνικό Δημόσιο να κηρύξει τη λύση της σύμβασης τηρώντας το άρθρο 21 της σύμβασης, οπότε και θα κατέπιπτε η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης που είχε οριστεί να είναι το 10% επί του συνόλου του συμβατικού τιμήματος, δηλαδή 10.877.900 δολάρια ΗΠΑ .**

Ήδη τον Ιούνιο του 2003 και το Δεκέμβριο του 2003 πραγματοποιήθηκαν δοκιμαστικές βολές στο πεδίο βολής Πετρωτών, όπου διαπιστώθηκε η αδυναμία των ραντάρ να ανταποκριθούν στα τεχνικά χαρακτηριστικά που συμβατικά είχε δεσμευθεί η προμηθεύτρια εταιρεία ότι θα κάλυπτε (βλ. ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων Δίγκα, 17-11-04, σελ. 11 και Μειμάρης, 11-11-04, πρωί, σελ. 6, ο οποίος αναφέρει χαρηκτηριστικά για να γίνει αντιληπτός ο βαθμός των τεχνικών δυσλειτουργιών ότι τα ραντάρ δεν μπορούσε να διακρίνει τα βλήματα όλμου από αυτά του πυροβόλου και κατάθεση μάρτυρα Χαρβάλα, σελ. 114 και 117, όπου καταθέτει ότι όλες οι δοκιμές των συγκεκριμένων ραντάρ έως το 2004 ήταν ΑΝΕΠΙΤΥΧΕΙΣ). Όστε, τουλάχιστον τον Δεκέμβριο του 2003 μετά την τελευταία αποτυχημένη δοκιμή ή και ήδη από τον Αύγουστο του 2003, με βάση την αποτυχημένη δοκιμή του Ιουνίου, και με δεδομένο ότι πληρούνταν οι όροι του άρθρου 21 της σύμβασης για κήρυξη έκπτωτου του προμηθευτή με μονομερή λύση της σύμβασης, ΟΦΕΙΛΕ η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ να κηρύξει την λύση της σύμβασης προμήθειας, ώστε να καταπέσει η εγγύηση καλής εκτέλεσης, καθώς και οι ποινικές ρήτρες που θα αναφερθούν κατωτέρω.

Η παράλειψη της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ να προχωρήσει κάνοντας χρήση του άρθρου 21 της σύμβασης στην μονομερή λύση αυτής, απαιτώντας ταυτόχρονα την κατάπτωση της εγγυητικής των 10.877.900 δολαρίων ΗΠΑ και των ποινικών ρητρών βάσει του άρθρου 15 της σύμβασης προκάλεσε ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΗΜΙΑ κατά τα αντίστοιχα ποσά στο Ελλη

νικό Δημόσιο. Οι ποινικές ρήτρες που θα κατέπιπταν σε περίπτωση κηρύξεως εκπτώτου του προμηθευτή κατά τα προαναφερόμενα, σύμφωνα με το άρθρο 15 της σύμβασης, είχαν συμφωνηθεί κλιμακωτά για κάθε ημέρα καθυστέρησης από 0,3% έως 4,85% του ανεκτέλεστου μέρους της σύμβασης (για καθυστέρηση έως 100 ημέρες).

Σημειώνεται εξάλλου ότι τον Ιανουάριο του 2004 ενημερώθηκε από το ΓΕΣ η ιεραρχία και η ηγεσία του ΥΕΘΑ για την αδυναμία των ραντάρ να ικανοποιήσουν τους επιχειρησιακούς όρους που αποτελούσαν συμβατικές υποχρεώσεις της προμηθεύτριας εταιρείας. Η επιτροπή στην ενημέρωσή της πρότεινε μια τελευταία δοκιμή σε διάστημα ενός(1) ή δύο(2) μηνών (δηλαδή τον Φεβρουάριο του 2004, οπότε και τότε καθώς τα ραντάρ δεν θα πληρούσαν τα επιχειρησιακά χαρακτηριστικά που έπρεπε να πληρούν θα έπρεπε να έχει ενεργοποιηθεί το άρθρο 16 της σύμβασης για κήρυξη έκπτωτης της προμηθεύτριας εταιρείας. Ωστόσο η ηγεσία του Υπουργείου παρέλειψε να δώσει εντολή για άμεση (εντός μηνός) δοκιμή των ραντάρ, παρότι ο χειμώνας είναι κατάλληλη εποχή για τέτοιου είδους βολές, με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η διαπίστωση της πλήρους αδυναμίας των ραντάρ να ικανοποιήσουν όλους τους συμβατικούς όρους που αποτελούσαν αντίστοιχα επιχειρησιακά κριτήρια και αντίστοιχα να μην κηρυχθεί έκπτωτη η προμηθεύτρια εταιρεία.

3. Καταβολές

- Καταβολή του ποσού των 32.633.700 δολαρίων ΗΠΑ τον Οκτώβριο του 2000.
- Καταβολή του ποσού των 10.877.900 δολαρίων ΗΠΑ τον Δεκέμβριο του 2001.
- Καταβολή του ποσού των 15.473.400 δολαρίων ΗΠΑ τον Αύγουστο του 2003.
- Καταβολή του ποσού των 15.473.400 δολαρίων ΗΠΑ τον Σεπτέμβριο του 2003.
- Καταβολή του ποσού των 1.572.250 δολαρίων ΗΠΑ τον Οκτώβριο του 2003.
- Καταβολή του ποσού των 16.685.150 δολαρίων ΗΠΑ τον Δεκέμβριο του 2003.

Επισημαίνεται για άλλη μια φορά ότι μέχρι σήμερα έχουν καταβληθεί 92.715.800 δολάρια ΗΠΑ έναντι του συνόλου των 108.779.000 δολαρίων ΗΠΑ που αποτελούσε το τίμημα της σύμβασης.

Οι ανωτέρω καταβολές ιδίως εκείνες που πραγματοποιήθηκαν μετά τον Ιούνιο του 2003, οπότε και στις δοκιμές των ραντάρ που πραγματοποιήθηκαν στο πεδίο βολής Πετρωτών κατέστη φανερή η πλήρης τεχνική αδυναμία αυτών σε σχέση με τα συμφωνημένα συμβατικά επιχειρησιακά χαρακτηριστικά που έπρεπε αυτά να πληρούν, ώστε ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΑΠΟ ΑΥΤΟ ΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΟΦΕΙΛΕ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΤΟΥ ΥΠΕΘΑ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΚΑΘΕ ΚΑΤΑΒΟΛΗ, έως ότου τηρήσει τις συμβατικές δεσμεύσεις της η προμηθεύτρια εταιρεία και ανταποκριθούν πλήρως στις δοκιμές τα ραντάρ. Αντίθετα η ηγεσία του ΥΠΕΘΑ προχώρησε στις καταβολές συνολικά ποσού 33.730.800 δολαρίων ΗΠΑ, προκαλώντας με την ΕΝΕΡΓΕΙΑ της αυτή αντίστοιχου ποσού ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΗΜΙΑ στο Ελληνικό Δημόσιο, αφού όφειλε να διακόψει κάθε καταβολή και να κηρύξει έκπτωτη την προμηθεύτρια εταιρεία σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1^α, 1β και παρ. 3 της σύμβασης προμήθειας, οπότε θα κατέπιπταν οι ποινικές ρήτρες και ταυτόχρονα ο προμηθευτής θα έπρεπε να καταβάλλει ΕΝΤΟΚΩΣ τα ποσά των προκαταβολών που είχε λάβει.

Συνεπώς, με την ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ να κηρύξει έκπτωτη την προμηθεύτρια εταιρεία σύμφωνα με το άρθρο 16 της σύμβασης προκλήθηκε οικονομική ζημία στο Ελληνικό Δημόσιο που ισούται με το άθροισμα της εγγυητικής επιστολής που θα μπορούσε να ζητήσει να εισπράξει η ελληνική πλευρά ύψους 10.877.900 δολαρίων ΗΠΑ, των ποινικών ρητρών που θα κατέπιπταν και των ποσών των προκαταβολών που είχε καταβάλλει το Ελληνικό Δημόσιο έως το χρονικό σημείο της λύσεως της συμβάσεως και τα οποία

όφειλε να καταβάλλει εντόκως η προμηθεύτρια εταιρεία.

Αποκορύφωμα όμως των βλαπτικών για τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου ενεργειών της ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ είναι η καταβολή στις 16-12-2003, δηλαδή μετά την αποτυχία όλων των δοκιμών τόσο του Ιουνίου όσο και του Δεκεμβρίου 2003, ποσού 16.685.150 δολαρίων ΗΠΑ (βλ. και μαρτυρικές καταθέσεις των Χαρβαλά, 4-11-04, σελ. 118, Χατζηγιαννίδη, 9-11-04, σελ. 95), που προκάλεσε ασφαλώς ισόποση οικονομική ζημία του Ελληνικού Κράτους.

ΙΙΒ. ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΩΦΕΛΗΜΑΤΩΝ (Α.Ω.) των ΤΡQ - 37

Α. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (29-2-2000):

1. Χρόνος υπογραφής της σύμβασης

Η σύμβαση υπεγράφη στις 29-2-2000, με ημερομηνία ενεργοποίησης ίδια με την ημερομηνία ενεργοποίησης της βασικής σύμβασης προμήθειας, δηλαδή στις 20-12-2000.

2. Ύψος των Α.Ω.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΑΩ: 108.779.000 δολάρια ΗΠΑ

Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται τα ακόλουθα προγράμματα:

- Παραγωγή νέου εκπαιδευτικού συστήματος / εξομειωτή εντοπισμού θέσης εχθρικών πυρών (41.800.000 δολάρια ΗΠΑ)
- Παροχή ενός συστήματος εξομείωσης / εκπαίδευσης ΑΝ ΤΡQ - 36/37 στον Ελληνικό Στρατό (25.200.000 δολάρια ΗΠΑ).

- Διαλειτουργικότητα ραντάρ ΑΝ ΤΡQ - 37 με ΣΤΕΠ / σχηματισμού μονάδων πυροβολαρχιών (41.779.000 δολάρια ΗΠΑ). **Σημειώνεται ότι ενώ για τα υπόλοιπα προγράμματα ΑΩ θα μπορούσε ο προμηθευτής σε περίπτωση αδυναμίας υλοποίησης τους να τα αντικαταστήσει με άλλα ίσης πιστωτικής αξίας (άρθρο 10 της σύμβασης ΑΩ) ειδικά για το πρόγραμμα διασύνδεσης ορίστηκε στη σύμβαση των ΑΩ (άρθρο 10 παρ. 2) ότι δεν μπορεί να το αντικαταστήσει που σημαίνει ότι οφείλει να το υλοποιήσει σε κάθε περίπτωση.**

- Επίσης θα προσφερόντουσαν στα πλαίσια του προγράμματος αντισταθμιστικών ωφελημάτων α) τοποθέτηση στους σχηματισμούς και στις μονάδες ΠΒ των Ε.Δ. ενός συστήματος παρακολούθησης θέσεων και κινήσεων Μονάδων Πυροβολικού και β) τρία οικήματα στο ΓΕΣ (ΠΒ) για τα οποία η αξιολόγηση των πιστώσεων ήταν μηδέν.

3. Διάρκεια υλοποίησης της σύμβασης: 4 χρόνια από την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύμβασης των ΑΩ δηλαδή από τις 20-12-2000.

α) ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΩ

Στο παράρτημα Γ της σύμβασης των ΑΩ προβλέπεται αναλυτικά το χρονικό σημείο στο οποίο θα έπρεπε να παραδίδεται το κάθε πρόγραμμα των ΑΩ. **Σημειώνεται ότι σε κανένα πρόγραμμα δεν προβλέπεται χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 27 μηνών. Μάλιστα ειδικά για τη διασύνδεση ορίζεται χρονικό διάστημα 24 μηνών και για την κατασκευή των τριών οικημάτων για το ΓΕΣ (ΠΒ) ορίζεται διάστημα 5 μηνών. Συνεπώς το αργότερο έως τις 20-12-2002 όφειλε να έχει επτευχθεί η διασύνδεση, ενώ έως τις 20-3-2003 έπρεπε να έχουν υλοποιηθεί όλα τα προγράμματα των ΑΩ.**

Υφίσταται ζημία του Ελληνικού Δημοσίου όταν δεν υλοποιούνται τα αντισταθμιστικά ωφελήματα των ραντάρ που είχαν συμφωνηθεί στη σύμβαση και όταν τα ραντάρ που έχουμε παραλάβει έως και σήμερα δεν πληρούν όλα τα χαρακτηριστικά (βελτιώσεις) που συμβατικά είχε αναλάβει η προμηθεύτρια εταιρεία (RAYTHEON) (βλ. ένορκη κατάθεση μάρτυρα Κοντραφούρη, 16-11-04, σελ. 71, 72, 102 και 154).

4. Εγγυήσεις

α) Αμετάκλητη Τραπεζική Εγγυητική Επιστολή

Με βάση τις Κατευθυντήριες Οδηγίες 1996 (παρ. 21 εδ. α και β των Κ.Ο.) «ο προμηθευτής θα έπρεπε να καταθέσει σαν εγγύηση για την καλή εκτέλεση της σύμβασης ΑΩ, **ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ** τράπεζας που να έχει υποκατάστημα στην Ελλάδα, κατά προτίμηση της Γενικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., ύψους τουλάχιστον 10% της συνολικής πιστωτικής αξίας των ΑΩ που καλύπτει το σύνολο των ποινικών ρητρών. Η ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ θα μειώνεται σταδιακά κατά το ποσοστό των ΑΩ που υλοποιεί ο προμηθευτής».

Σε περίπτωση που παρέλθει ο συμφωνημένος χρόνος και δεν έχουν εκπληρωθεί τα ΑΩ ο προμηθευτής οφείλει να καταβάλει το 10% του ανεκπλήρωτου μέρους των ΑΩ (άρθρο 20 των Κατευθυντήριων Οδηγιών του 1996), δηλαδή **καταπίπτει η τραπεζική εγγυητική επιστολή**.

Το ποσό της εγγύησης ήταν ίσο με το 10% του πιστωτικού ύψους της σύμβασης, δηλαδή 10.877.900 δολάρια ΗΠΑ (προβλεπόμενα στο άρθρο 20 της σύμβασης).

Πρέπει να σημειωθεί ωστόσο ότι όπως και στην περίπτωση της προμήθειας των TOR – M1, έτσι και στην σύμβαση ΑΩ των ΤΡQ – 37 η τραπεζική εγγυητική επιστολή **ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΚΑΤΑΤΕΘΕΙ ΣΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ, ώστε να μην διασφαλίζεται το Ελληνικό Δημόσιο στην περίπτωση που παρέλειπε να προβεί στη σχετική κατάθεση η προμηθεύτρια εταιρεία, αφού ήδη θα είχαμε δεσμευθεί με την υπογραφή της σύμβασης**. Μάλιστα την ανέκκλητη τραπεζική εγγυητική επιστολή έπρεπε να την καταθέσει η προμηθεύτρια εντός 30 ημερών από την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύμβασης που ήταν εκείνη της ενεργοποίησης της βασικής σύμβασης προμήθειας, δηλαδή εντός 30 ημερών από τις 20-12-2000.

Γ. Κατάπτωση των ποινικών ρητρών – της εγγύησης

Στο άρθρο 6 παρ. 3 της σύμβασης Α.Ω. προβλέπεται ότι αν η διάρκεια υλοποίησης της σύμβασης υπερβεί τα τέσσερα (4) έτη (από την ενεργοποίηση αυτής, δηλαδή από τις 20-12-2000), τότε από την ημερομηνία αυτής της χρονικής υπέρβασης και μετά το εναπομείναν μέρος των υποχρεώσεων Α.Ω. θα αναπροσαρμόζεται με βάση τον ετήσιο δείκτη πληθωρισμού της χώρας στην οποία ανήκει το νόμισμα στο οποίο έχει υπολογισθεί η πίστωση των προγραμμάτων Α.Ω. (δηλαδή των ΗΠΑ, αφού το νόμισμα ήταν δολάρια ΗΠΑ).

Για ποιο λόγο δόθηκε τόσο μεγάλη διάρκεια υλοποίησης της σύμβασης, όταν θα μπορούσε να οριστεί σύντομη διάρκεια κλιμακωτά για κάθε επιμέρους πρόγραμμα των Α.Ω. (αφού μάλιστα προβλέφθηκε χωριστά για κάθε πρόγραμμα χρόνος υλοποίησης – βλ. ανωτέρω υποκεφάλαιο για την Υλοποίηση των ΑΩ), ώστε το Ελληνικό Δημόσιο και οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις να έχουν παραλάβει ολοκληρωμένα σήμερα κάποια από τα προγράμματα των Α.Ω. Σε αυτή την περίπτωση (δηλαδή που θα τίθετο για κάθε επιμέρους πρόγραμμα σύντομος χρόνος ολοκλήρωσης με τελικό όριο τα τέσσερα (4) χρόνια για το σύνολο των Α.Ω.) η τυχόν ασυνέπεια στην ολοκλήρωση κάποιου προγράμματος θα σήμαινε αυτόματα ότι θα κατέπιπτε η ανωτέρω αναπροσαρμογή σε πολύ προηγούμενο των τεσσάρων (4) ετών χρόνο, θα κατέπιπτε ομοίως και η εγγυητική ύψους 10.877.900 δολαρίων ΗΠΑ, ενώ αντίστοιχα θα πεζόταν η αμερικανική εταιρεία σε συνεπή και σύντομη ολοκλήρωση Α.Ω.

III. Αναφορικά με την πρόοδο της ποινικής διαδικασίας που έχει ξεκινήσει συνεπεία ασκήσεως ποινικής δίωξης στην Ελλάδα:

Η Επιτροπή μας συνεστήθη από τη Βουλή «για τη διερεύνηση των όσων περιλαμβάνονται στις δικογραφίες που διαβιβάστηκαν στη Βουλή με τις υπ' αριθμ. Ε.Π. 341/20-9-2004 και Ε.Π. 343/21-9-2004 εισαγγελικές αναφορές, σχετικά με θέματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων». Η ανάκριση σύμφωνα με τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εξελίσσεται κανονικά για ιδιώτες

που φέρονται να εμπλέκονται σε ποινικά αξιόλογες πράξεις που σχετίζονται με τις συμβάσεις προμήθειας των οπλικών συστημάτων TOR – M1, των ραντάρ ΤΡQ – 37 και των αντίστοιχων αυτών συμβάσεων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων που υπέγραψε η ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Η Επιτροπή μας κρίνει ότι θα πρέπει η Βουλή να ενημερώνεται τακτικά και να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την πρόοδο της ποινικής αυτής διαδικασίας που βρίσκεται σε εξέλιξη, με λήψη αντιγράφων από τη σχετική δικογραφία όταν κριθεί αυτό σκόπιμο, καθώς το αποδεικτικό υλικό που θα συγκεντρωθεί από την ποινική αυτή διαδικασία είναι ιδιαίτερα σημαντικό στην αξιολόγησή του για την ουσιαστική περαιτέρω διερεύνηση του ενδεχομένου απόδοσης ευθυνών στις περιπτώσεις πρόκλησης οικονομικής ζημίας του Ελληνικού Δημοσίου από τις πράξεις και παραλείψεις που έχουν αναλυτικά εκτεθεί ανωτέρω.

IV. Αναφορικά με την πρόοδο της ποινικής διαδικασίας που έχει ξεκινήσει συνεπεία ασκήσεως ποινικής δίωξης στη Ρωσία:

Στα πλαίσια των εργασιών της Επιτροπής μας ζητήθηκε με το με αριθμό πρωτοκόλλου 68^α/22-12-2004 έγγραφο του Ελληνικού Υπουργείου Δικαιοσύνης απευθυνόμενο αρχικά προς το Ρωσικό Υπουργείο Δικαιοσύνης και στη συνέχεια προς το γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα Ομοσπονδίας της Ρωσίας (με το με αριθμό πρωτοκόλλου 21^α/1-11-2004), η δικαστική συνδρομή και η ενημέρωση της επιτροπής μας σχετικά με «**το αποτέλεσμα των ανακρίσεων που έχουν γίνει από τις αρμόδιες Δικαστικές Αρχές της Ρωσίας, σχετικά με το ζήτημα του 10% των προβλεπόμενων από τη Σύμβαση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των 73.000.000 δολάρια ΗΠΑ, ή 81.000.000 δολαρίων ΗΠΑ, για το οποίο ο Αντιπρόεδρος της εταιρείας «Concern ALMAZ – ANTEY» κ. Mikhail VOROBIEV ισχυρίζεται ότι έχει κατατεθεί σε Τράπεζα της Μόσχας (12.000.000 δολάρια ΗΠΑ στη Privi Bank) του Μαυροβουνίου (45.000.000 δολάρια στη Western Bank) και σε υπεράκτιες εταιρείες των νησιών Καϊμάν (16.000.000 δολάρια ΗΠΑ) και ότι υπάρχουν τα αντίστοιχα παραστατικά των Τραπεζών**».

Στο ίδιο προαναφερόμενο έγγραφο η Επιτροπή μας ζητούσε να επιτραπεί σε μέλος ή σε μέλη της να μεταβούν επί τόπου και να βοηθήσουν στην συγκέντρωση των στοιχείων που ζητούνται.

Επίσης, με το με αριθμό πρωτοκόλλου 21/1-11-2004 απευθυνόμενο προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, ζητούσαμε «**να διαβιβαστεί στον Εισαγγελέα της Μόσχας το αίτημα της Επιτροπής μας για παράδοση στην Εξεταστική Επιτροπή του φακέλου που σχηματίστηκε μετά από έρευνα από τις Ρωσικές Αρχές για την προμήθεια των οπλικών συστημάτων TOR – M1 σε σχέση με τις συμβάσεις με την εταιρεία «Concern ALMAZ – ANTEY» και στη συνέχεια με την εταιρεία Federal State Unitary Enterprise «ROSOBORONEXPORT»**».

Σε απάντηση των ανωτέρω εγγράφων αιτημάτων που υποβάλαμε εστάλη από το Γραφείο του Εισαγγελέα της Ρωσικής Ομοσπονδίας με ημερομηνία 23-11-2004 απαντητικό έγγραφο με το οποίο μας ενημερώνει ότι η ποινική διαδικασία έχει ολοκληρωθεί προδικαστικά και ήδη βρίσκεται στο στάδιο της ακροαματικής εξέτασης στο Περιφερειακό Δικαστήριο Kuntsevsky της Μόσχας.

Συνεπώς, από το περιεχόμενο της ανωτέρω αλληλογραφίας καθίσταται φανερό ότι είναι άμεσα συναρτώμενη με τα θέματα που ετέθησαν προς διερεύνηση στην Επιτροπή μας η δικογραφία που εκκρεμεί στο ακροατήριο σε βάρος Ρώσων πολιτών, αναφορικά με την σύναψη και εκτέλεση των συμβάσεων προμήθειας των οπλικών συστημάτων TOR – M1 και της αντίστοιχης σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (κατά το ποσοστό 10% αυτής) ΑΛΛΑ ΙΔΙΩΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ (πολλών εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ).

Από την αλληλογραφία αυτή αν και με σχετική καθυστέρηση προέκυψε ότι πράγματι έχει ασκηθεί ποινική δίωξη και έχει συνταχθεί κατηγορητήριο σε βάρος του ΒΟΡΟΜΠΙΟΦ ΜΗΧΑΪΛ

ΒΙΚΤΩΡΟΒΙΤΣ, κατοίκου Μόσχας, οδός Αωιακονστρούκτορα Μίλια αρ. 2, με το οποίο του αποδίδεται η τέλεση του εγκλήματος του άρθρου 201 τ. 2 ΥΚ.ΠΟ. από την Ρωσική Εισαγγελία για πράξεις που φαίνεται να αντιστοιχούν σε πράξεις απιστίας και υπεξαίρεσης σε βαθμό κακουργήματος σύμφωνα με τον Ελληνικό Ποινικό Κώδικα σε βάρος του Ρωσικού Δημοσίου.

Συνεπώς η λήψη και μελέτη αντιγράφων σε επίσημη μετάφραση από τη σχετική δικογραφία αλλά και η επιτόπια μετάβαση στη Ρωσία και εκ του σύνεγγυς παρακολούθηση και ενημέρωση αντιπροσωπείας της Επιτροπής μας καθίσταται προφανώς αναγκαία, αφού είναι άμεσα συναρτώμενη η εξέλιξη της ποινικής διαδικασίας που έχει αρχίσει στη Ρωσία σε βάρος του ΒΟΡΟΜΠΙΟΦ ΜΗΧΑΙΛ ΒΙΚΤΩΡΟΒΙΤΣ, Γενικού Διευθυντή της ρωσικής εταιρείας ANTEY, που είναι η αντισυμβαλλόμενη εταιρεία στη σύμβαση προμήθειας των TOR – M1 και της αντίστοιχης σύμβασης αντισταθμιστικών ωφελημάτων.

Ειδικότερα, πρέπει να ζητηθούν στα πλαίσια του άρθρου 13 καθώς και του άρθρου 15 παρ. 6 της από το 1959 Ευρωπαϊκής Σύμβασης Αμοιβαίας Νομικής Αρωγής για Ποινικές Υποθέσεις και να ληφθούν, σε επίσημη μετάφραση, αντίγραφα όλης της ποινικής δικογραφίας και ιδίως των ακόλουθων εγγράφων:

- της διαταγής περί ποινικής δίωξης,
- του με ημερομηνία 15-7-2003 Πρακτικού πρόσθετης κατάθεσης του κατηγορουμένου κ. Βορόμπιεφ Μ.Β.,
- της με αριθμό ΚΑ/300-0401 Σύμβασης,
- του με ημερομηνία 7-5-2003 Πρακτικού πρόσθετης κατάθεσης του κατηγορουμένου κ. Βορόμπιεφ Μ.Β.,
- του με ημερομηνία 26-3-2003 Πρακτικού κατάθεσης του κατηγορουμένου κ. Βορόμπιεφ Μ.Β.,
- της με ημερομηνία 1-12-2003 Έκθεσης Δικαστικής Χρηματοοικονομικής Πραγματογνωμοσύνης,
- του Κατηγορητηρίου.

Σημειώνεται ότι κατάλογος των ανωτέρω εγγράφων και λοιπών εγγράφων από τη σχετική ποινική δικογραφία που εκκρεμεί στη Ρωσία απεστάλη (σε επίσημη μετάφραση) απεστάλη στην Επιτροπή μας με το με αριθμό 10/11-4806/04/2-12-2004 έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Ρωσικής Ομοσπονδίας, αλλά έως σήμερα δεν έχουν αποσταλεί τα έγγραφα και συνεπώς η Επιτροπή για άλλη μια φορά επιμένει στο αίτημα δικαστικής συνδρομής για λήψη των εγγράφων που μνημονεύονται στο προαναφερόμενο έγγραφο.

V. Εκκρεμή στοιχεία :

1) Αιτήματα για ανοίγματα όλων των λογαριασμών των εταιρειών DRUMILAN INTERNATIONAL LTD, DRUMILAN OFFSET με έδρα την Κύπρο, DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. με έδρα την Αθήνα.

Σε σχέση με το θέμα αυτό ήδη η Επιτροπή μας έχει αποστείλει δια μέσου του Υπουργείου Δικαιοσύνης προς τις αρμόδιες δικαστικές αρχές της Κύπρου, της Ελβετίας, των ΗΠΑ, με τη διαδικασία της δικαστικής συνδρομής (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαστικής Συνδρομής 1959) τα ακόλουθα έγγραφα:

- το με αρ. πρωτ. 62β/10-12-2004 έγγραφο προς τη Δικαστική Αρχή της Κύπρου με το οποίο ζητείται η άρση του τραπεζικού απορρήτου και η παροχή ενημέρωσης για ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ 001-33-142388 της Τράπεζας Popular Bank, Main Branch Nicosia Cyprus με τα ακόλουθα στοιχεία:

Ordering Customer JSC INDUSTRIAL COMPANY "CONCERN ANTEY" MOSCOW RUSSIA.

Beneficiary Customer DRUMILAN OFFSET PROGRAMME LTD
22, Tempon Str. Engomi 2408 P.O. Box 7677, Nicosia Cyprus
25-9-2000 (ποσό: 21.081.757 δολαρίων ΗΠΑ, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα του ημερήσιου ελληνικού τύπου – βλ. ενδεικτική παράθεση αμέσως κατωτέρω).

- το με αριθμό πρωτοκόλλου 62^α/10-12-2004 έγγραφο προς τη Δικαστική Αρχή της Ελβετίας (Γενεύη) με το οποίο ζητείται η άρση του τραπεζικού απορρήτου και η παροχή ενημέρωσης για ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ 125 87 81 S της Τράπεζας CREDIT AGRICOLE INDOSUEZ (SUISSE) SA 4 QUAL GENERAL GUISSAN, CH-1211 GENEVA 3, SWIFT BSUI CH 22120 με τα ακόλουθα στοιχεία:

Ordering Customer JSC INDUSTRIAL COMPANY "CONCERN ANTEY" MOSCOW RUSSIA.

Beneficiary Customer DRUMILAN INTERNATIONAL LTD
Hadzighianni Mexi Str. 5, 11528, Athens, Greece, 2-11-2000 (ποσό: 4.000.000 δολάρια ΗΠΑ, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα του ημερήσιου ελληνικού τύπου – βλ. ενδεικτική παράθεση αμέσως κατωτέρω)

- το με αριθμό πρωτοκόλλου 62γ/10-12-2004 έγγραφο προς τη Δικαστική Αρχή των ΗΠΑ (Νέα Υόρκη) με το οποίο ζητείται η άρση του τραπεζικού απορρήτου και η παροχή ενημέρωσης (με βάση τη Σύμβαση Διμερούς - Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής του 1999) για ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ 36154634 της Τράπεζας CITYBANK NEW YORK, SWIFT CODE CITIUS33.

Η παροχή ενημέρωσης για την κίνηση στους ανωτέρω λογαριασμούς εμφανίζεται με βάση τις εργασίες της Επιτροπής μας αναγκαία για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για διακίνηση και διάθεση χρηματικών ποσών που με βάση τα δημοσιεύματα του ημερήσιου τύπου (ενδεικτικά αναφέρονται οι εφημερίδες ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 3-12-04, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 5-12-2004, ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ 8-12-2004) που έχουν τεθεί υπόψη της Επιτροπής, είναι ύψους τουλάχιστον 21.081.757 δολαρίων ΗΠΑ (κατάθεση στην Κύπρο) και 4.000.000 δολαρίων ΗΠΑ (κατάθεση στην Αθήνα) κατά τα προαναφερόμενα.

2) Αποστολή αντιπροσωπείας που θα ορίσει η Βουλή Ελλήνων Βουλευτών για εκ του σύνεγγυς παρακολούθηση των ποινικών διαδικασιών στην προδικασία και στο ακροατήριο στη Ρωσία.

Από όσα ανωτέρω εκτέθηκαν προκύπτει ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό λόγω της άμεσης συνάρτησης και εξάρτησης της ποινικής διαδικασίας που διεξάγεται στη Ρωσία με την υπόθεση που διερευνά η Επιτροπή μας να παραστεί η δυνατότητα με άδεια της Βουλής να μεταβεί κλιμάκιο βουλευτών που θα παρακολουθήσουν την ακροαματική διαδικασία σε βάρος του ΒΟΡΟΜΠΙΟΦ Μ. στο Περιφερειακό Δικαστήριο Kuntsevsky της Μόσχας, καθώς και κάθε άλλης ποινικής διαδικασίας που είναι εκκρεμής και που σχετίζεται με την υπόθεση που διερεύνησε η Επιτροπή μας.

ΜΕΡΟΣ Δ' ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Εξεταστική Επιτροπή κρίνει (κατά πλειοψηφία), εν όψει των ανωτέρω στοιχείων, του περιεχομένου των μαρτυρικών καταθέσεων, των εγγράφων που ετέθησαν υπόψη της αλλά και εν όψει των εκτιμήσεων και παρατηρήσεων του διαβιβασθέντος στη Βουλή των Ελλήνων πορίσματος των Εισαγγελέων Πλημ/κών Αθηνών, ότι προέκυψαν ενδείξεις σοβαρών ευθυνών για τους διατελέσαντες Υπουργούς Εθνικής Αμύνης Α. Τσοχατζόπουλο και Γ. Παπαντωνίου.

Ειδικότερα:

- Παραμένει ανεξήγητο στην Επιτροπή το γεγονός, πώς είναι δυνατόν η καταρχήν απευθείας ανάθεση με δικρατική (άρα σαφώς πιο φερέγγυα έναντι της σύμβασης με οποιαδήποτε εταιρεία) συμφωνία με τον Καναδά για την προμήθεια των ADATS να μεταλλάσσεται μέσω σειράς μεθοδεύσεων σε αυτή την ιδιότυπη διαδικασία διαγωνισμού που ακολουθήθηκε στην περίπτωση των TOR – M1, χωρίς ωστόσο, να τηρηθούν οι όροι και η διαδικασία του διαγωνισμού ή σε κάθε περίπτωση σε μια εντελώς παράτυπη διαδικασία ανάθεσης.
- Παραμένει επίσης ανεξήγητο στην Επιτροπή για ποιο λόγο στην περίπτωση των TOR – M1 δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία του ανοικτού δημόσιου διαγωνισμού που σαφώς εξασφάλιζε πλήρως τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου αλλά επιλέχθηκε η ανωτέρω ιδιότυπη δια-

- δικασία διαγωνισμού με υπογραφή σύμβασης με μια ρωσική εταιρεία, η ακριβής ταυτότητα της οποίας αποκαλύφθηκε μόνο στο στάδιο υπογραφής της σύμβασης και η οποία ήταν ιδιωτική και όχι κρατική όπως προέκυψε από την κατάθεση του μάρτυρα Γιαννίκου που εκπροσωπούσε αυτές τις εταιρείες.
- Για την μη προσφυγή στη διαδικασία του διαγωνισμού η επίκληση λόγου επείγοντος στα Ίμια, κατέπεσε ως προσημαστική κατά την κρίση μας, δεδομένου ότι τα γεγονότα στα Ίμια έλαβαν χώρα το 1996 και η αρχική εγκριτική απόφαση για τα TOR – M1 εκδόθηκε το 1998 ενώ η σύμβαση τελικά υπογράφηκε το 1999 και η σύμβαση εν συνεχεία υποστηρίχθηκε μόλις το Νοέμβριο του 2003 (μετά από 4,5 χρόνια από την υπογραφή της σύμβασης) με αποτέλεσμα αρχές του 2004 δηλαδή πέντε (5) χρόνια μετά την υπογραφή της σύμβασης και οκτώ (8) χρόνια μετά την κρίση στα Ίμια (που φέρεται ότι αποτελούσε τον «επείγοντα λόγο») να μην έχουμε πλήρως αξιοποιημένα επιχειρησιακά τα οπλικά συστήματα που προμηθεύτηκε η χώρα για την αμυντική της θωράκιση και για τα οποία έχει καταβληθεί το σύνολο σχεδόν του τιμήματος.
 - Είναι χαρακτηριστικό ότι στην περίπτωση των επίμαχων συμβάσεων αμυντικών προμηθειών κατά παράβαση του άρθρου 16 παρα. 4 του ΠΔ284/1989 συμμετείχαν τα ίδια άτομα σε περισσότερες από μια Επιτροπές για την ίδια προμήθεια (ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι: Γιαννόπουλος Γεώργιος, Χατζηγιαννίδης Ιωάννης, Πατσέας Ευστάθιος, Μαμαλάκης Εμμανουήλ), αν και ο Ελληνικός Στρατός διαθέτει πληθώρα υψηλόβαθμων ικανών στρατιωτικών.
 - Πώς είναι δυνατόν να αναφέρεται για δικαιολόγηση της ανάγκης προμήθειας των TOR – M1 η ανάγκη εξοπλισμού της Κύπρου με όπλα Ρωσικής προελεύσεως, όταν σύμφωνα με το **άρθρο 26 παρα. 2** της κύριας σύμβασης προμήθειας των TOR – M1 συμφωνήθηκε ότι τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα και όλα τα συμβατικά υλικά καθώς και κάθε τεχνική πληροφορία σχετικά με αυτά «θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά από την Ελληνική Δημοκρατία και δεν θα επανεξαχθούν σε τρίτη χώρα χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση της Ρωσικής πλευράς. Συνεπώς αφού δεν εξαιρέθηκε από την ανωτέρω συμβατική ρύθμιση η Κύπρος ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΚΑΤΑΡΧΑΣ ΝΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.
 - Είναι αξιοσημείωτη η μη αναφορά συγκεκριμένης προμηθεύτριας εταιρείας στην αρχική εγκριτική απόφαση του ΥΕΘΑ. Μόνο στο κείμενο της σύμβασης αυτή η «αόρατη» και «απρόσωπη» αντισυμβαλλόμενη Ρωσική εταιρεία ορίστηκε ότι είναι η ANTEY.
 - Πώς μπορεί να επιλέγεται ένα οπλικό σύστημα που εξαρχής δεν διαθέτει τα τεχνικά επιχειρησιακά χαρακτηριστικά που τα στρατιωτικά επιτελεία είχαν ορίσει ότι έπρεπε να διαθέτει (π.χ. διασύνδεση, IFF κλπ). Πώς είναι επίσης δυνατό να δαπανά τεράστια ποσά το ελληνικό δημόσιο για να καταστήσει, με μεγάλη χρονική καθυστέρηση, επιχειρησιακά αξιόπιστα τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα εκ των υστέρων (π.χ. τοποθέτηση IFF).
 - Πώς, όταν ως Χώρα έχουμε θέσει όρο - και ορθά - το οπλικό σύστημα που θα επιλέξουμε να διασυνδέεται με το ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας της Χώρας, επιλέγουμε τα TOR – M1, τα οποία ως Ρωσικής προέλευσης και προκειμένου να διασυνδεθούν με το Ελληνικό ενοποιημένο σύστημα αεράμυνας θα πρέπει να επιτευχθεί επικοινωνία συστημάτων με διαφορετικά πρωτόκολλα επικοινωνίας, κάτι που δεν γνωρίζουμε αν θα μπορέσει ποτέ να συμβεί αποτελεσματικά, αφού αυτά καλύπτονται και από προστασία απορρήτου.
 - Πώς μπορεί να αγοράζουμε ένα οπλικό σύστημα με τεράστια εθνική οικονομική δαπάνη, όταν δεν έχει γίνει δοκιμή με βολές πραγματικών βλημάτων, πριν την υπογραφή της σύμβασης, αλλά απλή επίδειξη των συστημάτων;
 - Πώς είναι δυνατόν να υπογράψει η χώρα μια αμυντική προμήθεια κόστους πολλών εκατοντάδων εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ και να μην έχει φροντίσει να έχει ήδη στα χέρια της **πριν** την υπογραφή της σύμβασης κατατεθειμένη αμετάκλητη εγγυητική επιστολή και πολύ περισσότερο όταν τελικά, μετά την υπογραφή, της παραχωρείται «εγγύηση», αυτή να μην είναι ούτε τραπεζική, ούτε κρατική, κατά τον οριζόμενο από το Νόμο τύπο, αλλά να είναι μια απλή επιστολή καλής θέλησης και συνεργασίας μεταξύ των κρατών, που απέστειλε η Ρωσική κυβέρνηση.
 - Πώς είναι δυνατόν να γίνεται λόγος για εγγύηση σε σύμβαση αμυντικής προμήθειας, με τίμημα εκατοντάδων εκατομμυρίων, όταν **στην φερόμενη ως «εγγύηση» της Ρωσικής κυβέρνησης δεν καλύπτεται οποιοδήποτε - τε συγκεκριμένο ποσό** .
 - Πώς μπορεί να γίνεται επίκληση επείγουσας εθνικής ανάγκης, που επιβάλλει τη συγκεκριμένη προμήθεια, όταν μετά την υπογραφή της σύμβασης προμήθειας διαπιστώνεται καθυστέρηση 4,5 ετών στην υπογραφή της σύμβασης εν συνεχεία υποστηρίχθηκε, με αποτέλεσμα τα δεκατρία (13) από τα εικοσιένα (21) TOR – M1 να βρίσκονται σε ακινησία λόγω ελλείψεως των αναγκαίων ανταλλακτικών. Και επιπλέον πώς υπογράφεται σύμβαση εν συνεχεία υποστηρίχθηκε χωρίς να τίθεται συμβατικά συγκεκριμένος τρόπος καθορισμού ή αναπροσαρμογής των τιμών των ανταλλακτικών, με αποτέλεσμα οι προσφορές που εστάλησαν από τη Ρωσική πλευρά για τα ανταλλακτικά που ζητήθηκαν και που είναι αναγκαία για να λειτουργήσουν στοιχειωδώς τα οπλικά συστήματα, να εμφανίζουν τιμές προσαυξημένες σε ποσοστό 42,36%.
 - Πώς μπορεί η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ να υπογράφει συνεχώς νεότερες τροποποιήσεις – συμπληρώσεις της βασικής σύμβασης των TOR – M1, να κάνει χρήση του δικαιώματος προαίρεσης με νέες συμφωνίες παραγγελίας επιπλέον οπλικών συστημάτων που ανεβάζουν το τίμημα, χωρίς να φροντίζει να λάβει έστω σε αυτό το ύστερο στάδιο αμετάκλητη τραπεζική εγγυητική επιστολή ανάλογου ποσού με το υπολειπόμενο τίμημα και με το ύψος των νέων συμφωνιών (Option) που υπέγραψε η τότε πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ.
 - Και με δεδομένα τα ανωτέρω πώς είναι δυνατόν σε αυτές τις εταιρείες να έχει καταβληθεί από το ΥΠΕΘΑ το σύνολο σχεδόν του τιμήματος της σύμβασης από τους πρώτους ήδη μήνες εκτέλεσής της;
 - Είναι αξιοσημείωτη η υπογραφή της 3^{ης} τροποποίησης της βασικής σύμβασης προμήθειας των TOR – M1 στις 3-7-2003 με την οποία εγκρίθηκε η καταβολή ποσοστού 20% από το τίμημα της 2^{ης} τροποποίησης παρόλο που δεν είχε πληρωθεί ο όρος της επίτευξης της διασύνδεσης των TOR – M1 της Πολεμικής Αεροπορίας με τα S300, που η 2^η τροποποίηση είχε θέσει ως αναγκαία προϋπόθεση για την ανωτέρω καταβολή. Η συγκεκριμένη ενέργεια προκαλεί περαιτέρω ερωτηματικά αν ληφθεί υπόψη ότι το ΓΕΑ με έγγραφω του απευθυνόμενου στο ΥΠΕΘΑ επισήμαινε ότι η καταβολή αυτή του 20% δεν έπρεπε να πραγματοποιηθεί, λόγω της έλλειψης κάποιων από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Παρόλα αυτά η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ προχώρησε στην έγκριση της καταβολής και ενέκρινε την πληρωμή στην αντισυμβαλλόμενη εταιρεία ποσού 19.801.989,27 δολαρίων ΗΠΑ.
 - Η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ δεν προχώρησε, αν και μπορούσε και όφειλε, μετά τις μεγάλες καθυστερήσεις στην εκτέλεση της σύμβασης (καθυστέρηση στην τοποθέτηση IFF, στην επίτευξη διασύνδεσης κλπ) σε μονομερή λύση της σύμβασης και κήρυξη εκπώτου του

- αντισυμβαλλόμενου μέρους, ώστε να καταπέσουν οι συμβατικά προβλεπόμενες ποινικές ρήτρες, οι οποίες με βάση τη σύμβαση ανέρχονταν σε ποσοστό 10% του συνολικού συμβατικού τιμήματος (δηλαδή μαζί με όλες τις τροποποιήσεις – συμπληρώσεις στο ποσό των 857.522.168 δολαρίων ΗΠΑ). Με το να μην ενεργοποιηθεί όμως η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ την ανωτέρω δυνατότητα στο αρχικό στάδιο των καθυστερήσεων αυτών που είχε καταστεί εμφανής η αδυναμία της αντισυμβαλλομένης εταιρείας να εκπληρώσει τη σύμβαση, προκάλεσε οικονομική ζημία στο Ελληνικό Δημόσιο τόσο με την μη κατάπτωση και εισπράξη των ποινικών ρητρών, ύψους 85.752.216,8 δολαρίων ΗΠΑ, όσο και με την συνεχιζόμενη έγκριση καταβολών.
- Είναι χαρακτηριστικό εξάλλου της μη εξασφάλισης των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου το γεγονός ότι και στη σύμβαση για τα αντισταθμιστικά ωφελήματα (ΑΩ) των TOR – M1 δεν κατατέθηκε αμετάκλητη τραπεζική εγγυητική επιστολή ύψους 10% της συνολικής πιστωτικής αξίας των ΑΩ, όπως επέβαλαν οι Κατευθυντήριες Οδηγίες για τα Αντισταθμιστικά Ωφελήματα Προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων του 1996. Αντίθετα έγινε δεκτή η **μεταγενέστερη της υπογραφής της σύμβασης**, αποστολή επιστολής από τη ρωσική κυβέρνηση η οποία όπως αναφέρθηκε και προκειμένου για τη βασική σύμβαση προμήθειας των TOR – M1 δεν αποτελούσε «κρατική εγγύηση», όπως υποστηρίχθηκε, αλλά απλώς επιστολή καλής θελήσεως της Ρωσικής Κυβέρνησης, η οποία μάλιστα δεν ανέφερε οποιοδήποτε ποσό.
 - Η υπογραφή της σύμβασης των ΑΩ των TOR – M1 κατά παράβαση των Κατευθυντήριων Οδηγιών 1996 και χωρίς τη λήψη αμετάκλητης τραπεζικής εγγυητικής επιστολής, στέρησε από το Ελληνικό Δημόσιο τη δυνατότητα να εισπράξει το ποσό των 85.752.216,8 δολαρίων ΗΠΑ (10% επί του συμβατικού τιμήματος των 857.522.168 δολαρίων ΗΠΑ) που θα μπορούσε να εισπράξει η χώρα με την μονομερή λύση της σύμβασης, που ήταν επιβεβλημένη λόγω των μεγάλων καθυστερήσεων στην εκτέλεσή της από την αντισυμβαλλόμενη εταιρεία.
 - Μάλιστα η ανωτέρω παράβαση των Κατευθυντήριων Οδηγιών προκαλεί εύλογα ερωτηματικά όταν πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ ήταν ενήμερη για την επίμονη άρνηση της Ρωσικής πλευράς να παράσχει τραπεζική εγγύηση στο στάδιο των διαπραγματεύσεων με την αρμόδια επιτροπή από την ελληνική πλευρά. Η σθεναρή και επίμονη άρνηση της Ρωσικής εταιρείας αποτελούσε απόδειξη της αφερεγγυότητάς της και της εξαρχής δηλωμένης αδυναμίας της να υλοποιήσει τη σύμβαση προμήθειας και τα σχετικά προγράμματα ΑΩ. Παρόλα αυτά, αν και η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ ήταν ενήμερη για τα διαλαμβανόμενα στο στάδιο των διαπραγματεύσεων, προχώρησε στη σύναψη των ΑΩ χωρίς τραπεζική εγγύηση.
 - Είναι αξιοσημείωτη η υπογραφή στις 3-7-2003 της 3ης Τροποποίησης της σύμβασης των TOR – M1, αν και η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ γνώριζε την υλοποίηση των ΑΩ σε ποσοστό μόλις 2%, οπότε έπρεπε είτε να ασκηθεί πίεση για πλήρη υλοποίηση των ΑΩ, είτε να ενεργοποιηθούν οι όροι για τη λύση της σύμβασης και την κατάπτωση των ποινικών ρητρών, ενώ σε κάθε περίπτωση έπρεπε να αντικατασταθεί σε εκείνο έστω το στάδιο η δήθεν «κρατική εγγύηση» με τραπεζική εγγύηση. Αντί για αυτό η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ δέχεται παράταξη την αντικατάσταση του αντισυμβαλλομένου, εγκρίνει την καταβολή του 20% του τιμήματος της 2ης Τροποποίησης και στη συνέχεια καταβάλει στην αντισυμβαλλομένη εταιρεία στις 13-2-2004, ποσό 19.801.898,27 δολαρίων ΗΠΑ, με ελλιπή δικαιολογητικά.
 - Εφόσον σε κανένα χρονικό σημείο, τόσο κατά την υπογραφή της σύμβασης ΑΩ, όσο και κατά την υπογραφή οποιασδήποτε τροποποίησης αυτής, η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ δεν επέβαλε την προβλεπόμενη από το Νόμο κατάθεση οποιασδήποτε μορφής εγγυητικής επιστολής για τη λήψη προκαταβολής, θα έπρεπε τουλάχιστον να έχει εξασφαλίσει τη σύνδεση της πίστωσης συγκεκριμένου ποσοστού της προκαταβολής με την υλοποίηση αναλόγου μέρους των προγραμμάτων ΑΩ, ώστε να υπάρχει μέσο πίεσης προς την εταιρεία ANTEY και εξασφάλισης της υλοποίησης των ΑΩ.
 - Στη συγκεκριμένη σύμβαση αμυντικής προμήθειας και ειδικότερα στην υλοποίηση των προγραμμάτων ΑΩ που συμφωνήθηκαν, ιδιαίτερη σημασία έχει η δραστηριότητα της εταιρείας «φάντασμα» DRUMILAN. Πρόκειται για τρεις εταιρείες την DRUMILAN INTERNATIONAL LTD, DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. (με έδρα την Αθήνα) και DRUMILAN OFFSET INTERNATIONAL LTD (με έδρα τη Λευκωσία Κύπρου). Η DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E. φαίνεται να έχει αναλάβει την υλοποίηση των ΑΩ για λογαριασμό της Ρωσικής εταιρείας. Οι προαναφερόμενες εταιρείες, ήταν στην ουσία μία και συγκεκριμένα η DRUMILAN INTERNATIONAL LTD, που κατείχε το 99% περίπου των μετοχών των άλλων δύο εταιρειών. Από τα χρήματα που πιστώθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο στην Ρωσική εταιρεία για την δήθεν υλοποίηση των ΑΩ των TOR – M1 (επισημαίνεται ότι έχει υλοποιηθεί μόνο το 2% των ΑΩ), μέρος αυτών, σύμφωνα με δημοσιεύματα του Ελληνικού Ημερήσιου Τύπου, φαίνεται να έχει κατατεθεί από τη Ρωσική εταιρεία σε λογαριασμούς των DRUMILAN Κύπρου (περίπου 21.000.000 δολάρια ΗΠΑ) και DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E (4.000.000 δολάρια ΗΠΑ).
 - Οι σχέσεις των ανωτέρω εταιρειών καθώς και των τραπεζικών λογαριασμών τους που διατηρούσαν σε Ελληνικές τράπεζες και τράπεζες του Εξωτερικού, όπως Ελβετία, Η.Π.Α., Κύπρος, με τη διακίνηση και διάθεση σε τρίτα πρόσωπα ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις της δήθεν υλοποίησης των ΑΩ, πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω από τη Βουλή σε σχέση με τυχόν υπάρχουσες ευθύνες στη διαχείριση και διάθεση των ανωτέρω ποσών.
 - Η πίστωση στις 24-4-2000 ποσού 250.817.571 δολαρίων ΗΠΑ για την υλοποίηση των ΑΩ στη Ρωσική εταιρεία δόθηκε από την Ελληνική πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, μετά την υποβολή σχετικού αιτήματος από την εταιρεία DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E, τη στιγμή που η τελευταία δεν είχε τύχει της αποδοχής του Υπουργείου ως αποδεκτού μέρους της σύμβασης ΑΩ και κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων των Κατευθυντήριων Οδηγιών του 1996, που ορίζουν ότι το σχετικό αίτημα υποβάλλεται από την προμηθεύτρια εταιρεία.
 - Το προαναφερόμενο ποσό πιστώθηκε στην εταιρεία ANTEY, χωρίς την ταυτόχρονη υποβολή των απαιτούμενων από τις Κατευθυντήριες Οδηγίες δικαιολογητικών εγγράφων.
 - Κατά τη χορήγηση της ανωτέρω πιστώσεως δεν ελέγχθηκε καν από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ αν η εταιρεία DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E κατείχε την αντίστοιχη των προγραμμάτων ΑΩ εθνική διαβάθμιση ασφαλείας που ήταν απαραίτητη σύμφωνα με το άρθρο 12 παρα. 4 των Κατευθυντήριων Οδηγιών.
 - Είναι χαρακτηριστικό ότι στις καταβολές, ακόμα και για το μοναδικό πρόγραμμα των ΑΩ που τελικά πραγματοποιήθηκε και που αποτελεί το 2% του συνόλου των προγραμμάτων ΑΩ, η εξόφληση του πιστωτικού τιμήματος των 15.040.000 δολαρίων ΗΠΑ, πραγματοποιήθηκε με την υποβολή μιας μόνο αιτήσεως – δικαιολογητικού, χωρίς να υπάρχει η βεβαίωση προσκόμισης των προβλεπόμενων δικαιολογητικών και παραστατικών (στο

- άρθρο 17 και στο Παράρτημα Δ παρ. Ιε της σύμβασης ΑΩ).
- Είναι χαρακτηριστικό, ότι, ενώ στην αρχική συμφωνία των ΑΩ υπήρχε πρόβλεψη για τη δημιουργία στην Ελλάδα εργοστασίου συντήρησης, επισκευής και αναβάθμισης των οπλικών συστημάτων TOR M1, OSA και OSA AKM, συνολικής πιστωτικής αξίας 652.400.000 δολαρίων ΗΠΑ, καθώς και η δημιουργία Κέντρου Τεκμηρίωσης και Επισήμανσης, σχετικά με την ταυτόχρονη μετάφραση από τη Ρωσική στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα όλων των μέσων, εγχειριδίων, χαρτών και λοιπών επισημάνσεων για αμυντικά Ρωσικά συστήματα πιστωτικής αξίας 238.000.000 δολαρίων ΗΠΑ, στην συντελεσθείσα από 29 Φεβρουαρίου 2000 τροποποίηση της σύμβασης ΑΩ, το δεύτερο πρόγραμμα της δημιουργίας του ανωτέρω κέντρου επισημάνσεως δεν περιελήφθη. Περαιτέρω, το ΥΠΕΘΑ με το από 16 Δεκεμβρίου 2003 έγγραφο της ΓΓΟΣΑΕ/ΓΔΑΕ έσπευσε να αποδεχθεί βασικές αίτημα της ROSOBORONEXPORT, που απευθύνθηκε την 17 Οκτωβρίου 2003 στο Υπουργείο, περί νέου προσδιορισμού, που ουσιαστικώς αποτελούσε περιορισμό, των προγραμμάτων ΑΩ, μεταξύ των οποίων δεν αναφέρεται πλέον η συμφέρουσα για την Ελληνική πλευρά και προβλεπόμενη στην αρχική συμφωνία των ΑΩ, δημιουργία εργοστασίου στην Ελλάδα συντηρήσεως, επισκευής και ανακατασκευής οπλικών συστημάτων.
 - Αναφορικά με τη διαδικασία ανάθεσης των ραντάρ αντιπυροβολικού ΤΡQ – 37 είναι αξιοπερίεργο πώς ακολουθήθηκε η απευθείας ανάθεση κατά ευθεία παράβαση του άρθρου 73 του ΠΔ284/89, με την αιτιολογία του μοναδικού κατασκευαστή, όταν στην αγορά υπήρχαν τουλάχιστον άλλα δύο ραντάρ ίδιου τύπου και μάλιστα νεότερης τεχνολογίας.
 - Είναι ίσως η μοναδική περίπτωση στην ιστορία των προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων που η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ προκειμένου για την προμήθεια των έξι ραντάρ ΤΡQ – 37, ενήργησε παραβλέποντας πλήρως τη σχετική εισήγηση της υπηρεσιακής ιεραρχίας, οι οποίοι είχαν εισηγηθεί τη διακοπή των διαπραγματεύσεων με την προμηθεύτρια εταιρεία και την ακύρωση της εντολής προμήθειας και προχώρησε στην ανάθεση της προμήθειας στη συγκεκριμένη εταιρεία, χωρίς μάλιστα να παραθέσει την παραμικρή αιτιολογία για τη διαφοροποίησή του αυτή.
 - Η ανωτέρω ενέργεια της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ συνέβη σε χρόνο, που ήδη είχαν καταδειχθεί οι επιχειρησιακές και τεχνικές αδυναμίες των ραντάρ ΤΡQ – 37, σε σχέση με τις αντίστοιχες τεχνικές και επιχειρησιακές απαιτήσεις που είχαν τεθεί το 1997 από το ΑΣΣ, όταν δηλαδή είχαν ήδη πραγματοποιηθεί οι πρώτες δοκιμές των δύο ομοίου τύπου ραντάρ που είχαν προμηθευτεί οι Ένοπλες Δυνάμεις με τη διακρατική σύμβαση (LOA) του 1997 και ήταν ενήμερη για τα ανεπιτυχή αποτελέσματα των δοκιμών αυτών.
 - Στην περίπτωση προμήθειας των έξι ραντάρ ΤΡQ – 37 παρατηρείται το εξής παράδοξο να προσδιορίζεται ως χρόνος παράδοσης των οπλικών συστημάτων το χρονικό σημείο που αυτά θα παραδίδονταν στο λιμάνι φόρτωσής τους στις ΗΠΑ. Η εξόφληση μάλιστα του υπολειπόμενου αντιτίμου των παραδοτέων συστημάτων οριζόταν στη σύμβαση σε προθεσμία 45 ημερών από την παράδοσή τους στο λιμάνι φόρτωσης των ΗΠΑ, δηλαδή πριν όχι μόνο από κάθε ποιοτικό έλεγχο από τις Ελληνικές Αρχές αλλά και από αυτή την παραλαβή τους σε Ελληνικό έδαφος.
 - Αξιοπρόσεκτο επίσης είναι και το γεγονός ότι στη σύμβαση της προμήθειας των ραντάρ ΤΡQ – 37 προβλεπόταν μία και μόνο περίπτωση κήρυξης εκπτώτου του προμηθευτή με ταυτόχρονη καταγγελία της σύμβασης, δηλαδή μόνο σε περίπτωση καθυστέρησης παράδοσης

συστημάτων της σύμβασης πέραν των 4 μηνών από τον συμβατικώς προβλεπόμενο χρόνο παράδοσης αυτών και αφού προηγηθεί δίμηνη προθεσμία χάριτος. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση αντισυμβατικής συμπεριφοράς του προμηθευτή δεν παρέχεται στο Ελληνικό κράτος η δυνατότητα καταγγελίας της σύμβασης και κήρυξης εκπτώτου του προμηθευτή.

- Στην περίπτωση των συγκεκριμένων ραντάρ συμβαίνει το παράδοξο να επιμένουμε να συνεχείς δοκιμές, τον Ιούνιο και το Δεκέμβριο του 2003, σπαταλώντας ανθρώπινο δυναμικό των στρατιωτικών δυνάμεων, βλήματα, χρήματα για αμοιβή των στρατιωτικών αυτών, προκειμένου να αποκτήσουν τα ραντάρ αυτά τα επιχειρησιακά χαρακτηριστικά που προβλεπόντουσαν ως συμβατικές υποχρεώσεις της προμηθεύτριας εταιρείας.
- Παρόλη τη συνεχή αποτυχία των επανειλημμένων δοκιμών στα Πετρωτά σε κανένα σημείο το ΥΠΕΘΑ δεν προχώρησε στην μονομερή λύση της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 21 της συμβάσεως, ώστε να καταπέσει η εγγυητική και οι προβλεπόμενες ποινικές ρήτρες, αυξάνοντας την οικονομική ζημία του Ελληνικού Δημοσίου, αφού στην περίπτωση αυτή θα μπορούσε να καταπέσει υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, συνολικά το ποσό των 10.877.900 δολαρίων ΗΠΑ (ποσό εγγυητικής) καθώς και το ποσό των ποινικών ρητρών.
- Μάλιστα το ΥΠΕΘΑ όχι μόνο δεν κήρυξε τη λύση της σύμβασης με τις ανωτέρω συνέπειες αλλά προχωρούσε και σε περαιτέρω καταβολές ποσών τον Αύγουστο 2003 (15.473.400 δολάρια ΗΠΑ), τον Σεπτέμβριο 2003 (15.473.400 δολάρια ΗΠΑ), τον Οκτώβριο 2003 (1.572.250 δολάρια ΗΠΑ) και το Δεκέμβριο (16.685.150 δολάρια ΗΠΑ) του 2003, προκαλώντας αθροιστικά (με βάση τα αμέσως ανωτέρω ποσά) **περαιτέρω οικονομική ζημία 49.204.200 (15.473.400 + 15.473.400 + 1.572.250 + 16.685.150 = 49.204.200) δολάρια ΗΠΑ στο Ελληνικό Δημόσιο.**

ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Ως γνωστόν σήμερα οι δαπάνες για τις στρατιωτικές προμήθειες εξαιρούνται του προληπτικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Βασικό συμπέρασμα από την εκτενή μελέτη του συστήματος της διαδικασίας στρατιωτικών προμηθειών είναι η ανάγκη και προληπτικού ελέγχου των δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Αυτό σημαίνει ότι όταν ολοκληρώνονται οι διαδικασίες επιλογής του οπλικού συστήματος, καθώς και οι διαπραγματεύσεις με τον επλεγμένα προμηθευτή και συντάσσεται το τελικό σχέδιο σύμβασης, το σύνολο του φακέλου θα υποβάλλεται για έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο προκειμένου να κρίνει τη νομιμότητα της όλης διαδικασίας και το σύννομο του Σχεδίου της Σύμβασης. Έτσι ο αρμόδιος υπουργός θα έχει εκ των προτέρων τη βεβαιότητα ότι τηρήθηκαν οι νόμοι και οι προβλεπόμενες διαδικασίες, πριν προχωρήσει στην υπογραφή της σύμβασης.

Χρήζει ριζικής αναβάθμισης το κανονιστικό πλαίσιο υλοποίησης των συμβάσεων ΑΩ. Το σημερινό καθεστώς επιτρέπει πληθώρα παρατυπιών και δεν επιτρέπει την υλοποίηση του πραγματικού στόχου των ΑΩ που είναι η μεταφορά τεχνολογίας και η εν γένει ενίσχυση της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας. Πρέπει να λάβει μορφή νόμου ώστε να δεσμεύει τους υπηρεσιακούς παράγοντες αλλά και τους πολιτικούς προϊσταμένους τους για τις ενέργειές και τις αποφάσεις τους.

Είναι προφανής η ανάγκη αναθεώρησης του ισχύοντος Προεδρικού Διατάγματος 284/1989. Θα πρέπει να αντικατασταθεί το ΠΔ με νόμο του Κράτους, περιλαμβάνοντας ένα σύνολο νέων διατάξεων που θα εξασφαλίζουν τη διαφάνεια των διαδικασιών, τον υγιή ανταγωνισμό, τη υποστήριξη της Ελληνικής Αμυντικής Βιομηχανίας και το αξιόμαχο των Ενόπλων Δυνάμεων.

Ολοκληρώνοντας τη σύνταξη του παρόντος πορίσματος δηλώνουμε ότι εργασθήκαμε με υψηλό αίσθημα ευθύνης και με συνείδηση του χρέους μας και επομένως, πιστεύουμε πως ανταποκριθήκαμε στην εμπιστοσύνη της Ολομέλειας της Βουλής προς την οποία υποβάλλουμε το Πόρισμά μας, προκειμένου αυτή, ως έχουσα τη σχετική δικαιοδοσία, να αποφασίσει για τη περαιτέρω πορεία της υπόθεσης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ
Γ' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΙΑΝΝΕΛΗΣ - ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Οι Βουλευτές της Ν.Δ. - μέλη της Επιτροπής

Γκιουλέκας Κωνσταντίνος

Ζαγορίτης Ελευθέριος

Ζώης Χρήστος

Καλαντζής Γεώργιος

Κεδίκογλου Συμεών

Κορτσάρης Νικόλαος

Λυκουρέντζος Ανδρέας

Μαγγίνας Βασίλειος

Μακρή Ζέττα

Πολύδωρας Βύρων

Τζίμας Μαργαρίτης

ΠΟΡΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ
(Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΚΡΙΒΑΚΗ, ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ,
ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗ, ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΟΣΜΙΔΗ,
ΚΙΜΩΝΑ ΚΟΥΛΟΥΡΗ,
ΑΝΔΡΕΑ ΛΟΒΕΡΔΟΥ, ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΙΩΤΗ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΗΛΙΑ ΠΑΠΑΗΛΙΑ

Α. Εισαγωγή: Το πλαίσιο λειτουργίας της Εξεταστικής Επιτροπής

1. Τα εξοπλιστικά προγράμματα των Ενόπλων Δυνάμεων υπήρξαν, ιδίως τον τελευταίο χρόνο πριν τις εκλογές της 7ης Μαρτίου 2004, **η αιχμή του δόρατος της αντιπολιτευτικής τακτικής της Νέας Δημοκρατίας**. Πρωταγωνιστής στην προσπάθεια αυτή ήταν ο σημερινός Υπουργός Εθνικής Άμυνας που συνέβαλε προσωπικά στη δημιουργία κλίματος διάχυτης καχυποψίας και σκανδαλογίας με τη συστηματική υποβολή σχετικών ερωτήσεων και με ανάλογες δηλώσεις εντός και εκτός Βουλής. Με κοντόφθαλμο και μικροπολιτικό τρόπο επιχειρήθηκε, - από την ΝΔ ως αντιπολίτευση ήδη, - **η επίθεση εναντίον των Ενόπλων Δυνάμεων**, της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας, με στόχο να αμαυρώσει το τεράστιο έργο και την μεταρρύθμιση του ΠΑΣΟΚ στις ΕΔ καθώς και να σπλωθεί το μεγαλύτερο εξοπλιστικό πρόγραμμα της Ελλάδας που εξελίχθηκε στο διάστημα της δεκαετίας 1994 - 2003, με τα εγκεκριμένα από το ΚΥΣΕΑ ενιαία μεσοπρόθεσμα προγράμματα αμυντικών εξοπλισμών (ΕΜΠΑΕ 1996-2000 και το ΕΜΠΑΕ 2001-2005).

2. Ήταν συνεπώς προδιαγεγραμμένες οι κινήσεις της κυβέρνησης αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων της και αμέσως μετά την τοποθέτηση του **κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου** στη θέση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας αλλά και του ως τότε εν ενεργεία Αντιεισαγγελέα του Αρείου Πάγου **κ. Γεωργίου Ζορμπά** στη θέση του Γενικού Γραμματέα Οικονομικού Σχεδιασμού και Αμυντικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Ο πολιτικός αυτός διορισμός ενός ως τότε εν ενεργεία ανωτάτου εισαγγελικού λειτουργού καθώς και το γεγονός ότι ο κ. Ζορμπάς αναφέρθηκε, κατά την εξέταση του στην Επιτροπή, ρητά στη σχέση που είχε διαμορφώσει με τον κ. Κ. Καραμανλή πριν τις εκλογές θέτει ένα κρίσιμο ζήτημα σχέσεων εκπροσώπων της δικαστικής και της πολιτικής εξουσίας που αξίζει να ερευνηθεί περαιτέρω.

Η προεκλογική σκανδαλογία σε σχέση με τους αμυντικούς εξοπλισμούς μετατράπηκε μετεκλογικά σε συστηματική «**επιχείρηση ποινικοποίησης**» επιλεγμένων υποθέσεων εξοπλισμών, με την «κατασκευή στοιχείων», την αποσιώπηση άλλων, την παράληψη ολοκληρωμένης ενημέρωσης για τα πραγματικά δεδομένα, καθώς και την επιλεκτική χρήση μέρους μόνο των εγγράφων, αρχής γενομένης από τις ίδιες τις συμβάσεις προμηθείας των ρωσικών αντιαεροπορικών πυραυλικών συστημάτων βραχείας βεληγεκούς TOR-M1 και των αμερικανικών ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37. Η κυβέρνηση έκανε κατά τον τρόπο αυτό την επιλογή της επιστροφής στο παρελθόν μέσα από την επανάληψη πρακτικών που στο πρόσφατο παρελθόν τραυμάτισαν την πολιτική και γενικότερα τη δημόσια ζωή, δίχασαν τους πολίτες και οδηγήθηκαν σε αδιέξοδο προκαλώντας ζημία στη χώρα αλλά και σε όσους τις ενεπνεύστησαν, τις καθοδήγησαν και τις υποστήριξαν

3. Η επιχείρηση ποινικοποίησης των υποθέσεων αυτών ξεκινά από διάφορα δημοσιεύματα και από τη διαβίβαση σχετικών «στοιχείων» στον Εισαγγελέα των Πλημμελειοδικών Αθηνών με πρωτοβουλία του κ. Γεωργίου Ζορμπά ο οποίος ενεργεί - όπως δήλωσε ο ίδιος ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας - κατ' εντολήν του κ. Σπηλιωτόπουλου και διαβιβάζει στον Εισαγγελέα όλα και όλα δύο έγγραφα, μία ανώνυμη καταγγελία «εντίμων» ανώνυμων αξιωματικών και μία σχετική ερώτηση του κ. Σπηλιωτόπουλου ως βουλευτή της αντιπολίτευσης.

Δεν αρκείται όμως στη διαβίβαση των «στοιχείων» αυτών, αλλά επιπλέον, με συνοδευτική επιστολή του, - άτυπη μηνυτήρια αναφορά - διατυπώνει εκ προοιμίου τα «εισαγγελικά» συμπεράσματα του για αδικήματα που κατά την γνώμη του έχουν τελεστεί

4. Η διαβίβαση των στοιχείων αυτών στον Εισαγγελέα έγινε από τον κ. Ζορμπά μετά την διενέργεια- όπως προέκυψε κατά την εξέταση του στην Επιτροπή- σχετικής άτυπης διοικητικής εξέτασης στο ΥΕΘΑ (πράγμα λογικώς αναγκαίο).

Παραβιάστηκαν έτσι όμως κραυγαλέα το άρθρο 86 παρ. 2 του Συντάγματος και το άρθρο 4 του νόμου περί ευθύνης Υπουργών, που επιβάλλουν σε οποιοδήποτε όργανο εντοπίζει στο πλαίσιο διοικητικής εξέτασης οποιασδήποτε μορφής (άρα και άτυπης) στοιχεία που πιθανολογείται να οδηγήσουν σε ποινική ευθύνη υπουργού ή υφυπουργού, να διαβιβάσει αμελλητί τα στοιχεία αυτά στη Βουλή, η οποία ως όργανο αρμόδιο για την άσκηση δίωξης είναι και αποδέκτης της ανακοίνωσης που προβλέπεται στο άρθρο 37 ΚΠΔ.

Η συνειδητή αυτή παραβίαση του Συντάγματος έγινε προκειμένου τα στοιχεία να διαβιβαστούν στη Βουλή μέσω της Εισαγγελίας για την δημιουργία της ψευδούς εντύπωσης ότι η πρωτοβουλία της διαβίβασης ήταν εισαγγελική και όχι πολιτική.

5. **Και ο τρόπος όμως κατά τον οποίο ενήργησε ο Εισαγγελέας στην υπόθεση των TOR-M1 συνιστά κατάφορη παραβίαση του Συντάγματος, του νόμου περί ευθύνης υπουργών και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.** Ο εισαγγελικός λειτουργός που ενήργησε την προκαταρκτική εξέταση, ενώ εντόπισε εξαρχής στα ίδια τα διαβιβασθέντα έγγραφα του κ. Ζορμπά και τα συναφή και συνημμένα δημοσιεύματα του τύπου, ότι η υπόθεση αφορά πράξεις υπουργών, συνέχισε επί μήνες τη λήψη ενόρκων ή ανωμοτί καταθέσεων και τη συγκέντρωση εγγράφων κατ' επιλογή, με στόχο να συντάξει μη προβλεπόμενο από το Σύνταγμα και από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας «πόρισμα» για τη δημιουργία εντυπώσεων.
6. Η Εξεταστική Επιτροπή παρότι αποφάσισε ομόφωνα τον κατάλογο και τη λογική σειρά των ερευνητέων θεμάτων, λόγω της επιμονής της πλειοψηφίας, ανάλωσε το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών της σε εξέταση μεγάλου αριθμού, - εν ενεργεία ή αποστράτων, - στρατιωτικών κάθε βαθμού πριν την εξέταση των πολιτικών προσώπων που σχετίζονται με τα θέματα.
Πρέπει να πούμε εντούτοις, ότι **η εξέταση των μαρτύρων φώτισε τις πραγματικές διαστάσεις των υποθέσεων. Αυτό έγινε και με την καταλυτική βοήθεια της δημοσιογραφικής έρευνας**, που έφερε στο φως της δημοσιότητας πλήθος χρησίμων εγγράφων τα οποία ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας απέκρυψε από τη Βουλή, παρότι η Επιτροπή είχε εξαρχής ζητήσει τους πλήρεις φακέλους.
7. Η Επιτροπή διαπίστωσε έτσι ότι ο εισαγγελικός λειτουργός που διενήργησε την προκαταρκτική εξέταση για την υπόθεση των TOR -M1, ουδέποτε συγκρότησε πλήρη φάκελο. Άλλωστε απέφυγε να ζητήσει ακόμα και τα υλικά της Επιτροπής, ενώ συνεχίζει την διενέργεια σχετικής προκαταρκτικής εξέτασης για τα μη πολιτικά πρόσωπα. Κινήθηκε επί τη βάση άγνωστων και μη καταγραφόμενων στη διαδικασία πληροφοριών που προσανατόλισαν την έρευνα του, την επιλογή των μαρτύρων και τις προκλητικά μονομερείς και επιλεκτικές ερωτήσεις που υπέβαλε προς αυτούς, κατά προτίμηση από την οπτική γωνία των συστημάτων ADATS και των «πλεονεκτημάτων» τους, χωρίς αυτό να δικαιολογείται από τα στοιχεία του φακέλου. Όλα αυτά αποτυπώνονται στο πρωτοφανές και αντιδικονομικό ύφος του πορίσματος που συνετάγη κατά παράβαση του Συντάγματος και του ΚΠΔ με προφανή στόχο τη δημιουργία πολιτικών εντυπώσεων.
8. **Η Επιτροπή βρέθηκε επίσης ενώπιον μιας πρωτοφανούς περίπτωσης «οργανωμένης παραπλάνησης» της Βουλής από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο**

Σπηλιωτόπουλο και τον Γ.Γ. κ. Γ. Ζορμπά, οι οποίοι απέκρυψαν σωρεία κρίσιμων εγγράφων. Ιδιαίτερα ο κ. Σπηλιωτόπουλος εψεύσθη απευθυνόμενος στην Ολομέλεια της Βουλής κατά τη συζήτηση για τη συγκρότηση της Εξεταστικής Επιτροπής. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι απεκρύβησαν όλα τα στοιχεία των διαπραγματεύσεων, πράξεων και συμβάσεων μετά την 7η Μαρτίου 2004, υπό το φως των οποίων όμως αξιολογείται κατ' ανάγκην η όλη υπόθεση. Επιπλέον ο κ. Σπηλιωτόπουλος «ενημέρωσε» τη Βουλή ότι η εγγύηση που συνοδεύει τα TPQ-37 είναι εταιρική και όχι τραπεζική κατά παράβαση του νόμου όπως ισχυρίστηκε, ενώ ισχύει ακριβώς το αντίθετο. Κατά την εξέταση του μάλιστα στην Επιτροπή αναφέρθηκε στο θέμα αυτό, όχι με δική του πρωτοβουλία, αλλά μετά από επίμονη σχετική ερώτηση βουλευτού, ενώ του είχε ζητηθεί να προβεί αν ήθελε σε επανόρθωση ή διασκευή δηλώσεων του που έκανε ενώπιον της Βουλής και τις οποίες θεωρεί ανακριβείς. Αρκέστηκε έτσι να δηλώσει ότι όσα είπε οφείλονται σε «παραδρομή» και σε εσφαλμένη πληροφόρηση του από υπηρεσιακά κλιμάκια του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ενώ επρόκειτο για θεμελιώδες και κρίσιμο στοιχείο της όλης πολιτικής του επιχειρηματολογίας και για κεντρικό θέμα της αγόρευσης του ενώπιον της ολομέλειας της Βουλής. Όλα αυτά στο μέτρο που αφορούν πρόσφατα πέραν του κ. Υπουργού Εθνικής Άμυνας, πρέπει να ανακοινωθούν κατά το άρθρο 37 Κ.Π.Δ. και στον αρμόδιο εισαγγελέα για τις δικές τους ενέργειες.

Από τις εργασίες της Επιτροπής, την εξέταση των μαρτύρων και την μελέτη των εγγράφων προκύπτουν κατά τη γνώμη μας ειδικότερα τα εξής:

Β Η υπόθεση των αντιαεροπορικών πυραυλικών συστημάτων TOR-M1

I. Οι απάσεις

1. Τα διαβιβαστικά έγγραφα του κ. Ζορμπά, οι ανώνυμες καταγγελίες, το «πόρισμα» του εισαγγελέα, η ομιλία του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κ. Σ. Σπηλιωτόπουλου στη Βουλή κατά τη συζήτηση για την σύσταση της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής καθώς και η περιρρέουσα ατμόσφαιρα που καλλιεργήθηκε εστίαζαν το ζήτημα της προμήθειας των TOR-M1 και της σχετικής σύμβασης αντισταθμιστικών ωφελημάτων (ΑΩ), στα ακούθια «σκοτεινά» σημεία:

- α) Στο γεγονός ότι περιλήφθηκε στον πίνακα επιλέξιμων συστημάτων του ΓΕΣ, με απόφαση του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου (ΑΣΣ) και το ρωσικό αντιαεροπορικό σύστημα βραχέως βεληνεκούς TOR-M1, παρά την ύπαρξη - υποτίθεται - «μελέτης» της Διεύθυνσης Πυροβολικού του ΓΕΣ που «απέκλειε» τα συστήματα ανατολικής προέλευσης, δηλαδή τα μη δυτικά-νατοϊκά συστήματα,
- β) Στο ότι το Συμβούλιο Άμυνας (ΣΑΜ) και ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας εισηγήθηκαν στο ΚΥΣΕΑ την επιλογή των TOR-M1, παρότι αυτό ήταν -κατά την εκδοχή ορισμένων μεμονωμένων μαρτύρων- δήθεν επιχειρησιακά ακατάλληλο και πιο συγκεκριμένα παρότι ήταν τελευταίο στο πίνακα επιλέξιμων συστημάτων του ΓΕΣ, δεν είχε περιληφθεί στον πίνακα του ΓΕΑ, ήταν δήθεν ακριβότερο από άλλα, δεν διέθετε εκ των προτέρων IFF (σύστημα αναγνώρισης φίλων και εχθρικών αεροσκαφών) δυτικού/νατοϊκού τύπου, δεν διασφάλιζε την δυνατότητα διασύνδεσης του με το εθνικό σύστημα αεράμυνας της χώρας και δεν μπορούσε να αερομεταφερθεί, κατά παράβαση δήθεν «απαράβατων» όρων για τα αεροπορικά βραχέως βεληνεκούς.
- γ) Στο ότι για τη σύμβαση προμήθειας των TOR-M1 προβλέφθηκε η παροχή εγγύησης του ρωσικού δημοσίου διατυπωμένη με σχετική εγγυητική επιστολή του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας και όχι με τη μορφή ειδικής διακρατικής σύμβασης.

- δ) Στο γεγονός ότι για τη σύμβαση αντισταθμιστικών ωφελημάτων προβλέφθηκε η παροχή επίσης εγγύησης του ρωσικού δημοσίου με την παραπάνω μορφή, κατά παράβαση των «κατευθυντηρίων οδηγιών» που είχε εκδώσει ο αρμόδιος υφυπουργός Εθνικής Άμυνας και οι οποίες προβλέπουν την παροχή εγγυητικής επιστολής τραπεζικής και μάλιστα κατά προτίμηση της Γενικής Τράπεζας της Ελλάδας.
- ε) Στην επισήμανση ότι έως σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί η διασύνδεση των συστημάτων TOR-M1 με το ενιαίο σύστημα αεράμυνας της χώρας.
- στ) Στο γεγονός ότι έως σήμερα δεν έχουν εκτελεστεί τα προβλεπόμενα στη σύμβαση προγράμματα αντισταθμιστικών ωφελημάτων, πλην ενός μικρής αξίας, αλλά είχε εντούτοις πιστωθεί (λογιστικά) στην αντισυμβαλλόμενη ρωσική εταιρεία πιστωτική (όχι πραγματική) αξία περίπου 250 εκ. δολαρίων ΗΠΑ.
- ζ) Στη φήμη ότι διακινήθηκαν μεταξύ της ρωσικής προμηθεύτριας εταιρείας ANTEY και του εδώ εκπροσώπου της που είχε αναλάβει την διαχείριση των αντισταθμιστικών ωφελημάτων και την λήψη της σχετικής αλληλογραφίας (DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AEE) χρηματικά ποσά, που αυτή δεν τα διέθεσε για αντισταθμιστικά οφέλη, αλλά για δήθεν αδιευκρίνιστους σκοπούς.
- η) Στο ότι με την τρίτη τροποποιητική σύμβαση αντικαταστάθηκε η αρχικά αντισυμβαλλόμενη εταιρεία ANTEY με την κρατική ρωσική εταιρεία ROSOBORONEXPORT.
- θ) Στο ότι ένας σημαντικός αριθμός οπλικών συστημάτων TOR-M1 σήμερα είναι σε ακινησία ή εκτός λειτουργίας, ελλείψει ανταλλακτικών για τα οποία -σύμφωνα με τους επικριτές- η ρωσική πλευρά ζητά τιμές σαφώς υψηλότερες των τιμών αρχείου και δεν διαθέτει ετοιμότητα παροχής.

2. Κατά την εξέλιξη όμως των εργασιών της Επιτροπής προέκυψαν από έγγραφα που δημοσιεύθηκαν στον Τύπο, αλλά είχαν αποκρυβεί από τον Εισαγγελέα και τη Βουλή και στη συνέχεια από μαρτυρικές καταθέσεις, τα εξής κρίσιμα ζητήματα:

α) Το γεγονός ότι μετά τις εκλογές η σημερινή πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας συνέχισε τις διαπραγματεύσεις με τη ρωσική πλευρά, δηλαδή με τη Ρωσική Κυβέρνηση, σε υψηλότατο επίπεδο (του υπουργού και υφυπουργού Άμυνας, αλλά και σε αυτό του Προέδρου Πούτιν κατά την επίσκεψη του Πρωθυπουργού κ. Κ. Καραμανλή στη Μόσχα στις 7.12.2004) και δι' αυτής με την κρατική ρωσική εταιρεία ROSOBORONEXPORT με στόχο τη σύναψη της 4ης τροποποιητικής σύμβασης ΑΩ.

β) Το γεγονός ότι οι διαπραγματεύσεις αυτές κατέληξαν στις 13.7.2000 στην έγκριση με την υπογραφή του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά την από 8.7.2004 ανεπιφύλακτη εισήγηση και προσυπογραφή του Γενικού Γραμματέα κ. Γεωργίου Ζορμπά, της συνημμένης σε σχετικό Φύλλο Ενημέρωσης- Εισήγησης (ΦΕΕ) εγκριτικής πράξης του επίσης συνημμένου στο ΦΕΕ σχεδίου 4ης τροποποιητικής σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της εταιρείας ROSOBORONEXPORT ως εκπροσώπου της Ρωσικής Ομοσπονδίας, ενώ ταυτοχρόνως παρασχέθηκε στον Γενικό Γραμματέα εξουσιοδότηση για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης.

γ) Το γεγονός ότι η κατάληξη των διαπραγματεύσεων και η σύναψη της συμφωνίας ανακοινώθηκε στις 21.7.2004 επισήμως μέσω δελτίου τύπου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. (Βλ. επίσημη ανακοίνωση στον ιστότοπο του ΥΕΘΑ από 21-7-2004)

δ) Το γεγονός ότι και κατά το σχέδιο σύμβασης και κατά το παραπάνω δελτίο τύπου προβλέπεται -όπως προβλεπόταν εξ αρχής- παροχή κρατικής εγγύησης του ρωσικού δημοσίου και όχι τραπεζικής εγγύησης.

ε) Το γεγονός ότι μετά την ανακοίνωση αυτή και προφανώς λόγω της εισαγγελικής έρευνας και της επικείμενης έρευνας της Βουλής στις 20 Σεπτεμβρίου ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας

επαναχώρησε. Συγκεκριμένα με την από 26.8.2004 επιστολή του προς τον Ρώσο ομόλογο του κ. Ιβανώφ ζήτησε, την παροχή τραπεζικής εγγύησης από την ROSOBORONEXPORT και σε περίπτωση αρνήσεώς της, την αντικατάσταση της και την επάνοδο της αρχικής αντισυμβαλλόμενης εταιρείας ANTEY, παρά τη σαφή επιλογή της Ρωσικής Κυβέρνησης (που δηλώθηκε με κατηγορηματικό τρόπο ως επιλογή προσωπικά του Προέδρου Πούτιν) αντισυμβαλλόμενης της ελληνικής πλευράς, να είναι η κρατική εταιρεία ROSOBORONEXPORT. Άλλωστε και κατά τη αρχική φάση του προγράμματος το 1998-1999 η επιλογή της ANTEY ως αντισυμβαλλόμενης έγινε με έγγραφη υπόδειξη της ρωσικής κυβέρνησης στο υψηλότατο επίπεδο του τότε Πρωθυπουργού κ. Ευγένι Πριμακόφ με εμπιστευτική επιστολή του στον τότε Έλληνα Πρωθυπουργό κ. Κ. Σημίτη. Η προτίμηση μάλιστα αυτή του σημερινού Υπουργού Εθνικής Άμυνας προς την ANTEY, συνοδεύεται από την αξιοπερίεργη ετοιμότητα της ελληνικής πλευράς για την παροχή χρονικών και άλλων διευκολύνσεων προς αυτή τη ρωσική εταιρεία.

στ) Στο γεγονός ότι στην απάντηση του από 14.9.2004 ο Ρώσος Υπουργός Άμυνας επαναλαμβάνει κατηγορηματικά και επιβεβαιώνει, τις δεσμεύσεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας ως εγγυήτριας της σύμβασης, ενώ τονίζει ότι το σχετικό εγγυητικό έγγραφο διατυπώθηκε όπως προβλέπει η πρακτική της Ρωσικής Ομοσπονδίας στις

σχέσεις της με τις άλλες χώρες στον στρατιωτικό-αμυντικό τομέα.

ζ) Το γεγονός ότι στις 30.9.2004 ο Συνταγματάρχης κ. Κατσάρος, πρόεδρος «άτυπης» (ή «παράτυπης») επιτροπής διαπραγματεύσεων που ενεργούσε κατ' εντολή προσωπικά του κ. Υπουργού Εθνικής Άμυνας, με έγγραφο του προς την εταιρεία ROSOBORONEXPORT επαναλαμβάνει ότι το ρωσικό δημόσιο είναι εγγυητής και προτείνει συμφωνία για τα αντισταθμιστικά ωφελήματα πιστωτικής αξίας 1,2 δις δολαρίων, παρότι από τη σχετική σύμβαση προκύπτει -όπως αναφέρει, και ο ίδιος- ότι η συνολική ευθύνη σε πιστωτικές αξίες της ρωσικής πλευράς λόγω ποινικών ρητρών που έχουν καταπέσει, υπερβαίνει τα 2,7 δις δολάρια ΗΠΑ (μέχρι 15.8.2004).

η) Το γεγονός ότι κατά τις επισκέψεις τους στη Μόσχα και κατά τις επαφές τους στην Ελλάδα τόσο ο κ. Σπηλιωτόπουλος όσο και ο κ. Ζορμπάς είχαν διαβουλευθεί και διαπραγματεύσεις απευθείας με την Ρωσική Κυβέρνηση, η οποία ενεργούσε όχι απλά και μόνον ως εγγυήτρια της σύμβασης, αλλά με συνείδηση πρωτοφειλέτριας, στη δε κυβερνητική ρωσική αντιπροσωπεία πάντοτε συμπεριλαμβανόντουσαν ως τμήμα της και εκπρόσωποι της κρατικής ρωσικής εταιρείας ROSOBORONEXPORT. Επιπλέον αυτών προέκυψε ότι η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Άμυνας είτε στο επίπεδο του κ. Σπηλιωτόπουλου, είτε στο επίπεδο του κ. Ζορμπά, είτε στο επίπεδο του ως πρόσφατα Διευθυντή Επικοινωνίας και Ενημέρωσης του ΥΠΕΘΑ κ. Γ. Γκουριώτη είχε επαφές με πρόσωπο φερόμενο ως μέλος της ρωσικής κυβερνητικής αντιπροσωπείας, εκπρόσωπος της ROSOBORONEXPORT και διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας INDUSTRIAL SOLUTIONS AE, που αναγράφεται στο σχέδιο της 4ης τροποποιητικής σύμβασης ως εκπρόσωπος της ρωσικής πλευράς για την διαχείριση των προγραμμάτων αντισταθμιστικών ωφελημάτων, στη θέση της DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AEE που είχε γίνει αποδεκτή ως εκπρόσωπος της ANTEY, καθώς και με πρόσωπο ελληνικής καταγωγής, φερόμενο ως υπάλληλο ή εκπρόσωπο της εταιρείας ANTEY που έχει απομακρυνθεί από τη ANTEY με εντολή του Προέδρου Πούτιν.

θ) Το γεγονός ότι όλα αυτά μεταφέρθηκαν στο επίπεδο του κ. Πρωθυπουργού που φέρεται, σύμφωνα με δημοσιεύματα εφημερίδων, να λαμβάνει γνώση των παραπάνω «συναναστροφών στη Μόσχα», να δίνει εντολή απομάκρυνσης του διευθυντή της υπηρεσίας ενημέρωσης του ΥΠΕΘΑ κ. Γκουριώτη, αλλά και να αναλαμβάνει στο δικό του επίπεδο την συζήτηση θεμάτων που σχετίζονται με την υπόθεση των TOR-M1 κατά την πρόσφατη (7/8.12.2004) επίσημη επίσκεψη του στη Μόσχα, με στόχο την παροχή μιας κάπως διαφορετικά διατυπωμένη εγγύησης της ρωσικής πλευράς. Όχι βέβαια γιατί αυτό είναι

ζήτημα κρίσιμο επί της ουσίας, αλλά για να διασωθεί το έσχατο επιχείρημα της κυβερνητικής πλειοψηφίας ως προς τα δήθεν νομικά προβλήματα της σχετικής σύμβασης. Για να επιτευχθεί αυτό η χώρα εκτίθεται διεθνώς και η κυβέρνηση δηλώνει πως δεν σέβεται την αρχή της συνέχειας του κράτους στις σχέσεις της με ένα μεγάλο κράτος, όπως η Ρωσική Ομοσπονδία, που αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα θέματα αυτά και η οποία χαρακτηρίστηκε πρόσφατα από τον κ. Πρωθυπουργό ως «στρατηγικός εταίρος» της χώρας μας.

II. Οι διαπιστώσεις της Επιτροπής

Σε σχέση με τα παραπάνω, από τις εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής, προέκυψαν τα εξής:

1. Μετά την κρίση στα Ίμια η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, αποφάσισε την άμεση ενδυνάμωση της αμυντικής ικανότητας των ΕΔ με την άμεση υλοποίηση, μέσα στο 1996, του σχεδίου μεταρρύθμισης των ΕΔ και του πενταετούς μεσοπρόθεσμου εξοπλιστικού προγράμματος ΕΜΠΑΕ (1996-2000 και στη συνέχεια 2001-2005). Σ' αυτό το ΕΜΠΑΕ είχε περιληφθεί ως επείγουσα και κρίσιμη προτεραιότητα του Στρατού Ξηράς και η προμήθεια των αντιαεροπορικών συστημάτων βραχέους βεληνεκούς (SHORADS) που συμπεριλήφθηκαν μαζί με τα μεσαίου βεληνεκούς αντιαεροπορικά συστήματα HAWK και τα μακρού βεληνεκούς αντιαεροπορικά συστήματα, τα ιπτάμενα ραντάρ και τα μαχητικά αεροσκάφη, προκειμένου να διαμορφωθεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα ολοκληρωμένη αντιαεροπορική και αντιπυραυλική «ομπρέλα» προστασίας με στόχο να λειτουργήσει μέχρι το 2006-2008 το ενιαίο διασυνδεδεμένο σύστημα αεράμυνας. **Οι προδιαγραφές του συστήματος** διαμορφώθηκαν σταδιακά κατά το διάστημα 1996-1998 και κατά την προβλεπόμενη από τη σχετική νομοθεσία –ΠΔ 248/89- διαδικασία, με αποφάσεις μιας σειράς αρμοδίων, βάσει του Νόμου 2292/95, συλλογικών στρατιωτικών οργάνων υψηλού επιπέδου. Για το θέμα αυτό απεφάνθησαν το Συμβούλιο Εξοπλισμών, το Συμβούλιο Αμυντικής Σχεδίασης Προγραμματισμού και Προϋπολογισμού (ΣΑΣΠΠ) του ΓΕΣ και εντέλει το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο του ΓΕΣ. **Η κρίση όλων αυτών των στρατιωτικών οργάνων ήταν αμιγώς τεχνικού χαρακτήρα, χωρίς καμία άμεση ή έμμεση συμμετοχή πολιτικού προσώπου και χωρίς την παρεμβολή πολιτικών ή άλλων μη επιχειρησιακών κριτηρίων.** Αυτά κατετέθησαν από όλους του μάρτυρες που είχαν συμμετοχή στις διαδικασίες αυτές. Προέκυψε επίσης ότι ο τότε αντισυνταγματάρχης Ταυρογιάννης που φέρεται στο πόρισμα του Εισαγγελέα να συντάξε «μελέτη», που απέκλειε τα μη δυτικά συστήματα ήταν απλώς ο γραμματέας ενός από τα συλλογικά αυτά όργανα, πολυμελούς σύνθεσης με τη συμμετοχή μεγάλου αριθμού ειδικών αξιωματικών, ανωτέρων και ανωτάτων βαθμών και κυρίως μεγάλου αριθμού εν ενεργεία αντιστράτηγων.
2. Κρίσιμο στοιχείο για τις διαδικασίες υλοποίησης του προγράμματος των SHORADS και βασικό κριτήριο για την επιλογή συστήματος ήταν ο κατεπείγον χαρακτήρας του Προγράμματος αυτού. Το κατεπείγον τεκμηριώθηκε και αποδείχθηκε από τα έγγραφα που τέθηκαν υπόψη της Εξεταστικής Επιτροπής και από τις καταθέσεις των μαρτύρων. Σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις το κατεπείγον ενός προγράμματος αιτιολογείται από τα αρμόδια όργανα που το ζητάει (χρήστης) και στη συνέχεια ο χαρακτηρισμός του προγράμματος γίνεται με την απόφαση αρχικής έγκρισης σκοπιμότητας – αναγκαιότητας της προμήθειας. Όπως αποδείχθηκε για το πρόγραμμα των SHORADS τηρήθηκαν όλα αυτά.
Με απόφαση του ΚΥΣΕΑ στις 13-11-96 εγκρίθηκε το ΕΜΠΑΕ 96-2000 στο οποίο περιελήφθη το πρόγραμμα των SHORADS ως πρόγραμμα πρώτης προτεραιότητας, σύμφωνα με τον πίνακα επιχειρησιακής ιεράρχησης προγραμμάτων που εισηγήθηκε το ΓΕΣ για ένταξη στο ΕΜΠΑΕ και

ενέκρινε το ΚΥΣΕΑ.

Η προτεραιότητα του προγράμματος αναδεικνύεται και από την μελέτη Αεράμυνας που εισηγήθηκε με την υπ' αριθμ. 9/16^η/97 Γνωμάτευση το Συμβούλιο Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ) και ενέκρινε ο Υπουργός.

Το Μάρτιο του 1997 στο σχετικό ΦΕΕ του ΓΕΣ για την σκοπιμότητα του προγράμματος, στα σχόλια αναφέρονται μεταξύ άλλων για την κρισιμότητα του προγράμματος και τα εξής:

Παράγραφος 6 «Η ταχεία πρόσκτηση ... των SHORADS για τον Στρατό Ξηράς είναι απολύτως απαραίτητη για ... καθόσον ... κινδυνεύουν να καταστραφούν από τυχόν εχθρική επιθετική αεροπορική δραστηριότητα.»

Παράγραφος 8 «... για λόγους ταχύτητας αλλά και διαφορετικών επιχειρησιακών κριτηρίων, πρέπει να διαχωριστούν τα προγράμματα των δύο Γ.Ε. ...»

Παράγραφος 9 «... η ΓΔΕ να προχωρήσει χωρίς καθυστέρηση τις διαδικασίες υλοποίησης του προγράμματος ...»

Παράγραφος 10 Εισηγήση «... να προχωρήσει αμέσως από τη ΓΔΕ ...».

Επισυνάπτεται επίσης σχόλιο του Α' ΓΕΣ που μεταξύ άλλων αναφέρει «... χρειάζονται SHORADS που να εξασφαλίζουν την επιβίωση ... που σε καμία περίπτωση δεν προστατεύονται ... είναι εκτεθειμένες ... η προμήθεια των SHORADS είναι θέμα ύπαρξης κατά τις επιχειρήσεις».

Στο ΦΕΕ του ΓΕΣ Φ.600.14/ΓΕΣ /4^ο ΕΓ συνέχεια (Νοέμβριος 97) για την σκοπιμότητα του προγράμματος αναφέρονται και τα εξής:

Παρ. 15: Η διαμορφούμενη κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή μας δημιουργεί απαίτηση πρώτης προτεραιότητας για την προμήθεια Αντιαεροπορικών Συστημάτων.

Παρ. 16 (Εισηγήση): Μετά τα παραπάνω εισηγούμεθα την αρχική έγκριση προμήθειας με κατεπείγουσες διαδικασίες και την υπογραφή του συνημμένου σχεδίου εγγράφου.

Στο συνημμένο έγγραφο παρ. 3 για την αρχική έγκριση προμήθειας αναφέρεται «Η απόκτηση των απαιτούμενων Α/Α πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς (SHORADS) είναι απολύτως αναγκαία και επιτακτική για κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών της Α/Α άμυνας της χώρας και η προμήθειά τους να γίνει με κατεπείγουσες διαδικασίες».

Στο από 26-11-97 έγγραφο του ΓΕΣ ο Αρχηγός ΓΕΣ υπογραμμίζει « Για το Στρατό Ξηράς η ταχεία πρόσκτηση αντιαεροπορικών όπλων τύπου SHORADS αποτελεί παράγοντα επιβίωσης».

Στην συνεδρίαση του ΣΑΜ 14/1/98 μετά από ειδική ενημέρωση για το συσχετισμό δυνάμεων και άκρως απόρρητα στοιχεία για την εξέλιξη της κατάστασης, αποφασίζεται να γίνει εισήγηση για επίτευξη του προγράμματος των SHORADS και ορισμένων άλλων προγραμμάτων.

Με βάση όλα τα παραπάνω ο τότε Υπουργός στις 6-3-98 υπόγραψε την απόφαση για την αρχική έγκριση προμήθειας όπου μεταξύ των άλλων καθορίζεται ότι η προμήθεια των SHORADS θα γίνει με κατεπείγουσες διαδικασίες.

Επίσης στις 6-3-98 ο Υπουργός υπόγραψε την απόφαση για τον τρόπο υλοποίησης του προγράμματος με εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 71 (παρ.1δ), 73 (παρ.1στ) και 75 (ειδικές συμβάσεις ή συμφωνίες μεταξύ κρατών), συνεπικουρούμενων από τις διατάξεις των άρθρων 71 (παρ. 1 α), 73 (παρ. 1 ε) (κάλυψη αναγκών που επείγουν), 71 (παρ. 1 ε) και 76 (προμήθειες που απαιτούν μυστικότητα ενέργειας) του ΠΔ 284/89. Ως προς δε τον τρόπο προσδιορισμού του υλικού, η προμήθεια θα γίνει με βάση το δείγμα του προμηθευτή (ΠΔ 284/89 άρθρο 5, εδάφιο «δ»). Στο τέλος της απόφασης αναφέρεται ότι «Λόγω της σοβαρότητας και του επείγοντος του θέματος όλες οι ενέργειες των εμπλεκόμενων φορέων να εκδηλωθούν κατά απόλυτη προτεραιότητα».

Επιπλέον στις 27/3/98 συνεδριάζει πάλι το ΣΑΜ και επαναλαμβάνει πάλι την απόφαση του για επιτάχυνση των προ-

γραμμάτων σύμφωνα με την προτεραιότητα που καθόρισε, όπου για το Στρατό Ξηράς είναι το πρόγραμμα των SHORADS.

Άμεσως μετά στις 30/3/98 συνεδρίασε το ΚΥΣΕΑ και αποφάσισε την επίσηυση των διαδικασιών για ορισμένα κρίσιμα προγράμματα μεταξύ των οποίων και τα SHORADS. Επίσης, αποφάσισε να εξετασθεί και η περίπτωση δανεισμού ή leasing του αναγκαίου αριθμού οπλικών συστημάτων είτε από τις Ε.Δ. των Κρατών από τις οποίες θα γίνει η προμήθεια αυτών είτε με τη σύναψη διακρατικών συμφωνιών προκειμένου να καλύπτονται άμεσα οι αμυντικές ανάγκες της χώρας για τα υπόψη οπλικά συστήματα μέχρι τη παραλαβή τους.

Επίσης, αρχές Μαρτίου του 98 σε ενημερωτικό - εισηγητικό έγγραφο του ΓΕΣ σχετικά με την παρουσίαση του συστήματος CROTALE ο Αρχηγός ΓΕΣ σημειώνει «Πρέπει να επιταχυνθούν οι ενέργειες όλων μας για την όσο το δυνατό ταχεία απόκτηση SHORADS. Ο Στρατός είναι γυμνός από Α/Α προστασία».

Σε πολλά άλλα έγγραφα υπάρχουν αναλύσεις, αναφορές και σχόλια για το κατεπείγον του προγράμματος. Για παράδειγμα σε έγγραφο του ΓΕΣ (6-4-98) για τα SHORADS ο Α'ΓΕΣ σημειώνει «Εξακολουθώ να λέω ο στρατός είναι γυμνός. Είναι ευτυχές το γεγονός, που η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ έχει αντιληφθεί, πόσο πίσω είμαστε και απαιτεί την ταχεία προώθηση των διαδικασιών για τους εξοπλισμούς. Εμείς, δεν πρέπει να βραδυπορήσουμε.»

Επιπρόσθετα ο κατεπείγον χαρακτήρας του προγράμματος επιβεβαιώθηκε και από τις καταθέσεις των μαρτύρων τόσο στον εισαγγελέα όσο και στην Εξεταστική Επιτροπή. Ο τότε Α'ΓΕΣ και στη συνέχεια Α'ΓΕΕΘΑ Στρατηγός Παραγιουδάκης στην κατάθεσή του στον εισαγγελέα αναφέρει χαρακτηριστικά «... παρουσιάστηκε δραματική ανάγκη αντιαεροπορικής προστασίας των χερσαίων δυνάμεων και κατ' επέκταση προμήθειας ανάλογων εξοπλισμών.» Στο υπόμνημα δε που κατέθεσε στις 2/9/2004 στον εισαγγελέα αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«Στις εισηγήσεις του ΣΑΜ και ΚΥΣΕΑ, φαίνεται η επιτακτική ανάγκη ταχείας και κατεπειγούσης απόκτησης Αντιαεροπορικών τύπου SHORADS (παρ. Γ, παρ. 3, Ε(5)). Ο Στρατός Ξηράς χρειαζόταν κατεπειγόντως Αντιαεροπορικά όπλα. Μπροστά στην τουρκική προκλητικότητα στο Αιγαίο, (καθημερινές παραβάσεις, παραβιάσεις του Εθνικού Εναέριου Χώρου), των απειλών στον Έβρο και τους κινδύνους που διέτρεχαν τα εκεί στρατεύματα, καθώς ήταν εντελώς ακάλυπτα από πλευράς αεροπορικής προστασίας, έπρεπε να ανατρέψουμε την κατάσταση το ταχύτερο δυνατό (ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝΤΩΣ). Και την ανατρέψαμε, μόλις πήραμε τα πρώτα TOR.»

Με βάση όλα τα παραπάνω αποδεικνύεται και τεκμηριώνεται πλήρως ότι το πρόγραμμα των SHORADS ήταν κρίσιμο και κατεπείγον και ότι τηρήθηκαν επακριβώς όλες οι διαδικασίες για τον χαρακτηρισμό του. Κατά συνέπεια η όποια αιτίαση ότι δήθεν δεν συνέτρεχε ο όρος του επειγόντος είναι εντελώς αυθαίρετη, ανυπόστατη, αντίθετη με την πραγματικότητα και επιχειρεί να ακυρώσει τις αδιαμφισβήτητες στα διαχρονικά και θεσμοθετημένες με σχετική νομοθεσία αρμοδιότητες των οργάνων της στρατιωτικής ιεραρχίας.

3. Με βάση τις αποφάσεις αυτές για το κατεπείγον που συνδέονται με τα δεδομένα της εποχής εκείνης, ο χρόνος παράδοσης των συστημάτων SHORADS προσδιορίστηκε ως καθοριστικός παράγοντας για την επιλογή του τύπου. Ο χρόνος έναρξης και ολοκλήρωσης των παραδόσεων για τα TOR-MI ήταν κατά πολύ μικρότερος από τα άλλα συστήματα. Συγκεκριμένα : TOR-MI: έναρξη 3^{ος} μήνας - πέρας 15^{ος}, CROTALE-NG: έναρξη 20^{ος} μήνας - πέρας 36^{ος}, ROLAND - M3S: έναρξη 24^{ος} μήνας - πέρας 42^{ος}, ADATS -MKII: έναρξη 29^{ος} μήνας - πέρας 45^{ος}. Τελικά οι παρα-

δόσεις των TOR-MI ολοκληρώθηκαν σε ακόμα μικρότερο χρονικό διάστημα, με διευκόλυνση από τη Ρωσική πλευρά χωρίς αυτά να έχει συμβατική υποχρέωση.

4. Αντίστοιχα οι προτάσεις για το ROLAND-M3S και το ADATS-MKII εμπειρείχαν υψηλό κίνδυνο περαιτέρω επιμήκυνσης των χρόνων παράδοσης δεδομένου ότι τα δύο αυτά προσφερόμενα μοντέλα δεν υπήρχαν ούτε ως αναπτυξιακά πρότυπα. Είναι χαρακτηριστικό ότι στις αρχές της δεκαετίας του 90 ούτε οι ΗΠΑ δεν είχαν αποτολμήσει να αναλάβουν το οικονομικό και τεχνολογικό κίνδυνο της ανάπτυξης του νέου μοντέλου του ADATS. Αλλά και για το CROTALE - NG η προσφερθείσα ερπισιοφόρα έκδοση επί του ερπισιοφόρου φορέα του συστήματος MLRS δεν έχει υλοποιηθεί για καμία χώρα μέχρι σήμερα.
4. Η καταγραφή των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων των αντιαεροπορικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς έγινε με βάση **διακλαδικά κριτήρια** που διαμόρφωσε ειδική διακλαδική επιτροπή υπό τον Ταξίαρχο Αεροπορίας κ. Φλάσκο. Από την εγκριτική απόφαση για τη σκοπιμότητα του προγράμματος των αντιαεροπορικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς, διευκρινίζεται πλήρως ο τρόπος υλοποίησης της διαδικασίας προμήθειας και προκύπτει ότι οι προδιαγραφές που έθεταν "απαράβατους" ή "βασικούς" όρους, στις οποίες εσαφηνήθηκαν στηρίχθηκε η εισαγγελική έκθεση, δεν αποτελούν νομικά δεσμευτική προϋπόθεση και εφαρμοστέο κανόνα για την επιλογή συστήματος, καθώς εφαρμόζεται και ακολουθείται η διαδικασία που βασιζόταν στο «δείγμα» προμηθευτή. **Το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο του ΓΕΣ, ομόφωνα, ενέταξε στον πίνακα επιλέξιμων συστημάτων τα TOR-M1 με αμιγώς επιχειρησιακά κριτήρια.**
5. **Η επιλογή και η προμήθεια έγινε συνεπώς σύμφωνα με τις προβλέψεις του Π.Δ.284/89 και ειδικότερα σύμφωνα με την διαδικασία των άρθρων 71,73,75,76 και 5 παρ. δ, δηλαδή με απευθείας ανάθεση στο "μοναδικό κατασκευαστή" και με βάση το δείγμα του προμηθευτή.** Δεν έχουν άρα εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση οι διατάξεις του Π.Δ.284/89 που αφορούν στην διενέργεια διεθνούς μειοδοτικού διαγωνισμού. Ακολουθήθηκε σύμφωνα με το Π.Δ.284/89 η διαδικασία τεχνικοοικονομικής συναξιολόγησης όλων των προσφερομένων συστημάτων, έτσι ώστε αυτό που θα επιλεγόταν να γινόταν αντικείμενο σύμβασης απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παραπάνω διατάξεις του Π. Δ. 284/1989. **Είναι συνεπώς απολύτως αναγκαίο να αποσαφηνισθεί ότι η διαδικασία της συναξιολόγησης στο πλαίσιο παραλλήλων διαδικασιών απευθείας ανάθεσης στο μοναδικό κατασκευαστή, δεν ταυτίζεται ούτε συμπίπτει με τη διαδικασία του διεθνούς μειοδοτικού διαγωνισμού.** Για το σκοπό αυτό έγιναν προηγουμένως in situ έλεγχοι των συστημάτων από επιτροπές ή υποεπιτροπές εμπειρών αξιωματικών, τα πορίσματα των οποίων τέθηκαν υπόψη του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου και του Ανωτάτου Αεροπορικού Συμβουλίου, στη συνέχεια δε όλα τα σχετικά στοιχεία συναξιολογήθηκαν υπό την έννοια της ταξινόμησης τους από επιτροπή που συγκροτήθηκε και λειτουργήσε υπό την προεδρία του τότε Συνταγματάρχου Γιαννόπουλου όπως προέβλεπε η αρχική εγκριτική απόφαση.
6. Στην αφετηρία της όλης διαδικασίας και εν όψει των πιεστικών αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων, για άμεση προμήθεια αντιαεροπορικού συστήματος προστασίας του Στρατού Ξηράς στα νησιά, αλλά και στον Έβρο για πρώτη φορά στην ιστορία του Στρατού, βρίσκεται μάλιστα **σχετική πρόταση της Καναδικής Κυβέρνησης** που διατυπώθηκε με επιστολή του Καναδού Υπ. Άμυνας στον Έλληνα ομόλογο του, για την προμήθεια από τις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, καναδικών συστημάτων ADATS, με απευθείας ανάθεση στον αποκλειστικό κατασκευαστή, με δείγμα του προμηθευτή και με παροχή εγγύησης του καναδικού δημοσίου. Το ελληνικό Υπουργείο Εθνικής Άμυνας κίνησε τη σχετική διαδικασία με κατ'αρχήν έγκριση αξιο-

λόγησης της πρότασης αυτής υπό τον απαράβατο όρο όμως, της προηγούμενης συναξιολόγησης με όλες τις αντίστοιχες κυβερνητικές προτάσεις άλλων κρατών για συστήματα ιδίου επιπέδου, το οποίο και έγινε

7. Στις 30/3/98 συγκροτήθηκε επιτροπή για την τεχνικοοικονομική αξιολόγηση και τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων για την πρόταση της Καναδικής Κυβέρνησης που αφορούσε το σύστημα ADATS. Η επιτροπή αυτή περιελάμβανε και εκπροσώπους του ΓΕΣ και του ΓΕΑ.

Στις 28/5/98 συγκροτήθηκε επιτροπή για την τεχνικοοικονομική αξιολόγηση με εξαγωγή και συγκριτικών στοιχείων των προσφορών της Καναδικής Κυβέρνησης για το σύστημα ADATS και της Γερμανικής Κυβέρνησης για το σύστημα ROLAND, δεδομένου ότι στο μεταξύ είχε υποβληθεί και πρόταση από την Γερμανική Κυβέρνηση.

Στις 12/6/08 συγκροτήθηκε επιτροπή για την επιθεώρηση, αξιολόγηση των προσφερόμενων συστημάτων ROLAND -2 και την αξιολόγηση των δυνατοτήτων αναβάθμισης και εξέλιξης των συστημάτων αυτών.

Στις 2/7/98 ανατέθηκε στην επιτροπή που είχε συγκροτηθεί στις 28/5/98 για την τεχνικοοικονομική αξιολόγηση του ADATS και του ROLAND να αξιολογήσει επιπρόσθετα τις κρατικές προτάσεις για τα συστήματα CROTALE - NG και TOR - M1 που στο μεταξύ είχαν υποβληθεί. Επιπλέον με την ίδια απόφαση συγκροτήθηκαν δύο άλλες επιτροπές η μία για την επί τόπου αξιολόγηση του CROTALE - NG και η δεύτερη για την επί τόπου αξιολόγηση του TOR - M1, για να υποβάλουν τα πορίσματά τους στην επιτροπή συναξιολόγησης και των 4 συστημάτων. Σε αυτές τις δύο επιτροπές συμμετείχαν και εκπρόσωποι του ΓΕΣ.

Επομένως η επιτροπή που συγκροτήθηκε στις 28/5/98 υπό την Προεδρεία του Σχου Γιαννόπουλου, με βάση την παράγραφο 8 της από 6/3/98 Υπουργικής Απόφασης για τον τρόπο προμήθειας, είχε σκοπό όχι την περαιτέρω ουσιαστική/επιχειρησιακή αξιολόγηση αλλά μόνον την ταξινόμηση και συγκριτική παρουσίαση των τεσσάρων (4) ουσιαστικών αξιολογήσεων που είχαν κάνει οι προαναφερθείσες επιτροπές για κάθε ένα σύστημα ξεχωριστά και στις οποίες συμμετείχαν εκπρόσωποι του ΓΕΣ. Ως εκ τούτου δεν απαιτείτο εκ νέου περαιτέρω εκπροσώπηση του ΓΕΣ.

Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτηρισμό του προγράμματος, τις διατάξεις του Π.Δ. 284/89 που καλούνται σε εφαρμογή για την υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος, τον καθορισθέντα τρόπο προμήθειας λόγω της ειδικής φύσης του προγράμματος, σε συνδυασμό με τα αναφερθέντα για τις επιτροπές που συγκροτήθηκαν και λειτούργησαν, προκύπτει ότι οι αιτιάσεις για δήθεν παραβίαση του άρθρου 20 του Π.Δ. 284/89 είναι απολύτως αβάσιμες.

Επίσης δεν ευσταθεί η αιτίαση για δήθεν παραβίαση του άρθρου 6 του Π.Δ. 284/89. Το άρθρο 6 προβλέπει την πραγματοποίηση προμήθειας χωρίς δημόσιο διαγωνισμό σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από το Π.Δ. περιπτώσεις. Επιπλέον το άρθρο 6 (παρ. 2θ) προβλέπει την πραγματοποίηση προμήθειας και με άλλο τρόπο (πέραν των περιγραφόμενων) που κρίνεται ότι συμφέρει τις Ένοπλες Δυνάμεις, τον τρόπο αποφασίζει και ρυθμίζει μόνον ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, με εισήγηση του αρμόδιου οργάνου. Εν προκειμένω, από όλα τα στοιχεία του προγράμματος τεκμηριώνεται ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή ειδικού τρόπου υλοποίησης της προμήθειας. Συντρέχουν μάλιστα δεδομένα, όπως η υποβολή προτάσεων από ξένες Κυβερνήσεις που επιβάλλουν αυτό τον τρόπο υλοποίησης του προγράμματος.

Οι αιτιάσεις για δήθεν παραβίαση των άρθρων 25 και 26 του ΠΔ 284/89 περί δημοσίευσης διακηρύξεων κλπ. Είναι εντελώς αστήριχτες, ανυπόστατες και επεικώς απαράδεκτες, δεδομένου ότι το πρόγραμμα ήταν ΑΠΟΡΡΗΤΟ και οι προτάσεις που υποβλήθηκαν ήταν Κυβερνητικές.

Οι αιτιάσεις για δήθεν παραβίαση των άρθρων 28,29,30,32

του ΠΔ 284/89 περί δικαιούμενων συμμετοχής, εγγυητικής συμμετοχής, ενσφράγιστων προσφορών και ανακοίνωσης αποτελέσματος σε ανοιχτή διαδικασία είναι εντελώς αβάσιμες, και επεικώς απαράδεκτες, δεδομένου ότι το πρόγραμμα ήταν από τη φύση του και είχε νομίμως χαρακτηριστεί ως ΑΠΟΡΡΗΤΟ και οι προτάσεις που υποβλήθηκαν ήταν Κυβερνητικές προτάσεις ξένων χωρών.

Αυτό το τελευταίο σημείο είναι καθοριστικό: Βασική ιδιαιτερότητα του προγράμματος των SHORADS ήταν η υποβολή προτάσεων από ξένες κυβερνήσεις είτε με δική τους πρωτοβουλία, είτε αφού ενθαρρύνθηκαν μετά την από 30/3/97 απόφαση του ΚΥΣΕΑ. Η υλοποίηση μέσω ξένων κυβερνητικών προτάσεων ήταν απόλυτα αναμενόμενη για το συγκεκριμένο πρόγραμμα για τους παρακάτω βασικούς λόγους: Λόγω της σπανιότητας των σύγχρονων SHORADS. Λόγω της επιδίωξης ενδιάμεσης λύσης, με την προσωρινή παράδοση μεταχειρισμένων συστημάτων μέχρι την άφιξη των αγοραζόμενων, πράγμα που απαιτούσε τον δανεισμό συστημάτων από ξένες ένοπλες δυνάμεις. Λόγω της υποβολής προτάσεων που περιελάμβαναν την αναβάθμιση μεταχειρισμένων συστημάτων που ήταν σε χρήση στις ξένες ένοπλες δυνάμεις.

Οι διάφορες αβάσιμες στη συνολική τιμή αιτιάσεις για δήθεν παραβίαση άρθρων του ΠΔ 284/89, (ότι δεν έγινε δημόσιος διαγωνισμός δημοσιεύσεις κλπ.), εκτός του ότι παραβλέπουν τα δεδομένα του προγράμματος και τις ειδικότερες διατάξεις του Π.Δ. 284/89 που εφαρμόστηκαν, επιχειρούν να θεμελιώσουν την άποψη ότι δεν επετεύχθη ο απαιτούμενος ανταγωνισμός. Όμως η πραγματικότητα είναι εντελώς διαφορετική: Κατατέθηκαν κυβερνητικές προτάσεις για όλους τους τύπους των συστημάτων SHORADS που υπήρχαν στον κόσμο. Δεν υπάρχει τύπος SHORADS που να μπορούσε να προσφερθεί την εποχή εκείνη και να μην προσφέρθηκε. Αξιολογήθηκαν συνεπώς όλοι οι τύποι SHORADS σε βάθος και με αντικειμενικότητα. Διεξήχθη σκληρός ανταγωνισμός και επετεύχθησαν πολλές βελτιώσεις και αλληπάλληλες μειώσεις των τιμών από όλους τους προσφέροντες. Για παράδειγμα η μείωση του κόστους για τα TOR -M1 ανήλθε τελικά στο ποσό των εξήντα επτά (67) εκατομμυρίων δολαρίων, σε σχέση με την αρχική προσφορά.

8. Τα στοιχεία της επιχειρησιακής, τεχνικής και οικονομικής αξιολόγησης όλων των συστημάτων που συγκέντρωσε και κωδικοποίησε η αρμόδια επιτροπή **τέθηκαν υπ' όψιν του ΣΑΜ** σε σειρά συνεδριάσεων του από τον Ιούλιο μέχρι τον Οκτώβριο του 1998. Το γεγονός ότι το τελευταίο πρακτικό του ΣΑΜ φέρει ημερομηνία 7/10/1998 και το σχετικό πρακτικό της Επιτροπής Συναξιολόγησης ημερομηνία 8/10/1998, ενώ η αποφασιστική συνεδρίαση του ΚΥΣΕΑ πραγματοποιήθηκε στις 9/10/1998 είναι, όπως απεδείχθη, άνευ ουσιαστικής σημασίας γιατί οφείλεται στη πρακτική η απόφαση του ΣΑΜ να φέρει την ημερομηνία της πρώτης συνεδρίασης - προσκλήσης του. Όπως προέκυψε από τις καταθέσεις των μαρτύρων μελών του ΣΑΜ και του ΚΥΣΕΑ, το ΣΑΜ συνεδρίασε για να συζητήσει έξι σοβαρά θέματα της ημερήσιας διάταξης του, όχι μόνο στις 7, αλλά και στις 8 και το πρωί της 9ης/10/1998, ενώ όλα τα στοιχεία της τεχνικοοικονομικής συναξιολόγησης είχαν τεθεί υπόψη του ΣΑΜ και αξιολογήθηκαν από τα μέλη του ήδη από τον Ιούλιο του 1998 και εντέλει κωδικοποιημένα υποβλήθηκαν την 8η/10/1998, στη συνεδρίαση του ΣΑΜ που διήρκεσε μέχρι και το πρωί της 9ης/10/98 το πρωί πριν τη συνεδρίαση του ΚΥΣΕΑ!!, οπότε και συνετάγη και υπεγράφη το σχετικό πρακτικό της Επιτροπής Συναξιολόγησης.

9. Ζητήματα τέθηκαν και σχετικά **με εκπώσεις στην τιμή των συστημάτων TOR-M1 που προσέφερε η προμηθεύτρια εταιρεία μέχρι την τελευταία στιγμή**, σε σκληρό ανταγωνισμό με την άλλη ρωσική εταιρεία που επίσης διεκδικούσε τη μειοδοσία, ενόψει της σχετικής απόφασης του ΚΥΣΕΑ. Όπως προέκυψε από τις καταθέσεις των μαρτύρων, τέτοιου είδους προσφορές με τηλεμοιοτυπία ή

απευθείας διαβιβαζόντουσαν συνεχώς στην επιτροπή έτσι ώστε η ούτως ή άλλως ικανοποιητική χαμηλότερη τιμή των TOR-M1 σε σχέση με τα συστήματα CROTALE και με τα συστήματα ADATS να καθίσταται εν τέλει ακόμη χαμηλότερη. Άλλωστε, όπως ήδη σημειώθηκε, δεν επρόκειτο για διαδικασία διεθνούς μειοδοτικού διαγωνισμού με συγκεκριμένο τρόπο και χρόνο υποβολής ενσφραγιστων προσφορών, αλλά για διαδικασία απευθείας ανάθεσης κατά την οποία μέχρι τελευταία στιγμή η προμηθευτρια εταιρεία μπορούσε να προσφέρει εκπτώσεις ωφέλιμες για το Δημόσιο. Εξ'άλλου όλες οι οικονομικές προσφορές και εκπτώσεις συμπεριελήφθησαν στο σχετικό τελικό πρακτικό της 8/10/98 της αρμόδιας επιτροπής το οποίο τέθηκε υπόψη του ΣΑΜ και του ΚΥΣΕΑ.

10. Όπως προέκυψε από τις καταθέσεις όλων των μαρτύρων που μετείχαν στις σχετικές συνεδριάσεις του ΣΑΜ (το οποίο κατά τη νομοθεσία λειτουργεί ως όργανο υποβοηθητικό του Υπουργού Εθνικής Άμυνας), **το ΣΑΜ κατέληξε στην απόφαση - εισήγηση του** για την προμήθεια ενός συνδυασμού συστημάτων TOR-M1 και συστημάτων CROTAL, για την κάλυψη των αναγκών αφενός μεν του στρατού, αφετέρου δε της αεροπορίας, λαμβάνοντας υπόψη του **τα ακόλουθα επιβεβλημένα κριτήρια** :
- α) Την συμπερίληψη του επιλεγόμενου αντίστοιχου συστήματος στον πίνακα επιλέξιμων συστημάτων του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου και του Ανωτάτου Αεροπορικού Συμβουλίου.
 - β) Την πραγματική λειτουργία και χρήση των συγκεκριμένων επιλεγόμενων τύπων (μοντέλων)των συστημάτων από τις ένοπλες δυνάμεις τουλάχιστον της χώρας παραγωγής τους .
 - γ) Το κόστος
 - δ) Το μικρότερο χρόνο παράδοσης (στρατηγικό κριτήριο λόγω του επιχειρησιακά κατεπείγοντος προγράμματος).
 - ε) Την δυνατότητα αποστολής και εγκατάστασης στην Κύπρο στα πλαίσια του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου Ελλάδος-Κύπρου και επιπλέον λόγω της μη εγκατάστασης των S-300 στη Κύπρο, λαμβάνοντας υπόψη τους γνωστούς αμερικανικούς περιορισμούς που σταδιακά είχαν καταστεί και περιορισμοί για τις περισσότερες νατοϊκές χώρες (Καναδάς, Γαλλία, Γερμανία κλπ).
 - στ) Η καταλληλότητα των συστημάτων για την κάλυψη των ιδιαίτερων και διαφοροποιημένων αναγκών του Στρατού Ξηράς (προστασία μετακινούμενων αρμάτων μάχης) και της Αεροπορίας - Ναυτικού (προστασία αεροδρομίων - ναυστάθμων).

Με βάση τα κριτήρια αυτά η επιλογή ενός συνδυασμού συστημάτων TOR-M1 και CROTALE ήταν επιβεβλημένη ως η μόνη υπαρκτή, αλλά και η πλέον συμφέρουσα, πρόσφορη και κατάλληλη. Τα μόνα υπαρκτά συστήματα σε πραγματική λειτουργία ήταν τα CROTALE NG και τα TOR-M1, ενώ τα άλλα δεν υπήρχαν ούτε ως μοντέλα. Ο χρόνος παράδοσης των καινούργιων TOR-M1 ήταν ασύγκριτα καλύτερος σε σχέση με όλους τους άλλους, ενώ η τιμή τους ήταν η χαμηλότερη με εξαίρεση μόνο μικρή διαφορά από την προσφορά των συστημάτων ROLAND M3S, τα οποία όμως είχαν μεγάλο ποσοστό μεταχειρισμένων τμημάτων (30%), **ενώ δυνατότητα τοποθέτησης στην Κύπρο διασφαλιζόταν μόνο για τα TOR-M1** . Αξίζει να σημειωθεί ότι η πλέον συμφέρουσα τιμή των TOR-M1 σε σχέση με τα ADATS MKII και τα CROTALE NG συμπεριελάμβανε 21 αντιαεροπορικά συστήματα TOR-M1 μαζί με τα ανάλογα Κέντρα Διοίκησης Πυροβολαρχίας (ρανζίρ), το κόστος αρχικής υποστήριξης (ILS), το κόστος της προσθήκης IFF δυτικού τύπου και το κόστος της διασύνδεσης με το υπό ανάπτυξη ενιαίο σύστημα αεράμυνας. Επιπλέον, όπως προέκυψε, κατά την τελική διαπραγμάτευση για τα TOR-M1, πριν την υπογραφή της σχετικής σύμβασης διαμορφώθηκαν τιμές σε επίπεδο χαμηλότερο κατά 2 εκατ. δολάρια

περίπου από το αρχικά προσφερθέν στα αντίστοιχα είδη. Η τελική τιμή αλλά και η τελική συμφωνία για TOR-M1 και τα CROTALE τέθηκαν υπόψη του ΚΥΣΕΑ, το οποίο και ενέκρινε τη σύναψη των σχετικών συμβάσεων τον Φεβρουάριο του 1999.

11. Σ' ότι αφορά τις παραδόσεις των συστημάτων TOR - M1, από τις καταθέσεις των μαρτύρων και τα κατατεθέντα έγγραφα, αποδεικνύεται ότι τηρήθηκαν οι συμβατικές προθεσμίες. Τα 21 συστήματα TOR - M1 της Κύριας Σύμβασης παραδόθηκαν σε τέσσερις φάσεις και παρελήφθησαν με 4 αντίστοιχα Πρωτόκολλα ποιοτικού ελέγχου και ποσοτικής παραλαβής. Όπως αναγράφεται και στα 4 ομάφωνα πρακτικά των Επιτροπών Παραλαβής (τα οποία συγκαταλέγονται στα έγγραφα της Εξεταστικής Επιτροπής) τα υλικά προσκομίσθηκαν εμπρόθεσμα: Η πρώτη παράδοση ολοκληρώθηκε στις 21/8/99 σύμφωνα με το συμβατικό χρονοδιάγραμμα όπως προκύπτει από το πρωτόκολλο με ημερομηνία 8/10/99. Η δεύτερη παράδοση, συμπεριλαμβανομένων των προβλεπομένων 4 IFF, ολοκληρώθηκε στις 12-4-2000, σύμφωνα με το συμβατικό χρονοδιάγραμμα, ενώ ήδη αρκετά από τα υλικά της δεύτερης παράδοσης είχαν παραδοθεί τρεις (3) μήνες νωρίτερα, όπως προκύπτει από το Πρωτόκολλο με ημερομηνία 17-1-2000 και το Πρωτόκολλο με ημερομηνία 11-5-2000. Η τρίτη παράδοση, συμπεριλαμβανομένων των προβλεπομένων 17 IFF, ολοκληρώθηκε σύμφωνα με το συμβατικό χρονοδιάγραμμα στις 28-8-2000, ενώ ήδη αρκετά από τα υλικά της τρίτης παράδοσης είχαν παραδοθεί οκτώ (8) ή και τέσσερις (4) μήνες νωρίτερα, όπως προκύπτει από τα πρωτόκολλα με ημερομηνίες 17-1-2000, 11-5-2000 και 11-10-2000. Η μόνη έλλειψη ήταν η διασύνδεση. Επομένως η συμβατική υποχρέωση για την παράδοση 4 οχημάτων μάχης με IFF και ενός κέντρου διοίκησης τέλη Μαρτίου του 2000 εκπληρώθηκε και συνεπώς δεν ευσταθεί η αιτίαση ότι θα έπρεπε να επιβληθούν ποινικές ρήτρες. Η μη προγραμματισμένη έκτακτη παράδοση υλικών είχε προηγηθεί του συμβατικού χρονοδιαγράμματος κατά τρεις μήνες και συμφωνήθηκε γιατί εξυπηρετούσε τις επιχειρησιακές ανάγκες της Ελλάδας και της Κύπρου. Αυτό επισημαίνεται ως ένα πολύ θετικό γεγονός που έδωσε τη δυνατότητα να σταλούν πολύ γρήγορα έξι (6) συστήματα TOR - M1 στην Κύπρο.
12. Όπως προκύπτει από τα έγγραφα και τις καταθέσεις των μαρτύρων **τα συστήματα TOR-M1 παραδόθηκαν ταχύτατα - τα εντός 15 μηνών από την ενεργοποίηση της σύμβασης.** Και τα 21 TOR-M1 παραδόθηκαν **με εν λειτουργία IFF δυτικού τύπου** και μέχρι τον Οκτώβριο του 2000 παρελήφθησαν και εντάχθηκαν επιχειρησιακά στις ΕΔ, όπως προβλεπόταν στη σχετική συμφωνία. Τα αρχικά 10 συστήματα παραδόθηκαν, σύμφωνα με τη σύμβαση, χωρίς IFF, προσωρινά λόγω των αμέσων και επείγουσών αναγκών, στα συστήματα όμως αυτά προσετέθησαν στη συνέχεια IFF δυτικής προέλευσης, ενώ όλα τα υπόλοιπα παραδόθηκαν εξαρχής με εγκατεστημένο IFF δυτικής προέλευσης. Άλλωστε, ακόμη και αν θεωρηθεί ως χρόνος παράδοσης ο χρόνος παράδοσης των συστημάτων με ενσωματωμένο δυτικού τύπου IFF και πάλι ο χρόνος αυτός είναι σαφώς πολύ μικρότερος του χρόνου παράδοσης των άλλων συστημάτων και ιδίως του μόνου εν λειτουργία και άρα ουσιαστικά συγκρίσιμου συστήματος CROTALE NG που ούτως ή άλλως εντάχθηκε στις προμήθειες των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων για τις ανάγκες της Αεροπορίας.
13. Με βάση και σχετική ειδική εντολή του ΚΥΣΕΑ **η απόφαση για την επιλογή των TOR-M1 ελήφθη αφού είχε ειδικά εξεταστεί η δυνατότητα ενσωμάτωσής σε αυτά IFF δυτικού τύπου καθώς και η δυνατότητα διασύνδεσής τους με το υπό ανάπτυξη ενιαίο σύστημα αεράμυνας** . Και τα δύο αυτά στοιχεία προβλέπονται ρητά ως συμβατική υποχρέωση του προμηθευτή. Ειδικά για τη διασύνδεση η σύμ-

βαση προβλέπει παρακράτηση πληρωμών 4% για την διασφάλιση της διασύνδεσης του συστήματος, το ποσό δε αυτό υπερβαίνει κατά πολύ το συνολικό κόστος της διασύνδεσης. Ειδική μάλιστα μελέτη για τη διασύνδεση με το ενιαίο σύστημα αεράμυνας και για τη διαμόρφωση των σχετικών τεχνικών πρωτοκόλλων (μέθοδος της διπλής πύλης) ανετέθη από την ρωσική προμηθευτρια εταιρεία στην ελληνική εταιρεία SSA. Η ίδια εταιρεία είχε αναλάβει και τη διασύνδεση των οπλικών συστημάτων CROTALE NG, η οποία γίνεται για τις ανάγκες της αεροπορίας, αλλά μόνον ενσύρματα και όχι ασύρματα. Η ασύρματη διασύνδεση για τα 11 συστήματα CROTALE NG ζητήθηκε από το ΓΕΑ να θεθεί ως προαίρεση (option) στη σχετική σύμβαση και απαιτεί επιπλέον κόστος τουλάχιστον 8,5 δις δραχμές. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση που η επιλογή για το Στρατό Ξηράς ήταν CROTALE NG η διασύνδεση των 21 συστημάτων με το σύστημα αεράμυνας για να γίνει ασύρματη θα απαιτούσε επιπλέον κόστος τουλάχιστον 16 δις δραχμές. Παρότι δε η μελέτη αυτή της διασύνδεσης των TOR-M1 στο ενιαίο σύστημα αεράμυνας, έχει υποβληθεί προ πολλών μηνών, δεν έχουν γίνει τους τελευταίους 10 μήνες συγκεκριμένες ενέργειες υλοποίησης της στη ΓΔΕ. Και όλα αυτά ανεξάρτητα από τις επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν από ανώτατους αξιωματικούς που κατέθεσαν ενώπιον της Επιτροπής ως προς την μειωμένη σημασία που έχει η ένταξη των αντιαεροπορικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς του ΓΕΣ στο ενιαίο σύστημα αεράμυνας της χώρας το οποίο αντίθετα είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τα αντιαεροπορικά συστήματα μεγάλου και μεσαίου βεληνεκούς, λόγω της γεωγραφικής δομής του ελληνικού χώρου, λόγω συγκεκριμένων τεχνικών περιορισμών και του ρόλου τους. Όπως τονίστηκε, η ένταξη στο ενιαίο σύστημα αεράμυνας δεν παρέχει κρίσιμα στοιχεία στον χειριστή αντιαεροπορικών συστημάτων βραχέως βεληνεκούς (βλέπε σχετικά καταθέσεις Στρατηγού Παραγιουδάκη, Επιτίμου Αρχηγού ΓΕΕΘΑ και Αντιπεράρχου ε.α. Π. Καράμπελα).

Για το θέμα της διασύνδεσης δημιουργήθηκε σκόπιμα προφανώς η αίσθηση ότι υπάρχει και λειτουργεί ένα πλήρες και ενιαίο εθνικό σύστημα αεράμυνας στο οποίο είναι εντεταγμένα τα πάντα πλην των συστημάτων TOR-M1. Αυτό αποδείχθηκε όμως απολύτως ανακριβές και αβάσιμο. **Ενώπιε όλων αυτών το επιχείρημα της δήθεν «επιχειρησιακής ακαταλληλότητας» των TOR-M1 εγκαταλείφθηκε από τη σημερινή πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας** η οποία, με σχετικές πανηγυρικές δηλώσεις του κ. Σπηλιωτόπουλου κατά την επίσκεψη του στη Μόσχα στις 9/11/2004 αναφέρθηκε emphaticά στην καταλληλότητα των ρωσικών οπλικών συστημάτων. Ο ίδιος ο κ. Σπηλιωτόπουλος προέβη ενώπιον και της Επιτροπής σε ρητή και σαφή δήλωση που κατέστησε άνευ αντικειμένου αυτήν την πτυχή του θέματος, η οποία όμως ήταν βασικό αντικείμενο της εισαγγελικής έρευνας και του σχετικού «πορίσματος» που τέθηκε υπόψη της Βουλής.

Είναι δε χαρακτηριστικό ότι τα περισσότερα ερωτήματα του Εισαγγελέα που διενήργησε την προκαταρκτική εξέταση αφορούσαν την επιχειρησιακή δυνατότητα και λειτουργία των TOR-M1, σε σύγκριση ειδικώς με τα συστήματα ADATS, μη λαμβάνοντας υπόψη ότι και τα συστήματα ADATS έχουν ενεργητικό σύστημα ραντάρ έρευνας, ενώ λόγω του παθητικού συστήματος εγκλωβισμού στόχου σε συνθήκες βροχής ή υγρασίας η αποδοσή τους μειώνεται τουλάχιστον κατά 50%. Επίσης δεν λήφθηκε υπόψη ότι κατά την αξιολόγηση του από την σχετική επιτροπή, υπό την προεδρία του τότε Ταξίαρχου και στη συνέχεια Αντιστρατήγου /Αρχηγού ΓΕΣ Π. Χάρβαλα, εκρίθησαν ανεπαρκή, μειωμένης αποτελεσματικότητας και με 50% αστοχία στις βολές.

Ειδικά για το σύστημα TOR-M1 σε σχέση με το ADATS επισημαίνονται τα παρακάτω πλεονεκτήματα τα οποία προκύπτουν ευθέως από τα έγγραφα που τέθηκαν υπόψη της Επιτροπής και τα οποία κατά προκλητικό τρόπο αγνόησε ο

εισαγγελικός λειτουργός που διενήργησε την προκαταρκτική εξέταση, τόσο κατά την υποβολή ερωτήσεων προς τους μάρτυρες, όσο και κατά την σύνταξη του πορίσματος του:

- Χρόνος παράδοσης.
- Δυνατότητα μεταφοράς των συστημάτων στην Κύπρο
- Δυνατότητα ταχύτατης αντικατάστασης σε περίπτωση απωλειών ή βλαβών.
- Μικρότερο κόστος
- Υπαρκτό μοντέλο.
- Αποφυγή του κινδύνου από ενδεχόμενη αποτυχία του αναπτυξιακού προγράμματος του ADATS
- Μεγάλος αριθμός συστημάτων σε χρήση
- Ειδικά σχεδιασμένο για συνοδεία σύγχρονων αρμάτων μάχης (ισχυρός ερπυστριοφόρος φορέας)
- Αυξημένη θωράκιση άρα αυξημένη προστασία στο πεδίο μάχης
- Επίτευξη του 100% των επιδόσεων ανεξαρτήτως καιρικών συνθηκών αντί της μείωσης κατά 50% του ADATS.
- Αυτόματος εγκλωβισμού στόχου
- Δυνατότητα εγκλωβισμού 2 στόχων ταυτόχρονα
- Δυνατότητα καθοδήγησης 2 πυραύλων εναντίον 2 διαφορετικών στόχων ταυτόχρονα.
- Μεγαλύτερο βεληνεκές πυραύλου, δηλαδή 12 χλμ έναντι 10 του ADATS.
- Μεγαλύτερο βάρος πολεμικής κεφαλής πυραύλου
- Μικρότερος απαιτούμενος χρόνος για πλήρη επιχειρησιακή ενεργοποίηση συστήματος από την κατάσταση off.
- Επίτευξη του 100% των επιδόσεων ανεξαρτήτως συνθηκών καπνού ή σκόνης στο πεδίο της μάχης.
- Καλύτερες συνθήκες για το προσωπικό
- Ραντάρ έρευνας 3D (τριών διαστάσεων) έναντι ραντάρ δύο διαστάσεων του ADATS.
- Εξαιρετικά επιτυχής αντιμετώπιση όπλων stand – off και επιθετικών ελικοπτέρων

Τονίζεται ότι σχεδόν όλα τα παραπάνω πλεονεκτήματα του TOR-M1 αποτελούν επίσης πλεονεκτήματα του TOR-M1 έναντι και των συστημάτων CROTALE-NG και ROLAND-M3S.

14. Επιπλέον, όπως προέκυψε από όλες τις μαρτυρικές καταθέσεις **κανένας δεν θεώρησε ότι τα μέλη των διαφόρων στρατιωτικών κλιμακίων, συμβουλίων και επιτροπών που ασχολήθηκαν με την απόφαση αυτή επηρεάστηκαν παρά το νομό από πολιτικό πρόσωπο ή ότι τους επεβλήθη η ιδέα να αποκλίνουν από τα αμιγώς επιχειρησιακά τους κριτήρια.**
15. Τα προβλήματα επιχειρησιακής λειτουργίας και επάρκειας των TOR-M1 σχετίζονται όμως, όπως προέκυψε από τις εργασίες της Επιτροπής, με πράξεις και ιδίως με παραλείψεις της περιόδου μετά την 7η Μαρτίου 2004: α. Η σημερινή πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ βρήκε υπογεγραμμένη από το ΓΕΣ, τον Νοέμβριο του 2003, τη σύμβαση της εν συνεχεία υποστήριξης των TOR-M1 και είχε υπόψη της σχετικά επίμονα έγγραφα της Διεύθυνσης Πυροβολικού ΓΕΣ για την επιτακτική ανάγκη επίσευσης των διαδικασιών παραγγελίας και παραλαβής ανταλλακτικών για την άρση της ακινησίας και τη διασφάλιση της πλήρους λειτουργίας των συστημάτων που βρίσκονται στην Ελλάδα (ενώ είναι διασφαλισμένη η πλήρης λειτουργία των συστημάτων που είναι εγκαταστημένα στην Κύπρο)! Δυστυχώς για το παραπάνω δεν προέβη σε καμία σχετική ενέργεια στο δικό της πολιτικό επίπεδο, παρά τις συχνές επαφές με την Ρωσική Κυβέρνηση για το ζήτημα

των αντισταθμιστικών ωφελημάτων και της «αιτούμενης» επαναδιατυπωμένης εγγύησης του Ρωσικού Δημοσίου.

Δημιουργείται η εύλογη εντύπωση ότι το ζήτημα των ανταλλακτικών συμπλέκεται με τις συζητήσεις για την 4η τροποποιητική σύμβαση ΑΩ και την αποζητούμενη «βελτίωση» της εγγύησης του Ρωσικού Δημοσίου που έχει καταστεί από την Κυβέρνηση καθοριστικό, συμβολικού χαρακτήρα, σημείο της όλης υπόθεσης.

Το κρισιμότερο όμως είναι ότι δημιουργείται η εντύπωση ότι η σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας θεωρεί χρήσιμη για την πολιτική υποστήριξη της κατηγορίας που θέλησε να διατυπώσει κατά των πρώην Υπουργών Εθνικής Άμυνας την παράταση των προβλημάτων ακινησίας και λειτουργίας ελλείψει ανταλλακτικών των συστημάτων TOR-M1, για να δημιουργείται η αίσθηση της επιχειρησιακής ακαταλληλότητας τους, την οποία όμως η ίδια κατηγορηματικώς και πανηγυρικώς διαψεύδει με τις δηλώσεις που κάνει κατά τις επαφές της με τη ρωσική πλευρά. Το ζήτημα συνεπώς της εκτέλεσης της σύμβασης εν συνεχεία υποστήριξης και της προμήθειας των ανταλλακτικών από την 7^η /3/2004 έως και σήμερα καθίσταται μείζον ζήτημα ευθύνης της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ και αφορά την ίδια την ουσία της αμυντικής θωράκισης και ικανότητας της χώρας.

β. Προέκυψε επίσης από την εξέταση των μαρτύρων και τα σχετικά έγγραφα **ότι η ενεργοποίηση των προαιρεσέων (options) της αρχικής σύμβασης προμήθειας των TOR-M1 για την προμήθεια των δέκα επιπλέον συστημάτων για τις ανάγκες της Κύπρου και της Αεροπορίας έγινε πριν από την πάροδο των συμβατικών προθεσμιών που επέβλεπαν ενέργειες της ρωσικής πλευράς ως προς την εκτέλεση αντισταθμιστικών ωφελημάτων.** Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι η αρχική έγκριση της άσκησης των προαιρεσέων (options) (15/11/1999) έγινε σε λιγότερο από έξι μήνες μετά την ενεργοποίηση της σύμβασης (26/5/99), δηλαδή 3,5 έτη πριν από τη λήξη του συμβατικού χρόνου υλοποίησης των ΑΩ (26/5/2003), 3 μήνες πριν από την οριστική επιλογή – συγκεκριμενοποίηση των τελικών προγραμμάτων ΑΩ και 3 μηνών μετά την εμπρόθεσμη άφιξη των τεσσάρων πρώτων συστημάτων TOR-M1. Επομένως, λόγω των εμπροθέσμων παραδόσεων του κύριου υλικού και των εν εξελίξει διαδικασιών για την υλοποίηση των 6 προγραμμάτων της σύμβασης ΑΩ, δεν υπήρχε τότε καμμία απολύτως ένδειξη που να δημιουργεί αμφιβολίες για ενδεχόμενη μελλοντική δυσκολία ολοκλήρωσης των ΑΩ εντός του συμβατικού χρόνου των υπολοιπομένων 3,5 ετών. Αξίζει να σημειωθεί ότι για την υλοποίηση των υποχρεώσεων σε ΑΩ που αντιστοιχούν στις ασκηθείσες προαιρέσεις (options) των 10 συστημάτων, δεν δόθηκε πρόσθετος χρόνος υλοποίησης των προγραμμάτων παρόλο που οι τροποποιήσεις αυτές υπογράφηκαν ένα χρόνο και πλέον (18/2/2000 και 3/4/2000) μετά την υπογραφή της αρχικής σύμβασης (26/2/1999). Έγινε άλλωστε για την κάλυψη συγκεκριμένων και επιτακτικών αμυντικών αναγκών της Ελλάδος και της Κύπρου. Τα δε σχετικά έγγραφα της ΓΔΕ προς τη ρωσική πλευρά με τα οποία είχε ασκηθεί πίεση αφορούσαν την επιτάχυνση της συγκεκριμενοποίησης των τελικών προγραμμάτων των αντισταθμιστικών ωφελημάτων, και κατά την περίοδο αυτή δεν συνέτρεχε και δεν τεκμηριωνόταν κανένας λόγος επανεξέτασης της σύμβασης.

16. Είναι αναγκαίο, λόγω αρκετών ερωτήσεων που διαπιστώθηκαν στην εξεταστική επιτροπή για τα λεγόμενα RANZIR, δηλαδή για τα Κέντρα Διοίκησης Πυρός (ΚΔΠ) και το τελικό τους κόστος, να διευκρινιστούν τα παρακάτω που προέκυψαν από τις καταθέσεις των μαρτύρων και τα έγγραφα:

α. Το Α/Α SHORAD TOR-M1, αδικείται όταν παρουσιάζεται ότι μόνον αυτό απαιτούσε την ύπαρξη /αγορά των αντιστοιχών ΚΔΠ τύπου RANZIR. Θα έπρεπε σε όλα τα Α/Α συστήματα να υπήρχε πρόβλεψη απαίτησης ΚΔΠ δεδομέ-

νου ότι:

- Τα ΚΔΠ είναι απαραίτητα μέσα για την επίτευξη της διασύνδεσης και τις διαλειτουργικότητας των Α/Α Πυραυλικών συστημάτων με το ενιαίο δίκτυο αεραμύνης.
- Τα Α/Α πυραυλικά συστήματα του Στρατού Ξηράς μετακινούνται συνεχώς στην ζώνη μάχης. Δεν δύναται να συνδεθούν στο ενιαίο δίκτυο αεραμύνης απ'ευθείας το καθένα χωριστά.
- Τα πυραυλικά Α/Α συστήματα αποτελούν ενιαίο επιχειρησιακό υλικό για τον Στρατό Ξηράς.

β. Η συγκεκριμένη εικόνα που παρουσιάζεται από ορισμένους, ότι τα υποψήφια SHORAD CROTALE NG, ADATS και ROLAND M3S, δύνανται να διασυνδεθούν με το ενιαίο σύστημα Αεράμυνας είναι παραπλανητική, διότι :

- Η ικανότητα master-slave που παρουσιάζουν το CROTALE NG και το ADATS, είναι μία μορφή Διοίκησης χαμηλού επιπέδου που σκοπό έχει την καλύτερη τακτική χρήση των συστημάτων σε επίπεδο πυροβολαρχίας.
- Η παρουσιασθείσα λύση διασύνδεσης και διαλειτουργικότητας των μονάδων πυρός απευθείας στο ενιαίο δίκτυο Αεράμυνας, που πραγματοποιείται με link 11B, δηλαδή ενσύρματα σημαίνει δέσμευση μίας μονάδας πυρός στο ρόλο του ΚΔΠ και μόνο, διότι τυχόν χρήση της και ως μονάδας πυρός σημαίνει αποκάλυψη της θέσης της και εξουδετερωσή της από τον εχθρό. Έτσι συνολικά από τις 21 μονάδες πυρός οι 5 θα ήταν δεσμευμένες στο ρόλο του ΚΔΠ και μόνο.

Αυτή η λύση ήταν αποδεκτή από την Πολεμική Αεροπορία και το Πολεμικό Ναυτικό γιατί αφορούσε προστασία σταθερών θέσεων, δηλαδή αεροδρομίων, θέσεων Radar, ναυστάθμων κλπ και όχι μετακινούμενες Μονάδες.

γ. Μια δίκαιη και αντικειμενική προσέγγιση αναφορικά με το συνολικό κόστος, θα επέβαλε και τα υπόλοιπα συστήματα να επιβαρυνθούν με το επιπλέον ανάλογο κόστος απόκτησης ΚΔΠ, δηλαδή περίπου 20 εκατ. Δολάρια στην περίπτωση που ο Στρατός Ξηράς αποφάσιζε να αποκτήσει είτε CROTALE NG είτε ROLAND είτε ADATS για τις μετακινούμενες μονάδες του.

δ. Σε ότι αφορά το τελικό κόστος των ΚΔΠ TOR-M1 σημειώνονται τα παρακάτω:

- Στην πρώτη προσφορά το ΚΔΠ – RANZIR που προσφέρθηκε ήταν τοποθετημένο σε φορέα MT-LBU (AVS 9S737).
- Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για τους τελικούς όρους της σύμβασης **οι εκπρόσωποι του ΓΕΣ στην επιτροπή διαπραγματεύσεων ζήτησαν το ΚΔΠ 9S737M(M1), το οποίο έχει τον ίδιο φορέα με το TOR-M1 (GM5955), για λόγους ομοιοτυπίας υλικού, κοινής συντήρησης, κοινής εκπαίδευσης και ίδιων δυνατοτήτων με τον φορέα του TOR-M1. Ο φορέας όμως του TOR-M1 λόγω σαφώς καλύτερων δυνατοτήτων από τον φορέα του ΚΔΠ της αρχικής προσφοράς είχε μεγαλύτερο κόστος.** Έτσι στη τελική συμφωνία με τη ρωσική πλευρά για το κόστος του ενός ΚΔΠ επί φορέα όπως το TOR-M1 διαμορφώθηκε σε 4,399 εκατ. δολάρια.
- Η τιμή μονάδας της αρχικής προσφοράς για το ΚΔΠ επί φορέα MT-LBU (AVS 9S737) ήταν 4,28 εκατ. δολάρια συμπεριλαμβανομένων και των κρατήσεων 6,397%, δηλαδή 4,02 εκατ. δολάρια χωρίς κρατήσεις. Η τιμή αυτή, προφανώς εκ παραδρομής, αναφέρθηκε στο τελικό πρακτικό και στην ενημέρωση του ΣΑΜ του Οκτωβρίου 1998 ως 4,20 εκατ. δολάρια αντί του σωστού 4,02 εκατ. δολάρια. Δηλαδή στην πραγματικότητα το κόστος του TOR-M1 επιβαρύνθηκε εκ παραδρομής με ένα επιπλέον κόστος 0,18 εκατ. δολάρια.

ρια ανά ΚΔΠ, δηλαδή συνολικά 0,90 εκατ. δολάρια συνολικά. Παρόλα αυτά και παρότι η παραδρομή αυτή λειτουργούσε σε βάρος του TOR-M1, το TOR-M1 συνεχίζει να είναι φθηνότερο από τα άλλα συστήματα.

- **Η αύξηση της τιμής μονάδος του ΚΔΠ στη σύμβαση, δηλαδή το ποσόν των 0,379 εκατ. δολάρια ανά όχημα, υπερκαλύφθηκε εξάλλου από την περαιτέρω έκπτωση των 4 εκατ. δολαρίων που εξασφάλισε η επιτροπή διαπραγματεύσεων στο τελικό στάδιο, στην τελική τιμή.**

17. **Ενόψει αυτών το όλο ζήτημα, με βάση τις τελικές απόψεις του κ. Υπουργού Εθνικής Άμυνας, εστιάζεται απλά και μόνον στον τύπο της εγγύησης του ρωσικού δημοσίου τόσο για την σύμβαση κύριας προμήθειας όσο και για την σύμβαση αντισταθμιστικών ωφελημάτων.** Αυτό που προέκυψε από τις εργασίες της Επιτροπής είναι ότι ουδείς αμφισβητεί πλέον ότι τόσο στη σύμβαση κύριας προμήθειας όσο και στη σύμβαση αντισταθμιστικών ωφελημάτων μπορούσε κατά νόμο (Π.Δ. 284/89) να προβλεφθεί η παροχή εγγύησης του ρωσικού δημοσίου. **Η όλη συνεπώς εισαγγελική αναφορά στην δήθεν παραβίαση των «κατευθυντήριων οδηγιών» καθίσταται άνευ αντικειμένου**, γιατί αντιβαίνει στην πρόδηλη και κοινά αποδεκτή διαπίστωση ότι οι κατευθυντήριες αυτές οδηγίες που είχαν καταστεί βασικό εισαγγελικό επιχείρημα δεν έχουν καμία κανονιστική ισχύ και συνεπώς το ζήτημα ρυθμίζεται απολύτως και πλήρως από τις σχετικές διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 284/89. Χαρακτηριστική είναι στο σημείο αυτό η κατάθεση του ίδιου του κ. Γεωργίου Ζορμπά, ο οποίος αναγκάστηκε να παραδεχθεί ότι οι λεγόμενες «κατευθυντήριες οδηγίες» δεν έχουν κανονιστική ισχύ, δεν είναι κανονιστική διοικητική πράξη, δεν έχουν εκδοθεί επί τη βάση νομοθετικής εξουσιοδότησης, δεν έχουν δημοσιευθεί και δεν συνιστούν νόμο του κράτους. Άλλωστε αυτό προέκυψε και από την σύγκριση με την σύμβαση αντισταθμιστικών ωφελημάτων των ελικοπτέρων Απάτσι του 1993 (12/4/93) και τα όσα αυτή προβλέπει σε σχέση με τις εγγυήσεις. Η συγκεκριμένη σύμβαση ΑΩ του 1993 προβλέπει εταιρική εγγύηση καλής εκτέλεσης και όχι τραπεζική εγγύηση. Το περιβόητο συνεπώς ζήτημα της εγγύησης του ρωσικού δημοσίου εντοπίζεται τελικά, μέσα από τις καταθέσεις του κ. Σπηλιωτόπουλου και του κ. Ζορμπά, στον τύπο με τον οποίο αυτή πρέπει να διατυπωθεί. Το επιχείρημα αυτό διατυπώνεται από την κυβερνητική πλευρά παρότι το Προεδρικό Διάταγμα 284/89 (άρθρο 36 παρ.5 β) ρητά αναφέρεται σε κρατική εγγύηση «οποιοδήποτε τύπου» και παρότι η ρωσική πλευρά - βλέπε επιστολή Ιβανώφ της 14.9.2004 - επιμένει ότι έχει αναλάβει τις υποχρεώσεις του εγγυητή και ως τέτοια φέρεται, αποδεχόμενη να είναι ο βασικός συνομιλητής και διαπραγματευτής της ελληνικής κυβέρνησης ως προς το ζήτημα αυτό. Είναι άλλωστε ο μοναδικός μέτοχος της κρατικής ρωσικής εταιρείας ROSOBORONEXPORT. Απεδείχθη δε κατά την εξέταση του κ. Σπηλιωτόπουλου ότι ακόμη και ο ορισμός του εκπροσώπου της εταιρείας ROSOBORONEXPORT στην Ελλάδα με τον οποίον εφάπτεται το υπουργείο Άμυνας (κ. Φρωλώφ) έχει γίνει απευθείας από τον Υφυπουργό Άμυνας της Ρωσικής Ομοσπονδίας και στην συνέχεια πρόεδρο της Κρατικής Επιτροπής Εξοπλισμών κ. Δημήτριοφ. Καθίσταται έτσι προφανές ότι **οι ισχυρισμοί του μάρτυρα κ. Γιαννίκου είναι άσχετοι με τη συγκεκριμένη σύμβαση** που συνήφθη μεταξύ του Ελληνικού δημοσίου και ρωσικής κρατικής εταιρείας που υποδείχθηκε επισήμως και ευθέως από τη Ρωσική Ομοσπονδία με έγγραφο του τότε Πρωθυπουργού της προς τον Έλληνα ομόλογο του. Άλλωστε στη σύμβαση αυτή η εταιρεία ANTEY και στη συνέχεια η αντικαταστάτρια της εταιρεία ROSOBORON EXPORT ενεργεί ως εκπρόσωπος και πληρεξούσιος της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Επιπλέον δε η σύμβαση αποκλείει ρητά με ειδικό όρο της την παρεμβολή αντιπροσώπων ή μεσαζόντων ή την

καταβολή προμήθειας προς αντιπροσώπους ή μεσαζόντες. Οποιοδήποτε συνεπώς εμπορικού χαρακτήρα διαφορά του κ. Γιαννίκου με διάφορες ρωσικές εταιρείες αφορά αποκλειστικά και μόνον τον ίδιο και αυτές και όχι τις ερευνούμενες υποθέσεις και το Ελληνικό Δημόσιο. Ο τρόπος μάλιστα με τον οποίο υποδείχθηκε από τη Ρωσική Κυβέρνηση η εταιρεία ANTEY καθιστούσε άνευ αντικειμένου οποιαδήποτε επαφή με εκπροσώπους ρωσικής πλευράς σε επίπεδο υποδεέστερο αυτού του Ρώσου Πρωθυπουργού και του Ρώσου Υπουργού Άμυνας, δηλαδή κατώτερο του κυβερνητικού επιπέδου. Είναι άλλωστε προφανές ότι η Ρωσική Κυβέρνηση είχε και έχει πάντοτε τον πλήρη και απόλυτο έλεγχο του τομέα των αμυντικών εξοπλισμών και των στρατιωτικών αμυντικών σχέσεων με τις τρίτες χώρες.

18. **Φθάνουμε έτσι στο παράδοξο και βλαπτικό για τα συμφέροντα του ελληνικού δημοσίου φαινόμενο η Ρωσική Κυβέρνηση να επιμένει γραπτά και προφορικά ότι δεσμεύεται ως εγγυήτρια**, να ενεργεί ως τέτοια, να διαπραγματεύεται αυτή συνεχώς και απευθείας όχι απλώς ως εγγυήτρια, αλλά ως πρωτοφειλέτρια με την Ελληνική Κυβέρνηση, να συμπεριλαμβάνει στην Ρωσική Κυβερνητική αντιπροσωπεία συνεχώς στελέχη της κρατικής ρωσικής εταιρείας ROSOBORONEXPORT, να επιλέγει και να ανακινώνει αυτή τους εκπροσώπους της εταιρείας ROSOBORONEXPORT που επικοινωνούν με την ελληνική πλευρά και **ο Έλληνας Υπουργός Εθνικής Άμυνας συνεπικουρούμενος από τον αρμόδιο Γενικό του Γραμματέα, να διατείνεται ότι δεν δεσμεύεται ως εγγυήτρια η Ρωσική Ομοσπονδία**.

Στη θεωρητική συνεπώς περίπτωση κατά την οποία τα σχετικά ζητήματα θα αχθούν, όπως προβλέπει η σύμβαση, σε διαιτησία η οποία θα διενεργηθεί στην Ελλάδα και κατά το Ελληνικό Δίκαιο, το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπούμενο από τον κ. Σπηλιωτόπουλο και τον κ. Ζορμπά θα διατείνεται ότι η Ρωσική Κυβέρνηση δεν δεσμεύεται και δεν νομιμοποιείται παθητικά ως εγγυήτρια, ενώ η ίδια η Ρωσική Κυβέρνηση θα διατείνεται το αντίθετο! Φτάνει μάλιστα στο σημείο η σημερινή πολιτική ηγεσία του υπουργείου Εθνικής Άμυνας να διατείνεται ότι είναι δυνατόν μια τραπεζική εγγυητική επιστολή ύψους ίσου με το 10% της συμβατικής αξίας η οποία μπορεί να καταπέσει, να θεωρείται προτιμότερη από την πλήρη εγγύηση καλής εκτέλεσης του καλύπτει το 100% των συμβατικών αντικειμένων που παρέχει η κυβέρνηση ενός κράτους όπως η Ρωσική Ομοσπονδία.

Επισημαίνεται μάλιστα ότι για την 3^η τροποποίηση της σύμβασης ελήφθη εκ νέου εγγύηση του ρωσικού δημοσίου, η οποία ρητά παρέπεμπε στην αρχική χορηγηθείσα εγγύηση. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο κ. Ζορμπάς, κατά την κατάθεση του στην Επιτροπή, θεώρησε ως νόμιμο τύπο σύναψης της εγγύησης του ρωσικού δημοσίου τον προβλεπόμενο από τις γενικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα και όχι τον προβλεπόμενο από τις ειδικότερες και κατισχύουσες διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 284/1989 που στο πλαίσιο της νομοθετικής του εξουσιοδότησης και για το ειδικότερο πεδίο που ρυθμίζει είναι διάταξη υπερισχύουσα της γενικότερης διάταξης του Αστικού Κώδικα. Ακόμη όμως και κατά την λογική αυτή ο κ. Ζορμπάς παραγνωρίζει την γενική διάταξη του άρθρου 162 του Αστικού Κώδικα που προβλέπει ότι είναι άυλο αυτόν να δηλωθεί η βούληση της άλλης πλευράς και με την μορφή μονομερούς επιστολής.

- Η Επιτροπή διαπιστώνει έτσι συμπεριφορές της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ, βλαπτικές για τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου**, συμπεριφορές που μπορούν να εξηγηθούν μόνον μέσα από την απεγνωσμένη προσπάθεια υποστήριξης μιας σκανδαλογικής κατασκευής η οποία κατέστη εμβληματικό στοιχείο της προεκλογικής εκστρατείας της Νέας Δημοκρατίας.
19. Κατά την ίδια λογική η σημερινή πολιτική ηγεσία του υπουργείου Εθνικής Άμυνας αμφισβητεί και τη **νομική**

βάση της 3ης τροποποίησης της σύμβασης. Στη συνέχεια όμως αυτής της 3ης τροποποίησης διαπραγματεύεται, συμφωνεί και συνομολογεί την 4η τροποποίηση. Ο κ. Ζορμπάς έφθασε μάλιστα στο σημείο να θεωρήσει ότι κατά το άρθρο 66 του Π.Δ. 284/89 δεν μπορούσε να συναφθεί η 3η τροποποίηση, την οποία έκρινε νόμιμη τόσο η Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή Προμηθειών (ΚΓΕΠ) όσο και η Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αμφισβητώντας ρητά τη νομική επάρκεια της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Για να θεμελιώσει δε τον έωλο και προσβλητικό αυτό ισχυρισμό του απέκρυψε τις προβλέψεις της κρίσιμης διάταξης του άρθρου 45 του Προεδρικού Διατάγματος 284/89, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του Ν2528/97 και έχει πλήρη εφαρμογή για την παρούσα περίπτωση. Εξάλλου σχετική πρόνοια υπάρχει στο άρθρο 11.2 της σύμβασης ΑΩ. Απεκρύβθησαν επίσης από την Επιτροπή και αποκαλύφθηκαν κατά την εξέταση των μαρτύρων (βλ. Καταθέσεις Σ. Τραυλού και Γ. Παπαντωνίου) κρίσιμα έγγραφα του ΓΕΑ προς τον ΓΓΟΣΑΕ και τον τότε ΥΠΕΘΑ με τα οποία η Πολεμική Αεροπορία ζητούσε επίμονα την τροποποίηση της σύμβασης-πράγμα που αποδέχθηκε η τότε πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ. Πρωτίστως όπως προέκυψε από τα έγγραφα αυτά, η υπογραφή της 3ης Τροποποίησης, με την οποία η εταιρεία ANTEY αντικαταστάθηκε από την κρατική εταιρεία ROSOBORONEXPORT, έγινε κατόπιν επανειλημμένων σχετικών εισηγήσεων της Πολεμικής Αεροπορίας, το δε περιεχόμενο της ταυτιζόταν ακριβώς με το περιεχόμενο των εισηγήσεων αυτών. Συγκεκριμένα, το ΓΕΑ εισηγήθηκε την ποιοτική παραλαβή τους και την άμεση ενσωμάτωσή τους στην αμυντική θωράκιση της χώρας πριν από την ολοκλήρωση της διασύνδεσης, με παρακράτηση του 30% του υπολειπόμενου τμήματος. Η παραπάνω εισήγηση του ΓΕΑ (το οποίο επανήλθε με δύο σχετικά έγγραφα του, τα οποία επίσης είχαν αρχικά αποκρυβεί, αλλά κατατέθηκαν εν τέλει στην Επιτροπή) ικανοποιήθηκε με την 3η Τροποποίηση που είχε ως αποτέλεσμα την αποτροπή της απαξίωσης των συστημάτων αυτών και την άμεση επιχειρησιακή τους αξιοποίηση.

Ταυτόχρονα, η τροποποίηση της σύμβασης (που ήταν, όπως επεσήμανε και το ΓΕΑ, ο μόνος τρόπος για να επιτευχθούν τα παραπάνω) περιέλαβε και την αντικατάσταση της εταιρείας ANTEY από τη ROSOBORONEXPORT, η οποία ορίστηκε από τη ρωσική κυβέρνηση, κατόπιν των επίμονων πιέσεων της ελληνικής πλευράς για εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απέρρεαν ως προς την υλοποίηση των αντισταθμιστικών ωφελημάτων, ενόψει και της κατάστασης γενικότερης αδυναμίας (αφαίρεση άδειας διενέργειας εξαγωγών, διοικητική κρίση κλπ) στην οποία είχε περιέλθει η ANTEY. Η αντικατάσταση αυτή (για την οποία υπήρξε ομόφωνη γνωμοδότηση του ΝΣΚ) όχι μόνο δεν προκάλεσε την παραμικρή βλάβη στα ελληνικά συμφέροντα, αλλά αντίθετα τα προστάτευε με το βέλτιστο τρόπο από όλους τους κινδύνους που τότε διαγράφονταν. **Επισημαίνεται, τέλος, ότι όπως προέκυψε από τα κατατεθέντα στην Επιτροπή έγγραφα, το ποσό που, σύμφωνα με την 3η Τροποποίηση, καταβλήθηκε για την ποιοτική παραλαβή των 4 συστημάτων ανήλθε στα 19,8 εκ. δολάρια και όχι στα 147,8 εκ. δολάρια, που ανακριβώς αναφέρει το εισαγωγικό έγγραφο.**

20. Ερχόμαστε έτσι στο ζήτημα της σύμβασης αντισταθμιστικών ωφελημάτων και στην 4η τροποποίηση που ενέκρινε ο κ. Σπηλιωτόπουλος στις 13/7/2004. Κατ' αρχάς πρέπει να σημειωθεί ότι στη κοινή γνώμη έχει καλλιεργηθεί τεχνηέντως εσφαλμένη εντύπωση ως προς την έννοια, το περιεχόμενο και τον τρόπο εκτέλεσης των αντισταθμιστικών ωφελημάτων. Δημιουργήθηκε η εντύπωση σε πολλούς ότι τα αντισταθμιστικά ωφελήματα είναι χρηματικά ποσά και μάλιστα ίσης αξίας με το τίμημα της κύριας προμήθειας που κατά τον τρόπο αυτό καλείται να

επιστρέψει ο πωλητής στον αγοραστή! Αυτό είναι προφανώς παράλογο και αναληθές. Ο πωλητής δεν επιστρέφει το τίμημα που έλαβε για τα οπλικά συστήματα που προμηθεύει. Αναλαμβάνει απλώς την υποχρέωση να πραγματοποιήσει μια σειρά από ανταποδοτικές πράξεις σαν αντιστάθμισμα της προμήθειας, άλλοτε με αντικείμενο σχετικό και άλλοτε με αντικείμενο άσχετο προς το κύριο υλικό της σύμβασης. Τα προγράμματα ΑΩ κυρίως αφορούν υποκατασκευαστικό έργο στην ελληνική αμυντική βιομηχανία, μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας σε συνδυασμό με αντίστοιχη παραγγελία αμυντικών υλικών στην ελληνική βιομηχανία, παροχή υπηρεσιών στις ένοπλες δυνάμεις, παροχή κεφαλαιουχικού εξοπλισμού στις κρατικές αμυντικές βιομηχανίες, άμεσες επενδύσεις σε υπάρχουσες ή νέες επιχειρήσεις. Πολύ συχνά μάλιστα οι προμηθευτές προσφέρουν την ίδια τιμή για την κύρια προμήθεια, ανεξάρτητα από το αν η προσφορά τους συνοδεύεται και από αντισταθμιστικά ωφελήματα.

Στην προκειμένη περίπτωση η σύμβαση αντισταθμιστικών ωφελημάτων που είναι τμήμα και παρακολούθημα της σύμβασης της κύριας προμήθειας και συνάπτεται πριν απ' αυτήν, προβλέπει ότι θα πραγματοποιηθούν έξι προγράμματα πραγματικής ονομαστικής οικονομικής αξίας περίπου 131,76 εκατομμυρίων δολαρίων και πιστωτικής αξίας 857,52 εκατομμυρίων δολαρίων που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό της ονομαστικής οικονομικής αξίας με συμβατικούς συντελεστές πίστωσης οι οποίοι είναι καθορισμένοι ανάλογα με την κατηγορία, το είδος και τη σπουδαιότητα του κάθε προτεινόμενου προγράμματος ΑΩ. Προέκυψε επίσης ότι πάρα πολλές συμβάσεις αντισταθμιστικών ωφελημάτων με όλες τις χώρες προσκρούουν σε προβλήματα και γι' αυτό καταγράφονται καθυστερήσεις όχι μόνον στα αντισταθμιστικά ωφελήματα των συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων TOR-M1 αλλά και με άλλα δυτικής προέλευσης τα οποία έχει προμηθευτεί η χώρα μας προ πάρα πολλών ετών.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και από τις μαρτυρικές καταθέσεις ενώπιον της Επιτροπής, η σύμβαση των αντισταθμιστικών ωφελημάτων συνήφθη ως παρακολούθημα και προϋπόθεση της σύμβασης της κύριας προμήθειας των TOR-M1 που αποτελεί διακρατική συμφωνία με αντισυμβαλλομένη την εταιρία ANTEY που υπέδειξε προς τον σκοπό αυτό ως εκπρόσωπο και πληρεξούσιο της ρωσικής κυβέρνησης με επιστολή του τότε Πρωθυπουργού της κ. Πριμακόφ προς τον Έλληνα ομόλογο του Η σύμβαση αυτή προέβλεπε την προώθηση και εκτέλεση έξι προγραμμάτων με την οικονομική και την πιστωτική αξία που αντιστοιχούν στο καθένα από αυτά και με πολύ αυστηρούς όρους μεταξύ των οποίων και η εφαρμογή βαρύτατης ποινικής ρήτρας με οποία αυξάνεται κατά 0,3% η πιστωτική αξία των προγραμμάτων που όφειλε η ρωσική πλευρά για κάθε ημέρα καθυστέρησης πέραν των τριάντα πρώτων ημερών. Η ποινική ρήτρα αυτή είναι δέκα φορές μεγαλύτερη από την αντίστοιχη που έχει προβλεφθεί σε άλλες συμβάσεις, η δε χρονική διάρκεια για την συμβατική ολοκλήρωση των προγραμμάτων ΑΩ είναι από τις μικρότερες που προβλέπονται σε συμβάσεις για ανάλογα προγράμματα. Επομένως όχι μόνο δεν υπάρχει καμία βλάβη στο δημόσιο συμφέρον από την σύμβαση για τα Α.Ω. αλλά αντίθετα η οφειλόμενη πιστωτική αξία έχει υπερτριπλασιαστεί, λόγω των ποινικών ρητρών. Δηλαδή ενώ η ρωσική πλευρά έπρεπε να εκτελέσει προγράμματα Α.Ω. συνολικής πιστωτικής αξίας 857 εκατομμυρίων δολαρίων, τώρα πρέπει να εκτελέσει προγράμματα συνολικής πιστωτικής αξίας πάνω από 2,7 Δισεκατομμύρια δολάρια.

21. Σ' ότι αφορά τις αιτιάσεις για την χορήγηση προκαταβολής πιστωτικής (όχι πραγματικής) αξίας αντισταθμιστικών για την σύμβαση των ΑΩ για τα TOR - M1, διαπιστώθηκαν τα παρακάτω. Στη σύμβαση των ΑΩ προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής πιστωτικής αξίας στην υπόχρεη εται-

ρία συνολικής πιστωτικής αξίας 250.817.571 δολαρίων έναντι των αντισταθμιστικών της υποχρεώσεων. Οι υπόλοιπες πιστώσεις πιστοποιούνται μετά την ολοκλήρωση των αντίστοιχων προγραμμάτων. Η προκαταβολή πιστωτικής (όχι πραγματικής) αξίας αποτελεί μια λογιστική προεγγραφή η οποία δεν ισχύει αν δεν ολοκληρωθούν τα αντίστοιχα προγράμματα για τα οποία εξεδόθη. Το ανωτέρω ποσό της προκαταβολής πιστωτικής αξίας αντισταθμιστικών δεν είναι συνεπώς χρήματα που καταβάλλει το Δημόσιο.

Η προκαταβολή πίστωσης των αντισταθμιστικών δεν προβλέπεται μόνο σε αυτή τη σύμβαση αλλά σε πολλές άλλες συμβάσεις. **Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι επί Κυβέρνησης ΝΔ (με Υπουργό τον κ. Βαρβιτσιώτη και Υφυπουργό τον κ. Σπηλιωτόπουλο), προβλέφθηκε στη σύμβαση 18/91, (Παράρτημα Α ,παρ. 9) , προκαταβολή πίστωσης 30% εντός 15 ημερών από υπογραφής της Σύμβασης. Επίσης στη σύμβαση 3/93, (προσθήκη 3 παρ. 10), προβλέπεται προκαταβολή αντισταθμιστικής πίστωσης εντός 15 ημερών από υπογραφής της σύμβασης και μάλιστα 50%. Αλλά και στη τροποποίηση Νο4 της σύμβασης ΑΩ για τα TOR-M1 που έχει εγκρίνει ο κ. Σπηλιωτόπουλος προβλέπεται προκαταβολή πίστωσης με την ενεργοποίηση της σύμβασης.**

Το νομικό πλαίσιο που ίσχυε για τα θέματα αυτά την περίοδο 90-93 είναι ταυτόσημο με το πλαίσιο που ίσχυε το 1998. Επιπλέον οι προβλεφθείσες προκαταβολές της περιόδου 90-93 είναι μεγαλύτερες από την προβλεφθείσα προκαταβολή της εξεταζόμενης σύμβασης.

Η διαδικασία συνεπώς χορήγησης της προκαταβολής των 250.817.571 δολαρίων έγινε κατά απολύτως νόμιμο τρόπο και σύμφωνα με τις πάγιες διαδικασίες της ΓΔΕ. Πιο συγκεκριμένα:

α) Αυτό προβλεπόταν ρητά στη Σύμβαση.

β) Η εταιρία DRAMILAN INTERNATIONAL HELLAS A.E.E. τόσο στη Σύμβαση 7/99, ΑΡΘΡΟ 28, παρ. 28.1, όσο και στις επιμέρους Συμφωνίες, καθορίζεται ότι είναι η ελληνική εταιρία που θα ανταλλάσσει κάθε πληροφορία και γενικά την αλληλογραφία μεταξύ ΥΕΘΑ και ANTEY. Επίσης και στο προβλεπόμενο μηχανισμό πίστωσης, όπως καθορίζεται στις συμφωνίες, η εν λόγω εταιρία ήταν αρμόδια να υποβάλει και τα σχετικά δικαιολογητικά από την ολοκλήρωση των προγραμμάτων.

γ) Δεν προβλέπεται κανένα παραστατικό για τη χορήγηση προκαταβολής αντισταθμιστικής πίστωσης, για τον απλό λόγο ότι για την προκαταβολή δεν μπορεί να υπάρξει τέτοιο, αφού πρόκειται ακριβώς για προκαταβολή που χορηγείται πριν την έναρξη των προγραμμάτων. Η προκαταβολή πιστωτικής αξίας καλύπτεται από την εγγύηση, δηλαδή από την ίδια τη Ρωσική Κυβέρνηση.

δ) Ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη και συνήθης διαδικασία. Κατά τον ίδιο τρόπο χορηγήθηκαν οι προκαταβολές και στις περιπτώσεις των συμβάσεων 18/91 και 3/93 που αναφέρθηκαν προηγουμένα.

Αντιθέτως, εάν η ΓΔΕ δεν είχε τηρήσει τη συμβατική δέσμευση και δεν είχε χορηγήσει τη προβλεπόμενη από τη σύμβαση πιστωτική αντισταθμιστική προκαταβολή θα είχε βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα του Δημοσίου διότι:

α) Η ANTEY θα επικαλείτο ότι δεν ενεργοποίησε τα αντισταθμιστικά προγράμματα διότι περιμένει ακόμη την εκπλήρωση της συμβατικής υποχρέωσης του ελληνικού Δημοσίου και η ευθύνη της μη υλοποίησης των αντισταθμιστικών είναι της ελληνικής πλευράς και

β) Δεν θα αποδεχόταν την επιβολή, ποινικής ρήτρας αφού θα μπορούσε να ισχυρισθεί ότι δεν ξεκίνησε την υλοποίηση των αντισταθμιστικών εξ αιτίας της ελληνικής πλευράς. Η Ρωσική Κυβέρνηση έχει αποδεχθεί κατ' επανάληψη και με τον πιο επίσημο τρόπο, ότι έχουν υλοποιηθεί μόνο 2% της ΑΩ και αποδέχεται τις υποχρεώσεις τους για το 98% που σημαίνει ότι όχι μόνον δεν έβλαψε τα συμφέροντα του Δημοσίου η πιστωτική λογιστική προεγγραφή, αλλά ότι αυτή θεμελίωσε την υπερομερία της ρωσικής πλευράς.

Η πίστωση για την ολοκλήρωση του Προγράμματος Νο4 (Τουρμπινογεννήτριες) έγινε κανονικά, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα παραστατικά από τις Κ.Ο. δεδομένου ότι:

α) Υπήρχε έγκριση του προγράμματος από την υπογεγραμμένη σύμβαση των Α.Ω.

β) Έγινε παραλαβή του υλικού από την αρμόδια Υπηρεσία του ΓΕΣ (138 Μοίρα Κ/Β OSA-AK) η οποία με έγγραφό της στη ΓΔΕ και ΓΕΣ υποβάλλει τα παραστατικά όπως προβλέπει το πρόγραμμα Νο4, ήτοι το πιστοποιητικό Ποιοτικής Εξασφάλισης του κατασκευαστή θεωρημένο από την αρμόδια κυβερνητική αρχή, το ΑΔΔΥ χρέωσης των τουρμπινογεννητριών και τα αναλώσιμα υλικά

22. Η εταιρία ANTEY υπέδειξε ευθύς εξαρχής, με έγγραφο της πριν την υπογραφή της σύμβασης, ως αποδεκτό μέρος για τα ΑΩ και μόνο την εταιρία **DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AEE** , σύμφωνα με το άρθρο 12.1.3 της σύμβασης για την διαχείριση των προγραμμάτων και για την λήψη της σχετικής αλληλογραφίας.

Η από 18.1.1999 επιστολή - αναγγελία της εταιρείας ANTEY προς το ΥΠ.ΕΘ.Α. / Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών, η οποία παρελήφθη στις 21.1.1999 και έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου 308417, με την οποία η πιο πάνω εταιρεία γνωστοποιεί προς την ελληνική πλευρά και αναγγέλλει επισήμως ως "αποδεκτό μέρος" (eligible party) για την εκτέλεση των προγραμμάτων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων την εταιρεία "Drumilan International (Hellas) A.E.E.". Η εν λόγω επιστολή απεκρύβη συστηματικά και δεν απεστάλη στον αρμόδιο εισαγγελέα, ώστε να εμφανιστεί η ως άνω εταιρεία Drumilan ως αναμιχθείσα στην διαχείριση των ΑΩ καθ' υπόδειξη όχι της ρωσικής, αλλά της ελληνικής πλευράς (!). Στη συνέχεια μάλιστα, καταθέτοντας ενόρκως ο Γ. Ζορμπάς ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής (από 7.12 έως 13.12.2004) **υποστήριξε, ότι δήθεν η ελληνική πλευρά έκανε αποδεκτό μέρος την εταιρεία Drumilan χωρίς να προκύπτει αυτό από σχετικό αίτημα της εταιρείας ANTEY**, παρ' όλο που το σχετικό έγγραφο υπήρχε πρωτοκολλημένο στην Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών και υπάρχει με βεβαιωμένο το ακριβές αντιγραφό του στους φακέλους που στάλθηκαν μεταγενέστερα στην Εξεταστική Επιτροπή.

Η διαχείριση των προγραμμάτων είναι προφανές ότι συνίσταται σε εργασίες οικονομικοδιοικητικής υποστήριξης και όχι στην εκτέλεση τεχνικών εργασιών που ανατίθενται σε σχετικές υπεργολαβικές -κατασκευαστικές εταιρίες οι οποίες πιστοποιούνται ως τέτοιες με εντελώς διαφορετική και αυστηρότατη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 12.4 της σύμβασης ΑΩ. Προέκυψε επίσης ότι το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας αναγνωρίζοντας ως αποδεκτό μέρος κατά το άρθρο 12.1.3 της σύμβασης των ΑΩ την εταιρία DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AEE προσδιόρισε το πεδίο στο οποίο αυτή μπορεί να κινείται κατά τρόπο αποδεκτό (διαχείριση προγραμμάτων και ανάληψη αλληλογραφίας), ενώ ρητά σημειωνόταν ότι όλη την ευθύνη για την εκτέλεση της σύμβασης έχει η αντισυμβαλλομένη εταιρία ANTEY. Προέκυψε επίσης από τα έγγραφα και τις μαρτυρικές καταθέσεις ότι η εταιρία ANTEY, παρότι είχε αναθέσει την εκτέλεση διαφόρων προγραμμάτων αντισταθμιστικών ωφελημάτων στην επίσης ρωσική εταιρία ROSOBORONEXPORT δεν μπόρεσε ή δεν θέλησε να προωθήσει αποτελεσματικά τα αντισταθμιστικά αυτά προγράμματα, με αποτέλεσμα το 2002 η τότε ηγεσία του Ελληνικού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας να ζητήσει επιμότως από την ρωσική κυβέρνηση ως εγγυήτρια της σύμβασης και ως συνομιλήτρια της ελληνικής πλευράς να λάβει μέτρα για την προώθηση των αντισταθμιστικών ωφελημάτων. **Η επίμονη αυτή στάση της ελληνικής κυβέρνησης οδήγησε την ρωσική κυβέρνηση στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο, αυτό του Προέδρου Πούτιν, να υποδείξει ως λύση την τροποποίηση της σύμβασης και την αντικατά**

σταση της κρατικής ρωσικής εταιρίας ANTEY από την επίσης κρατική ρωσική εταιρία ROSOBORONEXPORT που ήταν ούτως ή άλλως αντισυμβαλλόμενη της ANTEY στην προώθηση επιμέρους προγραμμάτων αντισταθμιστικών ωφελημάτων. Η τελική απόφαση της Ρωσικής Κυβέρνησης ανακοινώθηκε στον τότε Υπουργό κ. Γ. Παπαντωνίου όταν έθεσε το ζήτημα των ΑΩ κατά την επίσκεψη του στη Μόσχα τον Ιούνιο 2003

Συνήφθη έτσι η **3η τροποποιητική σύμβαση**, η οποία - όπως προαναφέρθηκε - εγκρίθηκε από πλευράς νομιμότητας με σχετική γνωμοδότηση της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Προμηθειών και της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο πλαίσιο του άρθρου 45 του Π.Δ. 284/89 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του Ν2528/97 και στο πλαίσιο των σχετικών προβλέψεων του Αστικού Κώδικα για την εκχώρηση απαιτήσεων και την αναδοχή χρέους.

Κατά τον τρόπο αυτό η εταιρία ROSOBORONEXPORT υποκαταστάθηκε στις υποχρεώσεις της εταιρίας ANTEY ως προς την σύμβαση αντισταθμιστικών ωφελημάτων και ως εκ τούτου έπαψε να έχει αντικείμενο η εταιρία DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AEE. Αυτή κατ' επιλογήν της εταιρίας ROSOBORONEXPORT προτάθηκε να αντικατασταθεί στη συνέχεια από την εταιρία INDUSTRIAL SOLUTIONS AE, η οποία και στο σχέδιο της τέταρτης τροποποιητικής σύμβασης φέρεται ως υπεύθυνη για την διαχείριση των προγραμμάτων και την λήψη της σχετικής αλληλογραφίας. Όπως όμως είναι γνωστό ούτε το σχέδιο αυτό υπογράφηκε ούτε καμία σχετική απόφαση ελήφθη από ελληνικής πλευράς έως 7.3.2004.

23. Σε ότι αφορά την άποψη, που καταγράφεται στην έκθεση του εισαγγελέα, για μηδενισμό της προσφοράς ΑΩ και διακοπή των διαπραγματεύσεων από την υπο-επιτροπή ΑΩ για την κατάρτιση του σχεδίου σύμβασης ΑΩ, σημειώνονται τα παρακάτω: Η εκτίμηση αυτή είναι ανακριβής, καθόσον δεν λαμβάνει υπόψη ότι οι διαπραγματεύσεις της Επιτροπής διενεργούντο κατόπιν ολοκλήρωσης της διαδικασίας των συναξιολογήσεων και μετά την απόφαση του ΚΥΣΕΑ για την επιλογή του συγκεκριμένου συστήματος, οπότε δεν υπήρχε θέμα βαθμολόγησης της προσφοράς. Η αποστολή της επιτροπής ήταν η κατάρτιση των άρθρων και των προγραμμάτων ΑΩ του Σχεδίου Σύμβασης ΑΩ και όχι η αξιολόγηση της Προσφοράς ΑΩ.

Η βαθμολογία έχει την έννοια να συγκρίνει περισσότερες της μιας προσφορές Στην προκειμένη περίπτωση, μετά την απόφαση του ΚΥΣΕΑ, είχαμε την απ'ευθείας ανάθεση σε μία εταιρεία.

24. Ιδιαίτερα απασχόλησαν την Επιτροπή **δημοσιεύματα του Ελληνικού τύπου για τραπεζικά εμπόσματα** που φέρεται να απέστειλε η εταιρία ANTEY προς τις εταιρίες DRUMILAN INTERNATIONAL LTD και DRUMILAN OFFSET PROGRAMME LTD, οι οποίες είναι όμως -παρά την σύμφωνη της επωνυμίας - νομικά πρόσωπα τελείως διαφορετικά από την εταιρία DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AEE που ήδρευε στην Ελλάδα και που έχει στο μεταξύ εκκαθαριστεί και διαλυθεί. Άλλωστε με την αντικατάσταση της ANTEY από την εταιρεία ROSOBORONEXPORT η εκπροσώπηση στην Ελλάδα ανατέθηκε στην εταιρεία International Solutions στην οποία καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει ο συνομιλητής των κυρίων Σπηλιωτόπουλου, Ζορμπά και Γκουριώτη κ. Μπαρτζώκας. Προέκυψε από έγγραφα και την σχετική εξέταση των μαρτύρων ότι η εταιρία DRUMILAN INTERNATIONAL LTD ήταν ιδρύτρια (17/8/98) και αποκλειστική σχεδόν μέτοχος - με εξαίρεση μια μετοχή που κατείχε ο πληρεξούσιος δικηγόρος της - της εταιρίας DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AEE και άρα αυτή η τελευταία εταιρία, η DRUMILAN INTERNATIONAL HELLAS AEE, δεν είναι αποδέκτης τραπεζικών εμβασμάτων τα οποία φέρεται, σύμφωνα με σχετικά δημοσιεύματα εφημερίδων, να έχουν πραγματοποιηθεί.

Άλλωστε όλα τα δημοσιογραφικά σχόλια για την διασύνδεση διαφόρων παράνομων ενεργειών που έλαβαν χώρα στη Ρωσία και ερευνώνται από τις αρμόδιες ρωσικές αρχές καθίστανται άνευ αντικείμενου μετά την αποσαφήνιση που με εμφαντικό τρόπο έγινε στα ρωσικά μέσα ενημέρωσης, αλλά και με συνέντευξη του εκπροσώπου της εταιρείας ROSOBORONEXPORT κ. Σοκορούτχιν στον ελληνικό τύπο, ότι όλες αυτές οι παράνομες πράξεις που διερευνώνται εκεί δεν έχουν καμία σχέση με τις ελληνικές αμυντικές προμήθειες. Σχετικά σχόλια ρωσικών ραδιοτηλεοπτικών μέσων κατατέθηκαν στα πρακτικά της Επιτροπής, απομαγνητοφωνημένα και σε ελληνική μετάφραση, συνοδευόμενα από σχετικά δημοσιεύματα του ελληνικού τύπου.

25. Ερχόμαστε έτσι στο **ζήτημα της 4ης τροποποιητικής σύμβασης ΑΩ**, η διαπραγμάτευση για την οποία, χωρίς να έχει εγκριθεί το σχέδιο τροποποίησης της σύμβασης, είχε πραγματοποιηθεί πριν από τις εκλογές της 7/3/2004. Το κρίσιμο ζήτημα που προέκυψε, παρότι τα σχετικά στοιχεία είχαν αποκρύψει επιμελώς από την Επιτροπή, είναι ότι η σημερινή πολιτική ηγεσία του υπουργείου Αμύνης στις 13/7/2004, όπως ήδη σημειώθηκε, με έκδοση σχετικής εγκριτικής πράξης του υπουργού Εθνικής Άμυνας, ενέκρινε το συνημμένο σε αυτή την πράξη σχέδιο 4ης τροποποιητικής. Προκειμένου μάλιστα να δικαιολογήσει τις πρωτοφανείς αυτές αντιφάσεις ο κ. Ζορμπάς κατέθεσε ενώπιον της Επιτροπής ότι υπέγραψε χωρίς να γνωρίζει το συνημμένο σχέδιο σύμβασης, δηλαδή ενέκρινε έγγραφο που δεν γνωρίζει!. Η δικαιολογία αυτή είναι μνημείο είτε ανευθυνότητας είτε ψευδολογίας. Κατά τον τρόπο αυτό η σημερινή πολιτική ηγεσία του υπουργείου Εθνικής Άμυνας απεδέχθη την νομική βάση και την συνέχεια της 3ης τροποποιητικής σύμβασης και φυσικά απεδέχθη την σύναψη σύμβασης αντισταθμιστικών ωφελημάτων χωρίς να μεταβάλλει τον τύπο της κρατικής εγγύησης της ρωσικής ομοσπονδίας, όπως είχε χορηγηθεί, ο οποίος σύμφωνα με την από 14/9/2004 επιστολή του Ρώσου υπουργού Αμύνης κ. Ιβανώφ προς τον Έλληνα ομόλογο του, είναι ο τύπος που κατά πάγια τακτική χρησιμοποιεί η ρωσική κυβέρνηση στις στρατιωτικοοικονομικές σχέσεις της με άλλες χώρες συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας.

Δυστυχώς ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος απέκρυψε τα στοιχεία αυτά και κατά την αβρόευση του στην Ολομέλεια της Βουλής αλλά και κατά την συγκρότηση των σχετικών φακέλων που απεστάλησαν στην Εξεταστική Επιτροπή παρά το αίτημα της Επιτροπής να σταλούν όλα αδιάκριτος τα στοιχεία. Εάν δε δεν είχε μεσολαβήσει η δημοσιογραφική αποκάλυψη του Φύλλου Ενημέρωσης-Εισήγησης που υπέγραψε ο κ. Σπηλιωτόπουλος χωρίς καμία επιφύλαξη στις 13/7/2004 και που είχε πριν από αυτόν προσυπογράψει και εισηγηθεί για έγκριση ο κ. Ζορμπάς στις 8/7/2004 δεν θα είχαμε πληροφορηθεί ότι ο κ. Σπηλιωτόπουλος υπέγραψε επίσης και σχετική εγκριτική πράξη και σχετική εξουσιοδότηση προς τον Γενικό Γραμματέα κ. Ζορμπά να υπογράψει τη σύμβαση αυτή. Βεβαίως, στη συνέχεια, η σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Αμυνας αντελήφθη ότι η συνομολόγηση και υπογραφή της 4ης αυτής τροποποιητικής σύμβασης θέτει εκ ποδών όλο το οικοδόμημα της περιβόητης κατηγορίας την οποία καλείται να εξετάσει η Βουλή μετά από το «πόρισμα» του εισαγγελέα. Και προ αυτού του φάσματος ο κ. Σπηλιωτόπουλος αναγκάζεται να υπαναχωρήσει, παρά την δημόσια ανακοίνωση με δελτίο τύπου του υπουργείου του στις 21/7/2004, σύμφωνα με το οποίο η σχετική διαπραγμάτευση με την ρωσική πλευρά έχει ολοκληρωθεί με την σύναψη σύμβασης η οποία προβλέπει παροχή εγγύησης του ρωσικού δημοσίου και «αφορά καταβολή 106 εκατ. δολαρίων, δηλ. 33 εκατ. δολάρια περισσότερα από τα αρχικώς συμφωνηθέντα...»!

26. Φτάνουμε έτσι στη δεύτερη φάση των αλληπαλλήλων ενεργειών της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του υπουργεί-

ου Εθνικής Αμύνης που εκθέτουν σε κίνδυνο μεγάλα συμπεφέροντα του Δημοσίου: **Ο κ. Σπηλιωτόπουλος στις 26 Αυγούστου 2004 με επιστολή του προς τον Ρώσο ομό - λογό του κ. Ιβανώφ**, αποκλίνει από την αρχή της συνέχειας του κράτους, δηλώνει προς ξένο κράτος ότι η σημερινή κυβέρνηση δεν δεσμεύεται από πράξεις της προηγούμενης κυβέρνησης κατά παράβαση της διεθνούς δεοντολογίας και του διεθνούς δικαίου, ζητά επιμόνως και παρακλητικώς να διατυπωθεί η κρατική ρωσική εγγύηση με άλλον τύπο ώστε να θεμελιωθεί το επιχείρημα της κατηγορίας και εντέλει κατά τρόπο πρωτοφανή ζητά από τον Ρώσο Υπουργό Άμυνας να αποδεχθεί η ρωσική πλευρά την επάνοδο της εταιρίας ANTEY και την εκ νέου ανάληψη από αυτή της θέσης της αντισυμβαλλομένης εταιρίας. Προσφέρει μάλιστα ο κ. Σπηλιωτόπουλος στην εταιρία ANTEY και άνετο χρόνο προσαρμογής. Είναι συνεπώς ερευνητέο αντικείμενο και απορίας άξιο πώς είναι δυνατόν ο Έλληνας Υπουργός Άμυνας να εκθέτει την χώρα του με τέτοιες δηλώσεις προς υπουργό ξένης χώρας και πώς είναι δυνατόν να δηλώνει την προτίμηση του προς συγκεκριμένη ρωσική εταιρία, ενώ σε όλες τις προηγούμενες φάσεις αυτής της συμβατικής σχέσης μεταξύ των δύο κυβερνήσεων, η Ρωσική Κυβέρνηση ήταν αυτή που υπέδειξε στην αρχή μεν την ANTEY στη συνέχεια δε την ROSOBORONEXPORT ως εγγυήτρια και ως ουσιαστική πρωτοφειλέτρια αυτής της σύμβασης. Ερευνητέο αντικείμενο είναι και ο τρόπος με τον οποίο ο κ. Σπηλιωτόπουλος αντλεί την πληροφόρηση του και την βεβαιότητα του ότι η εταιρία ANTEY ενδιαφέρεται να επανέλθει στη σύμβαση και ότι η εταιρία ANTEY έχει τα εχέγγυα να εκτελέσει την σύμβαση αυτή κατά τρόπο καλύτερο από την υποδεικνυόμενη από την Ρωσική Κυβέρνηση κρατική εταιρία ROSOBORONEXPORT. Υπάρχουν άραγε επαφές ή ανταλλάγματα τα οποία υποτίθεται να συνίστανται στην παροχή «πληροφοριών» ή «εγγράφων» για την στήριξη αυτής της υπόθεσης από την σημερινή πολιτική ηγεσία του υπουργείου Άμυνας;

27. Το ζήτημα όμως δυστυχώς δεν σταματά εδώ. Ο πρόεδρος επιτροπής διαπραγματεύσεων που έχει «συγκροτηθεί», κατά δήλωση του κ. Σπηλιωτόπουλου στην Επιτροπή, μετά την υπαναχώρηση της ελληνικής πλευράς ως προς την 4η τροποποιητική σύμβαση, **Συνταγματάρχης Τεχνικού κ. Κατσαρός απευθύνεται στις 30.9.2004** (ημερομηνία που επιβεβαιώνει στην κατάθεση του ο κ. Γ. Ζορμπάς) **προς την ROSOBORONEXPORT** μνημονεύοντας όμως ρητά την ιδιότητα του ρωσικού δημοσίου ως εγγυητή της σύμβασης. Στην επιστολή του προτείνει την σύναψη τροποποιητικής σύμβασης με την οποία η ρωσική πλευρά να επιβαρύνεται με την εκτέλεση αντισταθμιστικών ωφελημάτων, τα οποία να ανταποκρίνονται σε πιστωτική αξία πολύ μικρότερη της πιστωτικής αξίας που οφείλει πλέον η ρωσική πλευρά λόγω του υποχρεωτικού συνυπολογισμού των ποινικών ρητρών που έχουν καταστεί απαιτητές με βάση τις προβλέψεις της αρχικής σύμβασης αντισταθμιστικών ωφελημάτων: Ενώ μέχρι 15.8.2004 η οφειλόμενη συνολική πιστωτική αξία των προγραμμάτων που είχε συσσωρευθεί, λόγω ποινικών ρητρών υπερβαίνει τα 2,7 δις. δολάρια, ο κ. Κατσαρός κατ' εντολή και εξουσιοδότηση του κ. Σπηλιωτόπουλου και εν γνώσει του κ. Ζορμπά, όπως ο ίδιος κατέθεσε, προτείνει να δεσμευθεί η ρωσική πλευρά με συνολική αξία προγραμμάτων πιστωτική αξία ύψους 1,2 δις. δολαρίων. Ουσιαστικά δηλαδή η σημερινή ηγεσία του υπουργείου Αμύνης, «διαθέτει», χαρίζοντας τες στη ρωσική πλευρά, ποινικές ρήτρες πιστωτικής αξίας 1.5 δις δολαρίων. Θέση την οποία αναγκάστηκε κατά την εξέταση του στην Επιτροπή να απαρνηθεί ο κ. Σπηλιωτόπουλος, δηλώνοντας ότι δεν πρόκειται να αποδεχθεί μείωση των οφειλόμενων ποινικών ρητρών ούτε κατά ένα δολάριο, ενώ όμως ήδη έχει επισήμως δηλώσει στη ρωσική πλευρά την προθεσή του για τεράστια μείωση!

28. Ακόμη κρισιμότερο όμως είναι το γεγονός ότι η ακατανόη-

τη αυτή στάση της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Αμύνης ως προς τη διαπραγμάτευση, τη σύναψη, το περιεχόμενο και την εγγυητική κάλυψη της 4ης τροποποιητικής σύμβασης **εμπλέκεται με το μείζον ζήτημα της σύμβασης εν συνεχεία υποστήριξης και με την «ακινήσια» των οπλικών συστημάτων TOR-M1 που είναι θεμελιώδους σημασίας για την άμυνα της χώρας**. Διότι είναι προφανές ότι η υπαναχώρηση της ελληνικής κυβέρνησης και η αδυναμία να συνάψει μία σύμβαση με την ρωσική πλευρά - αδυναμία που επιτείνεται με τις δηλώσεις που έκανε ενώπιον της Επιτροπής ο κ. Σπηλιωτόπουλος - οδηγεί σε καταλυτικές καθυστερήσεις ως προς την παροχή των ανταλλακτικών και άρα ως προς την πραγματική επιχειρησιακή λειτουργία εξόχως σημαντικών οπλικών συστημάτων, όπως τα TOR-M1. Ως μείζον θέμα λοιπόν αναδεικνύεται το παραπάνω και όχι η μυθοποιημένη σημασία της διασύνδεσης η οποία ακόμη και αν είχε ολοκληρωθεί εγκαίρως θα ήταν άχρηστη σε ακινητοποιημένα λόγω έλλειψης ανταλλακτικών συστήματα.

29. **Από τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν και από την επιλογή των TOR-M1 όχι μόνο δεν προκλήθηκε βλάβη για το δημόσιο, αλλά αντίθετα προέκυψε σαφέστατα όφελος για το δημόσιο έναντι οποιασδήποτε άλλης επιλογής. Συγκεκριμένα η επιλογή του TOR-M1 έναντι του CROTALE-NG ωφέλησε το Ελληνικό Δημόσιο τουλάχιστον 71 εκατομμύρια δολάρια**, που προκύπτουν από τα παρακάτω.

Το πρόσθετο κόστος από τη διαφορά συνολικής τιμής των 21 CROTALE σε σχέση με τα 21 TOR-M1 είναι 13 εκατομμύρια δολάρια.

Το πρόσθετο κόστος για την ενσύρματη διασύνδεση των CROTALE είναι 54 εκατομμύρια δολάρια.

Η περαιτέρω μείωση της τιμής των TOR-M1 πριν από την υπογραφή της σύμβασης είναι 4 εκατομμύρια δολάρια.

Από τις μέχρι σήμερα ενέργειες του κ. Σπηλιωτόπουλου σ' ότι αφορά την υπόθεση των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων των TOR-M1 προκύπτει σαφέστατα βλάβη για το Ελληνικό Δημόσιο που ανέρχεται σε 263 εκατομμύρια δολάρια και οφείλεται στα παρακάτω.

Η απομείωση της ονομαστικής αξίας των προγραμμάτων ΑΩ στο σχέδιο της τροποποίησης που ενέκρινε ο κ. Σπηλιωτόπουλος ανέρχεται σε 25 εκατομμύρια δολάρια σε σχέση με την αρχική σύμβαση.

Η απεμπόληση ποινικών ρητρών με τη μη εφαρμογή τους με την έγκριση της 4ης τροποποίησης της σύμβασης ΑΩ έχει ως αποτέλεσμα απώλεια πιστωτικής αξίας αντισταθμιστικών ίση με 1,9 δισεκατομμύρια δολάρια που με μέσο πιστωτικό συντελεστή αντιστοιχούν σε απώλεια πραγματικής αξίας 238 εκατομμυρίων δολαρίων.

30. **Συμπερασματικά μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι:**

α) η απόφαση του ΚΥΣΕΑ για την επιλογή του οπλικού συστήματος ήταν απολύτως ορθή από επιχειρησιακή και οικονομική άποψη και επιβεβλημένη με βάση το κατεπείγον και τις ανάγκες του ενιαίου αμυντικού χώρου ιδιαίτερα όπως διαμορφώνονταν μετά την ακύρωση της εγκατάστασης των S-300 στην Κύπρο, δεδομένου ότι το TOR-M1 ήταν ένα από τα δύο υπαρκτά συστήματα SHORADS, υπερέχει σε κρίσιμα χαρακτηριστικά έναντι των άλλων συστημάτων, ήταν το πλέον κατάλληλο για τις ιδιαίτερες ανάγκες του Στρατού Ξηράς, ήταν το φθηνότερο, ο χρόνος παράδοσης ήταν ελάχιστος και ήταν το μοναδικό που μπορούσε να εγκατασταθεί στην Κύπρο.

Από τους 4 τύπους των SHORADS που εξετάστηκαν οι δύο τύποι (TOR-M1 και CROTALE-NG) ήταν υπαρκτοί και σε επιχειρησιακή χρήση, ενώ οι άλλοι δύο τύποι (ADATS MKII και ROLAND-M3S) ήταν απλώς προτάσεις ενώ για τα προσφερόμενα μοντέλα δεν υπήρχαν ούτε καν αναπτυξιακά πρωτότυπα. Το TOR-M1 ήταν σε ευρεία χρήση στη Ρωσία αλλά και στην Κίνα. Το TOR-M1 ήταν και παραμένει ένας από τους 2 κορυφαίους τύπους SHORADS στον κόσμο. Τα θέματα άλλωστε του προγράμματος SHORADS συζη-

τήθηκαν διεξοδικά σε συνεδριάσεις της Μόνιμης Επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας της Βουλής. Ιδιαίτερα δε στη συνεδρίαση της Επιτροπής στις 21-5-98 ο τότε ειδικός αγορητής της Ν.Δ. κ. Σπ. Σπηλιωτόπουλος δεν διατύπωσε καμία αντίρρηση για τα TOR-M1, ενώ αντίθετα τόνισε ότι για τα συστήματα ADATS υπάρχουν αρνητικές κριτικές. Επίσης στη συνεδρίαση της ίδιας επιτροπής στις 26-1-99, πριν την υπογραφή της σύμβασης, έγινε αναλυτική ενημέρωση για την επιλογή των TOR-M1 και δεν υπήρξε απολύτως καμία παρατήρηση για το θέμα.

β) Η ένταξη του TOR-M1 σε επιχειρησιακή χρήση στον Ελληνικό Στρατό έγινε χωρίς πρόβλημα έλυσε γρήγορα και αποτελεσματικά το πρόβλημα της αντιαεροπορικής προστασίας των Ελληνικών Δυνάμεων στην περιοχή του Έβρου και ιδιαίτερα στο κρίσιμο θέμα της συνεχούς αντιαεροπορικής προστασίας των κινουμένων τεθωρακισμένων μονάδων. Η συμβολή των TOR-M1 στην αξιόπιστη προβολή της αποτρεπτικής ικανότητας των σχηματισμών του Έβρου είναι σημαντικότερη και θα εξακολουθήσει να είναι και μετά την απόκτηση των νέων αρμάτων μάχης. Επίσης η συμβολή των TOR-M1 στην αντιαεροπορική προστασία των ενόπλων δυνάμεων στην Κύπρο είναι καθοριστική και κρίσιμη.

Διαπιστώθηκε ότι οι επιδόσεις, η ταχύτητα αντίδρασης, η ασφάλεια, η αποτελεσματικότητα και οι τακτικές μάχης των TOR-M1 δεν εξαρτώνται και δεν επηρεάζονται από την διασύνδεσή τους ή όχι με το υπό ανάπτυξη Σύστημα Αεράμυνας.

γ) Επιπλέον διαπιστώθηκε ότι κανένα οπλικό σύστημα δεν διασυνδέεται αυτόματα με το Σύστημα Αεράμυνας (Σ.Α.) αλλά απαιτείται προσπάθεια και υποδομή, ότι το Σ.Α. απόκτησε μόνο μετά το 2002 μέρος της αναγκαίας υποδομής ώστε να αρχίσει η διασύνδεσή του με ορισμένα συστήματα, ότι η αναγκαία μελέτη για τα TOR-M1 είναι έτοιμη και είναι τεχνικά εφικτή η διασύνδεση και ότι τους τελευταίους 10 μήνες υπάρχει αδράνεια από πλευράς του Υπουργείου Άμυνας.

δ) Το Υπουργείο Άμυνας και επί των ημερών του κ. Τσοχατζόπουλου και επί των ημερών του κ. Παπαντωνίου ενήργησε σύμφωνα με το νόμο και πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με τις προβλέψεις του προεδρικού διατάγματος 284/1989, με τρόπο που προστάτευσε πλήρως τα δημόσια συμφέροντα και οδήγησε σε αυστηρές συμβατικές δεσμεύσεις της ρωσικής πλευράς, συνοδευόμενες από παροχή εγγύησης πλήρους εκτέλεσης εκ μέρους του ρωσικού δημοσίου. Εγγύηση που το ρωσικό δημόσιο εξακολουθεί να σέβεται και να τιμά, παρά τις περί του αντιθέτου δηλώσεις της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Από την όλη διαδικασία ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής δεν προέκυψε στοιχείο παραβίασης της σχετικής νομοθεσίας, πολύ δε περισσότερο δεν προέκυψε κανένα στοιχείο το οποίο να οδηγεί στη θεμελίωση τυχόν αδικήματος απιστίας και μάλιστα σε βαθμό κακουργήματος με τις επιβαρυντικές περιστάσεις περί καταχραστών του δημοσίου. Αντιθέτως, ανακύπτουν τεράστια ερωτήματα προσβολής συμφερόντων του δημοσίου, όχι μονό σε οικονομικό αλλά και σε επιχειρησιακό-αμυντικό επίπεδο από πράξεις, παραλείψεις, υπαναχωρήσεις και αβελτηρίες της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης.

ε) Τέλος προέκυψε ότι το «αστυνομικό» τμήμα όλης αυτής της υπόθεσης που είχε καλλιεργηθεί με σωρεία εξωφρενικών σεναρίων, συκοφαντικών υπαινιγμών και υβριστικών δημοσιευμάτων, σε σχέση με πιθανολογούμενη διακίνηση χρημάτων από την ρωσική εταιρεία ANTEY προς διάφορους άλλους τραπεζικούς λογαριασμούς, σε συνδυασμό με δολοφονίες, απειλές, λειτουργία κυκλωμάτων μαφίας κλπ., δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την Ελλάδα.

Γ. Η προμήθεια των ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37

1. Από τα στοιχεία του φακέλου και τις καταθέσεις των μαρτύρων προέκυψε ότι η προμήθεια ραντάρ αντιπυροβολικού, αναγκαίων για την προστασία των σύγχρονων πυραυλικών συστημάτων MLRS και των μονάδων πυροβολικού που διαθέτει ο Ελληνικός Στρατός, ήταν **επιτακτική και κρίσιμη ανάγκη των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων που διατυπώθηκε με σαφή τρόπο στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο**, αυτό του ΑΣΣ και του Αρχηγού του ΓΕΣ.

Πράγματι, ήδη από το 1994 ο Ελληνικός Στρατός, μετά από σχετική απόφαση του Ανώτατου Στρατιωτικού Συμβουλίου (ΑΣΣ) και μετά από έρευνα που διεξήγαγε στη συνέχεια κατ' εντολήν του τότε Υφυπουργού Εθνικής Άμυνας και Επιτίμου Αρχηγού ΓΕΕΘΑ Ν. Κουρή στην αμερικανική αγορά, που θεωρείται η πλέον προωθημένη και ώριμη στα συστήματα αυτά, αποφάσισε να προμηθευτεί, το 1996 πλέον, μέσω διακρατικής σύμβασης (LOA) με τις αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις τα δύο πρώτα ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37 που παραλήφθηκαν από το Στρατό το Σεπτέμβριο του 1999 ενώ το Νοέμβριο του 1999 έγινε η τελική επιχειρησιακή ένταξή τους. Τα δύο αυτά ραντάρ ήταν η φυσιολογική συνέχεια των παλαιότερης γενιάς ραντάρ TPQ-36 που διέθετε από χρόνια ο Ελληνικός Στρατός.

2. Στο πλαίσιο αυτής της προσέγγισης που ήταν από μακρού χρόνου κρατούσα στα ανώτερα και ανώτατα στρατιωτικά κλιμάκια ως προς τα ραντάρ αντιπυροβολικού, τον Νοέμβριο του 1997 αποφασίστηκε ομόφωνα από το ΑΣΣ η προμήθεια άλλων έξι ραντάρ του συγκεκριμένου τύπου (TPQ-37) και για το σκοπό αυτό τον Ιανουάριο 1998 έγινε η προβλεπόμενη ειδική εισήγηση της Διεύθυνσης Πυροβολικού **με αναφορά του τύπου TPQ-37 και του αριθμού ονομαστικού** που παραπέμπει σε μοναδικό υλικό και μοναδικό κατασκευαστή. Η επιλογή αυτή των ενόπλων δυνάμεων έγινε με αμιγώς επιχειρησιακά κριτήρια, μεταξύ των οποίων και την ανάγκη ομοιοτυπίας, από αμιγώς στρατιωτικά όργανα χωρίς την οποιαδήποτε συμμετοχή ή έκφραση γνώμης πολιτικού προσώπου ή οργάνου.

3. Μετά την επιλογή αυτή η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ κλήθηκε να απαντήσει στο ερώτημα αν η προμήθεια αυτού του συγκεκριμένου τύπου ραντάρ πρέπει να γίνει **με τη μέθοδο της διακρατικής συμφωνίας (LOA) ή με απευθείας ανάθεση στον αποκλειστικό κατασκευαστή** (εταιρεία RAYTHEON). Η απόφαση του τρόπου προμήθειας με σύμβαση με την αποκλειστική κατασκευάστρια εταιρεία βασίστηκε στα ακόλουθα σημαντικά πλεονεκτήματα:

- α) Στην τεκμηριωμένη εκτίμηση ότι η τιμή των ραντάρ με τον τρόπο αυτό θα ήταν συνολικά φθηνότερη από ό,τι η τιμή μέσω LOA, ιδίως εάν ληφθούν υπόψη οι χρηματοοικονομικοί διακανονισμοί που ισχύουν στη μία και την άλλη περίπτωση και οι οποίοι παρουσιάστηκαν αναλυτικά στην Εξεταστική Επιτροπή από τους μάρτυρες που κατέθεσαν.
- β) Στη διαπίστωση ότι μέσω LOA δεν θα ήταν εφικτός ο έλεγχος του χρόνου παράδοσης των συστημάτων, σύμφωνα με τις επιθυμίες και τις ανάγκες της ελληνικής πλευράς, επειδή κατά τη μέθοδο αυτή της LOA οι αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις αναμένουν τη συγκέντρωση περισσότερων ομοειδών παραγγελιών από μεγάλο αριθμό κρατών και την ομαδική διαχείρισή τους.
- γ) Στην διαπίστωση ότι μέσω LOA δεν ήταν εφικτή η παραγωγή ραντάρ με πρόσθετα τεχνικά χαρακτηριστικά προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες και στις αυξημένες απαιτήσεις του Ελληνικού Στρατού. Πράγματι, από την κατασκευάστρια εταιρεία ζητήθηκε και κατέστησαν συμβατικοί όροι 32 πρόσθετα τεχνικά χαρακτηριστικά προσαρμοσμένα στις ελληνικές ανάγκες, που ουσιαστικά μετεξέλιξαν τον παραδοσιακό τύπο TPQ-37 του Αμερικανικού Στρατού σε νέο εξελιγμένο μοντέλο για τις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις το TPQ-37 GR.
- δ) Στο γεγονός ότι οι όροι της προμήθειας μπορούν να γίνουν αντικείμενο διαπραγματεύσεως και ότι οι τιμές της σύμβασης θα είναι αυτές που θα συμφωνηθούν με την εταιρεία και θα παραμείνουν σταθερές και αμετάβλητες.

- ε) Στη σύμβαση με την εταιρεία θα εφαρμοστεί η Ελληνική Νομοθεσία (ΠΔ 284/89), ώστε να είναι δυνατή η λύση της, η προσφυγή στη διαιτησία, η επιβολή ποινικών ρητρών, η κήρυξη του προμηθευτή ως εκπτώτου κλπ.
- στ) Στη σύμβαση με την εταιρεία αποκλείεται η προμήθεια παλαιών η μεταχειρισμένων υλικών που μπορεί να προσφερθούν με τις LOA από το απόθεμα του Αμερικανικού Στρατού.
- ζ) Στο γεγονός ότι μέσω της σύμβασης με την εταιρεία εξασφαλίζεται η παροχή Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων.
- η) Στο ότι δεν θα απαιτηθεί χρονικό διάστημα τουλάχιστον εννέα (9) μηνών για τη διαδικασία σύνταξης και αποστολής, από τις Αμερικανικές αρχές, της LOA.
- θ) Στη δυνατότητα να παρασχεθούν εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης και προκαταβολών που σε καμία περίπτωση δεν παρέχονται μέσω LOA.

4. Η σχετική σύμβαση συνήφθη σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 284/89 (άρθρο 73 παρ. 1α) με απευθείας ανάθεση στον αποκλειστικό κατασκευαστή του συγκεκριμένου οπλικού συστήματος και οι σχετικές διαδικασίες των αρμοδίων συλλογικών οργάνων και επιτροπών του Στρατού διεξήχθησαν σύμφωνα με το νόμο 2292/95.

5. Ιδιαίτερη συζήτηση προκάλεσαν, πριν την διερεύνηση του θέματος στην Επιτροπή, **οι όροι πληρωμής, οι εγγυήσεις και γενικότερα η οικονομική ισορροπία της σύμβασης.** Κατ' αρχάς ο ίδιος ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος, απευθυνόμενος προς την Ολομέλεια της Βουλής κατά τη συζήτηση για τη σύσταση της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής, θεμελίωσε τους συλλογισμούς και την κριτική του στον ισχυρισμό ότι η σύμβαση προβλέπει δήθεν την παροχή από την προμηθεύτρια εταιρεία δικής της εταιρικής εγγύησης και όχι εγγυητικής επιστολής τραπεζής!

Όπως όμως αναγκάστηκε να δηλώσει απαντώντας σε επανειλημμένες σχετικές ερωτήσεις βουλευτών ο κ. Σπηλιωτόπουλος, η διαβεβαίωση του αυτή προς τη Βουλή οφειλόταν σε «παραδρομή – έγινε λάθος», δηλαδή σε εσφαλμένη ενημέρωση του από υφισταμένους του όπως ισχυρίστηκε. **Επρόκειτο συνεπώς για ψεύδος πάνω στο οποίο οικοδομήθηκε μία πεπληνημένη ψεύδωση της Βουλής** και η απόφαση σύστασης της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής ως προς τα ΤΡQ-37. Και μόνον αυτό το σημείο αρκεί σε ένα ώριμο κοινοβουλευτικό σύστημα για να οδηγήσει σε παραίτηση τον Υπουργό που υπέπεσε σε τέτοιο ατόπημα.

6. Σε ότι αφορά τις αιτιάσεις του κ. Σπηλιωτόπουλου και του κ. Ζορμπά για το άρθρο 15 παρ. 5 της σύμβασης που προβλέπει **μέγιστο όριο ποινικών ρητρών ίσο με 6%** του συνολικού συμβατικού τιμήματος, ότι η ρύθμιση αυτή είναι παράνομη γιατί δήθεν αντίκειται στο άρθρο 12 παρ. 3 του παραρτήματος Β του ΠΔ 284/89 η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν ευσταθούν. Συγκεκριμένα οι παραπάνω αιτιάσεις αγνοούν ή ηθελημένα παραβλέπουν ότι το παράρτημα Β του ΠΔ 284/89 αναφέρεται σε Δημόσιους διαγωνισμούς με ενσφράγιστες έγγραφες προσφορές κατά το άρθρο 29 του Π.Δ. 284/89 ενώ η προμήθεια των ΤΡQ-37 έγινε σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 1^Α (μοναδικός κατασκευαστής) του ΠΔ 284/89 και ως εκ τούτου έχει εφαρμογή για τις ποινικές ρήτρες το άρθρο 42 παρ. 1 και 2.

Σύμφωνα με το άρθρο 42 παρ. 1 και 2 του ΠΔ 284/89 ο Υπουργός έχει δικαίωμα όχι μόνο να εγκρίνει ανώτατο όριο ποινικών ρητρών, αλλά επιτρέπεται στην περίπτωση του μοναδικού κατασκευαστή ακόμη και να αποδεχθεί σύμβαση χωρίς ποινικές ρήτρες. Εξάλλου ο καθορισμός ανώτατου ορίου ποινικών ρητρών είναι πρακτική που έχει εφαρμοστεί κατά το παρελθόν σε πολλές συμβάσεις που καλύπτονται από τις ανάλογες προβλέψεις του ΠΔ 284/89.

7. Σχετικά με τις αιτιάσεις του κ. Σπηλιωτόπουλου και του κ. Ζορμπά ότι δήθεν **οι όροι πληρωμής** που προβλέπονται στη σύμβαση είναι βλαπτικοί και παράνομοι, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι αιτιάσεις αυτές δεν ευσταθούν, δεδομένου ότι όλοι οι σχετικοί όροι της σύμβασης είναι απολύτως σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις του ΠΔ 284/89. Συγκεκριμένα:

α) Ο ποιοτικός και ποσοτικός έλεγχος των υλικών που προέρχονται από το εξωτερικό, για το αποτέλεσμα του οποίου εκδίδεται σχετικό πιστοποιητικό, μπορεί να προβλεφθεί στη σχετική σύμβαση και μπορεί να εκτελείται από αρμόδιο κρατικό φορέα της χώρας προέλευσης του υλικού ή από εξουσιοδοτημένα όργανα των Ενόπλων Δυνάμεων, με τη μετάβαση τους στο εξωτερικό (άρθρο 41 παρ. 1, άρθρο 67 παρ. 9). Δηλαδή το πιστοποιητικό του αρμόδιου κρατικού φορέα που προβλέφθηκε στη σύμβαση, θεωρείται, σύμφωνα με το ΠΔ, ισοδύναμο με το πιστοποιητικό που θα εξέδιδε επιτροπή του ΓΕΣ αν πήγαινε στις ΗΠΑ για ποιοτικό – ποσοτικό έλεγχο και παραλαβή των υλικών.

β) Η πληρωμή του προμηθευτή γίνεται μετά την ποιοτική και ποσοτική παραλαβή των ειδών (άρθρο 46 παρ.1) και στον προμηθευτή χορηγείται κατά την κρίση της Υπηρεσίας προκαταβολή μέχρι 40% (άρθρο 46 παρ. 4γ).

γ) Δεν απαιτείται καθορισμός μεθόδου ελέγχου και επιθυμητών αποτελεσμάτων για το υλικό που ελέγχεται από κρατικούς φορείς, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση (άρθρο 67 παρ.7) και οι επιτροπές παραλαβών προβαίνουν στην παραλαβή των υλικών εξωτερικού με βάση τα πιστοποιητικά ποιοτικού ελέγχου (των αρμοδίων κρατικών αρχών), μετά από ποσοτικό έλεγχο. Είναι επίσης δυνατό να εκτελούν πρόσθετους δειγματοληπτικούς ελέγχους της ποιότητας των υλικών (τελική πιστοποίηση- άρθρο 41 παρ. 4).

δ) Από το άρθρο 57 παρ 1β προκύπτει ότι είναι δυνατή η πληρωμή με τη φόρτωση των υλικών σε λιμάνι φόρτωσης του εξωτερικού και μάλιστα έναντι φορτωτικών εγγράφων, δεδομένου ότι η υπόψη προμήθεια πραγματοποιείται κατά το άρθρο 73 παρ 1α.

8. Με βάση τα παραπάνω στη σύμβαση προβλέφθηκαν τα εξής:

α. Δόθηκε προκαταβολή 30% με την ενεργοποίηση της σύμβασης και 10% σε ένα χρόνο, αντί να δοθεί απ' ευθείας 40%, όπως θα ήταν δυνατό, με βάση το Π.Δ με κατάθεση κάθε φορά ισοποσων τραπεζικών επιστολών, με όφελος για το Δημόσιο.

β. Καταβλήθηκε το 50% της αξίας των υλικών μετά την ποιοτική και ποσοτική παραλαβή τους, αντί να εξοφληθεί η αξία τους, όπως θα ήταν δυνατό, με βάση το Π.Δ., με όφελος για το Δημόσιο

γ. Κρατήθηκε το 10% της αξίας των υλικών για να καταβληθεί μετά από την οριστική ποιοτική και ποσοτική παραλαβή των υλικών στην Ελλάδα (μετά από τις δοκιμές δηλαδή), χωρίς αυτό να προβλέπεται ως υποχρεωτικός όρος από το Π.Δ., με όφελος για το Δημόσιο.

δ. Όρος σύμφωνα με το οποίο η οριστική ποιοτική και ποσοτική παραλαβή στην Ελλάδα γίνεται μετά από δοκιμές των συστημάτων και όχι απλώς μετά από ποσοτικό έλεγχο, όπως θα ήταν δυνατό με βάση το Π.Δ. Άρα και σε αυτή την περίπτωση διασφαλίστηκαν με όρους αυστηρότερους απ' ότι προβλέπει το Π.Δ, τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου. Σημειώνεται ότι τέτοιες δοκιμές δεν θεωρούνται απαραίτητες κατά το Π.Δ., αλλά ούτε από το ΓΕΣ είχαν ζητηθεί, με βάση τις τεχνικοεπιχειρησιακές του απαιτήσεις.

ε. Όρος σύμφωνα με τον οποίο η κυριότητα των υλικών (ΤΡQ-37) να περιέρχεται στο ελληνικό δημόσιο αμέσως μετά την εκφορτώσή τους σε ελληνικό λιμάνι.

στ. Όρος σύμφωνα με τον οποίο δεν απομειώνονται οι εγγυητικές επιστολές προκαταβολών μέχρι την οριστική ποιοτική και ποσοτική παραλαβή των υλικών, όπως θα ήταν δυνατόν σύμφωνα με την παράγραφο 5α του Άρθρου 46 του ΠΔ 284/89.

Επίσης με τη σύμβαση η Ελληνική πλευρά:

(1) Επέτυχε, ανεξάρτητα από τις προβλέψεις των κανόνων που ισχύουν στις διεθνείς μεταφορές (INCOTERMS για μεταφορά CIF), να αναλάβει η εταιρεία τον κίνδυνο απώλειας των υλικών κατά τη μεταφορά τους (άρθρο 7, παρ. 3 σύμ-

βασης).

(2) Επέτυχε να υποχρεώσει την εταιρεία να αναλάβει την αναβάθμιση των ραντάρ, με ότι κίνδυνο αυτό συνεπάγεται (άρθρο 13 σύμβασης). Σημειώνεται ότι από την εταιρεία είχε ζητηθεί προσφορά για τα ραντάρ που έχει ο Αμερικάνικος Στρατός και όχι με τις αναβαθμίσεις που προβλέφθηκαν στη σύμβαση.

(3) Επέτυχε να υποχρεώσει την εταιρεία να αναλάβει την αναβάθμιση και των ραντάρ η προμήθεια των οποίων έγινε με τη LOA, με ότι κίνδυνο και αυτό συνεπάγεται (άρθρα 7, 10 και 13 σύμβασης). Σημειώνεται ότι εξ αιτίας του επιπλέον αυτού κινδύνου που ανέλαβε η εταιρεία, κινδυνεύει σήμερα να κηρυχθεί έκπτωτη.

(4) Επέτυχε να επιβάλει ποινικές ρήτρες στην εταιρεία σε περίπτωση καθυστερήσεων στις παραδόσεις, χωρίς να επιβάλλονται και αντίστοιχες ποινικές ρήτρες στο Ελληνικό Δημόσιο σε περίπτωση καθυστέρησης διενέργειας των πληρωμών (άρθρο 15 σύμβασης).

(5) Επέτυχε έκπτωση στις τιμές της προσφοράς της εταιρείας κατά 5,31%.

(6) Επέτυχε ώστε η συνολική ευθύνη της εταιρείας για άμεσες θητικές ζημιές του αγοραστή, να ανέρχεται στο 100% της αξίας της σύμβασης (άρθρο 24, παρ.15 σύμβασης).

9. Από όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι εφαρμόστηκαν με απόλυτη αυστηρότητα οι διατάξεις του ΠΔ 284/89 και διασφαλίστηκαν πλήρως τα συμφέροντα του Ελληνικού δημοσίου όχι απλώς στα επίπεδα των ορίων που θέτει το ΠΔ 284/89 αλλά και πέρα από αυτά. Σήμερα το Ελληνικό δημόσιο διαθέτει:

- Την πλήρη κυριότητα των συστημάτων, δηλαδή το 100% της αξίας τους.

- Εγγυητικές επιστολές τραπεζών για προκαταβολές συνολικού ύψους 40% της αξίας του συμβατικού τιμήματος.

- Εγγυητική επιστολή 10% για την καλή εκτέλεση.

- Ποσό ίσο με 10% που είναι η τελική δόση που δεν έχει πληρωθεί.

- Δικαίωμα να ζητήσει την κατάπτωση ποινικών ρητρών 6%.

- Δικαίωμα να ζητήσει τόκους για τις προκαταβολές που φτάνουν περίπου το 10% του συνολικού συμβατικού τιμήματος.

10. Σε περίπτωση συνεπώς καταγγελίας της σύμβασης το Ελληνικό Δημόσιο διαθέτει την κυριότητα των συστημάτων και επιπλέον εγγυητικές επιστολές, ρήτρες και παρακρατήσεις που συνολικά ανέρχονται στο 76% του συνολικού συμβατικού τιμήματος. Άρα δεν αληθεύει σε καμία περίπτωση ο ισχυρισμός ότι δήθεν πληρώθηκε προκαταβολικά το 90% κα μάλιστα χωρίς κανένα έλεγχο και καμία διασφάλιση. Αντίθετα αν είχε επιλεγεί η διαδικασία της LOA θα είχε υποχρεωτικά πληρωθεί προκαταβολικά περίπου το 95% χωρίς καμία απολύτως εγγύηση, όπως έγινε και με τη LOA προμήθειας των δύο (2) ραντάρ.

Οι τραπεζικές εγγυητικές επιστολές (αντίγραφα) κατατέθηκαν στα πρακτικά της Εξεταστικής Επιτροπής.

Επομένως η σύμβαση είναι απολύτως νόμιμη και πρόδηλα επωφελής για το δημόσιο και όχι χαριστική και ζημιογόνος όπως αβάσιμα ισχυρίστηκαν ο κ. Σπηλιωτόπουλος και ο κ. Ζορμπάς διατρέφοντας την πραγματικότητα .

11. Πρέπει να σημειωθεί επιπλέον ότι με βάση το άρθρο 16 σε συνδυασμό με το άρθρο 13 παρ. 1 της σύμβασης, που προβλέπει ότι τεχνικές βελτιώσεις θα έχουν πραγματοποιηθεί στα ραντάρ πριν την παράδοση τους, **ο προμηθευτής μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος** , αν τα 6 ραντάρ της προμήθειας αποτύχουν στις δοκιμές , αντίθετα από ό τι ισχυρίστηκαν ο κ. Σπηλιωτόπουλος και ο κ. Ζορμπάς στην κατάθεση τους στη Εξεταστική Επιτροπή. Ο προμηθευτής μπορεί επίσης να κηρυχθεί

έκπτωτος αν τα ραντάρ αποτύχουν στις δοκιμές, με βάση το άρθρο 15 παρ 1. και 2 της σύμβασης (υλικά απορριφθέντα από την επιτροπή οριστικής ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής). Διότι εάν τα ραντάρ αποτυγχάνουν στις δοκιμές εννοείται ότι απορρίπτονται από την επιτροπή οριστικής ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής.

Επίσης ο προμηθευτής μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος με βάση το άρθρο 16 της σύμβασης διότι δεν εξετέλεσε τις υπηρεσίες τεχνικής βοήθειας όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 10, σύμφωνα με το οποίο έχει την υποχρέωση να πραγματοποιήσει τις βελτιώσεις και τροποποιήσεις στα 2 ραντάρ της LOA, ώστε τα χαρακτηριστικά τους και οι επιχειρησιακές τους δυνατότητες να είναι ίδια με αυτά των 6 ραντάρ της προμήθειας. Το άρθρο 16 της σύμβασης δεν αναφέρεται άλλωστε μόνο σε παράδοση υλικών αλλά και σε παράδοση υπηρεσιών, οι οποίες θα θεωρηθεί ότι δεν εξετελέστησαν, εάν τα ραντάρ της LOA (τα οποία σύμφωνα με τη σύμβαση, αναβαθμίζονται με παροχή υπηρεσιών από τον προμηθευτή), αποτύχουν στις δοκιμές. Η επιβολή των ποινικών ρητρών, η επιστροφή ή η κατάπτωση των εγγυητικών επιστολών των προκαταβολών και της καλής εκτέλεσης και η πληρωμή του 10% της τελικής δόσης είναι ευθέως συναρτημένες από την λειτουργική αποδοχή των συστημάτων. Δεν υπάρχει συνεπώς όρος που να μη κατοχυρώνει τα δικαιώματα του Ελληνικού δημοσίου. Αρκεί βέβαια ο χειριστής της σύμβασης να θέλει να τα διεκδικήσει και να μην τα απεμπολεί με δηλώσεις όπως αυτές των κ. κ. Σπηλιωτόπουλου και Ζορμπά.

12. Επειδή κατά τη διάρκεια των εργασιών της εξεταστικής επιτροπής έγινε λόγος για το αν ο προμηθευτής έπρεπε να έχει κηρυχθεί έκπτωτος, επισημαίνονται τα παρακάτω που προκύπτουν από τη σύμβαση και τα λοιπά έγγραφα στοιχεία:

Ημερομηνία ενεργοποίησης σύμβασης : 20-12-2000

Χρονοδιάγραμμα παραδόσεων (Φόρτωση στις ΗΠΑ):

2 PANTAP τον 26ο μήνα, δηλ. μέχρι 20 - 2 - 2003

2 PANTAP τον 29ο μήνα, δηλ. μέχρι 20 - 5 - 2003

2 PANTAP τον 32ο μήνα, δηλ. μέχρι 20 - 8 - 2003)

Προβλέψεις σύμβασης για δοκιμές : Εντός 60 ημερών από άφιξη των ραντάρ στην Ελλάδα (Άρθρο 7, παρ. 8, σύμβασης).

Έγιναν δοκιμές : Ιούνιος 2003 και Δεκ. 2003

Έχουν προβλεφθεί δοκιμές : Ιαν.2005

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία ο προμηθευτής θα ήταν δυνατό να κηρυχθεί έκπτωτος και να καταπέσουν οι εγγυητικές επιστολές προκαταβολής και καλής εκτέλεσης της σύμβασης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, για μεν την αποτυχία στις δοκιμές του Ιουν. 2003, από τον Οκτ. 2003 μέχρι το Δεκ. του 2003, για δε τις δοκιμές του Δεκ. 2003, από τον Απρ. του 2004 μέχρι τον Ιουν. του 2004.

Ο προμηθευτής δεν κηρύχθηκε έκπτωτος για την αποτυχία στις δοκιμές του Ιουν. 2003 διότι δεν είχαν ολοκληρωθεί όλες οι παραδόσεις (επρόκειτο μόνο για τα 2 πρώτα ραντάρ και τυχόν έκπτωση του προμηθευτή θα απέκλειε την εξέλιξη της σύμβασης η οποία προέβλεπε παραδόσεις και δοκιμές επιπλέον 6 ραντάρ περιλαμβανομένων και των 2 ραντάρ της LOA).

Έκπτωτος ο προμηθευτής, με βάση τη σύμβαση και το ΠΔ 284/89, έπρεπε να κηρυχθεί το διάστημα, μεταξύ Απρ. 2004 και Ιουν. 2004, για την αποτυχία στις δοκιμές του Δεκ. 2003.

Τούτο όμως δεν έγινε και ως εκ τούτου, για τυχόν ζημία των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου, ακέραια την ευθύνη φέρει η παρούσα ηγεσία του ΥΠΕΘΑ η οποία μάλιστα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην εξεταστική επιτροπή, είχε ενημερωθεί έγκαιρα για την αποτυχία των δοκιμών αυτών.

Επίσης τεράστια ευθύνη φέρει η παρούσα ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, διότι ενώ διαπίστωσε ότι τα χρονοδιαγράμματα της συμβάσεως είχαν παραβιασθεί, δεν μερίμνησε για την τροποποίησή της, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο άρθρο 66 του ΠΔ 284/89 και τη διαδικασία του άρθρου 21 της σύμβασης, ώστε να επαναπροσδιορισθούν τα νέα χρονοδιαγράμματα και να επαναδιατυπωθούν οι επηρεαζόμενοι όροι της σύμβασης (χρόνοι έναρξης ισχύος ποινικών ρητρών, έκπτωσης, εγγυήσεων κλπ). Αποτέλεσμα αυτού θα είναι, αν αποτύ

χουν και οι δοκιμές που προγραμματίστηκαν για τον Ιαν 2005, να μην υπάρχει συμβατική και χρονικά οριοθετημένη δέσμευση της εταιρείας για αποδοχή από αυτήν των προβλεπομένων από τη σύμβαση κυρώσεων.

II. 1. Το μείζον βέβαια ζήτημα που ετέθη σε σχέση με τα ΤΡQ-37 ήταν το γεγονός ότι το Φεβρουάριο του 2000 ο τότε Υπουργός Εθνικής Άμυνας έδωσε με επισημείωσή του σε σχετικό Φύλλο Ενημέρωσης - Εισήγησης (ΦΕΕ) του ΓΕΣ την εντολή να συνεχιστεί η σχετική διοικητική διαδικασία, σύμφωνα με τις εγκριτικές πράξεις των αρμοδίων οργάνων του ΥΕΘΑ που είχαν ξεκινήσει από το Μάιο του 1997 και ολοκληρώθηκαν τελικά τον Μάιο του 1999 στο πλαίσιο του προεδρικού διατάγματος 284/89. Μάλιστα, η διοικητική αυτή διαδικασία ολοκληρωνόταν σε ελάχιστες ημέρες, αφού είχαν ολοκληρωθεί σκληρές διαπραγματεύσεις για βελτιώσεις και μείωση του κόστους με τη σύναψη της σχετικής σύμβασης. Η κριτική που ασκήθηκε από τον σημερινό Υπουργό Εθνικής Άμυνας στην Ολομέλεια της Βουλής εστίαστηκε στο γεγονός ότι ο τότε Υπουργός έδωσε την εντολή αυτή ενώ η στρατιωτική ιεραρχία του ΓΕΣ, από τα μεσαία στελέχη της Διεύθυνσης Πυροβολικού μέχρι τους Υπαρχηγούς και τον Αρχηγό του ΓΕΣ, εισηγήθηκαν τη διακοπή της διαδικασίας και τη συναξιολόγηση άλλων δύο τύπων αντιπυροβολικών ραντάρ (COBRA και ARTHUR), η ύπαρξη και η διαθέσιμότητα των οποίων είχε τεθεί υπόψη της Διεύθυνσης Πυροβολικού ΓΕΣ με πρωτοβουλία των εταιρειών κατασκευής, εμπορίας και αντιπροσώπευσης τους.

Σημειώνεται πάντως ότι το ΦΕΕ αυτό δεν συντάχθηκε από την επιτροπή διαπραγματεύσεων που ήταν η μόνη αρμόδια να εισηγηθεί θετικά ή αρνητικά, αλλά από επιτελείς του ΓΕΣ, οι οποίοι ουδεμία αρμοδιότητα ούτε πλήρη γνώση του αντικειμένου είχαν, τα δε θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτό δεν συμφωνούν με τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων που περιλαμβάνονται στα πρακτικά της αρμόδιας και θεσμοθετημένης επιτροπής. Σημειώνεται επίσης ότι η εισήγηση για την κατακύρωση της προμήθειας πριν την υπογραφή της από τον υπουργό προσυπογράφηκε από το ΓΕΣ στις 22 Φεβ 2000 χωρίς κανένα σχόλιο.

2. Από την εξέταση των μαρτύρων και τα σχετικά έγγραφα προέκυψαν σε σχέση με αυτό το ΦΕΕ, τη νομική του φύση και το ουσιαστικό του περιεχόμενο τα εξής:

α) Το ΦΕΕ αυτό ήταν ένα «εσωτερικό έγγραφο ενημερωτικού χαρακτήρα», σύμφωνα με το χαρακτηρισμό που έδωσαν εξεταζόμενοι στην Επιτροπή οι κ.κ. Σηπλιωτόπουλος και Ζορμπάς.

β) Το ΦΕΕ αυτό έχει σαφώς διαφορετικό χαρακτήρα από ένα ΦΕΕ που εντάσσεται σε συγκεκριμένη σύνθετη διοικητική διαδικασία και οδηγεί στη εισήγηση, στην έγκριση και στη σύναψη συγκεκριμένης σύμβασης σύμφωνα με το Π.Δ. 284/89. Αν πρόθεση του ΓΕΣ ήταν να προκαλέσει τη διακοπή και τον επαναπροσανατολισμό της διοικητικής αυτής διαδικασίας, ο Αρχηγός ΓΕΣ είχε τη δυνατότητα αλλά και την υποχρέωση να επανεισάγει το θέμα στα αρμόδια συλλογικά όργανα και εντέλει στο Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο που είχε ομόφωνα, πριν δύο χρόνια αποφασίσει υπέρ της προμήθειας ραντάρ ΤΡQ-37. Στην περίπτωση αυτή θα έπρεπε να γίνουν τα παρακάτω:

- Η μόνιμη επιτροπή που συνέταξε τη μελέτη για τα ραντάρ αντιπυροβολικού να τροποποιήσει την μελέτη που είχε εγκριθεί, ως προς τις ζητούμενες εμβέλειες (να τις μειώσει).

- Το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο να τροποποιήσει την απόφαση του, να εγκρίνει τη νέα μελέτη και να μη ζητά ομοιοτυπία και αγορά του ΤΡQ-37.

- Η Διεύθυνση Πυροβολικού να ανακαλέσει την ειδική εισήγηση της που ονομάτιζε το ΤΡQ-37 και έδινε το μοναδικό Ν.Σ.Ν. και να προβεί σε νέα ειδική εισήγηση.

- Και τέλος το ΦΕΕ με όλα τα παραπάνω στοιχεία να διαβιβαστεί στη ΓΔΕ προκειμένου αυτή να εισηγηθεί νέο τρόπο υλοποίησης του προγράμματος.

Αν χωρίς να συντρέχουν όλα αυτά εγκρινόταν το ΦΕΕ, η απόφαση του Υπουργού θα ήταν εντελώς παράτυπη και παράνομη.

γ) Βασικό κίνητρο των στελεχών του ΓΕΣ για τη διακίνηση αυτού του ΦΕΕ και ιδίως του κατ' εξοχήν υπευθύνου συμβούλου του Υπουργού, δηλαδή του Αρχηγού ΓΕΣ ήταν, όπως ρητά

προέκυψε από την κατάθεση του Επιτίμου Αρχηγού ΓΕΣ Στρατηγού Παναγιωτάκη, η άσκηση πίεσης προς την αμερικανική πλευρά για συμπίεση τιμών και για την αποδοχή βελτιώσεων. Για το λόγο άλλωστε αυτό είχε προηγουμένως δοθεί εντολή στον εκπρόσωπο του ΓΕΣ στην επιτροπή διαπραγματεύσεων να ζητήσει έκπτωση 25%, δηλαδή ασυνήθιστα υψηλή προκειμένου να επιτευχθεί κάποια μεγαλύτερη έκπτωση.

δ) Σύμφωνα με την κατάθεση πάντα του τότε Αρχηγού ΓΕΣ Στρατηγού Παναγιωτάκη, αυτός υπέγραψε άνευ σχολίων το ΦΕΕ, ακριβώς εν όψει της επικείμενης προσωπικής του συνάντησης και μακράς συζήτησης με τον Υπουργό. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης αυτής κρίθηκε άλλωστε ότι πλέον συμφέρουσα για το Δημόσιο λύση ήταν η ολοκλήρωση της διαδικασίας, γιατί τυχόν διακοπή που θα προκαλούσε πολύ μεγάλη καθυστέρηση με αμφίβολα τελικά αποτελέσματα αλλά και νομικές αμφισβητήσεις εν όψει του γεγονότος ότι είχε σχεδόν ολοκληρωθεί το προσυμβατικό στάδιο.

ε) Άλλωστε, κατά την αντίστροφη πορεία του ΦΕΕ (αντίστροφη ενημέρωση) τόσο ο Αρχηγός όσο και οι Υπαρχηγοί του ΓΕΣ υπέγραψαν χωρίς να διατυπώσουν την παραμικρή αντίρρηση ή το παραμικρό σχόλιο ως προς την ορθότητα και τη νομιμότητα της επισημείωσης του Υπουργού.

στ) Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου τα δύο άλλα ραντάρ αντιπυροβολικού, η συναξιολόγηση των οποίων προτάθηκε (COBRA και ARTHUR) δεν πληρούσαν τα τεχνικά χαρακτηριστικά (εμβέλειες κλπ) που απαιτούντο τότε από την εγκεκριμένη μελέτη και από τα αρμόδια στρατιωτικά όργανα και επί τη βάση των οποίων είχε επιλεγεί ο τύπος ΤΡQ-37. Επομένως δεν ήταν επιτρεπτό ούτε υπήρχε λόγος να γίνει συναξιολόγηση αφού τα δύο αυτά ραντάρ ήταν απορριπτέα με βάση την εγκεκριμένη μελέτη και δεν υπήρχαν σε παραγωγή στην αγορά σε όλο το διάστημα εξέλιξης της προμήθειας 1997-98-99. Επίσημη ενημέρωση για την ύπαρξή τους πραγματοποιήθηκε μόλις τον Δεκέμβριο του 1999 και μόνο το 2001 υπήρξε πρόταση από τις Ε.Δ. για την προμήθεια του ARTHUR, κύρια ως αντιολμικό σύστημα. Μάλιστα, προκειμένου αργότερα ο ελληνικός στρατός να προμηθευτεί και ραντάρ τύπου ARTHUR για την Κύπρο, έγινε τροποποίηση και επανέγκριση των προδιαγραφών από τα αρμόδια όργανα και μειώθηκαν οι τεχνικές αυτές απαιτήσεις που ίσχυαν όμως τη στιγμή της επιλογής των ΤΡQ-37.

ζ) Όντως, όπως προέκυψε το μεν σύστημα COBRA ήταν σε στάδιο προ της παραγωγής και δεν έχει τεθεί εν χρήσει σε έντοπλες δυνάμεις, ενώ αυτό έγινε αρκετά αργότερα από το κρίσιμο χρονικό σημείο για τα ραντάρ τύπου ARTHUR.

η) Επιπλέον για τα ραντάρ ARTHUR και COBRA διαπιστώθηκαν και τα εξής:

- Το κόστος του ARTHUR είναι μεγαλύτερο (5% έως 10%) από το κόστος του ΤΡQ-37, όπως προκύπτει από τη σύγκριση των δύο αντιστοιχών συμβάσεων.

- Η εμβέλεια του ARTHUR για πυραύλους και ρουκέτες είναι μόλις 30 χιλιόμετρα, έναντι των 50 χιλιομέτρων που έχει το ΤΡQ-37 και του πάνω από 40 χιλιόμετρα που ήταν απαραίτητος όρος.

- Το κόστος του COBRA είναι τουλάχιστον 2,1 δισεκατομμύρια δραχμές ανά ραντάρ, μεγαλύτερο από το κόστος του ΤΡQ-37.

- Η εμβέλεια του COBRA είναι μέχρι 40 χιλιόμετρα και όχι πάνω από 40 χιλιόμετρα, όπως προέβλεπε ο σχετικός «απαράβατος» όρος.

θ) Δεδομένου ότι η βασική απειλή για το ελληνικό πυροβολικό είναι οι σύγχρονες ρουκέτες των MLRS του αντιπάλου που έχουν βεληνεκές 45 χιλιόμετρα, τα ραντάρ τύπου ARTHUR ήταν και εξακολουθούν να είναι ανεπαρκή για την αντιμετώπιση αυτής της απειλής. Στην Κύπρο ο αντίπαλος δεν διαθέτει συστήματα MLRS και τα ρουκετοβόλα συστήματα που έχει επιτυγχάνουν βεληνεκές μικρότερο των 30 χιλιομέτρων.

ι) Τίθενται τέλος σοβαρά ερωτηματικά ως προς το γιατί επιχειρείται να δοθεί η εντύπωση, μέσα από την εισαγγελική αναφορά αμφισβήτησης της μοναδικότητας του ΤΡQ37 στην διάρκεια των διαδικασιών προμήθειας αφού είναι πλέον γνωστός και ο τρόπος και ο χρόνος κατά τον οποίο τα κατώτερα και

μεσαία κλιμάκια της Διεύθυνσης Πυροβολικού του ΓΕΣ ενημερώθηκαν για την ύπαρξη και την δήθεν διαθεσιμότητα των δύο αυτών τύπων ραντάρ (COBRA και ARTHUR), δηλαδή το Νοέμβριο και το Δεκέμβριο του 1999. Ενώ τα ραντάρ TPQ-37 ήταν πολύ γνωστά στον ελληνικό στρατό λόγω της προηγούμενης ύπαρξης ραντάρ TPQ-37 αλλά και TPQ-36 και λόγω της συνεχούς χρήσης τους υπό συνθήκες πραγματικού πολέμου από τον αμερικανικό στρατό, η πληροφορία για την ύπαρξη και τη διαθεσιμότητα ραντάρ τύπου COBRA και ARTHUR δόθηκε προς τη Διεύθυνση Πυροβολικού του ΓΕΣ από τις ίδιες τις κατασκευάστριες και προμηθεύτριες εταιρείες και τους αντιπροσώπους τους στην Ελλάδα, μόλις ένα-δύο μήνες πριν την ολοκλήρωση και την υπογραφή της σύμβασης για τα TPQ-37.

III. 1. Η επίσημη εντολή του τότε Υπουργού, συνδέθηκε από τη Νέα Δημοκρατία συστηματικά, πριν την έναρξη των εργασιών της Επιτροπής,

- α) με την κριτική ότι δήθεν ο τότε Υπουργός αγνόησε την εισήγηση της στρατιωτικής ιεραρχίας-ζήτημα που ήδη απαντήθηκε.
- β) με την κριτική ότι δήθεν έγιναν «πανάκριβες και σπάταλες» προμήθειες, ενώ όπως απεδείχθη το κόστος αγοράς για τα έξι TPQ-37 GR-, μαζί με τις 32 ελληνικές βελτιώσεις που απαιτήσαντι ο Ε.Δ. ήταν 5,5% φθινότερο από ότι η αγορά των αντίστοιχων TPQ-37 με LOA, πριν τέσσερα χρόνια το 1996, η τιμή τους ήταν χαμηλότερη από την προϋπολογισθείσα τιμή που αναφέρεται στην ειδική εισήγηση της Διεύθυνσης Πυροβολικού (15,69 εκατ. Δολάρια έναντι 14,99 εκατ. Δολάρια της σύμβασης) και επιπλέον είναι σαφώς φθινοτέρα από τους άλλους δύο τύπους.
- γ) με την κριτική ότι ήταν δήθεν τα συστήματα είναι «άχρηστα» και παραμένουν στις αποθήκες παρ' όλο που παραλήφθηκαν το καλοκαίρι του 2003, δηλαδή 2,5 χρόνια μετά την ενεργοποίηση της σύμβασης προμήθειας (Δεκέμβριος 2000) που είχε υπογραφεί το Φεβρουάριο του 2000, άρα μέσα στα προβλεπόμενα χρονικά όρια της σύμβασης. Η αλήθεια είναι ότι έγινε η πιστοποίηση παραλαβής από την αρμόδια κρατική αρχή πιστοποίησης των ΗΠΑ, και με την άφιξή τους στην Ελλάδα την ίδια περίοδο άρχισαν οι δοκιμές πιστοποίησης των επιπρόσθετων 32 ειδικών βελτιώσεων που ήταν απαίτηση του αγοραστή. Έτσι προέκυψε η κριτική ότι μέχρι σήμερα τα ραντάρ TPQ-37 που παραλήφθηκαν από τον Ελληνικό Στρατό και περιήλθαν στην κυριότητα του δεν πληρούν ορισμένα από τα 32 πρόσθετα επιχειρησιακά χαρακτηριστικά που ζήτησε η ελληνική πλευρά και αποτελούσαν συμβατική δέσμευση και υποχρέωση της προμηθεύτριας εταιρείας. Απέκρυψε όμως ο κ. Υπουργός πως τα ραντάρ αυτά δοκιμάζονται συνεχώς από τις υπηρεσίες του ΓΕΣ ώστε να διαπιστωθεί αν πληρούν τα πρόσθετα τεχνικά χαρακτηριστικά. Τη δήλωση αυτή περί αχρήστων ραντάρ έκανε ο κ. Σπηλιωτόπουλος στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή της Βουλής στις 3.6.2004 και την επανέλαβε, προφανώς με δική του υπόδειξη, και ο κ. Πρωθυπουργός.

2. Πιο συγκεκριμένα, το ζήτημα που τέθηκε αφορά τη διαπίστωση ότι μετά την πραγματοποίηση της πρώτης και στη συνέχεια της δεύτερης δοκιμαστικής βολής, το Δεκέμβριο του 2003, υπολειπόντουσαν έξι τεχνικά χαρακτηριστικά. Κατόπιν αυτού, **το ΓΕΣ εισηγήθηκε να ζητηθεί η διενέργεια τρίτης βολής (δοκιμής) με δαπάνες της προμηθεύτριας εταιρείας και το συντομότερο δυνατόν**. (Κατά μία εκδοχή σε μία ή δύο εβδομάδες, διάστημα όμως εξαιρετικά μικρό και απολύτως ανέφικτο, όπως φαίνεται τόσο από τη σύμβαση όσο και από τη διαδικασία και την πρακτική που ακολουθείται στην συγκεκριμένη περίπτωση καθώς και από τα όσα ακολούθησαν τους τελευταίους 10 μήνες). Το ΓΕΣ εισηγήθηκε επίσης δια του Υπαρχηγού του, σε περίπτωση αποτυχίας της γ' βολής, να εφαρμοστούν οι διατάξεις της σύμβασης που προβλέπουν την κατάπτωση ποινικών ρητρών και την καταγγελία της σύμβασης (άρθρ. 14, 15, 16)

3. Πρόσθετο ζήτημα προς διερεύνηση που είχε τεθεί κατά κόρον, πριν την έναρξη λειτουργίας της Επιτροπής, ήταν η «διαπίστωση» ότι οι οικονομικές υπηρεσίες του ΓΕΣ προέβησαν στις 15/12/2003 στην πληρωμή δόσης προς την προμηθεύτρια εταιρεία παρότι το ΓΕΣ είχε ενημερώσει την πολιτική ηγεσία για τα αποτελέσματα της β' βολής και την ανάγκη διενέργειας με αυστηρούς όρους γ' βολής.

4. Από τα στοιχεία του φακέλου και τις καταθέσεις των μαρτύρων προέκυψαν ως προς τα θέματα αυτά τα εξής:

- α) Η καταβολή δόσης, -που χρονικά έγινε μετά την μερική αποτυχία της β' βολής- έγινε σε εκτέλεση όρου της σύμβασης κατά τρόπο αυτόματο από τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες του ΓΕΣ, χωρίς να παρεμβληθεί ούτε ενημέρωση, ούτε πολύ περισσότερο εντολή του Υπουργού ή του ΓΓΟΣΑΕ, γιατί η πληρωμή αυτή δεν εξαρτιόταν από την ολοκλήρωση του ελέγχου των πρόσθετων βελτιώσεων και επιπλέον ήταν καλυμμένη με τις παρασχεθείσες απ' αρχής εγγυητικές επιστολές.
- β) Αποδείχθηκε μάλιστα ότι το σχετικό ΦΕΕ που ενημέρωσε για τα αποτελέσματα της β' βολής άρχισε να υπογράφεται στις 22.12.2003 από την ιεραρχία του ΓΕΣ, δηλαδή επτά (7) ημέρες μετά την καταβολή της επίμαχης δόσης, χωρίς μάλιστα να γίνεται καμιά αναφορά στην καταβολή αυτή. Το ΦΕΕ αυτό δεν απευθυνόταν ούτε περιήλθε στον Υπουργό, ούτε στον ΓΓ.ΣΑΕ, δεδομένου ότι κατέληγε στον Αρχηγό του ΓΕΣ. Σχετικό με το θέμα αυτό έγγραφο απεστάλη στη Γενική Γραμματεία μόλις τον Ιανουάριο του 2004, και αφορούσε αποκλειστικά τη διαδικασία διενέργειας της γ' δοκιμής, χωρίς καμιά αναφορά στην ήδη πραγματοποιηθείσα καταβολή της δόσης.
- γ) Το έγγραφο της ΓΓΟΣΑΕ προς την προμηθεύτρια εταιρεία για τον καθορισμό ημερομηνίας και τρόπου διεξαγωγής της γ' βολής έχει διατυπωθεί σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης και με αυστηρό τρόπο. Ο ισχυρισμός ότι σε αυτό δεν περιλαμβάνεται το δήθεν προτεινόμενο από το ΓΕΣ χρονικό όριο των δύο εβδομάδων, προφανώς δεν ευσταθεί, γιατί όπως προκύπτει από τα στοιχεία της σύμβασης, την πρακτική που ακολουθήθηκε από την 7η Μαρτίου 2004 μέχρι σήμερα και από τις καταθέσεις των μαρτύρων, ο σχεδιασμός μίας νέας βολής προϋποθέτει την ρύθμιση πλήθους τεχνικών λεπτομερειών και άρα απαιτεί ένα εύλογο χρονικό διάστημα. Άλλωστε η αρμοδιότητα για τον καθορισμό του χρόνου διεξαγωγής των βολών, εντός των χρονικών ορίων που καθορίζονται στη σύμβαση (Άρθρο 7), ανήκει αποκλειστικά στο ΓΕΣ, προς το οποίο δεν υπήρχε η παραμικρή υπόδειξη ή παρέμβαση για τον κατά την κρίση του καθορισμό της γ' βολής.
- δ) Αποδείχτηκε ότι ουδέποτε υπήρξε εισήγηση προς τον Υπουργό από οποιοδήποτε υπηρεσιακό φορέα για καταγγελία της σύμβασης χωρίς να μεσολαβήσουν άλλες ενέργειες (όπως η διεξαγωγή της γ' βολής).
- ε) Δεν διευκρινίστηκε από τη σημερινή πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ για ποιο λόγο μετά τις εκλογές της 7ης Μαρτίου 2004 η πρώτη σύσκεψη, στην οποία όπως κατέθεσε συμμετείχε και ο κ. Ζορμπάς μεταξύ εκπροσώπων του ΓΕΣ και της προμηθεύτριας εταιρείας για τον καθορισμό του πλαισίου διεξαγωγής της γ' βολής έγινε μόλις στις 24 Μαΐου 2004 και ως ημερομηνία διεξαγωγής της γ' βολής ορίστηκε κατά πρώτον η 26η Νοεμβρίου 2004, για να μετατεθεί στη συνέχεια για το Δεκέμβριο 2004 και στη συνέχεια για τον Ιανουάριο του 2005.
- στ) Προέκυψε τέλος από σχετικά έγγραφα ότι ήδη σήμερα και προ της διεξαγωγής της γ' αυτής βολής έχει καλυφθεί σε επίπεδο ηλεκτρονικού και ψηφιακού εξοπλισμού η λειτουργία όλων των τεχνικών χαρακτηριστικών πλην δύο που πρέπει να ελεγχθούν επί του

πεδίου.

5. Άλλωστε, το να διατυπώνει κανείς μομφή στην προηγουμένη ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης γιατί δεν προέβη σε καταγγελία της σύμβασης μετά την αποτυχία της β' βολής και την καθυστέρηση στην οργάνωση της γ' βολής αντιβαίνει στα όσα εξελίχθηκαν μετά την 7η Μαρτίου 2004

Πιο συγκεκριμένα:

- α) Σε ερώτηση βουλευτών μελών της Επιτροπής προς τον κ. Σπηλιωτόπουλο για το τι προτίθεται να πράξει, αν και μετά την γ' βολή αποδειχθεί ότι τα ραντάρ TPQ-37 δεν πληρούν δύο από τα 32 πρόσθετα τεχνικά χαρακτηριστικά, αρνήθηκε να απαντήσει, προφανώς γιατί αντιλαμβάνεται ότι τυχόν αντιστροφή της πώλησης στην περίπτωση αυτή, δεν θα ήταν οικονομικά βλαπτική για το δημόσιο, θα ήταν όμως επιχειρησιακά βλαπτική για τις Ένοπλες Δυνάμεις.
- β) Τόσο ο κ. Ζορμπάς, όσο και ο κ. Σπηλιωτόπουλος διατύπωσαν τον ισχυρισμό ότι η ισχύουσα σύμβαση περιορίζει δήθεν την δυνατότητα κατάπτωσης ποινικών ρητρών και καταγγελίας της σύμβασης στο στενό πλαίσιο των χρονικών προϋποθέσεων των άρθρων 15 και 16 της σύμβασης που δήθεν δεν τους αφήνει περιθώρια επιλογής. Η προσέγγιση αυτή όμως της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης είναι εντελώς αυθαίρετη, αβάσιμη και αντίθετη με το πλέγμα των συγκεκριμένων προβλέψεων της σύμβασης, (όπως αναλυτικότερα αναφέρθηκε στα προηγούμενα) και ευθέως βλαπτική για τα συμφέροντα του ελληνικού δημοσίου γιατί ερμηνεύει τη σύμβαση από την οπτική γωνία των συμφερόντων της προμηθεύτριας εταιρείας και όχι από αυτήν του δημοσίου. Και όλα αυτά ενώ είναι πάντα ανοικτό το ενδεχόμενο προσφυγής σε διεθνή διαιτησία η οποία θα διέπεται από το ελληνικό δίκαιο. Πιο συγκεκριμένα οι κ.κ. Σπηλιωτόπουλος και Ζορμπάς δεν λαμβάνουν υπόψη τους μία μεγάλη δέσμη όρων της σύμβασης που συναρτούν τις εγγυήσεις με την οριστική ποιοτική – ποσοτική παραλαβή (π.χ. άρθρο 5, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 21, και 24 παρ. 15) και επιτρέπουν στο Ελληνικό Δημόσιο να διεκδικήσει την κάλυψη τυχόν θετικής του ζημίας καθώς και να ζητήσει τη λύση της σύμβασης.

6. Από τις ενέργειες και τις επιλογές της τότε πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ για την προμήθεια των ραντάρ TPQ-37 πρόκυψε όφελος για το Δημόσιο 3,30 εκατομμύρια δολάρια ανά ραντά και συνολικά για τα έξι 19,8 εκατομμύρια Δολάρια που αναλύονται όπως παρακάτω:

-Τιμή ραντάρ με LOA το 2000:	14,36 εκ. Δολ.
-Διοικητικά έξοδα (2,9%):	0,42 εκ. Δολ.
-Αναβαθμίσεις:	0,41 εκ. Δολ.
-Επιβάρυνση από προκαταβολική εξόφληση: (6,5% για 2 έτη)	1,77 εκ. Δολ.
-Μεταφορικά – ασφάλιση:	0,13 εκ. Δολ.
-Εκπαίδευση:	0,48 εκ. Δολ.
-Επιπρόσθετα υλικά:	0,72 εκ. Δολ.
(Ψηφ. Μοντέλα εδάφους, MAPS)	
Σύνολο:	18,29 εκ. Δολ.
Τιμή ραντάρ Raytheon:	14,99 εκ. Δολ.
Διαφορά:	3,30 εκ. Δολ.

Ωφέλεια για 6 ραντάρ : 6X3,30= 19,80 εκατ. Δολ

Από τις μέχρι σήμερα ενέργειες ή παραλήψεις της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ για την υπόθεση των ραντάρ TPQ-37 προκύπτει βλάβη για το δημόσιο που ανέρχεται σε 71,43 εκατ. δολάρια και οφείλεται στα παρακάτω.

-Πιθανή αδυναμία είσπραξης ποινικών ρητρών 6%, από μη τροποποίηση της σύμβασης για καθορισμό νέων χρονοδια-

γραμμάτων:

14,99X6%X6= 5,40 εκατ. Δολ.

-Πιθανή αδυναμία κήρυξης προμηθευτή ως εκπώτου για τον ίδιο όπως παραπάνω λόγο:

Βλάβη από εγγυητική προκαταβολής: 108,80X40%=43,52 εκ.Δολ.

Βλάβη από εγγυητική καλής εκτέλεσης: 10,88 εκ.Δολ.

Βλάβη από τόκους προκ/λής: 43,5X6,68%X4 έτη =

11,63 εκ.Δολ.

Σύνολο

66.03 εκ.Δολ.

Γενικό σύνολο : 5.40+66.03=71.43 εκ. Δολ .

Δ. Συμπεράσματα

Από όσα προηγήθηκαν συνάγονται, κατά τη γνώμη μας, τα εξής συμπεράσματα, ως προς τις δύο συγκεκριμένες υποθέσεις (TOR-M1 και TPQ-37) αλλά και ως προς θέματα γενικότερου θεσμικού χαρακτήρα:

Ι. Ως προς τα TOR- M1

- Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν και οι αποφάσεις που ελήφθησαν για την υλοποίηση του προγράμματος των αντιαεροπορικών πυραυλικών συστημάτων βραχέως βεληνεκού (SHORADS) ήταν απολύτως σύμφωνες με την ισχύουσα νομοθεσία και τους σχετικούς κανονισμούς, αποτελεσματικές για την εθνική άμυνα και εξασφάλισαν το δημόσιο συμφέρον.
- Η προμήθεια των SHORADS έγινε βάσει «δείγματος προμηθευτή» ενώ δεν τέθηκαν και δεν ίσχυσαν «απαράβατοι όροι» γιατί έτσι θα αποκλείονταν όλα τα αξιολογούμενα συστήματα.
- Αξιολογήθηκαν κρατικές προτάσεις για όλα τα συστήματα SHORADS που υπήρχαν στον κόσμο, είτε αφορούσαν υπαρκτά συστήματα, είτε αφορούσαν συστήματα που θα αναπτύσσονταν και εξασφαλίστηκε πραγματικός σκληρός ανταγωνισμός με συνεχείς μειώσεις του κόστους μέχρι τη λήψη της απόφασης.
- Η απόφαση για την επιλογή του τύπου του αντιαεροπορικού συστήματος βραχέως βεληνεκού και τη διαμόρφωση του τελικού κόστους, ελήφθη από αρμόδιο συλλογικό κυβερνητικό όργανο, το ΚΥΣΕΑ, του οποίου προεδρεύει ο Πρωθυπουργός, ενώ συμμετέχουν μεταξύ άλλων οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών και Εθν. Οικονομίας, ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ (με δικαίωμα ψήφου) και παρίσταται και οι Αρχηγοί των Γεν. Επιτελείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας.
- Η απόφαση του ΚΥΣΕΑ για τη επιλογή του TOR-M1 για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς ήταν η πλέον πρόσφορη με βάση το σύνολο των κριτηρίων που έπρεπε να ληφθούν υπόψη, η πλέον συμφέρουσα οικονομικά και αυτή που κάλυπτε πλήρως τις απαιτήσεις του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου όπως διαμορφώθηκαν μετά την ακύρωση της εγκατάστασης των S-300 στην Κύπρο.
- Οι βασικοί όροι των διακρατικών συμβάσεων για τα TOR-M1 εγκρίθηκαν από το ΚΥΣΕΑ. Όλες οι προβλέψεις της σύμβασης αγοράς και της σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων είναι απολύτως σύμφωνες με τις διατάξεις του ΠΔ 284/89, είναι ιδιαίτερα αυστηρές και διασφαλίζουν πλήρως τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου.
- Η Κρατική εγγύηση που δόθηκε είναι απολύτως νόμιμη και ισχυρή και καλύπτει το 100% των συμβατικών υποχρεώσεων της ρωσικής πλευράς.
- Δεν προξενείται καμία βλάβη στο δημόσιο συμφέρον από τη σύμβαση για τα Α.Ω. Η ποινική ρήτρα που προβλέπει η σύμβαση Α.Ω. είναι δραστικότερη υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, δεκαπλάσια από τις ρήτρες που τίθενται στις άλλες συμβάσεις, με συνέπεια η οφειλόμενη από τη ρωσική πλευρά πιστωτική αξία να έχει υπερτριπλασιαστεί.
- Η τρίτη τροποποίηση της σύμβασης των TOR-M1 έγινε μετά από επίμονες εισηγήσεις της Πολεμικής Αεροπορίας

με σκοπό την άμεση επιχειρησιακή αξιοποίηση τους, η δε αντικατάσταση της αρχικά αντισυμβαλλόμενης εταιρείας ANTEY με την εταιρεία ROSOBORONEXPORT έγινε με απόφαση της ρωσικής κυβέρνησης με σκοπό την υλοποίηση των ΑΩ, όπως επίμονα ζητούσε η τότε Ελληνική Κυβέρνηση. Η 3^η τροποποίηση διασφάλισε πλήρως τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου για δε τη σύναψη της τηρήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες από το νόμο διαδικασίες.

10. Από τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν και από την επιλογή των TOR-M1 όχι μόνο δεν προκλήθηκε βλάβη για το δημόσιο, αλλά αντίθετα προέκυψε σαφέστατα όφελος για το δημόσιο έναντι οποιασδήποτε άλλης επιλογής. Συγκεκριμένα η επιλογή του TOR-M1 έναντι του CROTALE-NG ωφέλησε το Ελληνικό Δημόσιο τουλάχιστον 71 εκατομμύρια δολάρια
Από τις μέχρι σήμερα ενέργειες του κ. Σπηλιωτόπουλου σ' ότι αφορά την υπόθεση των Αντισταθμιστικών Ωφελιμάτων των TOR-M1 προκύπτει σαφέστατα βλάβη για το Ελληνικό Δημόσιο που ανέρχεται σε 263 εκατομμύρια δολάρια
11. Η μη υλοποίηση των 5 υπολοιπομένων προγραμμάτων ΑΩ, βαρύνει αποκλειστικά τη ρωσική πλευρά, καλύπτεται πλήρως από την ισχυρή κρατική εγγύηση και είναι δικαίωμα και ευθύνη της Ελληνικής πλευράς να απαιτήσει την άμεση υπογραφή νέας συμφωνίας Α.Ω και την υλοποίηση σε τακτό χρονικό διάστημα των προγραμμάτων Α.Ω. που θα συμφωνηθούν με τους ίδιους όρους και ποινικές ρήτρες που προβλέπονται στην αρχική σύμβαση του 1999.
12. Οι παραδόσεις των TOR-M1 έγιναν σε εξαιρετικά σύντομους χρόνους και σε ακόμα μικρότερους από τους προβλεπόμενους στη σύμβαση, χωρίς να υπάρχει συμβατική υποχρέωση, με διευκόλυνση από τη ρωσική πλευρά. Τα TOR-M1 ήταν αμέσως αξιοποιήσιμα και πλήρως αξιόμαχα και συνέβαλαν αποφασιστικά στην αναβάθμιση των δυνατοτήτων του Στρατού Ξηράς και στην αμυντική ισχύ Ελλάδας και Κύπρου.
13. Η αύξηση της τιμής μονάδας του ΚΔΠ (RANZIR) οφείλεται αποκλειστικά σε βελτίωση που απαίτησε το ΓΕΣ, δηλαδή στην αντικατάσταση του ερπυστριοφόρου φορέα του RANZIR με ερπυστριοφόρο φορέα ίδιο ακριβώς με το φορέα του TOR-M1. Το πρόσθετο κόστος για τη σημαντική αυτή αναβάθμιση ανέρχεται συνολικά για τα 5 RANZIR της κύριας σύμβασης στο ποσόν των 1,89 εκατ. δολαρίων που υπερκαλύφθηκε από την περαιτέρω έκπτωση των 4 εκατ. Δολαρίων στη συνολική τιμή που εξασφαλίσθηκε κατά τη σύμβαση.
14. Η μόνη εκκρεμότητα είναι η διασύνδεση των TOR-M1 με το υπό ανάπτυξη ενιαίο σύστημα αεράμυνας, αυτή όμως δεν επηρεάζει την επιχειρησιακή αξιοποίηση των συστημάτων ούτε την αποδοτικότητα τους. Η διασύνδεση αποτελεί συμβατική υποχρέωση τεχνικά εφικτή, σύμφωνα με την σχετική μελέτη που έχει προπολλού υποβληθεί από την ανάδοχο εταιρεία.

II. Ως προς τα TPQ-37

15. Το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο αποφάσισε να αγοράσουν τα ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37 και η Δ/νση Πυροβολικού έκανε ειδική εισήγηση για την αγορά των TPQ-37 με αναφορά και του αριθμού ονομαστικού (N.S.N.).
16. Το TPQ-37 είχε και έχει μοναδικό κατασκευαστή. Για αυτό σύμφωνα με το ΠΔ 284/89 αποφασίστηκε η απευθείας ανάθεση στο μοναδικό κατασκευαστή. Η διαδικασία προμήθειας μέσω LOA θα είχε μεγαλύτερη καθυστέρηση, απροσδιόριστο χρόνο παράδοσης, δεν θα υπήρχαν ούτε κρατικές, ούτε εταιρικές, ούτε τραπεζικές εγγυήσεις, ούτε ποινικές ρήτρες, ούτε δυνατότητα έκπτωσης του προμηθευτή, θα καταβαλλόντουσαν πλέον του 90% των χρημάτων εξ αρχής και δεν θα υπήρχε καμία δυνατότητα για βελτίωση χαρακτηριστικών.

17. Το κόστος αγοράς των TPQ-37 μέσω κατασκευάστριας εταιρείας είναι μικρότερο από το αντίστοιχο κόστος αγοράς μέσω LOA.
18. Από τις μέχρι σήμερα ενέργειες ή παραλήψεις της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ για την υπόθεση των ραντάρ TPQ-37 προκύπτει βλάβη για το δημόσιο που ανέρχεται σε 71,43 εκατ. δολάρια
Από τις ενέργειες και τις επιλογές της τότε πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ για την προμήθεια των ραντάρ TPQ-37 προέκυψε όφελος για το Δημόσιο 3,30 εκατομμύρια δολάρια ανά ραντά και συνολικά για τα ξέι 19,8 εκατομμύρια Δολάρια
19. Όλοι οι όροι της σύμβασης προμήθειας των TPQ-37 είναι απολύτως νόμιμοι, προβλέπονται από το ισχύον ΠΔ, διασφαλίζουν πλήρως τους στόχους του προγράμματος και το δημόσιο συμφέρον και είναι ιδιαίτερα επαχθείς για την κατασκευάστρια εταιρεία.
20. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης το ελληνικό δημόσιο διαθέτει την πλήρη κυριότητα όλων των παραδοθέντων συστημάτων και άμεσα διεκδικήσιμες αξιώσεις που η συνολική αξία τους ανέρχεται στο 76% του συνολικού συμβατικού τιμήματος (εγγυητικές επιστολές, ποινικές ρήτρες, αξιώσεις αποζημίωσης, παρακρατήσεις τιμήματος).
21. Η επιστολή ποινικών ρητρών, η επιστροφή ή η κατάπτωση των τραπεζικών εγγυητικών επιστολών των προκαταβολών και της καλής εκτέλεσης, καθώς και η πληρωμή του 10% της τελικής δόσης είναι ευθέως συναρτημένες και εξαρτώμενες από την λειτουργική αποδοχή των συστημάτων (οριστική ποιοτική παραλαβή).
22. Το ΦΕΕ του ΓΕΣ, που δεν έγινε δεκτό από τον τότε Υπουργό, ήταν μια καθαρά εσωτερική ενημερωτική διαδικασία που κατέληξε σε εκτενή συζήτηση του Υπουργού με τον Αρχηγό του ΓΕΣ κατά την οποία αποφασίστηκε να ολοκληρωθεί η διαδικασία που ήταν σε εξέλιξη. Αντίθετα η αποδοχή του ΦΕΕ θα ήταν παράτυπη και παράνομη, δεδομένου ότι δεν είχε τροποποιηθεί η εγκεκριμένη ειδική μελέτη, δεν είχε εκδοθεί νέα απόφαση του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου, δεν είχε γίνει νέα ειδική εισήγηση της Δ/νσης Πυροβολικού και δεν είχε τεθεί υπόψη της ΓΔΕ για να προταθεί νέος τρόπος υλοποίησης του προγράμματος.
23. Οι αναφερόμενοι δύο άλλοι τύποι ραντάρ, δεν είχαν πιστοποιηθεί, δεν ήταν σε χρήση, δεν βρίσκονταν στο στάδιο παραγωγής, δεν πληρούσαν τους απαραίτους όρους της εγκεκριμένης μελέτης ως προς το κρίσιμο θέμα της εμβέλειας και όπως τεκμηριώνεται ήταν σαφέστατα ακριβότεροι από το TPQ-37.
24. Οι αφίξεις των ραντάρ στην Ελλάδα έγιναν σύμφωνα με το συμβατικό χρονοδιάγραμμα, από τις προβλεπόμενες 32 βελτιώσεις έχουν επιτευχθεί όλες πλην 2 που πρέπει να επαληθευθούν στην τελική δοκιμή. Και οι συμβατικές προβλέψεις παρέχουν στην σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας όλες τις δυνατότητες και τις κατοχυρώσεις για το χειρισμό της υπόθεσης προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος.
25. Η καταβολή δόσης, το Δεκέμβριο του 2003, μετά τη μερική αποτυχία της β' βολής έγινε, σύμφωνα με τη σύμβαση, από τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες του ΓΕΣ, χωρίς καμία εντολή, ή και απλή έστω γνώση του τότε Υπουργού Εθνικής Άμυνας, και μάλιστα σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε καν αρχίσει να συντάσσεται το ΦΕΕ που ενημέρωνε για τα αποτελέσματα της β' βολής.
26. Όσον αφορά στο ζήτημα του καθορισμού του χρόνου διενέργειας της γ' βολής, αφενός ουδεμία ανάμειξη του τότε Υπουργού προέκυψε, αφετέρου το σχετικό έγγραφο της ΓΓΟΣΑΕ προς την προμηθευτρια εταιρεία ουδόλως έβλαψε έστω και κατ' ελάχιστο τα ελληνικά συμφέροντα. Αυτό εμπράκτως επιβεβαιώνεται από την παρέλευση ήδη 12 μηνών χωρίς μέχρι σήμερα να έχει πραγματοποιηθεί η γ' βολή.
27. Ουδέποτε, ούτε μετά τα αποτελέσματα της β' βολής, ούτε

μετά τις 7.3.2004 και μέχρι σήμερα έχει υπάρξει εισήγηση για άμεση και άνευ ετέρου καταγγελία της σύμβασης προμήθειας των ΤΡQ-37 από οποιοδήποτε επιχειρησιακό ή πολιτικό όργανο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

III. Ως προς το σύνολο των θεμάτων

28. **Δεν προκύπτει κανένα στοιχείο πιθανής τέλεσης ποινικού αδικήματος** από τους πρώην Υπουργούς Εθνικής Άμυνας κ.κ. Απόστολο- Αθανάσιο Τσοχατζόπουλο και Γιάννο Παπαντωνίου και τα στελέχη της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας που επί μήνες προσεβλήθησαν και διασύρθηκαν αδικώς.
29. **Οι ενέργειες που έγιναν κατά την περίοδο της θητείας των παραπάνω πρώην Υπουργών θεμελιώνονται πλήρως στο νόμο (Π.Δ. 284/89).** Έγιναν άλλωστε με την προσυπογραφή του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους επί των σχετικών συμβάσεων ή σύμφωνα με γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
30. Επί των ημερών των κ.κ. Τσοχατζόπουλου και Παπαντωνίου **το ΥΠΕΘΑ προέβη σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την προάσπιση των συμφερόντων του ελληνικού δημοσίου** έναντι της ρωσικής πλευράς για τα οπλικά συστήματα TOR-M1 και έναντι της αμερικανικής πλευράς για τα οπλικά συστήματα ΤΡQ-37.
31. **Οι επαφές τόσο στη Μόσχα όσο και στην Αθήνα στελεχών της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΘΑ** με πρόσωπα σχετιζόμενα με διάφορες ρωσικές εταιρείες πρέπει να απασχολήσει περαιτέρω την κυβέρνηση σε πολιτικό επίπεδο, αλλά ενδεχομένως και την τακτική δικαιοσύνη στην οποία έχουν αχθεί τα σχετικά θέματα.
32. **Η κατάφορη παραβίαση του άρθρου 86 παρ.2 του Συντάγματος** και του άρθρου 4 του Νόμου Περί Ευθύνης Υπουργών από τον κ. Γεώργιο Ζορμπά και τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών κ. Αθανάσιο που διεξήγαγε την προκαταρκτική εξέταση για την σύμβαση προμήθειας των TOR-M1 πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω από τα αρμόδια δικαστικά όργανα.
33. **Η κατ' επανάληψη παραπλάνηση της Βουλής από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Σπήλιο Σπηλιωτόπουλο** με ανακριβείς δηλώσεις και με τη συστηματική προσπάθεια απόκρυψης εγγράφων, ορισμένα από τα οποία δεν έχουν αποσταλεί ούτε μέχρι τώρα στην Επιτροπή, πρέπει να τεθεί υπόψη του κ. Πρωθυπουργού που έχει την ευθύνη της επιλογής και του διορισμού του κ. Σπηλιωτόπουλου ως Υπουργού Εθνικής Άμυνας.
34. Αντικείμενο περαιτέρω διερεύνησης κατά τις διαδικασίες του κοινοβουλευτικού ελέγχου είναι και **ο τρόπος με τον οποίο η σημερινή πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ χειρίζεται το ζήτημα των διαπραγματεύσεων και των συμβάσεων με την ρωσική πλευρά** τόσο ως προς το ύψος των ποινικών ρητρών που έχουν ήδη καταπέσει για την καθυστερημένη εκτέλεση των αντισταθμιστικών ωφελημάτων όσο και για τον τύπο διατύπωσης της εγγύησης του ρωσικού δημοσίου.
35. Το ίδιο ισχύει και ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα οργανώσει την προστασία **των οικονομικών συμφερόντων του ελληνικού δημοσίου, αλλά και των επιχειρησιακών συμφερόντων** των ενόπλων δυνάμεων η σημερινή πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, ανάλογα με την έκβαση της τρίτης βολής, ως προς τα αμερικανικά ραντάρ αντιπυροβολικού ΤΡQ-37.
36. Αδιανόητη είναι η καθυστέρηση υλοποίησης της «σύμβασης εν συνεχεία υποστήριξης» και εξασφάλιση των ανταλλακτικών, που οφείλει άμεσα να προωθήσει η κυβέρνηση και να καλύψει τις ελλείψεις που εν τω μεταξύ παρουσιάστηκαν στην λειτουργία τους.
37. Από την εμπειρία της Επιτροπής προκύπτει **η ανάγκη εκσυγχρονισμού και συμπλήρωσης της νομοθεσίας που διέπει της προμήθειας των ενόπλων δυνάμεων**, έτσι ώστε να είναι διατυπωμένα με σαφέστερο τρόπο τα κριτήρια, πέραν των επιχειρησιακών, που είναι εκ των πραγμά-

των αναγκασμένη να λαμβάνει υπόψη της η ελληνική Πολιτεία. Τα κριτήρια αυτά (οικονομικού, αναπτυξιακού, διπλωματικού, πολιτικού και γεωπολιτικού χαρακτήρα) πρέπει να τυποποιηθούν κατά τρόπο ρητό στη σχετική νομοθεσία. Είναι επίσης απολύτως αναγκαίο, μέσα από της ανάλογες ρυθμίσεις του νόμου και του Κανονισμού της Βουλής, να καταστεί εντονότερος και αποφασιστικότερος ο ρόλος της Βουλής δια της αρμόδιας Διαρκούς Επιτροπής στην διαδικασία απόφασης και εκτέλεσης των προμηθειών των ενόπλων δυνάμεων. Τα ζητήματα αυτά πρέπει να παραπεμφθούν για περαιτέρω συζήτηση στην Διαρκή Επιτροπή Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων.

38. **Ο θεσμός των αντισταθμιστικών ωφελημάτων** και ο μηχανισμός εφαρμογής του απαιτείται να επανεξεταστεί συνολικά καθώς είναι συχνό πλέον το φαινόμενο των καθυστερήσεων στην εκτέλεση παρομοίων προγραμμάτων. Τα σχετικά θέματα πρέπει να υπαχθούν στην γενικότερη ευθύνη του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Ο θεσμός των αντισταθμιστικών ωφελημάτων έχει -όπως προέκυψε- σημασία για την εθνική οικονομία κυρίως όταν αντικείμενο των προγραμμάτων είναι η μεταφορά προωθημένης τεχνολογίας στον αμυντικό τομέα αλλά και σε άλλους τομείς.
39. Τέλος κατέστη προφανές από τις εργασίες της Επιτροπής ότι οριστική αποδοχή των οπλικών συστημάτων λόγω της πολυπλοκότητας τους είναι στάδιο πολύ μεταγενέστερο της υλικής παράδοσης καθώς πρέπει να μεσολαβήσουν διάφορες φάσεις και διαδικασίες προσαρμογής και ελέγχου. **Συνεπώς ορθά οι αμυντικές δαπάνες της χώρας λογίζονται (σε συμφωνία με την EUROSTAT) στους κρατικούς προϋπολογισμούς των ετών της οριστικής τους αποδοχής** και όχι της παραγγελίας ή της παράδοσης τους που τελεί πάντα υπό την επιφύλαξη της οριστικής τους αποδοχής. Από τις εργασίες άρα της Επιτροπής προέκυψε παρεμπιπτόντως το πολύ κρίσιμο συμπέρασμα ότι η μέθοδος που εφαρμόστηκε από την σημερινή κυβέρνηση για την λεγόμενη **δημοσιονομική «απογραφή»** ως προς το καθοριστικό ζήτημα των αμυντικών δαπανών αντιβαίνει και προς τους όρους των σχετικών συμβάσεων και προς τις προβλέψεις της σχετικής νομοθεσίας (Π.Δ. 284/89), αλλά και προς την ίδια την πρακτική που επί μακρά σειρά ετών ακολουθούν οι Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας.-

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2005

Οι βουλευτές-μέλη της Επιτροπής

Αλέξανδρος Ακριβάκης
Ευάγγελος Βενιζέλος
Μιχάλης Καρχιμάκης
Σωκράτης Κοσμίδης
Κίμων Κουλούρης
Ανδρέας Λοβέρδος
Γρηγόρης Νιώτης
Γεώργιος Παπαγεωργίου
Ηλίας Παπαηλίας

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΚΚΕ

Πόρισμα του Βουλευτή του ΚΚΕ Ιωάννη Πατσιλινάκου, μέλους της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής, που εξέτασε τη νομιμότητα της διαδικασίας προμήθειας:
α) των ρωσικής κατασκευής αντιαεροπορικών μικρού βληνεκούς TOR-M1 και
β) των αμερικανικής κατασκευής ραντάρ αντιπυροβολικού ΤΡQ-37.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συγκρότηση της Εξεταστικής Επιτροπής έγινε με απόφαση της Βουλής για να διερευνηθεί τις δύο αναφορές των εισαγγελικών λειτουργιών που διαβιβάστηκαν στην Βουλή, στις οποίες αναφέρεται ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την τέλεση

ποινικών αδικημάτων, εκ μέρους πολιτικών προσώπων και συγκεκριμένα των πρώην Υπουργών Αμυνας επί κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ Ακη Τσοχατζόπουλου και Γιάννου Παπαντωνίου, σε σχέση με την προμήθεια των οπλικών συστημάτων που αναφέρονται σ' αυτές τις αναφορές.

Με βάση τις πιο πάνω αναφορές των εισαγγελικών λειτουργιών, η ΝΔ κατέθεσε πρόταση για την σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής για να διερευνηθούν τυχόν ευθύνες των δύο πρώην Υπουργών Αμυνας των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ. Το ΠΑΣΟΚ σε μια προσπάθεια αντιπερισπασμού προς την πρόταση της ΝΔ αλλά και συμψηφισμού και υποκρισίας κατέθεσε δική του πρόταση σύστασης Εξεταστικής Επιτροπής, ζητώντας αφ ενός μεν την διερεύνηση της υπόθεσης σε σχέση με τα αναφερόμενα οπλικά συστήματα και κατά την διάρκεια της διακυβέρνησης της ΝΔ και αφετέρου την διερεύνηση των προμηθειών όλων των οπλικών συστημάτων του παρελθόντος, χωρίς όμως να προσδιορίζει τον απώτατο χρόνο έρευνας, απαιτώντας μάλιστα το έργο της Επιτροπής να ολοκληρωθεί σε έναν μήνα.

Το ΚΚΕ κατά την ταυτόχρονη συζήτηση στην Βουλή των δύο προτάσεων, ψήφισε και τις δύο προτάσεις:

- χωρίς να παραβλέπει τις πραγματικές προθέσεις των δύο κομμάτων του δικομματισμού και τις σκοπιμότητες που υπηρετούσε αυτή η αντιπαράθεση τους στα πλαίσια του δικομματισμού και την καλλιέργεια αποπροσανατολιστικού κλίματος από τα πραγματικά προβλήματα των εργαζομένων και

- χωρίς να τρέφει αυταπάτες, για το πού οδηγούν τελικά αυτές οι εξεταστικές επιτροπές, με βάση και την εμπειρία του παρελθόντος.

-Επιδίωξε την διερεύνηση των συγκεκριμένων θεμάτων, όσο αυτό είναι δυνατό στις σημερινές συνθήκες, αλλά κυρίως, την εξαγωγή συμπερασμάτων για τον συνολικό προσανατολισμό των στρατιωτικών εξοπλισμών και τις ανάγκες που αυτές καλύπτουν στα πλαίσια του γενικότερου προσανατολισμού των Ενόπλων Δυνάμεων, πολύ περισσότερο που απομυζούν τεράστιους οικονομικούς πόρους από το υστέρημα του Ελληνικού λαού

Η κυβερνητική πλειοψηφία της ΝΔ υπερψήφισε την δική της πρόταση και απέρριψε την πρόταση του ΠΑΣΟΚ, το δε ΠΑΣΟΚ υπερψήφισε την δική του πρόταση και απέρριψε την πρόταση της ΝΔ.

Οι πραγματικές προθέσεις των δύο κομμάτων επιβεβαιώθηκαν από την τακτική που ακολούθησαν στην Εξεταστική Επιτροπή. Έκαναν ότι μπορούσαν για την καλλιέργεια κλίματος αποπροσανατολισμού, στα πλαίσια ενός στείρου δικομματικού καυγά, παραβλέποντας τα ουσιαστικά προβλήματα και επιδιώκοντας το καθένα να επιρρίψει την ευθύνη στην άλλη πλευρά αξιοποιώντας κατά απαράδεκτο τρόπο συνεχείς και επιλεκτικές διαρροές εγγράφων για την δημιουργία εντυπώσεων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

A) Για τα αντιαεροπορικά μικρού βεληνεκού TOR-M1

1 Τα TOR-M1 παραλήφθηκαν με πρωτόκολλα ποιοτικής παραλαβής, (εξοπλισμένα με τα IFF) μέσα στους σύντομους συμβατικούς χρόνους, δοκιμάστηκαν δυο φορές (Μάιο 2000 και Ιανουάριο 2001) σε πεδίο βολής, με απόλυτη επιτυχία και σύμφωνα με συμβατικές δεσμεύσεις.

Με βάση το γεγονός αυτό καθώς και τα όσα κατατέθηκαν Δεν αποδείχθηκε ότι το οπλικό σύστημα TOR-M1 ήταν μη επιχειρησιακό, ακατάλληλο για να καλύψει τις ανάγκες για τις οποίες και αγοράστηκε.

Δεν έχει ακόμα επιτευχθεί η συμβατική δέσμευση για διασύνδεση των TOR-M1 με το σύστημα αεράμυνας της χώρας, κάτι που, κατά την εισαγγελική αναφορά, καθιστά το σύστημα μη επιχειρησιακό. Όμως τα πράγματα με τη διασύνδεση δεν είναι απλά και μονοσήμαντα. Ειδικότερα:

- Το πρόβλημα της διασύνδεσης ενός οπλικού συστήματος με το σύστημα αεράμυνας, είναι ένα θέμα

που έχει σχέση με εμπλοκή του NATO. Και τούτο γιατί συνδέεται με την απελευθέρωση των νατοϊκών πρωτοκόλλων επικοινωνίας, τα οποία φαίνεται ότι δεν επιτρέπει στη συγκεκριμένη περίπτωση το NATO, για να μην διαρρεύσει η νατοϊκή τεχνολογία και κώδικες στην ρωσική πλευρά.

- Η διασύνδεση των TOR-M1 με το σύστημα αεράμυνας, συμβατική ευθύνη της ρωσικής πλευράς, φαίνεται ότι είναι τεχνικά εφικτή και έχει ήδη δομηολογηθεί.
- Ολοκληρωμένο όμως σύστημα αεράμυνας, δεν υπάρχει όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά ούτε και σε άλλες περισσότερο τεχνολογικά προηγμένες και παραγωγούς οπλικών συστημάτων χώρες. Ωστόσο αναδεικνύεται ένα γενικότερο ερώτημα προς διερεύνηση, εάν είναι αναγκαίο και σε πιο βαθμό ένα τέτοιο σύστημα.
- Μέχρι πριν ελάχιστα χρόνια δεν ήταν διασυνδεδεμένα με το σύστημα αεράμυνας ούτε τα υπόλοιπα οπλικά συστήματα που διαθέτει η χώρα μας και στους τρεις κλάδους των ενόπλων δυνάμεων. Μόλις πρόσφατα επιτεύχθηκε η διασύνδεση ορισμένων από αυτά και για κάποια όχι πλήρως.

Βεβαίως εξακολουθεί επιπλέον να υπάρχει ζήτημα υποστήριξης με ανταλλακτικά του συστήματος TOR-M1.

Στην κύρια σύμβαση προμήθειας του οπλικού συστήματος υπήρξε πρόβλεψη για αρχική υποστήριξη με ανταλλακτικά, η οποία και τηρήθηκε.

Όμως παράλληλα υπήρξε πρόβλεψη για εν συνεχεία υποστήριξη με ανταλλακτικά 15ετούς διάρκειας, με βάση ξεχωριστή σύμβαση, που προβλεπόταν να υπογραφεί, με πρωτοβουλία της ελληνικής πλευράς, μέσα σε 10 μήνες από την ενεργοποίηση της σύμβασης προμήθειας του οπλικού συστήματος (η ενεργοποίηση έγινε 26.5.1999). Όμως η συγκεκριμένη σύμβαση υπεγράφη αρκετά χρόνια αργότερα, τον Νοέμβριο του 2003 για λόγους που σχετίζονται τόσο με χρονοβόρες διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από Ελληνικής πλευράς αμφίβολης όμως αναγκαιότητας (κωδικοποίηση σύμφωνα με τα δυτικά πρότυπα των ανταλλακτικών), όσο και με δυσκολίες της ρωσικής πλευράς.

2. Ως προς τις εγγυήσεις

Η πολιτική ηγεσία του ΥΕΘΑ επέλεξε τόσο για την κύρια σύμβαση προμήθειας, όσο και για την σύμβαση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (Α.Ω) να αποδεχθεί κρατική εγγύηση του Ρωσικού Δημοσίου,

Σημειώνεται ότι για μεν την κύρια σύμβαση το ΠΔ 284/1989 (άρθρα 36 και 46), επιτρέπει την λήψη κρατικής εγγύησης ή ακόμα και κανενός είδους εγγύησης, χωρίς να προβλέπει τίποτα συγκεκριμένο για τις εγγυήσεις επί των Α.Ω. Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες για τα αντισταθμιστικά ωφελήματα που προβλέπουν συγκεκριμένο τύπο εγγύησης, δεν έχουν χαρακτήρα νομοθετικής πράξης νομικά δεσμευτικό, όπως παραδέχθηκε και ο νυν Γενικός Γραμματέας του ΥΕΘΑ κ. Γεώργιος Ζορμπάς.

Είναι αλήθεια, ότι κατά το παρελθόν, σε πολλές περιπτώσεις για ανάλογες αγορές από άλλες χώρες, όπως π.χ. τις ΗΠΑ, δεν υπήρχε κανενός είδους εγγύηση, ούτε και κρατική. Ωστόσο υπάρχουν προβλήματα ως προς τον τύπο και το περιεχόμενο της ρωσικής εγγύησης, αλλά όμως αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί παντελώς ανύπαρκτη. Πάντως όμως, μέχρι στιγμής, αποδείχθηκε αναποτελεσματική, όσον αφορά την υλοποίηση των αντισταθμιστικών ωφελημάτων

3. Ως προς τα Αντισταθμιστικά Ωφελήματα

Είναι προφανές ότι από τα προγράμματα Α.Ω, όπως αυτά τελικά συμφωνήθηκαν ύστερα από τρεις τροποποιήσεις της σχετικής σύμβασης, δεν υλοποιήθηκε παρά μόνον ένα μικρό, ελάχιστο μέρος, το 2% της συνολικής αξίας. Το γεγονός ότι ούτε η προηγούμενη, ούτε η σημερινή κυβέρνηση διεκδίκησαν την κατάπτωση της ποινικής ρήτρας για την είσπραξη του 10%

του ανεκπλήρωτου μέρους των αντισταθμιστικών ωφελημάτων, δείχνει ότι το ζήτημα αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί οριστικά κλεισμένο, αλλά ανοικτό για παραπέρα διεκδίκηση, με αβέβαια όμως αποτελέσματα.

Αποδείχθηκε επίσης ότι ούτε στο παρελθόν είχαμε πλήρη υλοποίηση των συμβάσεων αντισταθμιστικών ωφελημάτων και μάλιστα μέσα στους συμβατικούς χρόνους. Και ότι επί πλέον ποτέ δεν κατέπεσε τραπεζική εγγύηση (σε όσες περιπτώσεις είχε δοθεί τέτοια) και απλώς η Ελληνική πλευρά προσπαθούσε να πάρει όσα περισσότερα μπορούσε από τα Α.Ω.

Η όλη έρευνα απέδειξε ότι τα δīθην οφέλη για την εθνική οικονομία, με τα λεγόμενα αντισταθμιστικά ωφελήματα, είναι ένας μύθος, με τον οποίο επιδιώκεται να χρυσωθεί το χάπι για τις υπέρογκες στρατιωτικές δαπάνες. Η πραγματικότητα είναι ότι ακόμη και όταν υλοποιούνται, αυτά τα καρπώνονται ορισμένες ιδιωτικές επιχειρήσεις. Δεν υπάρχει σχεδιασμός για την μεταφορά της τεχνολογίας και της τεχνογνωσίας, για την ανάπτυξη κρατικής αμυντικής βιομηχανίας με στόχο την μείωση της εξάρτησης για τους εξοπλισμούς από το εξωτερικό. Αντίθετα οι κρατικές πολεμικές βιομηχανίες υποβαθμίζονται και σταδιακά ιδιωτικοποιούνται.

4. Ως προς την διαδικασία προμήθειας και την σχεδόν ολοσχερή εξόφληση του τιμήματος, πριν από υλοποίηση διασύνδεσης και Α.Ω.

Η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης για την αγορά των TOR-M1 που ακολουθήθηκε με την αιτιολογία του μοναδικού κατασκευαστή και του κατεπείγοντος δεν έρχεται τυπικά σε αντίθεση με την ισχύουσα νομοθεσία, η δε καταβολή του τιμήματος έγινε σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις και τα όσα ορίζονται στο ΠΔ 284/1989.

5. Ως προς την ύπαρξη τυχόν μίζας (παράνομων χρηματοδοτήσεων) για την προμήθεια των TOR-M1

Τέτοιο ζήτημα δεν τίθεται στην εισαγγελική αναφορά που διαβιβάστηκε στην Βουλή. Το θέμα αυτό μόνον έμμεσα και κατά τις τελευταίες συνεδριάσεις της Εξεταστικής Επιτροπής τέθηκε. Και εκκρεμούν ακόμα διαδικασίες (άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών, αποστολή εγγράφων από το Ρωσικό κράτος στα πλαίσια αιτηθείσας δικαστικής συνδρομής).

Από τα μέχρι στιγμής στοιχεία δεν έχει αποδειχθεί κάτι σχετικό με το ζήτημα αυτό.

Πρέπει όμως να σημειωθεί γενικά ότι οι προκαταβολές για την υλοποίηση συμφωνιών Α.Ω., που επιτρέπουν στον εκάστοτε προμηθευτή του οπλικού συστήματος να εκταμιεύει σημαντικά χρηματικά ποσά προς εταιρίες για την υλοποίηση Α.Ω., χωρίς τον παραμικρό έλεγχο του ελληνικού Δημοσίου και χωρίς τελικά μεγάλο μέρος των Α.Ω. να υλοποιούνται, αποτελεί ένα εύκολο και ανεξέλεγκτο εν δυνάμει μηχανισμό παραγωγής μίζας και διαφθοράς.

Β. Για τα ραντάρ αντιπυροβολικού TRQ-37

Σημειώνεται ότι για τα ραντάρ αυτά ζητήθηκαν 33 τεχνικές βελτιώσεις σε σχέση με εκείνα που είχαν αγοραστεί παλαιότερα με διακρατική συμφωνία από τις ΗΠΑ. Είναι γεγονός ότι στις δύο δοκιμές που έγιναν (Ιούλιος 2003 και Δεκέμβριος 2003), τα ραντάρ δεν ανταπεξήλθαν στο σύνολο των πιο πάνω τεχνικών βελτιώσεων. Όμως ανάμεσα στην πρώτη και στην δεύτερη δοκιμή λύθηκαν από την κατασκευάστρια εταιρία ορισμένα από τα προβλήματα και παρέμειναν τελικά προς επιβεβαίωση σε τρίτη μελλοντική δοκιμή ορισμένες τεχνικές βελτιώσεις, περίπου 6, για τις οποίες η προμηθεύτρια εταιρία δεσμεύθηκε ότι θα ανταποκριθεί, χωρίς όμως να είναι βέβαιο ότι η δεσμευση αυτή θα υλοποιηθεί. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι από αρκετούς μάρτυρες τονίστηκε ότι η μη εκπλήρωση εξαρχής όλων των τεχνικών χαρακτηριστικών, ιδιαίτερα σε πολύπλοκα συστήματα, δεν είναι σπάνιο φαινόμενο.

2. Ως προς την διαδικασία προμήθειας και την σχεδόν ολοσχερή εξόφληση του τιμήματος.

Η λήψη απόφασης για την απευθείας αγορά χωρίς διαγωνισμό με την αιτιολογία του μοναδικού κατασκευαστή έγινε μετά την από 10-11-1997 πρόταση του ΑΣΣ, που ουσιαστικά άναψε το πράσινο φώς, προτείνοντας την αγορά αυτού του οπλικού συστήματος για λόγους ομοιοτυπίας με προηγούμενο εξοπλισμό. Όταν έγινε η αρχική έγκριση της προμήθειας του συγκεκριμένου τύπου ραντάρ, στις 21-5-1999, δεν είχαν ακόμα εμφανισθεί τα άλλα δύο ραντάρ COBRA και ARTHUR, τα οποία εμφανίσθηκαν πολύ αργότερα, το Νοέμβριο του 1999. Τότε η ηγεσία του ΓΕΣ με ΦΕΕ που απέστειλε στον ΥΕΘΑ πρότεινε την διακοπή των διαπραγματεύσεων για τον λόγο ότι εμφανίσθηκαν στην αγορά και τα άλλα ραντάρ, ότι το συγκεκριμένο δεν ικανοποιούσε τις τεχνικές προδιαγραφές κλπ. Και τότε όμως πρόθεση της ηγεσίας του ΓΕΣ δεν φαίνεται να ήταν η ανατροπή αυτής της απόφασης, αλλά η άσκηση «πίεσης» προς την αμερικάνικη εταιρία για την επίτευξη καλύτερων όρων., όπως κατατέθηκε από τον τότε αρχηγό του ΓΕΣ που είχε συνυπογράψει το παραπάνω ΦΕΕ.

Είναι γεγονός ότι η σύμβαση για την αγορά των TRQ-37 ήταν ετεροβαρής σε βάρος της Ελληνικής πλευράς.

Όπως για παράδειγμα η καταβολή του 90% του τιμήματος και συγκεκριμένα, πέρα από το 40% ως προκαταβολή, που προβλέπεται στο ΠΔ 284/1989 καταβλήθηκε επί πλέον το 50% εντός 45 ημερών από την φόρτωση των ραντάρ στις ΗΠΑ για μεταφορά στην Ελλάδα, πριν δηλαδή δοκιμασθούν και παραληφθούν ποιοτικά με πρωτόκολλο ποιοτικής παραλαβής, σε αντίθεση με την σύμβαση προμήθειας των TOR-M1 όπου προβλεπόνταν ότι το αντίστοιχο ποσοστό του τιμήματος θα καταβάλλονταν μετά από την ποιοτική παραλαβή.

Προβλέφθηκε στη σύμβαση προμήθειας των ραντάρ ότι η πιστοποίηση των τεχνικών χαρακτηριστικών και μάλιστα όχι των χαρακτηριστικών με τις επιπλέον 33 τεχνικές βελτιώσεις που ζητούσε η Ελλάδα και συμπεριλήφθηκαν στη σύμβαση, αλλά των χαρακτηριστικών των ραντάρ που χρησιμοποιεί ο αμερικανικός στρατός, θα προκύπτει από πιστοποιητικό που θα παραδίδει μια Ανεξάρτητη Δημόσια Αρχή των ΗΠΑ και ότι ως τόπος παράδοσης των ραντάρ θα ορίζεται το λιμάνι των ΗΠΑ, όπου θα φορτώνονται τα ραντάρ. Όμως αυτή η πιστοποίηση, όπως κατατέθηκε, είναι πρόνομο των ΗΠΑ, στα πλαίσια διακρατικών συμφωνιών σε επίπεδο NATO (των περίφημων STANAG).

- Προβλέφθηκαν στη σύμβαση εγγυήσεις προκαταβολής και καλής εκτέλεσης της σύμβασης, που κάλυπταν περίπου το 60% του τιμήματος, όπως και ποινικές ρήτρες και λόγοι έκπτωσης του προμηθευτή, όμως όλα εξαρτήθηκαν από την χωρίς καθυστερήσεις παράδοση των ραντάρ, η οποία θεωρούνταν ότι γίνεται στις ΗΠΑ, πριν δηλαδή ακόμα δοκιμαστούν και παραληφθούν ποιοτικά τα ραντάρ.

Όλοι αυτοί οι όροι που είναι η συνήθης πρακτική που ακολουθείται στις περισσότερες συμβάσεις αγοράς οπλικών συστημάτων από τις ΗΠΑ που είναι και ο κύριος προμηθευτής της χώρας μας δείχνουν πόσο ετεροβαρείς σε βάρος της χώρας μας είναι οι συμβάσεις αυτές.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Απ' όσα αναλύθηκαν πιο πάνω, προκύπτουν ορισμένα συμπεράσματα:

1. Ασφαλώς υπάρχουν κατά τη γνώμη μας πολιτικές ευθύνες, τόσο στους δύο Υπουργούς Αμυνας όπως και γενικότερα όλων των μέχρι σήμερα Κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ., οι οποίες όμως εντοπίζονται όχι τόσο σε κάθε συγκεκριμένη απόφαση και υλοποίηση εξοπλιστικών προγραμμάτων, αλλά κύρια στα εξής θέματα:

- στον προσανατολισμό και την προσαρμογή των Ενόπλων Δυνάμεων στο νέο δόγμα και νέα δομή του NATO που στοχεύουν στην επιβολή της νέας τάξης πραγμάτων (όπως δράση εκτός συνόρων, δυνάμεις ταχείας επέμβασης ασύμμετρες απειλές κλπ)

- Στον προσανατολισμό και τις ανάγκες που καλύπτονται από τους εξοπλισμούς και τα υπέρογκα εξοπλιστικά προ-

γράμματα, που έχουν οδηγήσει τη χώρα μας στην πρώτη θέση μεταξύ των χωρών του NATO, σε σχέση με το ΑΕΠ, από άποψη στρατιωτικών δαπανών. Κατά κύριο λόγο καλούμαστε να αποκτήσουμε εξοπλισμό που διατίθεται για την εξυπηρέτηση των επιθετικών σχεδίων του NATO και σήμερα και της Ε.Ε. και του Ευρωστρατού και όχι για τις ανάγκες της αμυντικής θωράκισης της χώρας. Καλούμαστε, εδώ και δεκαετίες, στα πλαίσια της καλούμενης «βοήθειας», να συνεισφέρουμε βαρύ οικονομικό τίμημα για τον εκσυγχρονισμό του οπλοστασίου των πολυεθνικών του πολέμου, που με το εμπόρευσμά τους σκορπούν το θάνατο και την καταστροφή. Είναι πλευρές αυτού που εύγλωττα ο Επίτιμος Αρχηγός του ΓΕΣ, Κων/νος Παναγιωτάκης, κατά την κατάθεσή του στην Εξεταστική Επιτροπή αποκάλεσε «σχέση υποτέλειας».

Χρειάζεται προσπάθεια διαφοροποίησης των πηγών εξοπλισμού και προσανατολισμός τους στην ικανοποίηση των πραγματικά αμυντικών αναγκών της χώρας μας.

- Στην διατήρηση ενός θεσμικού πλαισίου για τους εξοπλισμούς που περιέχει τόσες πολλές εξαιρέσεις- γενικότητες και κενά που το καθιστούν διάτρητο, δίνοντας ουσιαστικά «εν λευκώ εξουσιοδότηση» στην εκάστοτε κυβέρνηση και τους Υπουργούς, οι οποίοι ενεργούν ερήμην της Βουλής.

Η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι ο κανόνας στην υλοποίηση των εξοπλιστικών προγραμμάτων που απομυζούν υπέρογκα ποσά, ιδιαίτερα στις συνθήκες που κυριαρχούν πολεμικές βιομηχανίες - μεγαθήρια και πίσω τους υπάρχουν οι κυβερνήσεις που πιέζουν για την προώθηση των οπλικών τους συστημάτων.

Η Βουλή σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι αποφασιστικά και ουσιαστικά παρούσα σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας. Από τη σχεδίαση των αναγκών, μέχρι και την υπογραφή των συμβάσεων. Ασφαλώς και η επιλεκτική, επιφανειακή και για τους τύπους ενημέρωση της Βουλής, πρακτική που μέχρι τώρα έχει ακολουθηθεί, δεν έχει την παραμικρή σχέση με τον ρόλο που εμείς θέλουμε να έχει η Βουλή.

- Ως προς τα περιήματα Αντισταθμιστικά Ωφελήματα (Α.Ω.), έχουμε την εξής κατάσταση. Προωθείται η υποβάθμιση και η ιδιωτικοποίηση της κρατικής πολεμικής βιομηχανίας. Τον χώρο της υλοποίησης και διαχείρισης των Α.Ω. λυμνίζονται μια σειρά ιδιωτικές εταιρίες, με στόχο το κέρδος και την εξασφάλιση και νέων πελατών. Δεν υπάρχει σταθερός και σε βάθος χρόνου προσανατολισμός της επιλογής και υλοποίησης προγραμμάτων Α.Ω. για την μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, προς χρήση και αξιοποίηση από την κρατική πολεμική βιομηχανία. Αρκούμαστε και συμβιβάζομαστε ακόμα και με ελάχιστες υλοποιήσεις Α.Ω και από άποψη ποσότητας και από άποψη ποιότητας των σχετικών προγραμμάτων. Δεν υπάρχει συστηματική παρακολούθηση, έλεγχος και εποπτεία από το κράτος στην όλη διαδικασία υλοποίησης και διαχείρισης των Α.Ω.

Όσο παραμένει η πιο πάνω κατάσταση, οι Ένοπλες Δυνάμεις και η κρατική αμυντική βιομηχανία, που πρέπει να διατηρηθεί και ισχυροποιηθεί, δεν έχουν να κερδίσουν τίποτε ουσιαστικό από τα Α.Ω. Αυτά θα λειτουργούν ουσιαστικά ως παράγοντας επιβάρυνσης της τελικής τιμής της προμήθειας του κύριου και επιθυμητού πολεμικού υλικού και ως θερμοκήπιο μίζας και διαφθοράς.

2. Δεν προέκυψαν ποινικές ευθύνες σε βάρος πολιτικών προσώπων και δη σε βάρος των πρώην ΥΕΘΑ Άκη Τσοχατζόπουλου και Γιάννου Παπαντωνίου, για την προμήθεια των αντιαεροπορικών μικρού βεληνεκού TOR-M1 και των ραντάρ αντιπυροβολικού TPQ-37.

3. Βεβαίως δεν προέκυψαν ποινικές ευθύνες σε βάρος της στρατιωτικής ιεραρχίας και γενικά στρατιωτικών για τις πιο πάνω προμήθειες. Τα πιο πάνω πρόσωπα με την υφιστάμενη νομοθεσία απλώς εισηγούνται και καλούνται να υπακούσουν στις πολιτικές αποφάσεις που λαμβάνονται. Θεωρούμε όμως ότι τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων εάν και εφόσον διαπιστώνουν ότι είτε οι προμήθειες εξοπλιστικών προγραμμάτων

είτε άλλες διαδικασίες δεν ανταποκρίνονται στα συμφέροντα της πατρίδας, ανταποκρινόμενοι στην ευθύνη απέναντι της, πρέπει να αντιστέκονται και να δημοσιοποιούν την άποψη τους με τον πλέον υπεύθυνο τρόπο.

Αθήνα 13 -1 -2005

Ο Βουλευτής-μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής

Ιωάννης Πατσιλινάκος.

**ΠΟΡΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΞΟΠΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ
ΒΡΑΧΕΩΣ ΒΕΛΗΝΕΚΟΥΣ (SHORADS), TOR-M1 ΤΗΣ
ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΩΦΕΛΗΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΡΑΝΤΑΡ ΑΝΤΙ-ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ,
ΑΝ/ΤΡQ-37
ΤΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΤΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ
ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ
ΑΣΗΜΙΝΑΣ ΞΗΡΟΥΤΥΡΗ-ΔΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

Α) ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Όπως είναι γνωστό στις 28/09/2004 διαβιβάστηκαν από τον Υπουργό Δικαιοσύνης προς τη Βουλή δύο δικογραφίες, που είχαν υποβληθεί σε αυτόν από τον Αντιεισαγγελέα Αρείου Πάγου, σύμφωνα με τις οποίες προέκυπτε ανάγκη διερεύνησης από τη Βουλή τυχόν ποινικών ευθυνών Υπουργών (κατά το άρ.1 του ν.3126/2003 , <περί ευθύνης Υπουργών>) για δύο προμήθειες οπλικών συστημάτων και συγκεκριμένα :

α) Για τη νομιμότητα της σύμβασης προμήθειας εικοσιενός (21) αντιαεροπορικών συστημάτων βραχέως βεληνεκού (SHORADS), τύπου TOR-M1, ανταλλακτικών κ.λ.π., με δικαίωμα προαίρεσης και επί πλέον προμήθεια εικοσιενέα (29) ιδίων υλικών

β) Τη νομιμότητα της σύμβασης των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (Α.Ω.) που απορρέουν από την ανωτέρω κύρια σύμβαση, όπως και

γ) Για τη νομιμότητα της σύμβασης προμήθειας έξι (6) ραντάρ αντι-πυροβολικού, τύπου <AN/ TPQ-37>.

Ο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ επανειλημμένα έχει επισημάνει ότι :

- Η διαχείριση του δημόσιου χρήματος είναι ζήτημα πολιτικής και κοινωνικής ευθύνης και γι' αυτό ήταν και θα είναι πάντα υπέρ της αρχής της διαφάνειας και της νομιμότητας, που αποτελούν προαπαιτούμενα χρηστής διοίκησης και ορθολογικής αξιοποίησης των εθνικών πόρων.

- Ιδιαίτερα το πρόβλημα των δαπανών και προμηθειών για τα εξοπλιστικά προγράμματα είναι οξύ και σύνθετο, γιατί το θεσμικό πλαίσιο είναι ατελές ή και εκτός ελέγχου και υπάρχει άμεση ανάγκη για ουσιαστικές αλλαγές, όπως και για τη λήψη αξιόπιστων μέτρων βελτίωσης.

- Καμία χώρα στον κόσμο δεν δαπανά όσα η Ελλάδα , ως ποσοστό ΑΕΠ, για εξοπλιστικές ανάγκες. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα οι εξοπλιστικές δαπάνες έχουν ξεπεράσει το 5,0% του ΑΕΠ . Όλες οι ελληνικές Κυβερνήσεις θέλουν αυτόν τον τομέα στην αποκλειστική τους διαχείριση, μέχρι του σημείου να μην εγγράφονται στους προϋπολογισμούς οι εξοπλιστικές δαπάνες και να μην έχει υπάρξει ποτέ καμία λογοδοσία.

- Τα πολυδάπανα αυτά εξοπλιστικά προγράμματα αποφασίζονται με πλήρη αδιαφάνεια, χωρίς πολιτικοστρατιωτικό σχεδιασμό, χωρίς ενημέρωση για τη σκοπιμότητά τους και χωρίς απόφαση από τη Βουλή.

Για τους λόγους αυτούς , στο αίτημα των ως άνω εισαγγελικών αναφορών, κατά τη σχετική συζήτηση στη Βουλή ,

Ο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ υποστήριξε την ανάγκη ελέγχου από τη Βουλή στο πλαίσιο εξεταστικής επιτροπής, με ανοιχτό χρονικό πεδίο έρευνας, με σκοπό τόσο τη σε βάθος διερεύνηση των διαδικασιών λήψης απόφασης, κριτηρίων επιλογής, σύναψης και διαχείρισης των συγκεκριμένων συμβάσεων, όσο και την ανάδειξη, για να μη μείνουμε μόνο στις κομματικές αντιπαραθέσεις και σκοπιμότητες, των προβλημάτων και των αναγκαίων μέτρων βελτίωσης του συστήματος προμηθειών των ενόπλων δυνάμεων της χώρας.

Βελτίωση που επιβάλλεται να προχωρήσει για να μην επιβαρύνεται το πολιτικό σύστημα και το δημόσιο συμφέρον, για να μη πλήττεται το κύρος των ενόπλων δυνάμεων και η επιχειρησιακή τους ικανότητα

Β) ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

α) Έγγραφα και στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της επιτροπής

Από την πρώτη στιγμή επισημάνθηκε από όλες τις πλευρές ότι τα στοιχεία των φακέλων που τέθηκαν στη διάθεση της επιτροπής ήταν ελλιπή, αφού απουσίαζαν κρίσιμα έγγραφα, τα οποία συνδέονταν λογικά και χρονικά, με μεταγενέστερα, τα οποία φώτιζαν σημαντικές πλευρές των προς διερεύνηση υποθέσεων. Υπήρξε αίτημα γιαυτό από όλες τις πλευρές να ζητηθούν μέσω του Προέδρου της εξεταστικής επιτροπής συμπληρωματικά έγγραφα, τα οποία έφτασαν τελικά στα χέρια μας με καθυστέρηση.

Ο όγκος των εγγράφων σε συνδυασμό με τη στενότητα του χρόνου αποπεράτωσης του έργου της επιτροπής, δεν άφησε επαρκή περιθώρια εξονυχιστικού ελέγχου του υλικού που τέθηκε υπόψη μας, ώστε να μας είναι οικείο κατά τη στιγμή της εξέτασης του κάθε μάρτυρα.

Μεταξύ των άλλων προέκυψε έτσι η ανάγκη να κληθεί στην εξεταστική επιτροπή ένας μεγάλος αριθμός, κρίσιμων μαρτύρων, οι οποίοι δεν είχαν κληθεί προανακριτικά και οι οποίοι έδωσαν σοβαρές εξηγήσεις σε πλείστα ζητήματα.

β) Λειτουργία της εξεταστικής επιτροπής

Από την συμμετοχή μου στο έργο της εξεταστικής επιτροπής έχω να επισημάνω τα ακόλουθα :

1. Μεγάλο μέρος των συνεδριάσεών της αναλώθηκε σε διαδικαστικά ζητήματα, σε αντεγκλήσεις και εξηγήσεις επί προσωπικών πολλές φορές ζητημάτων άσχετων με το εξεταστικό έργο της Επιτροπής (π.χ. λειτουργία κινητών, λειτουργία τηλεόρασης, αναπλήρωση μέλους εξεταστικής, σειρά εξέτασης μαρτύρων κλπ). Ασφαλώς και έπρεπε να αντιμετωπισθούν κάποια διαδικαστικά ζητήματα. Όμως στις περισσότερες περιπτώσεις με το πρόσχημα των διαδικαστικών ζητημάτων **αναδεικνύονταν οι έντονες πολιτικές αντιπαραθέσεις** μεταξύ βουλευτών του κυβερνώντος κόμματος και βουλευτών της μειζονος αντιπολίτευσης.

2. Οι ρόλοι των βουλευτών των δύο μεγαλύτερων κομμάτων που μετείχαν στην εξεταστική επιτροπή **περιορίστηκαν, ή και ταυτίστηκαν σε πλείστες περιπτώσεις**, με τους ρόλους της **πολιτικής αγωγής** και της **υπεράσπισης** αντίστοιχα, χωρίς να τηρηθεί η επιβαλλόμενη από το ρόλο της επιτροπής ίση απόσταση από την ενοχή ή την αθωότητα των εμπλεκόμενων προσώπων.

Ειδικότερα, καταβλήθηκε προσπάθεια από τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ να επιμηκυνθεί ο χρόνος αναζήτησης ευθυνών, ώστε να συμπεριλάβει και την αξιολόγηση των ενεργειών της νέας ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Παρά την απόρριψη του σχετικού αιτήματος από την πλειοψηφία της εξεταστικής Επιτροπής, μοιραία η συζήτηση στα πλαίσια της Επιτροπής επεκτάθηκε και στην διαχείριση των συμβάσεων των δύο οπλικών συστημάτων, από τη νέα ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Σε αντιδιαστολή προς τα προαναφερόμενα, ο **ΣΥΝΑΣΠΙ-**

ΣΜΟΣ προσπάθησε να **αποστασιοποιηθεί** από τους ρόλους αυτούς με στόχο την βαθύτερη **διερεύνηση της παθογένειας** του συστήματος των προμηθειών των ενόπλων δυνάμεων, τη **διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωση** του νομικού πλαισίου που το διέπει και την εν γένει **εξυγίανσή** του.

3. Η **απαγόρευση της λειτουργίας κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης** για ενημέρωση του Τύπου είχε ως αποτέλεσμα, η ενημέρωση αυτή να γίνεται **αποσπασματικά** - και **αναπόφευκτα μη αντικειμενικά** - από βουλευτές της εξεταστικής επιτροπής, οι οποίοι χρωμάτιζαν ανάλογα τις σχετικές καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν, όπως και τη διοχέτευση στα μαζικά μέσα ενημέρωσης, από τα δύο μεγάλα κόμματα κυρίως, **αντικρουόμενων απόψεων** και την πρόκληση **σύγχυσης** στους πολίτες.

4. Τέλος, έγγραφα και στοιχεία, και άρθρα ακόμη, που ερχόνταν στο φως της δημοσιότητας από τον ημερήσιο τύπο, αποτελούσαν, καθημερινά σχεδόν, θέματα έντονων συζητήσεων και αντιπαραθέσεων. Πολλά από αυτά σχετιζόμενα με τις προμηθειές εταιρείες, και πολύ περισσότερο με τις ενδιάμεσες, τους μεσάζοντες δηλαδή, δημιουργήσαν έντονους προβληματισμούς στην επιτροπή και ενίσχυσαν την ανάγκη αναζήτησης περισσότερων στοιχείων, όπως δικαστική συνδρομή από τη Μόσχα, άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών, καταστατικά ενδιάμεσων εταιριών κ.ά.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ

A. Γενικότερες παρατηρήσεις και διαπιστώσεις από την εξεταστική διαδικασία για τις ασάφειες και τις παραλείψεις του θεσμικού πλαισίου προμηθειών των ενόπλων δυνάμεων, καθώς και για τα προβλήματα στη διαχείριση και υλοποίηση των συμβάσεων των προμηθειών αυτών.

Προτάσεις βελτίωσης του συστήματος

α) Γενικότερες παρατηρήσεις

1. Το πρόβλημα των δαπανών και προμηθειών για εξοπλιστικά προγράμματα έχει κατ'επανάληψη τεθεί, γιατί το θεσμικό πλαίσιο είτε είναι ατελές είτε είναι εκτός ελέγχου. Η κατάσταση αυτή δεν είναι τυχαία. Αποτελεί συγκεκριμένη πολιτική επιλογή όλων των κυβερνήσεων που στο όνομα δήθεν του απορρήτου και της ευαισθησίας περί τα αμυντικά ζητήματα θέλουν όλον αυτόν τον τομέα στην αποκλειστική τους διαχείριση, μέχρι του σημείου να μην εγγράφονται στους προϋπολογισμούς οι σχετικές δαπάνες και να μην έχει υπάρξει ποτέ και για κανένα εξοπλιστικό πρόγραμμα καμιά λογοδοσία.

2. Η Ελλάδα μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξεως 4% έως 5% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, για εξοπλισμούς, ενώ μεγάλες στρατιωτικές δυνάμεις, όπως η Γαλλία και η Βρετανία έχουν μόλις το 2,5% του ΑΕΠ. Επί είκοσι χρόνια είτε με στρατιωτικές δαπάνες του 4% του ΑΕΠ, είτε του 5% του ΑΕΠ κατά την τελευταία πενταετία είναι φανερό ότι η Ελλάδα υπονομεύει το μέλλον της, αυξάνει το χρέος της, αφού σχηματικά όλο το νέο παραγόμενο εθνικό προϊόν καταναλώνεται σε άχρηστο για την αύξηση της πραγματικής οικονομίας υλικό.

3. Η μη αναγραφή από την προηγούμενη Κυβέρνηση των εξοπλιστικών δαπανών στον προϋπολογισμό, όπως και των δανείων με τα οποία συνήθως γίνονται οι δαπάνες αυτές, ήταν μία επιλογή της επιβάρυνσης του μέλλοντος. Έτσι έχουμε οδηγηθεί στη μόνιμη υπερχρέωση της εθνικής οικονομίας και στην καταχρηστική αξιοποίηση των ειδικών λογαριασμών προκειμένου με τη δημιουργική λογιστική να κατασκευάζεται ψευδής εικόνα για το δημόσιο χρέος.

Η αδιαφάνεια όμως ως προς τις στρατιωτικές δαπάνες διατηρείται και στον προϋπολογισμό του 2005, από τη νέα Κυβέρνηση, αφού ούτε σαφές είναι ποιοι κανόνες τηρούνται για την εγγραφή τους σε αυτόν, ούτε και τώρα είναι γνωστό το ακριβές ύψος τους.

4. Η πολιτική για την άμυνα είναι μέρος της εξωτερικής πολιτικής και ουσιαστικός τομέας εθνικής στρατηγικής. Το αμυντικό δόγμα της χώρας και οι βασικές εξοπλιστικές παράμετροί του δεν είναι υπόθεση των επιμέρους αρχηγών των όπλων ή μονομερών αποφάσεων της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Το αμυντικό δόγμα και οι απαιτήσεις από πλευράς εξοπλισμών επιβάλλουν διακλαδική συνεργασία και όχι ανταγωνιστικότητα μεταξύ των τριών αυτόνομων όπλων, και διασύνδεση πολιτικού και στρατιωτικού σχεδιασμού.

5. Επίσης όσον αφορά στα Αντισταθμιστικά Ωφελήματα, εκτιμάται πλέον από πολλούς και ορθώς, ότι αποτελούν επινοήση για μια ιδιότυπη παγκοσμιοποίηση των εξοπλιστικών βιομηχανιών, έτσι ώστε να μπορούν να ξεφορτώνονται υλικό, που έχει ήδη αποσβεσθεί, όντας τεχνολογικά ξεπερασμένο. Ειδικότερα στην Ελλάδα τα αντισταθμιστικά ωφελήματα στην ουσία δεν υλοποιούνται ποτέ, αλλά λειτούργησαν ως ιδιότυπα κανάλια κατανομής προμηθειών και συνέβαλαν στη διαμόρφωση συγκροτημάτων ετερόκλητων συμφερόντων, που αντλούσαν χρήμα από το δημόσιο και ασκούσαν δύναμη και επιρροή στο δημόσιο βίο της χώρας.

β) Διαπιστώσεις και προβλήματα που καταγράφηκαν κατά την εξεταστική διαδικασία για τις δύο προμήθειες των TOR-M1, των Α.Ω. αυτών και των ΤΡQ-37:

Αναδείχθηκε και σε αυτή τη διαδικασία ότι **το θεσμικό πλαίσιο και το νομικό καθεστώς** που διέπει τις προμήθειες των ενόπλων δυνάμεων, παρά τις κατά καιρούς τροποποιήσεις του, εξακολουθεί να περιέχει **κενά, ασάφειες και σκόπιμες παραλείψεις. Ειδικότερα:**

1) Παρόλο ότι οι δαπάνες για τις ανάγκες των ενόπλων δυνάμεων **καταναλίσκουν ένα μεγάλο μέρος του εθνικού εισοδήματος**, η εθνική αντιπροσωπεία **δεν έχει λόγο επ' αυτού** και επαφίεται στην εκάστοτε κυβέρνηση η όποια ενημέρωση προς αυτήν. Ασφαλώς η εκάστοτε κυβέρνηση έχει την ευθύνη των εξοπλισμών και της αμυντικής θωράκισης της χώρας. Όμως για ζητήματα μείζονος σημασίας, όπως η άμυνα της χώρας, για την οποία δαπανάται έως και το 5% του εθνικού προϊόντος, **θα έπρεπε να υποχρεώνεται η κυβέρνηση να ενημερώνει προηγουμένως τη Βουλή**, ή τουλάχιστον να **απιολογεί σε ειδική επιτροπή ή στην διαρκή επιτροπή**, με πληρότητα τις αποφάσεις της, που σχετίζονται με την επιλογή του ενός ή του άλλου δαπανηρού εξοπλιστικού προγράμματος και τους λόγους (πολιτικοοικονομικούς, στρατιωτικούς κλπ) που αιτιολογούν ή επιβάλλουν την κάθε επιλογή. Πολύ περισσότερο όταν επιλέγει (κακώς κατά την άποψή μας) τις εξαιρέσεις του κανόνα, όπως το σύστημα της απ' ευθείας ανάθεσης, ή τις κρατικές εγγυήσεις κ.ά.. Επιλογές που έγιναν και για τα εξοπλιστικά προγράμματα που εξετάσαμε.

Η αναγκαιότητα κάθε προμήθειας αμυντικού υλικού και η σκοπιμότητα της αντίστοιχης επιλογής πρέπει να είναι υπόθεση της **ελληνικής Βουλής**, που με ειδική επιτροπή θα έχει λόγο για τους όρους της εκάστοτε συμβάσεως και για τις διαδικασίες συμφέρουσας υλοποίησης. Με αυτόν τον τρόπο δεν θα μετατίθενται όλα στη γενική πολιτική του ΚΥΣΕΑ και θα εξασφαλίζεται εκ των προτέρων ενημέρωση, γνώση και συνεννόηση, αντί της σημερινής εικόνας των διαρκών εξεταστικών επιτροπών εκ των υστέρων και της μόνιμης καχυποψίας για την εξυπηρέτηση κυκλωμάτων μεσιτείας.

2. Αν και το νομικό καθεστώς που διέπει τις προμήθειες όπλων (Π. Δ/γμα 284/89) **καθιερώνει ως κανόνα το δημόσιο διαγωνισμό και όχι τις απευθείας αναθέσεις** το ίδιο καθεστώς περιέχει εξαιρέσεις (π.χ. επίκληση λόγω κατεπείγοντος, μυστικότητας, μοναδικού κατασκευαστή), που ο κανόνας **καταντάει να μετατρέπεται σε εξαίρεση**.

Η απευθείας ανάθεση της προμήθειας ενός οπλικού συστήματος σε προμηθευτή, απ' ενός δυσχεραίνει την διαπραγματευτική θέση της χώρας, απ' άλλου δεν διευκολύνει τον ελεύθερο ανταγωνισμό και την επίτευξη χαμηλότερων τιμών.

Με δεδομένο ότι σήμερα η έννοια της **«μυστικότητας» ενός οπλικού συστήματος** έχει **σχεδόν χάσει την σημασία που είχε στο παρελθόν**, αφού λόγω της συμμετοχής στο ΝΑΤΟ και της δυνατότητας πληροφόρησης που υπάρχει σήμερα («ουδέν κρυπτόν υπό τον ήλιον») είναι αδύνατον να εξασφαλισθεί, επιβάλλεται να παύσει στο μέλλον να αποτελεί η μυστικότητα λόγο προσφυγής στην απ' ευθείας ανάθεση.

Με το ίδιο πρίσμα πρέπει να αντιμετωπισθεί και το κριτήριο του «μοναδικού κατασκευαστή» αφού η πρόοδος της τεχνολογίας και ο ανταγωνισμός των εταιριών που παράγουν εξοπλιστικά συστήματα, παρέχει πλέον την δυνατότητα της επιλογής του επιθυμητού συστήματος, μεταξύ περισσότερων κατασκευαστών.

Επίσης με απολύτως αυστηρά και απόλυτα αιτιολογημένα κριτήρια θα πρέπει να εκτιμάται και η συνδρομή των λόγων «του κατεπείγοντος».

Για τη προμήθεια των δύο οπλικών συστημάτων που εξετάζουμε οι λόγοι του κατεπείγοντος, όπως και του μοναδικού κατασκευαστή οδήγησαν στην επιλογή του συστήματος της απευθείας ανάθεσης. Πλην όμως και για τα δύο, η μη ομαλή διαχείριση της σύμβασης και οι ασυνέπειες της άλλης πλευράς, είχαν ως αποτέλεσμα μεγάλες καθυστερήσεις στην τεχνικοεπιχειρησιακή ολοκλήρωση των συστημάτων, στη προμήθεια των ανταλλακτικών, στην ολοκλήρωση της παραλαβής και εν τέλει την χρήση και αξιοποίηση αυτών, πλέον της οκταετίας σχεδόν από τη διαπίστωση του κατεπείγοντος.

Επίσης το κριτήριο του μοναδικού κατασκευαστή, και ειδικότερα μετά τη χαώδη κατάσταση των ρωσικών εταιρειών και την εύκολη και χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα αντικατάστασή τους, ορθώς αμφισβητείται και δημιουργεί ερωτηματικά.

3. Η διάκριση μεταξύ οργάνων που καθορίζουν τα τεχνικοεπιχειρησιακά επιθυμητά στοιχεία κάθε εξοπλιστικού προγράμματος, εκείνων που διαπραγματεύονται και εκείνων που αποφασίζουν τελικά την προμήθεια, είναι ασφαλώς **σωστή**. Όμως **δεν είναι σαφείς** οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα όργανα που αποφασίζουν τελικά τις προμήθειες του ενός ή του άλλου εξοπλιστικού προγράμματος, μπορούν να αγνοούν τις αντίθετες γνώμες και εισηγήσεις των συμβουλευτικών οργάνων.

Και στις περιπτώσεις που εξετάζουμε έχουμε σημαντικά τέτοια περιστατικά.

Ασφαλώς στην επιλογή ενός οπλικού συστήματος μπορεί να υπεισέρχονται και άλλοι παράγοντες – πέραν των τεχνικοεπιχειρησιακών του δυνατοτήτων, οι οποίοι να σχετίζονται άμεσα με πολιτικές επιλογές (**ομοιοτυπίες**, διασπορά **πηγών** προμήθειας, καλλιέργεια **διεθνών** σχέσεων, εμπορικές **αμοιβαιότητες**, ενιαία **δόγματα Αμύνης**, κόστος **προμήθειας** κλπ). Και ασφαλώς δεν θα πρέπει να δεσμεύει την υπεύθυνη πολιτική ηγεσία η εισήγηση των αρμόδιων στρατιωτικών επιτροπών ή της ηγεσίας των ενόπλων δυνάμεων για την προμήθεια του Α' ή του Β' οπλικού συστήματος. Από την άλλη όμως, η αναπιολόγητη αγνόηση της άποψης των ειδημόνων από πλευράς πολιτικής ηγεσίας, αφήνει εκθετη την τελευταία, και δεν **προάγει την διαφάνεια** και την **εμπέδωση αισθήματος χρηστής διοίκησης**.

Επιβάλλεται λοιπόν ο συγκερασμός των δύο παραμέτρων των τεχνικοεπιχειρησιακών δηλαδή και πολιτικών κριτηρίων και η πλήρης αιτιολόγηση της τελικής επιλογής, στις αρμόδιες επιτροπές της Βουλής, πολύ περισσότερο για τις περιπτώσεις που τα πολιτικά κριτήρια αντιφάσκουν με τα τεχνικοεπιχειρησιακά.

Περιπτώσεις που εμφανίσθηκαν και στις δύο προμήθειες που εξετάζουμε

4. Στη προμήθεια κυρίως των TOR-M1 αποτυπώθηκαν τα γνωστά προβλήματα στη διακλαδική συνεργασία των τριών όπλων των ενόπλων δυνάμεων, στα θέματα των εξοπλισμών. Εκτός από τις αντικειμενικές τεχνικές δυσκολίες που έχει ένα οπλικό σύστημα για να καλύψει τις ανάγκες και των τριών αυτόνομων

όπλων, χαρακτηριστική ήταν η ανταγωνιστικότητα μεταξύ των κλάδων όπως και η αδυναμία διασύνδεσης πολιτικού και στρατιωτικού σχεδιασμού.

5. Κενά, ατέλειες και ασάφειες έχουν επισημανθεί στα περιεχόμενα των συμβάσεων προμήθειας κύριου υλικού και αντισταθμιστικών ωφελημάτων, οι οποίες ετοιμάζονται χωρίς τη συμμετοχή νομικών και στη συνέχεια ελέγχονται και από κάποιους νομικούς. Κατά την άποψή μου πριν την υπογραφή των συμβάσεων αυτών, θα έπρεπε να υπάρχει υποχρεωτικός προέλεγχος της νομιμότητας και της πληρότητά τους, από όργανα αδιαμφισβήτητου κύρους. Ο προέλεγχος θα εξασφάλιζε την πληρότητα των συμβάσεων και περαιτέρω την διασφάλιση των εθνικών συμφερόντων.

Ειδικότερα τα κενά που παρατηρήθηκαν κατά τις εργασίες της επιτροπής σχετίζονται:

- Με την αναγκαία πλήρη **διασφάλιση των προκαταβολών**,
- Με τον χρόνο **μετάθεσης του κινδύνου** από τον πωλητή στον αγοραστή,
- Με την **λειψουργία των ποινικών ρητρών** και την σαφήνεια των όρων κατάπτωσης τους υπέρ του αγοραστή και σε βάρος του προμηθευτή,
- Με τις προθεσμίες **παράδοσης** κυρίων υλικών και τις συνέπειες τους δηλαδή με το εάν οι προθεσμίες αυτές είναι αποκλειστικές ή απλώς **ενδεικτικές**,
- Με τη δυνατότητα αφαίρεσης των ποσών των εγγυήσεων που κατέπεσαν από τα συμφωνημένα ποσά των προκαταβολών, χωρίς να αναστέλλεται η τμηματική παράδοση των υλικών,
- Με τους χρόνους υλοποίησης της **σύμβασης προμήθειας** των ανταλλακτικών και τις συνέπειες της **αθέτησης των σύμβασης αυτής** από πλευράς προμηθευτή, στην κύρια σύμβαση,
- Με τις προθεσμίες διενέργειας των ποιοτικών ελέγχων των υλικών και τις συνέπειες τους κλπ

Η **πεπατημένη** που ακολουθείται από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης στην κατάρτιση των σχετικών συμβάσεων (παλαιά πρότυπα που εξειδικεύονται) **δεν εξασφαλίζει την νομική πληρότητά τους.**

6. Στις **παθογένειες** του συστήματος προμήθειας εξοπλιστικών προγραμμάτων ανάγεται και η **παραλαβή του πολεμικού υλικού χωρίς προηγούμενη πλήρη επιβεβαίωση των τεχνικών - επιχειρησιακών δυνατοτήτων** που υποσχέθηκε ο προμηθευτής, σε πραγματικές συνθήκες και όχι σε εικονικές συνθήκες επίδειξης, ή με βάση τις διαβεβαιώσεις κρατικών φορέων περί της αρτιότητας του προγράμματος εξοπλισμού. Σημαντικότερη αδυναμία όπως αποδείχθηκε της σύμβασης με την εταιρία REYTHON για τα ραντάρ TRQ-37

7. Ιδιαίτερες αδυναμίες έχουν επισημανθεί στις συμβάσεις αντισταθμιστικών ωφελημάτων.

Ειδικότερα **ούτε** τα Αντισταθμιστικά Ωφελήματα **συγκεκριμενοποιούνται** και αποσαφηνίζονται **πλήρως**, ούτε ο τρόπος υλοποίησης τους είναι απόλυτα ευκρινής, ούτε η παρακολούθηση της υλοποίησης τους γίνεται συστηματικά.

Γύρω από τις συμβάσεις αντισταθμιστικών ωφελημάτων αναπτύχθηκαν στην επιτροπή έντονοι **προβληματισμοί** που έφταναν **μέχρι του σημείου πρότασης κατάργησής τους**, με τη σκέψη ότι **σπανίως υλοποιούνται**, ενώ **επιβαρύνουν το κόστος της κύριας προμήθειας.**

Οι κύριες παρατηρήσεις μου επί των συμβάσεων Α-Ω είναι οι ακόλουθες:

- = Καταρτίζονται μόνο από στρατιωτικούς,
- = Δεν εναρμονίζονται με τα γενικότερα πλάνα και ανάγκες της οικονομικής πολιτικής και ανάπτυξης της χώρας,
- = Δεν συμμετέχουν στην κατάρτισή τους ειδικοί των παραγωγικών Υπουργείων (Οικονομικών, Βιομηχανίας, Γεωργίας, Εργασίας),
- = Ανατίθεται η διαχείριση και υλοποίησή τους από τον προμηθευτή σε **ενδιάμεσους**, με συμβάσεις **αγνώστου στον αγο-**

ραστή περιεχομένου, οι οποίοι δεν συμβάλλονται απ' ευθείας με τον αγοραστή και ως εκ τούτου είναι σχεδόν ανέφικτη η παρακολούθησή τους, όπως και ο έλεγχος υλοποίησής τους,

= Δεν συνοδεύονται από οικονομικοτεχνικές μελέτες προκειμένου να διαπιστωθεί αν είναι ρεαλιστικές και υλοποιήσιμες στους συμφωνημένους χρόνους,

= Ουδενμία **εγγύηση παρέχει η ενδιάμεση εταιρία**, σχετική με την έγκαιρη και ακριβή διαχείριση της σύμβασης Α-Ω.

Και στη προκειμένη περίπτωση των Α.Ω. για τα TOR-M1, το καθεστώς, οι ικανότητες και οι αρμοδιότητες **των ενδιάμεσων εταιρειών**, όπως και η **πιστοποίηση και αποδοχή ή μη αυτών** από τον κύριο του έργου, δεν διευκρινίσθηκαν ποτέ, παρά τις επίμονες ερωτήσεις μας και στους τρεις Γεν. Γραμματείς, κ.κ. Σμπώκο, Τραυλό και Ζορμπά.

8. Αδυναμίες, κενά και ολιγωρίες έχουν διαπιστωθεί και στην **παρακολούθηση** της υλοποίησης των όρων των συμβάσεων τόσο του κυρίου υλικού, όσο και των Α.Ω.

Ιδιαίτερα οι συμβάσεις Α-Ω αντιμετωπίζονται στην πράξη ως «επουσιώδες ζήτημα» και σπανίως υλοποιούνται στο σύνολό τους, ή η υλοποίησή τους ολοκληρώνεται μετά πάροδο ετών και υπό την πίεση ή το δέλεαρ **κάποιας νέας προμήθειας** υλικού από τον ίδιο προμηθευτή.

Εξ όσων έχουν διαπιστωθεί, και για τις δύο προμήθειες, **σπανίως κινήθηκαν** οι διαδικασίες **επιβολής ποινικών ρητρών**, **κατάπτωσης εγγυήσεων**, προσφυγής σε **διαιτησία** ή ακόμη και έκπτωσης του προμηθευτή, που αθέτησε προκλητικά την τήρηση των υποχρεώσεών του.

Η **γραφειοκρατική αντίληψη** επισημάνθηκε ότι επεκτείνεται και στις ένοπλες δυνάμεις, παρά το πνεύμα της αυστηρής πειθαρχίας που τις διακρίνει.

9. Ασάφειες και σοβαρές παραλείψεις παρατηρήθηκαν και ως προς τον **τρόπο** και το **σύστημα που ακολουθήθηκε στην προμήθεια των δύο οπλικών συστημάτων**. Ενώ τελικά κατέληξαν σε απ' ευθείας αναθέσεις, ασαφής ήταν η μέθοδος που ακολουθήθηκε πριν την απ' ευθείας ανάθεση. Δεν κατέστη δυνατόν να διευκρινισθεί αν ο τρόπος προμήθειας ήταν οι ενσφράγιστες προσφορές, αν ήταν προμήθειες χωρίς διεξαγωγή διαγωνισμού, αν ήταν πρόχειρος διαγωνισμός με προφορικές προσφορές κλπ.

Ούτε **οι όροι του διαγωνισμού** υπήρξαν γνωστοί εκ των προτέρων (πχ προθεσμίες υποβολής ή βελτίωσης προσφορών) με αποτέλεσμα μέχρι την τελευταία στιγμή να καταφθάνουν προτάσεις βελτιωτικές των προσφορών, μόνο από ορισμένους συμμετέχοντες, μερικές ακόμη και μετά τη σύνταξη του πορίσματος της τεχνικοοικονομικής αξιολόγησής τους.

Μπορεί οι βελτιωτικές προτάσεις **να ήταν επωφελείς** για το Ελληνικό Δημόσιο, **όμως ο τρόπος που ακολουθήθηκε δεν εξασφάλισε ούτε την ίση μεταχείριση των ενδιαφερομένων, ούτε τη διαφάνεια**.

10. Από τις καταθέσεις αρκετών μαρτύρων προέκυψε ότι στα γραφεία και στους διαδρόμους του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας **περιφέρονταν με μεγάλη άνεση και οικειότητα σε σχεδόν καθημερινή βάση ποικιλώνυμοι μεσίτες, διαμεσολαβητές, διαφημιστές, μεσάζοντες, και έμποροι όπλων**, με σκοπό την προώθηση των οπλικών συστημάτων που αντιπροσωπεύουν. Το φαινόμενο αυτό, κατά την άποψή μας, **είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό** γιατί ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας σχέσεων διαπλοκής χρηματισμού μεταξύ των μεσάζοντων και εμπόρων όπλων και των υπηρεσιών του Υπουργείου, που ασχολούνται με τις αξιολογήσεις των διαφόρων οπλικών συστημάτων και με την εν γένει διαδικασία προμήθειάς τους και πρέπει να απαγορευθεί δραστικά.

Επιβάλλεται εν τέλει με ρητή διάταξη νόμου να αποκλεισθεί στο μέλλον η μεσιτεία και εν γένει η διαμεσολάβηση τρίτων στις προμήθειες όπλων και οπλικών συστημάτων εκ

μέρους των ενόπλων Δυνάμεων της χώρας, καθώς και η καταβολή κάθε είδους αμοιβής σε τρίτους για μεσιτείες, διαμεσολαβήσεις, υποδείξεις και εν γένει διευκολύνσεις στις διαδικασίες προμήθειας όπλων.

11. Επίσης από τις εξετάσεις των μαρτύρων προέκυψε ότι **Ανώτατοι Αξιωματικοί** του Στρατού, που είχαν κατά τη διάρκεια της ενεργού υπηρεσίας τους ασχοληθεί με εθνικές αιτιολογήσεις οπλικών συστημάτων και με κατάρτιση κύριων συμβάσεων Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, μετά την αποστράτευσή τους, **προσλαμβάνονται ως σύμβουλοι, Δ/ντες ή υπάλληλοι από εταιρίες που πωλούν ή μεσιτεύουν την προμήθεια όπλα**, παρά την ρητή πρόβλεψη του νόμου που απαγορεύει, επί μία πενταετία μετά την αποστράτευση, την ανάμειξη ή ενασχόληση των τώως Αξιωματικών, σε εταιρίες ή επιχειρήσεις πώλησης όπλων.

Η τέτοιου είδους ανάμειξη τώως Αξιωματικών πρέπει να απαγορευθεί και χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό, γιατί εγκυμονεί έντονους φόβους εκμετάλλευσης γνωριμιών ή διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των τώως Αξιωματικών – συμβούλων ή Δ/ντών εταιριών που προμηθεύουν οπλικά συστήματα και των εν ενεργεία Αξιωματικών, που μετέχουν στις διαδικασίες αγοράς οπλικών συστημάτων και περαιτέρω κινδύνους εκμαυλισμού συνειδήσεων και αθέμιτων παρεμβάσεων, που φαλκιδεύουν το δημόσιο συμφέρον.

Σημειώνουμε ότι και το ΠΔ 284/89 περιέχει ασάφειες, αοριστίες και αντιφάσεις στους περιγραφόμενους τρόπους πραγματοποίησης των προμηθειών, ενώ παρέχει στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας **εν λευκώ εξουσιοδότηση να ενεργεί κατά το δοκούν.**

γ) Προτάσεις για ουσιαστικές αλλαγές, αξιόπιστα μέτρα και ρυθμίσεις για τη βελτίωση του συστήματος

Από όσα εξέθεσα παραπάνω προκύπτει ότι κατά τη λειτουργία της εξεταστικής επιτροπής και κυρίως κατά την εξέταση των μαρτύρων (στρατιωτικών, διοικητικών και πολιτικών), ήλθαν στην επιφάνεια πολλά και σημαντικά προβλήματα του συστήματος προμηθειών των ενόπλων δυνάμεων της χώρας, **και για πολλά από αυτά πρέπει να αποδοθούν πολιτικές ευθύνες για τη μη έγκαιρη αντιμετώπισή τους και τη λήψη αξιόπιστων μέτρων για τη βελτίωση του συστήματος.**

Ανεξάρτητα λοιπόν από το αν μπορεί να βεβαιωθούν και ποινικές ευθύνες Υπουργών ή και ζημία τους κράτους, στις δύο περιπτώσεις που διερευνούμε, πιστεύω ότι τα προβλήματα, που έχουν επισημανθεί, πρέπει να αποτελέσουν αφορμή για αναθεώρηση και εξυγίανση του συστήματος προμηθειών των ενόπλων δυνάμεων.

Στην κατεύθυνση αυτή και συνοψίζοντας τις παραπάνω διαπιστώσεις και τις αντίστοιχες προτάσεις, προτείνουμε τα ακόλουθα:

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Το σημερινό καθεστώς δεν μπορεί να συνεχιστεί, επιβάλλεται μείωση των στρατιωτικών δαπανών. Επιβάλλεται αλλαγή του θεσμικού πλαισίου, και αναβάθμιση του ρόλου της Βουλής μέσω ειδικής επιτροπής για τις αμυντικές δαπάνες. Το πενταετές – δεκαετές πρόγραμμα εξοπλιστικών προμηθειών πρέπει να έχει ανώτατο ποσοστό επί του ΑΕΠ ως οροφή, να εγκρίνεται από τη Βουλή και να ελέγχονται τόσο οι συμβατικοί του όροι όσο και η υλοποίησή του από την ειδική αυτή κοινοβουλευτική επιτροπή. Η αναγκαιότητα κάθε προμήθειας αμυντικού υλικού και η σκοπιμότητα της αντίστοιχης επιλογής πρέπει επίσης να είναι υπόθεση της ελληνοβουλής, της ειδικής επιτροπής, που θα έχει λόγο για τους όρους της εκάστοτε συμβάσεως και για τις διαδικασίες συμφέρουσας υλοποίησης. Με αυτόν τον τρόπο δεν θα μετατίθενται όλα στη γενική πολιτική του ΚΥΣΕΑ και θα εξασφαλίζεται εκ των προτέρων ενημέρωση, γνώση και συνεννόηση, αντί της σημερινής εικόνας των διαρκών εξεταστικών επιτροπών εκ των υστέρων και της μόνιμης καχυποψίας για την εξυπηρέτηση κυκλωμάτων μεσιτείας.
- Οι κρίσιμες αποφάσεις για τις εξοπλιστικές προμήθειες πρέπει να έχουν εσωτερική λογική και να υπηρετούν τη συλλογική στρατηγική της εξωτερικής πολιτικής. Πλευρές αυτής της λογικής είναι η δυνατότητα προμήθειας από διαφορετικές πηγές και η εξασφάλιση ευελιξίας τόσο στρατηγικής όσο και επιχειρησιακής, αλλά και πολιτικής. Η ομογενοποίηση του υλικού και της συντήρησής του, η εξασφάλιση υψηλής ποιότητας και αποτελεσματικότητας μέσω προηγμένης τεχνολογίας, η διασύνδεση και η κεντρική διεύθυνση αυτών των μέσων, με υψηλό βαθμό επιχειρησιακής αυτονομίας. Η ελληνική προστιθέμενη αξία, τόσο από πλευράς παραγωγής όσο και από πλευράς τεχνολογίας. Αντισταθμιστικά ωφέληματα που να έχουν προσανατολισμό κυρίως στις ανάγκες της εθνικής οικονομίας και να είναι αντικειμενικά μετρήσιμη η αποτελεσματικότητά τους.
- Η πολιτική για την άμυνα είναι μέρος της εξωτερικής πολιτικής και ουσιαστικός τομέας εθνικής στρατηγικής. Το αμυντικό δόγμα της χώρας και οι βασικές εξοπλιστικές παράμετροί του δεν μπορεί να είναι υπόθεση των επιμέρους αρχηγών των όπλων ή μονομερών αποφάσεων της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Το αμυντικό δόγμα και οι απαιτήσεις από πλευράς εξοπλισμών επιβάλλουν διακλαδική συνεργασία και όχι ανταγωνιστικότητα μεταξύ των τριών αυτόνομων όπλων, διασύνδεση πολιτικού και στρατιωτικού σχεδιασμού και όχι διαθεσιμότητες της αγοράς και αποσπασματικές επιλογές.
- Η απευθείας ανάθεση της προμήθειας ενός οπλικού συστήματος σε προμηθευτή, αφ' ενός δυσχεραίνει την διαπραγματευτική θέση της χώρας, αφ' ετέρου δεν διευκολύνει τον ελεύθερο ανταγωνισμό και την επίτευξη οικονομικότερων τιμών. Με δεδομένο ότι σήμερα η έννοια της «μυστικότητας» ενός οπλικού συστήματος έχει σχεδόν χάσει την σημασία που είχε στο παρελθόν, αφού λόγω της συμμετοχής στο ΝΑΤΟ και της δυνατότητας πληροφόρησης που υπάρχει σήμερα είναι αδύνατον να εξασφαλισθεί, επιβάλλεται να παύσει στο μέλλον να αποτελεί η μυστικότητα λόγο προσφυγής στην απ' ευθείας ανάθεση.
- Με την ίδια αρνητική αντιμετώπιση πρέπει να δούμε το κριτήριο του «μοναδικού κατασκευαστή» αφού η πρόοδος της τεχνολογίας και ο ανταγωνισμός των εταιριών που παράγουν εξοπλιστικά συστήματα, παρέχει πλέον την δυνατότητα της επιλογής του επιθυμητού συστήματος, μεταξύ περισσότερων κατασκευαστών.
- Επίσης με απολύτως αυστηρά και απόλυτα αιτιολογημένα κριτήρια θα πρέπει να εκτιμάται και η συνδρομή των λόγων «του κατεπείγοντος» και σε κάθε περίπτωση να υπάρχει πλήρης ενημέρωση και απόφαση τουλάχιστον της ειδικής επιτροπής της Βουλής..
- Η διάκριση μεταξύ οργάνων που καθορίζουν τα τεχνικοεπιχειρησιακά επιθυμητά στοιχεία κάθε εξοπλιστικού προγράμματος, εκείνων που διαπραγματεύονται και εκείνων που αποφασίζουν τελικά την προμήθεια, είναι σωστή. Πρέπει όμως να είναι σαφείς και αυστηρές οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα όργανα που αποφασί-

ζουν τελικά τις προμήθειες του ενός ή του άλλου εξοπλιστικού προγράμματος, θα μπορούν να αγνοούν τις αντίθετες γνώμες και εισηγήσεις των συμβουλευτικών οργάνων. Διότι η ανατιολόγητη αγνόηση της άποψης των ειδημόνων από πλευράς πολιτικής ηγεσίας, αφήνει έκθετη την τελευταία, και δεν προάγει την διαφάνεια και την εμπέδωση αισθήματος χρηστής διοίκησης. Επιβάλλεται λοιπόν ο συγκερασμός των δύο παραμέτρων των τεχνικοεπιχειρησιακών δηλαδή και πολιτικών κριτηρίων και η πλήρης αιτιολόγηση της τελικής επιλογής, στις αρμόδιες επιτροπές της Βουλής, πολύ περισσότερο για τις περιπτώσεις που τα πολιτικά κριτήρια αντιφάσκουν με τα τεχνικοεπιχειρησιακά.

- Πριν την υπογραφή των συμβάσεων προμήθειας κύριου υλικού και αντισταθμιστικών ωφελημάτων θα πρέπει να υπάρχει υποχρεωτικός προέλεγχος της νομιμότητας και της πληρότητά τους, από όργανα αδιαμφισβήτητου κύρους. Ο προέλεγχος θα εξασφάλιζε την πληρότητα των συμβάσεων και περαιτέρω την διασφάλιση των εθνικών συμφερόντων. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στη διασφάλιση των προκαταβολών, στον χρόνο μετάθεσης του κινδύνου από τον πωλητή στον αγοραστή, στην λειτουργία των ποινικών ρητρών και την σαφήνεια των όρων κατάπτωσης τους υπέρ του αγοραστή και σε βάρος του προμηθευτή, κ.ά..
- Η παραλαβή του πολεμικού υλικού δεν μπορεί να γίνεται χωρίς προηγούμενη πλήρη επιβεβαίωση των τεχνικοεπιχειρησιακών δυνατοτήτων που υποσχέθηκε ο προμηθευτής, σε πραγματικές συνθήκες και όχι σε εικονικές συνθήκες επίδειξης, ή με βάση τις διαβεβαιώσεις κρατικών φορέων περί της αρτιότητας του προγράμματος εξοπλισμού.
- Οι συμβάσεις των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων πρέπει να **συγκεκριμενοποιούνται** και να αποσαφηνίζονται **πλήρως**, ώστε ο τρόπος υλοποίησής τους να είναι απόλυτα ευκρινής και η παρακολούθηση της υλοποίησής τους να γίνεται συστηματικά από τον κύριο του έργου (τον αγοραστή). Αν αυτά δεν εξασφαλίζονται οι συμβάσεις Α.Ω. πρέπει να αποφεύγονται γιατί μόνο επιβάρυνση του κόστους της κυρίας σύμβασης προκαλούν, και το σημαντικότερο λειτουργούν ως ιδιότυπα κανάλια κατανομής προμηθειών, διαμορφώνοντας συγκροτήματα ετερόκλητων συμφερόντων. Αν θα καταρτιζόνταν μία σύμβαση Α.Ω. εκτός των παραπάνω θα έπρεπε: Να μη καταρτίζεται μόνο από στρατιωτικούς, να εναρμονίζεται με τα γενικότερα πλάνα και ανάγκες της οικονομικής πολιτικής και ανάπτυξης της χώρας, να συμμετέχουν στην κατάρτισή τους ειδικοί των παραγωγικών Υπουργείων (Οικονομικών, Βιομηχανίας, Γεωργίας, Εργασίας) και να συνοδεύεται από οικονομοτεχνικές μελέτες για να διαπιστωθεί αν είναι ρεαλιστικές και υλοποιήσιμες στους συμφωνημένους χρόνους. Και βέβαια να μην ανατίθεται για κανένα λόγο η διαχείριση και υλοποίησή τους από τον προμηθευτή σε ενδιάμεσους, με συμβάσεις αγνώστου στον αγοραστή περιεχομένου, οι οποίοι δεν συμβάλλονται απ' ευθείας με τον αγοραστή, διότι ουδεμία εγγύηση παρέχει η ενδιάμεση εταιρία, σχετική με την έγκαιρη και ακριβή διαχείριση της σύμβασης Α-Ω.
- Το φαινόμενο των ποικιλώνυμων μεσιτών, διαμεσολαβητών, διαφημιστών, μεσαζόντων και έμπορων όπλων, που περιφέρονται, σύμφωνα με τις καταθέσεις των μαρτύρων, στους διαδρόμους και στα γραφεία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας με σκοπό την προώθηση

των οπλικών συστημάτων που αντιπροσωπεύουν, είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό γιατί ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας σχέσεων διαπλοκής χρηματισμού μεταξύ των μεσαζόντων και εμπόρων όπλων και των υπηρεσιών του Υπουργείου, που ασχολούνται με τις αξιολογήσεις των διαφόρων οπλικών συστημάτων και με την εν γένει διαδικασία προμήθειάς τους και πρέπει να απαγορευθεί. **Επιβάλλεται εν τέλει με ρητή διάταξη νόμου να αποκλεισθεί στο μέλλον η μεσιτεία και εν γένει η διαμεσολάβηση τρίτων στις προμήθειες όπλων και οπλικών συστημάτων εκ μέρους των ενόπλων Δυνάμεων της χώρας, καθώς και η καταβολή κάθε είδους αμοιβής σε τρίτους για μεσιτείες, διαμεσολαβήσεις, υποδείξεις και εν γένει διευκολύνσεις στις διαδικασίες προμήθειας όπλων.**

- Ανώτατοι Αξιωματικοί του Στρατού, που είχαν κατά τη διάρκεια της ενεργού υπηρεσίας τους ασχοληθεί με εθνικές αιτιολογήσεις οπλικών συστημάτων και με κατάρτιση κύριων συμβάσεων αντισταθμιστικών ωφελημάτων, μετά την αποστράτευσή τους, δεν πρέπει να προσλαμβάνονται ως σύμβουλοι, Δ/ντες ή υπάλληλοι από εταιρίες που πωλούν ή μεσιτεύουν την προμήθεια όπλα, όπως άλλωστε και ο νόμος προβλέπει. Η τέτοιου είδους ανάμειξη τέως Αξιωματικών πρέπει να απαγορευθεί απολύτως και χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό, γιατί εγκυμονεί έντονους φόβους εκμετάλλευσης γνωριμιών ή διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των τέως Αξιωματικών – συμβούλων ή Δ/ντων εταιριών που προμηθεύουν οπλικά συστήματα και των εν ενεργεία Αξιωματικών, που μετέχουν στις διαδικασίες αγοράς οπλικών συστημάτων και περαιτέρω κινδύνους εκμαυλισμού συνειδητών και αθέμιτων παρεμβάσεων, που φαλκιδεύουν το δημόσιο συμφέρον.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ

Έκθεση των γεγονότων και τα κύρια σημεία της εξέτασης - κής διαδικασίας για τις προμήθειες των TOR-M1 και των TPQ-37, όπως και τη κρίση στο μείζον θέμα των κατηγοριών που αποδίδονται.

Α) Εισαγωγικά

Σύμφωνα με το Εισαγγελικό πόρισμα, που δεν δεσμεύει βέβαια την επιτροπή, τα στοιχεία ενοχής εντοπίζονται **στην απιστία σε βαθμό κακουργήματος με τις επιβαρυντικές περιστάσεις του νόμου περί καταχραστών του Δημοσίου**.

Από την πολυήμερη εξέταση τόσο των στρατιωτικών όσο και των πολιτικών υπαλλήλων και από τα έγγραφα και στοιχεία που κατατέθηκαν μέχρι σήμερα στην επιτροπή (εκκρεμούν τα στοιχεία δικαστικής συνδρομής που ζητήθηκαν από την επιτροπή μας από τη Ρωσική Ομοσπονδία, ομοίως αίτημα ανοίγματος σχετικών Τραπεζικών λογαριασμών κ.λ.π.) δεν βεβαιώθηκαν στοιχεία περί άμεσου και ειδικού δόλου, που απαιτείται να συντρέχει για την υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος της απιστίας σε βαθμό κακουργήματος και με τις επιβαρυντικές περιστάσεις του νόμου περί καταχραστών του δημοσίου, δηλαδή άμεσο σκοπό να περιποιήσει ο δράστης στον ίδιο ή σε τρίτο παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψει το Κράτος.

Στο ζήτημα όμως της πρόκλησης ζημίας στο κράτος από την σύναψη των δύο συμβάσεων, οι απόψεις των μαρτύρων δεν υπήρξαν ομόφωνες.

Ειδικότερα :

Β) Για την προμήθεια των TOR-M1

α) Σύντομο ιστορικό

1. Μετά την κρίση των Ιμίων το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο με το με αρ. 101/2.4.95 πρακτικό του εισηγήθηκε την ανάγκη προμήθειας πυραυλικών αντιαεροπορικών συστημάτων βραχέος βεληνεκούς (SHORADS) για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς και ανέθεσε σε επιτροπή του Συμβουλίου Αμυντικής Σχεδίασης και Προγραμματισμού του ΓΕΣ (ΣΑΣΠ) την μελέτη των προδιαγραφών του επιθυμητού αυτού οπλικού συστήματος.

Στην αρχική μελέτη δεν συμπεριλαμβάνονταν συστήματα SHORADS ανατολικού τύπου αλλά αποκλείονταν ρητά για λόγους συμβατότητας με υπάρχοντα άλλα οπλικά συστήματα του Ελληνικού Στρατού και για έλλειμμα εμπιστοσύνης στην υποστήριξη τους.

2. Το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο (ΑΣΣ) του ΓΕΣ με το υπ' αριθμ. 35/1.4.96 πρακτικό του ενέκρινε τα τεχνικά και επιχειρησιακά χαρακτηριστικά των SHORADS, όπως περιγράφονταν στην μελέτη, χωρίς αποκλεισμό συστήματος ανατολικού τύπου.

3. Το Νοέμβριο του 1996 το ΚΥΣΕΑ αποφάσισε να εντάξει την προμήθεια SHORADS στο πενταετές ενιαίο πρόγραμμα ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των ενόπλων δυνάμεων 1996-2000-ΕΜΠΑΕ 1996-2000 και ενέκρινε ανάλογη πίστωση.

4. Το ΓΕΣ, με την υπ' αριθμ 9/Σ. 16.6.97 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ) εισηγείται στον ΥΕΘΑ την έγκριση προμήθειας 32 συστημάτων SHORADS για κάλυψη των αναγκών και των τριών κλάδων, με επείγουσες διαδικασίες, προκειμένου να καλυφθεί το επιχειρησιακό κενό για άμεσες και επιτακτικές ανάγκες αντιαεροπορικής άμυνας ζωτικών περιοχών της χώρας.

5. Ο ΥΕΘΑ κ. Τσοχατζόπουλος αποφασίζει την προμήθεια 32 συστημάτων SHORADS χωρίς οριστικοποίηση της κατανομής τους στα τρία σώματα και διατάσει προς υλοποίηση του προγράμματος να εκπονηθούν κοινές διακλαδικές προδιαγραφές

6. Πράγματι συγκροτείται επιτροπή υπό τον τότε Ταξίαρχο Σταύρο Φλάσκο και στις 31.10.1997 καταθέτει το πόρισμα της για τα τεχνικά και επιχειρησιακά χαρακτηριστικά του υπό προμήθεια πυραυλικού συστήματος.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι κατά τον εισαγγελέα και μερικούς μάρτυρες τα αναφερόμενα στο προαναφερόμενο πρακτικό τεχνικοεπιχειρησιακά χαρακτηριστικά, αποτελούσαν अपαράβατους όρους, κατά άλλους όμως μάρτυρες μεταξύ των οποίων και οι διατελέσαντες Αρχηγοί ΓΕΣ, αποτελούσαν επιθυμητά στοιχεία, διότι άλλως όλα τα υπάρχοντα τότε συστήματα SHORADS θα αποκλείονταν από τη δυνατότητα επιλογής, αφού κανένα δεν συγκέντρωνε όλα τα αναφερόμενα στο πρακτικό χαρακτηριστικά.

Τα υπάρχοντα τότε συστήματα SHORADS ήταν : α) Το ADATS MK1, канаδικής κατασκευής β) Το ROLAND-Z, Γερμανικής Κατασκευής, γ) Το CROTALE Γαλλικής κατασκευής, δ) Το TOR-M1, Ρωσικής κατασκευής, ε) Το RARIER-JERNAS Αγγλικής κατασκευής

7. Ακολούθως με αποφάσεις του ΥΠΕΘΑ του Μαΐου και Ιουλίου 1998 συγκροτήθηκε 5μελής επιτροπή Τεχνικοοικονομικής Αξιολόγησης των υπό προμήθεια συστημάτων SHORADS, με επικεφαλής στον Σ/χη Γιαννόπουλο Γεώργιο, ενώ με προηγούμενη απόφαση του ίδιου υπουργού (6 Μαρτίου 1998) είχε συγκροτηθεί επιτροπή υπό τον Ταξίαρχο Χαρβάλα Παναγιώτη για πιστοποίηση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων Α/Α συστημάτων ADATS, η οποία μετέβη στον Καναδά και συνέταξε σχετικό πόρισμα την 1.6.1998.

8. Η προαναφερόμενη επιτροπή τεχνικοοικονομικής αξιολόγησης των συστημάτων SHORADS συνέταξε πόρισμα, στο οποίο κατέτασε τελευταίο το σύστημα TOR-M1, κυρίως διότι δεν διέθετε IFF (σύστημα αναγνώρισης φίλιου ή εχθρικού αεροσκάφους), αλλά και διότι παρουσίαζε αδυναμία μεταφο-

ράς με τρένο ή αεροπλάνο και βέβαια αδυναμία σύνδεσης με σύστημα αεράμυνας της χώρας. Παρά την εισήγηση το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο του ΓΕΣ κατά τη συνεδρίαση της 23.7.98 αξιολόγησε το σύστημα επιχειρησιακά και αποφάσισε να το εντάξει τελευταίο στον πίνακα των υποψηφίων συστημάτων (Sort list), ενώ το σύστημα PARIER-JERNAS δεν αξιολογήθηκε γιατί δεν ήταν αυτοκινούμενο.

9. Οι πίνακες κατάταξης των συστημάτων μετά την έγκριση τους από τα στρατιωτικά συμβούλια του ΓΕΣ και του ΓΕΑ, απεστάλησαν μέσω της Γ.Δ.Ε. στο Συμβούλιο Άμυνας (ΣΑΜ), το οποίο με την 1/98 απόφασή του, αποφάσισε την προώθηση του θέματος στο ΚΕΣΕΑ για ενημέρωση και λήψη απόφασης, χωρίς να προτείνει την επιλογή κάποιου συγκεκριμένου συστήματος

10. Το ΚΥΣΕΑ στις 24.7.98 αποφασίζει να συνεχισθούν οι διαπραγματεύσεις και αξιολογήσεις για την επιλογή της βέλτιστης λύσης μεταξύ των συστημάτων ADATS, CROTALE και ROLAND και παράλληλα να διερευνηθούν περαιτέρω τα θέματα IFF και διασύνδεσης για τα TOR-M1.

11. Η επιτροπή τεχνικοοικονομικής αξιολόγησης συνέχισε το έργο της και εξέδωσε πόρισμα στις 08/10/98 ενσωματώνοντας έξη οικονομικές προσφορές των Ρωσικών εταιρειών, που κατατέθηκαν στις 08/10/98. Και πάλι το σύστημα κατατάσσεται τρίτο.

12. Στις 7.10.98 συνέρχεται το ΣΑΜ και με την υπ' αριθμ 2 απόφαση, που φέρεται υπογεγραμμένη ομοίως στις 7.10.98, εγκρίνει την απόκτηση 21 αυτοκινούμενων TOR-M1 για τις ανάγκες του Στρατού Ξηράς και 11 συστημάτων τροχοφόρων CROTALE για την Πολεμική Αεροπορία και το πολεμικό Ναυτικό. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι κανείς μάρτυρας δεν αιτιολόγησε, γιατί η απόφαση του ΣΑΜ λήφθηκε μία μέρα πριν την απόφαση της επιτροπής τεχνικοοικονομικής αξιολόγησης, το πορίσμα της οποίας υποτίθεται ότι θα αποτελούσε εισήγηση στο ΣΑΜ.

13. Στις 9.10.98 το ΚΥΣΕΑ με την υπ' αριθμ 3 Απόφαση του εγκρίνει την προαναφερόμενη προμήθεια, με την υπόδειξη της εξασφάλισης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων και εξουσιοδότησε τον ΥΠΕΘΑ να ολοκληρώσει τις διαδικασίες το ταχύτερο δυνατόν.

14. Ακολούθως ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Τσοχατζόπουλος με την από 14.11.98 κατακυρωτική του απόφαση εγκρίνει την προμήθεια 21 συστημάτων TOR-M1, με δικαίωμα προαίρεσης για την προμήθεια 29 επιπλέον συστημάτων, με τη διαδικασία της απ' ευθείας ανάθεσης στη Ρώσικη εταιρεία ANTEY, με την αιτιολόγηση του μοναδικού κατασκευαστή και την κάλυψη επείγουσών αναγκών και την μυστικότητα.

15. Στις 26.02.99 υπογράφεται η υπ' αριθμ 009 Α/99 σύμβαση, με κρατική εγγύηση και με δύο προκαταβολές, συνολικού ύψους 50% και την ίδια ημέρα υπογράφεται και η σύμβαση ΑΩ.

β) Κύρια σημεία μαρτυρικών καταθέσεων

1. Κατά πολλούς εκ των εξετασθέντων μαρτύρων, το μεν επιλεγέν οπλικό σύστημα TOR-M1, ανεξάρτητα από την μη διασύνδεσή του με το ενιαίο αμυντικό σύστημα Αεράμυνας της χώρας, είναι **εύχρηστο και λειपुरγικό** και ως έχει σήμερα, ενώ κατά άλλους, **η μη διασύνδεσή του**, του στερεί σημαντικό βαθμό της αποτελεσματικότητάς του, όπως και η αδυναμία προμήθειας ανταλλακτικών, άρα έμμεσα έχει προκληθεί ζημία στο Κράτος.

2. Οι αρνητές της χρησιμότητας του συστήματος των TOR-M1 σήμερα, **δεν εντοπίζουν κυρίως τις απιόσεις τους στην αρχική επιλογή του**, αλλά στην **ανώμαλη εξέλιξη της σχετικής σύμβασης**, που συνίσταται στην βραδύτητα της διασύνδεσής των TOR-M1 με το σύστημα της Αεράμυνας της χώρας και στην μη έγκαιρη υλοποίηση της σύμβασης προμήθειας ανταλλακτικών, τις οποίες πάλι αποδίδουν στην μη έκδοση εγγυητικών επι-

στολών Τραπεζής.

Βέβαια η **ανώμαλη εξέλιξη μίας σύμβασης**, από μόνη της δεν είναι ικανή να θεμελιώσει τον απαιτούμενο για τη διάπραξη του αδικήματός της απιστίας δόλο, συνιστά όμως πολιτική ευθύνη.

3. Η μη έγκαιρη διασύνδεση, κατά τους μάρτυρες, **οφείλεται στην μη έγκαιρη απελευθέρωση των σχετικών πρωτοκόλλων**, στην **μη έγκαιρη κωδικοποίηση των ανταλλακτικών**, στην **μη ολοκλήρωση του συστήματος αεράμυνας της χώρας**, σε **προβλήματα βραδύτητας των διαπραγματεύσεων** και της **συγκρότησης Ρωσοελληνικής επιτροπής, στη γραφειοκρατία** και σε προβλήματα που έχουν να κάνουν με την πολιτική κατάσταση, στην Ρωσία και τις επιχειρούμενες εκεί αλλαγές.

4. Για τις συμβάσεις των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, διαπιστώνεται πράγματι μία ασαφής έως αρνητική εικόνα, αφού από τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες, που ενέχουν θέση Υπουργικής Απόφασης, δεν προβλέπεται κρατική εγγύηση, όπως αυτή που λήφθηκε για τα ΑΩ της προμήθειας των TOR-M1, αλλά απαιτείται τραπεζική εγγύηση.

Είναι γεγονός επίσης ότι από μόνη της η λήψη της εγγυητικής επιστολής Τραπεζής δεν θα μπορούσε να αποτρέψει την ανώμαλη εξέλιξη της σύμβασης, όπως δεν την απέτρεψε και στη σύμβαση προμήθειας των TPQ-37, στην οποία υπήρχε εγγυητική επιστολή Τραπεζής.

Επιβάλλεται πάντα να υπάρχει και η συστηματική παρακολούθηση και απαίτηση για εκπλήρωση όλων των συμβατικών όρων στους αντίστοιχους χρόνους. Τακτική που δεν ακολουθήθηκε με πληρότητα στις δύο εξεταζόμενες συμβάσεις.

5) Σχετικώς με την βραδύτητα υλοποίησης της σύμβαση Α-Ω που συνοδεύει την κύρια σύμβαση προμήθειας των TOR-M1, οι αιτίες που αναφέρθηκαν από τους μάρτυρες έχουν να κάνουν με:

= Την μη εξ υπαρχής πλήρη και σαφή συγκεκριμενοποίηση του περιεχομένου, της ρεαλιστικότητας και του τρόπου υλοποίησης των σχετικών προγραμμάτων.

= Στην έλλειψη εγγυήσεων, αφού κατά πολλούς μάρτυρες, η κρατική εγγύηση, μη προβλεπόμενη από τις οδηγίες κατάρτισης των συμβάσεων Α-Ω δεν ήταν πλήρης, ούτε ικανή να πιέσει για την έγκαιρη υλοποίηση της σύμβασης Α-Ω.

= Στην **βραδύτητα κωδικοποίησης υλικών**.

= Στις **αλλαγές των εταιριών** που ανέλαβαν την υλοποίηση της σύμβασης Α-Ω και στα προβλήματα που εμφάνισαν οι εταιρίες αυτές στη Ρωσία (δολοφονία προέδρου και αντιπροέδρου, παρανομίες στη διαχείριση στη Ρωσία κλπ).

= Στις **αλλαγές των όργανων που διαπιστευμένω** στην Ελλάδα εταιριών, που ανέλαβαν την **διαχείριση** των συμβάσεων Α-Ω.

= Στον **ελλιπέστατο έλεγχο παρακολούθησης** της υλοποίησης της σύμβασης Α-Ω από Ελληνικής πλευράς.

= Στην **βραδύτητα υπογραφής της τροποποιητικής σύμβασης των Α-Ω**.

= Στην **απαίτηση της νέας ηγεσίας** του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας να **αντικατασταθεί η κρατική εγγύηση με Τραπεζική** και να επανέλθει η κατασκευάστρια εταιρία ANTEY, στην θέση της ROSOBORNOEXPORT, παρά τις περί του αντιθέτου απόψεις της Ρωσικής πλευράς.

Ανεξαρτήτως της βαρύτητας στην οποία αποδίδει ο καθένας στις προαναφερθείσες αιτίες, είναι βέβαιο, ότι όλες μαζί συντέλεσαν στην μη έγκαιρη υλοποίηση της σύμβασης των Α-Ω.

Οι προαναφερόμενες αιτίες θεμελιώνουν **σοβαρές πολιτικές ευθύνες** σε βάρος του αντίστοιχου **Υπουργού Εθνικής Άμυνας**, συνιστάμενες στην έλλειψη προσήκοντα ελέγχου στις εποπτευόμενες απ' αυτόν υπηρεσίες, ώστε να δραστηριοποιηθούν έγκαιρα, και στον απαιτούμενο βαθμό, να επιστημόνουν τις καθυστερήσεις και να πιέσουν στην υλοποίηση των όρων της σύμβασης, με όλα τα δυνατά μέσα που προέβλεπε η σύμβαση αυτή κ.ά. που αναφέρονται αναλυτικότερα στο τέλος του κειμένου.

Γ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΤΩΝ ΑΝ/ΤΡQ-37. RADAR

α) ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΓΙΑ ΤΑ ΕΞΗ ΡΑΝΤΑΡ . ΤΡQ-37

1. Η διαδικασία προμήθειας ραντάρ αντιπυροβολικού άρχισε από το μήνα Δεκέμβρη του 1994 με εισήγηση του Δ/ντη Πυροβολικού. Η σχετική εισήγηση βασίσθηκε σε εγκεκριμένη μελέτη εκσυγχρονισμού των αντιπυροβολικών μέσων και σε μελέτη τεχνικοοικονομικών απαιτήσεων.

2. Ο σχετικός φάκελλος συντάχθηκε από το 4^ο ΕΤ/ΓΕΣ τον μήνα Μάρτιο του 1995. Εγκρίθηκε από το Α.Σ.Σ, και ζητήθηκε από το ΓΕΣ/Δ.ΠΜ να προβεί σε αίτηση LOA προς τις ΗΠΑ για την προμήθεια 5 RADAR TPQ-36.

3. Στις 7.8. 1997 συντάχθηκε μελέτη επιχειρησιακών απαιτήσεων και προδιαγραφών επιδόσεων των υπό προμήθεια RADAR η οποία υποβλήθηκε για έγκριση στο Α.Σ.Σ.

4. Το Α.Σ.Σ. με το υπ' αριθμ 219 /10.11.97 πρακτικό του ενέκρινε την μελέτη, επιχειρησιακών απαιτήσεων και προδιαγραφών της 7.8.97 και αποφάσισε την προμήθεια 6 ραντάρ αντιπυροβολικού. Στην ίδια απόφαση το Α.Σ.Σ υποδείκνυε ότι για την προμήθεια των RADAR έπρεπε να ληφθεί υπόψη το γεγονός της αναμενόμενης εισαγωγής 2 ακόμη RADAR TPQ, ώστε να εξασφαλισθεί η ομοιοτυπία, η ενιαία υποδομή στη συντήρηση και τυποποίηση υλικού και να γίνει εκμετάλλευση της ήδη υπάρχουσας γραμμής παραγωγής TPQ-37 στις ΗΠΑ, ώστε να επιτευχθούν καλύτερες τιμές. Ουσιαστικά δηλαδή το Α.Σ.Σ φωτογράφιζε την προμήθεια των RADAR TPQ 37 .

5. Τον Ιανουάριο του 1998 ο τότε Δ/ντής Πυροβολικού υπέβαλε ειδική εισήγηση για την προμήθεια 6 ραντάρ. Η οποία εγκρίθηκε στις 21.5.1999 με τη διαδικασία της απ'ευθείας ανάθεσης στην Αμερικανική εταιρεία RAYTHEON (μοναδικός κατασκευαστής) με βάση τον αριθμό Ονομαστικού του υλικού. Ένα μήνα αργότερα στις 22.6.99 συγκροτήθηκε επιτροπή διαπραγματεύσεων από μέλη της ΓΔΕ και του ΓΕΣ για βελτίωση των όρων της προσφοράς.

6. Κατά τις διαπραγματεύσεις διαπιστώθηκε ότι η πρόταση της εταιρείας RAYTHEON δεν ήταν πλήρης σε υλικά και ότι το ποσοστό της έκπτωσης ήταν μικρό (1,68%). Ενημερώθηκε με ΦΕΕ_η Ιεραρχία στις 22.12.99 για την πορεία των διαπραγματεύσεων καθώς και για το γεγονός ότι υπήρχαν ήδη αγορά άλλα δύο RADAR, το COBRA, Γαλλογερμανικής προέλευσης και το ARTHUR Σουηδικής προέλευσης. Η εισήγηση τελικά ήταν για διακοπή των διαπραγματεύσεων με τη RAYTHEON και έναρξη διαδικασίας συναξιολόγησης στο πεδίο βολών όλων των υπάρχοντων σύγχρονων συστημάτων RADAR.

7. Στις 24.1.2000 συντάχθηκε νέο ΦΕΕ προς τον ΥΕΘΑ, στο οποίο σημειωνόταν όλα τα προαναφερόμενα συν το γεγονός ότι οι βολές που πραγματοποιήθηκαν δεν επιβεβαίωσαν πλήρως τα τεχνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της μελέτης.

8. Παρά την αντίθετη εισήγηση ο ΥΕΘΑ αποφάσισε να πραγματοποιηθεί η προμήθεια που είχε ήδη εγκριθεί από το Α.Σ.Σ, αναγράφοντας ιδιοχειρώς επί του ΦΕΕ « όπως αρχική απόφαση προμήθειας»

9. Οι διαπραγματεύσεις συνεχίσθηκαν και τον Φεβρουάριο του 2000 υπογράφηκε η σύμβαση προμήθειας για 6 RADAR αντιπυροβολικού ΑΝ/ΤΡQ-37 μετά των συνοδευτικών τους οχημάτων και ανταλλακτικών, συνολικού τιμήματος 108.779.000 \$ ΗΠΑ και με έκπτωση περίπου 5%.

10. Στο άρθρο 13 της σύμβασης προβλέπονταν τεχνικές βελτιώσεις τις οποίες η προμηθεύτρια εταιρεία υποσχέθηκε να εφαρμόσει και παράλληλα προβλεπόνταν η σύσταση επιτροπής που θα πιστοποιούσε την ενσωμάτωση των βελτιώσεων σε συνθήκες πραγματικών βολών.

11. Τον Ιούνιο του 2003 έγινε η πρώτη αξιολόγηση δύο RADAR όπου διαπιστώθηκε ότι δεν διαχώριζε βλήματα πυροβόλων από όλμους, ότι δεν διέθετε διαλειτουργικότητα με το ΣΤΤΕΠ ΔΙΑΣ, ότι δεν διέθετε ημιαυτόματη αποθήκευση μετεωρολογικού δελτίου, δεν διατηρούσε στη μνήμη στοιχεία για χρονικό διάστημα μέχρι 13 ώρες, δεν απέρριπτε ψευδοστόχους από ανακλάσεις της θάλασσας, δεν αντιμετώπιζε τα ηλεκτρονικά αντίμετρα και δεν μπορούσε να λειτουργήσει με τη χρήση

του συστήματος των ψηφιακών χαρτών.

12 Η προμηθεύτρια αναβάθμισε τα RADAR και ανταπεξήλθε στη διαλειτουργικότητα με το ΣΤΤΕΠ ΔΙΑΣ, στην απόρριψη των ψευδοστόχων από ανακλάσεις της θάλασσας και στην αντιμετώπιση εκπομπής ηλεκτρονικών αντιμέτρων, ανέλαβε δε την υποχρέωση συμμόρφωσης της προς τις λοιπές υποχρεώσεις της. Οι δοκιμές επιβεβαίωσης δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθούν όχι μόνο λόγω των εκλογών, αλλά και της ολοωρίας που επέδειξαν και των δύο αντισυμβαλλόμενα μέρη.

β) Κύρια σημεία μαρτυρικών καταθέσεων

Κατ'αρχήν η αναζήτηση τυχόν ποινικών ευθυνών των δύο Υπουργών εντοπίστηκε κυρίως ως προς τον κ. Τσοχατζόπουλο στην επιλογή του συστήματος ΤΡQ-37, παρά την εναντίωση των επιτελών και στο γεγονός ότι δεν έγινε πλήρης προέλεγχος για διαπίστωση των τεχνικοεπιχειρησιακών δυνατοτήτων του συστήματος πριν την παραλαβή του, με αποτέλεσμα οι δοκιμές του συστήματος να έχουν αποβεί ανεπιτυχείς, στον δε κ. Παπαντωνίου στο ότι συνήνεσε στις τροποποιήσεις της σχετικής σύμβασης και στην καταβολή προκαταβολής, παρά την εμφάνιση προβλημάτων στις δοκιμές και στην μη εισέτι αποκατάστασή τους από πλευράς της προμηθεύτριας εταιρίας.

1. Οι πολιτικοί μάρτυρες (κ.κ. Τζοχατζόπουλος, Παπαντωνίου, Σμπώκος κ.ά.) επεσήμαναν ότι η επιλογή του συστήματος των ΤΡQ-37 είχε ήδη καταστεί μονόδρομος τόσο με την ειδική εισήγηση της Δ/σης Πυροβολικού της 8ης Ιανουαρίου 1998 όσο και με την απόφαση του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου της 10 Νοεμβρίου 1997, οι οποίες, επικαλούμενες την ανάγκη της ομοιοτυπίας (προηγούμενη προμήθεια των ΤΡQ-36, εκπαίδευση προσωπικού, ενιαία συντήρηση κλπ) ουσιαστικά υπεδείκνυαν την προμήθεια των ΤΡQ-37, η δε καταβολή ποσού προκαταβολής ήταν ανειλημμένη συμβατική υποχρέωση.

2. Επίσης υποστηρίχθηκε από πολλούς ότι οι προαναφερόμενες ενέργειες των δύο Υπουργών είχαν τα στοιχεία της εξωτερικής νομιμότητας, με την έννοια ότι τόσο η επιλογή του συστήματος ΤΡQ-37 όσο και η υλοποίηση της σχετικής σύμβασης, η οποία ίσχυε και δεν είχε καταγγελθεί, ανάγονταν στις αρμοδιότητές τους.

3. Τα προβλήματα που εμφανίστηκαν στα ΤΡQ-37, τα οποία αναφέρονται στην μη πλήρη επιβεβαίωση των τεχνικοεπιχειρησιακών απαιτήσεων που έθεσε η Ελληνική πλευρά, ανάγονται στην ανώμαλη εξέλιξη της σύμβασης, στον εν γένει τρόπο που κατά πάγια τακτική ακολουθείται στις προμήθειες οπλικών συστημάτων και ειδικότερα στην βασιμότητα που αποδίδεται στα πιστοποιητικά επιβεβαίωσης των επιχειρησιακών δυνατοτήτων του οπλικού συστήματος, που εκδίδουν κρατικοί φορείς της προμηθεύτριας χώρας (των ΗΠΑ εν προκειμένω).

Δ) ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΥΘΥΝΩΝ

Συνοψίζοντας τα παραπάνω ως προς τα θέματα των ευθυνών που πρέπει να αποδοθούν, θεωρούμε καταρχήν ότι προκύπτουν σοβαρές πολιτικές ευθύνες των δύο προηγμένων Υπουργών Άμυνας, που συνοψίζονται στα εξής:

1. Ενώ το πρόβλημα των δαπανών και προμηθειών για εξοπλιστικά προγράμματα έχει κατ'επανάληψη θεθεί, δεν έλαβαν πολιτικές πρωτοβουλίες για τη βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις προμήθειες των ενόπλων δυνάμεων, ώστε να καλυφθούν τα κενά, οι ατέλειες και να υπάρχει η επιβαλλόμενη δυνατότητα ελέγχου αυτού.

Τα προβλήματα του συστήματος, που παρουσιάσαμε παραπάνω αναλυτικά και για τις δύο περιπτώσεις των προμηθειών μετά την ολοκλήρωση της εξεταστικής διαδικασίας, είχαν ως αποτέλεσμα τόσο η όλη διαδικασία των προμηθειών όσο και οι ίδιοι να εγκυβιβάονται για αδιαφάνεια και εσφαλμένες επιλογές.

Φοβούμαστε ότι η κατάσταση αυτή δεν είναι τυχαία. Αποτελεί συγκεκριμένη πολιτική επιλογή όλων των κυβερνήσεων που στο όνομα δήθεν του απορρήτου και της ευαισθησίας περί τα αμυντικά ζητήματα θέλουν όλον αυτόν τον τομέα στην αποκλειστική τους διαχείριση, μέχρι του σημείου να μην εγγράφονται

στους προϋπολογισμούς οι σχετικές δαπάνες και να μην έχει δοθεί ποτέ και για κανένα εξοπλιστικό πρόγραμμα καμιά λογοδοσία.

2. Δεν κατέστησαν κοινώνη τη Βουλή σε κρίσιμες και οικονομικά δυσβάσταχτες αποφάσεις τους. Η αναγκαιότητα κάθε προμήθειας αμυντικού υλικού και η σκοπιμότητα της αντίστοιχης επιλογής έπρεπε να είναι υπόθεση της ελληνικής Βουλής, της ειδικής επιτροπής, που θα έχει λόγο για τους όρους της εκάστοτε σύμβασης και για τις διαδικασίες συμπερούσας υλοποίησής. Με αυτόν τον τρόπο δεν θα μετατίθετο όλα στη γενική πολιτική του ΚΥΣΕΑ και θα εξασφαλιζόταν εκ των προτέρων ενημέρωση, γνώση και συνεννόηση, αντί της σημερινής εικόνας των διαρκών εξεταστικών επιτροπών εκ των υστέρων και της μόνιμης καχυποψίας για την εξυπηρέτηση κυκλωμάτων μεσιτείας.

3. Δεν οριοθετήσαν με σαφήνεια τα όρια γνωμοδοτικών και αποφασίζοντων οργάνων, με αποτέλεσμα η τελική επιλογή των οπλικών συστημάτων να είναι δεκτική παρερμηνειών ή και διαβολών. Επειδή το αμυντικό δόγμα της χώρας και οι βασικές εξοπλιστικές παράμετροι του δεν μπορεί να είναι υπόθεση των επιμέρους αρχηγών των όπλων ή μονομερών αποφάσεων της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ήταν επιβεβλημένη η διακλαδική συνεργασία των τριών αυτόνομων όπλων όπως και η διασύνδεση πολιτικού και στρατιωτικού σχεδιασμού και τέτοιες προσπάθειες δεν κατεβλήθησαν στο βαθμό που έπρεπε.

4. Δεν ενεργοποίησαν και δεν φρόντισαν στον επιθυμητό βαθμό για τον πλήρη νομικό προέλεγχο των συμβάσεων, ώστε να κατοχυρώνονται πλήρως τα συμφέροντα του Δημοσίου.

5. Δεν δραστηριοποίησαν πλήρως τον μηχανισμό προελέγχου των τεχνικοεπιχειρησιακών δυνατοτήτων των οπλικών συστημάτων σε συνθήκες πραγματικές και του ελέγχου και παρακολούθησης της ομαλής εξέλιξης των συμβάσεων (κυρίως υλικού και ΑΩ), ούτε έδωσαν τις απαραίτητες εντολές για ενεργοποίηση των ασφαλιστικών δικλίδων που περιείχονταν στις συμβάσεις (κατάπτωση ποινικών ρητρών κ.α)

6. Δεν έλεγξαν με ειδικούς τη ρεαλιστικότητα των ΑΩ και την επωφελή συμπόρευση τους με τις γενικότερες ανάγκες της Ελληνικής Οικονομίας

7. Έσπευσαν να ενεργοποιήσουν το δικαίωμα προαίρεσης, αν και ήταν ήδη εμφανείς οι καθυστερήσεις στην υλοποίηση των προγραμμάτων ΑΩ.

8. Σοβαρή πολιτική ευθύνη καταλαμβάνει και τον μη έλεγχο – πριν την αποδοχή της αξιοπιστίας και φερεγγυότητας των ενδιάμεσων εταιριών που ανέλαβαν την διαχείριση των συμβάσεων ΑΩ.

Γενικά καταλογίζονται σοβαρότατες πολιτικές ευθύνες για τις ευκολίες και τις δυνατότητες που το ίδιο το σύστημα του Δημοσίου (του κυρίου του έργου δηλαδή) έδωσε στις ενδιάμεσες εταιρείες υλοποίησης των Α.Ω., χωρίς πιστοποίηση και έλεγχο.

9. Ευθύνες επίσης πολιτικές καταλογίζονται και για την επιδειχθείσα ανοχή έναντι της RAYTHEON και την μη επίτευξη των δοκιμών επιβεβαίωσης των επιχειρησιακών βελτιώσεων των ΤΡQ-37.

10. Δεν αιτιολογήθηκε επαρκώς, και ιδιαίτερα για τα ΤΡQ-37, η ανάγκη προσφυγής στο σύστημα της απευθείας ανάθεσης, σύστημα που δυσχεραίνει την διαπραγματευτική θέση της χώρας και δεν διευκολύνει τον ελεύθερο ανταγωνισμό και την επίτευξη οικονομικότερων τιμών, με τα κριτήρια του κατεπείγοντος και του μοναδικού κατασκευαστή.

Άλλωστε παρά την επίκληση του κατεπείγοντος για την προμήθεια των SHORADS και των RADAR, αναλώθηκε σημαντικό χρονικό διάστημα χωρίς να έχουν περατωθεί στο σύνολό τους τα προγράμματα αυτά γεγονός που αποδεικνύει ότι η επίκληση του κατεπείγοντος ή ήταν πραγματική ανάγκη των ενόπλων δυνάμεων της χώρας, που τελικά δεν ολοκληρώθηκε, ή δεν δικαιολογούνταν απόλυτα.

Στο σημείο αυτό θέλουμε να επισημάνουμε ότι πολλές από τις παραπάνω αναφερόμενες πολιτικές ευθύνες θα πρέπει

αποδοθούν στο άμεσο μέλλον, με μικρά δηλαδή χρονικά περιθώρια, και στον νυν Υπουργό ΥΕΘΑ, αν συνεχιστούν οι καθυστερήσεις στην αντιμετώπιση των προβλημάτων του συστήματος προμηθειών των ενόπλων δυνάμεων και στη προώθηση ρυθμίσεων βελτίωσης αυτού, και βέβαια αν δεν επιδειχθεί αποφασιστικότητα και αποτελεσματικότητα στην απαίτηση εκπλήρωσης των συμβατικών όρων για την πλήρη τεχνικοεπιχειρησιακή ολοκλήρωση των δύο εξεταζόμενων προμηθειών, δηλαδή των οπλικών συστημάτων TOR-M1 και των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων αυτών και των ραντάρ TPQ-37.

Τέλος πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι δεν βεβαιώθηκαν **κατά τις εργασίες της εξεταστικής επιτροπής, ούτε και από τα έγγραφα και στοιχεία που είχαμε μέχρι σήμερα στη διάθεση μας** ποινικές ευθύνες Υπουργών.

Κλείνοντας θέλω να επαναλάβω και πάλι ότι τα προβλήματα που εμφανίστηκαν στις προμήθειες των δύο οπλικών συστημάτων σχετίζονται με την παθογένεια που χαρακτηρίζει γενικά όλες τις προμήθειες όπλων και οπλικών συστημάτων, σύστημα που επιβάλλεται να αναμορφωθεί εκ βάθρων, ώστε και τα Εθνικά συμφέροντα να εξασφαλίζονται πλήρως και τα πρόσωπα που αναμειγνύονται στην επιλογή και εν γένει διαχείριση των οπλικών συστημάτων και των συμβάσεών τους να μην είναι εκτεθειμένα σε διαβολές και κατηγορίες κάθε είδους.

Αθήνα, 13 Ιανουαρίου 2005
Ασημίνα Ξηροτύρη – Αικατερινάρη
Βουλευτής-μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής

Το παρόν αποτελεί ενιαίο κείμενο προς υποβολή στην Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων.

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2005
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ
Γ' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ- ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Το λόγο έχει η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Δαμανάκη.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Όλα τα στοιχεία τα οποία αναφέραμε προκύπτουν από γραπτές απαντήσεις που έχει δώσει ο κύριος Υπουργός σε ερωτήσεις μας. Επιμένω σ' αυτό το θέμα, διότι ο κύριος Υπουργός, έτσι όπως ανέφερε τα στοιχεία, επιμένει να το αγνοεί.

Συγκεκριμένα, κύριε Υπουργέ, κύριε Πρόεδρε, υπάρχει μία απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΠΑΠ, με απόφαση δική σας, την οποία εσείς μας καταθέσατε.

Στην απόφαση αναφέρεται ότι στον καθένα από τους παρακάτω δίνονται 125.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ, πλέον έξοδα μετακίνησης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Σε αυτό απάντησα.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Αφήστε με να θέσω πρώτα τα ερωτήματα και μετά να απαντήσετε. Και επιπλέον εγκρίθηκε και κάλυψη εξόδων μετακίνησης και διαμονής και διατροφής επιστημονικών συνεργατών.

Τα 125.000 σας φαίνονται ως λογική αμοιβή για τρεις μήνες; Αν σας φαίνονται λογικά σε μας δεν φαίνονται. Αν επιπλέον σ' αυτά προσθέσουμε και τα υπόλοιπα, υπάρχει ένα συνολικό

κόστος μελέτης, το οποίο ανέρχεται στα 2.300.000 ευρώ. Σας το κατέθεσε πριν ο κ. Παπαγεωργίου. Είναι γραπτή απάντηση του Υπουργού. Δεν φτιάξαμε εμείς αυτό το νόμμο. Είναι λογικό;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Δώστε μου το κείμενο.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Το κατέθεσε πριν ο συνάδελφος.

Εν πάση περιπτώσει, εγώ θέλω να επισημάνω ότι αυτά αφορούν μια επιτροπή διακρίσεως. Θα υπάρξει και άλλη επιτροπή παραλαβής, και άλλη επιτροπή παρακολούθησης. Πόσο δηλαδή θα πάει τελικά το κόστος γι' αυτές τις επιτροπές; Θέλω να συνειδητοποιήσουμε πού πάνε αυτά τα νούμερα.

Ο κύριος Υπουργός είπε ότι δεν συμφωνεί με την κατάτμηση του έργου. Θα το ελέγξουμε αυτό στην πορεία. Είπε επίσης ο κύριος Υπουργός ότι το σύστημα θα είναι ανοικτό. Διαβάζω, όμως, χθεσινή δήλωση του Προέδρου ότι το σύστημα θα είναι κλειστό και θα το χειρίζεται η μειοδότη εταιρεία. Ο κύριος Υπουργός διορθώνει, εξ όσων αντιλαμβάνομαι εδώ, τα όσα συμβαίνουν στον ΟΠΑΠ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Πού υπάρχει αυτή η δήλωση;

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Να σας τη διαβάσω. Διαβάζω ανακρίνωσή του συλλόγου εργαζομένων, η οποία λέει.....

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Οι εργαζόμενοι τα λένε αυτά. Δεν τα είπε ο Πρόεδρος.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Χαίρομαι, λοιπόν, που δεν το είπε ο Πρόεδρος και κατά συνέπεια ο διαγωνισμός θα είναι ανοικτός. Ο Πρόεδρος, όμως, είπε ότι επέλεξε τον εν λόγω κύριο λόγω του ήθους και της οικογένειάς του. Αυτό το άκουσε το πανελλήνιο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Κακό είναι ένα από τα στοιχεία να είναι το ήθος; Σας ενοχλεί αυτό;

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Δεν μου φαίνεται πολύ σοβαρό κριτήριο για τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος.

Επιμένω, λοιπόν, και λέω ότι δεν μου φαίνεται πολύ σοβαρό κριτήριο το ήθος ενός προσώπου και της οικογένειάς του για να διαχειριστεί το δημόσιο χρήμα της τάξεως των εκατομμυρίων ευρώ, που ακούμε εδώ.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, ας αφήσουμε το παρελθόν. Από εδώ και πέρα, εσείς κύριε Υπουργέ, θεωρείτε ότι στον ΟΠΑΠ όλα γίνονται καλά. Θέλω, όμως, να επισημάνω ότι αυτά τα οποία ακούσαμε περί κατεύθυνσης θα πρέπει να προβληματιστεί ο κύριος Υπουργός, γιατί δεν προέρχονται από μία μόνο κατεύθυνση. Πρόκειται από ένα σύνολο εφημερίδων, δημοσιογράφων.

Δεν φαντάζομαι, κύριε Υπουργέ, να εννοείτε ότι η κατεύθυνση που δίνεται για παράδειγμα μέσω της «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ» στους Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ είναι μια κατεύθυνση υποβολής. Σας διαβάσαμε αποσπάσματα από την εφημερίδα αυτή.

Εμείς νομίζουμε ότι η Κυβέρνηση πρέπει να δει το ζήτημα σοβαρά, γιατί αυτή η υπόθεση θα έχει και μέλλον. Ο ΟΠΑΠ καλώς ή κακώς διαχειρίζεται πάρα πολλά χρήματα και το ερώτημα είναι αν τα γενικά που ακούμε εδώ αντανάκλονται κάθε φορά σε συγκεκριμένες πράξεις.

Εμείς καταλήξαμε στο να καταθέσουμε την επερώτηση αυτή ακριβώς επειδή τα γραπτά στοιχεία, τα οποία κατατέθηκαν από την πλευρά της Κυβέρνησης επιβεβαιώναν γεγονότα, τα οποία δείχνουν ότι στον ΟΠΑΠ υπάρχει σοβαρό πρόβλημα της διαχείρισης του δημοσίου χρήματος. Και νομίζω ότι ο κύριος Υπουργός έστω και εκ των υστέρων, πρέπει να ασχοληθεί με αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Έχω αφήσει σε εκκρεμότητα το θέμα των δυσλειτουργιών που ανέφερε ο συνάδελφος. Έχω τις εκθέσεις εδώ του Γενικού Διευθυντή και Διευθυντών διαφόρων κλάδων από πράκτορες του ΟΠΑΠ, από εταιρείες συνεργαζόμενες, όπως και από το ΙΤΥ του Πανεπιστημίου Πατρών, αλλά και έγγραφα της «INTRACOM» που αναφέρονται στις τηλεπικοινωνίες, που όλα αυτά είναι αντικείμενο του νέου διαγωνισμού.

Και όλα αυτά είναι αντικείμενο του καινούργιου διαγωνισμού,

γιατί ο προηγούμενος δεν τα κάλυπτε, δεν έβαζε τη διαδικασία αυτή έτσι, ώστε να αποκτήσουμε ένα σύστημα το οποίο πλέον δεν θα έχει κανένα πρόβλημα. Διότι το θέμα δεν είναι αν σου παρουσιαστεί μια φορά. Αν παρουσιαστεί πολλαπλά, έχει οικονομικές επιπτώσεις. Είναι εταιρεία που βρίσκεται στο Χρηματιστήριο και υπάρχουν διάφορα άλλα στοιχεία, τα οποία αφορούν τους θεσμικούς επενδυτές. Συνεπώς θεωρούμε ότι η λύση, η οποία προετοιμάζεται και την οποία θα γνωρίσουν όλοι οι κάτοικοι του πλανήτη μέσω της δημόσιας διαβούλευσης, είναι αυτή η οποία δημιουργεί την εικόνα ενός διοργανωτή παιχνιδιών με τεράστιες τεχνολογικές ικανότητες και όλα τα σύγχρονα στοιχεία, τα οποία τον καθιστούν δυναμικό ανταγωνιστή των ξένων μεγάλων εταιρειών.

Από την άλλη πλευρά σε σχέση με τα οικονομικά, επιμένω ότι είναι 125.000 επί 4, συν αυτά τα πρόσθετα. Όσον αφορά τα λειτουργικά έξοδα των συνεργατών που λέγαμε, δύο άτομα έχουν έλθει τους τελευταίους πέντε μήνες, που λειτουργεί η επιτροπή και άρα είναι πολύ λιγότερα τα χρήματα. Σας επισημαίνω ότι η πρακτική της προηγούμενης διοίκησης –απλώς για να αναφέρουμε συγκριτικά στοιχεία- ήταν να κοστίζουν από 0,50% του έργου έως 1,04%, στοιχεία από επτά διαφορετικές επιτροπές διακηρύξεων χωρίς κανένα διαγωνισμό. Το λέω, επειδή αναφέρατε αν υπάρχει. Δεν γινόταν ποτέ διαγωνισμός. Εδώ έγινε και κρίθηκαν πέντε εταιρείες, επελέγησαν πρόσωπα μέσα από αυτές, έστειλαν είκοσι οκτώ –να δούμε το ανθρώπινο δυναμικό και τελικά έγινε αυτή η επιλογή, όπως εκρίθη και θα κριθεί από το τελικό αποτέλεσμα. Όσον αφορά τα οικονομικά στοιχεία, επειδή μιλήσατε για δεύτερη και τρίτη επιτροπή, έτσι πρέπει να γίνει η διαδικασία. Δεν πρέπει η ίδια που ετοιμάζει τους όρους να είναι η επιτροπή, η οποία θα κάνει μετά το διαγωνισμό. Το καταλαβαίνετε αυτό. Αυτό είναι ένα στοιχείο διαφάνειας και θα έπρεπε να το επικροτήσετε.

Εμείς, λοιπόν, ξεκαθαρίζουμε ότι οι αμοιβές που υπήρχαν στο παρελθόν δεν υπάρχουν σήμερα. Στα διεθνή δεδομένα είναι πολύ χαμηλότερες από το μέσο όρο τουλάχιστον πέντε φορές -για να μη βάλω μεγαλύτερο- σε ανάλογες περιπτώσεις. Σκεφθείτε, όμως, το εξής. Κάνουμε ένα διαγωνισμό, ο οποίος θα βγει για 150.000.000 ευρώ. Τι αμοιβή ακριβώς δίνουμε σ' αυτούς που ετοιμάζουν αυτόν το διαγωνισμό; Θέλει προσοχή η προσέγγιση. Εμείς θέλουμε να προστατεύσουμε όλες τις διαδικασίες. Γι' αυτό ανοίγουμε την εικόνα της διαφάνειας και έτσι προχωρούμε.

Επειδή με ρωτήσατε, κύριε συνάδελφε, θέλω να πω ότι παρακολουθούμε κάθε πράξη. Δεν πρόκειται να αφήσουμε να φύγει ο ΟΠΑΠ από το συντεταγμένο ρόλο, τον οποίο έχει. Και το ίδιο κάνει και η σημερινή διοίκηση, προστατεύει το ρόλο τον οποίο της έχουμε αναθέσει, που έχουν αναθέσει σ' εμάς οι πολίτες, εμείς σε εκείνους και άρα σε όλους μας έχει αναθέσει ο ελληνικός λαός.

Μ' αυτόν το γνώμονα θα προχωρήσουμε. Και είμαστε εδώ και κριτική δεχόμαστε και έλεγχο δεχόμαστε και υποχρέωση έχετε να κάνετε τον έλεγχο και εμείς να τον δεχόμαστε. Αυτοί είναι οι ξεκαθαρισμένοι κανόνες του κοινοβουλευτικού παιχνιδιού από τους οποίους με τίποτα δεν θα μπορούσαμε να ξεφύγουμε. Από την άλλη πλευρά θα μας επιτρέψετε να δίνουμε και εμείς τα στοιχεία, τα οποία διαθέτουμε, καθώς εκτιμούμε ότι με τη συγκεκριμένη κίνηση «ΟΠΑΠ Α.Ε.» θα αποκτήσει την ανεξαρτησία, που και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι στο έγγραφο που διαβάσατε, κυρία Δαμανάκη, αναφέρουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας αναφέρω ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Κοινοβουλίου πενήντα μαθητές και μαθήτριες του Λυκείου Κανήθου της Ευβοίας μαζί με τέσσερις συνοδούς τους.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της υπ' αριθμόν 40/19/6.12.2004 επίκαιρης επερωτήσεως Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ προς τους Υπουργούς Πολιτισμού και Οικονομίας και Οικονομικών για θέματα σχετικά με την «ΟΠΑΠ Α.Ε.»

Στο σημείο αυτό δέχεσθε να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14.14, λύεται η συνεδρίαση για την προσεχή Δευτέρα 17 Ιανουαρίου 2005 και ώρα 18.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση επερωτήσεως Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ σχετικά με τον ΟΓΑ: Λογαριασμός Αγροτικής Εστίας και μέτρα κοινωνικής πολιτικής για τους αγρότες, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

